

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جلد ۳۲

نسخه‌های ۱۰۰۰۱ تا ۱۰۴۰۰

تألیف

محمود نظری

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

تهران، تابستان ۱۳۸۸ هـ ش

باسمه تعالی

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

از بهترین اقدامات کتابخانه‌هایی که بخشی از موجودی آنان مخطوط است، انتشار فهرست آنهاست، فهرستی که بتواند راهنمای پژوهشگرانی باشد که در حوزه تاریخ علم و فرهنگ فعالیت دارند. در این زمینه، فرهیختگان ایرانی طی نزدیک به نود سال، فعالیت چشمگیری از خود نشان داده‌اند و گرچه در همه موارد نه چندان کیفی، اما به لحاظ وسعت و کمیت، سهم زیادی در نشر فهرس نسخ خطی در جهان اسلام داشته و دارند. با این حال، زمانی که حجم فهرست‌های منتشر شده با کتاب‌های خطی موجود در کتابخانه‌ها مقایسه می‌شود، احساس می‌کنیم در سطح کتابخانه‌های عمومی و بزرگ، این کار نزدیک به شصت درصد انجام شده و به‌طور متوسط در کل کشور با توجه به انبوه نسخ خطی کتابخانه‌های عمومی کوچک یا شخصی شاید حجم فهرست شده نزدیک به پنجاه درصد باشد.

در حال حاضر، در کتابخانه‌های بزرگی چون کتابخانه ملی، آستان قدس رضوی، مرعشی و مجلس انبوهی از نسخ خطی فهرست‌ناشده وجود دارد. در برخی از مراکز یادشده برنامه‌های جدی برای فهرست کردن آنها وجود دارد و در برخی، کار با کندی پیش می‌رود.

در کتابخانه مجلس شورای اسلامی، به‌رغم فعالیت هشتاد و اندی ساله در فهرست‌نویسی و با همت بزرگانی چون اعتصامی، ابن یوسف شیرازی، نفیسی، افشار، دانش‌پژوه، منزوی و پردامنه‌تر از همه استاد عبدالحسین حائری - حفظه الله - تنها نیمی از کتاب‌ها فهرست شده است، این نقص بزرگی است که می‌بایست حداکثر تلاش برای رفع آن صورت گیرد.

قدم‌هایی که در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ برداشته شد، گرچه چشمگیر نبود، اما به هر حال گامی به جلو بود. آنچه اکنون ملاحظه می‌کنید، چهارصد نسخه از آثار خطی فهرست‌نشده کتابخانه مجلس شورای اسلامی است که توسط دوست عزیز و کتابشناس جناب آقای محمود نظری انجام گرفته و شامل نسخه‌های شماره ۱۰۰۰۱ تا ۱۰۴۰۰ است. این فهرست و هفت مجلد دیگر از آثار فهرست‌نشده و بازچاپ تمامی فهرست‌های گذشته مجموعاً چهل و پنج جلد در یک مجموعه با ویرایش فنی، یکدست‌سازی و نمایه‌سازی دوست دیگرم جناب آقای گل‌باز و همکاران محترم ایشان با روش یکسان و چیدمان نو و چشم‌نواز، در ادامه و آینده نزدیک منتشر خواهد شد. روش‌های به‌کار رفته در این مجموعه در مقدمه ایشان در جلد اول مجموعه مذکور به‌طور مفصل خواهد آمد.

بدیهی است کار عظیمی با این حجم و در این مدت اندک بدون تلاش خستگی‌ناپذیر کارکنان محترم مرکز پژوهش، بخش خطی، تصویربرداری، انتشارات و روابط عمومی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، امکان‌پذیر نبود که بدین وسیله تلاش تک تک افراد را سپاس می‌گوییم.

رسول جعفریان

رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد

مجلس شورای اسلامی

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

«الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله»

سپاس و ستایش پروردگار جهانیان را که توفیق عنایت فرمود تا این مجلد از فهرس کتب خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی از شماره ۱۰۰۰۱ تا ۱۰۴۰۰ شامل کتابشناسی و نسخه‌شناسی آماده و منتشر گردد. این فهرست اولین تجربه کاری این نگارنده در حوزه فهرست‌نگاری نسخ است. علی‌رغم افتخار حضور پنج‌ساله نگارنده در بخش خطی کتابخانه مجلس و خدمتگزاری مجدانه، اعم از همکاری با استاد ارجمند حائری در شناسایی نسخ، پاسخگویی به محققان و شرکت در جلسات و سایر فعالیت‌های مرتبط با این بخش، خود معترف است آن چنان که باید و شاید از محضر جناب استاد حظ و بهره کافی را نبرده است.

از دیدگاه استاد حائری، کتابشناس و نسخه‌شناس برجسته، اساس فهرست‌نگاری شناخت عنوان صحیح کتاب و دستیابی به نام مؤلف بوده و باقی مسائل، ذیل این دو عنوان قرار می‌گیرند. فلذا در این فهرست با توجه به ضیق وقت و مجال اندک حتی المقدور سعی شده این مهم مد نظر قرار گیرد. هر چند که پاره‌ای از نسخه‌ها باز هم به علت فرصت کم شناسایی نشده اما امیدواریم که با بررسی‌های بیشتر و با تذکرات صاحب‌نظران و خبرگان فن، این موارد نیز شناسایی و معرفی گردیده و در اختیار محققان و علاقه‌مندان قرار گیرد ان شاء الله.

در ختام نگارنده ضمن تشکر و سپاس فراوان از تمامی عزیزان فهرست‌نگار به‌ویژه جناب استاد حائری، ریاست محترم کتابخانه مجلس حجة الاسلام دکتر جعفریان، آقای گلباز و همکارانشان که نقش بسزایی در به فعلیت رسیدن و چاپ و نشر این اثر داشتند، کارکنان محترم کتابخانه مجلس به ویژه دوستان عزیزم در بخش خطی، از صاحب‌نظران و اساتید فن تقاضا می‌کنم که با مشاهده کاستی‌ها، لغزش‌ها و اشتباهات در این فهرست، محبت فرموده، نگارنده را مطلع فرمایند.

و من الله التوفيق

محمود نظری

تابستان ۱۳۸۸ هـ ش

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی

ش ۱۰۰۰۱ تا ۱۰۴۰۰

۱۰۰۰۱

در بحر المناقب

(امامت - فارسی)

فی تفضیل علی بن ابیطالب (ع)

از: علی بن ابراهیم، درویش برهان (ق ۱۰هـ).
ترجمه و تلخیصی است از بحر المناقب مؤلف در فضایل و مناقب حضرت علی (ع) با استناد به احادیث اهل سنت، دارای مقدمه و دوازده باب و در برخی موارد با تعبیر «ای ولی مؤمن».

این اثر در تبریز و به سال ۱۳۱۳هـ به اهتمام خازن لشکر حسن به چاپ سنگی رسیده است.

نک: ذریعه، ۶۲/۸؛ مجلس، ش ۸۳۱ و ش ۳۵۱۶؛
مشار فارسی، ۲/۵۸؛ فهرستواره، ۳/۱۶۴۳-۱۶۴۴.
آغاز افتاده: ابوسعید خدری مروی است که فاطمه زهرا در مرض رسول ...

انجام افتاده: ... پس ابوبکر در جواب گفت که من از رسول الله شنیدم...

خط: نسخ، بی کا. تاریخ کتابت: اواخر ق ۱۰ و اوایل ق ۱۱هـ.

عناوین شنگرف؛ در حواشی تصحیح شده؛ چند برگ آغازین و صالی شده.

جلد: گالینگور با عطف و گوشه میشن قرمز.
۱۲/۵ × ۱۶/۵ سم. ۱۲۰ گ. ۱۵ س.

(ثبت ۶۶۹۳۶)

۱۰۰۰۲

التهللیة = کلمة التوحید

(کلام - عربی)

از: محمد بن عمر، فخر رازی (د: ۵۶۰۶هـ).
در مباحث متعلق به لا اله الا الله و بیان اسمای حسناى الهی. گویا بخشی از مفاتیح الغیب باشد.
نک: مجلس، ش ۴۹۵۴/۲۸؛ ادبیات، ۱/۳۹ و ۷۵.
آغاز: بسمله فصل فی مباحث تتعلق بكلمة لا اله الا الله ...

انجام: ... و اسرع اليهم اذا اختلفوا عن شيء و قیل غیر هذا.

خط: مغربی. بی کا. بی تا.
عناوین و نشانی‌ها مشکی؛ تمام صفحات و صالی شده.

جلد: مقوایی با روکش ابر و باد و طبله دار.
۱۴/۵ × ۱۸ سم. ۳۰ گ. ۱۳ س. (ثبت ۷۸۹۲۸)

۱۰۰۰۳

مجموعه

۱. شرح قصیده تأئیه

(عرفان - فارسی)

= شرح قصیده نظم الدرّ

از: صائِن الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵هـ).
شرح عرفانی قصیده تأئیه کبرای ابن فارض (ق ۷هـ)؛
پس از دیباچه مقدمه‌ای است در ۱ اصل و ۱۴ وصل.

ش ۱۰۰۰۳: شرح قصیده تائیه، آغاز متن

پایان تألیف ذی حجه ۸۰۶ هـ است.

این اثر به تصحیح اکرم جودی نعمتی و به سال ۱۳۸۴ هـ توسط مرکز نشر میراث مکتوب به چاپ رسیده است.

نک: کشف الظنون، ۱/ ۲۶۵؛ مجلس، ش ۲۱۰۹؛ سپهسالار، ۵/ ۱۵۹۰؛ فهرستواره، ۷/ ۵۷۱.

آغاز افتاده: و مخالفست مجرد توهم بود و هیچ دشمنی و عداوت نبود....

انجام: ...اتمام تعلیق این حرف بی مقدار... عترته الطاهرین.

۲. مناظرات خمس

(عرفان-فارسی)

= عقل و عشق

از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).

پنج مناظره میان عقل و عشق، وهم و عقل، وهم و خیال، سمع و بصر و عاشق و معشوق است که به شکل گفتگو بیان شده. تاریخ اتمام ۸۰۸ هـ است.

این کتاب به سال ۱۳۷۵ هـ و به تصحیح اکرم جودی نعمتی و توسط دفتر نشر میراث مکتوب چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۱۸/ ۲۲۲ با عنوان گلشن و ۲۲/ ۲۸۲؛ کشف الظنون، ۲/ ۱۸۳۴؛ مجلس، ش ۲۱۲۰؛ دانشگاه، ۱۲/ ۲۵۲۳ و ۱۶/ ۱۰۹؛ فهرستواره، ۸/ ۹۸۷.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی رتب نظام بریة العالم بخلافة آدم....

انجام: ... و در رشته مناظرات منتظم، همین تواند بود... تم ذلک... فی سنه ثمان و ثمانمائه.

خط: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت: رساله اول ۲۳ ذی قعدة ۹۰۳ هـ، رساله دوم ۲۵ ذی قعدة ۹۰۳ هـ. مکان کتابت: هر دو در مسعودیه تبریز.

عناوین و نشانی‌ها: شنگرف؛ بر روی برگ اضافی در آغاز نسخه یادداشتی است از سید محمد جزائری به تاریخ ۱۵/ ۹/ ۴۲ در معرفی این

مجموعه.

جلد: مقوایی رنگارنگ با عطف و گوشه تیماج مشکی.

۱۷×۲۵ سم. ۱۰۸ گ. ۱۹ س. (ثبت ۷۸۷۰۴)

۱۰۰۰۴

مجموعه

۱. مدارج افهام الافواج (تفسیر-فارسی)

فی تفسیر آیه ثمانية ازواج

(ص ۱-۴۴)

از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).

در تفسیر ظاهری و باطنی آیه ثمانية ازواج (سوره انعام، آیه ۱۴۳) و دارای دو مقاله که مؤلف آن را در پاسخ کسی که وی را با عنوان «سليمان محمد نسب و رضای مرتضی قدم» یاد کرده نگاشته و در مازندران ۶ ذی قعدة ۸۳۱ هـ به پایان رسانده است.

در ش ۱۷ و ۱۸ کیهان اندیشه سال ۱۳۶۷ هـ به تصحیح مایل هروی به چاپ رسیده است.

نک: ذریعه، ۲۰/ ۲۳۵؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/ ۲۳۶؛ منزوی، ۱/ ۵۹.

آغاز: ب س م ال ه... بعد از سپاس بی حد و قیاس خدای را و درود بی انجام و نهایت برگزیده او را....

انجام: ... بیا و زنکتهت این... تمت التعلیقات هذه... و علی آله اجمعین.

۲. مبدأ و معاد

(عرفان-فارسی)

(ص ۴۷-۸۱)

از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).

در بیان مبدأ و معاد نوشته شده به درخواست شاه رضی‌الدین علی دارای مقدمه و دو باب و خاتمه. باب اول در بیان مبدأ و معاد به زبان اهل نظر و آگاهان شاهره رای و فکر اکتسابی و باب دوم در بیان مبدأ و معاد به زبان دیده‌وران کوی درد و هوشمندی.

این رساله در مجله معارف مرداد و آبان ۱۳۷۱ هـ ش و به تصحیح حسین داودی چاپ شده.
 نک: مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعی، ۲۳۲/۸.
 آغاز: بسملة الحمد لله على دقائق كماله و جلائل جماله... اما بعد دی زمانی در کنج زاویه انزوا پای صبر...
 انجام:
 به ختم انبیا و ختم قرآن
 که ختم کار ما با خیر گردان

۵. در معنی انا النطقه (شرح حدیث - فارسی)
التي تحت الباء (رساله...)
 (ص ۱۲۷-۱۳۴)

از: صائن الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).
 مؤلف این رساله را به دو دلیل در بیان معتقدات خویش نگاشته: یکی وجوب آشکار نمودن عقاید خود نزد امت محمدی و دیگر رفع اتهام درویشی و تصوف که به او نسبت داده‌اند، مشتمل بر چهار «مبحث» و پنج «اصل» و نیز سه اصل و خاتمه. در چهارده رساله فارسی به تصحیح علی موسوی بهبهانی و ابراهیم دیباجی سال ۱۳۵۱ هـ ش چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۲۰/۲۱؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعی، ۲۳۲/۸؛ دانشگاه، ۲۲۴۷/۶.
 آغاز: ب س م... الحمد لله مفيض الحكم و الصلوة علی محمد و آله و سلم دی یک ناگاه از عراق وفاق...
 انجام: ... ز قند سخن پخت حلوا کمال ببینید یاران که چون آمدست و صلی الله علی محمد و آله و سلم.

۶. حروف (رساله...)
 (ص ۱۳۷-۱۵۱)

از: صائن الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).
 در بیان علم حروف و مباحث مربوط بدان که به درخواست بزرگان زمان نوشته شده مشتمل بر «مقدمه»، سه «اصل» و یک «تذنیب»، مقدمه در بیان معنی حرف و اقسام اولی آن. اصل اول در بیان حروف رقمی کتابی دارای چهار وصل، اصل دوم در بیان

در اوایل صفر ۸۳۲ هـ به اتمام رسیده است.
 نک: ذریعه، ۵۱/۱۹ و ۵۷۰/۹؛ مرعی، ۲۳۶/۸؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ فهرستواره، ۲۲۱/۶.
 آغاز: ب س م... سپاس و شکر خدای را که پیدا کرد جهان نمایش را...
 انجام: ... که راز نهانی ما گوش کرد... حرر هذا التعليق... مصليا علی محمد صلعم.

۳. معتقد = اعتقاد (رساله...) (عقاید - فارسی)
 (ص ۸۳-۱۱۳)

از: صائن الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).
 مؤلف این رساله را به دو دلیل در بیان معتقدات خویش نگاشته: یکی وجوب آشکار نمودن عقاید خود نزد امت محمدی و دیگر رفع اتهام درویشی و تصوف که به او نسبت داده‌اند، مشتمل بر چهار «مبحث» و پنج «اصل» و نیز سه اصل و خاتمه. در چهارده رساله فارسی به تصحیح علی موسوی بهبهانی و ابراهیم دیباجی سال ۱۳۵۱ هـ ش چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۲۰/۲۱؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعی، ۲۳۱/۸؛ فهرستواره، ۹۹/۷.
 آغاز: ب س م... حمد بی عدد و سپاس بی قیاس مالک الملکی را...
 انجام: ... از شما سؤال خواهند کرد ما رسانیدیم خدا توفیق دهد... غافل نشویم و السلام.

۴. اطوار ثلاثه (رساله...) (عرفان - فارسی)
 (ص ۱۱۵-۱۲۵)

از: صائن الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).
 در شرح سه طور از اطوار صوفیان مشتمل بر مقدمه و سه «اصل». مقدمه در بیان منشأ اطوار ثلاثه، اصل اول در بیان مذهب اهل تحقیق، اصل دوم در بیان حقایق به طریق محیی الدین عربی و اصل سوم در بیان نشأه عنصری انسانی.

- حروف کلامی در چهار وصل و اصل سوم در بیان صورت معنوی حرف و وجه لبایی آن در چهار وصل و تذنیب در بیان معنی سبع المثانی. در ۱۰ رمضان ۸۱۷ هـ و در شیراز تألیف شده است.
- نک: مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/ ۲۳۳؛ فهرستواره، ۷/ ۲۹۸.
- آغاز: بسمله سپاس و ستایش پروردگاری را که ظروف حروف و کلمات مستقر جواهر....
- انجام: ... که در آنجا استیفاء این حقایق پیشترک شده وقتنا... و مصلیا علی نبیه النبیه.
- از دیدگاه هفت طبقه.
- به تصحیح موسوی بهبهانی و دیباجی در چهارده رساله فارسی چاپ شده است.
- نک: ذریعه، ۱۴/ ۲۰۹؛ مجلس، ش ۱۹۲۳/ ۲؛ ملی، ۶/ ۲۷۴؛ مرعشی، ۸/ ۲۳۴؛ فهرستواره، ۶/ ۱۸۶.
- آغاز: بسمله الحمد لله ولیه و الصلوة علی محمد نبیه روزی از روزها... یک نگاه گذار بر مدارس علوم رسوم که میدان تسابق و تجارب فهومست افتاد....
- انجام: ... و در لفظ ساعت اشعار به بیشتر اینها که گفتم هست... و الحمد لله رب العالمین.

- ۷. انجام (رساله...)** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۵۳-۱۶۲)
- از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).
- در بیان مقصود از علم تصوف و علم حروف مشتمل بر «مقدمه»، دو «وصل» و «خاتمه».
- وصل اول در بیان علم تصوف و تحقیق غرض و غایت آن و وصل دوم در بیان علم حروف و تحقیق غایت و غرض آن.
- این اثر به تصحیح ابراهیم دیباجی در مجله دانشکده ادبیات تهران، بهار و تابستان ۱۳۶۵ هـ ش چاپ شده است.
- نک: ذریعه، ۲۲/ ۱۱۲؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ فهرستواره، ۷/ ۴۵۴.
- آغاز: ب س م... بعد از حمد بی حد خدایی را که در حد هدایت به حکم آفریدگاری هر ذره....
- انجام: ... گر شراب اینست کز جام تو... همچون سراب و السلام علی من اتبع الهدی.
- ۹. خواص حروف** (عرفان-فارسی)
= **سؤال الملوك**
(ص ۱۷۳-۲۰۳)
- از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).
- در علم حروف و خواص و حقایق آن که به امر امیرزاده بایسنغر نگاشته مشتمل بر «مقدمه» و دو «وصل» و «خاتمه».
- نک: ذریعه، ۷/ ۲۷۲؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/ ۲۳۰ (با عنوان مقبول الملوك) فهرستواره، ۷/ ۴۹۹.
- آغاز: بسمله و به استعین، حمد بی نهایت حضرت باری را که عین بصیرت آدمی جهت دریافتن....
- انجام: ... هر دم از این باغ بری می‌رسد... بحرمة محمد... تسلیما.

- ۸. شق القمر و بیان ساعت** (تفسیر-فارسی)
(رساله...)
(ص ۱۶۳-۱۷۲)
- از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).
- در بیان معنای آیه «و اقتربت الساعة و انشق القمر»
- ۱۰. شرح ده بیت ابن عربی** (عرفان-فارسی)
(ص ۲۰۴-۲۰۹)
- از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).
- ترجمه و شرح عرفانی ده بیت از اشعار ابن عربی که با این بیت آغاز می‌شود: «ان الوجود لحرف انت معناه».
- در چهارده رساله فارسی چاپ شده است.
- نک: مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/ ۲۳۱؛ فهرستواره، ۷/ ۵۲۳.

- آغاز: ب س م... بعد از حمد و سپاس خدای و درود بر مهتر رهنمای محمّد مصطفی...
انجام: ...وز زبان بلبل و گل ماجرابی بشنوید... و لله الحمد... الاکرمین و اجتائه.
- ۱۱. مناظره بزم و رزم** (عرفان-فارسی)
(ص ۲۱۱-۲۲۲)
از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵هـ).
تمثیلی عرفانی در مناظره و گفتگو میان بزم و رزم که غیر از مناظرات خمس مؤلف است.
نک: ذریعه، ۲۲/۲۹۳؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/۲۲۷؛ فهرستواره، ۸/۹۸۸.
آغاز: بسمله حمد بی حد پادشاهی را که پرتو تیغ قهرمان جلالتش...
انجام: ... و ازین رو واجب دید که یک نکته ازین معنی... و سلامه علیه و علیهم اجمعین.
- ۱۲. نفثة المصدور اول** (فارسی)
(ص ۲۲۵-۲۴۵)
از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵هـ).
چون عده‌ای در باب مذهب و اعتقادات مؤلف نزد شاهرخ سلطان سعایت کرده و سلطان نیز دستور احضار او را می‌دهد، وی از باب رفع اتهامات این کتاب را در شرح حال و مذهب خویش می‌نگارد مشتمل بر دو وصل.
در چهارده رساله فارسی به چاپ رسیده است. در حاشیه برخی صفحات این نسخه انتقاداتی به سخنان مؤلف شده با رمز «ص ۵».
نک: ذریعه، ۲۴/۲۴۴؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/۲۲۷؛ فهرستواره، ۳/۲۳۲۵.
آغاز: ب س م... سپاس شایسته و ستایش بایسته سزاوار نثار پروردگاری که بندگان... اما بعد چون جمعی بدگویان صاحب غرض...
انجام: ... بدیدار شاهان دلت شاد باد... اجمعین.
- ۱۳. نفثة المصدور ثانی** (فارسی)
(ص ۲۴۶-۲۶۱)
از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵هـ).
مؤلف در این اثر همچون نفثه المصدور اول شرح احوال خود را به امیرزاده بایسنغر نوشته است.
در چهارده رساله فارسی چاپ شده.
نک: ذریعه، ۲۴/۲۴۴؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/۲۲۸؛ فهرستواره، ۳/۲۳۲۵.
آغاز: ب س م... بعد از تقدیم اساس سپاس یزدان پاک و تمهید صلوات...
انجام: ... کزو زیاده بود بارور گلستانش... اجمعین.
- ۱۴. معنای قابلیت** (عرفان-فارسی)
(رساله در...)
(ص ۲۶۲-۲۶۵)
از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵هـ).
رساله مختصری است در بیان معنای قابلیت و مصدر تحقق آن.
در چهارده رساله فارسی چاپ شده.
نک: ذریعه، ۱۷/۲؛ مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/۲۲۸؛ فهرستواره، ۷/۷۲۸.
آغاز: ب س م... بعد از سپاس بی حد و قیاس پروردگاری را که بیرنگ آمدگی و قابلیت هر چیز... که در بیان معنی قابلیت و مصدر تحقق آن...
انجام: ... انکس که ز شهر آشنائیت... و علی آله السلم.
- ۱۵. معنی خواص علم صرف** (فارسی)
(رساله در...)
(ص ۲۶۶-۲۶۸)
از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵هـ).

- رسالة مختصری در بیان مسائل علم صرف از دیدگاه عرفانی.
در چهارده رساله فارسی چاپ شده است.
نک: مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/ ۲۲۹.
آغاز: ب س م... از فحوای فرموده ان من شیء الا یسیح بحمده فهم می‌شود...
انجام: ...راه جز آنکه محمد و پی روان او آشکاره کرده‌اند... تسلیماً کثیراً تم.
- ۱۶. شرح حدیث عماء (شرح حدیث - فارسی)**
(ص ۲۶۸ - ۲۷۰)
از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵هـ).
شرح حدیثی که از پیامبر (ص) سؤال شد خداوند پیش از آفرینش مخلوقات کجا بود؟ فرمود: «کان فی عماء ما فوقه هواء و ما تحته هواء».
در چهارده رساله فارسی چاپ شده است.
نک: مجلس، ش ۱۰۱۹۶؛ مرعشی، ۸/ ۲۲۹؛ فهرستواره، ۷/ ۵۳۹.
آغاز: بسمله... سئل رسول الله صلعم این کان ربنا قبل ان یخلق الخلق...
انجام: ...طبقات معانی ارجمند هست که... اجمعین.
- ۱۷. شرح دو حدیث نبوی (ص)**
(شرح حدیث - فارسی)
(ص ۲۷۰ - ۲۷۳)
از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵هـ).
پاسخ مؤلف است به پرسش درباره دو حدیث نبوی (ص) «ان لكل شیء قلبا و قلب القرآن یس» و نیز «انزل القرآن علی سبعة احرف». این پرسش و پاسخ در هرات صورت گرفته است.
در چهارده رساله فارسی چاپ شده است.
نک: مرعشی، ۸/ ۲۳۰.
آغاز: بسمله رب سهل و تمم قال النبی صلعم ان
- لکل شیء قلبا...
انجام: ...از آن جمله قوله تعالی و لا رطب و لا یابس الا فی کتاب مبین تم.
خط مجموعه: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت: ۹۰۳ و ۹۰۴هـ. مکان کتابت: مسعودیه یزد.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ نسخه در تملک محمد الموسوی الجزائری بوده. در رو و پشت برگ آغازین فهرست مندرجات مجموعه به قلم سیدمحمد جزائری مورخ ۷ رجب ۱۳۸۳ دیده می‌شود. در فاصله بین رساله‌ها یک یا دو صفحه سفید مانده که عناوین رساله‌ها به شنگرف در آنها نوشته شده. از میانه نسخه تا انتها آثار رطوبت دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۶/۵ × ۲۴ سم. ۱۳۷ گ. ۱۵ س.
(ثبت ۷۸۷۰۳)
- ۱۰۰۰۵
- مجموعه**
- ۱. فهرست کتب سید مرتضی (فهرست - عربی)**
(ص ۱ - ۳)
از: ابوالحسن محمد بن محمد بصروی (ق ۵هـ).
فهرست تألیفات استاد مؤلف سید مرتضی (ره) است همراه با اجازه استاد به شاگرد در نقل آنها به تاریخ شعبان ۴۱۷هـ.
بر روی برگ اول رساله به قرمز عنوان کتاب نوشته شده و در ذیل آن این یادداشت آمده: «محمد بن محمد بن احمد ابوالحسن البصری من بصری قریة بدجیل دون عکبری و کان عالماً شاعراً فصیحاً توفی ببغداد فی شهر ربیع الاول سنة ثلث و اربعین و اربعمائه کذا فی فوات الوفيات لصلاح‌الدین الکتبی نقل ملخصاً منه».
این اثر در کتاب ادب المرتضی من سیرته و آثاره به تألیف عبدالرزاق محیی‌الدین در مصر چاپ شده است.

در اثبات تخییر بین قصر و اتمام نماز در اماکن اربعه. مؤلف این رساله را به هنگام عزیمت به زیارت مقبره شاه طور به پایان رسانیده است. در نسخه ۱۸۰۵ مجلس تاریخ کتابت ۹۹۷ هـ ثبت شده است. در این نسخه حواشی با امضای «منه» دیده می‌شود.

نک: ذریعه، ۱۱/۱۴۱ و ۱۷/۱۰۰؛ مجلس، ش ۵۴/۱۸۰۵؛ مرعشی، ۱۳/۱۴۷.

آغاز: بسمله الحمد لله الذى قصرت اللسن بتمامها عن اداء حمده... اختلف اهل الاسلام فى مسئله قصر الصلوة....

انجام: ... التى ازلت حکمها فى الصورتين هاتين... الى يوم النشور.

۵. المسائل (عربی) (ص ۳۵-۵۶)

از: سید مرتضی علم الهدی (د: ۴۳۶ هـ).
مجموعه سؤالات در موضوعات مختلف و پاسخ‌های سید مرتضی. در روی برگ اول این رساله عنوان «متفرقات ملتقطه من مسائل السيد الشريف...» آمده است.

آغاز: بسمله فى شعبان سنه خمس عشرة و اربعمائة... جوابا عن مسئله وردت عن خراسان....
انجام: ... فى حالة واحدة و الكلام فى الجن یجرى هذا المجرى.

۶. بقاء النفس الانسانية (فلسفه-عربی) (ص ۵۷-۵۹)

از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۶۷۲ هـ).
رساله مختصری در بیان نظر حکما و ادله آنان بر بقای نفس پس از متلاشی شدن بدن. نگاشته شده به درخواست مؤیدالدین عرضی. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۳/۱۳۸؛ مجلس، ش ۲۰/۲۹۳۸ و ش ۶/۱۹۲۴؛ مرعشی، ۱۳/۳۰۴.

نک: ذریعه، ۱۶/۳۹۲؛ سیهسالار، ۵/۳۹۱؛ آستان قدس، ۲/۶۶.

آغاز: فهرست کتب سیدنا الاجل... علیهم الصلوة و السلام (به قرمز) بسم الله الرحمن الرحيم تفسیر سورة الحمد...

انجام: ... قد اجزت لابی الحسن محمّد بن محمّد البصرى... تم و الحمد لله اولاً و آخراً.

۲. مقالة فى الرد على المجبرة (کلام-عربی) (ص ۴-۱۳)

از: قاضی عبدالجبار بن احمد معتزلی (د: ۴۱۵ هـ).
آغاز: ذكرت ان المجبرة قد اجترأت فى وقتنا هذا على التزام اشياء...

انجام: ... تمت مقاله القاضى عبدالجبار... مصليا مسلما.

۳. احاديث (حدیث-عربی) (ص ۱۴-۲۴)

احادیثی از پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت (ع) با ذکر سلسله سند. بر روی برگ اول این رساله (گ ۱۴) نوشته: «جزء من الاحاديث نقلت من خط على بن احمد بن شاذان الفامى كذا فى النسخة التى نقلت منها». کاتب در پایان به کتابت نسخه از اصل مغلوط اشاره کرده است.

آغاز: بسمله حدثنا ابوالعباس احمد بن على بن الحسن... قال قال رسول الله (ص) العلم خزائن....
انجام: ... فوالله ما تنهمنى فى الانحراف عن اهل... القوم و تفرقوا.

۴. القصر و التخییر (فقه-عربی) فى المواطن الاربعة (رسالة...)

(ص ۲۵-۳۴)
از: شیخ بهاءالدین محمّد بن حسین عاملی (د: ۱۰۳۱ هـ).

- آغاز: بسمله قال علامة العالم نصير الملة و الدين
رسم المولى الفاضل ...
انجام: ... مع اشتغال القلب مما استند به من ... و الله
اعلم بحقيقه الحال.
- ۷. معرفة منازل القمر**
(رسالة في ...)
(ص ۶۰-۶۸)
از: احمد بن محمد بن فهد حلّی (د: ۸۴۱هـ).
مؤلف ساعات شب را با ذکر منازل ماه جهت انجام
عبادات و ادعیه این زمان تعیین کرده است مشتمل بر
شش فصل.
نک: ذریعه، ۴/۲۲۸؛ ادبیات، ۲/۳۴ و ۱۰۶.
آغاز: بسمله الحمد لله الحی الدائم القیوم جاعل
الافلاك ... و بعد فقد بینت فی هذه المقالة ملخص ما
ذکره ...
انجام: ... و عنه (ع) مضغ اللبان یشد الاضرار و
ینقی البلغم... هذا آخر ما نوردته... و سلم كثيرا.
- ۸. انموذج العلوم**
(علوم و فنون - عربی)
(ص ۶۹-۷۶)
از: افضل الدين محمد ترکه اصفهانی (د: ۹۹۱هـ).
در حل برخی مشکلات و مطالب عملی که به
درخواست شاگردانش نگاشته است.
در روی برگ آغازین رساله نوشته است: «رسالة
لافضل الدين محمد الشهير بترکه فی حل مطالب عویصه
من فنون متنوعه». کاتب در انتها آورده که این نسخه را
از روی نسخه مغلوطی استنساخ کرده است.
نک: ذریعه، ۲/۴۰۴؛ ملک، ۵/۳۰۹؛ مرعشی، ۲۹/
۵۹۰.
آغاز: بسمله، اما بعد فتح الکلام بحمد الله الملك
العلام... فيقول احقر الخدام محمد الشهير بافضل الدين
ترکه ان فی سالف الزمان ...
- انجام: ... الثاني يلزم خروج الواجب المطلق المضيق...
الجواب الجواب.
- خط مجموعه: تحریری. بی کا. تاریخ کتابت:
۱۳۳۶هـ.
- عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ سوم
اضافی، فهرست این مجموعه آمده است با مهر
بیضوی «محمد جواد».
جلد: تیماج مشکی.
۱۷/۵ × ۱۹/۲۰ سم. ۷۶گ. ۱۹-۲۰ س.
(ثبت ۶۶۹۳۶)
- ۱۰۰۰۶
- مجموعه**
- ۱. استقصاء النظر**
(کلام - عربی)
فی البحث عن القضاء و القدر
(ص ۱-۱۳)
از: علامه حلّی، حسن بن یوسف بن مطهر (د:
۷۲۶هـ).
در اثبات اختیاری بودن افعال انسان و رد مذهب
جبر که به درخواست اولجایتو خدابنده نگارش یافته و
بارها به چاپ رسیده است.
در پایان این نسخه مطلبی به نقل از العیون و
المحاسن شیخ مفید در رد کعبی آمده و در پشت آخرین
برگ این رساله یادداشتی است از فضل الله زنجانی مبنی
بر استنساخ آن در سنه ۱۳۲۷هـ از مجموعه‌ای به خط
شیخ الشریعه شیرازی اصفهانی غروی.
نک: ذریعه، ۲/۳۲؛ کشف الحجب، ۴۴؛ هدیه
العارفین، ۱/۲۸۴؛ مجلس، ش ۲/۴۳۲۲ و ش ۱۳/
۴۹۵۴؛ مرعشی، ۷/۲۷۴؛ مشار عربی، ۴۹.
- ۲. الابانة عن مذهب اهل العدل**
(کلام - عربی)
بحجج القرآن و العقل
(ص ۱۴-۲۵)

از: اسماعیل بن عباد طالقانی (د: ۳۸۵هـ).
در رد عقاید باطل برخی فرق از جمله قدریه با ذکر
ادله عقلی و نقلی.

این رساله در سال ۱۳۷۷هـ و به تحقیق محمد حسن
آل یاسین چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۵۶/۱؛ نشریه، ۳۰۲/۵؛ مجله المورد،
۱۳۹۳، مج ۲، ع ۲/۲۳۶؛ مشار عربی، ۷.

آغاز: بسمله الحمد لله الواحد القديم العدل الکریم...
هذا مختصر فی الابانه عن مذهب العدل بحجج القرآن و
العقل....

انجام: ...فخارج عن ولاية الله الا من تاب بعد
ذلك... يجب المتطهرين تم الكتاب... اسماعیل بن عباد.

۳. التذكرة للاصول الخمسة (کلام-عربی) (ص ۲۵-۳۱)

از: اسماعیل بن عباد طالقانی (د: ۳۸۵هـ).
در اصول خمسة توحيد، عدل، صدق در وعد و
وعيد، منزلة بين منزلتين و امر به معروف و نهی از منکر و
در انتها مختصری در افضلیت حضرت علی (ع) به نقل از
نهج السبل.

این رساله در بغداد سال ۱۳۷۳هـ به تحقیق محمد
حسن آل یاسین منتشر شده است.

نک: ذریعه، ۲۱/۴؛ مجله المورد، ۱۳۹۳هـ، ج ۲،
ع ۲/۲۳۶.

آغاز: بسمله الحمد لله الواحد العدل و صلوته علی
النبي و خيرة الاهل....

انجام: ... و مضی بسبيله شهيدا جعلنا الله... انتهى
کلام صاحب رضی الله.

۴. مقدمة فی الاصول (کلام-عربی) (ص ۳۱-۳۳)

از: سید مرتضی علم الهدی (د: ۴۳۶هـ).
اثبات اعتقادات پنج گانه شیعه به اجمال در ۴ فصل.

نک: ذریعه، ۸۸/۲۲.

آغاز: بسمله اعلم ان اول افعال يجب علی العاقل
من افعال قلبه....

انجام: ...والميزان و الصراط و الجنة و النار...
الطاهرين.

۵. اثبات النبوة (فلسفه-عربی) (ص ۴۰-۴۴)

از: شیخ الرئيس ابن سینا (د: ۴۲۸هـ).
نک: ذریعه، ۱۰۰-۱۰۱/۱ و ۱۰/۱۱؛ مجلس،

ش ۲/۳۰۷۱؛ مرعشی، ۸۶/۱۸؛ معجم التراث، ۱/
۱۳۹.

آغاز: بسمله سألت اصلحك الله ان اجعله جعل ما
خاطبت فی ازالة الشكوك المتأکدة عنک فی تصدیق
النبوة....

انجام: ... و المستعمل فی اللغات ان الشیء المؤدی...
دائماً ابداً.

خط مجموعه: نسخ. بی کا. رساله اول تحریری
فضل الله زنجانی ۱۳۲۷هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ از رساله
دوم (گ ۱۴) تا انتهای نسخه مجدول مشکى؛
برخی صفحات سفید و نانوشته است. در روی
برگ اول دو مهر بیضوی «محمد جواد» و
«حسینعلی...».

جلد: مقوایی آبی.
۱۰/۵ × ۱۷ سم. ۴۵ گ. ۱۵-۱۶ س.

(ثبت ۸۶۰۰۶)

۱۰۰۰۷

مجموعه ۱. اجوبة المسائل التبانيات (اصول فقه-عربی) (ص ۱-۲۳)

از: سید مرتضی علم الهدی (د: ۴۳۶هـ).

- در پاسخ به سؤالات ابو عبدالله محمد تیان مشتمل بر ده فصل.
- در رسائل الشریف المرتضی (المجموعة الاولى) سال ۱۳۶۳ هـ ش، دار القرآن الکریم قم چاپ شده است. نک: ذریعه، ۲۱۷/۵ و ۲۰/۳۴۰؛ مرعشی، ۲۲/۲۰. آغاز: بسمله بحمد الله نستفتح کل قول و نستعین علی کل عمل و بانوار هدیته... و من بعد فانتی وقفت علی المسائل التي سألت....
- انجام: ...و نعنی عن ذلك كله ما بیناه ورتبناه... وقت ضیق.
- ۲. اجوبة المسائل السلارية** (عربی)
(ص ۲۳-۴۰)
از: سیّد مرتضی علم الهدی (د: ۴۳۶ هـ).
در پاسخ به سؤالات سلار بن عبدالعزیز دیلمی شاگرد سیّد مرتضی در هشت «مسئله».
نک: ذریعه، ۲۲۳/۵ و ۲۰۶ و ۲۰/۳۵۲. آغاز: بسمله قال سيدنا الشریف الاجل الاوحد المرتضی ذوالمجدین علم الهدی....
انجام: ...فاولی ما یقال فی کیفیة الاختصاص... لاول جزء من اجزائه.
- ۳. ابطال العمل باخبار الآحاد** (اصول فقه - عربی)
(ص ۴۱-۴۲)
از: سیّد مرتضی علم الهدی (د: ۴۳۶ هـ).
در بیان بطلان عمل به خبر واحد.
در رسائل الشریف المرتضی (المجموعة الثالثة) به چاپ رسیده است.
در آغاز این رساله نوشته شده: «من املاء السيد الاجل المرتضی علم الهدی رضوان الله علیه فی ابطال العمل باخبار الآحاد نقلت من خط جدی المبرور الشہید الثانی قدس سره من کتاب بخطه فی المشهد المقدس و
- هی التي يحكى كلامها جدی الشيخ حسن طاب ثراه فی اصول المعالم».
- نک: مجلس، ش ۲/۲۹۰۴.
آغاز: قال اعلم انه لا يجوز ان يتعبد اصحابنا و الحال هذه بان يعملوا فی احکام...
انجام: ...و کک القول فی احکام الحوادث التي يحدث... علی وفاق و لا خلاف انتهى.
- ۴. الرد علی اصحاب العدد** (فقه - عربی)
(رسالة...)
(ص ۴۳-۵۶)
از: سیّد مرتضی علم الهدی (د: ۴۳۶ هـ).
در رد کسانی که معتقدند ماه رمضان باید همیشه سی روز باشد.
در رسائل مؤلف (المجموعة الثانية) چاپ شده است. در پشت برگ پایان این رساله یادداشتی است مورخ ۱۳۳۶ مبنی بر اینکه حسب امر شیخ الاسلام زنجانی قلمی گردید.
نک: ذریعه، ۱۸۵/۱۰؛ مرعشی، ۲۰/۲۰. آغاز: بسمله الحمد لله علی وافر الجباء و با هر العطاء و متواصل الآلاء... من الکلام المجموع فی نصره العدد....
- انجام: ...و تعذر استدراک غرضه و هذا کله واضح لمن تأمله بعین الانصاف.
- ۵. اجوبة المسائل الميافارقيات** (فقه و کلام - عربی)
(ص ۵۸-۶۲)
از: سیّد مرتضی علم الهدی (د: ۴۳۶ هـ).
پرسش‌ها و پاسخ‌های فقهی، اصولی و کلامی که در این نسخه ۵۳ سؤال و جواب آمده است. در رسائل الشریف المرتضی (المجموعة الاولى) به چاپ رسیده است.

و علی مراد رسول الله...
انجام افتاده: ... و قال الشيخ الامام العالم العارف ركن الحق... احمد السمنانی...
خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: ق ۹-۱۰ هـ.
عناوین شنگرف: با حواشی در برخی صفحات و جداولی به رنگ آبی، طلایی و قرمز؛ در برگ اول اضافی نسخه یادداشتی است از محمد علی بن ملکان بن خاقان مغفور مورخ ۱۲۶۵ هـ که این نسخه را تذکره ملا محمد صوفی مازندرانی دانسته است. چند برگ اول و آخر وصال شده.
جلد: تیماج مشکی.
۱۷×۵/۵ سم. ۳۹۳ گ. ۱۹ س.
(ثبت ۱۷۹۱۷)

۱۰۰۰۹

مجموعه

۱. اصطلاحات صوفیه (تصوف-عربی و فارسی)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۲ هـ).
ترجمه و شرح اصطلاحات صوفیه عبدالرزاق کاشانی (د: ۷۳۶ هـ) است به نثر آمیخته به نظم و به ترتیب الفبایی.

این رساله در جلد چهارم رساله‌های مؤلف به سعی جواد نوربخش چاپ شده است. در انتهای این رساله یادداشتی است مبنی بر وفات مؤلف به سال ۸۳۴ هـ همراه با مهرهای گوناگون رضا قلی هدایت و در حاشیه آن این یادداشت نیز دیده می‌شود: «شیخ عبدالرزاق کاشانی معاصر شیخ رکن‌الدین علاءالدوله سمنانی بوده و علاءالدوله را با شیخ کمال‌الدین عبدالرزاق در رد و قبول مسأله توحید وجودی و شهودی معارضات روی داده، صورت آن مکاتیب در نفحات الانس جامی مسطور است حرره هدایت».

نک: ذریعه، ۲۱ / ۱۲۸؛ مجلس، ش ۷۷ / ۳۰۶۷؛
فهرستواره، ۷ / ۸۹.

در این نسخه و در حاشیه گ ۶۱ آمده: «لم یکن فی النسخة المغلوطة التي انتسخنا منها ازید من هذا و قيل ان هذه المسائل مائة و فی معالم العلماء انها خمس و ستون مسئله و فی رجال بحر العلوم ان ما وجدناها فی نسخ متعددة ست و ستون ثم وجدنا فی نسخة اخرى زیادة الحقانها بها».

نک: ذریعه، ۵ / ۲۳۸ و ۲۰ / ۳۷۰؛ مجلس، ش ۴ / ۲۸۱۹؛ مرعشی، ۲۰ / ۲۱.
آغاز: بسمله مسئله الاولى الصلوة جامعة و الفضل فیها... الجواب صلوة الجماعة فیها فضل کثیر...
انجام: ... فاذا منعه فی بعض الازمان حلت لهم الصدقة مع المنع من هذا الخمس تمت.
خط مجموعه: تحریری. کاتب: عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی. تاریخ کتابت: ۱۳۳۶ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف: برخی صفحات سفید و نانوشته با مهر بیضوی «محمد جواد» و «حسینعلی...» در برگ دوم.
جلد: مقوایی با روکش پارچه‌ای مشکی.
۱۶×۵/۵ سم. ۲۰ گ. ۲۱ س. (ثبت ۸۶۱۱۱)

۱۰۰۰۸

فصل الخطاب

(عرفان-عربی و فارسی)

از: خواجه محمد پارسا (د: ۸۲۲ هـ).
در بیان مفصل مبانی تصوف و شرح حال عرفا و صوفیه.
این کتاب در تاشکند و نیز به تصحیح جلیل مسگرزاد در سال ۱۳۸۱ هـ به توسط مرکز نشر دانشگاهی منتشر شده است.
از آغاز و انجام افتادگی دارد.

نک: ذریعه، ۱۶ / ۲۳۲؛ فهرستواره، ۷ / ۶۹۴-۶۹۵؛
فهرست مشترک، ۳ / ۱۷۳۴.

آغاز افتاده: یجتنبه و لا یحکم علی مراد الله تعالی

ش ۱۰۰۰۸: فصل الخطاب، آغاز متن

انجام: ... دعوی مرغ آبی کردست جان... تمام شد
انتخاب مثنوی بحمد الله و حسن توفیقه.

ب. مثنوی انیس العارفين
در عرفان و اخلاق.

نک: ذریعه، ۱۹/۱۲۲؛ مجلس، ش ۸/۲۶۱۲؛
فهرست منزوی، ۴/۲۶۵۲؛ کلیات قاسم انوار (چاپی)،
۳۵۹-۳۸۶.

آغاز: بسمله منت خدایرا جلت عظمته و علت
حکمته که بشعشه انوار اسرار...

انجام: ... نور او بگرفت عالم را تمام... تا به بینی و
السلام تمت.

ج. غزلیات

همراه با دیباچه‌ای به نشر که در چاپی نیامده است.
آغاز دیباچه: بسمله چون فیاض وجود کسوت وجود
در کارخانه فطره الله به مقرض نفی و به محیط اثبات بر
مقتضی...

انجام: ... بر قضیه برزق من یشاء بغیر حساب... و
الحمد لله الملك العلام.

آغاز ایبات: فی نعت النبی... ای کوس کبریای تو در
لا مکان زده...

انجام: ... اگر در خطه این... دو صد برهان نمایم.
د. مقامات السالکین = صد مقام

مثنوی عرفانی است در صد «مقام» از قسم بدایات
تا قسم نهاییات.

نک: ذریعه، ۱۹/۳۰۴؛ مجلس، ش ۶/۲۶۱۲؛
فهرست منزوی، ۴/۳۲۲۹؛ کلیات قاسم انوار (چاپی)،
۳۵۶-۳۵۸.

آغاز:

حمد بر حضرت غنی ابد

الذی لم یلد و لم یولد...

انجام:

صلوات خدای بر احمد

پس بر اولاد اشرف امجد

آغاز: بسمله الحمد لله الذی نجانا من مباحث العلوم
الرسمیه... ترجمه از قول سید السادات سید نعمه الله...
سپاس بی قیاس حضرت...

انجام: ... بیت بی تکلف اصطلاحات... کمالات خوش
است.

۲. شرح لمعات

(عرفان - فارسی)

از:؟

شرحی است بر لمعات فخرالدین عراقی (د:
۱۶۸۸هـ). با عناوین «قوله - یعنی». نام شارح معلوم
نیست.

در پایان شرح، رضاقلی هدایت نوشته: «لمعات
شیخ عراقی همدانی در طهران خریداری شده و آن رساله
بر سنن سوانح العشاق که از تألیفات جناب شیخ احمد
غزالی است در سنه ۱۲۷۸ به دست آورده تعمیر و وراقی
و صحافی نمود حرره رضا قلی المتخلص بهدایت».

آغاز: بسمله الحمد ترجمه حمد در عرف تحقیق
تعریف محمودست بنعوت کمال... و قوله فتلاً منه نورا...
یعنی آثار آن تجلی جمالی در آینه محمدی ظاهر شد...
انجام: ... و اضافتش عارضی بود بزوال عارض با
آن... لیس فی الدار غیر الدیار.

۳. منتخب دیوان قاسم

(شعر - فارسی)

انوار تبریزی

از:؟

در حاشیه.

کلیات قاسم انوار به تصحیح سعید نفیسی در
۱۳۳۷هـ چاپ شده است.

نسخه حاضر این بخش‌ها را شامل است:

الف. منتخب مثنوی مولوی.

در چاپی نیامده و نسخه دیگری از آن یافت نشد.
آغاز: بسمله انتخاب مثنوی معنویست که سادات
سید قاسم دام ارشاده... از هر شش جلد کتاب مثنوی...

- ه. مقطعات و رباعیات
 آغاز:
 قاسم قاسم انوار که اسرار ازل
 نیست پوشیده ز من خلق چه داند ما را
 انجام:
 هزار جان به وفای تو قاسمی بر باد
 بداد درد تو او را به صد جفا بوزه
 خط مجموعه: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ح
 ق ۵۹.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ نسخه در تملک
 رضا قلی هدایت (ق ۱۳ هـ) بوده که یادداشت‌ها و
 مهرهای مختلف و حواشی از وی در برخی
 صفحات دیده می‌شود. از جمله یادداشتی در
 تاریخ ولادت و وفات عرفایی چون شاه داعی
 شیرازی، فخرالدین عراقی، شرف‌الدین علی
 یزدی، صفی‌الدین اردبیلی و دیگران در برگ
 اول و نیز یادداشت دیگری مبنی بر آنکه حاشیه
 منتخبی است از مثنوی مولوی و غزلیات و
 مثنویات شاه قاسم الانوار تبریزی که در زمان
 حیات آن جناب مرقوم شده است.
 جلد: تیماج سبز رنگ مجدول.
 ۱۹/۵ × ۲۶/۵ سم. ۱۳۲ گ. ۱۷ س.
 (ثبت ۵۰۴۸۶)
- ۱۰۰۱۰
- مجموعه
 ۱. شرح هیاکل النور
 = شواکل الحور
 (ص ۲-۱۴۴)
 از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
 شرح هیاکل النور سهروردی (د: ۵۸۷ هـ) است که
 چاپ شده. در حواشی این رساله تعلیقاتی از حسین
 طولی ره و نیز حواشی با امضای «منه ره» دیده می‌شود.
- در برگ ۱۴۵ این اشعار از میرزا حسن واهب آمده:
 باده سرخ که از شمشیر بیرون می‌آید
 شیر سرخیست که از بیشه برون می‌آید
 دست در دامن مقصود زدن آسان نیست
 خون ز سر پنجه اندیشه بیرون می‌آید
 بوی جان از لب آن غنچه دهن می‌آید
 عکس در آینه با او به سخن می‌آید
 چشم آهوست چراغی که به خاکم سوزد
 بوی مجنون زگل تربت من می‌آید
 نک: ذریعه، ۱۴/۲۴۰؛ مجلس، ش ۲/۳۲۴۸؛ مشار
 عربی، ۵۷۶.
 آغاز: یا من نصب رایات آیاته... فهذا ایها الزکی
 المتوقد شرح....
 انجام: ... و غایاتها من لم یتدرب... و صجبه اجمعین.
۲. شرح بیتنی از
 اشعار دهلوی
 (ص ۱۴۵-۱۴۶)
 از: عبدالرحمن جامی (د: ۸۹۸ هـ).
 شرحی است از جامی بر این بیت امیر خسرو
 دهلوی: زدریای شهادت چون نهنگ لابرآرد هو.
 نک: مجلس، ش ۲۸/۱۸۲۲ و ش ۱۰/۴۸۴۸؛
 فهرستواره، ۷/۵۳۱-۵۳۲.
 آغاز: یا من لارب غیره و لا اله سواه وقفنا... اما بعد
 این کلمه چند است... در شرح و معنی بیتنی... ز دریای
 شهادت چون نهنگ لابرآرد هو.
 انجام: ... ره به سوی تو از تو می‌خواهم قطع این
 ره... راه نمایی.
۳. حاشیة حاشیة الدوانی
 علی تهذیب المنطق
 (ص ۱۵۰-۱۶۲)
 از: شهاب‌الدین عبدالله یزدی (د: ۹۸۱ هـ).

۶. شرح رساله الزوراء (فلسفه-عربی)
(ص ۲۱۸-۲۳۵)
از: جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۵هـ).
شرح است بر رساله زوراء خویش.
نک: ذریعه، ۳۰۳/۱۳؛ مجلس، ش ۱۴۰۵ و ش ۱۸۰۵؛ دانشگاه، ۳/۲۷۹۰.
آغاز: اما بعد الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه فانی لما فرغت من تهذیب الرسالة الموسومة بالزوراء....
انجام: ... له الحمد یوفای نعمه و یکافی مزید فضله و کرمه... و صحبه اجمعین.
۷. الزوراء (رساله...) (فلسفه-عربی)
(ص ۲۳۸-۲۴۹)
از: جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۵هـ).
در اثبات واجب. مؤلف بر این رساله شرحی نگاشته و در دیباچه آن آورده که این رساله را به دلیل رؤیایی که دیده زوراء نامیده است. رساله و شرح آن چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۶۳/۱۲؛ مجلس، ش ۲۶/۵۱۱ طباطبائی؛ مرعشی، ۳/۱۲۰.
آغاز: بسمله الحمد لذاته لولیه بذاته.. و بعد فهذه نبذة من الحقائق....
انجام: ... و لا تنسنى فی اوقاتک و اشركنى فی صوالح دعواتک... و الحمد لله رب العالمین.
۸. شرح الزوراء (فلسفه-عربی)
(ص ۲۵۲-۲۵۶)
از: جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۵هـ).
این رساله ناتمام و به خطی غیر از رساله ۶ و همراه با حواشی و تعلیقات است.
۹. تفسیر سوره اخلاص (تفسیر-عربی)
(ص ۲۶۰-۲۶۶)
- حاشیه‌ای است بر بحث «موضوع» حاشیه دوانی بر تهذیب المنطق.
نک: ذریعه، ۶۰/۶؛ مرعشی، ۲۲/۲۸۴-۲۸۵.
آغاز: بعد الحمد و الصلوة علی عباده الذین اصطفی فهذه کلمات منتشره متفرقه...
انجام: ... فالمرجو من مسبب الاسباب ان یوفقنا...
اطیب من طهر و اطهر من طاب.
۴. حدیقة الانوار (فارسی)
(ص ۱۸۰-۲۰۰)
از: حسین بن صدرالدین طولی.
در اثبات وحدت وجود.
در ریاض و ذریعه توصیفی از این کتاب شده که با این نسخه مطابقتی نداشته و نیاز به بررسی بیشتری دارد.
نک: ذریعه، ۳۸۱/۶؛ ریاض العلماء، ۲/۹۶.
آغاز: سپاس بی قیاس خالق را که به قدرت کامله...
انجام: ... و آنکه از ظلمت ضدش بنهاد او.
۵. الرسالة المصطفویه (عرفان-عربی و فارسی)
(ص ۲۰۰-۲۱۸)
از: حسین بن صدرالدین طولی.
در تحقیق معنای خیر و شر در یک مقدمه و مقصد و خاتمه همراه با حواشی «منه قدس سره» به فارسی و عربی. شیخ آقا بزرگ نسخه‌ای از آن را به تاریخ ۱۰۵۰هـ دیده و معتقد است که وفات مؤلف قبل از این تاریخ بوده است.
نک: ذریعه، ۲۱/۲۷۴، ۲۷۵.
آغاز: الحمد لله الذی قدس الارواح بمزیه الاستعداد....
انجام: ... و یتضح من التحقیقات المسفورة و التدقیقات المسطورة... الاصفی.

چند قلم، رساله ش ۷ نستعلیق عبدالغنی بن شمس‌الدین در ۱۰۵۱ هـ به نقل از خط مؤلف با یک واسطه، رساله ش ۱۰ نستعلیق محمد شریف بن حامد جیلانی در ۱۰۵۰ هـ. عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکی همراه با حواشی و تعلیقات؛ در حاشیه تصحیح شده و نسخه بدل دارد. در فاصله بین هر یک از رسایل یادداشت‌های مختلفی دیده می‌شود. جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۱×۲۲/۵ سم. ۳۵۰ گ. ۱۷-۲۲ س.

(ثبت ۷۴۳۳۸)

۱۰۰۱۱

مثنوی صفات العاشقین (شعر-فارسی)

از: هلالی جغتایی (ق ۱۰ هـ).

در بیان صفات عاشقان با ذکر حکایات و داستان‌ها و در حدود بیست باب. این مثنوی بارها چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۴۵/۱۵؛ مجلس، ش ۷۵۰۶؛ فهرست منزوی، ۴/۲۹۸۹؛ مشار، ۳/۳۹۷.

آغاز: بسمله خداوندی از غیب بگشای ...

انجام:

به وصف عاشقان دفتر گشادم

صفات العاشقین نامش نهادم

خط: نستعلیق. کاتب: عبدالوهاب بن نظام الملک به دستور میرزا آقا خان نوری و میرزا کاظم خان نوری. تاریخ کتابت: ۸ رجب ۱۲۸۰ هـ. مکان کتابت: یزد.

در حاشیه تصحیح شده و نسخه بدل دارد. مجدول به رنگ‌های آبی و قرمز.

جلد: تیماج ضربی قرمز با اندرون سبز. ۱۳/۵ × ۲۰ سم. ۴۷ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۲۶۸۹۰)

از: ابن سینا (د: ۴۲۷ هـ).

نک: ذریعه، ۴/۳۳۵؛ مجلس، ش ۱۲۱۹؛ مشار عربی، ۲۰۲.

آغاز: بسمله قوله جل جلاله قل هو الله احد...

انجام: ... عن ذات الله تعالی لاجرم... تم شرح سورة الاخلاص للشیخ...

۱۰. نهج المسترشدين (کلام-عربی)

فی اصول الدین

(ص ۲۶۸-۳۲۶)

از: علامه حلی (د: ۷۲۶ هـ).

خلاصه‌ای از مباحث کلامی در ۱۳ فصل که برای

فرزندش محمد نگاشته و چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۱۴/۱۶۱؛ مجلس، ش ۵۴۶۶؛ مرعشی، ۲۰۷/۲۱.

آغاز: بسمله الحمد لله المنقذ من الحيرة و الضلال... اما بعد فهذا الكتاب نهج المسترشدين...

انجام: ... فعلیه بکتابنا المسمى بمنتهی الاصول و مناهج الوصول... و عترته الطاهرین.

۱۱. الحدود والحقائق (رسالة...) (عربی)

(ص ۳۲۸-۳۵۰)

از: سید مرتضی علم الهدی (د: ۴۳۶ هـ).

ضمن رسائل الشریف المرتضی چاپ شده. به نظر استاد حائری با توجه به فحوای رساله صحت انتساب آن به سید مرتضی معلوم نیست و نیاز به بررسی بیشتری دارد.

نک: ذریعه، ۳۰۱/۶.

آغاز: بسمله الحمد لله ذی العظمة و الکبرياء... اما

بعد فان درک حقائق الاشياء...

انجام افتاده: ... المتزایله هی المتباینه... لکن بینهما اختلاف ما...

خط مجموعه: نستعلیق و نستعلیق تحریری و با

۱۰۰۱۲

کنوز الودیعہ

(اخلاق - فارسی)

از: ظافر بن شمس‌الدین حسن (ق ۵۸).
ترجمه فارسی الذریعه الی مکارم الشریعه راغب اصفهانی است دارای هفت «فصل» و هر فصل در چند «باب». در این نسخه مقدمه مترجم و بخشی از متن و از آخر ساقط شده است.
نک: ذریعه، ۱۸/۱۷۶؛ مرعشی، ۵/۲۲۴؛ دانشگاه، ۳/۶۷۰؛ فهرستواره، ۶/۵۷۰.

آغاز افتاده: در بیان کراهیت جدال عوام را و مذمت آن ...

انجام افتاده: ... بهترینست از تعزیه بر مصیبت عاجل و قال علیه السلام اکثروا ذکر الموت و هادم.

خط: نسخ. بی‌کا. بی‌تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ برخی صفحات وصالی شده. طبق یادداشت فرهاد میرزا مورخ ۱۳۰۳ در برگ اول این نسخه در تملک وی بوده است.

جلد: مقوای قهوه‌ای ضریبی، مجدول.

۱۵/۵ × ۲۳ سم. ۱۹۰ گ. ۲۱ س.

(ثبت ۲۳۰۶۷)

۱۰۰۱۳

ضیاء العالمین (ج ۱)

(امامت - عربی)

از: ابوالحسن بن محمد طاهر فتونی اصفهانی (د: ح ۱۱۳۸ هـ).

در بحث امامت و اثبات امامت ائمه اثنا عشر (ع) و رد مخالفین، در سه مجلد شامل مقدمه، دو «مقصد» و خاتمه. این نسخه شامل جلد اول است.

نک: ذریعه، ۱۵/۱۲۴؛ نشریه دانشگاه، ۱۱-۱۲: ۸۰۵.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی خلق العباد و امرهم بعبادته... و بعد فهذا تنمیق انیق ...

انجام: ... ذلك القول لبنت ابي لهب كيف... الفصل السادس في بيان ما ورد... يأتي انشاء الله في مجلد آخر.
خط: نسخ. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده و نسخه بدل دارد.
جلد: تیماج قرمز.
۲۰/۵ × ۳۱ سم. ۲۸۶ گ. ۲۹ س.

(ثبت ۱۴۷۵۵)

۱۰۰۱۴

ضیاء العالمین (ج ۲ و ۳)

(امامت - عربی)

از: ابوالحسن بن محمد طاهر فتونی اصفهانی (د: ح ۱۱۳۸ هـ).

شامل مجلد دوم و سوم و تاریخ اتمام تألیف دو مجلد ۱۱۳۶ هـ و ۱۱۳۷ هـ است.

آغاز: الفصل السادس في بيان ما ورد في خصوص كون هولاء الائمة...
انجام: ... و لكم خلقت الجنة و لاعدائنا و اعدائکم...
و الحمد لله وحده تم الكتاب بختامه.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ۱۲۸۱ هـ.

عناوین شنگرف؛ روی برگ اول مهر بیضوی به سجع «عبده الراجی اسدالله بن باقر موسوی».

جلد: تیماج قرمز.

۲۰/۵ × ۳۱ سم. ۳۶۲ گ. ۲۹ س. (ثبت ۱۴۷۷۶)

۱۰۰۱۵

المجموع الرائق

(چند دانشی - عربی)

من ازهار الحدائق

از: هبة‌الله بن حسن موسوی (ق ۵۸).
در مسائل گوناگون از جمله عقاید، ادعیه، عودات، علوم قرآنی، علوم غریبه و غیره. به تحقیق حسین درگاهی چاپ شده. این نسخه شامل بخش‌هایی از کتاب است.

آمده و این یادداشت: «نه صاحب کشف الظنون از این کتاب شریف خبر داده و نه صاحب الذریعه فلیعرف قدره و لیغل مهره» و در پشت همین برگ دو مهر مربعی ناخوانا دیده می‌شود.
جلد: تیماج مشکى، مجدول.
۱۱×۵/۵ سم. ۱۴-۱۵ س. (ثبت ۶۲۱۵۳)

۱۰۰۱۷

مجموعه

۱. شرح الفوائد الحکمیة (فلسفه - عربی)
الاثنی عشریة
(ص ۱-۲۲۹)

از: شیخ احمد بن زین‌الدین احسائی (د: ۱۲۴۱ هـ).
شرحی است از مؤلف بر الفوائد الحکمیة خود که به درخواست ملا مشهد بن حسین علی به سال ۱۲۳۳ هـ نگارش یافته است. این کتاب چاپ سنگی شده است.
نک: ذریعه، ۱۳/۳۸۶؛ مجلس، ش ۱/ ۴۶۰
طباطبائی و ش ۷/ ۱۹۱۵؛ مرعشی، ۶/ ۱۶۵؛ عربی
مشار، ۵۵۷.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... ان جناب الموفق المسدد....
انجام: ... لکنی رایت هذه المقاصد بعیده... الی هنا
انتهی شرح هذه الفوائد... و الحمد لله رب العالمین.

۲. الرضاعیة (الرسالة...) (فقه - عربی)
(ص ۲۳۰-۲۳۷)

از: شیخ علی بن عبدالعال، محقق کرکی (ق ۱۰ هـ).
در رد شبهات پیرامون رضاع نوشته شده است.
در ذریعه ج ۱۱ ص ۱۹۲ این رساله را یک بار از محقق کرکی و در ص ۱۹۱ از والد شیخ بهایی دانسته است. این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۱/ ۱۹۰-۱۹۲؛ مجلس، ش ۲/ ۱۲۳۰
طباطبائی و ش ۶/ ۳۱۴۷.

نک: ذریعه، ۲۰/ ۵۵؛ مجلس، ش ۵۲۲۶.
آغاز: بسملة الباب الاول فی منافع القرآن
الکریم....
انجام: ... و هفتاد حج و عمره پذیرفته گزارده باشد و هفتاد غزا با رسول خدا گزارده باشد.
خط: نسخ و با چند قلم از ق ۱۲ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در پشت برگ اول چند یادداشت دیده می‌شود با مهر بیضوی «ابن محمد علی تقی الحسینی ۱۱۶۳»، و مهر مستطیلی «عبده المتوکل علی الله الملك العلی ابوالقاسم الحسنی الحسینی ۱۱۱۹» و مهر مربعی «عبده ابوالقاسم الحسینی» در اول و آخر و لابه‌لای نسخه. در بین صفحات یادداشت‌های مختلفی دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۲×۱۸ سم. ۱۰۷ گ. ۱۵ س. (ثبت ۶۶۹۲۰)

۱۰۰۱۶

تحفه سلطانی

(فلسفه - فارسی)

از: محمد جعفر شیخ‌الاسلام اصفهانی (د: ۱۱۱۵ هـ).
در دو قسم حکمت طبیعی و حکمت الهی شامل هشت «مقصد» و هر مقصد دارای چند «فصل» و «بحث».

نک: مجلس، ش ۲/ ۲۸۲۲؛ دانشگاه، ۱۲/ ۲۶۱۱؛
مرعشی، ۲/ ۵۳؛ ملی، ۲/ ۲۷۵؛ مشار، ۱/ ۱۲۰۷.
آغاز: بسملة جواهر کلمات طیبه حمد و سپاس که آغاز امور عامه....

انجام: ... و خلود در روضه رضوان... روزی کند بمنه و جوده.
خط: نستعلیق. کاتب: محمد. تاریخ کتابت:
۱۲۰۷ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ با حواشی در چند برگ اول. در روی برگ اول نام کتاب و مؤلف

آغاز: بسملة الحمد لله كما هو اهله... اعلم وفقك
الله انه قد اشتهر على السنة الطلبة...

انجام: ... فان ثبوت بنوت شخص لآخر يقتضى
بنوت... بوجه من الوجوه و الله اعلم.

خط مجموعه: نستعليق. بی. کا. تاریخ کتابت: ق
۱۳هـ.

عناوین و نشانی‌ها مشکى؛ در حاشیه تصحیح شده؛
در برگ دوم مهر بیضوی به سجع «الراجی الی الله محمد
بن محمود» دیده می‌شود. در دو برگ آخر،
یادداشت‌هایی از جمله چند شعر آمده است.

جلد: تیماج قرمز، ترنج با سر با نقش گل، مجدول.
۱۵×۲۱/۵ سم. ۲۳۷ گ. ۱۴-۱۶ س.

(ثبت ۸۳۷۵۳)

۱۰۰۱۸

التحصیل

(فلسفه - عربی)

از: بهمنیار بن مرزبان (د: ۴۵۸هـ).
نسخه شامل علم ما بعد الطبیعه است مشتمل بر
شش مقاله.

این کتاب چاپ شده.
نک: ذریعه، ۳/۳۹۵؛ مجلس، ش ۱۷۱۵؛ کشف

الظنون، ۱/۳۶۰.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... الكتاب الثانى
فى المقدمات التى یحتاج الیها فى جمیع العلوم...

انجام: ... و مثل هذا یجب ان یكون موجوداً... لیس
کذلک.

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.
عناوین و نشانی‌ها شنکرف و مشکى؛ در حاشیه

تصحیح شده؛ در برگ اول تملک محمد رضا بن
محمد صفی حسینی با مهر مربعی وی دیده
می‌شود و نیز تملک دیگری به تاریخ ۱۲۷۸هـ و
مهر بیضوی که پاک شده است.

جلد: تیماج مشکى.

۱۲×۱۸/۵ سم. ۱۰۵ گ. ۱۸ س.

(ثبت ۸۶۲۰۴)

۱۰۰۱۹

شرح منازل السائرین

(عرفان - عربی)

از: عقیف‌الدین سلیمان تلمسانی (د: ۶۹۰هـ).
در شرح منازل السائرین خواجه عبدالله انصاری.

این نسخه از انجام افتادگی دارد.
نک: کشف الظنون، ۱۸۲۸؛ ملک، ۱/۴۴۹؛ دانشگاه،
۱۶/۲۱۵؛ کوپریلی، ۱/۳۶۳.

آغاز نسخه: بسملة قال سیدنا و مولانا الشیخ الامام
العلامة. اما بعد فانی استخرت الله تعالى...

انجام افتاده: ... و هو هذا باب التوحید قال الله
عزوجل شهد الله انه لا اله... و لم یذكر الملائكة و اولی
العلم...

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ۱۰-۱۱هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنکرف؛ در حاشیه تصحیح

شده. در برگ اول دو یادداشت تملک آمده که نام
مالکان آنها پاک شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر و لچکی.
۱۳/۵×۲۲/۵ سم. ۱۲۶ گ. ۲۷ س.

(ثبت ۸۷۴۳۰)

۱۰۰۲۰

مجموعه

۱. اعراب دیباجة المصباح (ادبیات عرب - عربی)

(ص ۱-۶)

از:؟

شرحی است بر دیباجة مصباح مطرزی (د: ۶۱۰هـ).
نک: کشف الظنون، ۲/۱۷۰۹؛ مرعشی، ۲۴/۶۳؛

آستان قدس، ۱۲/۱۹۸.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى لا یبلغ کنهه جاد... اما

بعد فهذه اوراق الاعراب دیباجة...

- انجام: ... و استخراجوا منه ابحاثا طویله... تمت
الکتاب بعون الله الملك الوهاب.
- ۲. الصرف (رسالة فی...)** (ادبیات عرب-عربی)
(ص ۶-۹)
از:؟
آغاز: بسملة الكلمة اسم و فعل و حرف الاسم اما
نكرة او معرفه....
انجام: ... وسوف و لن حروف التوقيع... قد تمت
الکتاب... الملك الوهاب.
- ۳. جام گیتی نما** (فلسفه-فارسی)
(ص ۱۰-۱۷)
از: قاضی کمال‌الدین میبیدی (د: ۹۱۱ هـ).
شامل فاتحه، مقصد و خاتمه که به جهت یکی از
شاهزادگان و در شیراز نوشته شده است همراه با اشکال
فلکی.
نک: ذریعه، ۲۵/۵؛ کشف الظنون، ۵۳۳/۱؛ مجلس،
ش ۶/۲۷۷۳؛ سپهسالار، ۲۳/۴؛ فهرستواره، ۱۲۰/۶.
آغاز: بسملة سپاس بی قیاس حکیمی را که افکار
حکما....
انجام: ... تا آن عقاید بمزید استحکام و رسوخ... الفته
فی شیراز فی سنه وضع جدید.
- ۴. شرح قصیده لامیه** (عربی و فارسی)
(ص ۱۷-۳۶)
از: محمدعلی بن ابی طالب حزین لاهیجی (د:
۱۱۸۱ هـ).
ترجمه و شرح فارسی قصیده لامیه که مؤلف در
مدح امیرالمؤمنین (ع) سروده است.
نک: ذریعه، ۸/۱۴؛ تذکره نویسی در هند و پاکستان،
۳۶۵.
آغاز: بسملة لسان حال و ترجمان مقال بسپاس
- بلاغت اساس متکلمی... و بعد چون گروهی از سابقان...
انجام: ... اللغه الاملاک جمع ملک بر تو باد نثار...
پیغمبران مرسل.
- ۵. ایساغوجی (ترجمه...)** (منطق-ترکی)
(ص ۳۸-۶۹)
از:؟
ترجمه ایساغوجی اثیرالدین ابهری به ترکی است.
آغاز: بسملة قال الشيخ شیخ دیدی الامام ایله شیخ
که امام...
انجام: ... لقولنا ان كان هذا انسانا... ان مثالو موجبه
درو لزومیه.
خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم.
کاتب رساله سوم محمد خان خلیج چهاردانگه
ابن محمد علی ۱۱۲۶ هـ. رساله چهارم ۱۳۱۷ هـ و
بدون نام کاتب، رساله پنجم محمدی بن حاجی
ملا بن ملا جلیبی بن ملا ایوب.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ در حاشیه
تصحیح شده.
جلد: مقوایی.
۱۴×۱۹/۵ سم. ۷۰ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۸۶۰۹۸)
- ۱۰۰۲۱
- مجموعه**
۱. شجره الهیه (کلام-فارسی)
(ص ۱-۲۳)
از: میرزا رفیعا نائینی (د: ۱۰۸۲ هـ).
در عقاید شامل مقدمه و هشت مطلب و هر مطلب
در چند فصل که در سال ۱۰۴۷ هـ نگارش یافته و به شاه
صفی تقدیم شده است.
نک: ذریعه، ۲۸/۱۳؛ ش ۶۲/۱ سنا؛ مجلس، ش ۱/
۵۳۳۴؛ مرعشی، ۱۱۸/۱؛ فهرستواره، ۱۷۵/۶.

- آغاز: بسمله حمد بیحد و ثنای بیعد معبودیرا سزد که بافاضه ...
انجام: ... چون به توفیق الهی مؤلف را میسر شد ایراد... بتاریخ نهم شهر ربیع الاول سنه ۱۰۴۷ بر نبی و آل ختم نمود.
- ۲. شکوک (رساله...)** (فقه-فارسی)
(ص ۲۳-۳۴)
از: محمدباقر مجلسی (د: ۱۱۱۰هـ).
در احکام شک و سهو در نماز که در ۱۰۸۵هـ در مشهد به پایان رسیده، دارای مقدمه، پنج فصل و خاتمه.
نک: ذریعه، ۲۱۶/۱۴؛ مجلس، ش ۶/۶۳۲۸ و ش ۲/۵۶۲۳.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی ازاح ظلمات الشبهات و الشکوک ...
انجام: ... حق تعالی جمیع مؤمنانرا در سایر احوال... علی محمد و آله المقدسین.
- ۳. نیت (رساله...)** (فقه-فارسی)
(ص ۳۴-۴۴)
از: آقا جمال‌الدین خوانساری (د: ۱۱۲۵هـ).
مختصری در احکام نیت به ویژه نیت طهارات؛ در ده فصل که به درخواست شاه حسین صفوی نگاشته شده است. این رساله چاپ شده.
نک: ذریعه، ۴۴/۲۴؛ مرعشی، ۹۹/۱۰.
آغاز: بسمله جواهر آبدار ستایش و نیایش شایسته ...
انجام: ... حرام می‌دانند و قول بکراهت قوی‌تر است...اولی الهدایة و الدلالة.
- ۴. تهجدیه (رساله...)** (فقه-فارسی)
(ص ۴۴-۵۲)
از: آقا رضی‌الدین محمد قزوینی (د: ۱۰۹۶هـ).
- در آداب نماز شب و احکام فقهی متعلق به آن در هشت فصل.
نک: ذریعه، ۵۰۳/۴؛ مجلس، ش ۲/۲۸۶۹؛ سپهسالار، ۵۰۳/۳.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... و بعد بر هر عاقل هوشمندی ...
انجام: ... عدم فراموشی این بیچاره محتاج... و السلام علی من اتبع الهدی.
- ۵. نیت (رساله...)** (فقه-فارسی)
(ص ۵۲-۵۶)
از: محمد جعفر بن عبدالله حویزی (ق ۱۱۲هـ).
مختصری در بیان مسئله نیت که به درخواست سلطان حسین صفوی نوشته شده است.
نسخه‌ای دیگر از این رساله در منابع یافت نشد.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین و ولی المؤمنین... اما بعد چون فرمان واجب الازعان ...
انجام: ... امید که مراتب نیتهای خوب ولینعمت... اعدائهم الی یوم‌الدین.
- ۶. شرح دعای صباح و مسای صحیفه** (ادعیه-فارسی)
(ص ۵۶-۷۴)
از: محمد جعفر بن عبدالله حویزی (ق ۱۱۲هـ).
به شاه عباس صفوی تقدیم شده و در منابع از آن یاد نشده است.
آغاز: بسمله الله اکبر فالق الاصباح و منور الارواح و الاشباح لالی حمدی ...
انجام: ... ذکر این اوصاف از برای مدح ایشان است... و الصلوة علی النبی و آله علیه و علیهم السلام.
- ۷. دانشنامه شاهی** (چنددانشی-فارسی)
(ص ۷۵-۱۰۹)

انجام: ... مسلوب باشد و او از آن ... الی الله فامسکوا.

۱۰. رساله عقاید = اصول دین (عقاید-فارسی)
(ص ۱۲۱-۱۴۳)

از: آقا جمال‌الدین خوانساری (د: ۱۱۲۵ هـ).
مشمول بر مقدمه، پنج باب و هر باب در چند فصل که به نام شاه حسین صفوی نوشته شده است.
نک: ذریعه، ۲/ ۱۸۶.
آغاز: بسمله ثمره شجره عبارت آرایه حمد و ثنای حکیم حکمت آفرین است...
انجام افتاده: ... او در یک نماز جمعی خاص با وجود اینکه... نشسته باشند و...

خط مجموعه: نستعلیق ریز. کاتب: محمدرضا بن محمد حسین طالقانی (ق ۱۲ هـ). مکان کتابت: قزوین.
تاریخ کتابت رساله اول ۱۱۱۰ هـ، رساله دوم و چهارم، ۱۱۱۲ هـ، رساله پنجم ۱۱۱۷ هـ، رساله نهم ۱۱۱۶ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ فهرست رسائل مجموعه در برگ اول آمده. در روی برگ اول و آخر تملک محمد بن احمد موسوی همراه با مهر بیضوی وی.
جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر، مجدول.
۱۰/۵ × ۱۸ سم. ۱۴۳ گ. ۲۱ س.
(ثبت ۲۸۰۰۵)

۱۰۰۲۲

گوهر یکدانه (عقاید-فارسی)

از: عوض بن حیدر شوشتری (ق ۱۱ هـ).
ترجمه و شرح توحید مفضل به فارسی که به امر نجف‌قلی خان قول‌لر آقاسی نگارش یافته است.
نک: ذریعه، ۱۸/ ۲۵۲؛ طبقات، ۵/ ۴۲۱.

از: محمدمین استرآبادی (د: ۱۰۳۶ هـ).
مؤلف این کتاب را در غوامض مسایل حکمت، کلام، منطق، اصول و غیره به پیروی از اربعین فخر رازی در چهل فایده نگاشته و به محمد قطبشاه تقدیم کرده است.
نک: ذریعه، ۸/ ۴۶؛ مجلس، ش ۲/ ۳۰۷۲؛ سپهسالار، ۴/ ۴۰۳؛ دانشگاه، ۱۴/ ۳۶۸۱؛ فهرستواره، ۹/ ۲۸۵.
آغاز: الحمد لله الذی عرفنا نفسه بعنوان انه خالق السموات... در خاطر فاتر گذشت که انموذجی از غوامض مسائل حکمیه و...
انجام: ... و اجعلنی من خیار الامم الهی توای... و الصلوة و السلام من الملك العلام.

۸. فصول نصیریه (عقاید-فارسی)
(ص ۱۰۹-۱۱۴)

از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۶۷۲ هـ).
در اصول عقاید شیعه در چهار فصل توحید، عدل، نبوت و امامت و معاد.
نک: ذریعه، ۱۶/ ۲۴۶؛ مجلس، ش ۷/ ۱۸۰۳؛ دانشگاه، ۶/ ۲۳۲۵، مشار، ۳/ ۳۷۵۰؛ فهرستواره، ۶/ ۲۰۲.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... این رساله در چهار فصل مرتب...
انجام: ... صنایع نگرداند تا بدبخت در جهان نشود بتفریط... رب العالمین.

۹. جبر و اختیار = قضا و قدر (فارسی)
(ص ۱۱۵-۱۲۱)

از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۶۷۲ هـ).
نک: ذریعه، ۵/ ۸۳؛ مجلس، ش ۱۹۳۰؛ دانشگاه، ۳/ ۲۲۲؛ مشار، ۲/ ۱۵۱۹؛ فهرستواره، ۶/ ۱۲۴.
آغاز: بسمله الحمد لله رب الارباب و مسبب الاسباب...
الاسباب....

ش ۱۰۰۲۲: گوهر یکدانه، آغاز متن

- آغاز: بسمله حمد بیحد و سپاس بی عد معبود یگانه
راست عز شانه که از کمال حکمت و توانایی داعی عوض
بن حیدر شوشتری...
انجام: ... که هیچ احدی را دسترس آن نبود... و به
نهایت امیدوار بودم.
خط: نستعلیق زیبا. بی. کا. بی. تا.
دارای سرلوح و جدول به رنگ‌های آبی و زرد.
جلد: روغنی سبز مجدول گرهی با عطف تیماج
۱۱×۵/۱۹ سم. ۳۳۳ گ. ۱۲ س.
(ثبت ۷۴۳۷۷)
- ۱۰۰۲۳
مجموعه
۱. المباحثات (بخشی از...) (فلسفه - عربی)
(ص ۱-۴۰)
از: ابوعلی سینا (د: ۴۲۷هـ).
این کتاب به تصحیح محسن بیدارفر چاپ شده
است (نک: ص ۸۵).
آغاز: بسمله الحمد لله الواهب العقل... س ما معنی
العقل بالقوه فان الشيء...
انجام: ... فان كانا مقومین فالشیء مرکب غیر
بسیط... من هذا الكتاب.
- ۱۰۰۲۴
حاشیه حاشیه المطالع (منطق - عربی)
از: مسعود بن حسین شیروانی (د: ۹۰۵هـ).
حاشیه‌ای است بر لوازم الاسرار قطب‌الدین رازی بر
مطالع الانوار قاضی محمود بن ابی‌بکر ارموی (د:
۵۶۸۲هـ).
نک: ذریعه، ۶/۷۶؛ آستان قدس، ۲۴/۱۷۱.
آغاز: حامداً للفاضل حکیم شاکراً للوهاب القديم...
انجام: ... بفهم المعنی الذی يتوقف علیه العلم...
اطلاق اللفظ.
۳. النیروزیة (رسالة...) (عربی)
(ص ۴۶-۴۷)
از: ابوعلی سینا (د: ۴۲۷هـ).
در بیان معنای حروف هجائیه که در فواتح برخی از
سور قرآن آمده مشتمل بر سه فصل. این رساله را مؤلف
به عنوان هدیه عید نوروز برای شیخ امین ابوبکر محمد
بن عبدالله نوشته است.
نک: ذریعه، ۲۴/۴۳۵؛ مجلس، ش ۵/۲۹۳۸؛
دانشگاه، ۳/۳۹۶.
آغاز: بسمله کل تنزع به همته الی خدمة...
انجام: ... ثم بعد هذا اسرار یحتاج الی المشافهة...
بمنه و سعة رحمته.
خط مجموعه: نسخ. تاریخ کتابت: ۱۳۳۹هـ.
سومین رساله از روی نسخه شرف‌الدین علی
مازندرانی کتابت شده؛ عناوین و نشانی‌ها
شنگرف.
جلد: مقوایی، با روکش پارچه‌ای مشکی.
۱۷/۵ × ۲۴ سم. ۴۶ گ. ۲۵ س.
(ثبت ۸۶۰۵۸)
۲. الحکمة العرشية (فلسفه - عربی)
(ص ۴۱-۴۶)
از: ابوعلی سینا (د: ۴۲۷هـ).
در بیان حقایق توحید مشتمل بر سه اصل: اول در
اثبات واجب الوجود، دوم در وحدانیت وی، سوم در نفی
علل از او.
نک: ذریعه، ۱۵/۲۴۴؛ مجلس، ش ۱۸۰۶؛ مشار
عربی، ۳۱۶.
آغاز: بسمله الحمد لله و الحمد من نعمه... اما بعد
فقد سألتی بعض...

خط: نستعلیق. کاتب: عبدالجلیل بن حاجی محمد... شروان. تاریخ کتابت: ۱۰۱۱ هـ.
در روی برگ سوم تملک علی المدرس با مهر بیضوی «هو العلی»؛ در روی برگ اول مهر بیضوی حسن بن علی... حکیم (ظاهراً).
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۳ × ۲۰ سم. ۲۹۴ گ. ۲۵ س. (ثبت ۲۷۸۹۱)

۱۰۰۲۵

المفاحص

(عربی)
از: صائن الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).
در علم حروف و اعداد مشتمل بر چهار صحیفه با عنوان «فحص». فراغت از تألیف ۸۲۳ هـ است.
نک: ذریعه، ۳۰۹/۲۱-۳۱۰؛ مرعشی، ۳۳۷/۹.
آغاز: بسملة الحمد لله الذی اعد عدید عباده لفهم کمال مراده بانزال اعداد...
انجام: ... و کل میسر لما خلق له... سنه ۸۲۳ من الهجرة و السلم.

خط: نستعلیق. کاتب: عظمی بن مشهدی فیروزآبادی. تاریخ کتابت: ۱۰ صفر ۱۰۷۸ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول طلائی، طبله‌دار.
۱۲/۵ × ۲۰/۵ سم. ۱۸۵ گ. ۱۷ س. (ثبت ۲۷۹۰۸)

۱۰۰۲۶

رسالة علمية؟

(فلسفه - عربی)
از: محمد رضا بن ابی القاسم؟
مؤلف این اثر را به اشاره جلال‌الدین میرزا در ذی قعدة ۱۲۷۶ هـ نوشته و در آن خاتمه رساله یکی از شاگردان شیخ احمد احسایی را شرح و بسط داده است.
آغاز: التقديس بجلالك اللهم يا قدوس يا باري

العقول و النفوس طهر ....

انجام: ... هم الصم صسطو البکم الذین اقریهم... و آله الاطهار المعصومین.
خط: نسخ. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۱۲۷۶ هـ.
نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در چند برگ ابتدا و انتهای نسخه در متن و حاشیه چندین یادداشت فلسفی و کلامی تحریر شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۰/۵ × ۱۶ سم. ۱۶۴ گ. ۱۳ س. (ثبت ۲۲۵۵۰)

۱۰۰۲۷

اسرار الملكوت

(عربی)
از: عباس قلی بن میرزا محمدخان ثانی بکری (ق) (۱۱۳ هـ).

در اثبات حرکت زمین به گرد خورشید و رد عقیده بطلمیوس در یک مقدمه و سه باب و هر باب در چند فصل و خاتمه. در سال ۱۲۶۲ هـ به نام سلطان عبدالحمید ثانی تألیف شده است. در این نسخه نام مؤلف نیامده است.

نک: مجلس، ش ۱/۶۱۰۳.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی علی العرش استوی...
اما بعد اعلم ان فی الهیات قاعدتین...
انجام: ... فکیف یجتزى ان یتصور فی صفات... و الحمد لله رب العالمین.

خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.

عناوین شنگرف.

جلد: تیماج مشکی، مجدول گرهی.

۹ × ۱۴ سم. ۳۲ گ. ۱۱ س. (ثبت ۲۷۸۸۹)

۱۰۰۲۸

بدا (رساله...)

(کلام - فارسی)
از: محمد شفیع بن فرج جیلانی (ق ۱۱-۱۲ هـ).

- در تحقیق مسئله بدا در هفت فصل و خاتمه و با استناد به روایات اهل بیت (ع) که به نام محمد مؤمن خان تألیف شده است.
- نک: ذریعه، ۵۵/۳؛ مجلس، ش ۱۰۰۲۸؛ مرعشی، ۲/۲۱۹؛ فهرستواره، ۸۴/۶.
- آغاز: بسمله حمد و سپاس بقیاس مر خداوندی را سزد که وصف....
- انجام: ... و بعد از آن تغییر یابد و فرماید... ممتاز شوند.
- خط: نستعلیق. بی. کا. تاریخ کتابت: ۱۱۰۲ هـ.
- در روی برگ دوم تملک میرزای قمی به تاریخ ۱۱۷۴ هـ و مهر وی دیده می‌شود.
- برگ دوم سرلوح با نقش گل و بوته سبز؛ تمامی صفحات جدول؛ در حاشیه تصحیح شده با حواشی به امضای «منه مد ظله العالی» و دیگر حواشی.
- جلد: تیماج مشکی چین خورده و فرسوده با عطف قهوه‌ای.
- ۱۱/۵ × ۱۷ سم. ۷۶ گ. ۱۲ س. (ثبت ۶۲۱۹۱)
- ۱۰۰۲۹
- مجموعه = سفینه = بیاض**
- از: محمد ابراهیم رازی (ق ۱۱ هـ).
- مجموعه‌ای است شامل مطالب و رسایل مختلف اغلب فلسفی و عرفانی که به درخواست محمد ابراهیم رازی نوشته شده است.
۱. **تبصرة المبتدی**
و تذكرة المنتهی
- (ص ۱-۱۹)
- از: صدرالدین محمد بن اسحاق قونوی (د: ۶۷۳ هـ).
- در یک مقدمه، سه مصباح و هر مصباح در چند لامع و خاتمه. این اثر به دیگران نیز نسبت داده شده. این
- نسخه از آغاز افتادگی دارد.
- نک: کشف الظنون، ۱/۳۳۷؛ مجلس، ش ۶۴۹؛ مرعشی، ۲۳/۲۴۸؛ فهرستواره، ۷/۱۷۰.
- آغاز افتاده: کاریست مرا که تا ابد در پیش است... انجام: ... از خاک در تو تاج و تارک دارند.
۲. **زادالمسافر**
= **المعاد الجسمانی**
- (ص ۲۰-۲۲)
- از: صدرالدین محمد بن ابراهیم شیرازی (د: ۱۰۵۰ هـ).
- در اثبات معاد کالبد برزخی.
- این اثر چاپ شده است.
- نک: ملی، ۱۰/۴۳۱؛ مرعشی، ۱۲/۳۲۶؛ الهیات مشهد، ۳/۱۳۳۶.
- آغاز: بسمله الحمد لمن منه البداية و الیه الاعادة... انجام: ... مما لا یشفی العلیل و لا یروی الغلیل... و هو یهدی السبیل.
۳. **مطالب پراکنده**
- (ص ۲۲-۲۳)
- شامل: افادات صدرالمحققین، معنای حدیث «انا عند المنکسرة قلوبهم» و نصاب جوبه نظم که در بالای آن نوشته شده: «راقمه علی نقی حافظ حرم محترم رضویه به تاریخ ۱۱۳۲».
۴. **وصیت سعدالدین حموی**
و بیان صدرالمحققین
- (ص ۲۳-۲۴)
۵. **عبارتی از تورات به عبری و ترجمه آن**
- (ص ۲۴)
- درباره اسماعیل (ع) و دوازده خلیفه از فرزندان او.

انجام: ... ان الموت باب السعادات و مطلع الخیرات و
الكرامات.

۱۲. آغاز و انجام (فلسفه - فارسی)
(ص ۵۷-۷۱)

از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲هـ).
نک: ذریعه، ۳۶/۱؛ مجلس، ش ۲/ ۱۵۰ طباطبائی؛
دانشگاه، ۴۰۲/۳؛ مشار، ۱/ ۱۰۰.

۱۳. مطالب پراکنده
(ص ۷۱-۷۲)

شامل دو حدیث نبوی (ص)، قاعده در تقدم واجب
تعالی و مطلبی منقول از اسرار التوحید.

۱۴. اتحاد العاقل و المعقول (فلسفه - عربی)
(ص ۷۲-۷۳)

از: مآلصدرنا محمد بن ابراهیم شیرازی (د: ۱۰۵۰هـ).
ظاهراً بخشی از کتاب مذکور باشد.
کاتب در پایان نگاشته: «کتبت هذا بعد مراجعتی من
الهند فی لیلة الاحد غره شهر شعبان سنة ۱۰۴۷ حرر هذه
المسئلة لنا ای؟ مولانا و استادنا بل استاد البشر بمدراس
میرزا محمد ابراهیم فی هذا الشهر فی هذه المجموعه
لیکن؟ اخذ من بعض الاجلاء فی الهند اللهم وفق لنا و
لهم لتحقیق الحق بحق الحق».

۱۵. صور خیالی (عربی)
(ص ۷۳)
به نقل از کشکول.

۱۶. توحید الواجب (فلسفه - عربی)
(ص ۷۴)

گفتاری است از صدرالدین محمد شیرازی با عنوان
«برهان عرشی علی توحید الواجب».

۶. وصیت شمس‌الدین محمد بن مکی (عربی)
(ص ۲۴)
آغاز: علیک بتقوی الله فی السر و العلانیة ...

۷. مطالب پراکنده
(ص ۲۵)

شامل تعریف برهان لمی و انی و گفتاری از شیخ در
تعلیقات در مورد اختیار، افادات میرداماد منقول از خط
وی، دعای یا من اذا تضایقت الامور... به نقل از خط
میرزا ابراهیم همدانی (ره).

۸. مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه (حدیث - عربی)
(ص ۲۶-۵۴)

منسوب به امام جعفر صادق (ع).
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
نک: ذریعه، ۱۱۰/۲۱؛ مرعشی، ۲۲۰/۳۴؛ مجلس،
ش ۱/ ۱۰۲۴ طباطبائی.

۹. گفتاری در اماتة بین دو نفعه (عربی)
(ص ۵۴-۵۵)

آغاز فصل: فالاماتة التي بین النفتحتین هی الموت
الثانیة ...

۱۰. مطالب پراکنده
(ص ۵۵)

به نقل از نجات الانس و تذکرة الاولیاء.

۱۱. فضائل الغربة (عربی)
(ص ۵۶)

گفتار کوتاهی در فضیلت غربت از ابن سینا.
آغاز: اعلم ان کمال حال المحدثات فی الغربة لان
جميع المحدثات كانت معدومة ...

- ۱۷. الرسالة الحرفية** (منطق-عربی) (ص ۷۴-۷۵)
 ظاهراً از میر سید شریف جرجانی (د: ۸۱۶ هـ).
 آغاز: اعلم ان النحو بين لما راوا ان معنى من مثلاً
 هو الابتداء...
 انجام: ... من الافعال الخاصة للنفس يتصور فيه
 عموم تمت الرسالة الحرفية لسيد الشريف قدس سره.
- ۲۲. مطالب پراکنده** (فارسی و عربی) (ص ۸۲-۸۴)
 شامل روایات از وهب بن منبه، امام جعفر صادق (ع)
 (به خط شیخ حسین)، امیرالمؤمنین علی (ع)، گفتاری
 از حکماء به خط ملا علی جیلانی فومنی زاهدی که
 به جهت ابراهیم رازی نوشته است و مطلبی از تفسیر
 کبیر.
- ۱۸. الاسماء الموثقة** (عربی) (ص ۷۵)
 در اسامی مؤنث که علامت تأنیث ندارند به نقل از
 رساله فخر الاسلام.
- ۲۳. وعظ و اندرز** (فارسی) (ص ۸۴-۸۵)
 به نظم و نثر با مناجاتی در ابتدای آن.
 آغاز: الهی تو همه و جز تو هیچ و از هیچ درگذشتن
 سهل... .
- ۱۹. المبدأ والمعاد (رسالة...)** (عرفان-عربی) (ص ۷۶-۷۹)
 از: ؟
 آغاز: بسملة اعلموا اخواني وفقكم الله... قوله منه
 بدأ و اليه يعود و العود احمد احمد ان الله كان و لم يكن....
 انجام: ... فكن الآن كما كنت فانه اليوم كما كان.
- ۲۴. طريق خوردن چوب چینی** (پزشکی-فارسی) (ص ۸۶-۸۹)
 در ابتدای این نسخه آمده: «منقول از خط حکیم
 عبدالوحید جیلانی که او نقل کرده بود از خط مسیح
 الانفاس حکیم محمدباقر بن حکیم عمادالدین محمود
 رحمهما الله».
 آغاز: طریق خوردن چوب چینی آنکه هر روز هشت
 مثقال دانگی از بیخ چینی...
 نک: فهرستواره، ۵/ ۳۸۲۶.
- ۲۰. مکاتیب قطب‌الدین شیرازی** (نامه‌ها-فارسی) (ص ۷۹-۸۰)
 شامل دو نامه به جعفر و محمد.
- ۲۱. گفتاری از سلطان العلماء خلیفه سلطان** (عربی) (ص ۸۰-۸۲)
 آغاز: مسئله اتفق اهل الملل و اکثر حکماء علی ان
 الله تعالی فاعل بالارادة و القدرة بمعنى ان کل افعاله تعالی
 يصدر منه بارادته...
 انجام: ... بالنظر الى الذات للشبهة التي نقلها الشارح
 و الله اعلم بالصواب.
- ۲۵. العلم (مقال فی...)** (عربی) (ص ۸۹-۹۰)
 آغاز: اعلم ان الآراء فی العلم مطلقا مختلفة فاكثر
 الحكماء فسروه بالصورة الحاصلة... .
- ۲۶. النبی و المتنبی** (عربی) (ص ۹۰)
 فرق بین نبی و متنبی از اربعین.

- ۲۷. حکایت** (فارسی)
(ص ۹۱)
حکایت ملاقات و گفتگوی عبدالله مبارک با زنی که حافظ قرآن بود و سؤالات عبدالله را با آیات پاسخ می‌داد. در آغاز این حکایت آمده: «نقل است از خط سید سند امیر فضل الله الحسینی استرآبادی که او نقل فرموده از عبدالله مبارک...».
- ۲۸. تفسیر سورة التین** (تفسیر-عربی)
(ص ۹۲)
از: فخر رازی (د: ۵۶۰۶).
در موضوع اثبات معاد. بخشی از التنبیه علی بعض الاسرار المودعه فی بعض سور القرآن مؤلف است.
نک: مجلس، ش ۵۱۱/۲۱ طباطبائی.
آغاز: بسمله کتاب رتبه فی المعاد اشتملت علیها سورة و التین قال الامام...
انجام: ... فظهر بما ذکرنا ان هذه السورة برهان قاطع قاهر فی اثبات المعاد.
- ۲۹. تفسیر سورة اخلاص** (تفسیر-فارسی)
(ص ۹۲)
رساله یا قطعه‌ای کوتاه (در چند سطر) از رساله‌ای است که تألیف آن در ابتدای نسخه به خواجه نصیر طوسی منسوب گردیده است.
نک: مجلس، ش ۵۹۹۲/۲ طباطبائی؛ دانشگاه، ۱/۴۹؛ فهرست منزوی، ۱/۲۸.
- ۳۰. مطالب پراکنده** (عربی)
(ص ۹۳)
منقول از حاشیه عقاید، تلویح، احیاء.
- ۳۱. یزدان شناخت** (فلسفه-فارسی)
(ص ۹۴-۹۸)
- تألیف این رساله به چند نفر منسوب شده از جمله عین‌القضات همدانی (۵۲۵هـ) و سهروردی (۵۸۷هـ) و ابن سینا (۴۲۷هـ) در سه باب و هر یک در چند فصل نگاشته شده و چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۷۷/۲۵ و ۲۷۸؛ مرعشی، ۱۷۷/۱۵؛ مجلس، ش ۴/۶۴۴؛ مشار، ۵/۵۵۸۲؛ فهرستواره، ۶/۲۶۰.
- ۳۲. اشعار منسوب به حضرت علی (ع) و شرح آن** (عربی)
(ص ۹۹)
آغاز: و الفرد و الزوج یسمو اقلها و اکثرهما عند التخالف غالب... قیل فی شرحه یعنی یحاسب اسماء...
۳۳. رساله النصیحة و العقیده (عربی)
(ص ۹۹-۱۰۰)
از: ابو حامد محمد غزالی (۵۰۵هـ).
آغاز: بسمله الحمد لله وحده و الصلوة علی من الاین بعده...
انجام: ... شرحناه ذلك فی کتاب قواعد العقاید فاطلب منه بظفر بمقصودک.
- ۳۴. دعای قضای حوایج و چند روایت** (عربی)
(ص ۱۰۱-۱۰۳)
در نسخه آمده: «به خط ملا محمد زمان لاهیجی رحمه الله که در بندر سورت فوت شد».
- ۳۵. رساله الشیخ محیی‌الدین ابن عربی الی فخرالدین الرازی** (عربی)
(ص ۱۰۲)
در ضمن رسائل ابن عربی، دار احیاء التراث العربی در بیروت چاپ کرده است.

- نک: مجلس، ش ۶/۱۹۳۶ و ش ۴/۴۸۴۰؛ مرعشی، ۶۶/۳۴.
- ۴۰. الاعتقادات** (عقاید-عربی)
(ص ۱۱۲-۱۱۴)
از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲هـ).
- ۳۶. الرسالة القلمیة** (عربی)
(ص ۱۰۴-۱۰۶)
از: جلال‌الدین محمد بن اسعد دوانی (د: ۹۰۸هـ).
نک: ذریعه، ۱۶۸/۱۷؛ مرعشی، ۲۳/۲۳؛ ادبیات، ۸۳/۱؛ دانشگاه، ۳۱۳/۱۷.
- ۴۱. الاعتقادات** (عقاید-عربی)
(ص ۱۱۴)
بخشی از اعتقادات شیخ صدوق (د: ۳۸۱هـ) است.
- ۴۲. الوجود (رسالة...)** (عربی)
(ص ۱۱۴-۱۱۵)
در این نسخه از سید مرتضی دانسته شده و در برخی نسخ به میر سید شریف نسبت داده شده است.
نک: مرعشی، ۶۹۸/۳۴.
- ۳۷. اثبات واجب** (عربی)
(ص ۱۰۷-۱۰۸)
از:؟
آغاز: اعلم ان للقوم مسلکین فی اثبات الواجب تعالی احدهما یتوقف علی ابطال الدور....
انجام: ... هذا ما سنح به خاطر العلیل و النظر الکلیل و التوفیق من الله الجلیل.
- ۴۳. الصرف (فائدة فی...)** (عربی)
(ص ۱۱۵)
آغاز: فائده بسمله اذا اسند الفعل ای بلافصل الی المؤنث حقیقا کان....
انجامه: اخرج هذه السطور من کلام الجمهور العبد الفقیر الی ربه الغفور محمد ابراهیم الرازی.
- ۳۸. رفع شبهه ابن کمونه** (عربی)
(ص ۱۰۸)
آغاز: هو الواحد الاحد حاصل ما نقل عن بعض الافاضل فی دفع شبهة المنسوبة الی ابن کمونه و هی انه لم لا يجوز ان یکون منها واجبا....
- ۴۴. مطالب پراکنده**
(ص ۱۱۶-۱۲۳)
مطالب منقول از النصوص صدرالدین قونوی، قوت القلوب ابوطالب مکی، سؤالات ابن کمونه و پاسخ محقق طوسی، فردوس العارفين سهروردی، الکشاف، تفسیر اللباب، تفسیر سوره طه از بحر الحقایق، اشعاری از ابن عربی، الظهاره ابوعلی محمد بن محمد مسکویه، وصیة مولانا جلال‌الدین و سخنان شافعی.
- ۳۹. مطالب پراکنده** (فارسی و عربی)
(ص ۱۰۹-۱۱۲)
شامل مطالبی از کافی، زیدة الاصول عین القضاة، مجالس المؤمنین، الاقتصاد غزالی، مطلبی منقول از غیث‌الدین دشتکی و چند روایت.

- ۴۵. رساله فی الاخلاق** (اخلاق-عربی)
 از: شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا (د: ۵۴۲۷هـ).
 مختصری است در اخلاق و بیان روش ترک رذایل و تحلی به فضایل.
 نک: ذریعه، ۳۷۱ / ۱ و ۸۳ / ۳؛ کشف الظنون، ۱ / ۲۳۸.
- ۴۶. مطالب پراکنده** (عربی)
 (ص ۱۲۷-۱۲۸)
 منقول از الطهاره ابن مسکویه و انموذج العلوم دوانی.
- ۴۷. نامه ابوسعید ابوالخیر به ابن سینا** (نامه‌ها-عربی)
 (ص ۱۲۹-۱۳۱)
 نک: مجلس، ش ۳۴۵۷ / ۶۶؛ ملک، ۲۵۹ / ۵.
- ۴۸. کلمات من اخبار لقمان و عظاته** (اخلاق-عربی)
 (ص ۱۳۲-۱۳۹)
 آغاز: ابن معمر عن الحكم عن السدی عن ابی مالک عن ابن عباس قال سأل ابن لقمان اباه فقال ای ابنت لو كانت حبة فی مقل البحر....
 انجام: ...قال النبی صلی الله علیه و سلم ان لقمان الحکیم کان یقول ان الله اذا استودع شیئا حفظه.
- ۴۹. جبر و اختیار = قضا و قدر** (فلسفه-فارسی)
 (ص ۱۴۰-۱۴۷)
 از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲هـ).
 نک: ذریعه، ۸۳ / ۵؛ مشار، ۱۵۱۹ / ۲؛ دانشگاه، ۳ / ۲۲۲؛ مجلس، ش ۶۴۴ / ۶ و ش ۱۹۳۰؛ فهرستواره، ۶ / ۱۲۳.
- ۵۰. الجبر و الاختیار** (فلسفه-عربی)
 (ص ۱۴۷-۱۴۸)
 از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲هـ).
 نک: ملی، ۲۳ / ۱۳ با عنوان افعال العباد، دانشگاه، ۳ / ۲۲۱.
 آغاز: بسمله افعال العباد ینقسم الی ما یکون تابعا لقدرتہ ....
- ۵۱. اثبات الواحد** (فلسفه-عربی)
 (ص ۱۴۹)
 از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲هـ).
 نک: ذریعه، ۳۲۹ / ۱۶؛ مجلس، ش ۱۸۳۰ / ۳۴؛ ملی، ۲۳ / ۱۳.
- ۵۲. حل شبهه جذراصم** (عربی)
 (ص ۱۵۰-۱۵۴)
 پاسخ برخی از علما و فلاسفه به حل این شبهه.
- ۵۳. تأثیر الدعاء و الزیارة** (عربی)
 (ص ۱۵۵ و ۱۵۷)
 از: ابن سینا.
 در پاسخ به سؤال ابوسعید ابوالخیر.
 نک: مجلس، ش ۱۶۳ طباطبائی و ش ۱۹۶۱ / ۳.
- ۵۴. الاسئلة و الاجوبة** (عربی)
 (ص ۱۵۶-۱۵۷)
 از: کلام ارسطاطالیس به صورت پرسش و پاسخ.
 آغاز: بسمله س لم صار من کانت رویته شبعه کان الجممل غالباً ح لان حسن الخلق....
- ۵۵. کلام افلاطون** (فارسی)
 (ص ۱۵۸)
 آغاز: خدای را بشناس و حق او نگاه دار....

- ۵۶. تفسیر الم** (عربی)
(ص ۱۵۹)
آغاز: بسمله قوله تعالى الم ذلك الكتاب... قال الشيخ فيه اشارة الى عالم المجردات الصرفة و المتوسطة بين التجرد....
- ۵۷. المحکم و المتشابه** (عربی)
(ص ۱۶۰)
بيان اقوال مختلف در محکم و متشابه.
- ۵۸. تفسیر آية الكرسي** (تفسیر-عربی)
(ص ۱۶۰-۱۶۲)
در آغاز رساله آمده: من فوايد المولى الاعظم مولانا كمال الدين عبدالرزاق.
- ۵۹. ربط الحادث بالقديم** (عربی)
(ص ۱۶۳-۱۶۴)
از: خواجه نصيرالدين طوسی.
اين رساله در آثار و احوال خواجه توسط آقاي مدرس رضوی چاپ شده است.
نک: دانشگاه، ۳/۲۶۳؛ مجلس، ش ۱۸/۲۹۳۸.
- ۶۰. رساله دفع خوف الموت** (عربی)
(ص ۱۶۴-۱۶۷)
از: شيخ الرئيس بوعلی سینا (د: ۵۴۲۸).
نک: ذریعه، ۸/۲۲۸ و ۱۱/۱۸۲؛ مشار عربی، ۳۵؛ دانشگاه، ۳/۶۶۱؛ سپهسالار، ۴/۴۵۳؛ مجلس، ش ۱۴۰۵ و ش ۵/۱۹۲۴.
- ۶۱. رساله تزكية النفس** (اخلاق-عربی)
(ص ۱۶۷)
از: شيخ الرئيس بوعلی سینا (د: ۵۴۲۸).
نک: ذریعه، ۱۵/۳۶۲؛ مجلس، ش ۸۲/۴۹۰۰.
- ۶۲. فائدة في كلمة طيبة** (عربی)
(ص ۱۶۷-۱۶۸)
از: جلال الدين دواني.
آغاز: فان قيل ان قدر في كلمة التوحيد موجود لم يلزم منه ....
- ۶۳. بيان التصورات لا يحتمل عدم المطابقه** (عربی)
(ص ۱۶۸-۱۶۹)
از: جلال الدين دواني.
آغاز: اعلم ان قولهم ان التصورات لا يحتمل عدم المطابقة بخلاف التصديقات كلام حق ....
- ۶۴. رسالة في العشق** (عربی)
(ص ۱۷۰-۱۷۹)
از: شيخ الرئيس ابوعلی سینا (د: ۵۴۲۸).
مؤلف آن را به درخواست شاگردش ابو عبدالله فقيه معصومی درباره عشق و در ۷ فصل نوشته است. این رساله چاپ شده است.
نک: ملی، ۱۴/۹۱؛ دانشگاه، ۳/۴۷۵؛ سپهسالار، ۵/۳۲۰؛ مجلس، ش ۳۰/۵۲۸۳ و ش ۹/۲۹۳۸ و ...
آغاز: سألت اسعدك الله يا ابا عبدالله الفقيه ان اجمع لك رساله يتضمن ايضا القول في العشق ....
انجام: ... لتشبهه به من الملك الاعظم... و اذ بلغنا هذا المبلغ... و آله الطاهرين...
- ۶۵. اربعة اسئلة باجوبتها** (عربی)
(ص ۱۷۹-۱۸۰)
از: شيخ الرئيس ابوعلی سینا (د: ۵۴۲۸).

- آغاز: بسمله مسئله الاولی انا من ای موضع جئنا
الی هذا العالم اعلم انا من ذلك العالم ...
۶۶. **وصایای پیامبر (ص) به ابوذر** (حدیث-عربی)
(ص ۱۸۰-۱۸۲)
۶۷. **وصایای پیامبر (ص) به ابن مسعود**
(حدیث-عربی)
(ص ۱۸۳-۱۸۴)
۶۸. **اقرب الطرق الی الله** (اخلاق-فارسی)
(ص ۱۸۵-۱۸۷)
از: نجم‌الدین کبری.
در ده قاعده.
نک: مجلس، ش ۱۷۲/۲۶ طباطبائی.
آغاز: بسمله حمد و ثنای نامتناهی پروردگاری را که
استحکام قواعد اسلام را ...
انجام: ... و از لذات حلاوت میوه حکمت و ولایت
محروم مانده جعلنا الله... قریب مجیب.
۶۹. **نهاية البيان**
فی درایة الزمان (فلسفه-عربی)
(ص ۱۸۸-۱۹۶)
از: داود بن محمد قیصری (ق ۵۸).
در کشف حقیقت زمان در چهار فصل.
نک: مجلس، ش ۱۷/۳۳۲۱، ش ۶/۱۲۷۵ سنه؛
دانشگاه، ۵۰۹/۳.
- آغاز: بسمله الحمد لله الاوّل و الآخر و الظاهر و
الباطن ...
انجام: ... و ههنا اسرار لا یحتمل المقام بیانها... و الله
اعلم بحقائق الاشیاء.
۷۰. **حکایت شاذان بن هرمزد** (عربی)
- (ص ۱۹۶-۲۰۰)
در شرح حال شاذان و گفتگوی او با بشیر.
نک: مجلس، ش ۶۳۳.
- آغاز: بسمله الحمد لله حق حمده و الصلوة... قیل
کان رجل من اهل فارس عظیم الشأن رفیع الذکر...
انجام: ... و تستکشف الهموم و الاحزان و تطلب
الدعوة من الله الرحیم المنان فهذا ما کان من
حدیثهما.
۷۱. **حقیقة الحقایق** (عرفان-عربی)
(ص ۲۰۲-۲۰۴)
از: محیی‌الدین ابن عربی (د: ۵۶۳۸هـ).
در شناخت حقایق اشیا و صفات حق و حقیقت
انسانی و مانند آن در چند فصل و اصل.
نک: ش ۵/۱۲۷۵ سنه؛ مجلس، ش ۹/۴۷۴۹؛
ملک، ۵/۱۸۳؛ مرعشی، ۱۲/۳۲۶.
- آغاز: بسمله الحمد لله الذی جعل الموجودات علی
وجوده دلیلاً و اوضح للسائرین ...
انجام: ... فلا یتحقق الحقایق من الاعداد الانفس
المعنی الحقیقی.
۷۲. **خطبة التوحید = خطبة الغراء** (عربی)
(ص ۲۰۴-۲۰۵)
از: شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا (د: ۴۲۸هـ).
نک: ذریعه، ۷/۲۰۲؛ مرعشی، ۳۱/۷۲۶، ملی، ۱۳/
۱۴۱؛ مجلس، ش ۷۹/۴۹۰۰ و ش ۲/۳۹۲۳.
۷۳. **عیون المسائل و نتایج العلوم** (فلسفه-عربی)
(ص ۲۰۵-۲۱۰)
از: ابونصر محمد بن محمد فارابی (ق ۵۴).
نک: ذریعه، ۱۵/۳۸۳؛ مجلس، ش ۷/۳۹۲۳ و ش
۱۹۲۴، دانشگاه، ۳/۹۹؛ معجم المطبوعات، ۱۴۲۶.

آغاز: بسملة العلم ینقسم الی تصور مطلق کما
تتصور الشمس و القمر...
انجام: الذی لابد منه کان الشرح اکثر.

۷۴. رساله العقول

(ص ۲۱۱-۲۱۲)

منسوب به ابن سینا.

نک: دانشگاه، ۶/ ۲۴۰۰؛ مجلس، ش ۳۴/ ۱۴۴۷۳.
آغاز: بسملة زعموا ان الباری لاحد له و لا رسم له
لانہ لاجنس له و لا فصل له....

۷۵. ماهیه العدالة و احکامها

(ص ۲۱۲-۲۱۵)

از: جلال‌الدین محمد دوانی (ق ۵۹).

مشمول بر مقدمه، دو مقصد و خاتمه.

نک: مجلس، ۱۱/ ۱۲۰.

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با خطوط مختلف.

تاریخ کتابت: ق ۱۱ هـ، کاتب ش ۱. عبدالرشید

بن عوض شوشتری در شیراز ۴ شعبان ۱۰۴۳ هـ،

ش ۲۲ و ۲۳. ابوالکرم حسنی فراهانی ۱۰۴۵ هـ،

ش ۲۶. محمدباقر بن علی فیروزآبادی، ش ۲۷.

اسماعیل شیرازی، ش ۲۹. شیخ حسین و ملاً

علی جیلانی، ش ۳۰. سنه ۱۰۴۵ هـ، نام کاتب

زیر وصالی رفته است. ش ۳۵ و ۳۶. عبدالله

کرمانی، ش ۴۳. احمد بن قاسم شیرازی در

۱۰۴۵ هـ، ش ۴۴. ابن تقی‌الدین محمد قوام‌الدین

حمزه حسنی حسینی ۱۱ شعبان ۱۰۴۵ هـ، ش

۵۰. محمد ابراهیم رازی (صاحب مجموعه)،

ش ۵۴. ابن لطف‌الله محمد اسماعیل، ش ۵۶.

مؤمن بن حافظ محمد عبدالعظیمی، ش ۶۰.

قمصرکاشان ربیع الثانی ۱۰۵۰ هـ، ش ۶۳. عباس

جیلانی، ش ۷۲. صفی‌الدین محمد ۱۰۵۰ هـ.

در حاشیه تصحیح شده؛ تمامی اوراق وصالی

شده؛ برخی صفحات موریانه خورده است.

جلد: تیماج جگری، ترنج و سر ترنج طلائی.

۱۲×۱۷×سم. ۲۱۵ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۸۵۷۴۰)

۱۰۰۳۰

رسخ البیان و فتح التبیان؟ (فارسی)

از: محمود پسیخانی گیلانی (د: ۸۳۱ هـ).

در عقاید نقطویان با عناوین «بیان». این نسخه از
آغاز و انجام افتادگی دارد. با نسخه دانشگاه مطابقت
شود.

نک: دانشگاه، ۱۷/ ۱۷۸۸.

آغاز افتاده: چنان تواند بود که اگر پرسیده شود که

تو کدام خواهی....

انجام افتاده: ... دایره کامل آید و خفا ظهور گردد...

خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ اوراق رطوبت دیده

است.

جلد: تیماج مشکی مجدول.

۷×۱۴ سم. ۱۷۴ گ. ۱۶ س. (ثبت ۷۸۶۴۱)

۱۰۰۳۱

مجموعه

۱. القضا و القدر

(فلسفه - عربی)

(ص ۱-۳۴)

از: امام محمد غزالی (د: ۵۰۵ هـ).

در بیان افعال اختیاری انسان و رفع شبهات مربوط
به آن با عناوین «القول».

آغاز: بسملة اعلم اعانک الله علی تحصیل الفضائل

و جنبک ابواب الرذائل... انی وقفت ادام الله تعالی

سلامتک....

انجام: ... ثم لما وجدت عناية الاحرار متصله

بالتحقیق... و هو حسنا و نعم المعین.

- ۲. جامع الحقائق** (عرفان-عربی)
(ص ۳۵-۶۴)
از: امام محمد غزالی (د: ۵۰۵هـ).
در بیان خلوت و عزلت و حقایق آن مشتمل بر ۱۵ باب و هر باب در چند فصل.
نک: مؤلفات الغزالی بدوی، ۲۵۱؛ بروکلان، ۲۴.
آغاز: بسملة الحمد لله على نواله الكاملة و آياته...
فاردت ان اجمع مجموعة فى بيان الخلوۃ و حقائقها...
انجام: ... قال الله تعالى اعملوا آل داود شكرا... من عبادى الشكور.
- ۳. وصایای رسول اکرم (ص)** (حدیث-عربی)
به امیر المؤمنین علی (ع)
(ص ۶۴-۷۹)
آغاز: بسملة هذا ما اوصى رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم قال حدثنا هادى بن ناصر...
انجام: ... يا على اعطيك فى هذه الوصية علم الاولين و الآخرين تمت الوصاية.
- ۴. حدیث معراج** (حدیث-عربی)
آغاز: بسملة قال الشيخ الامام الاجل ابومحمد محمد بن محمد الحسين بن احمد... هذا ما سأل رسول الله (ص) ليلة المعراج...
انجام: ... و لانزع من قلبه محبتى... و عليك سلامى تمت هذه الرسالة.
- ۵. احاديث و مواظب نبوى (ص)** (حدیث-عربی)
(ص ۸۶-۹۰)
خطاب به مردی از اهل یمن.
آغاز: بسملة جاء رجل من اهل اليمن... فقال يا رسول الله (ص) انى اسئلك ان تعلمنى جوامع الخير...
انجام: ... اذا نعمت عليه و ان يكون الدنيا... يجعل الله لك الجنة.
- ۶. ترجمه فصول نصيريه** (فلسفه-عربی)
از: ركن الدين محمد بن على جرجاني.
ترجمه فصول نصيريه خواجه نصيرالدين طوسى به عربى است.
دارای چهار «اصل» و عناوین «فایده» و «هدایه» که به کوشش محمدتقی دانش‌پژوه چاپ شده. در این نسخه عناوین نانوخته است.
نک: ذریعه، ۱۲۲ / ۴؛ مجلس، ش ۹ / ۱۸۰۶؛ فهرستواره، ۲۰۲ / ۶.
آغاز: بسملة اما بعد حمد الله الواجب وجوده الفاضل على...
انجام: ... يجب عليه ان يعرف الخالق فى خلقه... و آله الطاهرين المعصومين.
- ۷. دائرة الوجود** (عرفان-عربی)
= شرح حدیث من عرف ربه
(ص ۱۰۵-۱۱۷)
از: اوحدالدين عبدالله بليانى.
شرح عرفانى حدیث «من عرف نفسه عرف ربه».
نک: كشف الظنون، ۱ / ۸۴۳؛ مجلس، ش ۲ / ۵۷۶ طباطبائی؛ مرعشى، ۱۸ / ۶۲.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى لم يكن قبل وحدانيته قبل...
انجام: ... لا يرى بينه و بين جميع المخلوق... و الحمد لله اولاً و آخراً.
- ۸. روح الصلوة** (فلسفه-عربی)
(ص ۱۲۰-۱۳۴)
از: قاضى سعيد قمى (د: ۱۱۰۷هـ).
نخستین رساله از الاربعينيات اوست در بیان اسرار نماز.
الاربعينيات به تصحيح دكتور نجفلى حبيبي به چاپ رسیده است.

این نسخه فاقد بخشی از دیباچه است.
 نک: کشف الظنون، ۲/ ۱۸۵۸.
 آغاز افتاده: العظمی و اسمائه الحسنی علی قدر ما
 یفی به القوة البشرية...
 انجام: ... المعنی انه المتولی لامور العباد و المتصرف
 فیها.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ رساله دوم با
 حواشی به امضای «منه»؛ اوراق رطوبت دیده
 است؛ یا مهر بیضوی حسن بن علی الحکیم.
 جلد: تیماج قهوه‌ای و سبز. مجدول.
 ۱۳/۵ × ۲۵ سم. ۳۱۶ گ. ۲۵ س.
 (ثبت ۲۷۹۷۴)

۳. تفصیل النشأتین و تحصیل السعادتین (اخلاق-عربی)

(ص ۴۵-۷۶)

از: حسین بن محمد، راغب اصفهانی (ق ۵۴).
 در شناخت نفس انسانی و تحصیل سعادت دنیا و
 آخرت مشتمل بر ۳۰ باب. چندین بار به چاپ رسیده
 است.
 نک: ذریعه، ۴/ ۳۵۱؛ کشف الظنون، ۱/ ۴۶۲؛
 مرعشی، ۸/ ۲۷۴ و ۳۴/ ۳۰۸.
 آغاز: بسملة الحمد لله الذی ارسل بالنبوة عبده و
 علمنا علی لسانه حمده...
 انجام: ... اعاننا الله علی بلوغ هذه المنزلة... برحمته
 انه علی ما یشاء قدیر.

۴. شرح رباعی ابوسعید ابوالخیر (فارسی)

(ص ۷۶-۷۷)

از: سید معین‌الدین قاسم انوار (د: ۸۳۷ هـ).
 گزارشی بر رباعی حورائیه ابوسعید ابوالخیر است.
 در دانشگاه، ج ۱۰، ص ۱۷۷۸ اشتباهاً به نعمت‌الله
 کرمانی نسبت داده است.
 نک: دانشگاه، ۱۰/ ۱۷۷۸.
 آغاز: حورا بنظاره نگارم صف زد... سپاس بی قیاس
 حضرت حق جلت عظمته و علت کلمته که خورشید
 ازل...
 انجام: ... و تنزل و کمال و نقصان دارد... انه خیر
 صاحب و توفیق.

۱۰۰۳۳

مجموعه

۱. التأویلات = تأویل الآیات (تفسیر-عربی)

(ص ۱-۸)

از: عبدالرزاق بن احمد بن ابی‌الغنائم کاشانی (د:
 ۷۳۰ هـ).

در ج ۲۵ فهرست مجلس، ص ۱۳۱، گفته شده که
 این تفسیر در دو جلد اشتباهاً به نام ابن عربی در بیروت
 چاپ شده است.

این نسخه از انجام افتاده و تنها شامل دیباچه، سوره
 فاتحه و اوایل سوره بقره است.

نک: ذریعه، ۳/ ۳۰۳؛ مجلس، ش ۱۶/ ۱۸۶۶ و
 ش ۱۷/ ۱۲۲۲۸؛ مرعشی، ۱۷/ ۳۲۴.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی جعل مناظم کلامه
 مظاهر حسن صفاته...

انجام: ... لا یجب ان یکون حارا و اذا کانت النار...

۲. منتهی المنی فی شرح اسماء الله (عربی)

(ص ۹-۴۴)

از: ابوسعید عبدالله بن عمر بیضاوی (د: ۶۸۵ هـ).
 در شرح ۹۹ اسامی حسناى الهی مرتب بر دو قسم:
 مقدمات شامل هفت «مقدمه» و غایات شامل دو
 «قطب». مؤلف در مورد این کتاب تعبیر «منتهی امانی
 اولی الالباب فی شرح اسماء الله» را به کار برده و آن را به
 محمد قزوینی مؤمنی تقدیم کرده است. نسخه‌ای از این
 کتاب در منابع یافت نشد.

- ۵. مشکوة الانوار** (تفسیر-عربی)
(ص ۷۹-۱۰۱)
از: ابو حامد محمد غزالی (د: ۵۰۵هـ).
تفسیر آیه «اللّه نور السموات و الارض» در ۳ فصل:
الفصل الاول فی بیان ان نور الحق هو اللّه،
الفصل الثانی فی بیان المشکوة و المصباح و
الزجاجة،
الفصل الثالث فی معنی قول النبی (ص): ان لله سبعین
حجاباً من النور.
نک: ذریعه، ۳۳۳/۴؛ دانشگاه، ۹۴۹/۳؛ مرعشی،
۲۹۹/۹؛ مشار عربی، ۸۴۸.
آغاز: بسملة الحمد لله فائض الانوار و فاتح الابصار
و کاشف الاسرار....
انجام: ... من وراء الحجب البشريه عسیر غیر یسیر و
الی الله المرجع و المصیر.
- ۶. التنبيه على بعض الاسرار المودعة في بعض سور القرآن** (تفسیر-عربی)
(ص ۱۰۲-۱۰۹)
از: فخرالدین محمد بن عمر رازی (د: ۶۰۶هـ).
مشمول بر چهار فصل در تفسیر و استخراج اسرار
سوره‌های اخلاص، اعلی، تین و عصر.
این نسخه از انجام افتادگی دارد.
نک: دانشگاه، ۷۶/۱؛ مجلس، ش ۵۱۱/۲۱
طباطباتی.
آغاز: قال الامام ابو عبدالله... هذه رساله عملتها فی
التنبیه علی بعض الاسرار....
انجام افتاده: ... انما هو الاشتغال بالاحوال النباتیه و
البهیمیة.
- ۷. عمل الانسان؟** (اخلاق-عربی)
(ص ۱۱۰-۱۳۷)
از:؟
- این نسخه از آغاز افتادگی دارد که بخش موجود آن
در بیان اعمال انسان است شامل دو قسم: اول اعمال
شایسته و پاک مبتنی بر دو اصل: اول در اعمال حسنه در
سه منهج واجبات، مندوبات و مباحات، و اصل دوم در
اعمال قبیحه در دو فصل محرّمات و مکروهات.
آغاز افتاده: الاسرته معنی المحبوبة فیه لا غیر و
الله اعلم و اما القاعده....
انجام: ... للناس بادیه ما ان یواریهها... و اصحابه
الطاهرین.
- ۸. تبیین کذب المفتري** (شرح حال-عربی)
(مقال من...)
(ص ۱۳۷-۱۴۱)
از: علی بن حسن شافعی، ابن عساکر دمشقی (ق
۵۶هـ).
این کتاب به تحقیق دکتر احمد حجازی سقا در
بیروت چاپ شده (نک: ص ۲۸۸ کتاب شرح حال امام
محمد غزالی).
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... یقول دخلت
المسجد الحرام یوم الاحد فیما بین....
انجام: ... و حسن اولئک رفیقاً فانه بالفضل جدير و
علی ما یشاء قدیر.
- ۹. الفرق** (فرق و مذاهب-عربی)
(ص ۱۴۲-۱۶۳)
به نقل از شرح مواقف.
آغاز: تذیل الکتاب فی ذکر الفرق التي اشار اليها
النبي عليه السلام بقوله ستفرق امتی ثلاثاً و سبعین
فرقه....
انجام: ... قال المصنف و لكن هذا آخر الكلام من
کتاب المواقف... موفق و معین.
خط مجموعه: نسخ. کاتب: علی بن محمد بن
علی واعظ حنفی. تاریخ کتابت رساله دوم و سوم

ذی قعدة ۸۸۹هـ، رساله پنجم ۸۹۸هـ، رساله هفتم ۹۰۲هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول فهرست مطالب آمده است با تملک ریحان‌الله الموسوی و مهر بیضوی او و تملک شرف‌الدین محمد مکی بن محمد ضیاء‌الدین بن شمس‌الدین بن حسن بن زین‌الدین من ذریة الشریف ابی‌عبدالله الشهید شمس‌الدین محمد بن مکی مطلبی عاملی جزینی عاملی به تاریخ ۱۱۷۵هـ. نسخه رطوبت دیده است.

جلد: تیماج با روکش سبز.
۱۳×۱۸ سم. ۱۶۳گ. ۱۹ س. (ثبت ۶۲۱۵۰)

۱۰۰۳۴

ترجمه دفع المناوات
(مناقب - فارسی)

عن التفضیل و المساوات

از: زین‌العابدین علی بن عبدالمؤمن متخلص به نویدی و عبدی (ق ۱۰هـ).

ترجمه دفع المناوات^۱ سید حسین موسوی کرکی (د: ۱۰۰۱هـ) در مناقب امیرالمؤمنین علی (ع) است. مترجم در این اثر از مظهر الاسرار و اشعار خویش فراوان نقل کرده است.

آغاز: بسمله و به نستعین هو الله الذی لا اله الا هو... بنام خداوند بخشاينده مهربان و بأن متوسل گشته یاری می‌خواهم....

انجام:

کلک چون این در معنی را سفت

فیض عبدی پی تاریخش گفت

خط: نسخ و نستعلیق مؤلف. تاریخ کتابت: ۹۸۰هـ. مکان کتابت: قزوین.

جلد: تیماج قرمز، ترنج باسر، طبله‌دار.

۱۷×۲۴/۵ سم. ۲۲۶گ. سطور مختلف.

(ثبت ۲۲۴۲۰)

۱۰۰۳۵

مجموعه

۱. تذکرة الحکماء

(تذکره - فارسی)

(ص ۸۲-۱)

از:؟

ظاهراً ترجمه‌ای است از تاریخ الحکماء شهرزوری شامل دو بخش: تذکره حکمای متقدم از آدم تا جالینوس و حکمای متأخر از اسحاق تا شهاب‌الدین سهروردی.

نک: ذریعه، ۶/ ۲۳۴ با عنوان حالات الحکماء؛ مرعشی، ۲۲/ ۱۷۷-۱۷۸.

آغاز: بسمله سپاس و ستایش حکیمی را که اول بی اول است....

انجام: ... حقتعالی همگان را از این دو صفت بهره‌مندی دهاد بالنون و الصاد.

۲. ترجمه ادب الوجیز
(منتخب...)

(ص ۸۳-۹۳)
متن از عبدالله بن مقفع (۱۴۲هـ) و ترجمه از خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۶۷۲هـ).

نک: سنا، ۱/ ۲۳۷؛ مجلس، ش ۲/ ۲۴۲ طباطبائی؛ دانشگاه، ۳/ ۶۵۲؛ مشار، ۱/ ۱۰۴؛ فهرستواره، ۶/ ۳۱۴. آغاز: بسمله از رساله ابن مقفع که در نصیحت پسر خود نوشته....

انجام: ... چه دل‌های مردم منقلب است و عادت‌ها متفاوت.

۳. ظفرنامه
= پندنامه بوذرجمهر

(اخلاق - فارسی)

(ص ۹۴-۹۳)

۱. نک: مجلس، ۴/ ۱۰: ۲۱۵۷-۲۱۶۰.

- نک: مجلس، ش ۳/۲۴۲ طباطبائی؛ ش ۱۴/۱۱۱۶
سنا؛ دانشگاه، ۱۶/۶۱۶؛ فهرستواره، ۶/۳۴۹.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد روایت
می‌کند که در عهد انوشیروان هیچ چیز...
انجام: ...گفتم این چه راهی است که رفتی... گفت
ظلم بر مظلومان.
۴. تحفة الوزراء (اخلاق-فارسی)
(ص ۹۷-۱۰۳)
از: جلال‌الدین محمد اصفهانی.
در پند و اندرز به وزرا که از کتب قدما انتخاب شده
است در چهل باب و هر باب دارای چهار نصیحت.
نک: ذریعه، ۳/۴۸۰؛ مجلس، ش ۱۰۶۶؛ مشار، ۱/
۱۲۱۸؛ فهرستواره، ۶/۳۷۰ با عنوان تحفة الملوک.
آغاز: بسملة... اما بعد بدانکه حکما از کتب قدما
اختیار کرده‌اند....
انجام: ...چهارم رحم و شفقت بر خلق خدای تعالی.
۵. سوگندنامه بقراط (فارسی)
(ص ۱۰۵)
نک: مجلس، ۵/۲۴۲ طباطبائی.
آغاز: سوگند می‌خورم به خدایی که حیات و ممات از
اوست.
انجام: ... خواهد بود و هرگز بمطلوب نخواهد رسید.
۶. ناموس الطب بقراط «ترجمه...» (فارسی)
(ص ۱۰۶-۱۰۷)
نک: مجلس، ۶/۲۴۲ طباطبائی.
آغاز: بدرستی که اشرف طب اینقدر هست که نقص
فهم کسانیکه...
انجام: ... و فزع دلیل بر ضعف است و تهور دلیل بر
بیخبر بودن.
۷. شرح حال بقراط (فارسی)
(ص ۱۰۷-۱۰۸)
به نقل از کتاب مختار الحكماء.
نک: مجلس، ۸/۲۴۲ طباطبائی.
آغاز: در کتاب مختار الحكماء ذکر است که بقراط
مردی چهار...
انجام: ... و آن حکیم را کلمات حکمت‌آمیز... اللهم
ارحمه و ارحمنا.
خط مجموعه: شکسته نستعلیق زیبا. کاتب:
جلال‌الدین. تاریخ کتابت: ۱۲۷۴هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول
یادداشت تملک جلال‌الدین به تاریخ ۱۲۷۶هـ و
مهر بیضوی وی به سجع «عبده جلال‌الدین».
جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر، مجدول گرهی.
۱۴ × ۲۳ گ. ۵۵ گ. ۱۷ س.
(ثبت ۲۲۴۲۰)
- ۱۰۰۳۶
- مجموعه
۱. المفآخر العلیة (تذکره-عربی)
فی المآثر الشاذلیة
(ص ۱-۲۹۰)
از: احمد بن محمد عیاد شاذلی (ق ۱۲هـ).
در زندگانی و حالات شیخ ابوالحسن شاذلی دارای
پنج باب.
نک: ایضاح المکتون، ۲/۵۲۱؛ نشریه دانشگاه، ۱۱/
۳۶۱؛ فهرست اسکندریه، ۲/۳۵۹.
آغاز: بسملة الحمد لله الذی من اعتصم به نجاه و
من اطاعه... اما بعد فیقول... لما کان کل من انتسب الی
شیخ...
انجام: ... اللهم و ارض عن اصحاب رسول الله
اجمعین... و نعم الوکیل.

- ۲. اقسام المتصوفة** (فرق-عربی)
(ص ۲۹۵-۳۰۰)
از:؟
در باره عقاید غلات متصوفه باطنیه.
آغاز: بسمله و به العون بكل شیء محیط لاتحاد له...
انجام: ... و انما اطنبت الكلام فى هذا المقام... و الله اعلم بالصواب.
- ۳. تذکیر المذاهب** (فرق-عربی)
(ص ۳۰۱-۳۰۸)
از:؟
مختصری در بیان عقاید برخی از فرقه‌های مذهبی
مشمول بر هفت باب.
آغاز: بسمله الحمد لله العادل المتقین الحافظ طرق الضالین... اما بعد فان الله تعالى قد فرض علينا طلب طریق الحق....
انجام: ... و قد تسمى باسم آخر فهو من تلك الاسامی... و اید علی الرشد و الهدایه کاتبه و قارئه.
- ۴. الفرق (رسالة فی...)** (فرق-عربی)
(ص ۳۰۸-۳۱۱)
از:؟
مختصری در بیان فرق و عقاید آنها. ظاهراً از آغاز و انجام افتادگی دارد.
آغاز: و قال صلی الله تعالى علیه و سلم ان بنی اسرائیل تفرقت علی اثنتین و سبعین....
انجام: ... و القدریه کثیرة فی دیار البصرة و کذا الخوارج فیها تبیین المحارم.
- ۵. سلم العلوم فی صناعة المیزان** (منطق-عربی)
(ص ۳۱۵-۳۵۵)
- از: قاضی محب‌الله بن عبدالشکور هروی حنفی معروف به بهاری (د: ۱۱۱۹هـ).
نک: مجلس، ش ۱۵۴۲۴؛ آستان قدس، ۲۴/۱۸۶؛ گنج بخش، ۱/۲۲۹؛ ندوة العلماء، ۳/۵۰۳.
آغاز: بسمله سبحانه ما اعظم شأنه لایحد و لا یتصور و لا ینتج....
انجام: ... و المؤلف من الراجح و المرجوح مرجوحا... من المسائل.
انجامه: بلغ مقابلة على نسخه الاصل مع الشيخ عطا الله خراسانی بجامع سیدنا الحسین رضی الله عنه.
- ۶. معرفة الاسانید** (عربی)
(ص ۳۵۹-۳۹۲)
از: عبدالله بن حجازی شرقاوی (د: ۱۲۲۷هـ).
در ذکر سلسله مشایخ مؤلف که در ۱۵ شعبان ۱۲۱۷هـ نوشته شده است.
در این رساله مؤلف از ربیع الفؤاد فی ترتیب صلوات الطریق و الاوراد خود یاد کرده است.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی بعث رسلا مبشرین و منذرین و خص من بینهم سیدنا...
انجام: ... و اما سند طریقنا الخلوئیة... و قد انتهى ما اردنا جمعه من هذه العجالة... و علی آله و صحبه و سلم.
- ۷. الكشف التام عن ارث ذوی الارحام** (فقه شافعی-عربی)
(ص ۳۹۵-۴۱۷)
از: حسین بن محمد محلی شافعی (د: ۱۱۷۰هـ).
مشمول بر مقدمه، پنج باب و خاتمه.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی وفق للفرايض من ارتضاه و قسم الارزاق بین عباده بما اراده و اقتضاه...
انجام: ... و جعل اعتراضه متوجها علی قول المصنف للبنتین... و الله اعلم.
خط مجموعه: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ق

انجام: ... ثم الحمد لله تعالى على توفيقه للفرغ... و
الأخیرین.

۳. الغيبة (حدیث - عربی)
(ص ۲۳۰-۲۹۰)

از: محمد بن ابراهیم بن جعفر نعمانی (ق ۵۴).
کتابی معروف در غیبت امام عصر (عج) که چاپ شده
است.

در روی برگ اول این رساله فهرست ابواب کتاب و
شرح حال مؤلف به نقل از رجال نجاشی و در آغاز
عنوان «ملأ الغيبة فی طول الغيبة» به شنگرف آمده
است.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین الهادی لمن
یشاء الی صراط مستقیم...
انجام: ... ان یشبتنا بالقول الثابت... و الحمد لله رب
العالمین.

خط مجموعه: نسخ. کاتب: اسماعیل بن عبدالله
خوانساری. تاریخ کتابت: ۱۲۹۶ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده همراه با علامت بلاغ در برخی صفحات.
جلد: مقوایی قرمز.
۱۶/۵ × ۲۱/۵ سم. ۲۹۰ گ. ۲۰ س.
(ثبت ۷۴۱۱۶)

۱۰۰۳۸

الکشکول (عقابد - عربی)
فیما جرى لآل الرسول (ص)

از: سید حیدر بن علی آملی (ق ۸ هـ).
چنانکه در مقدمه آمده به علت به وجود آمدن
اختلاف شدید میان شیعه و سنی به سال ۷۳۵ هـ، علت و
ریشه این اختلافات از مؤلف سؤال شده و وی در پاسخ
این کتاب را می‌نویسد. این نسخه کامل نبوده و تا
الکرامة الاربعون را شامل است.

۱۳ هـ. رساله پنجم ۱۲۷۲ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در برگ اضافی
آغاز نسخه فهرست این مجموعه آمده است.
جلد: تیماج مشکی، ضربی، ترنج و لچکی.
۱۶/۵ × ۲۴ سم. ۲۰۹ گ. ۲۱ س.

(ثبت ۱۴۳۹۵)

۱۰۰۳۷

مجموعه

۱. ایضاح الجوامع (حدیث - عربی)
فی شرح الخطبة النبوية
(ص ۱-۳۷)

از: زین العابدین گلپایگانی، حجة الاسلام (د):
۱۲۸۹ هـ).

شرح خطبه شعبانیه پیامبر (ص). با انوار الولاية مؤلف
(ش ۲)، انتشارات جامعه مدرسین قم چاپ کرده است.
نک: فهرستگان حدیث، ۳۶۱/۲.
آغاز افتاده: علی ایتمکم و توبوا الی الله من
ذنوبکم...
انجام افتاده: ... ان یعقوب کان یذبح کل یوم... اصواما
محقا له.

۲. الانوار القدسیة (تفسیر - عربی)
فی الفضائل الاحمدیة

(ص ۳۷-۲۲۸)

از: زین العابدین گلپایگانی، حجة الاسلام (د):
۱۲۸۹ هـ).

در تفسیر آیه «ان الله و ملائکته یصلون علی النبی»
مشمول بر مقدمه، هشت باب و با عناوین انوار، اسرار،
حجب و استار.

نک: ذریعه، ۴۳۷/۲؛ ملک، ۶۹/۱.
آغاز: بسملة الحمد لمالک الملک و الملکوت رب
العزة....

ش ۱۰۰۳۸: الكشكول فيما جرى لآل الرسول (ص)، پایان متن

- نک: ذریعه، ۱۸/۸۲؛ مجلس، ش ۱/۱۳۹۳؛
مرعشی، ۴/۷۴ و ۴/۳۰۴.
آغاز: بسمله الحمد لله و سلام علی عباده الذین
اصطفا خصوصا علی سید اهل الصفا...
انجام: ... و امامته فاوصاف لاتجد و فضایل
لاتحصی... صلی الله علی آله و سلم.
خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: شعبان ۹۸۸هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ در اول نسخه تملک حسنعلی بن میرزا
محمد... و محمد حسین... الحسنی الحسینی
ابوتراب.
جلد: تیماج مشکئی.
۱۶×۲۲/۵ سم. ۱۳۲گ. ۱۷س.
(ثبت ۱۴۲۹۶)

۳. بیان التنزیل (عرفان-فارسی)

- (ص ۱۴۱ حاشیه - ۲۰۳)
از: عزیزالدین بن محمد نسفی (ق ۷هـ).
در ده اصل که چاپ شده است.
نک: مجلس، ش ۲/۴۱۳۶؛ ملک، ۷/۲۵۴؛
دانشگاه، ۳/۴۱۶؛ فهرستواره، ۷/۱۵۹.
آغاز (حاشیه): بسمله بنام خدائی که بود و هست و
خواهد بود حمد و ستایش خدای را...
انجام: ... و چون به مبدأ خود رسید بازگشت او به
مبدأ عام خواهد بود.

۴. دیباچه‌های گلزار قدس (فارسی)

- و رساله مشواق
(ص ۲۰۴-۲۲۱)
از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱هـ).
دیباچه دیوان اشعار فیض به نام گلزار قدس و
دیباچه رساله مشواق اوست در بیان اصطلاحات شعرا و
عرفا که هر دو چاپ شده‌اند.
نک: ذریعه، ۱۸/۲۱۸ و ۲۲/۴۲۶ و ۲۱/۶۸.

۱۰۰۳۹

مجموعه (متن و حاشیه)

۱. رساله در توحید و عرفان (عرفان-فارسی)

- (ص ۱-۳۴)
از: مقصود مسعود افشار ترکمان (ق ۱۳هـ).
در ادب طاعت و بندگی پروردگار. برای محمدحسن
خان قاجار سالاربار در ۱۲۵۶هـ تألیف شده است.
آغاز: بسمله اما بعد سپاس و ستایش همی گویم و
ستایش همی برم و آغاز بی‌انبازی که هستی را به نیستی
آورد... دیری است که دامن خواطر به دست این هوس
داده‌ام که در شرح مقاعد بندگی...
انجام (حاشیه): ... و آفتاب تابان با یاد طبیعت دل...
رقم (پاک شده) غلام خاص ایشان حضرت نواب مستطاب
سالاربار سلمه الله در غره شهر رمضان المبارک به اتمام
رسید سنه ۱۲۵۶.

۲. مقصد الاقصی (عرفان-فارسی)

(ص ۳۴-۱۴۰)

نک: ذریعه، ۴ / ۱۲۹؛ مجلس، ش ۶۵۱ و ش ۴۲۸ / ۳؛ دانشگاه، ۲ / ۷۷۸؛ منزوی، ۱ / ۴۷۵۷؛ آغاز: بسمله، شکر و سپاس بی قیاس سزاوار حضرت دادار آفریدگار بی مثل و مانند و بی همتاست که وحدت ذات او موجب کثرت ... انجام:

منت آنچه حق بود گفتم تمام
تو دانی تدبیر خود و السلام؟

۹. ينبوع الحیوة (اخلاق-فارسی)
(ص ۳۵۹-۴۰۳)
از: بابا افضل‌الدین کاشانی (ق ۷۷هـ).

ترجمه رساله منسوب به هرمس یونانی (هرمس الهرامسه) است در سرزنش نفس در ۱۳ فصل. در مجموعه مصنفات بابا افضل چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۲ / ۳۸؛ مجلس، ش ۶۲۳ / ۱۶ و ش ۷ / ۴۰ طباطبائی؛ مرعشی، ۳ / ۱۵۹؛ فهرستواره، ۶ / ۷۰۱.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد این جمله سیزده فصل است از سخنان ...
انجام: ... نفس را فاضلتر از بسیار دانش... با او اندک بود.

۱۰. اللئالی المخزونة (عرفان-فارسی)
(ص ۴۰۶-۴۸۷)
از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱هـ).

گزیده‌ای است از الکلمات المکنونه مؤلف با استشهاد به آیات و احادیث و اشعار. این کتاب چاپ شده است.

در این نسخه ترجمه عبارت‌های عربی در ذیل آنها تحریر شده است.

نک: ذریعه، ۱۸ / ۲۵۷؛ مجلس، ش ۱ / ۳۴۱۱؛ مرعشی، ۴ / ۳۱۴؛ فهرستواره، ۷ / ۷۶۲.

آغاز: بسمله بعد از حمد پروردگار و درود بر مصطفین اخبار چنین گوید... که هنوز طبع لطیف به تکرار لغت می‌فرمودم ...

انجام: ... مجرد شو زهر اقرار و انکار. تم ما اردنا ذکره فی دیباچه الاشواق...

۵. شعری از مولوی (شعر-فارسی)
(ص ۲۲۲-۲۲۲)
در مدح حضرت علی(ع).

آغاز: تا صورت پیوند جهان بود علی بود...
انجام: ... سر دو جهان جمله ز پیدا و ز پنهان... علی بود.

۶. رساله‌ای در عرفان (عرفان-فارسی)
(حاشیه ص ۲۲۲-۲۲۳)
از: محمد نقشبند.

آغاز: تا کرده طلسم هستی خویش خراب... بدان ایدک الله تعالی که تأمل در کلمات قدسیه ارباب توحید و تفکر در انفاس متبرکه اصحاب ...
انجام: ... هم فاتحه هم خاتمه‌اش جمله توئی... و اختم بالخیر.

۷. خرقة‌نامه محمد نوربخش (عربی)
(ص ۲۳۳-۲۳۵)
در ذکر سلسله مشایخ و خرقة نوربخشیه.

آغاز: الحمد لله الذی البس عراة ظلمات الاعیان لباس النور ...
انجام: ... لم ینتفع بعلمه فی الآخرة و الله اعلم.

۸. جوک باشست (عرفان هندی-فارسی)
(ص ۲۳۶-۳۵۹)
از: پندت کشمیری.

مترجم از سانسکریت به فارسی: نظام‌الدین پانی‌پتی.

انجام: ... و تجویز التأثیر و الامن من الضرر... و الحمد لله وحده.

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.
برخی صفحات مجدول؛ در برگ اول یادداشتی از بهاء‌الدین محمد عاملی مبنی بر اینکه این کتاب به صورت هبه معوضه از شیخ پدرالدین به وی انتقال یافته و نیز مهر بیضوی وی و در ذیل آن این یادداشت دیده می‌شود: «از جمله کتب موروثی مرحوم میر محمد حسینی جد فقیر طاب الله ثراه است العبد محمد کاظم الحسینی» با مهر مربعی او.
جلد: تیماج قرمز.
۱۵ × ۲۱ سم. ۱۶ گ. ۸ س. (ثبت ۱۵۰۱۶)

۱۰۰۴۱

مجموعه

۱. **السلوک (رسالة...)** (اخلاق - عربی)
(ص ۱-۵۸)
از: کاظم بن قاسم حسینی رشتی (د: ۱۲۵۹ هـ).
در آداب سیر و سلوک.
نک: ذریعه، ۱۲/۲۸۳؛ مجلس، ش ۲/۱۶۹۰ و ش ۶/۴۳۴۰؛ مرعشی، ۱۹/۳۴۱؛ ملی، ۷/۴۹.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد فیقول العبد... ان جماعة من الاحباب و خالصی الاصحاب...
انجام: ... لکنک خذ الحق و اعرض عن الباطل... و الحمد لله رب العالمین.

۲. **سؤال و جواب** (عربی و فارسی)
(ص ۵۹-۶۹)
از: کاظم بن قاسم حسینی رشتی (د: ۱۲۵۹ هـ).
۱۳ سؤال و پاسخ از سید کاظم رشتی در مسائل مختلف.
آغاز: سؤال چه می‌فرمایند در خصوص بنی امیه آیا

آغاز: بسملة الحمد لله الذى منه المبدأ و اليه المعاد....

انجام: ... بهر تاریخ نظام این درر... قدس الله تعالی اسرارهم... و الحمد لله رب العالمین علی انعامه.
خط مجموعه: شکسته نستعلیق و نستعلیق.
کاتب: مقصود مسعود افشار ترکمان. تاریخ کتابت: ۱۲۵۶-۱۲۵۷ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در انجامه برخی از رسایل نام کاتب پاک شده؛ درگ ۴۰۵ یادداشتی است از کاتب به سال ۱۲۵۷ هـ مبنی بر اینکه به خدمت محمد حسن خان قاجار سالار اشتغال داشته و مربی فرزند وی امیر اصلان خان قاجار بوده است و در حاشیه این یادداشت با قرمز نوشته شده: «مطلب نام و نسب کاتب و سمتی که در نزد محمد حسنخان قاجار معروف به سالار که مسبب فتنه معروف و یاغی‌گری گردید که خود و پسرش به دست حسام السلطنه (سلطان مراد میرزا قاجار) دستگیر و کشته گردید». در برگ اضافی الحاقی به ابتدای نسخه یادداشتی است در باره مؤلف و فهرست مطالب این مجموعه؛ برگ اول و آخر و صالی شده است. در برگ آخر چند دستور دارویی دیده می‌شود.
جلد: تیماج، ضربی، ترنج با سر، مجدول.
۱۵ × ۲۱/۵ سم. ۲۲ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۷۸۹۷۸)

۱۰۰۴۰

الباب الحادی عشر (کلام - عربی)
از: علامه حلی (د: ۷۲۶ هـ).
کتابی معروف با حواشی و شروح بسیار.
نک: ذریعه، ۳/۵.
آغاز: بسملة الباب الحادی عشر فیما یجب علی عامه المکلفین من معرفه....

۱۲۶۹ هـ، در برگ ۱ یادداشت‌هایی است از جمله مناجات اویس قرنی، دعای امیر(ع) در لیلة المبيت، چند لغت عربی همراه با ترجمه؛ در آخر نسخه ۸ برگ سفید است. در ۴ برگ آخر چند یادداشت از جمله آداب نماز میت و چند شعر. جلد: تیماج مشکى.

۱۰×۵/۵م. ۱۴۶گ. ۱۰س. (ثبت ۶۲۱۶۶)

۱۰۰۴۲

تجرید الغواشی (کلام-عربی)

= حاشیة شرح التجريد

از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (ق ۱۰ هـ).

بعد از وفات سید صدر، فرزندش غیاث‌الدین منصور به دفاع از آرای پدر پرداخت و کتاب حاضر را در رد حاشیه جدید دوانی تألیف کرد.

نک: ذریعه، ۳/ ۳۵۲ و ۶/ ۶۷؛ مجلس، ش ۱۷۵۷ و ش ۹۵ خوئی؛ معجم التراث الکلامی، ۲/ ۱۶۴.

آغاز: بسملة یا من کشف جمالك على الاعالی کنه حقائق المعالی ...

انجام: ... ثم اجاب عما اورده... اطلاق الموجود بالذات.

خط: نستعلیق. کاتب: محمد رفیع بن... تاریخ کتابت: ۱۰۳۸ هـ.

در برگ اول یادداشت‌های تملکی است که برخی پاک شده با مهر بیضوی نجم الممالک و مهر بیضوی و مهر دایره‌ای ناخوانا.

جلد: تیماج مشکى با ترنج و نیم ترنج. ۱۳×۵/۵م. ۲۵س. (ثبت ۶۲۵۷۵)

۱۰۰۴۳

مجموعه

۱. **ارشاد المریدین** (عرفان-فارسی)

(ص ۱-۷۶)

حکم شمول لعنت مقتضای والدین ماهیتی است یا... انجام: ... نفس رسول الله صلى الله عليه و آله یجری فیہ ما یجری فی النبی(ص) و هذا مختصر الکلام... الکفاية الدراية.

۳. **سؤال و جواب** (کلام-فارسی)

(ص ۷۱-۱۲۷)

از: ملا محمد مجتهد مامقانی.

سؤال در خصوص جبر و تفویض و علم امام(ع) و مبدأ و معاد مخلوقات و پاسخ‌های مامقانی.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد چون چند فقره مسئله غامضه در خصوص جبر و تفویض و... انجام: ... و تفصیل این احوال محتاج به تصنیف کتابی است... و الله ولی التوفیق.

۴. **شرح حدیث «یابن آدم**

اطعنی اجعلک مثلی»

(ص ۱۲۹-۱۴۶)

از: حسین بن محمد بن حسین تبریزی ممقانی (ق ۱۳ هـ).

از میرزا آقاسی در خصوص منافات داشتن حدیث قدسی «اطعنی اجعلک مثلی» با آیه «لیس کمثله شیء» سؤال شده و وی پاسخی اجمالی به آن داده، مؤلف در این رساله به تشریح این مطلب پرداخته و در ۲۰ جمادی الثانی ۱۲۶۵ هـ به اتمام رسانده است.

آغاز: بسملة الحمد لله المتجلی لخلقه بخلقه و الظاهر لقلوبهم بحجته الدال ...

انجام: ... فتكون من الهالكين و الحمد لله رب العالمین... الطاهرین.

خط مجموعه: نسخ. کاتب رساله اول و سوم

محمد بن حاج رضاخان ترکمان ساکن قصبه

دهخوارقان، ربیع الاول ۱۲۶۸ هـ و رساله دوم در

مدرسه طالبیه ۱۲۵۸ هـ، رساله چهارم شعبان

انجام: ... هر که با فاتحه کند یادم... روز محشر ز
محسنین گردد... تاریخ سنه ست و ثلاثین و تسعمائة.
خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: علی محمد.
تاریخ کتابت: ۹۵۶ هـ. مکان کتابت: در ولایت
خیوق (رساله اول).
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ در برگ اول یادداشت تملک مصطفی
طالب خانه خاصه.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۲/۵ × ۱۷/۵ سم. ۱۲۴ گ. ۹ س.
(ثبت ۲۷۷۸۱)

۱۰۰۴۴

معارج الفهم فی شرح النظم (کلام-عربی)

از: علامه حلی (د: ۷۲۶ هـ).
شرح نظم البراهین فی اصول الدین خود مؤلف است
در هفت باب: اول در نظر، دوم در حدوث، سوم اثبات
صانع، چهارم عدل، پنجم نبوت، ششم امامت و هفتم
معاد.
این کتاب چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۸۳/۲۱؛ مجلس، ش ۱۰۲۳۷؛
سپهسالار، ۴۳۵/۵.
آغاز: بسمله ربنا انت مولانا الحمد لله علی ما اولانا
من التوفیق...
انجام افتاده:... مسئله خراب العالم ممکن... فوجب و
اطرد و لغيره...
خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ در روی برگ اول فهرستی از مطالب کتاب
آمده؛ چند برگ اول و آخر وصالی شده؛ در برگ
آخر مهرهای مربع و بیضوی شکل دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۶ × ۹ سم. ۱۶۹ گ. ۱۵ س. (ثبت ۶۶۹۷۰)

از: کمال‌الدین حسین خوارزمی (د: ۹۵۸ هـ).
در آداب سیر و سلوک در چهار فصل و خاتمه.
تاریخ انجام تألیف اواسط شوال سنه ۹۲۵ هـ در موضع
بیگ اداعی از توابع خوارزم و فراغ از آن در ذی حجه
همان سال است.
نک: مجلس، ش ۱۵/۳۲۶۰؛ ملک، ۳۷/۵؛
فهرستواره، ۵۵/۷.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی رفع اعلام الشرع
بمیامین بیان ائمة الدین...
انجام: ... یا رب که برش به لطف و احسان... یا ارحم
الراحمین.

۲. مثنوی

(شعر-فارسی)

(ص ۷۷-۹۴)

از: کمال‌الدین حسین خوارزمی (د: ۹۵۸ هـ).
آغاز:
بسمله جو پناه ای دل ز شیطان رجیم
سوی بسم الله الرحمن الرحیم
انجام:
هزاران لذت از فوق شاهی
شود حاصل ز افضال الهی

۳. آداب المریدین

(عرفان-فارسی)

(ص ۹۵-۱۲۳)

از: کمال‌الدین حسین خوارزمی (د: ۹۵۸ هـ).
دستورالعمل و آداب سیر و سلوک جهت ساکنان
خانقاه در دو فصل. در بیست و چهارم ذی حجه ۹۳۶ هـ
در خانقاه فیض آباد سفیدمون از قرای بخارا آن را به
اتمام رسانیده است.
نک: مجلس، ش ۱۶/۳۲۶۰؛ دانشگاه، ۱۶۴/۲؛
فهرستواره، ۲۶/۷.
آغاز: بسمله حمد و ثنای بی حد احدی را که غمام
رحمت عامش به شجره وجود انام متقاطر...

۱۰۰۴۵

معرفة النفس

(فارسی)

از:؟

کتابی مفصل در معرفت نفس و انسان‌شناسی. در ابتدای آن مؤلف می‌نویسد: «بدان ایدک الله و وفقک لما تحب و ترضی که سالیلی سؤال کرد از فرزندان معنوی که ما خود را کی خواهیم شناخت و چون عاری بود از علوم مقدمات رسمیه لازم دید که به جهت تعلیم او در معرفت نفس سخن چند گفته آید و...». نسخه از آخر افتادگی دارد. آغاز: بدان ایدک الله... انجام افتاده: ... بلکه در وقت ظهور سلطنت انبیا و اولیاء... و از آن تجاوز...

خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.

در حاشیه تصحیح شده است؛ نشانی‌ها مشکئی؛ نسخه در تملک فرهاد میرزا بوده است. یادداشت تملک وی در ابتدای نسخه به تاریخ ۵ محرم ۱۲۸۷ دیده می‌شود. جلد: مشکئی، درون تیماج قهوه‌ای. قطع: بیاضی. ۱۲/۵ × ۲۴ سم. ۲۴۴ گ. ۲۴ س. (ثبت ۷۸۷۶۱)

۱۰۰۴۶

مجموعه

۱. لمحات فی شرح اللمعات (عرفان-فارسی)

از: یارعلی بن عبدالله تبریزی شیرازی (ق ۹۹ هـ). شرح بر لمعات شیخ ابراهیم عراقی با مقدمه‌ای مشتمل بر چهار لمحہ با عناوین قوله. این کتاب چاپ شده است. نک: ذریعه، ۱۸/۳۳۹؛ مجلس، ش ۶۶۷ و ش ۳۳۰۳؛ مشار، ۴/۴۴۰۱؛ فهرستواره، ۷/۸۰۳. آغاز افتاده: ارواح ایشان از کوس مواجید و عرفان مرتوی است....

انجام:

تا ز خود بشنود نه از من تو
لیس فی الدیار غیر الدیار

۲. شرح گلشن راز (عرفان-فارسی)

از: احمد بن موسی استادی (ق ۹۹ هـ). نک: مجلس، ش ۱۲۰۲؛ فهرستواره، ۷/۵۸۲. آغاز نسخه: بسمله تیمنا و تبرکا بذكره... اولاً بیاید دانستن که الله را سه اعتبار.... انجام: بختم انبیاء و ختم قرآن که ختم کار با ما ختم گردان

۳. شرح جام جهان‌نمای مغربی (عرفان-فارسی)

از: احمد بن موسی استادی (ق ۹۹ هـ). بر اساس دیباچه مؤلف علاوه بر تدریس جام جهان نما در ۸۲۰ هـ در تبریز، آن را دو بار نزد مصنف قرائت کرده و از وی اجازه گرفته و در سال ۸۵۰ هـ در تبریز به درخواست کمال‌الدین یوسف مشهور به میرشکی این شرح را نوشته است. نک: فیلم دانشگاه، ۱/۶۶۶؛ فهرستواره، ۷/۲۵۳. آغاز: بسمله سبحان ربک رب العزه... اما بعد روزی از روزهای گذشته در تاریخ....

انجام: ... هر گاه که عبد ازین هر سه فنا بگذرد... و منه الهدایة و الغفران.

۴. بستان القلوب (فلسفه-فارسی)

= روضة القلوب

منسوب به شهاب‌الدین سهروردی (د: ۵۸۷ هـ). مؤلف در مقدمه می‌گوید: «جماعتی از اصحاب دل که متوطن اصفهان بودند... درخواست کردند تا کلمه چند در حقیقت جمع گفتم... و آن را بستان القلوب نام کردم و بر دو قسم نهادم قسمی تعلق به عالم ارواح دارد و قسمی

- تعلق به عالم اجسام...». این رساله چاپ شده است^۱ و به دیگران از جمله میر شریف، خواجه نصیر و دوانی نیز نسبت داده شده است.
- نک: ذریعه، ۳/۱۰۷؛ کشف الظنون، ۱/۲۴۴؛ مرعشی، ۱۵/۹۹؛ مجلس، ش ۶۳۹؛ فهرستواره، ۶/۸۶. آغاز: بسمله سپاس مر خدایرا جل جلاله که بی‌واسطه ما بچود خود....
- انجام افتاده... آنک از محل نقل بیرون کند بیرون... خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۸۸۴هـ.
- عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ همراه با حواشی؛ چند برگ اول و صالی شده. جلد: تیماج سبز. ۱۱/۵×۱۷ سم. ۵۷۶ ص. ۱۶ و ۲۲ س. (ثبت ۷۴۳۴۵)
- ۱۰۰۴۷
- مجموعه**
تمامی رسائل این مجموعه به چاپ رسیده است.
- ۱. مکاشفات** (عرفان-فارسی)
(ص ۱-۲۳)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۵۹).
نک: ذریعه، ۲۲/۱۵۳؛ مجلس، ش ۳۰۶۷/۳؛ دانشگاه، ۳/۴۴۱؛ فهرستواره، ۸/۹۴۵. آغاز: بسمله یا حبیبی من انت و من هو لست انا ولست هی....
- انجام: ... بیت هشت خلد و هفت ایوان شش جهت... و السلام.
- ۲. تحقیقات** (عرفان-فارسی)
(ص ۲۳-۳۹)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۵۹).
- نک: مجلس، ش ۳۰۶۷/۵؛ ملک، ۵/۵۲؛ فهرستواره، ۷/۱۹۰. آغاز: بسمله الحمد لله الذی خلق الانسان علی صورته لخلافته و جعل عینه مرآة....
- انجام: ... شعر عباراتنا شتی و حسنک واحد... یشیر.
- ۳. نکات** (عرفان-فارسی)
(ص ۳۹-۴۴)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۵۹).
نک: ذریعه، ۲۴/۲۹۶؛ مجلس، ش ۳۰۶۷/۵۴؛ فهرستواره، ۸/۱۰۴۵. آغاز: بسمله الحمد لله الذی عین اعیان العالم بعین وجوده فی وجوده....
- انجام: گر بدانی اول و آخر تمام ظاهر و باطن تو باشی و السلام.
- ۴. لطایف = جامع اللطایف** (عرفان-فارسی)
(ص ۴۵-۵۱)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۵۹).
نک: ملک، ۴/۶۷۵؛ فهرستواره، ۷/۲۶۱. آغاز: بسمله باسم الاعظم وله الحمد و الکرم و الصلوة... قال رسول الله... کنت نبیا و آدم بین الماء و الطین....
- انجام: ... بیت التفاتی بغیر او نکنم... این سخن را زمن قبول کنی.
- ۵. شرح ابیات فصوص الحکم** (عرفان-فارسی)
(ص ۵۲-۸۸)
۱. نک: چهارده رساله به تصحیح و ترجمه محمدباقر سبزواری، انتشارات دانشگاه تهران و مجموعه مصنفات شیخ اشراق، جلد سوم، با مقدمه و تصحیح سید حسین نصر.

آغاز: بسمله الحمد لله یوجب الدنو و التدلی و الشکر
له شکر ...
انجام: ... و یکی از پنج بدل سه و یکی از سه بدل
یکی... تمت الرسالة الشریفة.

۹. مثنوی ساقی نامه (شعر-فارسی)

(ص ۹۸-۹۹)
از: میرزا رضی آرتیمانی (د: ۱۰۳۷ هـ).
این مثنوی چاپ شده است.
نک: مجلس، ش ۲۶۶۵/۱۰؛ دانشگاه، ۳۸۹/۱۴؛
فهرست منزوی، ۲۸۶۹/۴.
آغاز: الهی به مستان میخانهات بعقل آفرینان
دیوانهات ...
انجام: ... بچرخ اندر آی و... و داعی بکن العبد
درویش علی هروی.

۱۰. وجودیه = اصول (فارسی)

(ص ۹۹-۱۰۱)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۹۹ هـ).
نک: ذریعه، ۳۷/۲۵؛ مجلس، ش ۳۰۶۷/۱۲؛
فهرستوار، ۹۵/۷.
آغاز: بسمله وجود من حیث هو هو غیر وجود ذهنی
و خارجی است ...
انجام: ... بیت: یاران چو مکان... سخن می‌رانند و
السلام.

۱۱. مخزن الاسرار (عرفان-فارسی)

(ص ۱۰۱-۱۰۳)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۹۹ هـ).
نک: مجلس، ش ۳۰۶۷/۶۸؛ ملک، ۶۷۸/۴؛
دانشگاه، ۱۶۷۳/۱۰؛ فهرستوار، ۸۴۱/۸.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی نزل علی عبده
الکتاب ...

از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۹۹ هـ).
نک: مجلس، ش ۳۰۶۷/۸۳؛ مرعشی، ۳۱۲/۱۰؛
ملک، ۶۷۲/۴؛ فهرستوار، ۵۲۲/۷.
آغاز: بسمله الحمد لله... یا اخى ایدک الله بروح
الارواح... و بالتماس دردمندی که مستحق است در شرح
ابیات فصوص الحکم ...
انجام: ... بیت یا رب که ترا ذوق خوشی... واصل باز
بمحمد و آله الامجاد.

۶. اصول خمسه (عرفان-فارسی)

(ص ۸۳-۸۷)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۹۹ هـ).
نک: مجلس، ش ۳۰۶۷/۸۶؛ ملک، ۶۷۶/۴؛
فهرستوار، ۹۶/۷.
آغاز: بسمله الله من حیث هویته و ذاته الرحمن
بعموم رحمته ...
انجام: ... عبارتست از بسط وجود بر اعیان... الجواد
الکریم.

۷. فیوضات (عرفان-فارسی)

(ص ۸۸-۹۲)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۹۹ هـ).
نک: مجلس، ش ۳۰۶۷/۶۵؛ ملک، ۶۷۵/۴ و ۶۸۳؛
فهرستوار، ۷۲۶/۷.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی اظهر اسماؤه بظهوره ...
انجام: ... می‌نوش بذوق در سحرگاه شادی روان
نعمه الله.

۸. قطبیه (عرفان-فارسی)

(ص ۹۳-۹۸)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۹۹ هـ).
نک: ذریعه، ۱۵۶/۱۷؛ دانشگاه، ۴۲۰۹/۶؛ مجلس،
ش ۳۰۶۸/۱۹؛ فهرستوار، ۲۲۳۶/۳.

- انجام: ... بیت عارفان چون دم از قدیم ززند... دو نیم
زنند.
- ۱۲. سلوک** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۰۴-۱۱۲)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (ق ۵۹).
از انجام افتاده است.
نک: مجلس، ش ۱۷ / ۳۰۶۷؛ ملک، ۴ / ۶۷۶؛
دانشگاه، ۳ / ۴۴۰؛ فهرستواره، ۷ / ۳۶۳.
آغاز: بسملة الحمد لله على صفاته العلى و السلام
على عباده....
- انجام افتاده: ... و رضا بیرون آمدنست از رضای
نفس خود...
- خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در انتهای برخی
رسائل یادداشت‌هایی به خط دیگری دیده
می‌شود. برخی صفحات اول و آخر وصالی شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
قطع: بیاضی. ۱۲/۵ × ۲۱/۵ سم. ۱۱۲ گ.
۱۵ س. (ثبت ۲۸۰۰۹)
- ۱۰۰۴۸**
- المعاد الجسمانی** (عقاید-عربی)
از: محمدباقر بن محمد جعفر شریف طباطبایی (ق
۵۱۳).
شرح حال و آثار وی در تاریخ عبرة لمن اعتبر آمده
است.
در اثبات معاد جسمانی. مؤلف چهارده مقدمه برای
ورود به بحث مطرح کرده و پس از آن مباحث کتاب را با
عنوان «فائده» ذکر کرده است.
نک: فهرست کتابخانه مرکز مطالعات قم، ۱ / ۲۶۴.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد لما كان
امر المعاد من المسائل التي قد ضلت الاحلام....
- انجام: ... هذا آخر ما اردت ايراده... الف الف صلوة و
تحية... مستغفرا.
- خط: نستعلیق. کاتب: مؤلف (ظاهراً). تاریخ
کتابت: ۲۱ جمادی الاول ۱۲۷۶ هـ.
عناوین شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده.
جلد: تیماج سبز.
۱۳/۵ × ۲۱/۵ سم. ۹۲ گ. ۱۶ س.
(ثبت ۱۷۹۱۵)
- ۱۰۰۴۹**
- مجموعه**
- ۱. شرح تهذیب المنطق** (منطق-عربی)
(ص ۱-۴۳ و ۴۰۴-۴۷۳)
از: هبة‌الله شاهمیر حسینی (ق ۵۹).
شرح مزجی است بر تهذیب المنطق سعدالدین
تفتازانی.
نک: ذریعه، ۱۳ / ۱۶۴؛ کشف الظنون، ۱ / ۵۱۷؛
مجلس، ش ۳۹۵۴.
آغاز: غایه تهذیب الکلام فتح المنطق بحمد
المنعم....
- انجام (ص ۴۷۳): ... و على التحقيق ختمنا الکلام
فی قسم المنطق... و نسأل الله ان ینفع به جمیع مطالبه.
- ۲. کتاب قبلی (مکرر)**
(ص ۴۵-۱۷۸ و ۴۷۴-۵۲۰)
- ۳. معمیات** (معما-فارسی)
(ص ۱۸۱-۲۷۵)
از: حسین بن محمد حسینی نیشابوری (د: ۵۹۰۴ هـ).
در دستور معما که به جهت امیر علیشیر نگاشته شده
و دارای شروع بسیاری است.
نک: کشف الظنون، ۲ / ۱۷۴۲؛ آستان قدس، ۱۷ /
۵۰۱؛ مجلس، ش ۳ / ۶۰۴۰؛ فهرست منزوی، ۳ / ۲۱۹۹.

نک: ذریعه، ۶/۱۰؛ کشف الظنون، ۱/۸۴۲؛ مرعشی، ۳۰۸/۶؛ مجلس، ش ۱۸۴۳.
 آغاز افتاده: قوله شکر الله سعيه و الآخر ليس كذلك ...

انجام: ... كما انه ليس قام عقلاً... وقع الفراغ... سنة ۹۴۷.

خط: نسخ و نستعلیق با چند قلم. تاریخ کتابت: ح ق ۹ و ۱۰هـ.

رساله چهارم به خط مؤلف (ظاهراً) به تاریخ ۸۷۷هـ؛ برخی صفحات جابه‌جا شده؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ اول اشعاری از مولانا قدسی؟ و مهر بیضوی عبده احمد باقر الحسینی و مهر مرعی عبده الواثق بالله الغنی احمد الحسینی دیده می‌شود.

برگ آخر فرسوده و پارگی دارد و در آن مطلبی از شیخ عبدالعظیم حکیم نقل شده است. جلد: مقوایی با عطف و گوشه تیماج قرمز. ۱۰×۱۸ سم. ۵۲۰ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۸۶۸۷۵)

۱۰۰۵۰

اثبات وجود حضرت حجت (ع) (عقاید-فارسی) ورد بایبگری؟

از:

مشمول بر سه «مقدمه»: توحید؛ عدل و لوازم آن و نبوت و توابع آن که به امیر محمد وزیر دارالعباده یزد تقدیم شده است.

آغاز: بسملة حمد بیحد و ثنای بیعد مر آفریدگاربراست تعالی شأنه و عظم برهانه ...

انجام: ... سپس شمشیر قاطع ظهور و خروج فرموده باطل را هلاک و حق را ظاهر فرماید عجل الله فرجه.

خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ. انجامه پاک شده است، در برگ اول به قلم آبی

آغاز: بسملة بنام آنکه از تألیف و ترکیب معمای جهان را داد ترتیب ...
 انجام: ... بیاراست اول ازان نام بد که باشد بر او نیز ختم کلام.

۴. معرفت قبله (هیئت-فارسی)

(ص ۲۷۷-۳۳۶)

گویا از هبة الله شاهمیر حسینی (ق ۹هـ).

در تحقیق جهت قبله دارای مقدمه و دو مقاله. مؤلف آن را در ۸۷۷هـ به انجام رسانیده است. در این نسخه در بالای صفحه تحریر شده که این رساله به خط مؤلف است؟ نسخه‌ای از آن در منابع یافت نشد.

آغاز: بسملة فرخ‌ترین قبله که محراب ارباب تخت و تاج سزد و زیباترین کعبه که قبله ...

انجام: ... و لنختم بهذا القدر هذه الرسالة... و تم بید... هبة الله الحسینی الشهیر بشاه میر... فی الیالی و الایام.

۵. امکان الحکم (فارسی)

علی المعنی الحرفی

(ص ۳۳۷-۳۴۵)

از: قاضی ابواسحاق شبانکاره‌ای.

نک: فهرستواره مشکوة، ۱/۲۸۱.

آغاز: بسملة بمقتضی فرمان واجب الاذعان صاحب کمالی... چند جزئی در تحقیق محکوم بودن حرف ...

انجام: ... و گاه باشد که اسم کافی نباشد... و الله اعلم قال ذلک.

۶. حاشیه اثبات الواجب (فلسفه-عربی)

(ص ۳۴۷-۴۰۳)

از: محمد حنفی تبریزی (ق ۱۰هـ).

حاشیه‌ای است بر اثبات الواجب قدیم دوانی که در ۹۴۷هـ به پایان رسانده است. این نسخه فاقد دیباچه است.

ایام در برگ اول؛ در برگ آخر دعای صبح
تحریر شده که ناتمام مانده است. در برخی
صفحات آثار سوختگی و رطوبت دیده می‌شود.
جلد: تیماج مشکی.
۱۲×۱۹ سم. ۳۲ گ. ۲۰ س. (ثبت ۶۱۸۰۴)

۱۰۰۵۲

توضیح الاخلاق (اخلاق - فارسی)

از: شمس‌الدین محمد، ابن خاتون عاملی (ق ۱۱ هـ).
تحریری است از اخلاق ناصری خواجه نصیر طوسی
که به امر سلطان عبداللّه قطبشاه بهادر نگاشته شده است.
در ذریعه آن را از خلیفه سلطان دانسته است.
نک: ذریعه، ۴/۴۹۰؛ ملک، ۲/۱۶۹؛ ملی، ۵/۱۹؛
فهرستواره، ۶/۴۰۷.

آغاز: بسمله ای خلق تو خلق را نماینده راه...
انجام: ... اینست وصایای افلاطون که خواستیم...
حریض گرداناد انه اللطیف المحیب.
خط: نستعلیق زیبا. بی‌کا. تاریخ کتابت:
۱۰۵۷ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ برخی اوراق
وصالی شده، با سرلوح مذهب؛ تمامی صفحات
مجدول؛ نسخه در تملک جعفر سلطان القرائی
بوده است.

جلد: تیماج مشکی، ترنج با سر.
۱۶/۵×۲۷/۵ سم. ۱۲۸ گ. ۱۷ س.
(ثبت ۷۹۱۵۶)

۱۰۰۵۳

حاشیه حاشیه شرح التجرید (عربی)

از:؟
در برگ اول نوشته شده: حاشیه میر جمال‌الدین؟
نسخه‌ای از این اثر در کتابخانه مدرسه حجیته قم بدون
ذکر نام مؤلف موجود است.

نوشته شده: دکتر غلامحسین - حافظ الصحی
بزدی.

این نسخه جزو کتابخانه باقر ترقی بوده است.
جلد: تیماج قرمز با روکش ترمه.
۱۵/۵×۲۲ سم. ۲۲ گ. ۲۰ س.
(ثبت ۷۸۶۸۱)

۱۰۰۵۱

مجموعه

۱. اثبات الواجب القدیم (فلسفه - عربی)

(ص ۱-۲۹)
از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
نک: ذریعه، ۱/۱۰۶؛ مجلس، ۵: ۳۶-۳۷؛ مرعشی،
۳۴۹/۱۰، ملی، ۶/۳۰۷.
آغاز: بسمله سبحانک سبحانک ما اعظم شانک و
اظهر برهانک...

انجام: ... و لهذه المباحث مزید تفصیل ربما یعثر
علیه... محمد و آله اجمعین.

۲. تفسیر کلمة التوحید = التهلیله (کلام - عربی)

(ص ۲۹-۳۳)
از: امام فخر رازی (د: ۶۰۶ هـ).
مختصری است در مباحث متعلق به لا اله الا الله.
گویا بخشی از مفاتیح الغیب باشد.
آغاز: بسمله قال الامام الرازی فی المباحث المتعلقة
بکلمة لا اله الا الله وجوه...

انجام: ... فی الدلالة علی العموم اتفقوا علیه قولنا لا
اله الا الله.

خط: نستعلیق. کاتب: جعفر بن محمد عاملی.
تاریخ کتابت: ۹۵۷ هـ. مکان کتابت: قزوین.
عناوین شنگرف؛ یادداشت تملک محمد
الرضوان ۱۲۱۹ هـ و نیز یادداشتی در اختیارات

ش ۱۰۰۵۲: توضیح الاخلاق، آغاز متن

نک: حجتیه، ۴۸/۱.

آغاز: قوله لم یرد به معینا الخ اعلم ان المحققین سید الشریف لما رای ان المتعارف فی الخطب ... انجام: ... کذا ذکره بعض الاصحاب و هو اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.

در حاشیه تصحیح شده؛ حواشی با امضای «منه» و سایر حواشی؛ در اول نسخه تملک محمد تقی و محمد طاهر موسوی و در برگ آخر چند بیت شعر دیده می‌شود.

جلد: تیماج قرمز، مجدول گرهی.

۹/۵ × ۱۹ سم. ۱۸۸ گ. ۱۹ س.

(ثبت ۲۶۶۳۶)

۱۰۰۵۴

هدایة الطالبین

(کلام-فارسی)

فی معرفة الانبیاء المعصومین والائمة الهادین (ع)

از: ملا هادی بن مهدی سبزواری (د: ۱۲۸۹ هـ).

در نبوت و امامت مشتمل بر دو باب و هر باب در چند فصل و هر فصل در چند هدایه. در ۱۲۷۴ هـ از انجام آن فراغت یافته است.

نک: ذریعه، ۱۸۲/۲۵؛ مجلس، ش ۷۸۸؛ سپهسالار،

۷۵۸/۵؛ منزوی، ۱۰۰۷/۲.

آغاز: بسمله سپاس ایزدی را که آنجا که موجود است هیچ موجودی را ...

انجام: ... و هو القیم بامر عباده غیبا... من شهر رجب

المربح سنه ۱۲۷۴.

خط: نسخ. کاتب: محمد بن حسن بن محمد.

تاریخ کتابت: جمادی الاولی ۱۲۸۴ هـ.

عناوین شنگرف؛ قسمتی از برگ آخر پاره شده

است. در برگ دوم یادداشت انتقال این نسخه به

محمد علی اصفهانی ۱۳۲۲ هـ.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۱ × ۱۷/۵ سم. ۸۹ گ. ۱۴ س. (ثبت ۸۳۷۳۹)

۱۰۰۵۵

مجموعه

۱. حدیث المعراج (حدیث-عربی و فارسی)

(ص ۱-۱۱)

روایتی است نسبتاً مفصل به نقل از امام صادق (ع) در قضایای معراج پیامبر (ص) با عناوین «یا احمد- یا احمد».

در ابتدای این نسخه دیباچه‌ای به فارسی آمده است.

نک: ش ۶۰۳/۱۱؛ سنه؛ ملی، ۲۳۹/۱۶؛ فهرستگان

حدیث، ۵۱/۷.

آغاز: بسمله الحمد لله... روی عن جعفر بن محمد...

اما بعد این بیان اسرار نیست که در شب اسری صدر بدر انبیاء ...

انجام: ... یا احمد لو صلی العبد صلوة... خلاوة محبتی و علیک سلامی و رحمتی.

۲. الصحف الادریسیة (حدیث-عربی)

(ص ۱۲-۲۹)

از: احمد بن حسین بن محمد، ابن متویه.

بنا بر آنچه که در آغاز این کتاب آمده این صحف به زبان سوری (در نسخ دیگر سریانی) بر ادیس نبی نازل شده و ابن متویه آن را به عربی ترجمه کرده در ۲۹ صحیفه.

نک: ذریعه، ۳/۱۵؛ مرعشی، ۲۴۸/۲۸؛ فهرستگان

حدیث، ۷۱/۷؛ بحار الانوار، ۴۵۲/۹۲.

آغاز: بسمله الحمد لله علی نعمته و صلوته علی

محمد و عترته قال احمد بن حسین ...

انجام: ... و اعلم انک به تنجو و بتقواه... و لا تکن

کمن ینظر و لا یتفکر.

- ۳. اربعون سورة** (حدیث - عربی)
منتخبه من التوراة
 (ص ۲۹-۴۴)
 ۴۰ سورة در پند و اندرز که گویند حضرت علی (ع) آنها را از تورات انتخاب و به عربی برگردانده است. بارها به چاپ رسیده.
 نک: ذریعه، ۱/۲۷۸؛ مجلس، ۱/۲۳: ۶۱؛ مرعشی، ۷/۱؛ مشار عربی، ۲۳؛ فهرستگان حدیث، ۷/۱۳.
 آغاز: بسمله هذه فائدة جلیله و موعظه بلیغه و هی اربعون سورة منتخبة....
 انجام: ... و انا حی لاموت اطعنی اجعلک حیا لاتموت.
- ۴. اقوال حکما و بزرگان** (عربی)
 (ص ۴۶-۴۷)
 سخنان سقراط، اسکندر و سؤالات علمای یهود از حضرت علی (ع).
۵. اشتراک وجود (رساله...) (فلسفه - فارسی)
 (ص ۴۷-۵۶)
 از: شیخ رجب علی تبریزی (د: ۱۰۸۰ هـ).
 شامل مقدمه و پنج مطلب و خاتمه. نام مؤلف در این نسخه نیامده است.
 نک: ذریعه، ۱۱/۷۸؛ مجلس، ش ۳۴۵۵/۱۹۸ و ۴/۱۰: ۲۰۲؛ مرعشی، ۲۲/۱۷۶.
 آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین بدانکه این نوشته مشتمل است بر مقدمه... مقدمه در بیان معنی وجود... انجام: ... و بمعنی وجوب واجب چنانچه در ممکنات... و الحمد لله رب العالمین.
- ۶. توفیق امام حسن عسکری (ع)** (نامه‌ها - عربی)
به علی بن بابویه قمی
 (ص ۵۶-۵۷)
- ۷. توفیق حضرت صاحب (ع)** (نامه‌ها - عربی)
به شیخ مفید
 (ص ۵۷-۵۸)
 آغاز: نسخه کتاب ورد من الناحیه المقدسه حرسها الله... علی الشیخ المفید....
- ۸. شرح رساله العلم** (فلسفه - عربی)
 (ص ۵۹-۸۹)
 از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲ هـ).
 شرحی است بر مسأله العلم ابوجعفر احمد بن علی بن سعید بن سعاده.
 این رساله چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۱۳/۲۸۷؛ دانشگاه، ۳/۱۸۳؛ ملی، ۱۳/۲۷۷؛ مجلس، ش ۱۷۱۷ و ۱/۳۳۰ طباطبائی.
 آغاز: بسمله الحمد لله علی ما اولانا من ملایح مناهج التوفیق....
 انجام: ... و انما اوردت هذه المسائل... و لنختم الکلام ههنا... و آله الطاهرین.
- ۹. فوائد متفرقة** (عربی)
 (ص ۸۹-۹۳)
 شامل مطالبی منقول از امالی طوسی و عجایب المخلوقات، چند روایت، من المسائل التي سأل عنها ابن کیسوته و اجاب عنها المحقق الطوسی.
- ۱۰. قصیده ذریعة النجاة و الظفر** (شعر - عربی)
 (ص ۹۴-۹۵)
 از: شیخ بهاءالدین محمد عاملی (د: ۱۰۳۱ هـ).
 قصیده‌ای است در مدح امام منتظر (ع).

- آغاز: یا اخلائی بجزوی و العقیق لا یطیق الهجر قلبی لا یطیق...
انجام: ... غیر محتاج الی بسط سؤال.
- ۱۱. نهج الحق و كشف الصدق (مقاله من...)** (عربی)
(ص ۹۵-۹۶)
از: علامه حلی (د: ۷۲۶هـ).
- ۱۲. رساله فی العقل** (فلسفه-عربی)
از: یعقوب بن اسحاق کندی.
این رساله چاپ شده است.
نک: سیهسالار، ۳۲۴/۵؛ دانشگاه، ۳۰۱/۳؛ مجلس، ش ۵۲۸۳/۶۹.
آغاز: فهمک الله جميع النافعات و اسعدک فی دار الحیاة...
انجام: ... الحیوانیه و الانسانیه تمت.
- ۱۳. اثبات الواجب** (فلسفه-عربی)
(ص ۹۸-۹۹)
از: سلطان العلماء نصیرالدین کاشی.
آغاز: برهان شریف دال علی اثبات واجب الوجود عز اسمه غیر متوقف علی ابطال الدور و التسلسل... و بیانه موقوف علی تقدیر...
انجام: ... بان الخلاف انما هو فی المباشر القریب و البعید ضرورة و لیس بتام.
- ۱۴. مطالب پراکنده** (عربی)
(ص ۹۹-۱۰۳)
شامل مطالبی منقول از معارج الیقین و امالی صدوق، آزاد نامه قنبر از حضرت امیرالمؤمنین (ع)، احتجاج شیخ مفید.
- ۱۵. تفسیر سورة التوحید** (تفسیر-عربی)
(ص ۱۰۴-۱۰۹)
از: ابوعلی سینا (د: ۴۲۷هـ) و محمد غزالی (د: ۵۰۵هـ).
آغاز: بسمله احمده و الحمد من جملة نعمائه... اما بعد فهذا تفسیر سورة الاخلاص... للشیخ رئیس ابوعلی علی قواعد المشائین و الامام حجة الاسلام محمد الغزالی علی قواعد المتکلمین...
انجام: ... و قد عرفت استحالتہ بما ذکرنا من التقرير و الله اعلم هذا ما ذکره الشیخ حجه الاسلام الحمد لله اولاً و آخراً.
- ۱۶. فوائد متفرقة** (عربی)
(ص ۱۰۹-۱۱۳)
منقول از خط شهید و نامه حضرت صاحب (عج) به شیخ مفید.
- ۱۷. شجره الهیه** (کلام-فارسی)
(ص ۱۱۵-۱۸۶)
از: رفیع‌الدین محمد بن حیدر حسنی طباطبایی، ملاًرفیعاً (ق ۱۱هـ).
در مسایل متعلقه به معرفت الله مشتمل بر مقدمه و هشت مطلب و چند فصل که در نهم ربیع الثانی ۱۰۴۷هـ به پایان رسیده است.
نک: ذریعه، ۲۸/۱۳؛ دانشگاه، ۱۴۸۶/۹؛ مجلس، ش ۶۲ سنا؛ و مجلس، ش ۵۳۳۴/۱؛ فهرستواره، ۶/۱۷۵ و...
آغاز: بسمله حمد بیحد و ثنای بی عد معبودی را سزد که با فاصله انوار وجود...
انجام: ... و چون به فضل الهی مؤلف را میسر شد ایراد آنچه مقصود ایراد... ختم کلام نمود.

- ۱۸. گفتاری در تصوف** (تصوف-فارسی)
(ص ۱۸۶-۱۸۹)
از:؟
آغاز: اما بعد می‌باید بدانی که اهل تصوف کدامند و ایشان چند گروهند....
- ۱۹. مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه** (حدیث-عربی)
(ص ۱۹۱-۲۳۱)
منسوب به امام جعفر صادق (ع).
نک: ذریعه، ۱۱۰/۲۱؛ مشار، ۴/۴۷۷۵؛ فهرستگان حدیث، ۵: ۴۹۸-۵۱۲.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی نور قلوب العارفين بذکره....
انجام: ...ان التوراة والانجیل... ترجع الی هذه الثمان.
- ۲۰. تفاحه = سیب‌نامه** (فارسی)
(ص ۲۳۲-۲۴۲)
ترجمه از بابا افضل کاشانی (د: ۷۰۷هـ).
گفتگوی ارسطو با شاگردانش در هنگام مرگ. در جلد اول مصنفات بابا افضل چاپ شده است.
نک: سیهسالار، ۳/۴۵۳؛ مرعشی، ۱/۳۲۷؛ مجلس، ش ۵/۲/۶۰؛ ملک، ۵/۹۵؛ فهرستواره، ۶/۱۷۳ و...
آغاز: بسمله چنین گوید که ارسطاطالیس حکیم را چون عمر به پایان رسید....
انجام: ...و گفت روان را سپردیم به پذیرای روان حکما و خاموش گشت و درگذشت.
- ۲۱. الاعتقادات** (عقاید-عربی)
(ص ۲۴۲-۲۴۸)
از: شاه قاسم انوار (ق ۹هـ).
- ۲۲. تفسیر آیه «فاذا سویته و نفخت فیه من روحی»** (تفسیر-عربی)
(ص ۲۴۸-۲۵۵)
از: ابو حامد محمد بن محمد غزالی (د: ۵۰۵هـ).
نک: مجلس، ش ۱۱/۵۹۹؛ طباطبائی و ش ۴۸۶۷؛ مرعشی، ۹/۲۹۸ و...
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... و بعد سئل حجة الاسلام محمد الغزالی قدس سره عن معنی قوله تعالی فاذا سویته....
انجام: ...بمعنی الوجود الاولی التقدری دون الوجود الثانی الجسمی العینی.
- ۲۳. الفة الفرقة** (کلام-عربی)
(ص ۲۵۶-۲۶۹)
از: حسن بن عبدالرزاق کاشانی (د: ۱۱۲۱هـ).
در دوازده فصل.
نک: ذریعه، ۲/۲۹۲؛ ملک، ۶/۲۳؛ دانشگاه، ۹/۱۲۶۳.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی اغنانا بحکمته الکاملة من کل حکمة....
انجام: ...افتح بیننا و بین قومنا بالحق و انت خیر الفاتحین هذا آخر ما اردنا... باطناً و ظاهراً.
- ۲۴. رسالة الطیر** (عربی)
(ص ۲۷۰-۲۷۲)
از: شیخ‌الرئیس حسین بن عبداللّه بن سینا (د: ۴۲۸هـ).
نک: ذریعه، ۱۵/۱۹۵؛ فهرست مهدوی، ۱۷۷؛

- مرعشی، ۷۲۴/۳۱؛ مجلس، ش ۱۹۱۸/۲۱ و ش ۴۵۴۷/۲.
 آغاز: بسمله هل لاحد من اخوانی فی ان یهب لی من سمعه...
 انجام: ... و سيعلم الذين ظلموا ای منقلب ینقلبون.
- ۲۵. قصة حى بن يقظان** (فلسفه - عربی)
 (ص ۲۷۲-۲۷۷)
 از: شیخ‌الرئیس حسین بن عبداللّه بن سینا (د: ۴۲۸هـ).
 این رساله چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۱۲۸/۷؛ کشف الظنون، ۵۴۹/۱؛ ملی، ۳۹۳/۸؛ ملک، ۴۵۶/۷؛ مجلس، ۵۹۵/۵. سنه.
 آغاز: بسمله الحمد لله كفاء افضاله... و بعد فان اصرارکم معشر اخوانی علی...
۲۶. اقسام الحكمة (فلسفه - عربی)
 (ص ۲۷۸-۲۸۳)
 از: شیخ‌الرئیس حسین بن عبداللّه بن سینا (د: ۴۲۸هـ).
 نک: ذریعه، ۱۷۲/۲؛ مجلس، ش ۲۸۱۴/۳؛ ملک، ۴۴۵/۷؛ فهرست مهدوی، ۴۱.
 آغاز: بسمله الحمد لله ملهم الصواب و منور الالباب...
 انجام: ... فلنختم الآن مقالتنا هذه حامدين لله... اجمعين.
۲۷. رقعة بعض المتكلمين الى الشيخ الرئيس (عربی)
 (ص ۲۸۳-۲۸۷)
 از: شیخ‌الرئیس حسین بن عبداللّه بن سینا (د: ۴۲۸هـ).
 نک: ذریعه، ۲۰۲/۵ و ۷۳/۲۵ با عنوان الوسعة.
- آغاز: بسمله رأیت اطال الله بقاء الشيخ الرئيس...
 رجلا فی ایام شبابی سألتی ما هذه الوسعة التي تسع كل شیء التي سماها بعض الاوائل لها...
 انجام: ... و ربما كان لازما مساويا و ربما كان اعم و الله الموفق و المسدد.
- ۲۸. المعجزات و الكرامات** (عربی)
 (رسالة فی...)
 (ص ۲۸۷-۲۹۴)
 از: عمر بن سهلان ساوی (ق ۵۵هـ).
 در بیان سحر و طلسمات و معجزات مشتمل بر دو فصل، فصل اول دارای پنج مقدمه و فصل دوم مشتمل بر دو مقدمه.
 نک: فهرست مهدوی، ۱۷۲ و ۲۲۶؛ ملک، ۳۱۱/۷.
 آغاز: بسمله اما بعد حمد الله كفاء حقه و الصلوة علی...
 انجام: ... ان كان الملقى اليه نبيا او الهاميا ان كان وليا و الله اعلم بالصواب.
- ۲۹. الاخلاق (رسالة فی...)** (اخلاق - عربی)
 (ص ۲۹۴-۲۹۶)
 از: ابن سینا (د: ۴۲۸هـ).
 مختصری در اخلاق که چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۱/۳۷۱ و ۳/۸۳؛ فهرست مهدوی، ۲۲ و ۵۱؛ مجلس، ش ۳۰۷۱/۳؛ فهرست قناتی، ۳۰۰-۳۰۳.
 آغاز: بسمله الحمد لله كفاء افضاله... و بعد المعتنى بامر نفسه المحب لمعرفة...
 انجام: ... انما يعودونهم من افعال الشر تمت.
- ۳۰. قصة سلامان و ابسال** (عربی)
 (ص ۲۹۷-۳۰۰)
 از: ابن سینا (د: ۴۲۸هـ).
 داستان پسر پادشاهی به نام سلامان که عاشق

در اثبات اینکه نفس آدمی بعد از متلاشی شدن بدن باقی است. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۸۶/۱؛ دانشگاه، ۱۶۱/۳؛ مجلس، ش ۲۰/۲۹۳۸.

آغاز: بسمله قال المحقق سلطان الحكماء... ان اکتب شیئا مما افاده الحكماء المحققون فی بقاء النفس...
انجام: ... و هو علم و احکم و العلم عنده و لا یعلم الغیب الا هو... تم بالخیر.

۳۴. تحقیق المثل الافلاطونية (فلسفه-عربی)
(رسالة فی...)

از:؟
آغاز: اعلم ان لكل نوع من الانواع الموجودة فی الخارج افراد جزئية...
انجام: ... بحيث كان مطابقا لقول ارسطوطاليس فهذا تحقیق معنی المثل الافلاطونية.

۳۵. نان و حلوا (مثنوی...) (فارسی)
(ص ۳۳۵-۳۴۱)

از: شیخ بهاء الدین محمد عاملی (د: ۱۰۳۰هـ).
مثنوی در ۴۰۸ بیت، در سوانح سفر وی به حجاز.
نک: ذریعه، ۳۱۹/۱۹ و ۳۰/۲۴؛ فهرست منزوی، ۴/۳۲۶۲؛ مشار، ۵/۵۱۵۱.
آغاز:

بسمله ایها الالهی عن العهد القديم
ایها الساهی عن النهج القديم
انجام:
یا بهائی اتخذ قلبا سواه
فهو ما معبوده الا سواه.

۳۶. المعاد (کلام-عربی)
= احوال صنوف الناس فی دار البقاء
(ص ۳۴۳-۳۴۶)

ابسال می شود و پادشاه اطلاع یافته و آنان می‌گریزند.
مراد از سلامان نفس ناطقه و ابسال عقل فطری است.
نک: ذریعه، ۱۷/۹۴؛ مرعشی، ۷/۱۵۴؛ معجم المطبوعات، ۱/۱۲۹.

آغاز: قال الشيخ الرئيس فی مقامات العارفين اذا قرع سمعک فیما یقرعه و سرد عليك فیما تسمعه قصة لسلامان و ابسال...
۳۱. رساله دایره (فلسفه-فارسی)
(ص ۳۰۳-۳۱۱)

منسوب به ابن سینا (د: ۴۲۸هـ).
در هفت فصل: اول در پیدا کردن هستی آفریدگار، دوم در شناخت بهترین شکل که شکل دایره است، سوم در جمادات و... هفتم در مقولات عشر.
نک: دانشگاه، ۹/۱۴۸۳؛ فهرستواره، ۶/۱۴۴.
آغاز: بسمله فصل در پیدا کردن هستی آفریدگار جل جلاله اول بدانکه هر عاقلی که هست...
انجام: ... پاک‌تر از آنچه که غافلان گفته‌اند. تمت رساله الدائرة بعون الله و حسن توفیقه.

۳۲. حکمة الموت (فارسی)
(ص ۳۱۲-۳۲۸)

منسوب به ابن سینا (د: ۴۲۸هـ).
نک: فهرست مهدوی، ۲۷۲؛ فهرست فتواتی، ۲۱۸؛ دانشگاه، ۹/۱۴۸۴؛ فهرستواره، ۶/۱۳۷.
آغاز: بسمله ببايد دانستن که بر بندگان واجب شناختن حق است...
انجام: ... و عادت ایشان نگه داری تا آنجا که ثمره یابی و به درجات نجات برسی.

۳۳. بقاء النفس بعد بوار البدن (فلسفه-عربی)
(ص ۳۲۹-۳۳۲)
از: خواجه نصیرالدین محمد طوسی (د: ۶۷۲هـ).

الرومية و الهندية و العبرية. آنچه مير حيدر معمايي مشخص ساخته که عدد آن به حساب اجدد موافق یکدیگر است. نقل من خط من هو نقل من خط الشهيد رحمه الله. من كلام بعض الاكابر. رساله طرماح بن عدی من قبل امير المؤمنين علی (ع) الى معاوية و...

۴۰. التعليقات (فلسفه-عربی)

(ص ۳۶۹-۳۸۰)

از: مير قوام‌الدين محمد رازی تهرانی (د: ۱۰۹۳ هـ).
تعلیقاتی توضیحی است بر آرا و مبانی فلسفی استادش رجب علی تبریزی.

این رساله به تصحیح علی اوجبی چاپ شده است. در انجامه این نسخه تعلیقات از منشآت رجب علیا دانسته شده است.

نک: مجلس، ۱۸۰۳/۲ (بدون ذکر نام مؤلف)؛ دانشگاه، ۲۱۲۸/۱۱؛ فیلم، ۷۳۳/۱.
آغاز: بسمله تعلیق در تفسیر قول حکما که الممكن فی حد ذاته لیس و له عن ....

انجام: ... دانسته شد کیفیت علم عقل به موجودات و احساس عقل موجودات را بعون الله تعالی و حسن توفیقه.

۴۱. وجود = وجودیه (فلسفه-فارسی)

(ص ۳۸۱-۳۸۳)

از: مير سيّد شريف جرجانی (د: ۸۱۶ هـ).
در بیان مراتب وجود. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۵۶/۲۵؛ مشار، ۲۵۶۳/۲؛ آستان قدس، ۱۴۹/۴؛ مجلس، ۱۸۲۲/۴۷ و ۵۹/۱۵؛ فهرستواره، ۶/۲۵۲ و...

آغاز: بسمله بدان وفقك الله و ايانا كه اصحاب بحث و نظر ...

انجام: ... پس بیزاری ایشان از خدای تعالی نباشد و کفر هیچیک لازم نیاید و الله یحق الحق... سواء السبیل.

از: حسین بن ابراهیم تنکابنی گیلانی (ق ۱۱ هـ).
مختصری در بیان اصناف مردم در روز قیامت.
نک: مجلس، ش ۱۸۰۳/۲۷؛ مرعشی، ۳۱/۷۲۰.
آغاز: بسمله الحمد لله المتوحد فی ديمومية صفاته و المتحد بالسلطنة ...

انجام: ... فیکون صنوف الانسان مع حالاتهم علی سته و الله اعلم بحقائق الامور.

۳۷. ايها الولد (اخلاق-عربی)

(ص ۳۴۹-۳۵۷)

از: ابو حامد محمد بن محمد غزالی (د: ۵۰۵ هـ).
پند و اندرز به یکی از شاگردانش با عنوان «اینها الولد».

نک: كشف الظنون، ۱/۲۱۶؛ مرعشی، ۲۹/۲۰۶؛ معجم المطبوعات، ۲/۱۴۱۲؛ مجلس، ش ۲۷/۴۹۰.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمين. اعلم ان واحداً من طلبة العلم المستعدين لازم ...

انجام: ... و لا تنساني فيها ان تذكر في صالح دعائك و السلام.

۳۸. منهاج السالكين (عرفان-عربی)

(ص ۳۵۷-۳۶۳)

از: شيخ نجم الدين كبرى (د: ۶۱۸ هـ).
نک: مرعشی، ۲۸/۴۷۲؛ ملی، ۱۰/۲۸۵؛ ملک، ۷/۳۰۹.

آغاز: بسمله الحمد لله الذي يعلم مكائيل البحار و مناقيل الجبال ...

انجام: ... نفسی ابلیس جریبتها تعودوا من شر ابلیسی.

۳۹. مطالب پراکنده

(ص ۳۶۴-۳۶۷)

شامل از جمله: اسماء الكواكب بالفارسية و العربية و

- ۴۲. صناعیه** (فلسفه - فارسی)
= حقایق الصنایع
 (ص ۳۸۵-۴۰۴)
 از: میرابوالقاسم فندرسکی (د: ۱۰۵۰ هـ).
 به تعبیر مؤلف «در بیان حد صناعت است و منفعت صناعت و اختلاف صنایع در منافع».
 در ۲۴ باب و یک خاتمه. این اثر چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۷/ ۳۴ و ۱۵/ ۸۹؛ آستان قدس، ۴/ ۲۰۲؛ دانشگاه، ۳/ ۲۹۵؛ مجلس، ش ۱۱/ ۴۱۴۹ و ش ۲/ ۴۵۹۴؛ فهرستواره، ۶/ ۱۳۴.
 آغاز: بسمله الحمد لله و بحول الله... غرض ازین رساله بیان حد صناعت است...
 انجام: ... بارکاکت معنی و فرومایگان...
- ۴۳. نور الهدایه** (فارسی)
 (ص ۴۰۴-۴۱۰)
 منسوب به جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
 رفع پاره‌ای از شبهات اعتقادی بر مبنای آرا و عقاید شیعی. این اثر چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۲۴/ ۳۸۵؛ مشار، ۵/ ۵۳۴۱؛ مرعشی، ۱۳/ ۷۲؛ مجلس، ۱۰/ ۱۲۰۷؛ فهرستواره، ۶/ ۲۴۹.
 آغاز: بسمله حقیقت حمد مختص به جناب حضرت وجودیست عزوجل که وجوب...
 انجام: ... فارجمع الیه و کن من الشاکرین.
- ۴۴. النفس (سبعة اقوال فی...)** (فلسفه - عربی)
 (ص ۴۱۳-۴۱۴)
 در آغاز این نسخه آمده است: هذا مختصر من قول الحکیم ارسطوطالیس وهو سبعة اقوال القول الاول...
 نک: الهیات، ۲/ ۲۷۹؛ ملک، ۷/ ۴۶۳؛ مجلس، ۳/ ۱۱۲۹؛ طباطبائی؛ مرعشی، ۸/ ۲۶۰.
 آغاز: بسمله القول الاول فی درک کل معلوم ان کل شیء اما معلوم او محسوس...
- ۴۵. رسالة فی الرؤیا** (عربی)
 (ص ۴۱۴-۴۱۵)
 از: ارسطو.
 نک: ملی، ۹/ ۳۸۵؛ دانشگاه، ۳/ ۲۶۹.
 آغاز: مقالة من کلام ارسطوطالیس فی الرؤیا قال الرؤیا حركة للبقایا التي بقیة من المحسوسات....
- ۴۶. مقالة الاسکندر الافریدوسی فی العقل علی رأی ارسطوطالیس** (فلسفه - عربی)
 (ص ۴۱۵-۴۱۷)
 نک: دانشگاه، ۹/ ۱۰۲۱؛ مجلس، ش ۴۳/ ۵۲۸۳.
 آغاز: العقل عند ارسطوطالیس علی ثلاثة اضرب...
 انجام: ... و لا یکتب لانه کذلک کان لما صار فینا.
- ۴۷. مقالة الاسکندر الافریدوسی فی القول فی مبادئ الكل علی رأی ارسطوطالیس** (فلسفه - عربی)
 (ص ۴۱۷-۴۲۲)
 نک: دانشگاه، ۹/ ۱۰۲۳.
 آغاز: لما تأملت الفحص الذي مخرجه مخرج التوبیخ الجمیل...
 انجام: ... انہا کمین ان یقال فی هذه الاشياء كثيرة هذا آخر ما وجد من هذه المقالة من نقل سعید بن یعقوب الدمشقی غفر له.
- ۴۸. مختصر کتاب النفس** (فلسفه - عربی)
 (ص ۴۲۲-۴۲۵)
 منسوب به ارسطو.

- مشمول بر هفت باب. در این نسخه عناوین باب‌ها
ناتوانسته است.
نک: مجلس، ش ۱۹۱۸/۱۰ و ۱۱۲۹/۳ طباطبائی؛
مرعشی، ۳۵۲/۱۱.
آغاز: بسملة قال الحكيم ان كل موجود اما ان يدرك
بالحواس ....
انجام: ... ما وضع الفيلسوف في صفة النفس.
- ۴۹. فصوص الحكم** (فلسفه - عربی)
(ص ۴۲۵-۴۳۵)
منسوب به ابونصر محمد بن محمد فارابی (د:
۵۳۳۹هـ).
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۳۵/۱۶؛ کشف الظنون، ۱۲۶۵/۲؛
مرعشی، ۱۶۰/۳۲؛ مجلس، ش ۵۲۸۳/۶۰ و ش
۴۹۴۲/۵۲ و ...
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمين... قال الحكيم...
الامور الموجودة قبلنا لكل منها ماهية...
انجام: ...و كل شى هالك الا وجهه.
- ۵۰. مختارات من نوادر الفلاسفة** (عربی)
(ص ۴۳۵-۴۴۰)
مشمول بر منتخباتی از اقوال فلاسفه یونان.
نک: ملی، ۴۴۵/۳؛ مجلس، ش ۱۴۴۷۳/۲۹؛ ملک،
۲۱۱/۹؛ سپهسالار، ۷۳۰/۵؛ خانقاه، ۱۳۹.
آغاز: بسملة سئل افلاطون كم ينبغي ان يكتب
الانسان ....
- ۵۱. النفس (رسالة في...)** (فلسفه - عربی)
(ص ۴۴۱-۴۴۴)
از: يعقوب بن اسحاق كندی (ق ۵۳هـ).
رساله‌ای در معرفت نفس که از کتاب‌های ارسطو و
افلاطون و سایر فلاسفه گردآوری شده است.
- نک: سپهسالار، ۷۲۲/۵؛ دانشگاه، ۳/۳۹۲؛
مرعشی، ۳۲۱/۲۸؛ مجلس، ش ۵۲۸۳/۷۰ و
۱۴۲۸۰/۵۶.
آغاز: بسملة سدك الله لدرک الحق و اعانک علی
نیل مستوعر...
انجام: ... تکن به سعیدا اسعدک الله تعالی دنیاک و
آخرتک و الحمد لله رب العالمين.
- ۵۲. مابال (رسالة...)** (عربی)
(ص ۴۴۴-۴۵۱)
منسوب به ارسطو.
در مسایل ریاضی، طبیعی و فلسفی.
نک: سپهسالار، ۵۶۰/۵؛ دانشگاه، ۳/۳۳۵؛ مجلس،
ش ۱۸۲۲/۲؛ ملک، ۲۲۵/۹.
آغاز: بسملة ما بال الحيوان الغير الناطق یمشی و
یدب حين ولد و الانسان ليس كذلك لان الحرارة....
- ۵۳. آداب ارسطوطاليس** (اخلاق - عربی)
(ص ۴۵۱-۴۵۳)
منسوب به ارسطو.
پند و اندرزهای وی به اسکندر. در آغاز این نسخه
آمده است:
«هذه آداب ارسطاطاليس كتبها في صحيفة و كان
يعلمها الاسكندر».
نک: ملک، ۲۶۹/۵ و ۳۳/۸؛ دانشگاه، ۳/۲۴۱.
آغاز: بسملة لكل انسان حاجة و الي كل حاجة
سبيل ....
انجام: ... و لا مشاغب للمدارس و لا مزاح للسلطان
و لامزج من الولاية؟
- ۵۴. التعليقات** (فلسفه - عربی)
(ص ۴۵۳-۴۶۵)
از: ابونصر محمد بن محمد فارابی (ق ۵۴هـ).

- در برخی مسائل فلسفی با عناوین «منها».
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۲۴/۴؛ مرعشی، ۳۱/۳۱؛ مجلس، ۶۳۴/۷ و ش ۱۹۲۴/۴.
آغاز: بسمله هذه الموجودات كلها صادرة عن ذاته و هي ...
انجام: ... و كذلك في الهندسة كالنقطة اذا اخذنا و نقول انه شيء لا جزء له و الله اعلم.
- ۵۷. اثبات المفارقات** (فلسفه-عربی)
(ص ۴۷۳-۴۷۶)
از: ابونصر محمد بن محمد فارابی (ق ۵۴).
نک: ذریعه، ۱۰۰/۱؛ مرعشی، ۳۲۸/۱؛ مجلس، ش ۱۴۲۸۰/۲۳؛ دانشگاه، ۸۱/۳.
آغاز: قال المفارقات اربع مراتب مختلفة الحقائق الاول الموجود الذي ...
انجام: ... و كثير من الاوساط في التوالي يقتضى من الرصد و بالحس.
- ۵۵. عيون المسائل و نتائج العلوم** (فلسفه-عربی)
(ص ۴۶۶-۴۷۰)
از: ابونصر محمد بن محمد فارابی (ق ۵۴).
در بیان چند مسئله فلسفی.
نک: ذریعه، ۳۸۳/۱۵؛ معجم المطبوعات، ۴/۴؛ ۱۴۲۴؛ آستان قدس، ۲۱۰/۴؛ دانشگاه، ۹۹/۳؛ مجلس، ش ۱۸۳۷/۴.
آغاز: بسمله قال الفيلسوف ابى نصر... العلم ينقسم الى تصور مطلق ...
انجام: ... من الشر الذى لا بد منه كان الشر حينئذ اكثر.
- ۵۸. القضاء و القدر = الجبر و الاختيار** (عربی)
(ص ۴۷۷-۴۹۰)
از: خواجه نصیرالدین طوسی.
شامل ده فصل در مبحث جبر و اختیار و قضا و قدر.
نک: ذریعه، ۸۳/۵.
آغاز: بسمله رب افض على التحقيق... و بعد فقد سألتى من عزت على مسألته... ان املى ما حضرنى فى القضاء والقدر ...
انجام: ... و لا ينجح اكثر من ذلك لمن تعسر عليه و بالله العياذ من... كل عسير.
- ۵۶. اغراض ما بعد الطبيعة** (فلسفه-عربی)
(ص ۴۷۰-۴۷۳)
از: ابونصر محمد بن محمد فارابی (ق ۵۴).
نک: ذریعه، ۲۵۱/۲؛ معجم المطبوعات، ۱۴۲۵/۲؛ مرعشی، ۲۹/۲۹؛ ملی، ۲۷۷/۱۳؛ مجلس، ش ۶۳۴/۳.
آغاز: بسمله قصدنا في هذه المقالة ان تدل على الفرض الذى يشتمل على كتاب ارسطاطاليس ...
انجام: ... المقالة الثانية في مبادئ التعليمات... هذا الكتاب و اقسامه.
- ۵۹. المعاد = احوال صنوف الناس فى المعاد** (کلام-عربی)
(ص ۴۹۱-۴۹۲)
از: حسین بن ابراهیم تنکابنی گیلانی (ق ۵۱۱).
رساله مختصری در بیان اقسام مردم در قیامت.
نک: مرعشی، ۳۱/۷۱۹؛ مجلس، ش ۱۸۰۳/۲۷.
آغاز: بسمله الحمد لله المتوحد فى ذاته المتفرد فى ديمومية صفاته ...
انجام: ... فيكون صنوف الانسان مع حالاتهم على ستة و الله اعلم بحقائق الامور.

- ۶۰. قاطعة اللجاج**
فی تحقیق حل الخراج
 (ص ۴۹۵-۵۰۷)
 از: محقق کرکی (د: ۹۴۰هـ).
 در بحث خراج مشتمل بر پنج مقدمه، یک مقاله و یک خاتمه.
 این اثر چاپ شده است.
 در انجامه این نسخه کاتب آن را از سید حسین و در باب اراضی مفتوح العنوة دانسته است.
 نک: ذریعه، ۱۷/۷؛ مشارع عربی، ۶۹۳؛ دانشگاه، ۳/۱۹۶۴؛ مجلس، ش ۵۶۵۰ و ش ۵۱۴۷/۲ و...
 آغاز: بسمله الحمد لله الذی اید کلمة الحق بالبراهین القاطعة....
- ۶۱. مطالب پراکنده**
 (ص ۵۰۸-۵۱۴)
 شامل مطلبی با عنوان «من علامات مدخل السنین» به نقل از حضرت رضاع^(ع)، تعبیر خواب با استفاده از حروف ابجد، نامه حضرت یعقوب^(ع) به یوسف^(ع)، استغاثة الی المهدی علیه السلام...
 خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم. تاریخ کتابت: ق ۱۱۱هـ.
 کاتب رساله هشتم محمد مؤمن بن ملاً حسین فشکلی؟، دوم جمادی الآخر ۱۰۷۶هـ، قزوین، رساله سیام یحیی بن کمال الدین محمد ۱۰۸۶هـ، رساله چهلیم و پنجاه و هشتم، ۱۰۸۷هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تصحیح شده؛ تمامی صفحات مجدول زرین و مرصع؛ فهرست این مجموعه در آغاز نسخه آمده است.
 جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، عطف و حاشیه تیماج قرمز.
 ۱۱/۵ × ۲۳ سم. ۵۱۴ ص. سطور مختلف.
 (ثبت ۶۲۱۲۸)
- ۱۰۰۵۶**
مجموعه
۱. کتاب التوحید
 (عقاید-عربی)
 (ص ۱-۷۱)
 از: محمد بن عبدالوهاب (د: ۱۲۰۶هـ).
 در ضمن چند باب و در ذیل هر باب مسائل. از جمله باب فضل التوحید، من حقق التوحید، الخوف من الشرك، الدعاء الی شهادة لا اله الا الله... و در انتها باب قول الله تعالی و ما قدروا الله حق قدره. شاید بخشی از یکی از آثار مؤلف باشد.
 آغاز: بسمله کتاب التوحید و قول الله تعالی و ما خلقت الجن و الانس....
 انجام: ...ان الشجر الذی فوق السماوات... و صحبه و سلم.
- ۲. الرسالة النبویة**
 (تفسیر-عربی)
 (ص ۷۳-۱۲۸)
 از: محمد بن ابی بکر، ابن قیم الجوزیه (د: ۷۵۱هـ).
 در تفسیر آیه «و تعاونوا علی البر و التقوی...» (المائدة، ۲).
 این کتاب به تصحیح سلیم بن عید الهلالی السلفی به سال ۱۴۱۹هـ چاپ شده است.
 آغاز: بسمله قال الشیخ محمد بن ابی بکر المعروف بابن القیم...
 انجام: ...فاذا اجتمعت فیہ هذه الخصال الثلاثة... آخر ما وجد من الرسالة... و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.
 خط مجموعه: نسخ. کاتب: حمد بن محمد بن سلمان. تاریخ کتابت: ۱۲۳۲هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ چند صفحه اول مجدول شنگرف.
 جلد: چرمی، ترنج و لچکی قهوه‌ای.
 ۱۰ × ۵/۱۴ سم. ۱۲۹ گ. ۱۴ س. (ثبت ۶۲۱۴۴)

- در زمان خلافت هارون الرشید علیه ما استحق در شهر بغداد قاضی بود....
- انجام: ... و از دست دزد خلاصی یافت و السلام علی من اتبع الهدی.
- ۱۰۰۵۷
- مجموعه**
- ۱. مسائل الطريقة و سفینه الشریعة**
(ص ۱-۱۰)
از:؟
- در دو مجلد، مجلد اول در بیان خاندان برخی از فرق صوفیه مانند حبیبان، طیفوریان، کرخان، سقطیان و سهروردیان و غیره، مجلد دوم با عنوان «اگر پرسند، بگو» مختصری است درباره آداب درویشی و صوفی‌گری.
- آغاز: بسمله است اول پیر حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم دوم پیر حضرت مرتضی (ع)....
- انجام: ... اگر فقر خواهی که راه حق پیمایی فقیری را طلب کن.
- ۲. ارشاد الطريقة و مفتاح الشریعة**
(ص ۱۰-۳۰)
از:؟
- در چند باب در بیان فقر، کسوة فقر، بیان خرقة و بیان شریعت و طریقت و حقیقت و در ادامه مطالبی است راجع به تصوف و آداب صوفی‌گری با عنوان «اگر پرسند، بگو».
- آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد از حمد و سپاس ایزد سبحانه... حکایتی چند....
- انجام: ... بگو انا نزلنا الذکر و انا له لحافظون.
- ۳. حکایت احوال قاضی با دزد در بغداد**
(ص ۳۰-۳۶)
از:؟
- آغاز: راویان اخبار و ناقلان آثار... روایت کرده‌اند که
- ۴. مناجات و نصایح خواجه عبدالله انصاری**
(عرفان-فارسی)
(ص ۳۶-۴۷)
- آغاز: الهی یکتای بی همتائی قیوم و توانایی....
- انجام: ... چو در پیش است مرگ ای... تماشای جهان کن در...
- ۵. علم تجوید**
(تجوید-فارسی)
(ص ۴۸-۵۲)
از:؟
- آغاز: مقدمه در بیان حروف بیست و نه گانه و بعضی از صفات ضروریه آن چنانکه همزه از ....
- انجام: ... ش ابوالحارث ت دوری و الله سبحانه تعالی.
- ۶. بیمار و طبیب**
(شعر-فارسی)
(ص ۵۲-۵۵)
- از: ملا شریف.
- گویا وی شریف ثانی نوه دختری میر سید شریف جرجانی است^۱.
- نک: ذریعه، ۹/ ۵۲۰؛ فهرست منزوی، ۴/ ۲۶۷۵؛ مشترک، ۷/ ۶۸۱؛ مجلس، ۸/ ۳۳ و ۳۶/ ۴۱۵.
- آغاز: سوی ویرانه‌ام آمد سحری جلوه کنان....
- انجام: ... من گران‌جانم و ابروی کجش سخت کمان.
- ۱.** به توضیحات احمد منزوی در فهرست نسخه‌های خطی مرکز دایرة المعارف بزرگ اسلامی، ج ۱، ص ۳۸ مراجعه شود.

- ۷. حکایت شداد و بهشت‌ساختن آن بدنهاد بی بنیاد** (فارسی)
(ص ۵۵-۵۷)
آغاز: در کتب سیر و مفسرین وارد گشته که عاد بدنهاد را دو پسر بود یکی شداد...
انجام: ... از نظر خلائق پنهان گردید و الله اعلم بالصواب.
- ۸. حکایت حضرت عیسی (ع) و رفیق نافرجام** (فارسی)
(ص ۵۷-۵۹)
به نقل از مجموعه ورام.
آغاز: در مجموعه ورام روایتی مذکور است که حاصل آن این است که شخصی با حضرت عیسی (ع) همسفر بود...
ثمانین و الف.
- ۹. حکایت زن قبیح‌الوجه با شوهر اعمی خود** (فارسی)
(ص ۵۹-۶۱)
آغاز: روایت کرده‌اند که زن قبیح‌الحسنی به حیاله نکاح نابینایی...
مرض....
خط مجموعه: نستعلیق، بی‌کا. در رساله دوم نام کاتب پاک شده. تاریخ کتابت: ۱۲۴۶ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج جگری.
۱۵/۵ × ۲۰ سم. ۶۲ گ. ۱۳ س. (ثبت ۲۸۶۸۷)
- ۱۰. حکایت بچه حکیم و مناظره او با بزرگی** (فارسی)
(ص ۶۱)
آغاز: روایت است که یکی از بزرگان به علت مرض....
خط مجموعه: نستعلیق، بی‌کا. در رساله دوم نام کاتب پاک شده. تاریخ کتابت: ۱۲۴۶ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج جگری.
۱۵/۵ × ۲۰ سم. ۶۲ گ. ۱۳ س. (ثبت ۲۸۶۸۷)
- ۱۰۰۵۸ خواتم الحکمیه** (عربی)
۳۶۰ پرسش و پاسخ درباره آیات قرآن و احادیث نبوی (ص) که به سبکی خاص و براساس مدارج و مواقع نجومی چنانکه در مقدمه ذکر شده نگارش یافته و فهرست پرسش‌ها از خود مؤلف در ابتدای نسخه آمده است. مؤلف این اثر را از کتاب‌های الاتقان سیوطی و کنز الاسرار صنهاجی و المناسبات نیشابوری برگرفته است.
نک: نشریه، ۶۱۱/۱۱.
آغاز فهرست: بسملة الحمد لله اکمل حمد و اتمه بلسان الحمد... بعد هذه فهرست الكتاب و برنامجه مرتب علی اثنی عشر موقعا من مواقع نجوم...
آغاز متن: بسملة الحمد لله العلی الاعلم الفیاض الذی علم الانسان ما لم یعلم...
انجام: ... و احفظ هذه الضابطه الانقیة... سنه سبع و ثمانین و الف.
خط: نستعلیق تحریری. کاتب: مؤلف (ظاهراً).
تاریخ کتابت: ۱۰۸۷ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده همراه با حواشی «منه»؛ چند یادداشت تملک در برگ‌های اول و دوم دیده می‌شود از جمله از شیخ حامد الاسکداری به تاریخ ۱۱۵۱ هـ با مهر بیضوی «السید حامد». آثار رطوبت در بیشتر صفحات دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج و دو لچکی و نقوش اسلیمی.
۱۵/۵ × ۲۰ سم. ۶۲ گ. ۱۳ س. (ثبت ۲۴۰۹۶)
- ۱۰۰۵۹ مجموعه**
۱. الرد علی نمودج العلوم (عربی)
(ص ۱-۵)
از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (د: ۹۴۸ هـ).

- ردی است بر انموذج العلوم جلال‌الدین دوانی (د):
 ۵۹۰۸. نک: ذریعه، ۱۰/۱۸۶.
 آغاز: اللهم انصرنا على القوم الكافرين و ثبتنا على ما
 ينفعنا فى الدنيا و الدين ....
 انجام: ... و اجاب عن ايراداته الشيخ الحكيم ابونصر
 الفارابى.
- ۲. طريق تربيت اولاد** (اخلاق-عربى)
 (ص ۷-۹)
 از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۵۹۰۸).
 مؤلف این مختصر را به اشاره والد خود در
 چگونگی تعلیم و تربیت اولاد نوشته است.
 آغاز: بسملة الحمد لولى الحمد و الصلوة و السلام
 على من له سبق... فقد اشار ابى حضرت السيد...
 انجام: ... مع ما يتراكم على من الامراض
 الجسمانية... و هو المنعم المحان الحميان المنان.
- ۳. شرح العقائد العضية** (عقاید-عربى)
 (ص ۱۰-۸۶)
 از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۵۹۰۸).
 شرحی است بر عقاید عضية قاضی عضدالدین
 عبدالرحمن ایجی (د: ۷۵۶هـ).
 اتمام شرح به سال ۹۰۵هـ در حرون بوده است.
 نک: ذریعه، ۱۳/۳۷۰؛ كشف الظنون، ۲/۱۱۴۴؛
 ملی، ۵/۳۶۱؛ مشار عربی، ۵۵۵.
 آغاز: یا من وقفنا التحقیق العقاید الاسلامیه و
 عصمنا من التقليد...
 انجام: ...ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا و هب لنا...
 فرغ مؤلفه... صلوة دائمة ما يقال العلوم و الفنون.
- ۴. خلق الاعمال** (فلسفه-عربى)
 (ص ۸۹-۹۴)
- از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۵۹۰۸).
 وی به هنگام عزیمت به کاشان و به درخواست
 سعیدالدین محمد استرآبادی این رساله را نوشته است.
 نک: ذریعه، ۷/۲۴۳؛ مجلس، ۲۹/۱۸۲۲؛ مجلس،
 ۲/۵۶۶۶؛ دانشگاه، ۳/۲۵۸؛ مرعشی، ۱۱/۲۴۸.
 آغاز: اما بعد حمد الله فتاح القلوب مناح الغيوب...
 انجام: ... بفکر عمیق ینجلی علیه انوار التحقیق و
 الله ولى التوفیق.
- ۵. شرح اثبات الجوهر المفارق** (فلسفه-عربى)
 (ص ۹۵-۱۰۰)
 از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۵۹۰۸).
 شرح مختصری بر رساله اثبات الجوهر المفارق
 خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۶۷۳هـ).
 نک: ذریعه، ۱۳/۵۸؛ مجلس، ش ۴۷/۱۸۰۵؛ ملی،
 ۱۳/۱۴۳.
 آغاز: بسملة بعد حمد الله مدع الحقایق و الصلوة و
 السلام على رسوله مظهر الدقایق...
 انجام: ... هذا ما سنح لى من الكلام على هذه
 الرسالة... و هو المستعان و عليه التكلان.
- ۶. علم النفس (رسالة...)** (فلسفه-عربى)
 (ص ۱۰۳-۱۰۹)
 احتمالاً از ابن سینا (د: ۴۲۸هـ).
 در سه فصل و خاتمه، فصل اول در اثبات اینکه
 جوهر نفس با جوهر بدن مغایرت دارد. فصل دوم در
 بقای نفس پس از هلاکت بدن و فصل سوم در مراتب
 نفوس در سعادت و شقاوت پس از جدایی از بدن.
 این رساله به جلال‌الدین دوانی و دیگران نیز نسبت
 داده شده است.
 نک: ذریعه، ۱۵/۳۲۴؛ دانشگاه، ۱۵/۴۱۶۱؛ ملی،
 ۱۲/۴۰۷.
 آغاز: بسملة و به اتوکل فى البدايه و النهايه الحمد

- لله الذى لا يخيب من يابه...
انجام: ... من الاستبصار للطالبين المسترشدين... انه
هو البر الرحيم.
- مجلس، ش ۳۹۷۵/۹ و ش ۱۹۱۸/۲۶.
آغاز: بسملة الحمد لمن وجب وجوده و بقاءه عدل
عن التصريح...
انجام: ... يهتدى بها الى المقاصد و يستنتج... و
الشكر على ما اولانا.
- ۷. تعريف علم الكلام** (كلام-عربى)
(ص ۱۱۱-۱۲۳)
از: جلال الدين محمد دوانى (د: ۹۰۸هـ).
شرحى است بر موضوع تعريف علم كلام شرح
مواقف مير سيد شريف كه در اثنای تدريس اين كتاب
تقرير کرده و به خواهش جمعى آنرا به رشته تحرير
درآورده است.
نک: ذريعه، ۱۱ / ۱۵۱؛ كشف الظنون، ۲ / ۱۸۹۳؛
مجلس، ۲ / ۵۳۱۸؛ دانشگاه، ۱۴ / ۳۶۱۷؛ مرعشى، ۸ /
۳۴۵.
آغاز: بسملة يا من وقف فى حواشى مواقف جلاله
عقول الاجله...
انجام: ... فان الامى متهبو لكتابه لكنه ليس قادرا
عليها.
- ۱۰. الرسالة القلمية** (عربى)
(ص ۱۷۹-۱۸۲)
از: جلال الدين محمد دوانى (د: ۹۰۸هـ).
نک: ذريعه، ۱۷ / ۱۶۸؛ كشف الظنون، ۱ / ۸۸۴؛
مرعشى، ۲۳ / ۲۲۳.
آغاز: ن والقلم و ما يسطرون ان هذه تذكرة... يا من
فاق فى البراعة...
انجام: ... الى اقوم القسم بعد ما وقت... و آله و سلم.
- ۸. حاشية ديباجة شرح المطالع** (عربى)
(ص ۱۲۵-۱۶۲)
از:؟
آغاز: قول تمهيد العله للشى بالحقيقه ما يكون سببا
لنفس ذلك الشى...
انجام: ... ان يكون ذلك المثبت موجودا فى الخارج...
فى الاعيان.
- ۱۱. حاشية رسالة الزوراء** (فلسفه-عربى)
(ص ۱۸۳-۱۸۷)
از:؟
آغاز: قول تمهيد العله للشى بالحقيقه ما يكون سببا
لنفس ذلك الشى...
انجام: ... ان يكون ذلك المثبت موجودا فى الخارج...
فى الاعيان.
- ۹. شرح ديباجة طوابع الانوار** (كلام-عربى)
(ص ۱۶۵-۱۷۸)
از: جلال الدين محمد دوانى (د: ۹۰۸هـ).
گزارشى است بر ديباجة طوابع الانوار قاضى
بيضاوى.
نک: ذريعه، ۱۳ / ۲۱۵؛ كشف الظنون، ۲ / ۱۰۲؛
- ۱۲. رسالة الزوراء** (فلسفه-عربى)
(ص ۱۸۹-۱۹۶)
از: جلال الدين محمد دوانى (د: ۹۰۸هـ).
در اثبات توحيد بر اصول مذهب وحدت وجود.
اين رساله چاپ شده است.
نک: ذريعه، ۱۲ / ۶۳-۶۴؛ كشف الظنون، ۲ / ۹۵۷؛
مجلس، ش ۱۸۳۶/۶؛ دانشگاه، ۳ / ۲۷۱؛ سپهسالار، ۵ /
۸۷.
آغاز: عليك الاعتماد... الحمد لذاته لوليه بذاته... و
بعد فهذه نبذة من الحقايق بل زبدة...

- انجام: ... و ارجو من الله تعالى ان تيسر... و الله المستعان و عليه التكلان.
- در تفسیر و شرح کلمه توحید در ۲ مقام و هر یک در ۲ موقف.
- نک: ذریعه، ۲/ ۵۱۶؛ دانشگاه، ۱/ ۷۴؛ سپهسالار، ۳/ ۵۴۳-۵۴۴؛ فهرستواره، ۷/ ۲۴۷.
- آغاز: بسمله و به نستین و الاعتصام بکرمة العمیم آفتاب جمال قدم از آن متعالیست که خفافیش ...
- انجام: ... در مرتبه ثلثه بعد آن شعور بوحدت... الیه یعود کل شیء الیه.
- ۱۳. شرح الزوراء** (فلسفه - عربی)
(ص ۱۹۷-۲۱۳)
- از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸هـ).
- شارح به خاطر رؤیایی که در آن حضرت امیر(ع) را در ساحل زوراء «دجله» دیده رساله زوراء را نگاشت و چون فهم عبارات آن مشکل بوده به شرح آن پرداخته است. زوراء و شرح آن در سبع رسائل به تصحیح احمد تویسرکانی و به سال ۱۳۸۱هـ چاپ شده است.
- نک: ذریعه، ۱۳/ ۳۰۳؛ مجلس، ش ۲/ ۴۵۷۱؛ دانشگاه، ۳/ ۲۷۹؛ مرعی، ۱۳/ ۲۹۲.
- آغاز: بسمله اما بعد الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه فانی لما فرغت ...
- انجام: ... و له الحمد یوفای عند نعمه و یکافی مزید فضله و کرمه... و لا عدوان علی الظالمین.
- ۱۴. شرح خطبة الزوراء** (فلسفه - عربی)
(ص ۲۱۵-۲۲۱)
- از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸هـ).
- در پاسخ اعتراض بر عبارتی که در خطبه رساله زوراء ایراد گردیده نوشته شده است.
- نک: دانشگاه، ۳/ ۲۸۰؛ ملک، ۵/ ۳۰۹؛ مجلس، ش ۴/ ۳۹۷۵؛ سپهسالار، ۵/ ۳۰۹.
- آغاز: بسمله سالت یا اخی ایدک الله... عما ورد فی خطبة الزوراء من قوله و الصلوة منه علی مرتبته ...
- انجام: ... و اذا لم یهتدوا به فسیقولون هذا افک... ینهدی الی سواء مستقیم.
- ۱۵. تهلیلیة** (عرفان - فارسی)
(ص ۲۲۳-۲۴۸)
- از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸هـ).
- ۱۶. تحفة روحانی** (علوم غریبه - فارسی)
(ص ۲۵۱-۲۷۰)
- از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸هـ).
- در احکام و خواص حروف بعضی از آیات قرآنی مشتمل بر مقدمه، چند فصل و خاتمه.
- نک: ذریعه، ۳/ ۴۳۷؛ مجلس، ش ۴/ ۱۲۵۵۹؛ مرعی، ۲۰/ ۵۷؛ دانشگاه، ۷/ ۲۶۷۱.
- آغاز: بسمله جواهر حمد و نثار نثار بارگاه کبریا حضرت علام الغیوب ...
- انجام: ... و آنچه خیر است البتہ بظهور میرسد... و هو یهدی السبیل.
- ۱۷. تفسیر آية «یا بنی آدم خذوا زینتکم»** (تفسیر - عربی)
- از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸هـ).
- در تفسیر آیه ۳۱ سوره اعراف مشتمل بر چهار موقف.
- در پایان این نسخه کاتب نوشته: نقلت من المنقول الذی هو منقول من المنقول من المنقول الذی هو منقول من خط المصنف رحمه الله...
- نک: ذریعه، ۴/ ۳۳۱؛ مرعی، ۲۸/ ۱۰۲؛ دانشگاه، ۱/ ۴۱؛ ملک، ۶/ ۵۱.
- آغاز: بسمله فی التعمیم صدر الکلام ذکر المفضل المنعم ...

- انجام: ... بصماخ البیان بحرمة اشرف... ما صبا صب الی نیل المرام.
- ۱۸. عدالت (رساله در...)** (اخلاق-فارسی)
(ص ۲۸۹-۲۹۹)
از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۵۹۰۸هـ).
به نام سلطان یعقوب بایندری (د: ۸۹۶هـ) در یک مقدمه و دو مقاله و خاتمه نگاشته است.
در این نسخه عناوین مذکور نانوشته است.
نک: ذریعه، ۱۵/۲۲۶؛ مجلس، ش ۵/۴۱۲۳؛
مرعشی، ۱۹/۲۲۲؛ مشار، ۲/۲۵۶۸؛ فهرستواره، ۶/۵۲۴.
آغاز: بسمله سپاس ببقیاس مالک الملکی را که پادشاه نفس ناطقه...
انجام: ... چه خوش گفت با پسر کی نور... دائما ابداء کثیرا کثیرا.
- ۱۹. تعریف عدالت (رساله در...)** (اخلاق-فارسی)
(ص ۳۶۷-۳۷۵)
از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۵۹۰۸هـ).
در یک مقدمه و یک مقصد و خاتمه که برای سلطان محمود پادشاه گجرات (۸۶۳هـ) نوشته و همراه با شاگرد خود، خواجه امیر شمس‌الدین برای وی فرستاده است.
در این نسخه عناوین مذکور نانوشته است.
نک: ذریعه، ۲۲/۲۰۶ با عنوان ملخص رساله فی العدالة؛ مجلس، ش ۳۵/۳۴۵۶؛ دانشگاه، ۱/۵۷.
آغاز: بسمله بهترین بدرقه که قوافل معانی را از دید فارس جمعیت...
انجام: ... ذات عالی آنحضرت را از مکاره زمان... و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.
- ۲۰. تفسیر سورة الاخلاص** (تفسیر-عربی)
(ص ۳۷۷-۳۹۸)
- از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۵۹۰۸هـ).
نک: ذریعه، ۴/۳۳۶؛ مجلس، ش ۱۴/۳۸۰۲؛ دانشگاه، ۱/۷۴؛ مرعشی، ۲۸/۴۱۲.
آغاز: و بعد حمد الله الاحد الصمد... فهذا تفسیر سورة الاخلاص علی ما فتح الله...
انجام: ... و علی هذا الكتاب ما ورد فی سایر السور... و الله اعلم بحقائق الامور.
- ۲۱. شرح بیته از گلشن راز** (عرفان-فارسی)
(ص ۳۹۹-۴۰۵)
از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۵۹۰۸هـ).
گزارشی است از این بیت گلشن راز شبستری:
تفکر رفتن از باطل سوی حق
به جزء اندر بدیدن کل مطلق
که به درخواست یکی از وزرا نوشته شده است. به کوشش اسماعیل واعظ جوادی در ۱۳۴۲هـ چاپ شده است.
نک: مجلس، ش ۴/۱۲۰۷؛ مرعشی، ۲۸/۱۰۳؛ دانشگاه، ۴/۲۲۴۹؛ فهرستواره، ۷/۵۸۵.
آغاز: بسمله بعد حمد الله بما يستحقه و الصلوة علی... نموده می‌شود که از دیوان وزارت...
انجام: ... و چون اشار علیه بر اختصار فیه بود... و الله بحق الحق و هو یهدی السبیل.
- ۲۲. دیوان مظالم** (اخلاق-فارسی)
(ص ۴۱۷-۴۱۸)
از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۵۹۰۸هـ).
مختصر احکامی است درباره دیوان مظالم که در شهر لارگرد آورده و به نظام‌الدین ملک علاء‌الملک پیشکش کرده. وی از کتاب‌های معتبری چون احکام سلطانی ماوردی در تألیف این رساله استفاده کرده است.
نک: دانشگاه، ۳/۶۶۱؛ ملک، ۷/۸۵؛ مرعشی، ۱/۱۲۰.

ظاهراً نسخه‌ای است منحصر به فرد که در منابع و مدارک نام کتاب و مؤلف آن به دست نیامد. در برگ نخست آقای باستانی‌راد طی یادداشتی در اهمیت این کتاب سخن رانده و فهرستی از نام عرفا و شخصیت‌هایی که در این کتاب آمده را ذکر کرده است.

در انتهای نسخه کاتب نام آنرا الملهات و از آثار شیخ جمال الهانسیوی دانسته که ظاهراً غیر از وصیت مذکور است و نیاز به بررسی و تحقیق بیشتری دارد. آغاز: بسمله و اصلی و اسلم علی سید المرسلین... اما بعد فهذه وصیه لاصحابی و اولادی... انجام: ... و احترز عن مخالفته فقد بلغ المنزل و ناله المطلوب.

خط: نسخ. کاتب: راشد بن سعید بن ابی نفیسه نجدی. تاریخ کتابت: ۹۸۴ هـ. جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر و نقش گل و بوته، مجدول. ۱۵/۵ × ۲۰/۵ سم. ۱۱۲ گ. ۱۳ س.

(ثبت ۷۸۹۵۶)

۱۰۰۶۱

حاشیه مفاتیح الغیب

(فلسفه - عربی)

از: ملا علی بن جمشید نوری (د: ۱۲۴۶ هـ). تعلیقاتی است بر مفاتیح الغیب ملا صدرا شیرازی با عناوین «قوله». آغاز: هذه تعلیقات لصدر الحکماء و المتألهین مولانا علی النوری... علی مفاتیح الغیب بسمله الحمد لله رب العالمین... قوله بلسان الرمز ای بلسان عربی... انجام: ... و اما اولئک المشتاقون فلانفسهم... اسفل رتبة منهم.

خط: نستعلیق تحریری ریز. بی. کا. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

نشانی‌ها شنگرف؛ با اندک حواشی به رمز «منه ره».

آغاز: بسمله و له الحمد علی افضاله العمیم و الصلوة علی نبیه... این بعض مسایل است متعلق بدیوان مظالم...

انجام: ... و این احکام محض حکم شرع است بعمل آورد... کل الصلوة و السلام.

۲۳. صیحه و صدا

(عرفان - فارسی)

(ص ۴۱۹-۴۲۹)

از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸ هـ). مشتمل بر مقدمه و یک صیحه و چند صداست در بیان اثبات واجب.

نک: دانشگاه، ۳/۴۷۲؛ مجلس، ش ۱/۴۱۲۳؛ مرعشی، ۱۹/۲۲۲؛ فهرستواره، ۷/۶۳۰.

آغاز: بسمله سبحانک سبحانک انت تعالیت... برادر طریقی و دوست حقیقی...

انجام: ... و اعصمنا فیه عن الزیغ و الزلل... (پارگی برگ).

خط مجموعه: نستعلیق تحریری. بی. کا. تاریخ کتابت: ۱۱۲۲ هـ. رساله سوم ۱۱۰۶ هـ. در اغلب رساله‌ها عناوین نانوخته است. در پایین اوراق به ویژه صفحات آخرین موربانه خورده و برخی نوشته‌ها از بین رفته است.

جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر و لچکی، مجدول با نقش گل و بوته.

۱۵ × ۲۱/۵ سم. ۲۱۸ گ. ۱۹ س. (ثبت ۷۸۸۸۲)

۱۰۰۶۰

وصیه للتائبین

(عرفان و اخلاق - عربی)

از: ابوبکر بن محمد بن محمد علی خراسانی خوافی برآبادی.

وصیتی عرفانی و دستوراتی اخلاقی به سالکین الی الله از اصحاب و اولاد خود.

ش ۱۰۰۶۱: حاشیه مفاتیح الغیب، آغاز متن

المین علامه حلی (د: ۷۲۶هـ) که به امر شاه طهماسب صفوی انجام شده است. ترجمه‌ای از الالفین به نام نور العین در کتابخانه آیت‌الله مرعشی^(ره) موجود است (ج ۲۴، ص ۴۶) که شاید همین اثر باشد.

این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.

آغاز افتاده: تحیات وافیات بر سید کاینات و خلاصه موجودات مهر سپهر ....

انجام افتاده: ... معاصی در جمیع اوقات و احوال برای همه مردمان با عدم مانع و حصول ...

خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.

عناوین شنگرف و زر؛ برگ اول مجدول زرین.

جلد: تیماج مشکلی.

۱۷×۱۲ سم. ۴۰۲ گ. ۱۴ س. (ثبت ۷۸۷۶۴)

۱۰۰۶۴

مشرق العقاید الصالحیه (عقاید-فارسی)

از: محمد صالح حسین بن عضدالدین دستغیب شیرازی (ق ۱۱۱هـ).

به گفته مؤلف «خلاصه اعتقادات شیعه را به فارسی مستند به قول شیخ شیوخ الطائفه الحقه الشیخ ابن بابویه و احادیث صحیحه منقوله از ائمه هدی» نگاشته است، مشتمل بر سی و پنج باب و یک وصیت و یک فصل. مؤلف این رساله را در ۱۰۴۵هـ در چهار روز و به نام سلطان صفی‌الدین صفوی، بهادرخان نوشته است.

نک: فهرستواره، ۵۲۶/۹.

آغاز: بسمله اشرف هر کلامی که مقربان درگاه احدیت افتتاح به آن نمایند ....

انجام: ... و الحمد لله علی اجتهاد الحق و تصدیق الصدق و الحکم بما انزل الله تعالی.

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات مجدول مذهب؛ برگ اول سرلوح مذهب و مرصع؛ حواشی برگ اول و دوم گل و بوته مذهب.

جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر، مجدول و عطف و حاشیه مشکلی.

۱۴×۹ سم. ۸۹ گ. ۱۶ س. (ثبت ۲۷۷۵۸)

۱۰۰۶۲

تلخیص مقالات ارسطو (فلسفه-عربی)

گویا از ابن رشد اندلسی (ق ۵۶هـ).

برخی از عناوین در این نسخه عبارتست از: کتاب السماء و العالم، کتاب الکون و الفساد، کتاب النفس، کتاب الآثار العلویه و ... و برخی مطالب ذیل عناوین «فصل» و «مقاله» آمده است و نیاز به تحقیق بیشتری دارد.

آغاز: قولها لتعرفان احدهما ما؟ ... و اما الاول فعدمین افتقاره ....

انجام: ... و هی غیر القرینة الداله علی تعیین المراد و الحمد لله رب العالمین.

خط: تحریری. کاتب: محمد طاهر وحید شریف

(شاید قزوینی). تاریخ کتابت: ۲۰ رمضان

۱۰۹۵هـ. (ص ۱۲۴).

عناوین و نشانی‌ها مشکلی؛ اشعاری گویا از کاتب در حواشی برخی صفحات دیده می‌شود. برخی عبارت‌ها خط خورده است. در ۴ برگ اضافی الحاقی به آغاز نسخه راجع به محتوای این اثر و کاتب آن و نیز اشعاری که در حواشی وجود دارد یادداشتی تحریر شده است.

جلد: تیماج زرد.

۱۲/۵×۲۳ سم. ۲۵۴ ص. سطور مختلف.

(ثبت ۸۷۳۷۴)

۱۰۰۶۳

ترجمه الالفین (کلام-فارسی)

از:؟

ترجمه فارسی کتاب الالفین الفارق بین الصدق و

ش ۱۰۰۶۴: مشرق العقاید الصالحیه، آغاز متن

- ۱۰۰۶۶
- مجموعه**
۱. **کتابی در فلسفه** (فلسفه-عربی)
(ص ۱-۳۹)
از:؟
آغاز افتاده: من حیث انها کذلک به اصل الحق ان الوجود مشترک معنوی و هو فی الممكنات....
انجام افتاده: ... و هی قوه مودعة فی العطب... و محسوسة...
- ۱۰۰۶۵
- مجموعه**
۱. **آداب الطالبین** (عرفان-فارسی)
(ص ۱-۲۲)
از: شیخ محمد چشتی احمدآبادی گجراتی (د: ۹۸۲ هـ).
در آداب طریقت چشتیه با سربندهای «طالب را باید».
به گفته آقای منزوی همراه رفیق الطلاب در دهلی ۱۳۱۱ هـ چاپ شده است.
نک: فهرست مشترک، ۳/۱۲۱۳؛ فهرستواره، ۷/۲۳.
آغاز: الحمد لله رب العالمین علی کل حال فی کل حین... اما بعد فیقول العبد الفقیر...
انجام: ... آنچه در این رساله است ممکن بسیار... و الصواب بلاشک و لارتیاب. تمام شد.
۲. **مراتب فنا و وصول الی الله** (عرفان-فارسی)
(ص ۲۲-۲۵)
از: ابوالعلا احراری حسینی (ظاهراً ق ۱۳ هـ).
رساله‌ای مختصر در بیان مراتب فنا و سیر و سلوک.
آغاز: بسمله بعد حمد واجب الوجودی که بچندین هزار شکل صور اشکال ظاهر شده...
انجام: ... سه بار بخواند او را با پیغامبران حشر کنند.
خط: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.
جلد: مقوایی با نقش طوفانی و حاشیه و عطف قهوه‌ای.
۱۵ × ۲۴/۵ سم. ۲۸ گ. ۱۸ س. (ثبت ۸۷۸۵۴)
۳. **کتابی در کلام و فلسفه؟** (عربی)
(ص ۱۳۸-۱۴۹)
از:؟
شامل بخش جواهر و اعراض و الهیات.
آغاز افتاده: لابد للحركة من اربعة محرک یوجدها...
انجام افتاده: ... لانه مستجمع لجميع صفات الکمال لقدرته الفعلية...
خط: نسخ و نستعلیق با چند قلم. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۱۲۲۵ هـ. (گ ۱۴۴).
در حاشیه تصحیح شده و گویا برخی صفحات ساقط شده است.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۳/۵ × ۲۰ سم. ۱۴۹ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۲۳۱۲۹)

۱۰۰۶۷

خلاصه المقامات

(تراجم، عرفان-فارسی)

از: ابوالمکارم بن علاء الملک جامی (ق ۹هـ).
در احوالات نیای خود ژنده پیل، احمد جامی نامقی
(ق ۵هـ) به سال ۸۴۰هـ و به روزگار شاهرخ تیموری در
سه مقاله و باب‌هایی نگاشته است. در لاهور به تصحیح
عبدالله خطیب سروستان سال ۱۳۳۵هـ چاپ شده است.
نسخه کتابخانه از آغاز و انجام افتادگی دارد.
نک: فهرست مشترک، ۸۱۶/۱۱؛ مشار، ۱۹۱۰/۲؛
فهرستواره، ۲۱۲۵/۳۵.

آغاز افتاده: در نسب شیخ قدس الله روحه العزیز
امام محمد غزنوی در مقام نوشته که ...
انجام افتاده: ... از صحبت ملائکه مقربین گریزانند...
خالق خلقان میدانند که ...

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ با مهر کتابخانه
جعفر سلطان القرائی در برگ‌های اول و آخر.
جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر و مجدول.
۱۳×۱۷ سم. ۱۴۵ گ. ۱۵ س. (ثبت ۷۸۵۱۹)

۱۰۰۶۸

الاربعون فی اصول الدین

(کلام-عربی)

از: فخرالدین محمد بن عمر رازی (د: ۶۰۶هـ).
چهل مسئله کلامی و فلسفی که مؤلف برای فرزند
ارشدهش محمد نگاشته است. این کتاب در حیدرآباد
دکن سال ۱۳۵۳هـ چاپ شده است.
نک: کشف الظنون، ۶۱/۱، ملی، ۳۴۱/۸ و ۲۱/۷؛
سپهسالار، ۹۹/۳.
آغاز: بسمله سبحان المتفرد فی قیمومیتیه بوجوب
الازلیه و البقاء... اما بعد فان الله تعالی لما وفقنی حتی
صنفت فی اکثر العلوم....

انجام: ... و هذا آخر الکلام فی هذا الکتاب و لنختم...
و لا تفعل بی ما انا اهله و الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ق ۱۱هـ. از روی
نسخه‌ای که به تاریخ ۶۲۴هـ توسط علی بن ناصر
الحسینی کتابت شده؛ عناوین و نشانی‌ها
شنگرف؛ در برگ اول تملک زین‌الدین بن علی
الشریف الموسوی به تاریخ ۱۱۶۲هـ و مهر
بیضوی او و نیز تملک احتشام‌الدوله ابن
معتمدالدوله و مهر بیضوی وی دیده می‌شود.
جلد: تیماج زرد.

نک: ۱۳×۱۷ سم. ۱۴۵ گ. ۱۵ س. (ثبت ۲۲۴۶۴)

۱۰۰۶۹

مجموعه**۱. حاشیه حاشیه الخفري**

(کلام-عربی)

علی الشرح الجدید للتجريد

از: شمس‌الدین محمد، ملاً شمس‌گیلانی (ق ۱۱هـ).
تعلیقاتی است بر حاشیه خفري بر شرح جدید
قوشچی.

نک: ذریعه، ۶/۶؛ مجلس، ش ۳۸۸۸؛ ملی، ۱۲/
۳۹۱؛ مرعشی، ۳۱/۳۴.

آغاز: بسمله الحمد لله ذی‌المجد و البهاء و الصلوة
و السلام....

انجام: ... قوله و سائر الاوصاف ای شرط... اشاره الی
نفی الکثرة بعد الذات.

۲. شرح شرح ملخص

(هیئت-عربی)

= رسالة فی نسبة ارتفاع اعظم الجبال**الی قطر الارض**

از: شیخ بهاء‌الدین عاملی (د: ۱۰۳۱هـ).
مؤلف آنرا بر مبحث نسبت ارتفاع بلندترین کوه به
قطر زمین از شرح قاضی‌زاده رومی بر چغمینی نگاشته
است.

نک: ذریعه، ۱۳/۳۲۳؛ مجلس، ش ۳۲۸۰/۱۳ و ش
۷۳۲/۲ طباطبائی؛ ملک، ۵/۳۲۹؛ دانشگاه، ۱۷/۲۸۷.

ش ۱۰۰۶۸: الاربعون فی اصول الدین، پایان متن

انجام: ... فانها دفینة یعسر علی العوام... بها نوع عسر و الله موفق. تمت الفصول الثلاثة من الفصول الخمسه للرسالة التکلیفیه.

۲. الاعتقادات (عقاید-عربی)
(ص ۴-۸)

از: محمد بن علی بن بابویه، صدوق قمی (د: ۳۸۱هـ).
نک: ذریعه، ۲/۲۲۶؛ ملی، ۱۱/۱۳۸؛ مجلس، ش ۲/۲۹۶۸.

آغاز: باسمه سبحانه... هذا ما جمعه الامام الجلیل...
فقال رضی الله عنه اعتقادنا فی التوحید...
انجام: ... و الاعتقاد فی العقبات... ذلك الفضل من الله و کفی بالله علیما.

۳. انوار الملکوت (کلام-عربی)
فی شرح الیاقوت
(ص ۸-۷۷)

از: علامه حلی (د: ۷۲۶هـ).
شرحی است بر الیاقوت ابواسحاق ابراهیم نوبختی (ق ۵۴هـ).

شامل پانزده مقصد. به کوشش محمد نجفی سال ۱۳۳۸هـ چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲/۴۴۵؛ مجلس، ش ۸۱؛ ملک، ۵/۳۱۳؛ مرعشی، ۴/۴۰؛ مشار عربی، ۱۰۱.
آغاز: بسملة الحمد لله ذی القدرة القاهرة و العزة الباهرة و...
انجام: ... و اما المخالفون فی الفروع کالمسائل الشرعیة... و سلم تسلیمًا کثیرًا کثیرًا.

۴. تسلیک النفس (کلام-عربی)
الی حظیرة القدس
(ص ۷۸-۱۱۵)
از: علامه حلی (د: ۷۲۶هـ).

آغاز: بسملة نحمدک یا من جعل الارض مهاداً...
انجام: ... و ان المحققین المذكورین... و آله الطاهرین.

۳. حاشیه حاشیه الخفزی (کلام-عربی)
علی شرح التجرید

از: شمس‌الدین گیلانی (ق ۱۱۱هـ).
حاشیه گزیده‌ای است بر حاشیه خفزی بر شرح تجرید قوشچی. این نسخه فاقد دیباچه مؤلف است.
نک: ذریعه، ۶/۶۶۶ و ۱۱۶؛ مرعشی، ۳۱/۴۳۴؛ ملی، ۳۹۱.

آغاز: الحمد لله العلیم الحکیم... قال المصنف قدس سره المقصد الثالث فی اثبات الصانع...
انجام: ... و قد عرفت توجیهه غیر مرة فلا نعیده.

خط: تعلیق. تاریخ کتابت رساله اول ۱۰۷۰هـ،
کاتب رساله دوم باقر بن عبداللطیف بن لطف‌الله هلالی. بی تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ با تصحیح در حاشیه و حواشی با رمز «منه».
جلد: تیماج قرمز، طبله‌دار.
۱۱/۵ × ۱۹ سم. ۱۹۰ گ. ۱۸ س.

(ثبت ۷۴۳۲۵)

۱۰۷۰

مجموعه

۱. التکلیفیه (فقه-عربی)
(ص ۱-۴)

از: شهید اول، محمد بن مکی عاملی (د: ۷۸۶هـ).
در مبحث تکلیف و مکلف در پنج فصل. در این نسخه سه فصل آمده است.

نک: ذریعه، ۴/۴۰۸؛ مرعشی، ۳/۳۴۷؛ مجلس، ش ۴۳۸ طباطبائی.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی لم یخلق الخلق عبثاً و لم تدعهم...

(فقه-عربی)

۷. التبیینات فی الارث و التوریتات

(ص ۱۵۲-۱۶۷)

از: شیخ مفلح بن حسن صیمری (ق ۹۹هـ).
مشمتم بر سه باب: اول در مقدمات در چهار فصل،
باب دوم در تعیین وراثت و سهم آنان در چهار فصل، باب
سوم در لواحق میراث در هفت فصل و خاتمه. در این
نسخه کاتب نام مؤلف را حسین بن مفلح یاد کرده است.
در فهرست دانشگاه مرحوم دانش‌پژوه آنرا به
خواجه طوسی نسبت داده است.

نک: ذریعه، ۳/۳۳۵ و در ص ۱۹۵ با عنوان البینات
و بدون نام مؤلف، دانشگاه، ۱۶/۶۷۲؛ ملک، ۵/۳۰۷.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى ارشدنا بدين الاسلام و
اوضح لنا... و بعد فانی جردت رساله فی کتاب الموارث
فی وریقات و سمیتها...
انجام: ... و السهم الزاید یؤخذ من الجميع فیکون
ثلاثه و ثلاثین... نامیه زاکیه.

(فقه-عربی)

۸. مناسخات المیراث

(ص ۱۶۷-۱۶۸)

از: سید عمیدالدین عبدالمطلب بن محمد بن اعرج
حسینی (د: ۷۵۴هـ).

در ذکر طبقات وراثت و در تکمیل مناسخات خواجه
نصیرالدین طوسی^(۵) این رساله را نوشته و نام دیگر آن
المسئله النافعه للباحث الجامعه لاقسام الوراثت است.
این رساله چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۲/۲۵۲؛ مجلس، ش ۴۰/۱۲۳۱
طباطبائی؛ مرعشی، ۶/۳۴۵.
آغاز: بسملة الحمد لله على ما اولانا من النعم... و
بعد فانی لما وقفت على المسئلة التى انشأها الامام
الاعظم....

انجام: ... و لمعتقها النصف الآخر ثلاثه... لضمامن
الجریره و الله اعلم.

مهمترین مسائل علم کلام را به درخواست فرزندش
محمد نگاشته در ۹ مرصد و هر یک شامل فصول،
مطالب و مقاصدی است.

نک: ذریعه، ۴/۱۸۰؛ مجلس، ش ۱/۵۳۸۴؛ ملی،
۱۰/۶۲۹؛ مکتبه العلامة الحلی، ۱۰۵.

آغاز: بسملة الحمد لله القديم الازلی الدائم
الابدی... اما بعد فقد اجبت سؤلک...
انجام: ... و اما المعاقب فلانه نوع... اثباته فی هذا
الکتاب و الله الموفق للصواب و الیه المرجع و المآب.

۵. نجاسة المنی و الدم

(رساله...)

(ص ۱۱۵)

از: نظام‌الدین احمد گیلانی (ق ۱۱۱هـ).

آغاز: بسملة الحمد لله الذى هو مستحق الحمد فى
الحقیقه... اما بعد فیکول... یا ایها العلماء الفاضلون
المحققون....

انجام: ... لا یعتقدون امامته... و ما هم یحضررون مره
بعد مره.

۶. جواهر الکلمات

فی العقود و الایقات

(ص ۱۱۶-۱۵۲)

از: شیخ مفلح بن حسن بن راشد صیمری (ق ۹۹هـ).
صیغ عقود و ایقات را در یک مقدمه و دو باب
گرد آورده و در سنه ۸۷۰هـ تألیف آن به پایان رسیده
است.

نک: ذریعه، ۵/۲۷۹؛ دانشگاه، ۵/۱۹۴۵؛ مجلس،
ش ۴/۵۳۵۴؛ مرعشی، ۶/۲۳۹.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد فقد
التمس منى بعض الاخوان الاعزه....

انجام: ... و التانیس بالحديث و التودیع... محمد
و آله و عترته و صحبه اجمعین.

- ۹. مصباح المبتدی و هداية المقتدی**
(ص ۱۶۸-۱۷۶)
از: احمد بن فهد حلی (د: ۸۴۱ هـ).
مختصری است حاوی فتاوی مؤلف در واجبات و مستحبات نماز مشتمل بر سه باب: باب اول فی المقدمات، دوم در افعال الصلاة، سوم فی الخلل الواقعة فی الصلوة.
نک: ذریعه، ۱۱۷/۲۱؛ مرعشی، ۹۰/۱۱؛ دانشگاه، ۴۳۷/۱۶.
آغاز: بسملة الحمد لله مانح التوفيق و موضح الطريق... و بعد فهذه رساله يشتمل على الواجب و المندوب...
انجام: ... يقول اللهم صل على محمد و آله محمد... محمد النبي و آله الطاهرين.
- ۱۰. اللمة الجلیة فی معرفة النية** (فقه-عربی)
(ص ۱۷۶-۱۸۷)
از: احمد بن فهد حلی (د: ۸۴۱ هـ).
در یک مقدمه و نه باب از طهارت تا امر به معروف و نهی از منکر.
نک: ذریعه، ۱۸/۳۵۰؛ مجلس، ش ۴۷/۶ طباطبائی؛ ملک، ۱/۶۱۹؛ دانشگاه، ۵/۱۹۹۳.
آغاز: بسملة الحمد لله مبدع الصور و منشی البشر و خالق الشمس... و بعد فهذه المقدمة الموسومة باللمعة الجلیة فی...
انجام: ... لم يخرج عن العهده و نية المندوب... محمد و آله الطيبين الطاهرين.
- ۱۱. نيات العبادات و صیغ العقود و الايقاعات**
(ص ۱۸۸-۱۹۹)
از: حسن بن مفلح صیمری.
- در احکام نيات عبادت‌ها از طهارت تا حج و صیغ عقود و ايقاعات در دو فصل و یک خاتمه.
نک: مجلس، ش ۸۹۱/۱؛ مرعشی، ۱۱/۱۶۴.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمين... و بعد فقد التمس مني بعض الاخوان ان اجرد له نيات العبادات...
انجام: ... وصیغة العهد ان يقول عاهدت الله... و صلى الله على محمد و آله الطاهرين اجمعين.
- ۱۲. الرسالة الرضاعية** (فقه-عربی)
(ص ۲۰۰-۲۰۶)
از: نورالدین علی بن عبدالعالی، محقق کرکی (د: ۹۴۰ هـ).
این رساله برای رفع شبهه‌ای که در ۱۳ مورد از مسائل مربوط به رضاع که در زمان مؤلف شیوع یافته بود نوشته شده است و در مجموعه کلمات المحققین به چاپ رسیده.
نک: ذریعه، ۱۱/۱۹۲ و در ص ۱۹۱ مؤلف را شیخ عزالدین حسین حارثی والد شیخ بهایی دانسته است؛ مجلس، ش ۲/۱۲۳۰ طباطبائی؛ ملک، ۵/۱۸۳؛ دانشگاه، ۱۶/۳۹۹.
آغاز: بسملة الحمد لله كما هو اهله و الصلوة على نبيه... و بعد فاعلم وفقك الله انه قد اشتهر على السنه هذا العصر...
انجام: ... فان بنوت شخص لآخر يقتضى... غیر مفیض للتحریم بوجه من الوجوه... و اليه المرجع و المآب.
- ۱۳. صیغ العقود و الايقاعات** (فقه-عربی)
(ص ۲۰۶-۲۱۸)
از: علی بن حسین عبدالعالی، محقق کرکی (د: ۹۴۰ هـ).
نک: ذریعه، ۱۵/۱۱۰؛ مجلس، ش ۳۱۴۷/۵؛ ملی، ۱۰/۶۳۹؛ مرعشی، ۱/۳۴؛ مشار عربی، ۵۹۶.
آغاز: بسملة الحمد لله كثيرا هو اهله و الصلوة...

اضعف العباد و احوجهم يوم التتاد الى من هو بالمرصاد
عبدالسمیع بن فیاض الاسدی و ذلك فی مدینه
الاسترآباد سنه ثلاث و تسعين و ثمانمائه هجریه...»
آغاز: بسمله نحمدک یا من دل علی ذاته بأثار صفاته
... و بعد فان الحق سبحانه قد اوجب علی الخلق....
انجام: ... فقال ع اطف المصباح فقد طلع الصبح...
بضوء المصباح عن المصباح و الحمد لله رب العالمین.

۱۷. حاشیة الباب الحادی عشر (کلام-عربی)
(ص ۲۲۴-۲۳۰)
از: عطاء اللہ بن مسیح آملی (ق ۱۰ هـ).

۱۸. ثلاثون مسئلة في معرفة الله تعالى (عقاید-عربی)
(ص ۲۳۰-۲۳۱)
از: شیخ ابو جعفر محمد طوسی (د: ۴۶۰ هـ).
مختصری در اصول عقاید شیعه از معرفت خداوند
تا امامت و معاد.

نک: ذریعه، ۹/۵؛ مجلس، ۵۷۸/۲ طباطبائی؛
سپهسالار، ۳/۱۶۱؛ مرعشی، ۹۲/۱۶.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد فهذه
ثلاثون مسئلة في معرفة الله تعالى....
انجام: ... بدلیل انه معصوم و کل ما اخبر به المعصوم
فهو حق.

۱۹. النافع يوم الحشر في شرح الباب الحادی عشر (کلام-عربی)
(ص ۲۳۲-۲۵۶)
از: فاضل بن مقداد بن عبداللہ سیوری (د: ۸۲۶ هـ).
شرحی با عنوان «قال-اقول» بر باب حادی عشر
علامة حلی که مکررا چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۸/۲۴؛ مجلس، ش ۱۷۰۰؛ ملی، ۱۲/
۲۳۷؛ مرعشی، ۲۱/۱ و ۴/۳۲.

فهذه جملة كافله ببيان صيغ العقود و الايقاعات...
انجام: ... و جميع ذلك مذکور فی معادنه من كتب
الاصحاب... و سلم تسليمًا كثيرًا.

۱۴. الهداية (فقه-عربی)
(ص ۲۱۸-۲۱۹)
از: احمد بن فهد حلی (د: ۸۴۱ هـ).

رساله مختصری در پنج فصل: اول الطهارة، دوم
الصلوة، سوم فی الخلل، چهارم صلوة الكسوف، پنجم
صلوة الجنائز.
نک: ذریعه، ۲۵/۱۶۴.

آغاز: بسمله و به نستعين الحمد لله مانح الالباب و
مستهل الصعاب المرشد الى سبيل الصواب... فهذه مقدمه
مشمتمل علی واجب الصلوة...
انجام: ... و ان يقف الامام مكانه حتى يرفع... و لیکن
هذا آخر ما اردنا ايراده...

۱۵. معرفة الله (رساله... عقاید-عربی)
(ص ۲۱۹-۲۲۰)
از:؟

مختصری است در اثبات توحید، نبوت و امامت.
آغاز: بسمله الحمد لله ذی النعمة الوافرة و الالاء
المتواترة... و بعد فهذه مقدمة في معرفة الله تعالى علی
سبيل الايجاز....
انجام: ... و جوب ایصال کل حق الى مستحقه... و هو
المطلوب و الله اعلم بالصواب.

۱۶. رسالة في اصول الدين (عقاید-عربی)
(ص ۲۲۰-۲۲۳)
از: زین العابدین؟ (ظاهراً ق ۹ هـ).

مختصری است در اثبات اصول پنجگانه شیعه. در
انتهای این رساله و قبل از رقم کاتب آمده است: «تمت
الرسالة في اصول الدين المدونه لزین العابدین علی يد

تصحیح شده؛ برخی از رسایل دارای حواشی و تعلیقات بسیار از کاتب و دیگران؛ در برگ اول و برخی صفحات تملک محمد بن علی مشهور به ابن خاتون عاملی از جمله به تاریخ ۱۰۰۱ هـ و مهر بیضوی وی و چند مهر بیضوی دیگر ناخوانا در برگ اول؛ عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشککی.

جلد: چرمی ضربی، ترنج با سر.

۱۶×۱۲ سم. ۳۳۴ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۲۴۰۹۳)

۱۰۰۷۱

مجموعه

۱. الوثائق الغازانية (فقه - عربی)

(ص ۱-۳۲)

از:؟

این اثر به نام غازان محمود (ق ۷ هـ) و در ایام سلطنت وی نگاشته شده است. شامل چهار باب: البیع و ما یتبعه، الاجارة و المساقاة، الهبه و الوقف و امثالهما و الاحیاء. هر یک از این ابواب دارای فصولی است.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی ارشد خواص العباد و عوام اهل الاقطار و البلاد...

انجام: ... و یعتق رقابنا و ابداننا من اوزاره... و سائر انبیائه و ابراره و الحمد لله رب العالمین... و سلم و شرف و کرم.

۲. خطبة النکاح (عربی)

(ص ۳۳)

آغاز: الحمد لله المتفرد بالجلال فی رفعة تعالیه المتوحد بالکمال فی منعه...

۳. مطالب پراکنده

(ص ۳۴-۳۵)

آغاز: بسملة الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده افتقار الممكنات و علی قدرته و علمه...
انجام: ... و لا ینتقل الی الاصعب مع... فهذا ما قصدنا تنمیقه... انه سمیع قریب مجیب.

۲۰. البیان فی الفقه (فقه - عربی)

(ص ۲۵۶-۳۲۳)

از: شهید اول محمد بن مکی عاملی (د: ۸۷۶ هـ).

مسائل مهم فقهی را به ترتیب معهود کتب فقهی شیعه و به صورت استدلالی بحث نموده است. مؤلف تا اوایل کتاب صوم موفق به تألیف شده و بقیه ناتمام مانده است.

نک: ذریعه، ۳/ ۱۷۴؛ مجلس، ش ۷۱۱۴؛ مشار عربی، ۱۳۷؛ ملی، ۱۴۵/۱۵.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین حمدا یتسدر خلاف کرمه و یتسمر شایب...

انجام: ... الفصل الثانی فی الامساک... الابتلاع بحسب.

۲۱. اجوبة المسائل (فقه - عربی)

الشامیة (منتخب...)

(ص ۳۳۳-۳۳۴)

سؤالات فقهی یکی از فضالی شام است از احمد بن فهد حلّی (د: ۸۴۱ هـ) با پاسخ‌های وی. احمد بن محمد سبعی آن را تلخیص کرده است.

آغاز: ... بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد فهذه مسائل شریفه و نکات لطیفه...

انجام: ... کان علی مذهب الحق... فی الاولیین احوط.

خط: تعلیق و نستعلیق. کاتب: عطاء الله بن مسیح

بن ابراهیم بن حسن بن کرم الله آملی. تاریخ

کتابت: ۹۳۳-۹۴۵ هـ.

رساله یازدهم نسخ و بدون نام کاتب؛ در حواشی

گویا بخشی از یک کتاب باشد.
آغاز: بسمله اعلم ان مطلق العلم لایعرف اذ هو شعور فقط فهو اما تصور و...
انجام: ... فهذا آخر ما انتهت الیه مراتب النفوس و الله اعلم... الطاهرین.

۸. دو خطبه (فارسی و عربی)
(ص ۷۷-۸۳)
خطبه روز جمعه و خطبه نکاح.

۹. مطالب پراکنده
(ص ۷۶ و ۸۳-۸۵)
از جمله شامل غزل «یا رب این همه طفل گرامی از کدامین مکتسبت...»، و دو رباعی (ص ۷۶)، گفتاری در نماز عید اضحی و...، گفتاری از حکماء متقدمین درباره عشق، شعری با مطلع «یک نصیحت بشنو از من کندر آن نبود غرض...».

۱۰. النجوم (رسالة فی...) (نجوم-عربی)
(ص ۸۶-۹۳)
از:؟
این نسخه از آغاز افتاده است.
آغاز: ید دائرة معدل النهار هی المخطوطة علی قطب کرة الکل و...
انجام: ... فسمیت ثابتة و ذلك ما اردنا ان نصف و للخالق المبدع... الطاهرین.

۱۱. مطالب پراکنده
(ص ۹۴-۹۸)
شامل غزلی گویا از نظام محمد با مطلع «من که در مهرش چو صبح از... دم می‌زنم». در انتهای غزل تحریر شده: «بنده نیکخواه بندگان نظام محمد»، حرز اهل بیت، دعای خضر^(ع)، دعای درد دندان و چند رباعی.

شامل غزلی از سعدی با مطلع «هر که خصم اندرو کمند انداخت...»، یادداشتی به تاریخ ۱۲۴۴ ه. اشعاری از فردوسی با آغاز «به رستم یکی نامه فرمود شاه...» و...

۴. المثلثات (لغت-فارسی و عربی)
با ترجمه فارسی

(ص ۳۶-۴۲)
از: قطرب بن احمد بصری (د: ۲۰۶ ه).
در ذکر کلماتی که از حیث لفظ یکی ولی از جهت تفاوت حرکات آنها معانی متعددی دارند. این نسخه بخشی از این اثر می‌باشد.
نک: سهسالار، ۲/۲۶۸؛ مجلس، ش ۱۸۰۵/۶۸ و ش ۶۴۹/۳ طباطبائی.
آغاز: بسمله قال قطرب... فی کتاب اللغة یقال له المثلث و هو اسم یری فی الكتابة واحد...
انجام: ... العرف و العرف... و صلی الله علی سیدنا محمد...

۵. رساله‌ای در عروض (ادبیات-فارسی و عربی)
(ص ۴۳-۵۱)
از:؟
آغاز: اما فعولن مفاعیلن باربعة...
انجام: ... الموصول تن عیشم نحیف گشت به غم... گشت بخار.

۶. اشعار (فارسی)
(ص ۵۱-۵۴)
شامل غزلی از سعدی، جمال‌الدین محمد اصفهانی، و گویا شعری از مولوی.

۷. کتابی در فلسفه؟ (فلسفه-عربی)
(ص ۵۵-۷۵)
از:؟

۱۲. **جواب ابی سعید ابی الخیر** (عربی)
(ص ۹۹-۱۰۱)
از: شیخ ابوعلی بن سینا (د: ۴۲۷هـ).
نامه ابو سعید ابوالخیر به ابوعلی سینا و سؤال درباره سبب اجابت دعا و کیفیت زیارت و حقیقت آن.
نک: ذریعه، ۵/۱۷۳؛ مجلس، ش ۴/۳۰۷۱؛ فهرست مهدوی، ۶.
۱۳. **زهد الحکماء** (اخلاق-عربی)
و سیره القدماء (مقاله فی...)
(ص ۱۰۲-۱۰۵)
از:؟
در حالات و سخنان فیثاغورس و سقراط.
گویا بخشی از یک کتاب باشد.
نک: ادبیات، ۳/۳۰۷.
آغاز: بسمله زهد الحکماء و سیره القدماء فیثاغورس
کان من الحکماء الزهاد فی الدنیا...
انجام: ... یزید حلمک و اکرم صاحبک یکمل مروتک.
۱۴. **جواب ابی سعید ابی الخیر** (عربی)
(ص ۱۰۵-۱۰۸)
از: شیخ ابوعلی بن سینا (د: ۴۲۷هـ).
نک: مرعشی، ۲۸/۳۲۲.
آغاز: بسمله ایها العالم وفقک الله لما ینبغی و رزقک
من سعادة الابد... انی من الطریق المستقیم علی یقین...
انجام: ... و اساله ان یتقربنی الیه انه قریب مجیب.
۱۵. **الحکمة و النصیحة** (اخلاق-عربی)
(مقاله فی...)
(ص ۱۰۸-۱۰۹)
- گویا از شیخ ابوعلی بن سینا (د: ۴۲۷هـ).
نک: دانشگاه، ۳/۲۱۱.
آغاز: فصل من کلامه رحمة الله علیه و بعد فان
اکمل الناس عقلا و اصوبهم رأیا و...
انجام: ... و الحکم البالغة و المعارف التامة و
السلام.
۱۶. **کلام امیر المؤمنین** (حدیث-عربی)
علی (ع)
(ص ۱۱۰-۱۱۱)
آغاز: ایها الناس اعلموا ان المدة و ان طالت...
انجام: ... یا طوبی من عرف العلوم الالهیة...
الدنیویة.
۱۷. **مطالب پراکنده** (شعر-فارسی و عربی)
(ص ۱۱۲)
شامل چند قطعه به عربی که در آغاز آنها این
عبارت آمده: «هذه المقطعات یلیق ذکرها عند المناديات
و کتابتها فی المکاتبات»، غزلی به فارسی با مطلع «تا
وعدة وصل تو رسیدست...».
۱۸. **قصیده** (فارسی)
(ص ۱۱۳)
گویا از خواجه صدرالدین ابادی؟ ابهری.
شامل بیست و یک بیت. در آغاز قصیده به شنگرف
این عبارت آمده است: «خواجه صدرالدین ابادی؟ ابهری
گوید که تهنیت روز کون ینکلامشی در مدح امراء عظام
ترمد از وجیتو؟ زنده روانهما».
قوافی این قصیده لغات مغولی بوده که زوی آنها
«مشی» است.
آغاز قصیده:
ای جمالت کرده بر رخ زلف را یاسامشی
و از شراب نار چشم مست را سیغامشی...

- انجام:
جاودان مانند یا باشد جهان با یکدگر
در نعیم و ناز و کام و دولت و جرغامشی.
- میفکن....
انجام: ...وز طلب مرضات خود حریص گرداناد انه
لطیف مجیب.
- ۱۹. دورباعتی** (شعر-فارسی)
(ص ۱۱۴)
رباعتی اول:
سلام من برسان ای نسیم باذ شمال
به نزد آن صنم ماه روی مشکین خال
بدو بگوی کی تا دور یکشبه‌ای زدم
تنم زمویه چو موی و دلم زناله چو نال
رباعتی دوم: للحکیم شمس‌الدین المعقول
روی چو مهت کی خلد بیرایه اوست
طفلیست که حفظ ایزدی دانه؟ اوست
زلفین تو بر عارض تو دانی چیست
چتریست کی آفتاب در سایه اوست.
- ۲۲. ترجمه وصایا ذهبیه** (اخلاق-فارسی)
(ص ۱۵۶-۱۵۷)
پند و اندرزه‌های منسوب به فیثاغورس.
آغاز: ترجمه وصایا ذهبیه از گفتار فیثاغورس حکیم
و این وصایا را ذهبیه از آن گفته‌اند که قدما آن را به آب زر
نیشتنندی....
انجام: ...توفیق این سعادت رفیق احوال باد و السلام.
- ۲۳. قصیده ادیان** (فارسی)
(ص ۱۵۸-۱۵۹)
از:؟
قصیده‌ای در باب ادیان.
آغاز:
بشنو این قصه ادیان زمن ای اهل هنر
کی ز ادیان رسل دین کذامین بهتر
انجام:
اینک مشهور جهانند سرابی آیند
محلده؟ و سقسقطی و ان دیگرانرا چه خطر
- ۲۰. الروایات و الاقوال و الحکایات** (عربی)
(ص ۱۱۵-۱۵۴)
از:؟
گویا بخشی از یک کتاب باشد. این نسخه از آغاز و
انجام افتادگی دارد.
آغاز افتاده: شعر ابومحمد الغسانی اناس اذا هزوا
الرماح تسربلت نفوس....
انجام افتاده: ...و قالت اهلا و سهلا بالامیر ما
الذی...قالت...
- ۲۴. اشعار** (فارسی)
(ص ۱۵۹)
شامل شعری از شرف‌الدین شفره اصفهانی با مطلع
«ای بی خبر از عالم ارواح کجایی در مصطبه خال
سراسیمه چرائی» و نیز دو رباعی.
- ۲۱. اخلاق ناصری (بخشی از...)** (فارسی)
(ص ۱۵۵-۱۵۶)
از: خواجه نصیرالدین طوسی.
این نسخه شامل یک برگ و بخش انتهایی کتاب
است.
آغاز: به تو محتاج بود ازلت حاجت او با فردا
- ۲۵. کلمات ساکنان راه دین** (اخلاق-فارسی)
(ص ۱۶۰-۱۷۴)
از:؟
شامل روایات، اقوال صحابه و عرفا و بزرگان.

- آغاز: بسمله این چند کلمات است که ساکنان راه دین گفته‌اند بهر فایده طالبان راه خدای تعالی ....
انجام: ... این خصلت‌ها خدای تعالی دشمن دارد و پیغمبر ازو بیزار باشد و الله اعلم.
- ۲۶. اشعار** (فارسی و عربی)
(ص ۱۷۴-۱۷۷)
از جمله از سید علوی، نظامی، ناصر (تخلص) و اشعاری دیگر که در نسخه نام سراینده‌گان نیامده است.
- ۲۷. گفتار عارفان** (فارسی)
(ص ۱۷۸-۱۸۷)
از:؟
منقول از بایزید و دیگران.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد بدانکه هیچ چیز آن نمره نیارد که سخن روندگان راه حق ...
- ۲۸. فواید** (اخلاق-فارسی)
(ص ۱۸۷-۱۹۹)
فوایدی از کلام خواجه محمود فضل؟
آغاز: فرمود که هر که دفع سه چیز کرد برست دفع شهوات دفع حرص دفع طعام ....
انجام: ... فرمود السلطان من سلط علی نفسه تمت و الحمد لله.
- ۲۹. رساله‌ای در عقاید** (عقاید-فارسی)
(ص ۲۰۱-۲۰۴)
از:؟
این نسخه که از آغاز افتادگی دارد. شامل فصولی از باب چهارم و باب پنجم در مقالات نبوت است.
آغاز افتاده: طاعت کند که نخست باری طاعت در وی نیافرید... فصل نهم در آنچه هیچ کس را به هیچ وجه بر خدای اعتراض نرسند ....
- انجام: ... پس باید که بنده از... معاصی در دوزخ مخلد نماند و ما توفیقی... و سلم تسلیم کثیراً.
- ۳۰. اقاویل قدمای فلاسفه** (فلسفه-فارسی)
= رساله در توحید
(ص ۲۰۵-۲۶۸)
از: یعقوب بن موسی متطبب.
این رساله که به جهت امیر خاصبک نگارش یافته مشتمل بر سخنان فلاسفه قدیم از جمله افلاطون و ارسطو است. بخشی از این اثر به تصحیح مرحوم محمد تقی دانش پژوه در شماره اول نشریه دانشکده الهیات چاپ شده است. این نسخه طبق آنچه که در انجامه آمده جزو اول از مجموعه مؤلف است که کاتب آن محمد بن عثمان بن اسماعیل معروف به حواری در رمضان سنه ۷۰۸ هـ کتابت کرده از روی نسخه اصل مورخ ۲۳ رمضان ۶۵۶ هـ.
- آغاز: بسمله خدای عزوجل زندگانی خداوند ولی النعم الامیر الاجل ....
انجام: ... لا یلحق الباری شبه و کثرة البتة کمل هذا الكتاب الجلیل من مجموع...
- ۳۱. وصایای ارسطاطالیس** (اخلاق-فارسی)
به اسکندر
(ص ۲۷۰-۲۷۱)
آغاز: بسمله چنین آورده‌اند که چون اسکندر را که زمین یونان ....
- ۳۲. مطالب پراکنده**
(ص ۲۶۸-۲۶۹ و ۲۷۲-۲۸۸)
شامل گفتاری از جالینوس، بوعلی سینا، روایتی از حضرت امیر(ع)، اشعاری از سعدی و دیگران، مطلبی راجع به شناخت غره هر ماه گویا منقول از خواجه نصیرالدین طوسی.

مجموعه ۱۰۰۷۱: آغاز رساله نخست: الوثائق الغزانبیه

در اثبات توحید و واجب الوجود که به دستور بزرگی نوشته است. بعد از آن، نوشتاری است از مؤلف در توضیح و شرح همین رساله با عنوان «جوابی که مسود حروف به موجب مکتوب علیحده نوشته و با این رساله به جهت آن عزیز فرستاده».

نک: مرعی، ۳۲۲/۵ (بدون نام مؤلف)؛ ملک، ۵/۳۴۱.

آغاز: بسملة الحمد لله المتوحد فی الذات و الصفات بالبراهین...

انجام افتاده:... و آنچه را محجوبان موجودات پندارند... کل من...

خط مجموعه: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ اولین رساله با حواشی است. سرلوح مذهب و مرصع در آغاز نسخه؛ دو صفحه اول طلااندازی دندان موشی بین سطور؛ تمامی صفحات مجدول مذهب؛ در گ ۶۶-۶۷ اشعاری از حافظ و جامی و بندی با آغاز «نحن سر الله الذی لایخفی نوره الذی لا یطفی...» دیده می‌شود.

در برگ‌های اول و دوم و آخر یادداشت‌های پراکنده از جمله اشعار و آیاتی دیده می‌شود. جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر.

۱۴×۵/۲۱ سم. ۸۱ گ. ۱۵ س. (ثبت ۸۵۴۵۵)

۱۰۰۷۳

الملخص فی اصول الدین (کلام-عربی)

از: سید مرتضی علم‌الهدی (د: ۵۴۳۶هـ).

شامل مباحث توحید و صفات خداوندی و عدل در چهار جزء، اما در این نسخه فصولی از اول جزء اول و فصولی از آخر جزء چهارم ساقط شده است.

نسخه دیگری از آن در منابع یافت نشد. این اثر به تحقیق محمدرضا انصاری قمی توسط کتابخانه مجلس و مرکز نشر دانشگاهی در ۱۳۸۱هـ چاپ شده است.

خط مجموعه: نسخ با چند قلم. تاریخ کتابت: ق ۵۸. کاتب شماره ۳۱: محمّد بن عثمان بن اسماعیل معروف به حواری. ۷۰۸هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ نخست یادداشت‌های متفرقه از جمله تملک عبدالله بن حاجی محمدرضا نجل آغا محمّدباقر، شعری با مطلع «بر سر کوی تو سرها می‌رود جان فدای روی زیبا می‌رود...»؛ مهر مدوری که سجع آن گويا «غلام علی ابن حیدر علی» است در برخی صفحات دیده می‌شود و نیز مهر مربعی به سجع «صراط علی حق نمسکه محمّد علی».

جلد: تیماج مشکی.

۱۰×۲۴ سم. ۲۸۸ ص. سطور مختلف.

(ثبت ۱۴۴۱۷)

۱۰۰۷۲

مجموعه

۱. **حلاوة المناجاة**

(ادعیه-فارسی)

(ص ۱-۶۶)

از: محمّد مشهور به عبدالرحیم سنجری.

ترجمه و شرح مناجات خمسہ عشر امام سجاده (ع) شامل مقدمه و دو جزء. جزء اول ترجمه تحت اللفظی مناجات و جزء دوم شرح برخی از عبارات‌های این دعا. نک: مرعی، ۳۲۲/۵ (بدون نام مؤلف)؛ ملک، ۵/۳۴۱ (با نام سجری).

آغاز: بسملة شیرین‌ترین شهادی که از نی کلک ریزد شکر شکر منعمی...

انجام: ... و اخرج حب الدنيا من قلوبنا... یا ارحم الراحمین.

۲. **اثبات توحید**

(عقاید-فارسی)

(ص ۶۷-۸۰)

از: محمّد امین امامی.

ش ۱۰۰۷۳: الملخص فی اصول الدین، برگ ۱۴۲ رو

در تحقیق اسرار قضا و قدر و مسئله جبر و اختیار با استناد به روایات اهل بیت (ع).

آغاز: نحمدک اللهم یا مبدی یا معید و الحمد من نعمائك... فیقول... الشیخ عبدالرزاق بن شیخ داود الکاشرانی....

انجام: ... و قوله تعالی قل الله خالق کل شیء دلیل صدق بر این مرام است... محمّد و ذریته الطاهرة.

۴. مشکاة العارفين (حدیث - فارسی)

از: عبدالرزاق بن داود کاشانی (ق ۱۳ هـ).

در دیباجه این کتاب که به عربی انشاد شده مؤلف آورده که پنج رساله به نام یواقیت ختمه تألیف و برای هر یک عنوان جداگانه‌ای انتخاب کرده است. کتاب حاضر یکی از آن پنج رساله است که در آن چهل حدیث از جوامع روایی شیعه را انتخاب و شرح کرده و آنرا به غلامحسین خان سپهدار از درباریان فتحعلی شاه قاجار تقدیم نموده است.

در مدرسه نمازی خوی نسخه‌ای از این اثر وجود دارد که تنها شامل چهار حدیث است.

نک: فهرست مدرسه نمازی خوی، ۲۸۲.

آغاز: بسمله نحمدک یا الهی علی نعمائك و الحمد من نعمائك یا سیدی علی الأئک....

انجام: ... و او مرا ملاحظه می نمود و ساکت بود انتهی... و الله الهادی الی دارالسلام.

۵. درّ ثمین (مناقب - فارسی)

فی فضائل حضرت امیرالمؤمنین (ع)

از: عبدالرزاق بن داود کاشانی (ق ۱۳ هـ).

حسب امر غلام حسین خان در معرفت و فضایل و مناقب امیرالمؤمنین علی (ع) نگاشته است.

آغاز: بسمله ابتدأت باسمک العلی الاعلی الاعظم

اعلم العالمین... السلام ای عرش را بر درگهت رو بر زمین....

آغاز افتاده: قدمها يرجع الی ذاتها و متی ادعی ذلک....

انجام افتاده: ... و اما الالغاء الرابع الی المضار و المنافع... الی الهرب من الاسد...

خط: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت: ۱۰۲۷ هـ (گ ۹۱).

عناوین مشکی؛ جزو کتابخانه شیخ الاسلام زنجانی (۱۳۰۴ - ۱۳۷۳ هـ) بوده است.

جلد: چرم فرسوده مشکی.

۱۴۲ گ. ۲۳ س. (ثبت ۸۶۰۷۰)

۱۰۰۷۴

مجموعه

۱. «تفسیر آیه» (تفسیر - فارسی)

الالی الله تصیر الامور»

از: عبدالرزاق بن داود کاشانی (ق ۱۳ هـ).

در پاسخ به سؤال سائل از حقیقت معنی آیه مذکور. آغاز: بسمله الحمد لله المتجلی لخلقه بخلقه و الظاهر لقلوبهم بحجته... سؤال کرد خلیلی از اخلاء الله... انجام: ... بعضی خواهند گفت هذا ما وعد الرحمن... ان الحمد لله رب العالمین.

۲. یوم الهی (تفسیر - فارسی)

از: عبدالرزاق بن داود کاشانی (ق ۱۳ هـ).

در بیان یوم الهی که مقدار آن به موجب آیه ۵ سوره سجده پنجاه هزار سال از ایام دنیا است.

آغاز: بدان ای حبیب من که در خصوص یوم الهی....

انجام: ... و در اینکه سبقت رحمته غضبه... انتهی الخاتمه مع ما فی ذیلها بعون الله تعالی و توفیقه.

۳. مخزن الاسرار (کلام - فارسی)

از: عبدالرزاق بن داود کاشانی (ق ۱۳ هـ).

انجام: ... و جعلهم شفعاى يوم الدين ختمنا الكلام...
ذریته الطاهره آلا ف ثناء و تحية.

۶. رساله يمينه (فلسفه - فارسی)

از: عبدالرزاق بن داود کاشانی (ق ۱۳ هـ).
در بیان اشرفیت جانب یمین بر جانب شمال با ذکر
براهین عقلیه و شواهد نقلیه.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمين و العاقبه
للمتقين... اما بعد الحمد... چون در سالف زمان اختلافی
در میان اهل فطانت و دانش سمت وقوع پذیرفته...
انجام: ... در وقت عمل که روی توجه به جانب یمین
است... ختم بالخیر و السعاده.

خط مجموعه: نستعلیق. رقم کاتب پاک شده.

تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

برگ اول تا چهارم تقریظی است بر این مجموعه
که در آن از فتحعلی شاه، غلام حسین خان و
مؤلف تمجید شده است. دارای ۴ سرلوح مذهب
و مرصع؛ برگ اول و دوم و چهارم و پنجم با
حواشی مرصع و مذهب به گل و بوته؛ تمامی
صفحات مجدول به رنگ‌های زرد و آبی و
مشکی؛ با مهر کتابخانه باقر ترقی در روی برگ
اول.

جلد: مقوایی که چرم روی آن از بین رفته.

۱۴/۵ × ۲۰/۵ سم. ۲۶۹ گ. ۱۷ س.

(ثبت ۷۸۷۰۸)

۱۰۰۷۵

مصایح القلوب (اخلاق - فارسی)

از: حسن بن حسین شیعی سبزواری (ق ۵۸ هـ).
پنجاه و سه فصل در اخلاق و آداب اسلامی، با
استناد به احادیث اهل بیت (ع) و سخنان بزرگان، حکما،
عرفا و جز اینها، در سال ۱۳۷۵ هـ توسط دفتر نشر
میراث مکتوب به چاپ رسیده است.

نک: ذریعه، ۲۱/۹۰؛ مجلس، ش ۱۴۴۱۴؛ مرعشی،
۸/۱۵۶؛ دانشگاه، ۱۲/۲۸۷۰؛ فهرستواره، ۶/۶۰۷.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى شمس بشموس شرقیه
شعله النور...

انجام افتاده: ... و لله العزة و لرسوله و للمؤمنين...

خط: نستعلیق. بی. کا. تاریخ کتابت: ح ق ۹ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ برخی اوراق
وصالی شده؛ در روی برگ اول یادداشتی است از
محمد نعمت‌اللهی مبنی بر اینکه به طور تحقیق
مؤلف این کتاب حضرت شیخ روزبهان است
(بخشی از یادداشت زیر وصالی رفته) و در برگ
آخر اشعاری است که محمد بن عبدالله حسینی
فیروزآبادی متخلص به غافل به رسم یادبود
نوشته است.

جلد: گالینگور با عطف و گوشه چرمی قهوه‌ای.

۱۴ × ۲۲ سم. ۳۷۸ گ. ۱۸ س. (ثبت ۷۶۴۷۸)

۱۰۰۷۶

تحقیق هیولی = اثبات هیولی (فلسفه - عربی)

از: شمس‌الدین محمد بن احمد خفری (د: ۹۷۵ هـ).
در یک مقدمه و دو مقصد. خفری در این رساله از
حاشیه خویش بر شرح تجرید و پاسخی را که به اشکال
وارد شده بر تعریف انسان به حیوان ناطق داده یاد
می‌کند.

نک: ذریعه، ۱/۱۱۲؛ دانشگاه، ۳/۱۹۸؛ سپهسالار،

۱/۳۸۲.

آغاز موجود: الصلوة على مظهر الاعلى محمد و

آله... فی تحقیق الهیولی و توابعها...

انجام: ... المتشخصه بعلة وجودها... هذا آخر ما
قصدته فی هذه... قدتم كتابة هذه الرسالة.

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در چند برگ آغاز
و پایان نسخه برخی نوشته‌ها از بین رفته

در آداب سیر و سلوک به روش متصوفه و طریقه
نقشبندیه. در نام کتاب تردید است.
آقای عارف نوشاهی این اثر را منسوب به خواجه
دانسته و اینکه اطلاعی از آن در دست نیست.
نک: احوال و سخنان خواجه به تصحیح و مقدمه
عارف نوشاهی.

آغاز افتاده: و آزاده بگرداند بلکه تا از تجلیات
اسمایی و صفاتی بتمامی...
انجام: ... التماس آنکه این سخن را بر وجهی که ما
قاصر فهمان را...
انجامه: تمت النسخة الشریفه المبارکه المیمونه من
انفاس سلطان الاولیاء... حضرت خواجه عبیدالله... و یا
اکرم الاکرمین آمین.
خط: نستعلیق. بی. کا. تاریخ کتابت: ق ۱۰هـ.
مجدول به رنگ زرد و آبی، برخی صفحات
وصالی شده.
جلد: تیماج مجدول فرسوده.
۲۰ × ۲۱ سم. ۵۳ گ. ۱۵ س. (ثبت ۷۸۷۷)

۱۰۰۷۹

مجموعه

۱. **مشوق الحقیقة** (عرفان - عربی و فارسی)
از:؟
در بیان فضیلت سیر و سلوک و مجاهدت با استناد
به سخنان اهل بیت (ع) و بزرگان و نیز در رد فرق صوفیه
و مدعیان عرفان مشتمل بر مقدمه، دو باب و خاتمه.
باب اول در بیان فضیلت سلوک و مجاهدت و
ریاضت، باب دوم در بیان حق و باطل فرق سالکان.
مؤلف آن را در ۱۹ رمضان ۱۳۱۵هـ به پایان رسانده
است.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی خلقنا لطاعته و اکرمنا
بدینه و امانته... اما بعد فان الله سبحانه خلق الانسان
لتحصيل....

و اوراق وصالی شده است.
جلد: تیماج مشکی.

۱۳ × ۲۱/۵ سم. ۱۴۹ گ. ۱۴ س.

(ثبت ۶۲۳۷۴)

۱۰۰۷۷

شجره الهیه

(فلسفه - فارسی)

از: محمد بن حیدر، رفیع الدین حسینی طباطبایی
(د: ۱۰۸۲هـ).

مختصری است در اصول دین مشتمل بر مقدمه و
هشت مطلب که به نام شاه صفی بهادرخان نگاشته و در
نهم ربیع الآخر ۱۰۴۷هـ به پایان رسانده است.
نک: ذریعه، ۲۸/۱۳؛ مجلس، ش ۱۴۴۴۸/۲؛
مرعشی، ۱۱۸/۱؛ فهرستواره، ۱۷۵/۶.
آغاز: بسمله حمد بیحد و ثنای بی عد معبودی را
سزد که به افاضه انوار وجود مکتومات...
انجام: ... وجود جنت و نار مصدق به باشد... و صلوة
بر نبی و آل ختم کلام نمود.

خط: نستعلیق زیبا. کاتب: ابوطالب خوشنویس.
تاریخ کتابت: ۱۱۲۳هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ تمامی صفحات مجدول به رنگ زرد و
آبی؛ در روی برگ اول این یادداشت آمده: «هو
الله تعالی رساله شریفه موسومه بشجره الهیه در
معارف حقه حقیقیه در عصر صفویه نگاشته شده
و به خط استاد مسلم میرزا ابوطالب خوشنویس
علیه الرحمه ورقی هزار دینار تقویم شد».
جلد: تیماج قرمز با عطف مشکی.
۱۴ × ۲۱ سم. ۶۲ گ. ۱۰ س. (ثبت ۶۶۸۵۵)

۱۰۰۷۸

انیس السالکین؟

(عرفان - فارسی)

از: خواجه عبیدالله احرار (د: ۸۹۵هـ).

مشمول بر دو قسم. در این نسخه فهرست مطالب در آغاز آمده است. محمد انوار الحق دهلوی کاتب این نسخه طی یادداشتی متذکر شده که این کتاب را با چند نسخه مقابله و تصحیح کرده است (ص ۲۲۱).

آغاز: بسملة الحمد لله كفى و سلام على عباده الذين اصطفى خصوصاً على سيدهم....
انجام: ... ولكل واحد يسع ان يصطلح على ما يشاء...
فى هذا المقام.

**۲. اجوبة الاثنى عشر
عن السؤال المشهور على حديث الصلوة
على سيد البشر**
(ص ۲۲۰-۲۶۷)

از: عبدالحق بن سيف الدين دهلوى (د: ۱۰۵۲ هـ).
در بیان تشبیه ذکر شده در دعای «اللهم صل على محمد و آل محمد كما صليت على ابراهيم و على آل ابراهيم» و پاسخ به اشکالات وارده بر آن.
آغاز: بسملة اللهم يا رب صل و سلم على انبيائك....

انجام: ...الى ما شاء الله من الكيفية و العدد... و الله اعلم و علمه اتم و اكمل فقط.
خط مجموعه: نسخ. کاتب رساله اول محمد انوار الحق دهلوى قارى. تاريخ کتابت: ۱۴ هـ.
رساله دوم سيد محمد ولى الله بن مولوى محمد على، تصحيح شده همراه با حواشى.
جلد: مقوایی سبز با روکش کاغذی.
۱۳۴ گ. ۱۷ س. (ثبت ۸۷۸۴۹)

۱۰۰۸۱

حاشية شرح التجريد
(فلسفه-عربى)
از: مير سيد شريف گرگانی (د: ۸۱۶ هـ).
حاشیه‌ای است بر شرح قدیم تجرید شمس‌الدین محمود اصفهانی (د: ۷۴۹ هـ).

انجام: ... و المولوى المعنوى و لسان الغيب و الشيخ سعدى... قد فرغ مؤلفه الحقیير من تألیفه... العافین عن الناس.

**۲. ترجمه دیوان
امیرالمؤمنین (ع)**
(شعر-فارسی)

از: شوقی بغدادی (ق ۵۹ هـ).
ترجمه فارسی منظوم اشعار منسوب به امیرالمؤمنین علی (ع). این نسخه فاقد دیباچه است.
این اثر به تصحیح مریم روضاتیان در ۱۳۸۳ هـ چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۵۴۹/۹؛ منزوی، ۲۷۲۲/۴.
آغاز: بسملة الناس من جهة التمثال اكفاء... آدمى از ره تمثال بهمى مانند...
انجام: ... يقين هستى غنى از بارى او... گوى و میدان.

خط: نستعلیق زیبا. رساله اول حسب الخواش
آقا مشهدى محمد رضا کتابت شده. تاريخ کتابت:
ذی قعدة ۱۳۲۰ هـ.
کاتب رساله دوم محمد رضا بن عبدالعلى بزاز اردبیلی، ۲۸ جمادى الثاني ۱۳۱۸ هـ. عناوين و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج قرمز، مجدول.
۲۱ × ۱۶ سم. ۸۳ گ. ۱۶-۱۷ س.
(ثبت ۶۶۹۱۴)

۱۰۰۸۰

مجموعه

**۱. تحصيل التعرف
فى معرفة الفقه و التصوف**
(تصوف-عربى)

(ص ۱-۲۱۹)
از: عبدالحق بن سيف الدين دهلوى (د: ۱۰۵۲ هـ).
در معرفت فقه و تصوف و احوال صوفیه و فقها

نک: ذریعه، ۱۱۸/۶؛ مجلس، ش ۱۷۴۷؛ دانشگاه، ۲۳۱/۳.

آغاز افتاده: الکبری لایتوقف الاعلی العلم بثبوت الاکبر للاصغر ...

انجام افتاده: ... و هو الذی ان شاء فعل و ان لم یشا لم یفعل... یلزمه الفعل...

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.

نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده.

جلد: تیماج سبز با عطف و حاشیه مشکی.

نک: ۵۰۲ گ. ۲۳ س. (ثبت ۴۹۳۴۲)

۱۰۰۸۲

شرح فصوص الحکم (عرفان - عربی)

از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵ هـ).

شرح بر فصوص الحکم ابن عربی که در ۸۱۴ هـ به اتمام رسیده است. این اثر به تحقیق و تعلیق محسن بیدارفر در دو مجلد به سال ۱۳۷۸ هـ چاپ شده است.

نک: کشف الظنون، ۱۲۶۳/۲؛ مجلس، ش ۸۵۰۳؛ دانشگاه، ۲۷۳۹/۷.

آغاز: بسملة الحمد لله مفصل الآيات فی صحائف قوالب قلوب ...

انجام: ... واقرب الطرق من فهم الاطلاق... ختم بالخیر و الظفر لسنه... و السلم.

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ۸۳۵ هـ. مکان

کتابت: ابرقوه.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح

شده با حواشی به رمز «ب» و دیگر حواشی؛

برخی صفحات و صالی شده؛ بخشی از دیباچه

مؤلف افتاده؛ در برگ اول و آخر یادداشت‌هایی

دیده می‌شود از جمله یادداشتی که نویسنده آن

ابتدا تصور می‌کرده این کتاب از شریف علی

همدانی است اما بعد متوجه شده که تاریخ تألیف

آن با تاریخ وفات سید همدانی مطابقت ندارد.

جلد: تیماج قرمز، ترنج.

۱۰×۱۹/۵ سم. ۵۱۱ گ. ۱۵ س.

(ثبت ۶۲۱۴۰)

۱۰۰۸۳

مجموعه

۱. انیس الغریاء

(عرفان - فارسی)

(ص ۱-۴۱)

از: نور قطب عالم بن علاء‌الدین پندوی بنگالی (د:

۸۱۸ هـ).

مؤلف عارفی دلسوخته و مجذوب حق گشته که به

گفته خود «خواستم که ازین خم خانه شراب محبت جرعه

جام به کام جان دوستان و معتقدان خود ریزم و شعله انس

طلب در دل ایشان افروزم...».

به نثر آمیخته به نظم و با ذکر احادیث و حکایات.

این کتاب چاپ شده است.

نک: مشترک، ۱۲۹۷/۳؛ فهرستواره، ۱۲۶/۷؛ مشار،

۵۹۳/۱.

آغاز: بسملة حمد و ثنا مر مفضلی را که فضل داد

مهاجرانرا بر قاعدان بعلو درجه و ...

انجام: ... هر که خواهد بگرید بر دنیا بگو که بگریی... همه بگریستند تمت الرسالة.

۲. سراج الایمان

(اخلاق - فارسی)

(ص ۴۵-۲۰۰)

از: صدر جهان، حسین بن روح‌الله حسینی طوسی

(ق ۱۰ هـ).

در بیان «اثبات وجوب توبه و فضیلت آن و حکایات

بعضی تائبان از انبیاء، ملوک و باقی مردمان». مشتمل بر

مقدمه، پنج مقاله و خاتمه که به ابراهیم قطبشاه (د:

۹۹۸ هـ) تقدیم شده است. در ذریعه از کتاب ذخیره الجنه

مؤلف یاد شده است.

نک: ذریعه، ۱۵/۱۰.

ش ۱۰۰۸۲: شرح فصوص الحکم، پایان متن

غلط کتاب را فضائح الروافض دانسته است با مهر بیضوی وی.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۴/۵ × ۲۰ سم. ۴۶۶ ص. ۲۳ س.
(ثبت ۱۴۱۵۵)

۱۰۰۸۵

علم الآفاق والانفس (فلسفه - عربی)

از: شمس‌الدین سمرقندی، محمد بن اشرف حسینی
(د: بعد ۵۶۹۰ هـ).
در معرفت خداوند و آفریدگانش، مشتمل بر مقدمه و چهار مظهر، الاول فی ذات الله تعالی و صفاته و الروحانیات و متعلقات الاجسام، الثاني فی هیئته العالم و ما یلزم من ترکیب اجزائه، الثالث فی العناصر ما یتولد منها، الرابع فی المركب من السماوی و العنصری و هو الانسان.

نک: مختارات من المخطوطات العربیه فی مکتبات ترکیا، ۵۱۵-۵۱۷.
آغاز: بسملة الحمد لله الذی ابدع انواع الحقائق و طبایعها و اشاء اصناف الخلائق و منافعها...
انجام: ... خاتمة الكتاب هذا آخر كتاب الآفاق و الانفس و ما اردنا ايراده من معرفة الله... و العجز عن درک الادراک ادراک... و اصحابه الطاهرين.

خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: ح ق ۸-۹ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ در حاشیه تصحیح شده، با چند شکل هندسی؛ برگ اول مجدول قرمز؛ در انتهای نسخه آمده: من جمله کتب العبد الفقیر ابی عبدالله الحسین... (پاک شده). در روی برگ اول مهر مدور به سجع «محمد بن الشرف... (ناخوانا) ۹۴۷».

جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج.
۴۹ گ. ۲۷ س.
(ثبت ۱۴۱۶۱)

آغاز: ای واقف اسرار ضمیر همه کس و ای از ره لطف دستگیر همه کس...
انجام: ... بلکه از آبا و اجداد نیز برکت کند و روز بروز... بحق محمد و آله الطیبین الطاهرین.
خط مجموعه: نستعلیق. نام کتاب پاک شده.
تاریخ کتابت: ۱۳۰۰ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول و دو برگ آخر یادداشت‌ها و چند نقاشی معمولی دیده می‌شود.
جلد: تیماج قرمز با عطف و حاشیه قهوه‌ای، سوخت، ترنج با سر.
۱۴ × ۵/۲۴ سم. ۱۰۰ گ. ۲۳ س.

(ثبت ۲۲۱۸۱)

۱۰۰۸۴

نقض (کلام - فارسی)

از: نصیرالدین عبدالجلیل قزوینی رازی (ق ۵۶ هـ).
این اثر که به بعضی مطالب النواصب فی نقض بعض فضائح الروافض شهرت یافته ردی است بر کتاب بعض فضائح الروافض تألیف یکی از علمای اهل سنت که به آرا و عقاید شیعه تاخه و مورد نقد قرار داده است.
نقض به تصحیح و تعلیقات مرحوم میر جلال‌الدین محدث ارموی منتشر شده است.

نک: ذریعه، ۳/ ۱۳۰؛ فهرستواره، ۹/ ۵۸۹.
آغاز: بسمله چون جواهر محامد که غواصان دریای دین به صحبت دلیل از قعر بحر دل...
انجام: ... و در خاتمه این کتاب التجا کردیم... برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت: جمادی الثانی ۱۰۶۸ هـ.
نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ دوم یادداشت تملکی است از محمد حسن بن الحاج ابوطالب... (زیر وصالی رفته) که به

ش ۱۰۰۸۵: علم الآفاق و الانفس، آغاز متن

ش ۱۰۰۸۵: علم الآفاق و الانفس، پایان متن

و نثر و حکایات در دوازده فصل: ۱. در مبدأ سلوک. ۲. معرفت سلوک. ۳. مناهات سلوک. ۴. نصیحت اهل سلوک. ۵. در بیان وحدت. ۶. تجرید سالک. ۷. قاعده طریقت. ۸. کمال استغنا. ۹. در آغاز فطرت. ۱۰. در مباحثات. ۱۱. در بیان متابعت رسول (ص). ۱۲. در کشف معانی.

آغاز: بسمله فصل اول در مبدأ سلوک الهی این چه سود است ....

انجام: ... ایصال به هم رسانیده بود.

خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق زیبا. کاتب: محمد هاشم بن محمد جعفر کاشانی. تاریخ کتابت: ۱۲۸۰ هـ. رساله سوم ۱۲۸۱ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات مجدول به رنگ‌های زرد و آبی؛ در آغاز هر رساله سرلوح مذهب و مرصع با نقش گل و بوته؛ برگ اول مجدول با نقش گل و بوته مرصع در حاشیه؛ طلائندازی دندان موشی بین سطور در دو برگ آغاز رساله‌ها؛ اوراق به رنگ‌های زرد و آبی و صورتی و سبز یا سه برگ اضافی در آخر. جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۲/۵ × ۲۰/۵ سم. ۲۰ گ. ۱۵ س.

(ثبت ۶۴۶۵۹)

۱۰۰۸۷

حاشیه حاشیه تحریر القواعد المنطقیه (منطق-عربی)

از: عماد بن یحیی بن علی فارسی (ق ۹ و ۱۰ هـ). حاشیه‌ای است بر حاشیه میر سید شریف گرگانی بر تحریر القواعد المنطقیه قطب رازی بر الرسالة الشمسیه کاتبی قزوینی. این حاشیه تا مبحث تصورات را شامل است.

۱. در ذریعه و سایر نسخ عنوان «فیض» آمده است.

۱۰۰۸۶

مجموعه

۱. الواردات القلیبیه فی معرفه الربوبیه (ص ۱-۳۱)

از: صدرالدین محمد شیرازی (د: ۱۰۵۰ هـ). مباحثی درباره اثبات واجب الوجود. در این نسخه با عنوان «اشراق»^۱ و در ۳۹ اشراق آمده. این رساله چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۵/۱۰؛ مجلس، ش ۵۹۲/۳ و ش ۴۹۶۹؛ مرعشی، ۲/۱۰۶؛ دانشگاه، ۳/۳۹۷؛ کتابشناسی ملاً صدرا، ۲۲۸.

آغاز: بسمله بعد الحمد لمبدع النفس و العقل... ایها الطالب للسعادة المؤیدة و الشایق الی مصادفة... انجام: ... و لیکن هذا آخر ما اردنا ایراده و نهایه ما قصدنا... و قبل الوصیه و اتقی.

۲. سه اصل (ص ۳۲-۵۷)

از: صدرالدین محمد شیرازی (د: ۱۰۵۰ هـ). در دفاع از فلسفه و رد منکرین حکمت. این رساله چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۱۲/۲۶۱؛ مجلس، ش ۱۰۳ و ش ۳۲۶۲/۷؛ فهرستواره، ۶/۱۷۲.

آغاز: سپاس و ستایش بی انتها پروردگاری را سزاست که صحیفه نامه قدسی... انجام: ... رباعی با یارگر آرمیده باشی همه عمر... خوابی باشد که دیده باشی همه عمر.

۳. سیر و سلوک (ص ۵۷-۸۷)

از: رساله‌ای عرفانی در سیر و سلوک آمیخته به نظم

- نک: ذریعه، ۷۴/۶؛ مجلس، ش ۴۸۲ سنا؛ آستان قدس، ۱۵۹/۲۴.
- آغاز: قوله و رتبه اه اعلم من داب المصنفین ان یشیروا فی اول تصانیفهم...
انجام: ... و انت خبیر بانه قیل کالامرین المتضایفین لکان اولی... فی هذا الباب.
- خط: نستعلیق. کاتب: علی بن زین العابدین مدرس. تاریخ کتابت: ۳ ربیع الاول ۱۲۹۸ هـ. نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده. جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر، مجدول. ۱۲×۲۱/۵ سم. ۲۵۴ ص. ۱۵ س. (ثبت ۱۲۹۹۵)
- ۱۰۰۸۸
- مجموعه**
- ۱. مسائل؟**
(عربی و فارسی)
(ص ۱-۲۸)
از: ملا حبوی کاکری افغان؟
بیان مباحثی در فقه و عرفان با عنوان «مسئله». از روی نسخه اصل به خط مؤلف تحریر شده است. نیاز به بررسی بیشتری دارد.
نک: نشریه، ۵۵۸/۷.
- آغاز: بسمله اما بعد الحمد والصلوة و تبلیغ الدعوات و التسلیمات...
انجام: ... تطبیق اقوال مختلفه منقوله کنند بعید نیست انتہی افادته.
- ۲. باغ انجمن**
(ادبیات - فارسی)
(ص ۲۹-۱۳۱)
از: شمس‌الدین مفتون.
در صنایع ادبی شامل مقدمه در بیان بعضی از قواعد علم عروض، فصل اول در حصر انواع کلام منظوم، فصل دوم در ذکر صنایع لفظی، فصل سوم در توضیح بدایع
- معنوی، فصل چهارم در شرح اعمال معما و خاتمه در اقسام سرقت شعری و بیان حروف قافیه.
نک: نشریه دانشگاه، ۵۵۸/۷.
آغاز: بسمله آئینه پرداز بیان صیقل حمد صانعی است که خلوتکده ضمیر اهل اهل صفا...
انجام: ... باد در مکتب معنی چون مهر نقش پیرایه او جان پرور.
- خط مجموعه: نستعلیق. بی. کا. رساله دوم ۲۵ ذی قعدة ۱۲۱۲ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ رساله دوم مجدول؛ در فاصله بین دو رساله اشعاری در مذمت محمود افغان قندهاری دیده می‌شود.
جلد: مقوایی ابر و باد.
۱۴/۵×۲۲/۵ سم. ۲۱-۳۰ س. (ثبت ۷۸۳۲۹)
- ۱۰۰۸۹
- الاشارات و التنبيهات**
(عربی)
از: ابن سینا، حسین بن عبدالله (د: ۴۲۸ هـ).
این نسخه شامل بخشی از منهج اول و ده نمط است.
نک: ذریعه، ۹۶/۲؛ مجلس، ش ۲۹۱۵؛ دانشگاه، ۳/۱۴۲؛ مشار عربی، ۵۸.
آغاز: بسمله احمد الله علی توفیقه و اسله هدایة طریقه و الہام الحق بتحقیقه...
انجام: ... و وصیه ایها الاخ انی قد مخضت لک... هذا العلم و اصغته فالله بینی و بینک و کفی بالله وکیلا.
خط: نسخ. کاتب: ابراهیم بن بروسکی؟ بن بکر سلار بن شعبان. تاریخ کتابت: ۶۷۰ یا ۶۷۲ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ نسخه بدل دارد و در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ آخر دستور دارویی به نام ترکیب نورالدین المدرس بسواس؛ در برگ اول دو رباعی دیده می‌شود. جزو کتابخانه مجدالدین بوده.

در تحقیق معنای تصور و تصدیق. این رساله چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۴/ ۱۹۸؛ معجم المطبوعات، ۱۹۸۵؛ مرعشی، ۲۲/ ۷۶؛ دانشگاه، ۱۳/ ۳۴۳۰؛ سپهسالار، ۲/ ۴۳۱.

آغاز: بسمله هذا رسالة مشتملة على تحقيق معنى التصور و التصديق و تعريفهما و ...
انجام: ... لا يحصل الا الاذعان بتلك النسبة... لما فى نفس الامر.

۴. سلم العلوم (منطق-عربی)

(ص ۵۱-۸۰)

از: محب‌الله بن عبدالشکور هروی معروف به بهاری (ق ۱۲-۱۳هـ).

در مباحث منطقی که شروح متعددی دارد. این کتاب به چاپ رسیده است.

نک: گنج بخش، ۱/ ۲۲۹؛ آستان قدس، ۲۴/ ۱۸۶؛ مشار عربی، ۱۴۱۳.

آغاز: بسمله سبحانه ما اعظم شأنه لا يجد و لا يتصور لا ينتج و لا يتغير...

انجام: ... خاتمه اجزاء العلوم هي المسائل و المبادئ من الوسائل.

۵. مطالع الانظار (منطق-عربی)

(ص ۸۰-۸۷)

از: شمس‌الدین محمود بن عبدالرحمن اصفهانی (د: ۵۷۴۹هـ).

شرح مزجی مفصلی است بر طوابع الانوار قاضی بیضاوی (د: ۶۸۵هـ).

در آستانه به سال ۱۳۰۵هـ به چاپ رسیده است. این نسخه از انجام افتاده است.

نک: کشف الظنون، ۲/ ۱۰۱؛ معجم المطبوعات، ۴۵۴؛ مجلس، ش ۱۰۲؛ مرعشی، ۵/ ۵۶.

جلد: تیماج قرمز با عطف قهوه‌ای.

۱۶×۲۳ سم. ۸۶ گ. ۲۱ س. (ثبت ۱۴۲۰۵)

۱۰۰۹۰

مجموعه

۱. تهذیب المنطق

(منطق-عربی)

(ص ۱-۶)

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (د: ۷۹۲هـ). رساله‌ای مختصر در دو بخش منطق و کلام، نسخه حاضر شامل منطق است.

نک: کشف الظنون، ۱/ ۵۱۵؛ مجلس، ش ۴۸۵۱ و ش ۵۵۵۶/۱؛ مرعشی، ۲/ ۱۲۶؛ مشار عربی، ۲۳۰.

آغاز: بسمله الحمد لله الذى هدانا سواء الطريق و جعل لنا التوفيق ...

انجام: ... و هذا بالمقاصد اشبه.

۲. الرسالة الشمسية

(منطق-عربی)

فى القواعد المنطقية

(ص ۷-۲۱ و ۲۴-۳۸ مکرر)

از: نجم‌الدین علی بن عمر قزوینی (د: ۶۷۵هـ). مختصری در قواعد منطق مشتمل بر مقدمه و سه مقاله و خاتمه. در این نسخه این رساله از برگ ۲۴-۳۸ مکرر نوشته شده است.

نک: ذریعه، ۶/ ۳۴؛ کشف الظنون، ۲/ ۱۰۶۳؛ ملی، ۴۷/ ۱۲.

آغاز: بسمله و رتبته على مقدمه و ثلاث مقالات و خاتمه معتصما بجبل التوفيق ...

انجام: ... لامتناع ان يكون جزء الشيء مطلوباً ثبوته له بالبرهان و ليكن هذا آخر... لله اولاً و آخراً.

۳. التصور و التصديق

(منطق-عربی)

(ص ۳۹-۵۰)

از: قطب‌الدین محمد بن محمد رازی (د: ۷۶۶هـ).

- آغاز: بسملة اللهم انا نحمدك و الحمد من الائك و نشكرک و الشکر من نعمائك...
انجام افتاده:
... لكونه اعرف من الخاص يجب تقدير في التعريف...
- ۶. ايساغوجي** (منطق - عربي)
(ص ۹۱-۹۵)
از: اثيرالدين ابهری، مفضل بن عمر (د: ۵۶۶۳).
رساله‌ای موجز و خلاصه‌ای از مباحث مهم منطق که چاپ شده است.
نک: كشف الظنون، ۲۰۶/۱؛ مجلس، ش ۳۹۴۹/۱؛ آستان قدس، ۲۰/۲۴؛ معجم المطبوعات، ۲۹۱.
آغاز: بسملة قال الشيخ الامام العلامة... اما بعد فهذه رساله في المنطق اوردا فيها...
انجام: ... و السفسطة قياس مؤلف من مقدمات... البرهان لا غيره.
- ۷. ميزان المنطق** (منطق - عربي)
(ص ۹۹-۱۰۶)
از:؟
رساله موجزی که با تعريف علم آغاز شده و به مبحث قياس پایان می‌یابد.
نک: مرعشی، ۳۵۸/۲۸؛ ملی، ۳۹۴/۱۱؛ ملک، ۹/۳۴۵.
آغاز: بسملة العلم اما تصور فقط و هو حصول صورة الشیء...
انجام: ... و هو الذي يكون الاوسط فيه علة النسبة في الذهن فقط.
- ۸. هداية الحكمة** (فلسفه - عربي)
(ص ۱۰۷-۱۲۹)
از: اثيرالدين ابهری، مفضل بن عمر (د: ۵۶۶۳).
- این نسخه شامل طبیعیات است.
نک: كشف الظنون، ۲/۲۰۲۸؛ مرعشی، ۳۱/۴۶۲؛ ذریعه، ۱۴/۱۷۳؛ معجم المطبوعات، ۲۹۱.
آغاز: بسملة القسم الثاني في الطبيعيات و هو مرتب على ثلاثة فنون...
انجام: ... و من اراد الاستقصاء في الحكمة... بزبدة الاسرار و الله ولى التوفيق.
- ۹. الملخص في الهيئة** (هیئت - عربي)
(ص ۱۲۹-۱۵۳)
از: محمود بن محمد بن عمر چغمینی (ق ۵۸).
دارای مقدمه و دو مقاله، مقدمه در بیان اقسام اجسام، مقاله اول هیئت افلاک و متعلقات آن در پنج باب و مقاله دوم هیئت زمین دارای سه باب.
این کتاب شروح متعددی داشته و به چاپ رسیده است.
نک: ذریعه، ۲۲/۲۱۱؛ مجلس، ش ۱/۲۸۴۸؛ دانشگاه، ۱۵/۴۰۹۳.
آغاز: بسملة الحمد لله كفاء فضاله و الصلوة على نبیه... انى الفت هذا الكتاب فى بيان هيئة العلم...
انجام: ... بعشرة و عشرين ساعة و نصف ساعة بالتقريب و الاضوب.
- ۱۰. صرف (کتابی در...)** (ادبیات عرب - فارسی)
(ص ۱۵۵-۱۶۹)
از:؟
در باب اسما و افعال صحیح، مهموز، معتل و مضاعف با عنوان «قانون».
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين... بدان اسعدک الله تعالى في الدارين که جمله اسما و افعال...
انجام: ... در اول درآوردند چنانچه اطهر و اناقل و الله اعلم بالصواب.

- ۱۱. الشافية** (ص ۱۷۱-۲۲۷)
 از: ابوعمرو عثمان بن عمر، ابن حاجب (ق ۷۸۶هـ).
 نک: کشف الظنون، ۲/ ۱۰۲۰؛ مجلس، ش ۷۴۳۹؛
 مرعشی، ۱/ ۱۲۸؛ معجم المطبوعات، ۷۱.
 آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمين... و بعد فقد
 سألنی من لا یسعی مضایقته و لا یوافقنی مخالفته...
 انجام: ... و المفتوح ما قبلها تقلب الفا.
 خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ رساله هفتم در
 حاشیه تصحیح شده و روی برخی از کلمات و
 عبارت‌ها خط خورده است. صفحات سفید و
 نانوشته در لابلای نسخه وجود دارد.
 جلد: تیماج قهوه‌ای.
 ۱۴×۲۴ سم. ۲۲۷ گ. ۱۷ س. (ثبت ۷۸۹۹۷)
- ۱۰۰۹۱
- مجموعه**
- ۱. گلشن راز** (ص ۱-۶)
 از: شیخ محمود شبستری (ق ۸هـ).
 این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
 نک: ذریعه، ۱۸/ ۲۲۶؛ مجلس، ش ۶۶۶؛ مشار، ۴/
 ۴۲۹۸؛ کشف الظنون، ۲/ ۱۵۰۵.
 آغاز افتاده: نشانی داده‌اندت از خرابات...
 انجام:
 بنام خویش کردم ختم و پایان
 الهی عاقبت محمود گردان
- ۲. الواردات؟** (ص ۱۱-۱۸)
 از: بدرالدین محمود بن اسرائیل معروف به ابن
 قاضی سماونه (د: ۸۲۳هـ).
- ۳. مسلک عشاق** (شعر-ترکی) (ص ۲۰-۲۴)
 از: ملا عبدالله افندی (ق ۱۱هـ).
 قصیده رائیه در صد و بیست و پنج بیت در پسند و
 اندرز و مدح پیامبر اکرم (ص).
 نک: خطی مرکز احیاء، ۴/ ۲۱۰؛ نشریه دانشگاه،
 ۵۴۷/۱۱.
 آغاز: خدایه حمد بی غایت که لطفی بی نهایتدر...
 انجام: ... آیرمه قوللرک یا رب صراط... که اول کان
 شفاعتدر.
- ۴. طریقه سادات خلوتیه** (تصوف-عربی) (ص ۲۶-۲۷)
 از: درویش گلشنی.
 رساله مختصری در سیر و سلوک خلوتیه مبتنی بر
 دوازده مقام.
 آغاز: بسملة الحمد لله خالق الصور و الاشباح و
 رازق النفوس و الارواح...
 انجام: ... لمن طالع فی هذه الرسالة الشریفة... عامله
 الله بیره الجلی و الخفی آمین.
- ۵. رساله‌ای در عرفان** (عرفان-ترکی) (ص ۲۸-۴۳)
 از: ؟
 آغاز: حمد بی کران اول منان ذوالاحسان را

ق ۱۱۱. رساله سوم ۱۶ ربیع الاول ۱۰۸۵ هـ،
رساله پنجم و ششم به خط محمد بن عبدالله،
۱۰۶۰ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ رساله دوم
مجدول قرمز؛ یادداشت‌ها و مطالب مختلف در
فواصل بین رساله‌ها وجود دارد به ویژه در گ
۶-۹ که به نظر می‌رسد بخش‌هایی از یک کتاب
باشند.

جلد: تیماج یشمی، مجدول.

۱۳/۵ × ۱۹/۵ سم. ۵۶ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۷۸۵۱۰)

۱۰۰۹۲

تحقیقات در بیان احوال موجودات (فلسفه - فارسی)

از: شمس‌الدین محمد معروف به شمسی گیلانی
(د: ۱۰۹۸ هـ).

در باره مباحث هستی و وجود به روش اشراقی و
برای کسانی که با عربیت آشنایی ندارند نوشته شده
است.

نک: ذریعه، ۳/۴۸۵؛ دانشگاه، ۳/۱۹۸؛ آستان
معصومه (س)، ۲/۳۷۳؛ فهرستواره، ۶/۹۸.
آغاز: بسمله سپاس تقدس اساس و ستایش بیرون
از قرینه و قیاس مهمی را سزد....

انجام: ... بالذات مسلک لم ست و مسلک متکلمین
مسلک ان ببین تفاوت ره از کجا تا بکجا.

خط: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۱۱ هـ.

نشانی‌ها شنگرف؛ چند حاشیه با امضای «منه»؛
مهر بیضوی به سجع «الراجی اسدالله بن محمد
باقر الموسوی» در برگ اول.

جلد: تیماج قرمز، ترنج با سر، مجدول.

۱۵ × ۲۰/۵ سم. ۳۴۵ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۱۴۱۸۲)

ولسون کم دیده انسانی....

انجام:

در انجمن فرق و نهانخانه جمع
بالله همه اوست ثم بالله همه اوست

۶. زبدة الطريق (بخشی از...) (ص ۴۴-۴۷)

از: درویش علی بن یوسف کوکدی (ق ۹ هـ).

گویا بخش مختصری از کتاب مذکور است در سیر و
سلوک عارفانه.

نک: ایضاح المکنون، ۱/۶۱۱؛ دانشگاه، ۱۶/۳۳؛
ملک، ۹/۱۴۸.

آغاز: زان جامه که ظهور کبریای قدمست توحید
من....

انجام:

همه عالم خروش و جوش از آنست
که چیزی اینچنین پیدا نهانست

۷. مشکلات فصوص الحکم (ص ۴۸-۵۶)

از:؟

در بیان اشکالاتی که به فصوص الحکم شده است.
در دو فصل:

فصل اول در ذکر اعتراضاتی که به وحدت وجود
تعلق ندارد مشتمل بر هشت اعتراض؛

فصل دوم در اعتراضاتی که به وحدت وجود تعلق
دارد مشتمل بر شانزده اعتراض.

آغاز: فصل اول در ذکر اعتراضاتی که به وحدت
وجود....

انجام: ... اما صورت از آن فرعونست... و در عین حق
بصورت باطل.

خط مجموعه: نستعلیق با چند قلم. تاریخ کتابت:

۱۰۰۹۳

المحاكمات

(فلسفه - عربی)

بین شرحی الاشارات

از: قطب‌الدین محمد بن محمد رازی (د: ۷۶۶هـ).
مقایسه و محاکمه بین شرح امام فخر رازی و شرح
خواجه نصیر طوسی بر اشارات ابن سیناست. این کتاب
بارها چاپ شده است.

این نسخه شامل طبیعیات و الهیات است.
نک: ذریعه، ۲۰/۱۳۲؛ مجلس، ش ۱۴۸۳؛ دانشگاه،
۳/۳۴۷؛ مشار، ۸۱۰.

آغاز: بسمله لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح
الشرح موفین حقه من التحرير...

انجام: ... و وقفنا علی مقامات الصدق... و بالاجابه
جدیر.

خط: نسخ. نام کاتب ناخوانا. تاریخ کتابت:
۸۷۱هـ.

با حواشی بسیار؛ پایین اوراق رطوبت دیده؛ در
روی برگ اول چند یادداشت تملک از جمله
«فرهاد میرزا مورخ ۱۲۹۰» و علی رضا محمد که
از طرف میرزا محمد مهدی به وی هبه شده است.
جلد: تیماج قرمز، ضربی، ترنج با سر و لچکی.
۱۷×۲۶ سم. ۱۳۵ گ. ۲۹ س. (ثبت ۲۲۶۷۱)

۱۰۰۹۴

شرح الاشارات

(فلسفه - عربی)

از: فخرالدین محمد بن عمر رازی (د: ۶۰۶هـ).
شرح الاشارات و التنبیها ابن سیناست که شامل
منطق، طبیعیات و الهیات است.

نک: کشف الظنون، ۱/۹۴؛ مجلس، ش ۱۸۴۷؛
مرعشی، ۳۲/۶۱۰.

آغاز: بسمله اما بعد حمد من يستحق الحمد لذاته و
هوینته و يستوجب الشکر لکمال...

انجام: ... قال مصنف الكتاب محمد بن عمر رازی...

اوصیک یا اخی فی الدین... انه خیر معین.

خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: ح ق ۸-۹هـ.
عناوین و نشانی‌ها مشککی؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ برخی صفحات موریانه خورده و وصالی
شده است. چند یادداشت تملک در برگ اول و
آخر دیده می‌شود از جمله عبدالعظیم بن
عبدالغنی حسینی با مهر بیضوی به سجع «ذلک
الفوز العظیم ۱۱۴۰» و تملک جمال بن عبداللّه
حسینی با مهر مدور وی و تملک محمد بن
عبدالوهاب عبدالوهابی مدعو به امین. در برگ
آخر یادداشت تملکی که نام مالک ناخوانا است
و زیر وصالی رفته به تاریخ ۸۵۹هـ.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۷/۵×۲۶/۵ سم. ۳۳۵ گ. ۲۷ س.

(ثبت ۷۷۹۸۳)

۱۰۰۹۵

ذخائر الاعلاق

(عرفان - عربی)

فی شرح ترجمان الاشواق

از: محیی‌الدین ابن عربی (د: ۶۳۸هـ).
چنانکه در دیباچه کتاب آمده شارح در رجب و
شعبان سنه ۵۶۱۱ غزلیاتی را در مکه سروده، سپس آنها
را شرح کرده است. حاجی خلیفه اتمام این شرح را در
آق‌سرای به سال ۵۶۱۲ دانسته است.

این اثر سال ۱۳۱۲هـ در بیروت چاپ شده.
این نسخه و نسخه سپهسالار فاقد بخشی از دیباچه
شارح است.

نک: کشف الظنون، ۱/۳۹۶؛ سپهسالار، ۴/۵۴۷.
آغاز: بسمله قال الشيخ الامام العامل... استخرت الله
تعاى و قیدت فی هذه الاوراق ما نظمته من الابیات
الغزلیة...

انجام: ... و یزعمون انهم یشیرون به الی علوم
اصطلاحوا... (زیر وصالی رفته است).

- خط: نسخ. نام کاتب و تاریخ کتابت زیر وصالی رفته است. پارگی در برخی سطرها؛ اشعار شنگرف؛ در حواشی تصحیح شده و نسخه بدل دارد. یادداشت مقابله به تاریخ ۱۱۱۶ هـ در برگ آخر؛ در برگ اول اسمای حسناى الهی نوشته شده و در برگ دوم نام کتاب و مؤلف ثبت شده و دو مهر مربعی که نوشته‌اش محو گردیده و نیز تملک محمد قاسم ولد آقا امین حاجی رفیع.
- جلد: تیماج قرمز، تریج با سر، مجدول.
 ۱۶/۵ × ۲۱/۵ سم. ۷۷ گ. ۲۱ س.
 (ثبت ۱۴۱۵۱)
- ۱۰۰۹۶
نزهة الارواح و روضة الافراح (تاریخ-عربی)
 = **تاریخ الحكماء**
 از: شمس‌الدین محمد شهرزوری (ق ۷۷ هـ).
 به گفته حاجی خلیفه شرح حال ۱۱۱ تن از حکمای یونان و مصر است.
 این اثر چاپ شده است.
 نک: کشف الظنون، ۲/۹۳۹؛ مجلس، ش ۳۰۷۱/۱؛ دانشگاه، ۴/۱؛ ملک، ۶/۸۳.
 آغاز: بسملة الحمد لله القديم الازلی الدائم السرمدی المتعالی... و بعد فان تواریخ الحكماء الاقدمین....
 انجام: ... و له من غرائب تفسیر سوره البقره...
 خط: نسخ. کاتب: عبدالله کاتب لاهوری. تاریخ کتابت: ۹۸۹ هـ. مکان کتابت: اکره.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده با نسخه بدل؛ حواشی اوراق موربانه خورده است. برگ اول نونویسی شده.
 جلد: تیماج مشکی مجدول.
 ۱۴ × ۲۰/۵ سم. ۷۸ گ. ۲۵ س. (ثبت ۲۱۹۸۷)
- ۱۰۰۹۷
مجموعه
۱. معانی الالفاظ (لغت-فارسی و عربی)
 (ص ۱-۴)
 از:؟
 لغت عربی به فارسی است. در این نسخه از حرف «ث» شروع و به «ی» ختم شده است.
 آغاز افتاده: باب الثاء ثنا ستایش کردن، ثواب مزد خوب....
 انجام: ... یاهو سخن بیهوده، یأس ناامیدی تمت معانی الالفاظ بعون الملك الوهاب.
۲. اصول دین (عقاید-فارسی)
 (ص ۵-۲۲)
 از:؟
 به نظم و نثر در بیان اصول پنجگانه مذهب شیعه جعفری^(ع) و در انتها مقدمات نماز آمده است. این نسخه از انجام افتادگی دارد.
 آغاز: از اصول دین شنوکان پنج آمده در عدد....
 انجام: ... و در این صورت بنا را بر چهار می‌کند.
 خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.
 نسخه به شدت رطوبت دیده و وصالی شده است. در دو برگ آخر مطالبی راجع به طالع بینی و رمل آمده است.
 جلد: تیماج مشکی نو.
 ۱۶ × ۲۲ سم. ۲۴ گ. ۱۷ س. (ثبت ۸۸۶۵۲)
- ۱۰۰۹۸
مجموعه
۱. مطالع الانظار (کلام-عربی)
 = **شرح طوابع الانوار**
 (ص ۱-۱۸۹)
 از: شمس‌الدین محمود اصفهانی (د: ۷۴۹ هـ).

شرح بر طوابع الانوار قاضی بیضاوی (د: ۵۶۸۵هـ).
در روی برگ آغازین این اثر، دیباچه کتاب آمده که
برخی نسخ فاقد آن است.
نک: کشف الظنون، ۲/ ۱۱۱۶؛ مجلس، ش ۱۶۹۳؛
معجم المطبوعات، ۴۵۴.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... قوله الحمد
لمن وجب وجوده... اقول ضمن هذه الخطبه معظم
مطالب اصول الدین...
انجام: ... مع الذین انعم الله علیهم من النبیین... و
حسن اولئک رفیقاً.
آغاز دیباچه: بسملة الحمد لله الذی توحد بوجود
الوجود و دوام البقاء...
۲. حاشیة مطالع الانظار؟ (کلام-عربی)
از:؟
آغاز: بسملة قوله الفصل الثانی فی الاقوال الشارحه
الاول فی شرائط المعرف...
انجام: ... من جمیع المؤمنین بقوله ان اکرمکم...
المؤمنون.
خط مجموعه: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: شماره
اول ۱۹ ذی قعدة ۸۳۰هـ. شماره دوم ربیع الاول
۸۲۹هـ.
نشانی‌ها شننگرف؛ شماره اول در حاشیه تصحیح
شده همراه با حواشی توضیحی؛ در سه برگ
اضافی ابتدای نسخه و برگ آخر یادداشت‌های
پراکنده دیده می‌شود از جمله شعر همراه با ذکر
ماده تاریخ، گفتاری در تعریف علم کلام و غیره و
تملک محمد اشرف حسینی ابن زین العابدین
اشرف حسینی در پایان هر دو کتاب و نیز تملک
محمدتقی بن ابی‌الفرج در برگ اول و آخر همراه
با مهر مربعی وی به سجع «افوض امری الی الله
عبده محمدتقی ۱۱۱۳».
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.

۱۰۰۹۹

مجموعه

۱. **شجره الهیه** (فلسفه-فارسی)
(ص ۱-۱۰)
از: رفیع‌الدین محمد بن حیدر حسینی طباطبایی (د:
۱۰۸۲هـ).
در اصول عقاید مشتمل بر مقدمه و هشت مطلب و
هر مطلب در چند فصل و آن را در ۱۰۴۷هـ به پایان برده
است. این نسخه از آغاز افتاده است.
نک: ذریعه، ۱۳/ ۲۸؛ دانشگاه، ۱۱/ ۲۱۲۷؛
فهرستواره، ۶/ ۱۷۵.

آغاز افتاده: و آنچه در کلام مجید وارد شده حکایه
عن قول نوح علیه السلام...
انجام: ... وجود جنت و نار مصدق به باشد چون
بتوفیق الهی مؤلف را میسر شد... بر نبی و آل نبی ختم
نمود.

۲. **شرح گلشن راز** (فارسی)
(ص ۱۰-۲۶)

از: علی صوفی؟
در مقدمه آمده است: «کتاب گلشن راز که رأی شیخ
محمود شبستری بر آن رفته عزیزی التماس توضیحی
موجز بر بعضی ابیات کرده بنده علی صوفی بر وفق مذاق
وی شرحی نوشت تا شاید بدین وسیله گاهی در خاطر
بزرگان درآید».
آغاز: بسملة بنام آنکه جانرا فکرت آموخت... مراد از
این سخن که نفوس کثرات منقش بر لوح عدمند نه
اینست که عدم ظرف...
انجام: ... از ره طبع آزمایی چند بیتی گفته شد... تمنا
هیچ نیست.

۳. **الابداع و الابتداع** (فلسفه - عربی) **۸. مطالب متفرقه** (عربی و فارسی)
 (مقاله فی...) (ص ۲۶-۲۷)
 از:؟
 آغاز: الابداع و کذا الابتداع و الاختراع بل الفطره و الانشاء و الابتداء ایضا عبارة عن احداث الفاعل....
 انجام: ... فانقطع و صلهم بمسباحتهم و ظهر قبجه بمن اتهم.
۴. **الاجتهاد؟** (اصول - عربی) (ص ۲۸)
 از:؟
 آغاز: الاجتهاد هو عبارة فی اصطلاح الاصولیین عن تحصیل النظر بالاحکام الشرعیة...
 انجام افتاده: ... هو الحكم الواقعی او غیره و اذا وجد له...
۵. **کتابی در عرفان؟** (عرفان - عربی) (ص ۲۹-۳۸)
 از:؟
 آغاز افتاده: هائمین فی تیه الجدال و ان فتشت عن المدعین للنهاية فی الولاية....
 انجام: ... بل علیک و علی الاجتهاد فی استحداث فطرة اخرى... لاسیما محمّد و آله ص.
۶. **اشعاری از مثنوی مولوی** (شعر - فارسی) (ص ۳۹)
 آغاز: گفتن الله تو لیبیک ماست....
۷. **نامه میرداماد به شاه عباس صفوی** (فارسی) (ص ۴۰)
۹. **منشآت** (عربی و فارسی) (ص ۴۶-۵۸)
 از:؟
 شامل انشای واعظ الانام، میرزا غیثا، شیخ بهاء‌الدین محمّد به میرزا ابراهیم همدانی، رقعه خواجه نصیر که در طلب اسطرلاب نوشته، انشاء جامع مصطلحات نحو و صرف، دیباچه مجموعه مسماه به گنجینه، و وقفنامه مصحف مجید و دیگر منشآت.
 آغاز: انشای مرحوم مبرور واعظ الانام... حمد و سپاس حضرت مالک الملکی را که تقلد....
 انجام افتاده: ... و مضراب خامه‌ای قانون...
 خط مجموعه: نستعلیق. بی کا. بی تا. عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
 جلد: تیماج با روکش سبز و عطف و گوشه مشکی.
 قطع: بیاضی. ۹/۵ × ۲۰ سم. ۵۸ گ. سطور مختلف. (ثبت ۷۸۶۳۰)
- ۱۰۱۰۰
۱. **ایساغوجی** (منطق - عربی) (ص ۱-۱۱)
 از: اثیرالدین ابهری (د: ۶۶۳هـ).
 آغاز: قال الشيخ الامام... فهذه رساله فی المنطق اوردنا فیها ما يجب استحضاره....
 انجام: ... و العمدة هی البرهان لاغیر و لکن هذا آخر الکلام فی هذا الرسالة.
۲. **الدرّة فی المنطق** (منطق - عربی) (ص ۱۱-۲۱)

انجام: ... و تصغیر حمید فی احمد فتقول و محمود و محمد و الله اعلم بالصواب.

۵. العوامل المائة (نحو-عربی)

(ص ۶۰-۶۵)

از: عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی (ق ۸هـ).

در این نسخه افتادگی وجود دارد.

نک: کشف الظنون، ۲/ ۱۱۷۹؛ مجلس، ۲/ ۲۸۹۱؛

معجم المطبوعات، ۶۸۱؛ مرعشی، ۲۸/ ۶۰۶.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... العوامل فی

النحو علی ما افهه الشیخ الامام عبدالقاهر...

انجام: ... و اعمالها فی معمولاتها حسبما کان... و الله

الهادی الی الصواب.

خط مجموعه: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۱هـ. کاتب

رساله دوم محمد مؤمن، رساله پنجم شوال

۱۰۲۷هـ.

نشانی‌ها و عناوین مشکئی همراه با حواشی؛ در

گ ۲۲-۲۳ اشعاری از: شاپور طهرانی، نثاری،

امیر ابوطالب، شیخ بهاءالدین، شیخ علی نقی.

در برگ آخر صیغه اخوت آمده است و در پشت

برگ اول مهر مربعی محمد علی.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۷×۹ سم. ۶۵ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۵۰۷۰۲)

۱۰۱۰۱

مجموعه

۱. هدایة الصرف (صرف-عربی)

(ص ۱-۱۱۸)

از:؟

مشمول بر پنج مقصد.

آغاز: نحمدک یا من علا عن درک العقول ذاته و

سما عن تفسیر...

از: محمد بن علی بن محمد، شریف جرجانی (د):

(۸۳۸هـ).

مؤلف رساله کبرای پدر را به عربی برگردانده است

مشمول بر مقدمه و دو مقصد.

نک: ذریعه، ۸/ ۸۹؛ کشف الظنون، ۱/ ۸۷۰؛ مرعشی،

۳۱/ ۴۱۴.

آغاز: بسملة يقول الفقير الى الله الغنى محمد بن

شريف الحسيني....

انجام: ... فليس للسائل المكاوچه فطلب توضیحا من

المعرف و المعلل و السلام.

۳. شرح ایساغوجی (منطق-عربی)

(ص ۲۴-۵۶)

از: حسام‌الدین حسن کاتی (د: ۷۶۰هـ).

شرح مختصری است بر رساله ایساغوجی اثیرالدین

ابهری (د: ۶۶۳هـ).

نک: کشف الظنون، ۱/ ۲۰۶؛ ذریعه، ۱۳/ ۳۶۹؛

مجلس، ش ۳۲۳۵؛ دانشگاه، ۳/ ۱۴۲۰؛ آستان قدس،

۲۴/ ۱۹۲.

آغاز: بسملة الحمد لله الواجب وجوده الممتنع نظیره

الممكن سواه....

انجام: ... انما هی برهان لكونه مركبا من المقدمات...

هذا آخر ما اردنا شرحه... و اليه المرجع و المآب.

۴. ملحقات التصريف (صرف-عربی)

(ص ۵۷-۵۹)

از:؟

دنباله تصريف زنجانی است با سربندهای فصل.

نک: نشریه دانشگاه، ۹/ ۴۱۱؛ نسخه‌های دایرة

المعارف، ۱/ ۲۴۱.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... فهذه فصول

ملحقه بالصرف الزنجانی رحمه الله علیه و متى كان فاء

تفعل....

- انجام: ... و الثالثة همزة تشبيها لالف الاصلية...
المنزهين عن الكبائر و الصغائر.
۲. شرح المسائل الكلامية (عقاید-عربی)
(ص ۱۲۱-۲۰۷)
از:؟
شرحی است بر اعتقادات = ثلاثون مسئله فی معرفه الله تعالی، منسوب به شیخ ابو جعفر طوسی که مؤلف آنرا به درخواست سید محمود بن سید حیدر نوشته است.
نک: مجلس، ش ۵۷۸/۲ طباطبائی.
آغاز: بسمله حمدا لمن توجه بالملك و الملكوت شکرا لمن تفرد بالعزم... اما بعد فهذه فوائد لطيفة و ضوابط و فيه بحل المسائل الكلامية المنسوبة الى الشيخ الطوسی ...
انجام: ... كما تستيقظون و ما بعد الموت الا الجنة... هذا آخر ما علقته على هذه المسائل... على نبيه محمد و آله اجمعين.
۳. شرح العوامل (نحو-عربی)
(ص ۲۱۱-۲۹۵)
از: علی عسکر بن ابی القاسم حسینی.
شرح متوسطی بر عوامل جرجانی در نحو. مؤلف در ۲۱ ربیع الثانی ۱۱۲۶ هـ از تألیف آن فراغت یافته است.
آغاز: بسمله احمد الله حمد من انصرم الى الآخره عن ...
انجام: ... خالياً عن النواصب و الجوزم و الحمد لله رب العالمين... قد فرغت من شرح هذه الرسالة... و عليهم الصلوة و السلام.
خط مجموعه: نسخ با دو قلم. بی کا. بی تا.
رساله سوم با قلم متفاوت و متأخر ابن محمد صالح عبد علی الحسینی الحسنی، ۱۱۳۰ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکئی.
- جلد: تیماج قهوه‌ای نو با ترنج.
(ثبت ۸۷۱۸۷) ۲۹۵ ص. ۱۴-۱۵ س.
- ۱۰۱۰۲
مجموعه
۱. السمط المجید (تصوف-عربی)
فی سلاسل اهل التوحید
(ص ۱-۷۸)
از: احمد بن محمد مقدسی معروف به قشاشی (د: ۱۰۷۱ هـ).
در آداب ذکر و سیر و سلوک و بیان سلسله و طریقت فرق صوفیه. مؤلف در مذهب از شیخ خود احمد بن علی شناوی پیروی کرده و از او بسیار یاد کرده است. این کتاب در حیدرآباد در ۱۳۲۷ هـ چاپ شده است.
نک: معجم المطبوعات، ۲/ ۱۵۱۳؛ معجم المؤلفین، ۲/ ۱۷۰.
آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم و علی جمیع الانبیاء... الحمد لله رافع منشور ولایته ...
انجام: ... و زد المتحققین من عندک نوراً... و الحمد لله رب العالمین.
۲. ضوء الهالة (تصوف-عربی)
فی ذکر هو و الجلالة
(ص ۸۰-۹۰)
از: احمد بن محمد مقدسی معروف به قشاشی (د: ۱۰۷۱ هـ).
آغاز: بسمله و به نستعین و نستفتحه و هو خیر الفاتحین الحمد لله المتجلی باسمائه لكل طالب علیهم... و بعد فهذه ترجمة عن بعض اسرار الذكر الآتی ذکره لاهله ...
انجام: ... و من الوحدة فی النفس الواحد اکثره كما بدا يعود... باحسان الی يوم الدين.

انجام: ... و كثرة التشويش من الطاعون... مسلماً
مستغفراً في اوایل ذیحجة الحرام سنة ۱۱۸۶.

۳. شبهة ابن کمونه (فلسفه - فارسی)

بر برهان توحید و جواب آن

(ص ۶-۷)

از: مولی رجب علی تبریزی (ق ۱۱ هـ).

در نسخه حاضر نام مؤلف نیامده است.

نک: مجلس، ش ۳/۳۹۲۶.

آغاز: شبهه ابن کمونه علیه ما علیه بر برهان توحید
آنست که چون حقایق بسیطه متباینه را اشتراک در معنی
عرضی ...

انجام: ... پس واجب الوجود در معنی وجود با ممکن
مشترک نتواند بود مگر در لفظ وجود.

۴. شبهة ابن کمونه و حل آن (فلسفه - عربی)

(ص ۷-۸)

از: میرزا قاضی؟

این شبهه به شبهة استلزام نیز شهرت دارد و در این
نسخه آمده است: «شبهة الاستلزام و حلها من افادات
میرزا قاضی سلمه الله».

ظاهراً قاضی سعید قمی مراد باشد.

آغاز: ذکر شبهه المشهوره لابن کمونه و هی شبهة
الاستلزام لو لم یکن وجود الشیء مستلزماً لارتفاع ...
انجام: ... فلم یستلزم الشیء التفیضین یتبع فی
الكلام.

۵. اربعون حدیثاً (حدیث - عربی)

(ص ۹-۱۳)

از:؟

شرح عرفانی چهل حدیث قدسی و نبوی (ص).

نسخه‌ای از این اثر در دانشگاه تهران موجود است.

نک: دانشگاه: ۱۷/۳۷۷.

رساله اول خط: نسخ. کاتب: محمد بن ابی بکر

الرام شافعی قادری. تاریخ کتابت: ۱۱۱۱ هـ.

رساله دوم خط: تحریری. کاتب: عبداللہ بن
محمد نخشی.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده با نسخه بدل.

جلد: تیماج مشکى فرسوده، ترنج، طبله‌دار.

۱۶×۲۳ سم. ۹۰ گ. ۲۵-۲۷ س.

(ثبت ۱۷۳۱۳)

۱۰۱۰۳

مجموعه

۱. رساله فی العقد للمحرمية (فقه - عربی)

= تزویج الرضیعة

(ص ۱-۳)

از: محمدباقر بن محمد اکمل، وحید بهبهانی (د):
۱۲۰۶ هـ).

در این رساله نامی از مؤلف برده نشده است.

نک: ذریعه، ۱۵/۲۹۷؛ ملی، ۱۱/۳۳۶؛ ملک، ۵/
۴۳۹؛ مجلس، ش ۳/۱۲۱۳ طباطبائی.

آغاز: بسمله ما تقول فی من زوج بنته الرضیعه یزید
متعہ ساعة او یومین بمهر درهم مثلاً لاجل محرمیه امها
علیه اعلم ان فقہائنا اختلفوا ...

انجام: ... لا یترک هذا الاحتیاط لان امر الفرج
شدید.

۲. شرح رساله فی العقد

للمحرمية

(ص ۳-۶)

از: ابن هدایت الله محمد مهدی حسینی موسوی؟

تاریخ اتمام این رساله: اوایل ذی حجه ۱۱۸۶ هـ.

آغاز: بسمله معنی القول بالاشتراط الخ اقول و من
اصحاب العصمه التوفیق ان المصلحة و الغبطة ...

- آغاز: بسمله الحمد لله المتجلى بذاته فى ذاته لذاته بتجليات اسمائه... اما بعد فهذه اربعون حديثا من الاحاديث النبوية المصطفوية اوردها و شرحتها...
انجام: ... من نفس النبوة التى هى رابطة نزول من عين... الى الوجه الباقي.
۶. بیان مقدار السنة و تعیین الايام الالهية (فلسفه - عربی)
(ص ۱۳-۱۵)
از: عبدالرزاق بن احمد کاشانی (د: ۷۳۰هـ).
نک: ذریعه، ۲۳۳/۱۲؛ مجلس، ش ۵۲۸۳/۷۱؛
مرعشی، ۳۱۸/۵ و ۱۳۴/۲۲.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمين... بعد فان حقيقة الذات الالهية من حيث هى هى...
انجام: ... و الله الباقي بعد فناء الخلق و ذلك اليوم الحق.
۷. النزهة الساسانية (فلسفه - فارسی)
(ص ۱۵-۲۲)
از: محمد بن عزالدین عادل بن یوسف مغربی معروف به شیرین.
چنانکه مؤلف در دیباچه گفته این رساله درباره کیفیت ظهور و ترتیب عوالم و بروز اشکال معالم از بدو ایجاد عالم تا آفرینش انسان و مشتمل بر دوازده تنبیه و تعلیم بوده و نام آن النزهة الساسانية فى معرفة بدء ایجاد نشأة العالم الى الصورة الانسانية است.
نسخه‌ای از این اثر در منابع دیده نشد.
نک: ذریعه، ۱۱۸/۲۴ و ۹/۳؛ ۱۰۷۹ با ذکر شرح حال مؤلف، ریحانة الادب، ۳۵۳/۵.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمين العارفين الموحدين المحققين... اما بعد چنین گوید راقم این مرقوم و ناظم این منظوم...
انجام: ... آنچه از مشکلات باقی مانده باشد حل
- کرده شود و صورت دایره کلیه جامعه اینست تم الكتاب و الله اعلم.
۸. افادات شیخ بدرالدین؟ (عرفان - عربی)
(ص ۲۲-۲۳)
در بیان علم یقین و عین یقین و حق یقین و اذکار و ادعیه و مطالب عرفانی دیگر.
آغاز: و اعلم ان لاهل الحق علم یقین و... عبارات شتی لا یحصل منها التشفی...
۹. مطلبی از صاحب فصوص و روایاتی از اهل بیت (ع) (عربی)
(ص ۲۳-۲۴)
آغاز: بسمله التوحید المحقق عبارة عن غلبة حکم الوحدة الذاتیه علی اکثره الصفاتیه...
انجام: ... و قال الصادق (ع) نسوا الله فانسیهم... نصره و عزروه.
۱۰. اشعاری در رد اشعار شیخ عطار (شعر - فارسی)
(ص ۲۵-۲۸)
در نسخه حاضر آمده است: «غزلی که جناب استادی آقا میرزا حسین... (ناخواناست) سلمه الله تعالی در رد غزل شیخ عطار فرموده بنا بر استدعای حاجی صادق خیالی که از مشاهیر جهله صوفیه بود».
آغاز غزل:
ذاتی که نه پنهان نه پدیدار برآمد
مدرک نه به چشم و نه به پندار برآمد
بی نام و نشان شد
نی جسم و نه جان شد...
انجام در حاشیه: ... فسواء من تباکی او بکی عندها
اذ وصلها من جاذبه.

- ۱۱. السیر و السلوک** (اخلاق-عربی)
«رسالة في...»
 (ص ۳۱-۳۴)
 از: کاظم بن قاسم حسینی رشتی (د: ۱۲۵۹هـ).
 مختصری در سیر و سلوک و پند و اندرز با بندهای
 «اعلم...» این رساله در سال ۱۲۴۳هـ تحریر شده است.
 نک: ذریعه، ۲۸۳/۱۲؛ مرعشی، ۳۴۸/۱۲؛ مشایخ،
 ۱۱۷/۲.
- آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد فیقول
 العبد... ان هذه كلمات شریفه و اشارات لطیفه و تلویحات
 منیفه تنبئ عن الحقائق الربانیة...
 انجام:... فانها مفتاح العلوم الحقیقه و مصباح القلوب
 المظلمة... و كتب بیمناه الدائرة... فی سنة ۱۲۴۳.
- ۱۲. فائده از شیخ حر عاملی** (حدیث-عربی)
 (ص ۳۴)
 درباره روایات مشهور در افواه.
 آغاز: بسملة فائده، هذه الاخبار مشهورة علی السن
 الناس بل فی بعض كتب المتأخرین و لم یحضرنی ان
 احداً من محدثینا نقلها فی كتب الحدیث و الظاهر انها من
 كتب العامة و هی الناس مسلطون علی اموالهم...
 انجام:... كل امرء ذی بال لم یبدء فیہ بسم الله او
 بحمد الله فهو ابتر او اجذم.
- ۱۳. دور رساله از شیخ احمد احسائی** (فلسفه-عربی)
 (ص ۳۵)
 آغاز رساله اول: بسملة الحمد لله رب العالمین...
 قال العبد المسکین احمد بن زین الدین الاحسائی فی بیان
 ما یمکن العبارة عنه من صفه تعلق علم الله تعالی
 بالمعلومات...
 انجام:... و کما فی روایه هشام بن الحکم عن
 ابی عبدالله^(ع)... و صلی الله علی محمد و آله الطاهیرین.
- ۱۴. المسائل الفقهیة و اجوبتها** (فقه-عربی)
 (ص ۴۱-۵۵)
 از: محمد علی قراچه‌داغی (ق ۱۳هـ).
 آغاز: بسملة الحمد لله علی نواله... مسئله لو طلق
 الرجل زوجته بالطلاق الرجعی ثم صالحها...
 انجام:... و كان مناط حکمه راجحا و اذا علم بالدلیل
 العلمی خلافه.
- ۱۵. شرح قصیده برده بوضیری** (عربی)
 (ص ۵۷-۶۲)
 از:؟
 آغاز: بسملة سبحان من افاض فیض فضله علی
 حمأسنون فاضحی مظهرا لاسراره... و بعد اعلم ان
 القصیده المشهورة بالبردة...
 انجام:... و لا اطبق ثناء قدر حاصله لانه فوق ما
 یحکی بآیات... فی ذاک بعد أنات الحمد لله علی التمام...
 و السلام.
- ۱۶. قصیده المنفرجة** (شعر-عربی)
 (ص ۶۲-۶۳)
 در این رساله شرح حال ناظم قصیده یعنی ابوالفضل
 یوسف بن محمد معروف ابن نحوی (د: ۵۱۳هـ) به
 اختصار، سپس خود قصیده «اُتدی ازمة تنفرجی...»
 تحریر شده است.
 این قصیده معروف بارها به چاپ رسیده است.
 آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد هذه هی
 القصیده المشهورة بالمنفرجة...
 انجام:... و کما فی روایه هشام بن الحکم عن
 ابی عبدالله^(ع)... و صلی الله علی محمد و آله الطاهیرین.

- انجام:
... یا رب بهم و بالهم
عجل بالنصر و بالفرج
- قد وفقت علی اتمام هذه المنتخبات فی شهر رمضان...
اللهم وفقنی فی مطالعتها.
- ۱۷. گفتاری در باب زمان** (فلسفه-فارسی)
(ص ۶۴-۶۵)
آغاز: بیان باید دانست که زمان مختلف المقدار و متعدد الاعتبار است در هر مرتبه مقداری و در خبر اصطلاحی اعتباری دارد... بدانکه زمان نزد متکلمان بعض عبارتست از متجددی که تقدیر کنند...
انجام: ... قال مولانا چونکه با رنگی اسیر رنگ شد... دارند آشتی.
- ۲۰. تفسیر آیه «ان خلق السموات و الارض فی ستة ايام»** (تفسیر-عربی)
(ص ۷۸)
آغاز: ان اليوم اسم لزمان ظهور الشمس و مدة ظهور الشمس تكون الاشياء مرئية و ذاك الزمان يكون يوما....
- ۲۱. مطالب متفرقه** (عربی)
(ص ۷۸-۸۶)
در متن و حواشی، شامل افادات شیخ بدرالدین، مطلبی منقول از تفسیر صدر شیرازی، سخنان حکما، مطلبی منقول از خط استاد نوری الهی، افادات شارح اصفهانی، مطالبی از ملاً محسن فیض، مطلبی از محاکمات، کلام یکی از عرفا درباره القرب القیام بالطاعة.
- ۱۸. شرح بیتی مشکل از شیخ سعدالدین** (فارسی)
(ص ۶۵)
در حل اشکال این بیت:
در چله چهل در است از ظلمت و نور
گر فهم کنی حل شود کل امور
آغاز: در چله چهل در است... بدان علمک الله بالفهم که حل اشکال این بیت صورتی تمام دارد چه اکثر محققان روزگار در تحقیق این بیت در مقام توقف دیده‌ام انشاء الله....
- ۲۲. الرسالة القدسیة فی اسرار النقطة الحسیة** (عربی)
(ص ۸۶-۹۲)
منسوب سبه ملاً صدرای شیرازی و میر سید علی همدانی.
در ۱۳۱۳ هـ در تهران به نام اولی در هامش المبدأ و المعاد و به نام دومی در ۱۳۴۳ هـ در شیراز چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۵۶/۲، ۱۰۷/۱۲؛ مشار عربی، ۴۸۱؛ آستان قدس، ۳۱۴/۴؛ ملک، ۳۳۵/۱.
آغاز: بسملة الحمد لله الذی ظهر بما شاء لمن شاء بمشیة الازلیه و استتر عن شاء... اما بعد فلما شاع بین اهل العلم ان ارفع العلوم و اشرفها علم التوحید...
انجام: ... و نهاییه درجات کمال العارفين المحققين و
- ۱۹. منتخب من کتاب الطب النفسانی** (اخلاق-عربی)
(ص ۶۶-۷۸)
از:؟
در بیان امراض روحی و اخلاقی و درمان آنها.
آغاز: الفصل الثانی فی الامراض الروحانیة و ادویتها اعلم ان القلب فی الحقیقه بمنزلة القالب فی الشریعه و لامعول الاعلی القلب...
انجام: ... و قد قال تعالی قل ان کنتم تحبون الله...

۲۲. **علم الآداب** (منطق-عربی)
(ص ۱۳۶-۱۳۸)
از:؟
مختصری در آداب بحث مشتمل بر سه باب: الاول
فی اللفاظ المصطلحه، الثاني ترتيب البحث، الثالث فی
تحقیق الابحاث الواقعة فی التعریفات.
آغاز: بسمله الحمد لمن جعل آداب الشریعه....
انجام: ... و بهذا التحقیق اندفع بعض الشبهات و
الله... ظاهراً و باطناً.
۲۳. **كشف الغطاء** (فلسفه-عربی)
(ص ۹۳)
از:؟
آغاز: بسمله. اللهم اغذنا من غيرك اليك و اغذنا
للميول بين يديك... و بعد فان هذه اللمة موسومة
بكشف الغطاء لاختوان ابرزتها الرحمة الالهية الازلية....
انجام: ... مدركا للاشياء فيظهر لك ان المدرک فی
الحقیقه هو الحق تعالى و الله اعلم بالصواب.
۲۴. **مطالب متفرقه** (فارسی و عربی)
(ص ۹۳-۱۰۰)
شامل: نص فی بیان سر الكمال و الكمالیه، مطلبی
منقول از کتاب النصوص، قاعدهای مشتمل بر بیان
جامعیت انسانی و سؤال و جواب و مطالبی از ملاحظه‌ها.
۲۵. **شرح آداب البحث و المناظرة** (منطق-عربی)
(ص ۱۰۰-۱۳۵)
از: کمال‌الدین مسعود رومی، معروف به محقق
شیروانی (د: ۹۰۵هـ).
شرح مزجی بر آداب البحث شمس‌الدین محمد بن
اشرف حسینی سمرقندی (ق ۷هـ)، مرتب بر سه فصل:
اول در تعریفات، دوم در ترتیب بحث و سوم مسائل
اختراعی و ابتکاری مؤلف.
نک: کشف الظنون، ۱/۳۹؛ هدیة العارفين، ۲/۴۳۰؛
مجلس، ش ۳/۱۸۴۴؛ مرعشی، ۳۴/۶۷۰.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... و بعد فقد قال
الامام... شمس الملة و الدین محمد السمرقندی....
انجام: ... و به تحصیل المطلوب كما مر فی الشق
الاول من التردد المذكور.
۲۶. **علم الآداب** (منطق-عربی)
(ص ۱۳۶-۱۳۸)
از:؟
مختصری در آداب بحث مشتمل بر سه باب: الاول
فی اللفاظ المصطلحه، الثاني ترتيب البحث، الثالث فی
تحقیق الابحاث الواقعة فی التعریفات.
آغاز: بسمله الحمد لمن جعل آداب الشریعه....
انجام: ... و بهذا التحقیق اندفع بعض الشبهات و
الله... ظاهراً و باطناً.
۲۷. **آداب المطالعة (رسالة...)** (منطق-عربی)
(ص ۱۳۹)
از: حامد بن برهان بن ابی ذر غفاری.
رساله کوتاهی است شامل مقدمه و مقصد و وصیت.
نک: ذریعه، ۱/۲۸؛ ملک، ۵/۴۵۳؛ نشریه دانشگاه،
۱۱/۸۳۱.
آغاز: بسمله حمدا لمن استغرق فی مطالعه جماله
انظار الناظرین....
انجام: ... و موارد البلاد و الاعوجاج فی الطبايع.
۲۸. **مطالبی با عناوین فایده در منطق و فلسفه**
(ص ۱۴۰-۱۴۳)
۲۹. **التشکیک** (منطق-عربی)
(ص ۱۴۴-۱۴۵)
از: رفیع‌الدین محمد بن حیدر حسینی نائینی (د:
۱۰۸۲هـ).
در تحقیق مسئله تشکیک مرتب بر پنج مقام.
آغاز: بسمله اما بعد الحمد لله المتعالی عن الوصف
المتجلی بالصفات... فيقول اقل الخلیقة....
انجام: ... و لا يتخلص عن ربة الجهل و التقليد...
عن تحقیق الحقائق بالعمل.

- ۳۰. فواید** (عربی)
(ص ۱۴۷-۱۴۸)
در مطالب متفرقه.
خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم. تاریخ
کتابت: رساله دوم ذی حجه ۱۱۸۶ هـ، رساله سوم
۱۲۳۰ هـ، چهارم ۱۰۹۵ هـ، سیزدهم ۱۲۱۱ هـ،
چهاردهم ۱۲۷۹ هـ، بیست و دوم ۱۲۳۸ هـ در
دارالسلطنه فردوس. بیست و پنجم ۱۲۰۴ هـ،
بیست و ششم به خط محمد المدعو بالحسن
متخلص بالفانی ۱۲۰۴ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف با حواشی.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۴/۵ × ۲۱ سم. ۱۴۹ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۸۷۳۱۹)
- ۱۰۱۰۴**
گوهر یکدانه (فلسفه و عرفان - فارسی)
از: ابوالخیر محمد حکیم مدعو به عماد بن عبدالله
(ق ۱۱ هـ).
در مباحث وحدت وجود، صفات سلبيه و ثبوتیه،
امامت و سایر مسایل حکمی، و نیز مباحثی در عرفان.
در این نسخه نام مؤلف به صراحت آمده ولی در ذریعه و
سایر نسخ به ملاحظه شیرازی نسبت داده شده که نیاز
به بررسی بیشتری دارد.
نک: ذریعه، ۱۸/۲۵۲؛ مجلس، ش ۱۲/۵۳۳۳؛
فهرستواره، ۶: ۲۱۵-۲۱۶.
آغاز: بسمله گوهر یکدانه بحر حکیم به چنگ آوردم
از زره‌های خورشید یگانه گوهر دریای توحید...
انجام:
سر بسته فتراک نفس شد سخنش
نطق مردان چو شیر در زنجیر است
خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ۸ ذی حجه
۱۰۷۵ هـ.
- عناوین و نشانی‌ها در متن و حاشیه شنگرف؛
حاشیه با امضای «منه» و سایر حواشی؛
یادداشت بلاغ و قرائت از محمد صادق در برگ
آخر؛ در برگ اول تملکی با مهر بیضوی... «جعفر
الموسوی».
جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده.
۱۴ × ۲۰ سم. ۸۳ گ. ۱۵ س.
(ثبت ۸۷۴۹۴)
- ۱۰۱۰۵**
المفاحص (عرفان - عربی)
از: صائن‌الدین علی ترکه اصفهانی (ق ۵۹ هـ).
در علم حروف و اعداد با عباراتی مغلق و با عناوین
«فحص».
نک: ذریعه، ۲۱/۳۰۹؛ ملک، ۱/۷۰۹؛ مجلس،
ش ۱۰۰۲۵؛ مرعشی، ۹/۳۳۶.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی اعد عدید عبادہ لفہم
کمال مرادہ بانزال اعداد...
انجام: ... فان للحروب رجالا و للثريد رجالا و کل
میسر... عصمنا الله تعالى عن ذلك بحرمۃ الفاتح... و
الصلوة و السلام.
خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج قرمز، ترنج، مجدول.
۱۲/۵ × ۱۹ سم. ۲۰۷ گ. ۱۷ س.
(ثبت ۱۶۲۵۰)
- ۱۰۱۰۶**
مجموعه
۱. حاشیة الالفیة (فقه - عربی)
(ص ۱-۶۲)
ظاهراً از علی بن عبدالعالی، محقق کرکی (د:
۹۴۰ هـ).

و دوم عبدالعلی بن تاج‌الدین شلوح؟ تاریخ کتابت: ۹۵۸ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکئی؛ تملک عباس بن ابراهیم شهزاری با مهر بیضوی وی و چند مهر ناخوانا در ابتدای نسخه دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۰/۵ × ۱۶ سم. ۳۶۳ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۲۴۰۸۹)

۱۰۱۰۷

المطالب المغربية فی الحکمة العربية

(حکمت - عربی)
از: عبدالله بن سالم مغربی.
مرتب بر سی مطلب از جمله مطلب اول در بیان شیء و وجود و عدم، دوم در بیان عقل، سوم در بیان انسان و معرفتش، چهارم معنای طبیعت و کیفیت حصول مزاج، پنجم معنی ماده و صورت، ششم ماهیت روح... و سی‌ام در معرفت و یقین.
آغاز: بسمله الحمد لله الواحد بالحقیقه نحو الذی لا کثره فیہ بالفعل و القوة و لا بالوجود و لا مکان...
انجام افتاده: ...سلامات النفس من آفات البدن لانها.

خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.
عناوین شنگرف و برخی عناوین نانوشته است.
جلد: تیماج قرمز.
۱۰/۵ × ۱۵ سم. ۷۷ گ. ۱۲ س. (ثبت ۸۴۵۲)

۱۰۱۰۸

الذخيرة يوم المحشر

(تاریخ - عربی)
از: شیخ سلیمان بن عبدالله ماحوزی بحرانی (د): ۱۱۲۱ هـ.
در بیان نسب خلیفه دوم و مطاعن او مشتمل بر یک مقدمه و نه فصل و خاتمه.

حاشیه‌ای است بر الفیه شهید اول با عناوین «قوله».
نک: آستان قدس، ۲۱/۴۵۶.
آغاز: بسمله قوله الحمد لله رب العالمین الخ الحمد هو الثناء بالجميل على جهة التعظیم و التجبیل و بقید الجبهه یخرج الاستهزاء و اللام فی الله یدل علی...
انجام: ...فاطلاق القضاء علی هذه الصلوة المشابهة و کذا البواقی و الله اعلم.

۲. استؤلة القرآن و اجوبتها (علوم قرآن - عربی) (ص ۶۳-۳۱۸)

از: محمد بن ابی بکر بن عبدالقادر رازی (د: ۵۶۶۶ هـ).
در باره آیات مشکله و جهات ادبی و معنوی آنها که از سوره فاتحه شروع و به ناس ختم می‌شود و مباحثش با عنوان «فان قيل - قلنا» طرح شده است.
نک: کشف الظنون، ۱/۹۲؛ مرعشی، ۳/۱۴۲؛ ملک، ۱/۴۱؛ دانشگاه، ۱۴/۳۹۹۱.
آغاز: بسمله... قال الفقیر... هذا مختصر جمعت فیہ نمودجا سیراً من اسؤلة القرآن...
انجام: ... لان الثقلین هما الجنسان... حقوق الله عزوجل و الله اعلم.

۳. حشر الاجساد (ص ۳۲۰-۳۶۳)

از:؟
به صورت سؤال و جواب. در آن از نصیرالدین محمد بن حسن رصدی طوسی نام برده شده است. در ابتدای رساله و بالای صفحه یادداشتی است مبنی بر آنکه این اثر از خواجه نصیر طوسی است.
آغاز: بسمله رب تقربنا الیک و انبنا الی ما بک نستعین من فضلک...
انجام: ... و العقل ما به یعلم حقائق الاشیاء کالتوحید و العدل... و انه تعالی لبالمرصاد و بصیر بالعباد.
خط مجموع: نسخ و نستعلیق. کاتب رساله اول

۱۰۱۱۰

مجموعه

(فلسفه - عربی)

۱. لب القول**فی حدوث العالم و قدمه**

(ص ۱-۱۳)

از: ملاً محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).

نک: ذریعه، ۲۸۱/۱۸؛ مرعشی، ۱۱۸/۳ و ۲۶/۳۴.

آغاز: بسمله حمدا لمن كان لم يزل بلا زمان و لا مكان و الآن كما عليه كان... اما بعد... لما كان معنى حدوث العالم...

انجام: ... و اما ما فى كلام اهل المعرفة من ذلك... و لنختم الكلام... على محمد و آله و سلم.

(عرفان - عربی)

۲. منهاج السالكين**و معراج الطالبين = فقریه**

(ص ۱۳-۲۲)

از: شیخ نجم‌الدین کبری (ق ۵۷ هـ).

در هفت فصل.

این رساله به نام‌های فقریه و منهاج السالکین و میزان العمل نیز آمده و چاپ شده است.

نک: مجلس، ش ۳۵۱۱/۲؛ ملی، ۱۰/۲۸۵؛

مرعشی، ۴۷۲/۲۸.

آغاز: بسمله الحمد لله الذى يعلم مكائيل البحار و مثاقيل الجبال منشىء السحاب...

انجام: ... نفسى ابليسى جربتھا تعوذوا من شر ابليسى.

(حدیث - عربی)

۳. الاربعون حديثاً**فى فضل الفقراء الصادقين**

(ص ۲۲-۲۵)

از:؟

چهل حدیث نبوی (ص) در فضیلت فقرا که به جهت تنبیه طالبان و تشویق سالکان نگاشته است.

تاریخ اتمام ۱۶ جمادى الثاني ۱۱۰۴ هـ است.

نک: خطی میراث، ۲۸۱/۱.

آغاز: بسمله الحمد لله الذى حباننا بولى النعم و هى طيب الولادة بشهادة المحبة لاهل البيت....

انجام: ... و هذا آخر ما نملیه فى هذه الرسالة... فرغ من تسويدها مؤلفها عبدالله الفقير... الاحدية الواجبة الصمدية.

خط: نسخ. کاتب: میر عبداللطیف کازرونی.

تاریخ کتابت: ۱۵ ربیع الاول ۱۱۱۹ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنکرف با حواشی «منه دام ظلّه» و سایر حواشی؛ جزو کتابخانه مجدالدین بوده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

(ثبت ۱۶۲۹۶)

گ. ۱۴ س.

۱۰۱۰۹

شرح حدیث رأس الجالوت

(حدیث - فارسی)

از: محمد حسین بن عبدالله اصفهانی.

در ۱۲۶۴ هـ نوشته شده است.

نک: الهیات مشهد، ۳۳۲؛ فهرستگان حدیث، ۴/

۲۷۷.

آغاز: بسمله بعد الحمد و الثنا يقول المذنب ابن عبدالله محمد حسين الاصفهاني لما سئلنى جناب الاكرم...

انجام: ... لا يمكن انكاره تدبر فى قلة لفظه و كثرة معناه... اللهم اغفر لكاتبه و لوالديه بمحمد و آله.

خط: نسخ زیبا. کاتب: مؤلف (ظاهراً). تاریخ

کتابت: ۱۲۶۴ هـ.

در برگ اول تحریر شده: «لم يظفر بهذا الكتاب صاحب الذريعة».

جلد: تیماج سبز، مجدول.

۱۱×۱۷/۵ سم. گ. ۳۰. ۱۲ س. (ثبت ۸۴۷۴)

- نک: ذریعه، ۱/ ۱۴۰؛ ملی، ۱۶/ ۱۸۹؛ نشریه دانشگاه، ۷/ ۲۶۰.
- آغاز: بسمله الحمد لله و سلامه علی عباده الذین اصطفی... اما بعد فهذه اربعون حدیثا فی فضل الفقراء الصادقین....
- انجام: ... فرجع الیهم بذلك فقالوا رضینا و الحمد لله و السلام علی من اتبع الهدی.
- از:؟
شاید از کتاب تحفة اهل العرفان شیخ شرف‌الدین ابراهیم منقول باشد.
- آغاز: بسمله وفات شیخ روزبهان سنه ست و ستمائه چون وفاتش نزدیک رسید....
- انجام: ... گفت حاش لله ما این به کس نمی‌زنیم وای بر آنکس که خود را بدین تیغ زند.
- ۴. شهاب الاخبار** (حدیث - عربی)
(ص ۲۶-۲۹)
- از: قاضی ابو عبدالله محمد بن سلامه قضاعی (ق ۵۵).
- هزار و دوست حدیث کوتاه از پیامبر اکرم (ص) با حذف سند در هفده باب. این نسخه فاقد دیباچه است.
- نک: کشف الظنون، ۲/ ۱۰۶۷؛ مجلس، ش ۱/ ۳۱۲۲.
- آغاز: بسمله الباب الاول الشهاب من ماتی و الف کلمه من کلمات... الاعمال بالنیات....
- انجام: ... الباب ۱۷... و اعود بک اللهم من شر هولاء الاربع.
- ۷. مرآة العرفان** (عرفان - عربی)
(ص ۴۹-۵۹)
- از: میرزا محمد بن محمد شریف قزوینی؟
- مباحث عرفانی مشتمل بر هدایه، صقل و (صقاله) و مشاهدات است.
- آغاز: بسمله سبحانک اللهم بحمدک و نستعینک و نومن بک... و بعد فیقول... هذه کلمات روحانیه و نفحات روحانیه و لمحات وجدانیه....
- انجام: ... تکمله اوصیکم معاشر اخوانی بتقوی الله... یضعه البناء هو الاساس.
- ۵. رساله قدسیه (منتخب...)** (عرفان - فارسی)
(ص ۳۰-۴۲)
- خلاصه‌ای است از قدسیه یا رساله القدس روزبهان بقلی شیرازی (ق ۵۷) در دوازده فصل. این رساله چاپ شده است.
- آغاز: فهرست رساله قدسیه... الفصل الاول توحید بر سه قسم است قسمی عام است و قسمی خاص را....
- انجام: ... و اگر نه چه محل دارد گدائی که در مقام اولیا سخن گوید.
- ۸. تفسیر برخی آیات و فواتح سور** (تفسیر - فارسی)
(ص ۶۰-۷۰)
- از:؟
- آغاز: قوله تعالی و لقد آتیناک سبعاً... یعنی هفت آیه از مثانی....
- خط مجموعه: نستعلیق. کاتب رساله اول محمود جیلی، تاریخ کتابت: ۷ رمضان در اصفهان، رساله دوم ۱۱ رمضان ۱۰۹۷ هـ، رساله پنجم ۱۸ رمضان ۱۰۹۷ هـ.
- عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده.
- جلد: تیماج، سوخت، ترنج با سر، داخل ترنج این شعر آمده:
- ۶. شرح حال و حالات شیخ روزبهان** (تراجم - فارسی)
(ص ۴۲-۴۸)

آغاز: بسمله حمداً لك يا من ليس الشفاء في كلام احد سواء...

انجام: ... لا يخفى على من له وجدان سليم و ذهن مستقيم... و قد تم... من شهر سنه تسع و ثمانين بعد الالف من الهجرة.

خط: نستعلیق. کاتب: حسین بن فضلعلی. تاریخ کتابت: نهم محرم ۱۰۸۹ هـ.

در حاشیه تصحیح شده؛ برخی حواشی با امضای «منه مد ظله»؛ یادداشت تملک اسماعیل کرمانی مجاور نجف اشرف تاریخ ۱۱۶۰ هـ در آغاز نسخه.

جلد: تیماج قرمز با حاشیه قهوه‌ای، مجدول. ۱۲×۱۸ سم. ۱۲۱ گ. ۱۵ س. (ثبت ۷۸۴۸۰)

۱۰۱۱۳

حاشیه حاشیه شرح المطالع؟ (منطق-عربی)

از: صدرالدین محمد بن منصور دشتکی (د: ۹۰۳ هـ). ظاهراً حاشیه دوم است که مؤلف بر حاشیه شریفیه نگاشته و معروف به حاشیه جدید است که در مقام رد بر حاشیه قدیم جلال‌الدین دوانی بر حاشیه شریفیه تألیف کرده است. به تحقیق بیشتری نیاز دارد.

نک: ذریعه، ۶/۷۶ و ۷۷؛ مرعشی، ۱۹/۱۰۳؛ ملی، ۱۳/۱۷۹.

آغاز: قوله لما كان الجميل متناولاً للانعام الخ فان قلت سيرف العلامة بان الجميل ههنا محمود به... انجام: ... و لعمرى ان هذا وجه حسن صالح لان نختم به الكلام... تحير فيه الاعلام.

خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا. نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده با چند حواشی؛ در برگ اول اضافی نوشته شده: حاشیه میر بر تصورات مطلع، در برگ اول یادداشت تملک عبدالله الحسینی با مهر بیضوی وی به تاریخ ۱۲۵۶ هـ.

نکو کن ز کردار خود کار من
مکن کار من با من ز کردار من
الهی چنان کن سرانجام کار
تو خشنود باشی و ما رستگار.
۱۰×۵/۱۵ سم. ۷۰ گ. ۲۱ س. (ثبت ۶۱۸۵۵)

۱۰۱۱۱

کتابی در کلام؟ (کلام-عربی)
از:؟

این نسخه از آغاز افتاده است. آغاز افتاده: بالتحديد ذاتی لاشتمال الحد علی الموضوع فان قيل كما يحصل الامتياز بالموضوع يحصل بالمحمول...

انجام: ... لکن ربما یندفع بجواز ان یکون لله تعالی مخلوقات غیر الملائکه لایفضل الانسان منهم و لکن هذا آخر ما اوردنا تسویده.

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ۸۹۹ هـ. نشانی‌ها مشکي؛ در حاشیه تصحیح شده. جلد: تیماج قهوه‌ای. ۱۳×۱۸ سم. ۱۰۴ گ. ۱۹ س. (ثبت ۷۸۱۴۱)

۱۰۱۱۲

حاشیه الهیات الشفاء (الحاشیه الثانية) (فلسفه-عربی)

از: حسین بن جمال‌الدین محمد خوانساری (د: ۱۰۹۸ هـ).

مؤلف قبلاً حاشیه‌ای بر الهیات شفا نگاشته بود که عالم دیگری همعصر وی (ظاهراً محقق سبزواری) بعد از دیدن این حاشیه، خرده‌گیری‌ها و اشکالاتی بر وی نمود که حاشیه دوم خوانساری پاسخی است بر این اشکالات که در ۱۱ جمادی الثانی ۱۰۸۹ هـ به اتمام رسیده است.

نک: ذریعه، ۶/۱۴۲؛ ملی، ۸/۳۸۵؛ مرعشی، ۳۴/۱۳۴.

انجام افتاده: ... نحو الانسان وحده ضاحک... وحده حیوان...

خط مجموعه: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده، برخی صفحات رطوبت دیده است.
تمامی صفحات مجدول مرصع، برگ اول فرسوده و در حال پارگی است.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۸/۵ × ۱۵/۵ سم. ۴۲ گ. ۱۹ س. (ثبت ۸۴۷۰)

۱۰۱۱۵

مجموعه

۱. **التنبيهات العلیة** (عربی)
(ص ۱-۱۰۳)

از: شهید ثانی، زین‌الدین بن علی عاملی (د): ۹۶۶هـ.

در اسرار قلبی نماز مشتمل بر مقدمه و سه فصل و خاتمه. تألیف در ۹ ذی حجه ۹۵۱هـ پایان یافته است.
نک: ذریعه، ۴/۴۵۲؛ ملی، ۹/۲۴۵؛ مجلس، ش ۸/۱۳۵۶۸؛ مشار عربی، ۲۲۱.
آغاز: بسمله الحمد لله مطلع من اختار من عباده الابرار...

انجام: ... و اشركنا فی ثواب من افدناه... لنقطع الكلام فی هذه الرسالة.. فرغ منها مؤلفها.. و حسبنا الله و نعم الوکیل.

۲. **الاسباب الصادة عن ادراك الصواب** (عربی)
(ص ۱۰۴-۱۱۸)

ظاهراً از ابوالفتح محمد بن علی بن عثمان کراچکی (د: ۴۴۹هـ).

در ذکر علل و اسبابی که مانع شناخت صحیح آدمی هستند مشتمل بر چهار فصل. نام مؤلف در این نسخه

جلد: مقوایی ابر و باد، با عطف تیماج قهوه‌ای، طبله‌دار.

۱۳ × ۲۲ سم. ۷۱ گ. ۲۱ س. (ثبت ۶۱۴۰۳)

۱۰۱۱۴

مجموعه

۱. **الحسنی** (عربی)

از: ابوالحسن بن احمد کاشانی ابیوردی (د: ۶۶۶هـ).
وی این رساله را از کتاب دیگر خویش روض الجنان التقاط کرده و آن را بر ۳ «اسم» و هر اسم را بر چند «اشراق» مرتب ساخت. اسم اول در مباحث عامه (مشتمل بر ۱۲ اشراق) اسم دوم در فلکیات (مشتمل بر ۶ اشراق) و اسم سوم در کائنات جو و انقلابات (دارای ۷ اشراق).

نک: ذریعه، ۱۱/۲۷۴؛ مجلس، ش ۱۸۰۶؛ دانشگاه، ۱۹۳۶/۵.

آغاز: الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنی تقدست کبریاؤه و له الصفات العلی...
انجام: ... و ههنا يظهر لك سر ما مر فی فاتحة الكتاب من ان الحكمة علم مکمل... و الحمد لله معطى البركات و علی نبیه و آله الصلوات.

۲. **الرسالة الخانیة فی القواعد المیزانیة** (منطق-عربی)

(ص ۳۰-۴۲)

از:؟

مختصری در اصول منطق که به خان احمد میرزا تقدیم شده است مرتب بر مقدمه و دو باب، اول در تصورات و دوم در تصدیقات و هر یک دارای چند «لوح». این نسخه از انجام افتاده است.

آغاز: بسمله خان احمد میرزا لشکر ما انعم الله من الآلاء و اصلی علی الصفی... و بعد فهذه عجاله نافعه لجمال من علم المیزان جامعه لاصول المنطق...

- نیامده اما در فهرستی که از مصنفات کراچکی توسط یکی از شاگردان و همعصران وی تنظیم شده نام این رساله ذکر شده است (نک: مجله تراثنا، ش ۴۳ و ۴۴). در انجمنه کاتب آمده که این رساله با دو نسخه مقابله شده که یکی از آنها به خط عبدالله یزدی بوده است.
- نک: کشف الاستار، ۳/ ۳۵۹.
- آغاز: بسملة الحمد لله ولی المحامد و مولی المرشد و صلواته علی افضل منذر و شاهد و... و بعد وقفت علی ما رغب فيه الاخوان... من ذکر الاسباب الصادة عن ادراک الصواب....
- انجام:... قد ذكرت ايها الاخوان ما التمسوه في بيان هذه الاشياء... الى اکرم المآب.
- ۳. سؤال و جواب فقهی** (فقه - عربی و فارسی) (ص ۱۱۹)
- در خصوص حکم تعلم علم طب از دیدگاه شریعت. سؤال این است: «باسمه سبحانه ما قول فرسان میادین الشریعة النبویه... که تعلم علم طب جایز است یا نه و بر تقدیر جواز رجحانی دارد یا نه و بر تقدیر رجحان به سرحد وجوب کفایمی می‌رسد یا نه و بواسطه احتمال ضرری که درو متصور باشد از دایره وجوب به سرحد حرمت می‌رسد یا نه و بر تقدیر ترتب جنایت برو قصاص لازم می‌شود یا دیت و بر تقدیر وجوب دیت...».
- ۴. جبر و اختیار** (فلسفه - فارسی) (ص ۱۲۰-۱۵۰)
- از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲هـ).
- نک: ذریعه، ۵/ ۸۳ و ۸۶؛ مشار، ۲/ ۱۵۱۹؛ مجلس، ش ۶/ ۶۴۴ و ش ۱/ ۱۹۳۰؛ مـرعی، ۳/ ۱۶۵؛ فهرستواره، ۶/ ۱۲۳ و...
آغاز: بسملة الحمد لله رب الارباب و مسبب الاسباب و مفتاح الابواب....
- انجام:... اذا بلغ الکلام الى الله فامسکوا.
- ۵. الافعال و الانفعالات** (فلسفه - عربی) (ص ۱۵۱-۱۵۷)
- از: ابوعلی سینا (د: ۴۲۸هـ).
- در حاشیه این رساله آمده: «رسالة شریفه و مقالة لطيفة للشيخ الرئيس ابن سينا في تحقيق خوارق العادات من المعجزات و الكرامات و ما يشبهها من البركات و الطلسمات و ما يحدو حدوها و يجرى ماجراها».
- نک: ذریعه، ۲/ ۲۶۰؛ مجلس، ش ۱۹/ ۱۸۰۷؛ دانشگاه، ۳/ ۳۱۵؛ مشار عربی، ۴۶۹.
- آغاز: بسملة الحمد لله حق حمده... و بعد اعلم ان الافعال و الانفعالات بحسب تفاوت الامور العقلية النفسانية منها....
- انجام (حاشیه ص ۱۵۳):... و لكن العذر في الامساک عن تفصيلها واضح... و الحمد لو اهب العقل.
- ۶. مسکن الفؤاد** (اخلاق - عربی) (ص ۱۵۸-۲۷۳)
- از: شهید ثانی، زین‌الدین بن علی عاملی (د: ۹۶۶هـ).
- نک: ذریعه، ۲۱/ ۲۰؛ مجلس، ش ۳/ ۷۷۷ طباطبائی؛ ملی، ۱۰/ ۱؛ مشار عربی، ۸۴۳.
- ۷. التعقیبات** (ادعیه - عربی) (ص ۲۷۴-۲۸۸)
- از: احمد بن محمد بن فهد حلّی (د: ۸۴۱هـ).
- رساله‌ای کوتاه مشتمل بر مقدمه و مجموعه ادعیه و تعقیبات منقول از اهل بیت (ع).
- نک: ذریعه، ۱۶/ ۲۴۲؛ ملی، ۱۴/ ۵؛ مشار عربی، ۶۷۰؛ میراث حدیث شیعه، ۱/ ۸۳.
- آغاز: بسملة الحمد لله ملهم الدعاء و مفرج الغماء

که به مقتضای جود بساط وجود را بر ممکنات نامعدود... انجام: ... و این جمله بنا بر تفسیر مذکور مناسب آنست که از کرسی... تألیف این زبور و ترتیب این مزبور.. سنه اثنین و خمسين و تسعمائه... و الاختتام.

و سامع اللاواء و کاشف البلاء... انجام: ... و هذا آخر ما املیناه فی هذه الفصول... تسلیما کثیرا کبیرا.

۸. تخفیف العباد فی بیان احوال الاجتهاد (اصول-عربی) (ص ۲۸۹-۳۰۰)

از: شهید ثانی، زین‌الدین بن علی عاملی (د): ۹۹۶هـ.
نک: ذریعه، ۴/۳؛ ملی، ۱۱/۳۴۶؛ مجلس، ش ۱۹/۱۲۱۳ طباطبائی؛ ۷۷۴؛ مرعشی، ۳۰/۵۸۷.

۱۱. التحصین و صفات العارفين (عرفان-عربی) (ص ۳۶۶-۳۹۳)

از: احمد بن محمد بن فهد حلّی (د: ۸۴۱هـ).
در عزلت و گوشه نشینی مشتمل بر سه قطب.
نک: ذریعه، ۳/۳۹۸؛ مجلس، ش ۱۴۰۴ و ش ۹/۱۲۰۰۶؛ مرعشی، ۱۵/۴۸ و...

۹. قبله الشامات (فقه-عربی) (ص ۳۰۰-۳۰۱)

از: شهید ثانی، زین‌الدین بن علی عاملی (د): ۹۹۶هـ.
با عنوان فائده فی معرفة سمت قبله الشام در مجموعه رسائل شهید ثانی چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۱/۴۰۳؛ مرعشی، ۳۴/۸۰۶.
آغاز: بسمله هذه فائده فی معرفة سمت القبلة من الشام الى مكة من املاء... اعلم ان قبلة الشام تميل... انجام: ... خلف الاذن اليسرى و المشرق على اليد اليمنی.

۱۲. الفتوة (رسالة...) (عرفان-عربی) (ص ۳۹۴-۴۱۵)

از: فاضل مقداد سیوری (د: ۸۲۶هـ).
در آداب و شرایط فتوت، در هفت فصل. نسخه دیگری از آن در منابع یافت نشد.
آغاز: بسمله الحمد لله خالق الارواح و فالق الاصباح... و بعد فان الفتوه من اكرم الخصال الحميدة و الفضائل الجليلة... انجام: ... و لم تظلمنى فيه شيئاً فان ياتى لك البكاء يا اعرابى و الافتباك و الحمد لله رب العالمين... الى يوم يقوم الناس لرب العالمين.

۱۰. تفسیر آیه الكرسی (تفسیر-فارسی) (ص ۳۰۲-۳۶۵)

از: محمد بن حسین فخرالدین حسینی سماکی (ق): ۱۰هـ.
مؤلف این رساله را به شاه طهماسب تقدیم کرده و در ۹۵۲هـ از اتمام آن فراغت یافته است.
نک: ذریعه، ۴/۳۳۰؛ مجلس، ش ۶۶/۵۱۳۸؛ فهرست منزوی، ۱/۲۴.
آغاز: بسمله حمد بیحد و ثنای بیعد معبودی را سزد

۱۳. الامر بالمعروف و النهی عن المنکر (رسالة...) (فقه-عربی) (ص ۴۱۶-۴۱۷)

از: ؟
در باره امر به معروف و نهی از منکر و شرایط آن.
آغاز: بسمله الحمد لله الذى خلق الخلائق من العدم الى الوجود فامرهم بامثال ما يكون لهم وسيلة لنيل الثواب... انجام: ... و لافشاء التقليد و لو حکم لم ينفذ حکمه.

- ۱۴. حاشیه تفسیر الکشاف** (تفسیر-عربی)
(ص ۴۱۸-۴۴۹)
از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (ق ۱۰هـ).
نک: ذریعه، ۴۶/۶؛ آستان قدس، ۵۵۷/۱.
آغاز: بسملة الله کلام الله کشف الکروب و کشف کلامه الکریم لیس الا بعلم علام الغیوب...
انجام: ... و انی کتبت قدما رساله لرد هذا.
- ۱۵. رساله فی الکلام** (کلام-عربی)
(ص ۴۵۰-۴۸۲)
از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (ق ۱۰هـ).
در بیان کلام الهی و قرآن در ۴ مقاله: اول در ماهیت کلام، دوم در حدوث و قدم آن، سوم در کیفیت نزول قرآن، چهارم در آداب و سنن تلاوت و قرائت قرآن.
نک: ذریعه، ۱۰۸/۱۸؛ سپهسالار، ۴۴۱/۵.
آغاز: کلام الله مفتاح العلوم و فی نزوله و علوه اعجاز الروم...
انجام: ... و اکثرهم اوجبوا الطهارة فی سجدة التلاوة و کذا استقبال القبلة و قد يجوز خلاف هذا.
- ۱۶. حاشیه تفسیر الکشاف** (تفسیر-عربی)
(ص ۴۸۳-۵۲۳)
از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (ق ۱۰هـ).
ظاهراً غیر از حاشیه ش ۱۴ این مجموعه باشد.
آغاز: قال السيد رحمه الله علم التفسیر علم یبحث فیہ عن احوال... اقول فیہ بحث اما اولاً فلان علم التفسیر علی ما هو المشهور عند الجمهور علم مدون...
انجام: ... قوله آمین صوت تجر به الفعل قبل اسما و لافعال موضوعة... قائلا فیہ بحث.
- ۱۷. اقل ما یجب اعتقاده** (عقاید-عربی)
علی المکلف = الاعتقادات
(ص ۵۲۴-۵۲۵)
- از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲هـ).
مؤلف در این رساله آنچه را که باید بدان اعتقاد داشت بدون ذکر دلایل فلسفی نگاشته است.
نک: ذریعه، ۱۰۲/۱۱؛ مجلس، ش ۱۰/۱۲۳۱؛
مرعشی، ۳۵۸/۲۹؛ دانشگاه، ۵۳۱/۳.
آغاز: بسملة هذه صورة عقيدة صدرت عن سلطان العلماء... اعلم ایدک الله ایها الاخ العزیز ان اقل ما یجب اعتقاده علی المکلف...
انجام: ... و استیفاء ذلك شرحناه فی کتاب قواعد فاطبینه منه و الحمد لله رب العالمین.
- ۱۸. حجة الکلام** (فلسفه-عربی)
لایضاح محجة الاسلام
(ص ۵۲۶-۵۹۵)
از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (ق ۱۰هـ).
در اثبات معاد جسمانی در چهار مقاله.
نک: ذریعه، ۲۶۲/۶؛ دانشگاه، ۴۳۱/۱۶؛ مجلس، ۵۰۷/۳؛ طباطبائی؛ الهیات، ۳۸۷/۱.
آغاز: بسملة اعود الیک و اعود بک بعد حمد الله علی آلائه...
انجام: ... سیما اذا استدل فی السند.
- ۱۹. رساله اجتهادية** (فقه-عربی)
(ص ۵۹۶-۵۹۹)
از: علی بن عبدالعالی کرکی (د: ۹۴۰هـ).
پرسش و پاسخی است درباره وجوب اجتهاد در نبود مجتهد.
نک: دانشگاه، ۱۶۵۷/۵؛ ذریعه، ۲۹/۲۵ ذیل وجوب الاجتهاد.
آغاز: بسملة الحمد لله و صلوته علی عباده... فهذا سؤال بعض الطلبة عن الشيخ... فیما اذا کان القطر او العصر خالیا عن المجتهد فهل یجب علی المکلفین جمیعا الاشتغال بتحصیل شرائط الاجتهاد...
انجام: ... سیما اذا استدل فی السند.

- انجام: ... لان هذا انما نشأ لجهله بقواعد الاصوليه تمت المسائل.
- بن زكريا الرازي... قال انه كان في ايام افريدون الملك خرج بعض الاساوره...
انجام (حاشيه): ... و لجميع امراض العارضه من البروده... و الله تعالى اعلم بالصواب.
- ۲۰. مقامات العارفين** (عرفان-عربی)
(ص ۶۰۰-۶۳۵)
از: غياث‌الدين منصور دشتکی (ق ۱۰هـ).
در مقامات عارفان نظير نمط نهم اشارات ابن سينا، در چهار مقاله و هر مقاله در چند مطلب و اشاره.
نک: ذريعه، ۲۱/۵۶ و ۳۹۱؛ مجلس، ش ۲/۱۴۲۸۰؛ الهيأت، ۱/۲۹۵.
آغاز: بسمله اللهم اجعلني من العارفين الواقفين على مقامات العارفين...
انجام: ... من ارادها فلينظر اليها يرى فيها... من الاخلاء.
- ۲۱. الكمالات الالهية** (عربی)
(ص ۶۳۶-۶۵۳)
از: غياث‌الدين منصور دشتکی (ق ۱۰هـ).
در کمال مطلق واجب تعالى و در چهار فصل.
نک: کشف الظنون، ۱/۸۸۶؛ مجلس، ش ۱/۵۰۷؛ طباطبائی؛ ملی، ۱۲/۲۵۱.
آغاز: بسمله کمال الحمد لکامل کل بکماله کل کمال و احسن المدح لمن احسن...
انجام: ... لامتناع حصول الصورة المتعذره الصغيره... و الله اعلم بالصواب.
- ۲۲. رساله في صفة الموميائي** (طب-عربی)
(ص ۶۵۴-۶۵۷)
از: محمّد بن زکریای رازی (ق ۴هـ).
در خاصیت و منافع و استعمال مومیا.
نک: دانشگاه فردوسی، ۱/۲۰۰؛ مجلس، ش ۳۸/۸ سنا.
آغاز: بسمله الحمد لله... و بعد فهذه رساله لمحمد
- ۲۳. مسار الشيعة** (تاریخ-عربی)
(ص ۶۵۸-۶۸۵)
از: شیخ محمّد بن محمّد بن نعمان مفید (د: ۴۱۳هـ).
نک: ذريعه، ۲۰/۳۷۵؛ دانشگاه، ۵/۱۵۲۸؛ مجلس، ش ۱۴/۱۸۳۶؛ مشار عربی، ۸۳۷.
- ۲۴. شرح حديث شرح صدر** (عربی)
(ص ۶۸۶-۶۹۱)
از: ابو حامد محمّد غزالی (د: ۵۰۵هـ).
شرح بر حديث نبوی (ص) فستل رسول الله (ص) عن شرح الصدر فقال هو نور يقذف في القلب فينشرح له الصدر. مؤلف این حديث را در سه رکن اعداد الزاد، قطع العلائق و حمل الهدية المقربة شرح کرده است.
نک: مجلس، ش ۱۴/۱۴۲۸۰.
آغاز: بسمله قال الله سبحانه و تعالى افمن شرح الله صدره للاسلام...
انجام: ... فهذا هو الاستعداد للموت و الله اعلم.
- ۲۵. العدالة = الكبائر** (فقه-عربی)
(ص ۶۹۲-۶۹۵)
از: علی بن عبدالعالی عاملی، محقق کُرکی (د: ۹۴۰هـ).
این رساله چاپ شده است.
نک: ذريعه، ۱۵/۲۲۵؛ مرعشی، ۴/۱۸۶؛ مجلس، ش ۷/۴۳۳۹؛ ملی، ۱۳/۲۶۷.
- ۲۶. مقام العارفين** (عرفان-عربی)
از: ؟

- در بیان مقامات و منازل عارفان و سالکان که از توبه آغاز و به زهد ختم می‌شود با استناد به آیات و روایات.
- کاتب در انجامه خود چنین آورده که از مجموعه کمال‌الدین حسین بن سید عبدالرحیم استرآبادی نقل کرده است.
- آغاز: بسمله اعلم ان اول مقام العارفين و منزل السالکین التوبة قال الله تعالى و توبوا الى الله جميعا... انجام: ... و قد بينا في تقسيم مراتبهم و تفصيل مقاماتهم في هذا الفصل بما فيه كفاية.
- ۲۷. الفتوة** (عربی)
(ص ۷۲۸-۷۳۳)
به نقل از اسرار التنزیل فخر رازی (د: ۵۶۰۶).
آغاز: و اعلم انه لا بد هنا من الكلام في الفتوة فقال ان ابراهيم... انجام: ان اعطينا اثرنا و ان منعنا صبرنا.
- ۲۸. نفی الحيز و الجهة و المكان** (فلسفه-عربی و فارسی)
(ص ۷۳۲-۷۳۳)
از: فخر رازی (د: ۵۶۰۶).
آغاز: بسمله قال الله تبارک و تعالی لا اله الا هو الحی القيوم و تقرير ذلك ان الله تعالى هو القيوم... بدانکه قانون اعظم در معرفت فرق میان ربوبیت و عبودیت... انجام: ... و این منافی آنست که فقر و احتیاج مخصوص به ممکناتست.
- ۲۹. المذاهب و الفرق** (کلام-عربی)
(ص ۷۳۴-۷۳۷)
از:؟
رساله‌ای کوتاه در بیان مذاهب و فرق در هشت فصل که در آن از خاتمه المواقف نیز نقل شده است.
- آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد فهذه رسالة في بيان المذاهب و الفرق قال رسول الله (ص) ستفرق امتی ثلاثا و سبعین فرقة...
انجام: ... هذا ما وجدنا في مقطع المواقف و شرحه اللهم اغفر لي... اولهم على عليه الصلوة و السلام و آخرهم مهدى صلوات الله و سلامه عليه.
- ۳۰. رسالة الدور و التسلسل** (فلسفه-عربی)
(ص ۷۳۸-۷۴۱)
از: برهان‌الدین محمد بن محمد نسفی (د: ۵۶۸۸).
در بیان بطلان دور و تسلسل.
نک: مرعشی، ۳۳۸/۲۹؛ کشف الظنون، ۸۶۵/۱.
آغاز: بسمله الحمد لله الذي تجلى في سلسلة الوجود فظهر بذاته على ذاته في ذاته لذاته... اما بعد فهذه رسالة في الدور و التسلسل... اعلم ايها الاخ الطالب... انجام: ... فلكل احد اذا فرض تحصيل... غير متناهيه و لا نغنى بالتسلسل الا بهذا.
- ۳۱. المصادرات و الاصول** (منطق-عربی)
الموضوعة (رسالة...)
(ص ۷۴۲)
از:؟
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد فهذه رسالة في بيان المصادرات... و بيانها ان يقال ان المبادئ التصديقية اما ان يكون ظاهرة...
انجام: ... كما تقرر في النمط و الله تعالى اعلم بحقائق الاشياء.
- ۳۲. تحقيق اسم الجنس** (ادبيات-عربی)
علم الجنس (رسالة في...)
(ص ۷۴۳-۷۴۷)
از:؟
در پنج باب.

۳۵. استقصاء النظر (کلام-عربی)**فی البحث عن القضاء و القدر**

(ص ۷۵۴-۷۶۹)

از: حسن بن یوسف، علامه حلی (د: ۷۲۶هـ).

در باب قضا و قدر و جبر و اختیار که به درخواست اولجایتو خدابنده تألیف شده. این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۳۱/۲؛ مجلس، ۱۵/۳۰۶/۱۱/۲۵۰؛

مرعشی، ۲۷/۲۱۶.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: تاج‌الدین حسین مشهور به صاعد^۱. تاریخ کتابت: ۹۷۲ و ۹۷۸ و ۹۸۲هـ. مکان کتابت: قزوین و اکثر رساله‌ها در کنار حرم مطهر رضوی (ع) کتابت شده است.

برخی از این رساله‌ها به گفته کاتب از روی خط مؤلفان یا منقول از خط آنان کتابت و مقابله شده است. در ص ۱۵۷ و در حاشیه مطالبی منقول از مصباح کفعمی و تاریخ ابن ساعی تحریر شده که به خط سید کمال‌الدین حسین بن سید عبدالرحیم استرآبادی است و به گفته کاتب: «کان فی اواخر ایام الدولة العلیة الطهماسیة متولياً للمستحبات من اوقاف الروضة الرضیة المرضیة الرضویة... و اخوه السید امردوست کان و یكون الآن ایضا ضابط الخزانة كتب الروضة القدسیة...».

در ص ۲۷۲ کاتب مجموعه به مرگ فرزندش اشاره‌ای دارد و در ذیل ص ۲۷۳ روایتی منقول از کتاب توحید صدوق آمده به خط علی جبائی که به جهت تسلیت کاتب نوشته است. کاتب این مجموعه در ابتدای بیشتر رساله‌ها این عبارت را بعد از بسمله تحریر کرده: «رب وفق بحق ولیک الرضا علی بن موسی علیهما الصلوة و التسلیم».

۱. کاتب خود از دانشمندان و از شاگردان عبدالله تستری و حسین بن عبدالصمد و دیگران بوده و دارای مؤلفاتی چند است (نک: طبقات اعلام الشیعه، ج ۵، ص ۱۷۲).

آغاز: بسمله الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما كنا لنهتدی... اما بعد اعلم ان بعض الالفاظ المفردة فی کلام العرب يدل على اكثر من متشخص واحد بالشخص... انجام: ...فاعلم ان الالقاب و الکنی لا یطلقان علی الله تعالی و لا القاب النساء. تم الرسالة.

۳۳. عشرة كاملة (فلسفه-عربی)

(ص ۷۴۸-۷۴۹)

از:؟

در این رساله کوتاه ده دلیل برای اثبات خداوند آمده است.

نک: ذریعه، ۱۵/۲۶۵؛ ملی، ۲/۳۲۲.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد فتلك عشرة كاملة فی الادلة و الحجج علی اثبات الصانع تعالی شأنه بلا نزاع و لاصراع شامله فان كان صوابا... انجام: ... و هو ممکن فیکون مستندا الی نفسه فلا یمکن الممكن مؤثرا.

۳۴. المفرد و المركب (منطق-عربی)

(ص ۷۵۰-۷۵۳)

از: ابوالحسن بن احمد ابیوردی (د: ۹۶۶هـ)

در این رساله کوتاه بحث می‌شود از اینکه آیا بین مفرد و مرکب از نظر علم منطق ترادف است یا تباین. مؤلف خود ترادف را رد و تباین را انتخاب می‌کند. در فهرست کتابخانه مجلس با عنوان وضعیه معرفی شده است.

نک: مجلس، ش ۱۷/۳۸۲۱؛ مرعشی، ۳/۱۴۶؛ ملی، ۱۲/۵۵۱.

آغاز: بسمله الحمد لله رافع درجات اهل التجرید... و بعد یقول... ابوالحسن بن احمد لماطال التشاجر بین الاعلام فی جواز ترادف المفرد و المركب... انجام: ... فافهم انه من مزال اقدام الافهام... و الحمد لله الملك العلام.

۳. العروض (رسالة فی...) (ادبیات-عربی)

(ص ۱۰۰-۱۰۳)

از: اسماعیل بن ابی بکر مقری شاورى (د: ۸۳۷هـ).
رساله مختصرى در علم عروض که به دستور
اسماعیل بن عباس تألیف شده است.
آغاز: بسمله امر بتألیف هذا الكتاب و جمعه... و بعد
فهذا الكتاب الفته فی العروض اوله بحر الطویل و هو...
انجام: ... فی الوافر معقول و فی الكامل موقوف
تم العروض.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف و زرد؛ در حاشیه
تصحیح شده با برخی حواشی توضیحی؛ اوراق
به رنگ‌های صورتی و زرد است. در ابتدای
نسخه فهرست مجموعه به خط مرحوم مشکاة
آمده است.
جلد: تیماج کرم رنگ با عطف و گوشه قرمز.
۱۰/۵ × ۱۹ سم. ۷۷۰ ص. ۱۹ س.
(ثبت ۶۲۱۶۰)

۱۰۱۱۶

مجموعه**۱. عروض سیفی**

(ادبیات-فارسی)

= میزان الاشعار

(ص ۱-۷۵)

از: سیف‌الدین عروضی بخارایی (ق ۹-۱۰هـ).
این رساله بارها چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۹/۴۸۶ و ۱۵/۲۵۴؛ فهرست منزوی،
۳/۲۱۶؛ دانشگاه، ۹/۱۳۶۸؛ مجلس، ش ۱/۴۳۱
طباطبائی.

۲. قصیده مصنوع

(ادبیات-فارسی)

(ص ۷۵-۱۰۰)

از: سلمان بن محمد ساوجی (د: ۷۷۸هـ).
به گفته مؤلف قصیده‌ای است مشتمل بر صنایع و
بدایع بیان و اصول بحور و مزاحفات و منشعبات آن و...
در ۱۵۲ بیت.
نک: ذریعه، ۱۷/۱۳۱؛ فهرست منزوی، ۳/۲۱۵۴؛
ملک، ۹/۲۴۳؛ مجلس، ش ۲۰/۱۱۵۸ سنه.
آغاز: بسمله. بعد از حمد و سپاس بی قیاس
واحدی را که بر وحدانیتش جمیع کاینات علیحده شاهد
حالند...
انجام: ... للناس کلهم حج و معتمر و انت یا سیدی
حجی و معتمری.

۴. علم القوافی (ادبیات-عربی)

(ص ۱۰۴-۱۰۹)

از: اسماعیل بن ابی بکر مقری شاورى (د: ۸۳۷هـ).
احتمالاً بخشی از کتاب عنوان الشرف الوافی فی
الفقه و النحو و العروض و القوافی مؤلف باشد. در انتهای
این رساله آمده: مصنف هاتین الرسالتین اسماعیل بن
ابی بکر المقری الشاورى.
نک: هدیة العارفين، ۱/۱۶؛ کشف الظنون، ۲/۱۱۷۵.
آغاز: بسمله الحمد لله الذى علم الانسان ما لم يعلم
و هदानا للتى هى اقوم... و بعد فینبغى للناظر فى علم
القوافى ان يعرف المقيد و المطلق....

۵. رساله فی المفهوم (فلسفه-عربی)**الذهنى**

(ص ۱۰۹-۲۵۲)

از:؟

آغاز: بسمله فی بیان المفهوم و انه لیصح اطلاقه او
صدقه على الله تعالى ام لا اعلم ان الحكماء و المتكلمين
اختلفوا فيه فاكثر المتكلمين و شیخ الاشراق...
انجام: ... و التالى باطل بمقتضى هذه الآيات و
الاجبار و الملازمة طاهرة لمن له اعتبار.
خط: نستعلیق. کاتب: علی بن احمد موسوی
رشتی. تاریخ کتابت: رساله اول ۲۹ ربیع الاول

- ۱۲۵۹هـ، رساله دوم ۱۰ شعبان ۱۲۶۱هـ، رساله چهارم ۶ صفر ۱۲۶۲هـ.
از ص ۲۵۳-۲۵۶ یادداشت‌هایی است از جمله لغز، استخراج مضمّر، استخراج خاتم و مطالبی منقول از ابوالعلا محمد بهشتی.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکی؛ در برگ اول و آخر مهر مربعی به سجع «کفی بربک هادیا» آمده است.
جلد: تیماج مشکی، مجدول گرهی.
۱۷/۵ × ۱۱ سم. ۲۵۶ ص. ۱۷ س.
(ثبت ۵۰۷۸۸)
- ۱۰۱۱۷
مجموعه
۱. مجلس مکتوب خوارزم (فارسی)
(ص ۱-۳۵)
از: تاج‌الدین محمد بن عبدالکریم شهرستانی (د: ۵۵۴۸هـ).
به تصحیح سید محمدرضا جلالی نائینی چاپ شده است.
نک: مجلس، ش ۵۹۳/۲؛ مرعشی، ۶۳۷/۳۲.
آغاز افتاده: فرمان امر او و الدهر کل الزمان و العرش کل المکان...
انجام: ...هما امامان قاما او قعدا و صلی الله علی محمد و آله الطاهرين.
۲. تاریخ مغول (تاریخ-فارسی)
(ص ۳۵-۶۸)
از:؟
تاریخ مختصری است از فرمانروایان مغول که از چنگیز آغاز و به جلوس ارغون شاه پایان می‌یابد. در فهرست مرعشی به قطب‌الدین شیرازی (د: ۷۱۰هـ) نسبت داده شده است.
- نک: مرعشی، ۶۳۸/۳۲.
آغاز: ابتداء دولت مغول خروج چنگیز خان بن...
انجام: ...روز آدینه بیست و هفتم جمادی الاول...
در تزاید و عظمت و پادشاهی در تضاعف بمحمد و آله الطاهرين.
۳. رساله فی العلم و العمل (کلام-عربی)
(ص ۶۸-۱۱۶)
از: ابن کمونه (د: ۶۸۳هـ).
رساله‌ای در کلام مرتب بر دو جمله و هر جمله شامل دو باب و هر باب شامل پنج فصل که به درخواست محمد مؤمن قزوینی و به نام محمد جوینی تألیف کرده است.
نک: مجلس، ش ۵۹۳/۱ به نام رساله در عقلیات؛ مرعشی، ۶۳۹/۳۲.
آغاز: بسملة قال العبد الفقير... احمد الله حمد مسترشد بنور هدايته...
انجام: ...و برضائه فی دارالابد من المبتهجين...
خصوصا علی محمد و آله الطاهرين.
۴. تنقیح الابحاث للملل الثلاث (کلام-عربی)
(ص ۱۱۶-۲۵۳)
از: ابن کمونه (د: ۶۸۳هـ).
شامل ۴ باب: اول در نبوت عامه، دوم در دین یهود، سوم در دین مسیحیت، چهارم در دین اسلام. این اثر چاپ شده است.
نک: مجلس، ش ۵۹۳/۳؛ مرعشی، ۶۴۰/۳۲؛ کشف الظنون، ۴۹۵/۲.
آغاز: بسملة احمد الله علی ما ارشد و هدی و اتوسل الیه باسمائه الحسنی...
انجام: ...قلنا الطريق الی ذلک انکار صحّة تواتر الیهود و النصری...و صلواته علی انبیائه و اصفیائه الطیبین الطاهرين.

مجموعه ۱۰۱۱۷: ص ۲۷۰، افحام اليهود

- ۵. مطالب پراکنده** (فارسی و عربی)
(۲۵۳-۲۵۹)
شامل سخنان ارسطو، داود(ع)، اشعاری از عمر خیام، فخر رازی، عبدالواسع جبلی، ادیب طیار و دیگران.
- ۶. افحام الیهود** (عقاید-عربی)
(ص ۲۵۹-۲۸۹)
از: سموئیل بن یحیی بن عباس مغربی (د: ۵۷۰هـ).
در رد قوم یهود.
نک: کشف الظنون، ۱/ ۱۳۲؛ مجلس، ش ۴/۵۹۳؛
مرعشی، ۳۲/۶۴۱.
آغاز: بسمله اما بعد حمد الله علی ما الهم من الهدایة و عصم عنه من الغوایة...
انجام: و اعوذ بالله مما یشرکون و الیه البراءة مما یکفرون.
- ۷. الأسئلة و الاجوبة** (عقاید-عربی)
(ص ۲۹۰-۲۹۲)
از: سموئیل بن یحیی بن عباس مغربی (د: ۵۷۰هـ).
نک: مرعشی، ۳۲/۶۴۲.
آغاز: بسمله نسخه مسئله وردت علی السمئول من بعض الزنادقة و الفلاسفة...
انجام: ... و اما ما ختم به کلامه فذاک امر مرفوع... من تناول غیر الاکفاء... عمیاء و السلام تم الجواب.
خط: نستعلیق. بی تا.
شماره اول از روی نسخه به خط قطب‌الدین شیرازی و او نیز با یک واسطه از نسخه به خط مؤلف نگاشته است.
شماره پنجم و ششم که قطب‌الدین شیرازی از نسخه به خط مؤلف به تاریخ ۵۵۸هـ کتابت کرده است.
نشانی‌ها مشکئی؛ در حاشیه تصحیح شده؛ برخی
- صفحات رطوبت دیده است.
جلد: تیماج یشمی.
۱۲/۵ × ۱۹ سم. ۳۱۰ ص. ۱۶ س.
(ثبت ۷۴۳۱۵)
- ۱۰۱۱۸
- رد صوفیه؟** (فارسی)
از:؟
در رد اعتقادات و بدعت‌های فرق متصوفه مشتمل بر مقدمه، سه باب و خاتمه، مقدمه در بیان حقیقت معنی صوفی و مراد از آن و آنچه در باب پوشیدن پشم وارد شده است.
باب اول در بیان اینکه دین این فرقه صوفیه بدعت و ضلالت است و مذمت بدعت و...
باب دوم در بیان تکلیف کردن جناب اقدس الهی خلق را از اوامر و نواهی... و ذکر اصناف صوفیان و...
باب سیم در بیان بعضی از افعال و برخی از اقوال جماعتی از مشایخ صوفیه... و خاتمه در اموری که موجب دلالت گم‌گشتگان بادیه ضلالت و... می‌تواند شد.
مؤلف در این اثر از کتاب مرآة الرائی خویش یاد کرده است.
آغاز: مقدمه در بیان حقیقت معنی صوفی و مراد از آن...
انجام: ... پای لجاجت و عناد و اعتساف در میان آید... و السلام علیهم الی یوم المبعاد.
خط: نسخ. کاتب: زین العابدین بن محمد علی اردکانی. تاریخ کتابت: ۲۳ ربیع الثانی ۱۲۳۹هـ.
عناوین شنگرف؛ پنج ورق سفید در آغاز نسخه.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۰/۵ × ۱۵ سم. ۲۶۴ ص. ۱۴ س.
(ثبت ۲۷۸۱۸)

(ص ۱۷۱-۱۷۴) ۱۲. الاصول (ص ۱۷۴-۱۷۶) ۱۳. شرح فصوص الحکم (ص ۱۷۷-۱۸۴) ۱۴. مجمع الاسرار (ص ۱۸۵-۱۸۹) ۱۵. اسرار العبادات (ص ۱۸۹-۲۰۷) ۱۶. اسرار الحروف؟ ۱۷. السؤال و الجواب (ص ۲۰۷-۲۱۲) ۱۸. السلوک (ص ۲۱۳-۲۱۹) ۱۹. کشف الاسرار...؟ ۲۰. النورية (ص ۲۱۹-۲۲۱) ۲۱. بيان الاقطاب و الابدال (ص ۲۲۱-۲۲۴) ۲۲. المحبة (ص ۲۲۴-۲۲۶) ۲۳. المعارف (ص ۲۲۶-۲۳۱) ۲۴. تفسير لا اله الا الله (ص ۲۳۲) ۲۵. شرح فاتحة الكتاب (ص ۲۳۳-۲۳۶) ۲۶. نصيحة سيّد نورالله (ص ۲۳۷-۲۳۸) ۲۷. شرح سورة الاخلاص (ص ۲۳۸-۲۴۰) ۲۸. الحورائية (ص ۲۴۰-۲۴۲)	۱۰۱۱۹ مجموعه مجموعه‌ای شامل شرح حال و رسایل نورالدین شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (۷۳۰-۸۳۴هـ) همراه با فهرست رسایل در آغاز نسخه (ص ۱-۳). برخی از رسایل وی چاپ شده است. در این نسخه از ص ۳-۳۷ تذکره در احوال شاه نعمت‌الله ولی از عبدالکریم بن عبدالرزاق کرمانی که از مریدان وی بوده نگارش یافته است. اما رسایل شاه نعمت‌الله مطابق آنچه که در فهرست این مجموعه آمده عبارت است از: ۱. شرح فصوص الاول من فصوص الحکم (ص ۳۸-۱۳۰) ۲. البرزخيه (ص ۱۳۰-۱۳۶) ۳. المکاشفات (ص ۱۳۷-۱۴۷) ۴. المنشآت (ص ۱۴۸-۱۴۹) ۵. النفسيه (ص ۱۴۹-۱۵۱) ۶. الهاء (ص ۱۵۱-۱۵۴) ۷. المهدية (ص ۱۵۵-۱۵۶) ۸. في تحقيق معنى الولاية (ص ۱۵۷-۱۵۹) ۹. المراتب (ص ۱۵۹-۱۶۱) ۱۰. التحقيقات (ص ۱۶۱-۱۷۰) ۱۱. تحقيق الجنات

۲۹. نصیحة سيّد خليل الله (ص ۲۴۲-۲۴۴)
۳۰. تحقيق المراتب الالهية (ص ۲۴۵-۲۴۷)
۳۱. الخلوة (ص ۲۴۷-۲۴۸)
۳۲. الخلقية (ص ۲۴۸)
۳۳. بيان حرف الاصلية (ص ۲۴۸-۲۴۹)
۳۴. الاحدية (ص ۲۴۹)
۳۵. مقامات القلوب (ص ۲۴۹-۲۵۰)
۳۶. منظومة في تحقيق الايمان (ص ۲۵۰)
۳۷. بيان اشارات فاتحة الكتاب (ص ۲۵۰-۲۵۱)
۳۸. منظومة في النصيحة (ص ۲۵۱-۲۵۲)
۳۹. البلوغية (ص ۲۵۲)
۴۰. النفسية (ص ۲۵۲-۲۵۳)
۴۱. تعريف الروح الانساني (ص ۲۵۳-۲۵۴)
۴۲. الوجهية (ص ۲۵۴-۲۵۵)
۴۳. بيان الخليفة (ص ۲۶۰-۲۶۱)
۴۴. الكلمة القدسية (ص ۲۶۱-۲۶۲)
۴۵. التوحيد
۴۶. التعريفات (ص ۲۵۵-۲۶۰)
۴۷. المراتب (ص ۲۷۰-۲۷۰)
۴۸. بيان معاني الحروف؟ (ص ۲۸۱-۲۸۱)
۴۹. الذوقية (ص ۲۸۱-۲۸۲)
۵۰. شرح حديث كميل بن زياد (ص ۲۸۲-۲۸۵)
۵۱. العينية (ص ۲۸۵-۲۸۶)
۵۲. تحقيق الوجود (ص ۲۸۷-۲۸۸)
۵۳. خليفة الله في ارضه (ص ۲۸۸-۲۹۰)
۵۴. بيان نسبة الخرقه (ص ۲۹۰-۲۹۱)
۵۵. النكات (ص ۲۹۱-۲۹۴)
۵۶. التوكل (ص ۲۹۴)
۵۷. تحقيق التسبيح (ص ۲۹۵)
۵۸. النكات (ص ۲۹۵-۲۹۷)
۵۹. بيان خودش؟ (ص ۲۹۸-۳۰۰)
۶۰. بيان النفس (ص ۳۰۰-۳۰۴)
۶۱. البرازخ (ص ۳۰۷-۳۱۰)
۶۲. الخيالية

۸۰. بیان اصطلاحات (ص ۳۱۱-۳۱۴)
 ۶۳. بیان سر التوحید (ص ۳۱۵-۳۱۹)
۸۱. العينية (ص ۴۳۵-۴۴۵)
 ۶۴. الذوقية (ص ۳۲۰-۳۲۴)
۸۲. الجواهر (ص ۴۴۶-۴۵۴)
 ۶۵. الرموز (ص ۳۲۴-۳۲۹)
۸۳. تحقيق الوجود (ص ۴۵۶-۴۵۸)
 ۶۶. الفيوضات (ص ۳۲۹-۳۳۱)
۸۴. لوايح (ص ۴۵۸-۴۶۴)
 ۶۷. مجمع الاستار (ص ۳۳۲-۳۳۵)
۸۵. روحيه (ص ۴۶۵-۴۶۶)
 ۶۸. مجمع اللطائف (ص ۳۳۵-۳۵۷)
۸۶. شرح ابيات فصوص (ص ۴۶۶-۴۸۳)
 ۶۹. مخزن الاسرار (ص ۳۵۹-۳۶۱)
۸۷. النفسية (ص ۴۸۴-۴۸۵)
 ۷۰. الوجوديه (ص ۳۶۲-۳۶۳)
۸۸. تاجنامه (ص ۴۸۵-۴۸۶)
 ۷۱. الالهامية (ص ۳۶۳-۳۷۰)
۸۹. الاصول الخمسة (ص ۴۸۷-۴۹۰)
 ۷۲. بيان مراتب الحروف؟ (ص ۳۷۰-۳۷۹)
۹۰. جواب بعض السؤالات (ص ۴۹۰-۴۹۴)
 ۷۳. الانعامات (ص ۳۷۱-۳۷۹)
۹۱. حروف (ص ۴۹۴-۴۹۵)
 ۷۴. الهداية (ص ۳۷۹-۳۸۴)
۹۲. ايضا حروف (ص ۴۹۵-۵۰۱)
 ۷۵. الفقرية (ص ۳۸۴-۳۸۵)
۹۳. كشف الاسرار (ص ۵۰۸-۵۱۴)
 ۷۶. اسرار الحروفات؟ (ص ۳۸۵-۳۸۷)
- خط مجموعه: نسخ ريز. كاتب: عباس بن حاجي
 محمّد شيرازي الاصل همداني المسكن. تاريخ
 كتابت: ۱۲۶۴هـ.
 عناوين و نشانی‌ها شنگرف؛ فهرست رسايل در
 آغاز نسخه؛ اين نسخه در تملك خانلر ميرزا
 (ص ۳۸۷-۳۸۸)
 ۷۸. تحقيق مرتبة الاحديه (ص ۳۸۸-۳۹۵)
 ۷۹. اللوايح (ص ۳۸۹-۳۹۵)

- احتشام الدوله بوده و یادداشت‌های وی در آغاز نسخه همراه با مهر او دیده می‌شود.
جلد: گالینگور مشکی.
قطع: رحلی. ۱۹/۵ × ۳۲ سم. ۵۱۴ ص. ۲۹ س.
(ثبت ۲۲۴۶۷)
- ۱۰۱۲۰
- مجموعه**
۱. **حاشیه شرح الجدید للتجريد** (کلام-عربی)
(ص ۱-۴۲)
از: نظام‌الدین احمد بن ابراهیم دشتکی شیرازی (د: ۱۰۱۵ هـ).
گویا تعلیقاتی است بر شرح تجرید قاضی عبدالخالق کرهرودی.
در انتهای این نسخه آمده: انتهت الحاشیه المنسوبة الی... علقها لنفسه من النسخة الفقیر الی الله الغنی الحسین بن حیدر الحسینی الکرکی عفی عنهم.
نک: دانشگاه، ۶/۲۲۶۲؛ مجلس، ش ۴۵۳۶/۱ با عنوان اثبات الصانع؛ الهیات، ۱/۳۶۷.
آغاز: بسملة الحمد لله الذی وفقنا لتوضیح عقائد الاسلام و تصحیحها من تجرید...
انجام: ... هذا غاية ما يمكن ان يقال في تحقيق هذا المرام فتأمل فيه.
۲. **حاشیه المواقف** (عربی)
(ص ۴۲-۵۶)
از: محمد بن حسین فخرالدین حسینی (ق ۱۰ هـ).
نک: ملی، ۹/۲۳۵؛ نشریه دانشگاه، ۸/۷۱.
آغاز: بسملة یا واهب الوجود یا مفیض الخیر والوجود نور قلوبنا بشوارق...
انجام: ... لکن بتوجه علیه منع لا یخفی علی الفطن فتفطن.
۳. **القضاء والقدر** (عربی)
(ص ۵۶-۱۰۶)
از:؟
گویا از کتاب‌ها و رسایل مختلف در بحث قضا و قدر گردآوری شده است، از جمله کتاب الانوار البدریه لکشف شبه القدریه محمد مهلبی صیرفی.
آغاز: فصل فی القضاء و القدر و الفرق بینهما و بین...
انجام: ... و یحق ان شاء الله مبطلون لفروعه و ما بقا فرع بعد ذهاب اصله.
۴. **حاشیه الاشارات؟** (فلسفه-عربی)
(ص ۱۰۶-۱۷۱)
از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (ق ۱۰ هـ).
مؤلف این رساله را در پاسخ به خرده‌گیری‌های دوانی و علمای معاصر بر اشارات نگاشته است. در این اثر از لطایف الاشارات الی لطائف الانشاءات مؤلف یاد شده است.
در انتهای این نسخه آمده: ... علقها لنفسه افقر عباد الله الغنی علی بن محمد بن حسن خوراسکانی جی بلوک اصفهان.
آغاز: بسملة بعد حمد الله علی آلائه... انی علقت قدیما تعلیقات اسمها کالمسمى...
انجام: ... و یظهر ذلک بایضاح امتناع حصول الاجزا.
۵. **الرسالة التوحیدية** (عربی)
(ص ۱۷۲-۲۷۵)
از: سید حسین بن حسن حسینی؟
مشمول بر مقدمه، فصول و خاتمه است که به نام طهماسب شاه نگاشته است.
آغاز: بسملة یا واحدا تقدست وحدانیتته ان یکون شریعة لكل وارد...
انجام: ... ولی الاعتصام فی الافتتاح و...

- ۶. مقدمه الواجب** (اصول فقه - عربی)
(ص ۲۷۶-۲۹۳)
از: سیّد ماجد بن هاشم بحرانی (ق ۱۱۱ هـ).
این نسخه با یک واسطه از خط مؤلف کتابت شده است.
نک: ذریعه، ۲۲/۱۰۷؛ مرعشی، ۲۹/۵۹۰؛ ملک، ۳۵۱/۵.
آغاز: اعلم ان قداماء الاصولیین اطلقوا الخلاف فی ان ما لا یتیم...
انجام: ... لما اشرنا الیه فی هذه المسأله بعینه کالمسئلتان عندنا واحده.
- ۷. الاقتصاد الهادی** (کلام - عربی)
الی طریق الحق و سبیل الرشاد
(ص ۲۹۵-۵۴۹)
از: شیخ الطائفة محمد بن حسن طوسی (۴۶۰ هـ).
در اصول عقاید شیعه و احکام عبادات.
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲/۲۶۹؛ مرعشی، ۱۰/۹۴.
آغاز: بسمله الحمد لله علی سوابق نعمه و تتابع منته...
انجام: ... و الله تعالی المشکور علی اوفق من خدمته و المسارعة الی امتثال مرسومه و هو حسبی الله و نعم الوکیل.
خط مجموعه: تحریری. کاتب: علی بن محمد بن حسن خوراسکانی. تاریخ کتابت: ۱۰۳۵ و ۱۰۳۶ هـ.
عناوین و نشانی‌ها مشکئی؛ در حاشیه تصحیح شده؛ مهر کتابخانه مجدالدین در آغاز نسخه و نیز یادداشت تملک اسدالله و محمدباقر بن شیخ اسدالله و فهرست این مجموعه به خط مرحوم بحر العلوم؛ مهر بیضوی به سجع «و کذلک مکنا لیوسف فی الارض»؛ و مهر بیضوی «الراجی الی
- الله سیّد محمد... الموسوی» و مهر مربعی «الوائق بالله الغنی محمد مهدی حسنی حسینی ۱۱۸۲ یا ۱۱۸۰».
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۳×۲۵ سم. ۲۷۵ گ. (ثبت ۱۴۷۹۰)
- ۱۰۱۲۱
- مجموعه = جنگ**
۱. یادداشت‌های پراکنده
(ص ۱-۹)
از جمله: دارو به جهت سودا (ص ۱-۲)، دو تاریخ زفاف مشهدی عباد الله در طریقت شیر علی خادم آستان شیخ صفی‌الدین سنه ۱۲۵۵ و ۱۲۷۵ هـ «ص ۲»، تاریخ تولد محمد کریم ولد ارشد حاجی حسن سقای عباس علی طهرانی ۱۲۷۰ هـ، تاریخ تولد عباد الله اسم طریقت شیر علی شاه به روز جمعه شهر شوال ۱۲۳۶ هـ (ص ۲)، تاریخ قدم به طریقت گذاشتن مشهدی عبادالله خادم آستان شیخ صفی‌الدین و مرشد طریقت وی ذوقعلی شاه خراسانی و اسم طریقت او شیر علی شاه در سنه ۱۲۶۶ هـ، تاریخ تولد عبدالعلی مشهور به شیرافکن در سنه ۱۲۶۰ هـ (ص ۳)، نسب‌نامه شاه اسماعیل صفوی (ص ۳)، نام اولیایی که در کلخوران علیا مدفونند، تاریخ وفات آخوند ملا ابراهیم اردبیلی روز یکشنبه ذی حجه ۱۲۷۱ هـ (ص ۴)، اشعاری از فیض و نور علی شاه و شاه نعمت‌الله ولی (ص ۴-۶)، قصیده از عرفی شیرازی (ص ۷-۸)، تاریخ زفاف یوسف ۱۳۱۲ هـ، سجع دو مهر بزرگ چوبی با اسماء خمسه در میان و سوره الکافرون در حاشیه و مهری دیگر با شهادتی شیعی در میان آن (ص ۸-۹).
- ۲. سلسله طریقت خاکسار جلالی** (فارسی)
(ص ۹-۱۱)
از: مشهدی عبادالله، شیر علی شاه (ق ۱۱۳ هـ).

۱۰۱۲۲

سلسله العارفین
و تذکرة الصدیقین

(عرفان-فارسی)

از: محمد بن برهان‌الدین قاضی سمرقندی.

مؤلف آن را در احوال و مقالات مراد خود خواجه
عبیدالله احرار (د: ۹۲۱هـ) نگاشته است مشتمل بر
مقدمه و سه فصل و خاتمه. مقدمه در بیان طریق معرفت
حق سبحانه و احتیاج مرید به مراد و شرایط و آداب
شیخ و مرید و...
فصل اول در بیان مبادی احوال حضرت ایشان و
سلسله خواجهگان.

فصل دوم در بیان حقایق و لطایفی که در خلال
مجالس بر زبان حقیقت بیان گذرانیده‌اند.

سیم در خوارق عادات و کرامات ایشان و خاتمه در
بیان اخلاق و اوصاف و حکایات این طایفه. نسخه‌هایی
از این کتاب در تاجیکستان و تاشکند وجود دارد.
نک: فهرستواره، ۴۸۷/۷.

آغاز: بسملة الحمد لله ذی الافضال و الکریم...
حمدی که حامد آن رب معبود باشد نه عبد مربوب...
انجام: ... قسم سیوم طائفه‌اند که مطلقاً متسببند در
ضرورت... نه سبب تمت هذه الرسالة الشریفة... المتبرکه
المفاخرة المسمى بدهبید.

خط: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۰هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ صفحات مجدول
مرصع؛ چند صفحه آخر نونویس شده؛ دارای
سرلوح مذهب؛ در برگ اضافی اول اسامی
حضرات خواجهگان آمده است. در برگ اول
یادداشت تملک از محمد... بن محمد بن حسن
بن نصیر و عبدالوهاب العاصی بدمشق؛ در برگ
آخر مهر بیضوی «محمد الحسینی» (۱۱۳۱).
انجامه: تمت هذه الرسالة... فی اربع و عشره شهر
البراة فی یوم الجمعة فی قرية المتبركة الفاخرة
المسمى بدهبید.

مؤلف، خادم بقعه شیخ صفی اردبیلی و مرید عسکر
ذوقعلی شاه خراسانی بوده است.
آغاز نسخه: بسملة شیر علی شاه طالب ذوقعلیشاه
مرید در پیش سید عسکر...

۳. اشعار

(عربی و فارسی)

(ص ۱۱-۳۱)

از:؟

اشعاری با عناوین: نکته کودک ابدالی، پنج منزل،
اسباب لنک، آیه سنگ، اسباط خرقة، اسباط نفر، آیه
خرقة، اسباط کل، آیه کل و...

۴. تلقین طالبان

(فارسی)

(ص ۳۲-۵۵)

از:؟

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بدان امر
پیغمبر بجا آوردن است انبیا را...
انجام افتاده: ... یعنی پروردگار مشرق و مغرب حاضر
می‌بینم و چون سر را...

۵. اشعار و یادداشت‌های پراکنده

(ص ۵۲-۷۰)

اشعاری از جمله در منقبت حضرت سلیمان (ع)،
یادداشتی مورخ ۱۲۷۸هـ مبنی بر دفن مشهدی عبادالله
اردبیلی به تاریخ سه شنبه در وادی سلام در پهلوی قبر
حاجی عبدالله اردبیلی که توسط چهار نفر (نعش) انجام
شده است، همراه با ذکر اسامی و مهرهای آنها در ذیل
این یادداشت، مخمس غزل شیخ سعدی و مرثیه سید
الشهدا (ع)، یادداشت‌هایی از پیروان طریقت مذکور.
خط: نستعلیق با چند قلم. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.
جلد: تیماج مشکی.
۱۰×۱۷ سم. ۷۰گ. سطور مختلف.

(ثبت ۸۷۳۰۰)

- مکتوب عرفانی عبدالباقی بن بیرام خان تبریزی (د):
 ۱۰۳۹ هـ) به میرزا ابراهیم همدانی.
 نک: ذریعه، ۲۲/۱۶۸ و ۲۳/۱۷۹؛ مرعشی، ۳۱/۷۱۸؛ مجلس، ش ۹۰/۱/۳۸ طباطبائی.
 آغاز: بسملة الله تعالى مکتوبی که عالم ربانی مولانا... و بحق صاحب بیت و بحق دل شکسته...
 انجام: ... ملازمت آن جناب را روزی این مخلص گرداند بالنبی و آله الامجاد.
- ۳. کلمات مخزونه** (عرفان-عربی و فارسی)
 (ص ۴-۵۷)
 از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).
 چهل کلمه که مؤلف از الکلمات المکنونه خود انتخاب کرده است.
 نک: ذریعه، ۱۸/۱۴۴ و ۱۱۹؛ مجلس، ش ۳۴۱۱/۱؛ دانشگاه، ۳/۳۳۴؛ فهرستواره، ۷/۷۶۲.
 آغاز: بسملة یا من تجلی لعباده بجماله و جلاله و اراهم نفسه فی صنائعه....
 انجام: ... راه توحید در قدم زدن است قعر دریا... دم زدن است.
- ۴. وجود (مبحث...)** (فلسفه-فارسی)
 (ص ۹ الحاقی)
 مطالبی در خصوص وجود منقول از شیخ دهمدار.
- ۵. در باره شیخ رکن‌الدین علاءالدوله** (فارسی)
 (ص ۱۰-۱۱ الحاقی)
 به نقل از نفحات الانس جامی.
- ۶. معنای وجود** (فارسی)
 به لسان اهل ذوق و تصوف
 (ص ۱۲-۱۳ الحاقی)
- جلد: مقوایی فرسوده با نقش گل و بوته، عطف و حاشیه تیماج مشکلی.
 ۱۲×۲۱ سم. ۳۳۲ گ. ۱۵ س. (ثبت ۱۵۰۱۳)
- ۱۰۱۲۳**
شرح دعای امیرالمؤمنین (ادعیه-عربی)
 از: محمد جعفر بن حاج صفرخان کبودرآهنگی (د: ۱۲۳۹ هـ).
 شرح عرفانی دعای منسوب به حضرت امیر(ع):
 «اللهم نور ظاهری بطاعتک و باطنی بمحبتک...». شارح قبل از این شرح پنج مقدمه ذکر کرده همراه با اشعار عارفانه فارسی.
 نک: ذریعه، ۱۳/۲۴۷؛ مجلس، ۷/۲۸۴ سنه؛ مرعشی، ۵/۳۰۸؛ دانشگاه، ۱/۱۳۵.
 آغاز: بسملة نعمدک یا من جل عن مطارح اضواء الفکر جلاله...
 انجام: ... و لا ینتمی شجرة الطاعات الا من کانت... و ماحی السيئات بمنه وجوده و کرمه بمحمد و آله الطاهرين.
 خط: شکسته نستعلیق ریز. کاتب: غلامحسین یزدی. تاریخ کتابت: ۱۲۸۳ هـ.
 جزو کتابخانه مجدالدین بوده است.
 جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
 ۱۰×۱۵/۵ سم. ۲۶ گ. ۱۱ س. (ثبت ۵۰۵۳۰)
- ۱۰۱۲۴**
بیاض = جنگ
۱. وقف‌نامه بیاض (فارسی)
 (ص ۱)
 از: محمد جعفر بن صفرخان قراگزلو مجذوب علیشاه.
- ۲. نامه عبدالباقی تبریزی** (نامه‌ها-فارسی)
 (ص ۱-۴)

- آغاز: در بعضی اشارات بلسان اهل ذوق و تصوف بر عارف خبیر مستور نماند که وجود را به دو معنی اطلاق کنند....
انجام افتاده: ... و فرموده‌اند که عالم عبارتست از اعراض...
- آغاز: مکتوب... امداد تأیید و توفیق و انوار توحید و تحقیق از حضرت احدیت...
انجام: ... و لا تضربوا لله الامثال بکلی محو آن مثال کردم و السلام.
- ۱۱. بقاء نفس** (فلسفه - فارسی)
= **جدایی جان و تن**
(ص ۷۵-۷۶ متن و حاشیه)
از: بابا افضل کاشانی (ق ۷۷).
در مجموعه رسایل او چاپ شده است.
نک: مجلس، ش ۱۲/۴۸۰۵؛ ملک، ۷/۲۴۳؛ دانشگاه، ۳/۳۳۰؛ فهرستواره، ۶/۱۲۷.
آغاز: بسمله نفوس نباتی و نفوس حیوانی و نفوس مردم همه جدانند از اجسام...
- ۷. مطلبی از الاسفار** (عربی)
(ص ۵۳ الحاقی)
آغاز: قال الشيخ محیی‌الدین الاعرابی فی الباب الرابع و الثمانین و مائین اعلم ان الروح...
انجام: ... و لا نذکره من کتبنا الحکمیة نقل من الاسفار.
- ۸. فواید** (فارسی)
(ص ۵۷-۵۸)
مطالبی با عناوین فایده، فایده.
آغاز: فایده وجود ممکنات عبارة از ظهور وجود حقیقت سبحانه در حقایق ایشان...
انجام: ... به صور اعتقادات مقیده بر اصحاب آن ظاهر می‌شود.
- ۱۲. شرح بیت دهلوی** (ادبیات - فارسی)
(ص ۷۵-۸۵)
از: شمس محمد بن یحیی نوربخشی اسیری لاهیجی (د: ۹۱۲ هـ).
شرح عرفانی بر این بیت امیر خسرو دهلوی است:
ز دریای شهادت چون نهنگ لا برآرد هو تیمم فرض گردد نوح را در وقت طوفانش
نک: منزوی، ۲/۱۲۱۹؛ دانشگاه، ۹/۸۲۴.
آغاز: بسمله رب یسر و لا تعسر حمد و سپاس بیحد بر حضرت احد صمد... بدانکه ایدک الله بنصر من عنده که معنی این بیت...
انجام: ... فاما علم را از کتاب جستن دأب اهل الله نیست. خذ العلم... فتأدبوا.
- ۹. مطالب پراکنده** (عرفان - فارسی و عربی)
(ص ۵۹-۶۶)
در عرفان با عناوین لایحه، وصل و فصل.
- ۱۰. مکتوب کمال‌الدین عبدالرزاق** (نامه‌ها - فارسی)
(ص ۶۷-۷۳)
نامه عبدالرزاق کاشانی (د: ۷۳۵ هـ) در پاسخ به علاءالدوله سمنانی و نقد کتاب العروة لاهل الخلوۃ تألیف او و اعتراض بر مذاق او در بحث توحید.
نک: منزوی، ۲/۱۴۰؛ مجلس، ش ۲۱/۹۰۱ طباطبائی.
- ۱۳. وجود (مبحث...)** (فلسفه - فارسی و عربی)
(ص ۸۵-۸۸)

- منقول از علیقلی بن قرچغای خان^۱ (د: پس از ۱۰۹۱ هـ).
- در نقد نظرات عرفا و صوفیه در مباحث مربوط به وجود و واجب تعالی با ذکر هفت دلیل.
- آغاز: بسمله و مذهب و مدعای هر کس از دلیل او بر مذهب او ظاهرتر و واضح‌تر می‌گردد لهذا ما دلایل این طایفه را با الفاظ ایشان بیان می‌کنیم....
- انجام: ... نه غنی الذات کامل الذات...
- ۱۴. جواهر الاسرار و زواهر الانوار (بخشی از...)** (عرفان-فارسی) (ص ۸۹-۱۲۸)
- از: کمال‌الدین حسین بن حسن خوارزمی (د: ۸۴۰ هـ).
- در شرح مثنوی مولوی. این نسخه مشتمل بر نه مقاله است.
- نک: ذریعه، ۲۶۱/۵؛ دانشگاه، ۱۴۶/۲؛ مجلس، ش ۱۱۱۸ و ش ۴۷۵۸؛ فهرستواره، ۲۷۴/۷ و...
آغاز: التمهید ارباب رسایل و اصحاب فضایل از اهل تواریخ آورده‌اند که حضرت شیخ نجم‌الدین کبری...
انجام: ... و وصول به حضرت رب العباد باشد و الله المستعان و علیه التکلان.
- ۱۵. اصطلاحات دیوان حافظ** (عرفان-فارسی) (ص ۱۲۹-۱۳۹)
- از:؟
- آغاز: بسمله. الحمد لله رب العالمین... سر اصطلاحات عارف رموزات لاریب حضرت لسان الغیب یعنی خواجه حافظ شیرازی که در دیوان خود ذکر فرموده است. نباید دانست که عالم معانی را ادراک...
انجام: ... و منازعات عاشق و معشوق را گویند تمت الرسالة الموسومة باصطلاحات خواجه حافظ شیرازی.
- ۱۶. شرح قصیده عطار** (ادبیات-فارسی) (ص ۱۴۰-۱۴۴)
- از:؟
- شرح مختصری بر قصیده عطار نیشابوری با مطلع: ابروی درهم کشیده به بازار آمده خلقی بدین طلسم گرفتار آمده آغاز: ابروی درهم کشیده... یعنی روی خود را که ظاهر وجود است بروی پوش تعینات و صور درکشیده... انجام: ... با این همه ستاره... یعنی با آنکه ستاره سبب هدایت است... سرگردانی است.
- ۱۷. مکاشفات (بخشی از...)** (عرفان-فارسی) (ص ۱۴۵-۱۶۰)
- از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴ هـ).
- آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... آنکه عالم طفیل او باشد روح قدسی زخیل او باشد... انجام: ... هشت خلد و هفت ایوان... با سه جوهر دو جهان از یک خداست.
- ۱۸. تعریفات** (عرفان-فارسی) (ص ۱۶۰-۱۶۹)
- از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴ هـ).
- آغاز: بسمله الحمد لله الذی خلق الاشیاء بقدرته و رزق الاحیاء بحکمته... انجام: ... این چنین است و آنچه دانم.
- ۱۹. خلوت** (عرفان-فارسی) (ص ۱۶۹)
- از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴ هـ).
- آغاز: یا اخی اعزک فی الدارین معلوم فرما که
۱. نک: کتاب احیای حکمت مؤلف، تصحیح فاطمه فنا.

- خلوت از جمله مستحسنان متصوفه است ...
انجام: ... این چنین خلوت مبارک باد.
- ۲۰. ایجادیه** (فارسی)
(ص ۱۷۲-۱۷۴)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴هـ).
آغاز: بسمله هو الدال علی ذاته بذاته لذاته و صلواته
علی خیر مخلوقاتہ ...
انجام: ... تا ظاهر و باطن همه را دریابد... جعلنا الله و
ایاکم منه.
- ۲۱. بیان نفس و نکات** (فارسی)
(ص ۱۷۴-۱۸۲)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴هـ).
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... قال اهل
الحق الموجود ما له تحقق فی الخارج و المعدوم ...
انجام:
هر که حق الیقین نکو داند
این رساله بذوق بر خواند
- ۲۲. برازخ** (فارسی)
(ص ۱۸۲-۱۸۶)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴هـ).
آغاز: بسمله الحمد لولی الحمد و به نستعین چشم و
دل دوستان من روشن باد ...
انجام: ... تعبیرش کن که آنچه‌ان می‌باید... می‌شاید.
- ۲۳. خیالیه** (فارسی)
(ص ۱۸۷-۱۹۱)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴هـ).
آغاز: الحمد لله حق وحده... این عجاله ایست که به
موجب التماس عزیزى از اخوان صفا ...
انجام: ... در پناه عصمت مصون و محفوظ دارد
- بمنه و کرمه انه قریب مجیب.
- ۲۴. نکات** (فارسی)
(ص ۱۹۲-۱۹۸)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴هـ).
این رساله و سایر رسایل یاد شده از شاه نعمت‌الله
به چاپ رسیده است.
آغاز: الحمد لله الذی اظهر الاشیاء لظهور کماله و
نور عیون العالم ...
انجام: ... صورت و معنیش به هم دریاب... قسم نگر.
- ۲۵. نفایس الفنون** (فارسی)
(ص ۲۰۳-۲۴۶)
از: شمس‌الدین آملی، محمد بن محمود (ق ۸هـ).
این نسخه شامل مقاله سوم از قسم اول کتاب در
علم تصوف و توابع آن است.
آغاز: بسمله الحمد لله کفء نعمته... و بعد این مقاله
سیم است از قسم اول از کتاب نفایس الفنون ...
انجام: ... و غیر آن از افعال ناپسندیده که شرح و
بسط آن کما ینبغی در عالم اخلاق بیاید...
- ۲۶. سؤال و جواب** (فارسی و عربی)
(ص ۲۴۹-۲۵۱)
راجع به حدیث زیارت عاشورا در بحار و زاد المعاد
و تحفة الزائر و ترجمه آن و مطالب دیگر.
- ۲۷. روایت** (حدیث-عربی)
(ص ۲۵۲-۲۵۳)
از: امام باقر(ع) درباره زیارت امام حسین(ع) در روز
عاشورا.
- ۲۸. راه صواب** (فارسی)
(ص ۲۵۴-۲۶۷)

- از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (د):
 (۱۰۹۱ هـ).
 مشتمل بر دوازده سؤال و جواب.
 نک: ذریعه، ۶۴/۱۰؛ مشار، ۲۴۴۷/۲؛ مجلس، ش
 ۱۳۴۴۳/۹۱؛ فهرستواره، ۳۰۲/۹.
- آغاز: منت بی پایان خدای را جل شأنه که راه
 صواب را به انوار حکمت ...
 انجام: ... که الا لله الدین الخالص و الحمد لله...
 کثیراً کثیراً.
- ۲۹. شرائط الایمان** (فارسی)
 (ص ۲۶۷-۲۷۴)
 از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (د):
 (۱۰۹۱ هـ).
 گزیده‌ای از راه صواب مؤلف در پنج مسأله. این
 رساله چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۴۴/۱۳؛ ملی، ۵۹۷/۶؛ دانشگاه، ۳/
 ۶۶۶؛ مرعشی، ۱۰۰/۱؛ فهرستواره، ۳۶۶/۹.
- آغاز: بسمله منت بی پایان خدای را جل شانه که
 مستعدان کمال ایمان را از ظلمات ...
 انجام: ... و اکتساب اخلاق پسندیده در تضاعف آن و
 الله المستعان و علیه التکلان.
- ۳۰. آئینه شاهی** (اخلاق-فارسی)
 (ص ۲۷۵-۲۸۲)
 از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (د):
 (۱۰۹۱ هـ).
 گزیده‌ای است از کتاب ضیاء القلب خود. این کتاب
 به جهت شاه عباس دوم در یک مقدمه و دوازده باب
 نوشته است.
 نک: ذریعه، ۵۳/۱؛ مشار، ۷/۱؛ دانشگاه، ۶۴۱/۳؛
 مرعشی، ۱۰۲/۱؛ مجلس، ش ۱۲۶۱۲/۸.
- آغاز: سپاس شایسته و ستایش بایسته سزوار نثار
 از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (د):
 (۱۰۹۱ هـ).
- پروردگاری که رسوم شرع را مطابق مقتضای عقل کامل
 گردانید ...
 انجام: ... از فضل خویش جای دهم در جوارشان...
 ایشان گرفته جای.
- ۳۱. زاد السالکین** (اخلاق-فارسی)
 (ص ۲۸۲)
 از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (د):
 (۱۰۹۱ هـ).
 در این نسخه تنها چند سطر از آن تحریر شده است.
 خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم. تاریخ
 کتابت: ق ۱۱۳ هـ.
 ش ۱ به خط مؤلف، رمضان ۱۲۲۰ هـ (ظاهراً)،
 ش ۲ ابوالحسن فیضی، ش ۳ ابن میرزا محمد
 نوری عباسعلی به درخواست محمد جعفر به
 تاریخ ۱۲۲۱ هـ. ش ۱۹ اسماعیل بن مبین ۱۲
 ربیع الثانی ۱۲۲۱ هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اضافی
 آغاز نسخه چند بیت شعر؛ و در برگ اضافی آخر
 نسخه اشعاری از مثنوی دیده می‌شود.
 آغاز نسخه یادداشت وقف بیاض به خط حاجی
 محمد جعفر بن حاجی صفر قراگزلو، رمضان
 ۱۲۲۰ هـ (ظاهراً).
 جلد: تیماج قهوه‌ای.
 قطع: بیاضی. ۲۳×۱۱/۵ سم. ۲۸۲ گ. سطور
 مختلف. (ثبت ۸۴۷۱)
- ۱۰۱۲۵
- مجموعه**
۱. پنجه خورشید (فلسفه-فارسی)
 (ص ۵۰-۱)
 از: عمادالدین ابوالخیر محمد حکیم بن عبداللّه
 یزدی (ق ۱۱۱ هـ).

در پنج برهان: ۱. برهان اثبات رب معبود ۲. برهان وحید فی التوحید ۳. برهان عدل ۴. برهان نبوت ۵. برهان امامت ۶. برهان معاد.
عنوان کتاب در انجامه کاتب یاد شده و در پایان آورده: «هذه صورة خط المصنف مد الله ظلال افادته على رؤس الانام».

آغاز: در بحر اعلاى علیم گنج عدل حکم اقوای حکیم... اما بعد از حضرت معیود بنده را امیدوار باید بود و در خدمت مسجود زنده را سعی بسیار....
انجام: ... سرچشمه قوام انام است این مقام و الحمد لله خالق کل شیء و ملهم الانام... والسلام.

۴. دره تاج (فارسی)

(ص ۱۳۱-۱۷۷)

از: عمادالدین ابوالخیر محمد حکیم بن عبداللّه یزدی (ق ۵۱۱هـ).
به نظم و نثر و بیشتر در مدح شاه سلیمان صفوی و دو مثنوی در انتهای رساله.
مؤلف در ص ۱۴۸ نام چند رساله از تألیفات خود را یاد کرده از جمله: بحر الحیاء، گوهر یگانه، عین البیضاء، جام شاهانه و...
ظاهراً نسخه از انجام افتادگی دارد.
آغاز:
بسمله دره تاج سر عرش عظیم
نور سراج ره عقل حکیم
انجام:
کسی کو بیشتر دارد عبادت
ز قرب ان بیشتر باشد بطاعت

۵. رساله‌ای عرفانی (عرفان-فارسی)

(حاشیه ۱۳۱-۱۳۵)

از: محمد مقیم بن نورالدین هفشویه قهاب اصفهانی.
چنانکه مؤلف در این رساله آورده وی از نسل احمد

در بیان پنج مسأله اختلافی عقلی ۱. دانستن کنه ذات انسان ۲. دانستن حدوث کنه ذات و طبیعت عالم امکان ۳. دانستن کمال قدرت و اختیار ۴. دانستن حسن و قبح اشیاء ۵. دانستن وحدت وجود.
نک: آستان قدس، ۳۷/۴ با عنوان پنجه آفتاب؛ نشریه دانشگاه، ۲۵۸/۷؛ فهرستواره، ۹۴/۶.
آغاز (با نسخه آستان قدس متفاوت است): بسمله پنجه خورشید کمال علیم... اما بعد استدعای نماید ذره خاکسار و بنده کم مقدار از علماء خدام و فضلاء کبار که در افاده بیان نمایند....
انجام (متفاوت با نسخه آستان قدس):
حقه دل سر بمهر پنجه مهر علی است
پنجه خورشید حق حلال مشکل می‌شود.

۲. مصفاة الحیاء (کلام-عربی)

(ص ۵۳-۱۱۵)

از: عمادالدین ابوالخیر محمد حکیم بن عبداللّه یزدی (ق ۵۱۱هـ).
خلاصه‌ای است از علم کلام مشتمل بر مقدمه در تعریف کلام و پنج اصل توحید، عدل، نبوت، امامت و معاد و هدایه فی ختم الکلام. مؤلف آنرا در ۱۰۶۷هـ و در بارگاه حضرت امیر(ع) به اتمام رسانده است.
آغاز: بسمله نظم مصفاة الحیاء للکلیم بدا باسم الاعظم نطق الحکیم... اما بعد فهذه خلاصة من الکلام...
انجام: ... و رزقنا حقيقة علم اليقين... قد فرغت من تألیفه و تحریره... و انا العبد اقل العالمین ابوالخیر محمد حکیم بن عبداللّه الشهیر بعمادالدین... و لجميع المؤمنین.

۳. در بحر الحیاء (کلام-فارسی)

(ص ۱۱۷-۱۲۹)

از: عمادالدین ابوالخیر محمد حکیم بن عبداللّه یزدی (ق ۵۱۱هـ).

اثبات واجب الوجود، مقاله دوم در معرفت صفات خداوند، مقاله سوم در افعال خداوند. مقاله چهارم در احوال اجسام، مقاله پنجم در اقسام اجسام، مقاله ششم در نفس. در ابتدای این رساله فهرست مطالب آمده است. آغاز: بسمله هذه الرسالة مرتبة على ستة مقالات اما المقالة الاولى ففيها اربع مسائل المسئلة الاولى فى اثبات واجب الوجود اما البرهان الذى اقامه الحكماء عليه ... انجام: ... و حکم الکلی علی الجزئی لیس ... هذا المعنى فلا تعيدها.

۳. فائدة حسابية من كفاية المنصورية
(عربی)
(ص ۸۳-۸۴)
آغاز: و اما النسبة التألیفیه و يقال لها النسبة المؤلففة و تناسب التألیفی ...

خط مجموعه: نستعلیق، کاتب رساله دوم مسعود بن فضل الله حسنى حسینی بهبهانی. تاریخ کتابت: ۱۰۵۰ هـ. مکان کتابت: اصفهان. عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول چند دعا و حرز عقد اللسان و در برگ آخر سن برخی از انبیاء^(ع) تحریر شده با چند روایت؛ برخی صفحات رطوبت دیده. جلد: مقوایی با عطف تیماج قهوه‌ای. ۱۰×۱۷ سم. ۸۴ گ. ۱۷ س. (ثبت ۷۸۸۶۶)

۱۰۱۲۷

سیر و سلوک (ترجمه...) (عرفان-فارسی)
از: حسین بن علی تبریزی خسروشاهی. ترجمه و تحریری است از رساله سیر و سلوک استادش سید کاظم رشتی.

۱. نک: قراضه طبیعیات، با مقدمه و تصحیح غلامحسین صدیقی، ص ۳-۱۶.

جام بوده و در خانه حاجی محمد شریف یزاز اصفهانی به خدمت میرزا عمادالدین یزدی ساکن مدرسه شیخ لطف‌الله (مؤلف رسایل پیشین) رسیده و ضمن تعریف و تمجید از وی از محضرش بهره‌مند شده است. آغاز: هو بسمله الحمد لله الذى خلق الانسان من صلصال ...

انجام: ... که ما را از مرتبه جمادی و نباتی و حیوانی نجات داد و به مرتبه انسانی رسانید. خط: نسخ. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۱۰۸۲ هـ. عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ فهرست رسائل و مندرجات در دو برگ اضافی ابتدای نسخه آمده است. یادداشت تملک محمد حسینی و مهر بیضوی وی در آغاز نسخه دیده می‌شود. جلد: تیماج زرد، ترنج با سر زرین، طبله‌دار. ۱۳×۱۹/۵ سم. ۱۷۷ ص. ۱۷ س. (ثبت ۸۵۶۳۷)

۱۰۱۲۶

مجموعه

۱. قراضه طبیعیات (علوم طبیعی-فارسی)
(ص ۱-۲۱)
منسوب به ابن سینا (۴۲۷ هـ). احتمالاً مؤلف واقعی آن ابوسعید محمد بن محمد غانمی^۱ است. در چهار فصل و باب‌هایی به صورت پرسش و پاسخ. این اثر به کوشش غلامحسین صدیقی سال ۱۳۳۲ هـ چاپ شده است. نک: ذریعه، ۶۵/۱۷؛ دانشگاه، ۳/۳۱۶؛ سپهسالار، ۵/۳۹۹؛ ملک، ۶/۲۸۴؛ فهرستواره، ۵/۳۸۹۸.

۲. کتابی در فلسفه (فلسفه-عربی)
(ص ۲۱-۸۳)

از:؟

در شش مقاله و هر یک در چند مسأله. مقاله اول در

آغاز: بسمله از فاضل مدقق و عارف... آقا محمّد
بیدآبادی... یا اخی و حبیبی ان کنت عبدالله فارفع
همتک...

۳. شرح بیته از حافظ (عرفان-فارسی)
(ص ۳۶-۴۰)

از: سیّد صدرالدین کاشف دزفولی (د: ۱۲۵۸هـ).

در شرح بیت:

من هماندم که وضو ساختم از چشمه عشق

چار تکبیر زدم یکسره بر هر چه که هست

در ذی قعدة ۱۲۳۹هـ تحریر شده است.

آغاز: بسمله الحمد لله المنعم المفضل علی
العالمین... بعد بر خاطر فاتر کمینه بندگان رب العالمین ابن
محمّدباقر الموسوی صدرالدین رسید که شرحی و
تحقیقی در بیان این یک بیت عارف شیرازی...
انجام: ... اینست چند کلمه که بر سبیل اختصار در
معنی این بیت مسطور گردید... سنه ۱۲۳۹.

۴. شرح حدیث (حدیث-عربی)
«من عرف نفسه فقد عرف ربه»
(ص ۴۱-۶۷)

از: سیّد صدرالدین کاشف دزفولی (د: ۱۲۵۸هـ).

رساله‌ای با این عنوان و از همین مؤلف در کتابخانه

مجلس موجود است که به فارسی است.

نک: مجلس، ش ۱۸۲۲/۵؛ ذریعه، ۲۰۸/۱۳.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی خلق الانس و الجان
بجوده و عنایت و جعل غایة ایجادهما العرفان...
انجام: ... و نحن نحن فأسئلک بحق اولیائک ان
تفعل بنا ما انت... یا کریم.

۵. مطالب پراکنده (فارسی و عربی)
(ص ۶۸-۷۶)

شامل ناد علیا، مطالبی در کیمیا و چند شعر.

آغاز: بسمله سپاس بی قیاس و ثنای بی انتها مر
خدای کریمی را سزاست که ذات...
انجام: ... که پروردگار با زمره محسنین است و صلی
الله علی محمّد... و الحمد لله رب العالمین اتمام پذیرفت.

خط: شکسته نستعلیق. کاتب: ظاهراً به خط
مؤلف. بی تا.
اوراق اول و آخر وصالی شده.

جلد: تیماج قرمز با عطف و حاشیه مشکی.

۸/۵ × ۱۴/۵ سم. ۸۴ گ. ۱۲ س.

(ثبت ۸۶۸۰۲)

۱۰۱۲۸

مجموعه بیاض

۱. هدایة السالکین (اخلاق-فارسی)
(مجلد اول)
(ص ۱-۳۳)

از: سیّد صدرالدین کاشف دزفولی (د: ۱۲۵۸هـ).

این نسخه جلد اول کتاب است و از آغاز افتادگی

دارد.

نک: ذریعه، ۲۵/۱۶۶ و ۱۷۶ که به این نسخه اشاره

دارد؛ فهرستواره، ۸/۱۰۸۹.

آغاز افتاده: که غنا عبارت از ترجیع صوت

مطربست...
انجام: ... از شر ابلیس و جنود آن تمام شد جلد اول از

کتاب هدایت السالکین... و آله اجمعین.

۲. سیر و سلوک (عرفان-فارسی)
(ص ۳۳-۳۵)

از: آقا محمّد بن محمّد رفیع گیلانی بیدآبادی

(۱۱۹۷هـ).

به جهت یکی از سالکان و طالبان نگاشته است.

نک: ذریعه، ۱۲/۲۸۳؛ دانشگاه، ۱۲/۲۷۷۰؛

فهرستواره، ۷/۵۰۹.

- ۶. اصول و فروع دین** (عقاید-فارسی) و جمیع اخواننا حیث کانوا فی البلاد.
(ص ۷۷-۸۱)
از: ضیاء‌الدین بن سدید جرجانی.
مختصری در اصول و فروع مذهب شیعه به طریق سؤال و جواب، با دیباچه‌ای در تمجید پروردگار و رسول (ص) و اهل‌البیت (ع).
این رساله گویا غیر از عقاید دینیه اوست که به همین سبک نوشته شده و دیباچه آن با این نسخه فرق دارد.
نک: ذریعه، ۱۰۷/۱۸ و ۲۸۷/۱۵؛ فهرستواره، ۹/۵۱۶.
آغاز: بسمله بنام خداوند ذوالجلال و صبور بی‌ملال و پادشاه لم یزل و لا یزال آن خداوندی را نام می‌برم...
انجام: ... و به چهار سجود و یک تشهد و یک سلام و نماز میت پنج تکبیر است و چهار دعا.
- ۷. رساله آفاق و انفس** (عرفان-فارسی)
(ص ۸۱-۹۲)
از: سید نسیمی؟
در باب شناختن نفس و روح.
آغاز: رساله آفاق و انفس از قول حیدر کرار و الابرار سید النجباء و قطب‌الاخیر سید نسیمی علیه‌الرحمه فرموده در باب شناختن نفس و روح اما بدانکه ای طالب راه که پروردگار عالم... وجود ترا از چهار چیز آفریده...
انجام: ... و دل را به آخرت به تزویج و حور عین... از خدا درخواهد.
- ۸. رساله فی‌العشق** (عربی)
(ص ۹۳-۱۰۰)
احتمالاً بخشی از رسائل اخوان‌الصفا باشد.
آغاز: بسمله اعلموها ایها الاخوان ایدکم الله و ایدنا بروح منه بان الحکماء قد اکثرت القال و القیل فی فنون العلم و طرق المعارف...
انجام: ... و اغفر لنا انک علی کل شیء قدير و ایانا
- ۹. اشعار** (شعر-فارسی)
(ص ۱۰۰-۱۰۶)
خط مجموعه: نستعلیق، چلیپا. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ. کاتب رساله چهارم عبدالحسین بن عبدالرحیم شوشتری مالگیری که از روی خط مؤلف نوشته است، ۱۲۴۴ هـ.
در آغاز نسخه یادداشتی از سید محمد جزائری به تاریخ ۵/ع/۲۷۷۷ هـ در نجف اشرف در معرفی این مجموعه آمده: اوراق به رنگ آبی. جلد: مقوایی قرمز.
۱۲×۲۱/۵ سم. ۱۰۶ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۸۷۱۷۷)
- حاشیه شرح التجرید؟** (عربی)
از:؟
نسخه از آغاز و انجام افتاده است.
آغاز افتاده: و قد ذکره الشارح مرارا من انه یجوز توارد العلل المستقلة علی البدل...
انجام افتاده: ... لو حمل التوقف علی ما حمله الشارح لم یکن كما هو المشهور بینهم...
خط: نسخ. بی‌کا. بی‌تا.
در حاشیه تصحیح شده با حواشی «منه».
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۱×۱۹ سم. ۲۸۱ گ. ۱۷ س. (ثبت ۴۹۲۶۳)
- ۱. اصطلاحات الصوفیة الباطنیة** (تصوف-فارسی)
(ص ۱-۲)
مجموعه
۱۰۱۳۰

- از:؟
 نک: سیهسالار، ۱۱/۵.
 آغاز: بسمله هذه رسالة... زهی مقدس واجب الوجودی که با هر موجودی در غیر شهود است و از اثر آن شهود است که مشهود آن بساتین...
 انجام: ... و اذا اتصلوا لافرق بینهم و بین حبیبهم اللهم صل علی... اجمعین.
- ۲. روح** (فارسی)
 (ص ۲)
 گفتاری است از حجة الاسلام (احتمالاً غزالی) درباره روح.
 آغاز: روح هست نیست نمایی است که کسی را بدو راه نبود....
- ۳. غایة الامکان فی درایة المکان** (فلسفه-فارسی)
 (ص ۳-۹)
 از: تاج‌الدین محمود بن خداداد اشنهی (ق ۷هـ).
 به تعبیر مؤلف در «شناخت امکانه جسمانیات و روحانیات و ازمنه ایشان» است.
 نک: ذریعه، ۹۰/۱۶؛ کشف الظنون، ۲/۱۱۹۰؛
 مشار، ۱۱۴۱؛ مجلس، ش ۳۹۲۱/۷؛ فهرستواره، ۶/۲۰۰.
 آغاز: بسمله هذه الرسالة مسماة بغایة الامکان... الحمد لله الذی لا آخر لاولیته و لا اول لآخریته و لا بطون لظاهریته...
 انجام: ... حق تعالی همگنان را راه روشن کرامت کناد و... نگاه دارد بمنه و کرمه.
- ۴. صفیر سیمرخ** (فارسی)
 (ص ۹-۱۲)
 از: شهاب‌الدین سهروردی (د: ۵۸۷هـ).
- مشمتمل بر مقدمه و دو قسم، مقدمه در شناختن مرغ سیمرخ، قسم اول در بدایات و قسم دوم در مقاصد. در مجموعه سه رساله چاپ شده است.
 نک: مجلس، ش ۵۳۱/۲۵ سنا؛ مرعشی، ۱/۳۱۶؛ ملی، ۵/۵۴۵؛ فهرستواره، ۶/۱۸۹.
- ۵. مقامات؟** (تذکره-فارسی)
 (ص ۱۳-۲۱)
 از:؟
 در ذکر سلسله خواجگان.
 از آغاز و انجام افتادگی دارد.
 آغاز افتاده: شد و افتاد چون این بگفت قبض عظیم در وی پیدا شد و آرام و قرار از وی برفت... نقل کردند که حضرت خواجه قدس الله روحه...
 انجام افتاده: ... خواجه فرمودند حق تبارک و تعالی در کتاب کریم می‌فرماید...
 خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ قسمت بالایی اوراق وصالی شده.
 جلد: مشکى نو.
 ۱۳×۱۷ سم. ۲۱ گ. ۲۳ س. (ثبت ۷۸۶۵۳)
- ۱۰۱۳۱
- مجموعه**
- ۱. تقویم الایمان** (فلسفه-عربی)
 (ص ۱-۸۵)
 از: میرداماد، محمدباقر بن محمد استرآبادی (د: ۱۰۴۱هـ).
 این اثر چاپ شده است.
 نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.
 نک: ذریعه، ۴/۳۹۶ و ۱۹۵؛ کشف الحجب، ۱۲۳؛ مجلس، ش ۳۸۱۶؛ مرعشی، ۲۸/۵۷۶.
 آغاز افتاده: المفتاقین الی الله العنی محمدباقر

الداماد الحسينی... يقول معاشر رواد الحق....
انجام افتاده: ... فهل انت ممن خص ضروب...
آغاز افتاده: بواسطه در وجود درآید هر یک
صفت در محل خود چنانچه این جمله صفات انسانی در
همه ....

۲. خلق الاعمال (فلسفه - عربی)

(ص ۸۵-۱۳۰)

از: میرداماد، محمدباقر بن محمد استرآبادی (د):
(۱۰۴۱ هـ).

نک: ذریعه، ۲۴۳ / ۷؛ مجلس، ش ۸۸۳ / ۱۰
طباطبائی؛ مرعشی، ۴۰۴ / ۱.

آغاز: بسمله. الحمد لله رب العالمین... فلقد سالتنی
افاض الله تعالى عليك....

انجام: ... و امر ابراهیم ان یذبح اسحاق و یقول بسم
الله الله اکبر.

خط مجموعه: نسخ. بی. کا. بی. تا.

عناوین شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده با
حواشی؛ اوراق به رنگ‌های سبز و زرد؛ در اول و
آخر نسخه دو مهر مربعی و بیضوی محمد علی
موسوی حسینی.

جلد: تیماج زیتونی، ترنج.

۸/۵ × ۱۷/۵ سم. ۱۳۰ گ. ۱۷ س.

(ثبت ۶۲۱۵۹)

۲. رساله‌ای عرفانی (عرفان - فارسی)

(ص ۲۵۹-۲۷۵)

از:؟

آغاز: بسمله هو الله الذی لا اله الا هو عالم الغیب...
سؤال قال الله تبارک و تعالی قل فله الحجة البالغة فلو
شاء....

انجام: ... سعادت متابعت امر خدا و رسول قرین
روزگار همگنان بادا بحق الحق و نبی المطلق.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب رساله اول محمود

عجمی. تاریخ کتابت: ۱۴ ربیع الاول ۹۱۶ یا
۹۰۶ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده.

جلد: تیماج مشکی.

۲۷۵ ص. ۱۶ س. (ثبت ۲۳۱۴۲)

۱۰۱۳۳

بستان الناظرین (مناقب - فارسی)

فی معرفة أئمة الهادین

از: محمد یوسف بن آقا بیگ دهخوارقانی (ق)
(۱۱۲ هـ).

شامل مقدمه، چهل حدیث و خاتمه در فضایل اهل
بیت (ع) و شیعه و رد مخالفان.

در تاریخ ۱۱۱۹ هـ نوشته شده است.

نسخه دیگری از آن در منابع یافت نشد.

آغاز: بسمله هست دو امید و یکی نیست بیم الحمد
لله خالق امشاج النسم و مولج الانوار فی الظلم و مخرج
الموجود من العدم....

۱۰۱۳۲

مجموعه

۱. مصابیح (مصباح) الارواح (عرفان - فارسی)

(ص ۱-۲۵۷)

از: عامی شروی یزدی (ق ۵۹ هـ).

در بیست و پنج باب. گویا مؤلف از حروفیان بوده
است.

این نسخه از آغاز افتادگی دارد و کاتب در انجامه
آن را کتاب ثمانه (?) یاد کرده است.

نک: ملی، ۵۶۷/۶؛ سپهسالار، ۵۷۶/۵؛ فهرستواره،
۸/۸۸۸.

انجام:

طاعتم نیست زبیب قبول
بود دست و دامان آل رسول
چه تألیف این اربعین شد درست
رضای حق از بهر تاریخ جست
۱۱۱۹
خط: نسخ زیبا. کاتب: محمد بن فضل الله حسینی
موسوی جهرمی، برای مؤلف و در زمان حیات
وی تألیف شده است. تاریخ کتابت: ۱۱۲۱ هـ.
در حاشیه تصحیح شده؛ عناوین و نشانی‌ها
شنگرف؛ تمامی صفحات مجدول زرین و مرصع؛
در برگ آخر دو تاریخ تولد.
جلد: تیماج مشکى، سوخت، درون قرمز.
۱۶×۲۵ سم. ۳۱۰ گ. ۱۹ س. (ثبت ۷۸۲۴۳)

۱۰۱۳۵

مجموعه

۱. التسيبحات القلبية
(عربی)
فی معرفة الربوبية = الواردات القلبية
(ص ۱-۱۵)
از: ملاً صدرا، محمد بن ابراهیم (د: ۱۰۵۰ هـ).
در اسرار مبدأ و معاد مشتمل بر سی «فیض».
نک: ذریعه، ۲۵ / ۱۰؛ مرعشی، ۲۸ / ۱۴؛ مجلس،
ش ۱۰۳؛ ملی، ۱۴ / ۷۷؛ کتابشناسی ملاً صدرا، ۲۲۸.
آغاز: بسمله بعد الحمد لمبدع النفس و العقل و
الصلاة على النبي... ايها الطالب للسعادة المؤبدة و الشايق
الى مصادفة...
انجام: ... و استغفر الله لى و لك و لمن سعى و وعى
و قبل الوصيه و اتقى.

۱۰۱۳۴

شرح التجريد

(کلام-عربی)
از: علاءالدين على بن محمد قوشجى (۸۷۹ هـ).
شرح مزجى مفصلی است بر تجريد العقاید خواجه
نصیرالدين طوسى.
نک: ذریعه، ۳ / ۳۴۵؛ کشف الظنون، ۱ / ۳۴۸؛ مشار
عربى، ۵۴۳؛ مجلس، ش ۱ / ۱۰۹۱ طباطبائى و ش
۴۹۳۶؛ کتابشناسى تجريد، ۵۹.
آغاز: بسمله. المقصد الثانى فى الجواهر و
الاعراض... قد مباحثها على مباحث الاعراض...
خط: نستعلیق و نسخ با چند قلم. کاتب: عبدالله
علياوى. تاريخ کتابت: ۱۲۵۹ هـ.
در حاشیه تصحیح شده با حواشی؛ در برگ آخر
یادداشتی بوده که پاک شده است؛ نسخه اهدائی
آقای حائری زاده است.
جلد: تیماج عسلى، ترنج با نقش گل و بوته.
۱۴ / ۲۷ × ۲۳۰ سم. ۲۳۰ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۴۱۶۳۳)

۲. میزان القيامة

(کلام-عربی)
(ص ۱۵-۲۳)
از: ملاً محسن فيض كاشانى (د: ۱۰۹۱ هـ).
در تحقیق میزان روز قیامت با استفاده از ادله عقلی
و اخبار مرتب بر شش باب و نوشته شده در رجب
۱۰۴۰ هـ.
نک: ذریعه، ۲۳ / ۳۱۶؛ مجلس، ش ۲ / ۹ خوئی؛
ملک، ۷ / ۴۵۱؛ ملی، ۱۶ / ۲۰۱.
آغاز: بسمله الحمد لله الذى رفع السماء و وضع
الميزان الا تطفوا فى الميزان...
انجام: ... و لنحمد الله ولى النعم... و فاز بتحقيق
میزان القيامة... و هو من احسن ما يتفق و احمد لله.

۳. مرآة الآخرة

(کلام-عربی)
(ص ۲۳-۳۵)
از: ملاً محسن فيض كاشانى (د: ۱۰۹۱ هـ).
در حقیقت بهشت و دوزخ و احوال قیامت مشتمل
بر چهار باب. این رساله چاپ شده است.

ش ۱۰۱۳۳: بستان الناظرین فی معرفة ائمة الهادین، پایان متن

۱۰۱۳۶

خلق الانسان (اخلاق-عربی)

از: ابوالقاسم محمود بن ابوالحسن نیشابوری (ق ۵هـ).
از کتاب‌های جامع در اخلاق با ذکر آیات و اخبار و حکایات و اشعار و با عناوین «المجلس». این نسخه مجلد دوم است که از مجلس ۵۲ آغاز و به مجلس ۱۰۰ ختم می‌شود. فهرست مطالب به خط علیخان مدنی (د: ۱۱۱۸هـ) به تاریخ ۱۰۸۱هـ تحریر شده است. نسخه دیگری از این اثر در آستان قدس موجود است و به تفصیل در فهرست آنجا معرفی شده.
در ذریعه نام مؤلف احمد بن عماد مهدوی نحوی (د: ۴۴۰هـ) یاد شده است.

نک: ذریعه، ۲۴۴/۷؛ آستان قدس، ۴۱۰/۶.

آغاز: بسملة الحمد لله المدرك القريب السمیع
المجیب ذی العرش المجید....
انجام: ... فسبحانه عز و جل کیف یهی الاسباب...
اجمعین آمین.

خط: نسخ. کاتب: محمدتقی بن جواد کاظمی.
تاریخ کتابت: ۶ ربیع الثانی ۱۰۷۴هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول سرلوح مذهب مرصع با گل‌های الوان و تشعیر؛ تمامی صفحات مجدول مذهب؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در آغاز نسخه و در برگ‌های اضافی یادداشت‌هایی دیده می‌شود از جمله اشعاری از ابن سناءالملک، ابن هانی اندلسی، ابن طباطبا و دیگران و نیز یادداشت تملک و مطالعه سید علیخان مدنی به تاریخ ۱۰۷۷هـ.
در برگ‌های پایانی اشعاری از ابن معتز و یادداشتی منقول از معجم الادباء یاقوت در شرح حال مؤلف این کتاب، و حدیث مخنت الذی کان دخل علی امهات المؤمنین به نقل از شرح مصابیح به خط سید علیخان مدنی به تاریخ ۱۰۷۷هـ تحریر یافته.

نک: ذریعه، ۲۵۹/۲۰؛ ملی، ۲۳۵/۵؛ مجلس، ش ۹/۱ خونی؛ دانشگاه، ۱۷۸/۸؛ مشار عربی، ۸۲۵.
آغاز: بسملة الحمد لله الذی جعل الدینا متاعا و الآخرة دارالقرار....

۴. نقد النصوص (عرفان-فارسی)**فی شرح الفصوص**

(ص ۳۵-۱۰۱)

از: نورالدین عبدالرحمان جامی (د: ۸۹۸هـ).
شرح نقش الفصوص محیی‌الدین ابن عربی است. به تحقیق ویلیام چیتیک چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۸۰/۲۴؛ مشار، ۲۷۱/۵؛ مجلس، ش ۲۷۸۵/۱۰؛ فهرستواره، ۶۹۶-۶۹۷.
آغاز: الحمد لله الذی جعل صفات قلب ذوی الهمم....

۵. حکایات (عربی)

(ص ۱۰۵-۱۱۴)

در برگ آغاز نسخه و در فهرست کتابخانه مجلس، ج ۲۲/۲۱، با عنوان حکایات مختلفه و روایات مؤلفه از صفی‌الدین عبدالعزیز بن سرایا حلی (د: ۷۵۲هـ) دانسته شده است. این نسخه از انجام افتاده است.
آغاز: حکای ابن الاعرابی قال رایت بحلب سنه ستین و خمسمائة رجلا شیخا ترکی الجنس....
انجام افتاده: ... فلما کان منذ خمس رفعت الی زوجها فهو کماتری لا یاکل و لا یشرب.
خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: محمد بن سلمان تبریزی. تاریخ کتابت: ۱۲۶۷هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ عناوین در حاشیه آمده؛ تمام صفحات مجدول قرمز و آبی.
جلد: تیماج مشکى، مجدول.
۱۳/۵ × ۲۶ سم. ۱۱۴ گ. ۲۴ س.
(ثبت ۲۴۰۰۷)

ش ۱۰۱۳۶: خلق الانسان، صفحه عنوان

ش ۱۰۱۳۶: خلق الانسان، آغاز متن

- جلد: تیماج فرسوده، سوخت، ضربی، ترنج با
سر و لچکی، عطف و درون تیماج قرمز.
۱۷×۵/۲۵سم. ۳۶۳گ. ۲۷س. (ثبت ۶۲۴۶۸)
- ۱۰۱۳۷
- مجموعه**
- ۱. جواب السؤال**
عن تنازع الزوجین
(فقه - عربی)
(ص ۱-۱۵)
- از: میر محمدباقر داماد استرآبادی (د: ۱۰۴۰هـ).
پاسخ به سؤال اختلاف زن و شوهر در رابطه با
مهریه که در ذی حجه ۱۰۱۸هـ نگارش یافته است.
نک: ذریعه، ۵/۱۸۲؛ مجلس، ش ۴/۴۵۵۳.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین حمداً یملأ أقطار
السموات و الارضین...
انجام: ... و کثیر امثالکم و دفع عنکم... و کتب...
محمد بن محمد بدعی باقر الداماد... لله وحده.
- ۲. الحاشیة علی جواب**
السؤال عن تنازع الزوجین
(فقه - عربی)
(ص ۱۶-۳۲)
- از: میر محمدباقر داماد استرآبادی (د: ۱۰۴۰هـ).
حاشیه‌ای است از مؤلف بر رساله قبلی.
نک: ذریعه، ۶/۵۷.
آغاز: بسملة قوله شایبه المعاوضه الخ العقود علی
اقسام منها عقد المعاوضه...
انجام: ... و انی انا متضح ما صححه ان سوغنا... غیر
صحیح راسا.
- ۳. عیون المسائل**
(فقه - عربی)
(ص ۳۳-۷۹)
- از: میر محمدباقر داماد استرآبادی (د: ۱۰۴۰هـ).
بیان پنج مسئله فقهی که مؤلف آنرا در مجلس
- درس ایراد کرده و سپس در این رساله نگاشته است.
این نسخه از انجام افتادگی دارد.
نک: ذریعه، ۱۵/۳۸۲؛ مرعشی، ۱۵/۳۰؛ ملی، ۱۲/۵؛
دانشگاه، ۸/۴۳۳.
آغاز: بسملة و من جناب فضلک الاستیفاء یا علیم
یا حکیم...
انجام افتاده: ... و اما اعتراض جدی المحقق اعلی
الله قدره علیه...
- ۴. السبع الشداد**
(فقه و اصول - عربی)
(ص ۸۱-۱۲۴)
- از: میر محمدباقر داماد استرآبادی (د: ۱۰۴۰هـ).
در بیان چند مسئله فقهی و اصولی مشتمل بر هفت
مقاله و هر مقاله دارای فصولی است و در انتها تخته‌ای
در شرح حدیث نیه المومن خیر من عمله.
در سال ۱۰۲۳هـ نگاشته شده است.
در این نسخه در حاشیه تخته عبارت «لقد ابتدأ
قراءة أید الله» و در صفحات بعد تا انتهای رساله: «بلغ
قراءة أید الله» دیده می‌شود. در انتها نیز اجازهای از
مؤلف آمده است.
نک: ذریعه، ۱۲/۱۲۸؛ مرعشی، ۲۰/۱۲؛ مجلس،
ش ۴۳۸۹.
آغاز: بسملة و الاستیفاء من الله العزیز العلیم...
- ۵. خلسة الملكوت = خلعيه**
(عربی)
(ص ۱۲۵-۱۲۶)
- از: میر محمدباقر داماد استرآبادی (د: ۱۰۴۰هـ).
در آن از حالت روحانی که در جمعه ۱۴ شعبان
۱۰۲۳هـ به او دست داده سخن می‌گوید.
نک: ذریعه، ۷/۲۴۱؛ مجلس، ش ۴/۲۰۶ طباطبائی؛
ملک، ۵/۳۳۳.
آغاز: بسملة انی ذات یوم من ایام شهرنا هذا و قد
کان یوم الجمعة...

آغاز: بسمله کتاب التوحید کتاب فی الاصل مصدر و المراد به هنا المكتوب كاللفظ بمعنى المفلوظ...
انجام: ... اذا علم ان مذهبه او مذهب امامه وجوب الهجرة... كما تقدم تم الكتاب بحمد الله تعالى و صلى الله على سيدنا محمد و آله و سلم.

خط: نسخ. کاتب: محمد بن علی بصر قصری. بی تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى و آبى؛ در حاشیه تصحیح شده؛ چند برگ اول مجدول قرمز؛ در برگ اول یادداشت تملک یحیی بن قاسم بن محمد بن الحسین... و در دایره‌ای بزرگ نام کتاب و مؤلف دیده می‌شود.

جلد: مقوایی زیتونی با عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای.

۲۰/۵ × ۳۰ سم. ۱۶۶ گ. ۲۷ س.

(ثبت ۸۷۵۳۰)

۱۰۱۳۹

تحقیقات

(عرفان - فارسی)

از: خواجه محمد پارسا (د: ۸۲۲ هـ).

در معارف و عرفان و اخلاق.

نک: آستان قدس، ۳۹۸/۶؛ مشترک، ۳/۱۳۴۳؛

فهرستواره، ۱۸۹/۷.

آغاز: قال النبی علیه السلام ان الله سبحانه یتجلی

للناس عامه....

انجام: ... و فوز اکبر بقای حق سبحانه و تعالی باشد

اللهم ارزقنا... یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق. نام کاتب پاک شده. تاریخ کتابت:

۵۹۸۷.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات

مجدول زرین و مرصع با چند تصویر مینیاتوری؛

در برگ آخر اشعاری در فوت خواجه نورالدین

محمد و ماده تاریخ وفات او.

۶. بیان الادیان (فرق - فارسی)

(ص ۱۲۷-۱۳۲)

از: ابوالمعالی محمد بن نعمت‌الله حسینی.

مختصری در بیان عقاید مذاهب قبل از اسلام و فرق

اسلامی.

نک: ذریعه، ۳/۱۷۶؛ مرعشی، ۲۴/۷۲؛ دانشگاه،

۴۵۵/۱۶.

آغاز: بسمله سپاس داریم و شکر گذاریم آفریدگاری

را جلت قدرته بر آنچه ما را به ذات خود شناسانید....

انجام: ... و با مردم به شمشیر می‌گفت.

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم. کاتب

رساله سوم عنایت‌الله خطیب سلطاننوی؟ تاریخ

کتابت: ۲۳-۱۰ هـ؛ در حواشی نسخه بلغ قراءه و در

انتهای رساله اجازه مؤلف دیده می‌شود. با

حواشی به امضای «منه دام ظلله» و سایر

حواشی؛ در پایان برخی رسایل مهر بیضوی

«الواثق بالله الغنی علاءالدین بن منصور

الحسینی»؛ در برگ اول یادداشتی از مرحوم

مشکات در معرفی این مجموعه.

جلد: تیماج کرم رنگ با عطف و گوشه تیماج

مشکی.

۱۳/۵ × ۲۰/۵ سم. ۱۳۴ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۶۲۱۹۰)

۱۰۱۳۸

مرقاة الانظار

(کلام - عربی)

المنتزع من غایات الافکار

از: عبدالله بن محمد بن ابی‌القاسم بن علی زیدی

نجری (د: ۸۷۷ هـ).

مشمول بر کتاب‌های التوحید، العدل، النبوات،

الوعد و الوعد، التحقیق فی الاکفار و التفسیق، الامامة...

نک: ملک، ۱/۶۶۲؛ مؤلفات الزیدیه، ۲/۴۵۷؛

الاعلام زرکلی، ۴/۱۲۷.

انجام افتاده: ... و هو بقاء المتأخر و فناء المتقدم
مناف للنصوص الكثيرة المتضمنة.

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.

نسخه رطوبت دیده است؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ یادداشت وقف این نسخه از مؤمن
کشمیری در برگ اول و یادداشت‌های دیگر.
جلد: تیماج قرمز، ترنج با سر، مجدول گرهی.
۱۲/۵ × ۲۳ سم. ۳۹ گ. ۲۲ س.
(ثبت ۷۸۸۱۹)

۱۰۱۴۲

(فارسی)

بیان الواقع

از: سید شریف؟ (د: ۱۰۵۹ هـ).

در بحث معاد.

مؤلف از حروفیه است که این رساله را به جهت
خواجه زین‌الدین شیخ علی تألیف کرده است. این نسخه
از آغاز افتاده است.

نک: مرعشی، ۱۴۶/۲۸؛ ملک، ۴۳۷/۷؛ فهرستواره،
۱۶۰/۷ و ۱۵۸/۹.

آغاز افتاده: در تشخیص پیکر زیبای... خود ساخت
که من احب...

انجام:

هرگز ازین گونه نبود اعتقاد اندر معاد

گر همه خود بوعلی سیناست بی شک خبط کرد
خط: نستعلیق. نام کاتب پاک شده (شاید محمد
صالح). تاریخ کتابت: ۹۷۱ هـ.

نشانی‌ها شنگرف با حواشی در برخی صفحات؛
نسخه رطوبت دیده و پوسیدگی دارد. در برخی
صفحات مهر بیضوی «عبده محمد صالح» دیده
می‌شود.

جلد: تیماج زیتونی، مجدول.

۱۵ × ۸/۵ سم. ۱۲۶ گ. ۱۶ س.

(ثبت ۲۶۳۰۵)

جلد: تیماج قهوه‌ای، سوخت، مجدول گرهی با
نقش گل و بوته زرین.

۱۴ × ۲۴ سم. ۲۶۸ گ. ۱۷ س. (ثبت ۳۹۶۱۰)

۱۰۱۴۰

احیاء علوم الدین (بخشی از...) (اخلاق - عربی)

از: محمد بن محمد غزالی (د: ۵۰۵ هـ).

این بخش شامل ربع مهلکات است که از کتاب
شرح عجائب القلب آغاز و به کتاب الغضب و الحقد و
الحسد پایان می‌یابد.

آغاز: بسمله کتاب شرح عجایب القلب الحمد لله

الذی تحیر دون ادراک جلاله القلوب ...

خط: نستعلیق. کاتب: محمد بن مصطفی بن

خجانب لیبید؟ مقدسی قاهری. تاریخ کتابت:
۸۵۶ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
و مقابله شده؛ در آغاز یادداشت‌های پراکنده؛ در
برگ دوم تملک فرهاد بن ولیعهد به تاریخ ۲۶
ربیع الثانی ۱۲۹۰ هـ؛ در برگ آخر اسامی و سال
فوت چند نفر در ق ۱۰ و ۱۱ هـ.

جلد: تیماج مشککی، مجدول.

۱۸ × ۲۶ سم. ۱۱۷ گ. ۲۵ س. (ثبت ۲۲۵۹۲)

۱۰۱۴۱

جیش اسامة (رسالة فی...) (کلام - عربی)

از: محمد بن حسن شیروانی (د: ۱۰۹۸ هـ).

در باب تخلف عده‌ای از صحابه از دستور پیامبر (ص)
مبنی بر حضور در لشکر اسامة بن زید. این نسخه از
انجام افتادگی دارد.

نک: ذریعه، ۳۰۴/۵؛ دانشگاه، ۵۶۳/۳؛ مرعشی،

۱۴۷/۱۱؛ مجلس، ش ۷۲۰۶/۱۱.

آغاز: بسمله الحمد لله وفاء لعنتمه و جزاء لمنتمه... و

بعد قالت الامامية ان ابابکر کان ...

۱۰۱۴۳

الاسرار الخفية في العلوم العقلية
(الجزء الاول) (عربی)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (د):
۷۲۶هـ).

مشمول بر جزء اول در منطق.

نک: ذریعه، ۴۴/۲؛ دانشگاه، ۴۱۹/۵؛ مکتبه
العلامة، ۵۱.

آغاز: بسملة الحمد لله ذي الازلية والبقاء...
انجام: ...اقول و الحق ان الغلط في هذا انما هو من
باب...مصلين على رسوله.

خط: نسخ. کاتب: عبدالله بن محمد حسن
هشترودی تبریزی به درخواست شیخ فضل الله
زنجانی کتابت شده. تاریخ کتابت: ۱۳۳۹هـ.

کتابت شده از روی نسخه محمد بن طاهر سماوی
و او نیز از نسخه اصل به خط مؤلف کتابت کرده
است. در انتهای نسخه یادداشت فضل الله
زنجانی؛ عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج بنفش.

۱۴×۲۲ سم. ۸۱گ. ۲۳س. (ثبت ۱۳۰هـ)

۱۰۱۴۴

الاسرار الخفية في العلوم العقلية
(الجزء الثالث) (عربی)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (د):
۷۲۶هـ).

جزء سوم در الهیات.

آغاز: بسملة قد شرعنا بالفن الثالث من کتابنا...
المشمول على اشرف المطالب و المحتوى على الغاية...
انجام: ...و هو نظام للعالم متصور له تعالى... و
اصحابه الاخير المنتجبين.

خط: نسخ. کاتب: عبدالله بن محمد حسن
هشترودی تبریزی. تاریخ کتابت: جمادی الثانیه

۱۳۳۸هـ.

کتابت شده از روی نسخه محمد بن طاهر
سماوی، عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج بنفش.

۱۴×۲۲ سم. ۵۴گ. ۲۳س. (ثبت ۶۰هـ)

۱۰۱۴۵

ذخيرة الملوك (اخلاق - فارسی)

از: علی بن شهاب‌الدین همدانی (د: ۷۸۶هـ).
مشمول بر ده باب که به درخواست جمعی از ملوک
و حکام نوشته شده. این اثر چاپ شده است.

این نسخه از آغاز افتاده است.

نک: ذریعه، ۲۱/۱۰؛ کشف الظنون، ۸۲۴/۱؛ مشار،
۲/۲۴۰۴؛ مجلس، ش ۵۷ طباطبائی؛ فهرستواره، ۶/
۴۵۵.

آغاز افتاده: بسید علی همدانی قدس الله سره
مدتی بود که جمعی از ملوک و حکام اهل اسلام...
انجام: ...نسأل الله العفو الغفور المنان... و الصلوة
على محمد و آله اجمعين.

خط: نسخ. کاتب: عبدالصمد بن نوح شلمانی
(سلمانی). تاریخ کتابت: ۲ ربیع الاول ۱۰۲۶هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ برگ اول مجدول مرصع و طلااندازی بین
سطور؛ در آغاز نسخه و در برگ اضافی ملصق
شده به داخل جلد یادداشتی است در شرح حال
مؤلف و کاتب با امضایی ناخوانا.

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.

۱۵/۵×۲۶ سم. ۲۳۴گ. ۱۵س.

(ثبت ۱۳۷۲۸)

۱۰۱۴۶

حاشية على شرح التجريد؟ (عربی)

گویا از جلال‌الدین دوانی؟ (د: ۹۰۸هـ).

ش ۱۰۱۴۳: الاسرار الخفيه في العلوم العقلية، پایان متن

- آغاز و انجام این نسخه افتاده است.
 آغاز افتاده: ...یتخلفان بحسب الوجود فلا حاجة فی
 هذا الایراد الی ما ذکره من المقدمات ...
 انجام افتاده: ...الصورة الحاصلة فی ذهن واحد من
 المطابقة لها ...
 خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.
 جای عناوین خالی است.
 جلد: تیماج قرمز.
 ۱/۵ × ۱۷/۵ سم. ۳۹۲ گ. ۲۱ س.
 (ثبت ۲۷۷۸۲)
- ۱۰۱۴۷
- مجموعه**
۱. الرسالة السعدية (بخشی از...) (عربی)
 (ص ۱-۱۱)
 از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (د):
 ۷۲۶ هـ).
 این نسخه شامل بخش آخر رساله است مشتمل بر
 ده فصل.
 نسخه از آغاز افتادگی دارد.
 این رساله چاپ شده است.
 نک: سه سالار، ۱۰۵/۵؛ ذریعه، ۱۸۳/۱۲؛ ملک،
 ۱۴۱/۵؛ مکتبه العلامه، ۱۲۹.
 آغاز افتاده: علی فصلین... فمن المرغب فیها ما قال
 رسول الله (ص) اکثروا من سبحان ...
 انجام: ... ولیکن هذا آخر الرسالة... و آله الطاهرين.
۲. طب الرضاع (عربی)
 (ص ۱۱-۱۲)
 روایت از امام رضاع^(ع) و دستورات پزشکی آن
 حضرت.
 آغاز: روی عن الحسن بن محمد بن جمهور قال
 حدثنی ابی و کان عالما بابی الحسن علیه السلام ...
۳. نبذة الداعی
 فی مختصر عدة الداعی
 (ص ۱۲-۱۸)
 از: احمد بن محمد بن فهد حلی (د: ۹۸۰ هـ).
 خلاصه‌ای است که مؤلف از کتاب خود عدة الداعی
 ترتیب داده است مشتمل بر سه باب.
 این اثر چاپ سنگی شده است.
 نک: ذریعه، ۳۶/۲۴؛ مجلس، ش ۱۲۵۲ و ش
 ۱/۲۳۲۴؛ مشار عربی، ۶۱۸.
 آغاز: بسملة الحمد لله موضح الرشاد و مرشد
 العباد ...
۴. التحصين و صفات العارفين (عرفان-عربی)
 (ص ۱۹-۲۹)
 از: احمد بن محمد بن فهد حلی (د: ۹۸۰ هـ).
 در عزلت و گوشه‌گیری مبتنی بر روایات اهل بیت^(ع)
 مشتمل بر سه قطب.
 این اثر چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۳۹۸/۳؛ عربی مشار، ۱۶۷؛ مرعشی،
 ۳۴۳/۳۰؛ مجلس، ش ۱۲۰۰۶.
 آغاز: بسملة الحمد لله الذى تجلى لعباده فشغلهم
 عن الشهوات ...
۵. اللذات (فلسفه-عربی)
 (ص ۲۹-۴۷)
 از: فخرالدین محمد بن عمر بن حسین رازی (د):
 ۶۰۶ هـ).
 درباره اقسام لذت‌های دنیا و ماهیت لذت از دید
 فلسفی در سه قسم: اول لذات حسی، قسم دوم لذت‌های
 خیالی و سوم لذت‌های عقلی.
 نک: مرعشی، ۳۲۲/۱ و ۱۶/۱۲.
 آغاز: بسملة الحمد لله الواحد الاحد المصور... اما بعد
 فقد سالتنی عن احوال اللذات المطلوبة فی الدنيا ...

- انجام: ... و ان تقبل منی کل ما ارتضیته منی من الاعمال... یا ارحم الراحمین.
- از: ابونصر محمد بن محمد فارابی (د: ۳۳۹هـ).
با عناوین «فص» در بحث ماهیت و وجود و اثبات واجب الوجود. این نسخه از انجام افتاده است.
نک: ذریعه، ۳۳۵/۱۶؛ کشف الظنون، ۱۹۳/۲؛ ملی، ۳۵۷/۱۰؛ مرعشی، ۳۵۲/۱۱؛ مجلس، ش ۱۱۲۰/۲؛ طباطبائی.
آغاز: بسملة الامور التي قبلنا لكل منها ماهية و هوية وليست مهيتها...
انجام افتاده: ... فی عضو البصر الذي يكون بعد البحث لم يبعد ان يكون تعالى.
- ۶. اسرار الصلاة** (عربی)
(ص ۴۷-۵۴)
از: ابن سینا (د: ۴۲۸هـ).
نک: ذریعه، ۴۸/۲؛ دانشگاه، ۴۰۵/۳؛ سپهسالار، ۱۲۵/۳؛ ملک، ۳۸۳/۵؛ مجلس، ش ۴۸۰۵/۱۹.
آغاز: بسملة الحمد لله الذي خص الانسان بشرف الخطاب و الهمة...
انجام: ... و من اسبغ عليه فيض العقل و نور العقل ان لا معشوقه... مستحقه.
- ۷. الحكمة العرشية = العرشية** (عربی)
(ص ۵۴-۶۴)
از: ابن سینا (د: ۴۲۸هـ).
در حقایق علم توحید مشتمل بر سه اصل ۱. اثبات واجب الوجود ۲. فی وحدانیت ۳. فی نفی المعلل عنه.
نک: ذریعه، ۲۴۴/۱۶؛ مجلس، ش ۱۸۰۶ و ۱۸۰۷؛ دانشگاه، ۲۵۰/۳؛ سپهسالار، ۳۲۷/۴.
آغاز: بسملة الحمد لله و الحمد من نعمه و اعول فی جميع احواله على كرمه...
انجام: ... فاذا قد ثبت ان الخير مقصود بالقصد الاول... الحمد لله واهب العقل... و آله الاطهار.
- ۸. رسالة الزوراء** (عربی)
(ص ۶۵-۶۹)
از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸هـ).
آغاز: الحمد لذاته لولیه بذاته و الصلوة منه على مرتبة الجامعة لجميع صفاته...
از: جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸هـ).
با عناوین «فص» در بحث ماهیت و وجود و اثبات واجب الوجود. این نسخه از انجام افتاده است.
نک: ذریعه، ۳۳۵/۱۶؛ کشف الظنون، ۱۹۳/۲؛ ملی، ۳۵۷/۱۰؛ مرعشی، ۳۵۲/۱۱؛ مجلس، ش ۱۱۲۰/۲؛ طباطبائی.
آغاز: بسملة الامور التي قبلنا لكل منها ماهية و هوية وليست مهيتها...
انجام افتاده: ... فی عضو البصر الذي يكون بعد البحث لم يبعد ان يكون تعالى.
- ۹. فصوص الحکم** (فلسفه-عربی)
(ص ۷۰-۷۷)
- ۱۰. لوامع الاشراق** (اخلاق-فارسی)
فی مکارم الاخلاق = اخلاق جلالی
(ص ۷۹-۲۰۹)
از: جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸هـ).
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۳۵۹/۱۸؛ مشار، ۱۹۳/۱؛ آستان قدس، ۳۴۳/۲؛ فهرستواره، ۵۸۳/۶ و...
آغاز: بسملة چون مقاصد این کتاب قواعد حکمت عملیست و آن عبارت است از علم...
از: جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸هـ).
- ۱۱. شرح رسالة الزوراء** (فلسفه-عربی)
(ص ۲۰۹-۲۲۰)
از: جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸هـ).
- ۱۲. رد رساله الزوراء** (فلسفه-عربی)
(ص ۲۲۱-۲۳۲)
از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (د: ۹۴۸هـ).
در رد رساله زوراء دوانی است.
نک: ذریعه، ۱۹۸/۱۰؛ دانشگاه، ۲۴۴۰/۱؛ مجلس، ش ۱۸۲۱/۲.
آغاز: بسملة اعوذ بالله من الشيطان الرجيم و لا حول و لا قوة الا بالله...
از: ابونصر محمد بن محمد فارابی (د: ۳۳۹هـ).
با عناوین «فص» در بحث ماهیت و وجود و اثبات واجب الوجود. این نسخه از انجام افتاده است.
نک: ذریعه، ۳۳۵/۱۶؛ کشف الظنون، ۱۹۳/۲؛ ملی، ۳۵۷/۱۰؛ مرعشی، ۳۵۲/۱۱؛ مجلس، ش ۱۱۲۰/۲؛ طباطبائی.
آغاز: بسملة الامور التي قبلنا لكل منها ماهية و هوية وليست مهيتها...
انجام افتاده: ... فی عضو البصر الذي يكون بعد البحث لم يبعد ان يكون تعالى.

- انجام: ... فاضطرب اضطرابا و انکر انکارا... اصرارا.
- آغاز: بسمله الحمد لله الذی نور مصابیح القلوب بانوار حکمته و زین بساتین الارواح....
- انجام افتاده: ... الکلمة مردم چهار قسمند لثیم که خود خورد...
- ۱۳. شرح یک رباعی** (عرفان-عربی)
(ص ۲۳۲-۲۳۶)
از: شمس‌الدین محمد فناری (د: ۸۳۴هـ).
در شرح این رباعی ابن عربی: کنا حروفیا عالیات لم نقل متعقلات...
نک: دانشگاه، ۲۳۱/۱۶؛ الهیات، ۲۱۶/۱؛ مجلس، ش ۱۴۰۵.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی علم فی الازل بعین علمه بذاته....
انجام: ...الی سبیل النجات من الردی... محمد و آله اجمعین.
- ۱۴. سخنان حکمای یونان** (فارسی)
(ص ۲۳۹-۲۴۸)
از:؟
از سخنان اسقلینوس آغاز و به تاوقرسیطس ختم می‌شود.
آغاز: از سخنان اسقلینوس است که عالم بی عمل و عابد بی معرفت شبیه به حجر آسیاست....
انجام: ... من کلمات تاوقرسیطس قال الحکمه غنی النفس و المال... محدوده.
- ۱۵. انوار حکمت** (اخلاق-فارسی)
= **نصایح یوسفی**
(ص ۲۴۹-۲۵۲)
از: یوسف بن محمد بن یوسفی هروی (د: ۹۵۰هـ).
دستورات اخلاقی و بند و اندرز با عناوین «الکلمة».
این نسخه از انجام افتاده است.
این رساله چاپ شده است.
نک: مرعشی، ۱۳۹/۵؛ مجلس، ش ۳۴۵۷/۳۰؛ ملک، ۲۵۵/۶؛ فهرستواره، ۳۳۲/۶.
- ۱۶. خواص الاسماء** (عربی)
(ص ۲۶۰-۲۸۱)
از:؟
در خواص اسماء الهی که از کفعمی، درر النظم فی السر الاعظم محمد بن طلحه و دیگران نقل کرده است.
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
نک: مرعشی، ۲۱۶/۳۲.
آغاز افتاده: جواهره فهذه تسعة و تسعون اسما رواها محمد بن اسحاق فی المأثور....
انجام: ... مثل العالم و الفتاح و الهادی و المرشد و المعز و الرافع و ما اشبه ذلك تمت خواص الاسماء.
- ۱۷. الاصول الاصلية** (عربی)
(ص ۲۸۲-۳۶۴)
از: ملاً محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱هـ)
در ده اصل.
این اثر به کوشش سید جلال‌الدین محدث چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۷۸/۲؛ دانشگاه، ۲۰۷/۸؛ مجلس، ش ۳۷۴۸/۱.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی بعث فی الامیین رسولا منهم....
انجام: ... قل الله اذن لکم ام علی الله تفترون... و تمت الاصول الاصلیه... و الحمد لله اولاً و آخراً.
- ۱۸. قصیده‌ای در مدح امام رضا(ع)** (شعر-فارسی)
(ص ۳۶۶-۳۶۷)

- از: ولی محمدبیک با تخلص مسرور.
این قصیده را محمدرضا تبریزی به تاریخ ۱۸ ذی القعدة ۱۱۳۱ هـ تحریر کرده است.
اشعاری از این شاعر به خط خودش در نسخه ش ۱۴۱۹۰ کتابخانه مجلس موجود است.
آغاز:
شرح سوز دل ما بی تو ندادن پایان
چه عجب نامه ما را نبود گر عنوان
- ۱۹. نصرت الحق** (عقاید-فارسی)
(ص ۳۷۱-۴۳۳)
از: ظهیرالدین علی بن ملا مراد تفرشی (ق ۱۱۱ هـ).
در رد پادری گبرائیل افرنجی مشتمل بر آغاز و سه مقدمه و دو مقاله و انجامه.
نک: دانشگاه، ۲/۳۲۸۲؛ نشریه دانشگاه، ۸/۱۰۷؛ فهرستواره، ۹/۵۸۶.
آغاز: بسمله. ثنا و ستایش بی منتها سزاوار یکتائیت بی همتا که شواهد یگانگی و دلایل بر...
انجام: ... و بعد از هشت روز بار دیگر برایشان درین دفعه تو ما حاضر بود. تمت الرساله فی سنه ۱۱۰۴.
- ۲۰. کلمات طریفة** (عربی)
(ص ۴۳۵-۴۶۲)
از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).
صد کلمه است با عناوین ایقاظ و اشاره در مسائل اعتقادی.
در پایان این نسخه ماده تاریخ منظومی است از مؤلف در تاریخ تألیف این اثر با آغاز: «کلمات طریفة ما را بشنو و فهم کن بکار آور».
نک: ذریعه، ۱۸/۱۱۶؛ مرعشی، ۴/۷۵؛ ملی، ۸/۳۳۹؛ مجلس، ش ۳/۱۳۷۶۰.
آغاز: بسمله سبحان الذی خلق الانسان من طین ثم جعل نسله....
- انجام: ... لتلا تقطع فی العطب... هذا آخر الکلام فی الکلمات الطریفة... تمت.
- ۲۱. سفینه النجاة** (عربی)
(ص ۴۶۳-۵۰۰)
از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).
نک: ذریعه، ۱۲/۲۰۲؛ سپهسالار، ۵/۱۰۹؛ دانشگاه، ۱/۱۶۹۹؛ ملک، ۲/۳۴۹؛ مجلس، ش ۲/۴۳۷۷.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی نجانا بسفینه اهل بیت نبیه من امواج الفتن....
انجام: ... و أحادها بالعشرات بدل الله سیئاتنا... و جعل حسناتنا درجات.
- ۲۲. اشعار** (شعر-فارسی)
(ص ۵۰۲-۵۰۴)
شامل قصیده ملا اسماعیل ذبیح یزدی، قصیده محبی شاملو در مذمت دنیا و برخی اشعار دیگر.
- ۲۳. اوصاف الاشراف** (اخلاق-فارسی)
(ص ۵۰۷-۵۲۷)
از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲ هـ).
- ۲۴. لطایف الطوائف (بخشی از...)** (فارسی)
(حاشیه ۱۲-۶۰)
از: علی بن حسین کاشفی (ق ۱۰ هـ).
آغاز: در بیان استجاب مزاح و ذکر بعضی مطایبه‌های پیغمبر(ص) و....
- ۲۵. دیوان اشعار** (شعر-فارسی)
(حاشیه ص ۳۷۲-۴۳۴)
از: میرزا جلال اسیر اصفهانی (د: ۱۰۴۹ هـ).
در هند چاپ شده است.
نک: منزوی، ۳/۲۲۲۵؛ ذریعه، ۹/۷۴؛ مشار، ۷۱۶.

آغاز:

هر چند طپید بسمل ما

خندان تر گشت قاتل ما

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم. تاریخ
کنایت: ق ۱۲ هـ.

رساله ۲۷ به خط طاهر بن محمد کاظم، رساله
۳۱ که صفحه آخر آن نونویس بوده به خط
اسدالله منجم در تاریخ ۱۳۰۷ هـ است. در خلال
صفحات اشعار شاعرانی است که اسامی آنها و
نیز محتویات این مجموعه در برگ‌های اضافی
الصافی به آغاز نسخه آمده است، عناوین و
نشانی‌ها شنگرف و مشککی؛ در حاشیه تصحیح
شده.

جلد: تیماج قهوه‌ای با عطف و حاشیه قرمز.

۱۸/۵ × ۲۴ سم. ۵۲۷ ص. سطور مختلف.

(ثبت ۷۸۹۶۶)

۱۰۱۴۸

مجموعه

۱. اللّٰهالی المخرّونه

(کلام-فارسی)

(ص ۱-۵۰)

از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).

مجموعه مطالبی در معارف و اصول دین با عنوان
«کلمه» که مؤلف از الکلمات المکنونه خود انتخاب کرده
با استشهاد به اشعار شاعران فارسی زبان.
این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۱۸/۲۵۶ و ۲۶۲؛ مرعشی، ۴/۳۱۴؛

سپهسالار، ۵/۴۶۸.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی منه المبدأ و الیه المعاد

عرف بجمعه بین الاضداد....

۲. اثبات حرکت جوهری

(فلسفه-فارسی)

(متن و حاشیه ص ۵۰-۵۱)

از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).

رساله‌ای کوتاه در اثبات حرکت جوهری.

نک: نشریه دانشگاه، ۱۱/۶۶۵؛ مجلس، ش

۳/۱۷۱۲؛ فهرستواره، ۶/۶۲.

آغاز: هو بدان ای جوینده تحقیق و پوینده وسط

طریق ایدک الله بروح منه که مجموع عالم جسمانی....

انجام: ... خارج بالذات لیتقوم به و الا لم یکن موجود.

۳. گلشن راز

(شعر-فارسی)

(ص ۵۳-۸۲)

از: شیخ محمود بن عبدالکریم شبستری (د:

۱۰۷۲ هـ).

نک: ذریعه، ۱۸/۲۲۶؛ کشف الظنون، ۲/۱۵۰۵؛

منزوی، ۴/۳۰۷۳.

آغاز: بسملة بنام آنکه جان را فکرت آموخت....

۴. ضیاء القلب

(عربی)

(ص ۸۳-۹۶)

از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).

مشمول بر هشت باب. در ۱۰۵۷ هـ از تألیف آن

فراغت یافته است.

نک: ذریعه، ۱۵/۱۲۷؛ مجلس، ۲۰/۴۸۰۵؛ ملی،

۷/۳۹۳؛ مرعشی، ۴/۲۱۴؛ مشار عربی، ۲/۶۰۲.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی جعل مراسم الشرایع

مطابقة لمقتضی....

انجام: ... و لقد عجبت لمن نجا هذا آخر ما اردنا

ذکره... سیئاتنا و ذنوبنا.

۵. الفت نامه

(اخلاق-فارسی)

(ص ۹۷-۱۰۱)

از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).

در ترغیب مؤمنان به اخوت و دوستی و احتراز از

تفرقه و دشمنی.

- این رساله چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۲/۲۹۳؛ مرعشی، ۱/۹۹؛ مجلس، ش ۲۹/۱۸۰۳؛ فهرستواره، ۶/۳۲۶.
 آغاز: بسمله ربنا الف بین قلوب اخواننا بحبل طاعتک و طاعة الرسول....
- ۶. زاد السالک (اخلاق-فارسی)**
 (ص ۱۰۲-۱۰۷)
 از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).
 در کیفیت سیر و سلوک و بیان بیست و پنج چیزی که سالک را بدان نیاز است. به تصحیح مرحوم محدث ارموی، ۱۳۳۱ هـ چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۲/۱۲؛ مشار، ۲/۲۷۳۷؛ مرعشی، ۱/۱۰۰؛ مجلس، ش ۳/۱۸۰۳؛ فهرستواره، ۷/۴۵۸.
 آغاز: بسمله الحمد لله و سلامه علی عباده الذین اصطفی و بعد از کیفیت سلوک راه حق پرسیده بودند بدان ایدک الله بروح منه همچنانکه....
 انجام:
 در غرور این هوس گر جان دهم به که دل در خانه و دکان نهم
- ۷. یادداشت‌های پراکنده**
 (ص ۱۰۷-۱۰۸)
 مطالبی منقول از اسرار التوحید، حصن الحصین کفعمی، روایت از امام صادق (ع)، و مطالبی از کشکول و زبدة الاصول عین القضاة و مجمل العقاید محقق طوسی.
- ۸. التنبيهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبية**
 (ص ۱۱۱-۱۷۲)
 از: زین‌الدین بن علی عاملی، شهید ثانی (د: ۹۶۶ هـ).
 این کتاب چاپ شده است.
- نک: ذریعه، ۴/۴۵۲؛ ملی، ۹/۴۹۰؛ سپهسالار، ۳/۵۰۹.
 آغاز: بسمله الحمد لله مطلع من اختاره من عباده الابرار علی حقایق الاسرار....
 خط مجموعه: نسخ و نستعلیق. رساله سوم چلیبیا، کاتب رساله اول و سوم و چهارم مراد. تاریخ کتابت: ۱۰۷۱ هـ، رساله هشتم ۱۱۳۱ هـ. در حاشیه تصحیح شده؛ عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول یادداشت‌های متفرقه که وصالی شده است.
 جلد: تیماج سبز.
 ۱۲/۵ × ۱۸/۵ سم. ۱۷۲ گ. ۱۸-۱۹ س.
 (ثبت ۲۲۵۰۴)
- ۱۰۱۴۹
- مجموعه**
- ۱. مدارج الکمال (فارسی)**
 (ص ۱-۱۶)
 از: بابا افضل کاشانی (د: ۷۰۷ هـ).
 در هشت «گشایش» و چند فصل درباره کمال و تقضان و ناقضان و کاملان و رسیدن به کمال. این رساله چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۲۰/۲۳۷؛ آستان قدس، ۴/۴۸؛ مجلس، ش ۳/۱۸۲۴؛ فهرستواره، ۶/۲۲۸.
 آغاز: بسمله به نام خدایی که جز او نیست خدایی آغاز هر چیز و او بی آغاز....
 انجام: ... و چون مدد فضل و توفیق الهی... همشین گردد.
- ۲. ره انجام نامه (فارسی)**
 (ص ۱۶-۲۳)
 از: بابا افضل کاشانی (د: ۷۰۷ هـ).
 یا انشاء نامه در سه گفتار.

- این اثر چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۲/ ۳۶۴ با عنوان انجام نامه و ۱۱/ ۳۰۹؛ مشار، ۲/ ۲۷۱۲؛ مجلس، ش ۲/ ۴۰ طباطبائی؛ فهرستواره، ۶/ ۱۶۲.
 آغاز: بسمله بعد الحمد و ولیه و منتهاه و هداه حمدا یوازی انعامه ...
 انجام: ... و از دانسته آگهی دادن مشغول... ابد الأبدین.
- ۳. ساز و پیرایه شاهان پر مایه**
 (ص ۲۳-۳۲)
 از: بابا افضل کاشانی (د: ۱۳۰۷ هـ).
 درباره پادشاهان در یک مقدمه، سه گفتار و خاتمه. این رساله چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۱۲/ ۱۰۰؛ آستان قدس، ۶/ ۴۳۲؛ دانشگاه، ۳/ ۶۶۴؛ مجلس، ش ۱۴/ ۶۲۱؛ فهرستواره، ۶/ ۴۸۲.
 آغاز: بسم الله الاکبر آغاز گفتار از نام آن کریم که انجام هر گفتار و کردار بدوست ...
 انجام: ... و درود و ثنا و آفرین بر بهترین و برترین رسل باد و بر یاران و همراهانش.
- ۴. عرض نامه**
 (ص ۳۲-۶۲) (فارسی)
 از: بابا افضل کاشانی (د: ۱۳۰۷ هـ).
 در یک مقدمه و چهار عرض. چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۱۵/ ۲۴۶؛ مشار، ۳/ ۳۵۰۲؛ آستان قدس، ۴/ ۲۰۶؛ مجلس، ش ۱۲/ ۶۲۱؛ فهرستواره، ۶/ ۱۹۲.
 آغاز: بسمله خداوند بفرزونی جود و فروغ وجودت که جان بوی جويا ...
 انجام: ... ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات... حمید.
- ۵. ترجمه رساله نفس**
 (فلسفه - فارسی) (ص ۶۲-۷۹)
 از: بابا افضل کاشانی (د: ۱۳۰۷ هـ).
 ترجمه فارسی رساله نفس ارسطو. این رساله چاپ شده است.
 نک: مشار، ۱/ ۱۲۹۲؛ آستان قدس، ۴/ ۴۶؛ سپهسالار، ۳/ ۴۲۵؛ مرعشی، ۲۹/ ۲۴۸؛ فهرستواره، ۶/ ۱۰۵.
 آغاز: بنام ایزد بخشنده بخشایش گر همگی آنچه دانای یونان ارسطوطالیس یاد کرد در کتاب نفس ابتداء گفتارش ...
 انجام: تمام شد مقاله سیم به تمامی از کتاب منسوب به ارسطاطالیس تمام شد.
- ۶. شرح اثبات العقل**
 (فلسفه - عربی) (ص ۷۹-۸۱)
 از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۱۳۰۸ هـ).
 شرح اثبات العقل (جوهر مفارق) خواجه نصیر طوسی است.
 نک: ذریعه، ۱/ ۸۸ و ۱۳/ ۵۸؛ دانشگاه، ۳/ ۲۷۵؛ مرعشی، ۳/ ۷۲؛ ملی، ۱۴۳.
 آغاز: بسمله بعد حمد الله مبدع الحقایق و الصلوة علی مظهر الدقائق و آله و ذریته ...
 انجام: ... فی تمثل المعقولات ایضا بالفعل هذا... نفس الامر کلام.
- ۷. الزوراء (رسالة...)**
 (فلسفه - عربی) (ص ۸۲-۸۴)
 از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۱۳۰۸ هـ).
 آغاز: بسمله الحمد لذاته لولیه بذاته و الصلوة منه علی المرتبة ...
 انجام: ... و لا یفلح الساحر حیث اتی و لا تسنتی... دعواتک.

- ۸. شرح رساله الزوراء** (فلسفه - عربی)
(ص ۸۴-۹۰)
از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
آغاز: بسمله... فانی لما فرغت من تهذیب الرسالة
الموسومة بالزوراء...
انجام: ... و له الحمد حمدا یوافی عتید نعمه... الا
على الظالمین.
- ۹. جاودان نامه** (فلسفه - فارسی)
(ص ۹۰-۱۰۶)
از: بابا افضل کاشانی (د: ۷۰۷ هـ).
چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۷۷/۵؛ مشار، ۱۵۱۵/۲؛ آستان قدس،
۶۱/۴؛ مجلس، ش ۶۲۳/۱؛ فهرستواره، ۱۲۱/۶.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... بدانکه این
نامه ایست از ماضی برادرانی که خاصیت...
انجام: ... و هیچ علم ناگزیر مردم نادانسته نماند و
بالله العصمة و التوفیق.
خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق
۱۲ هـ. رساله سوم ۱۱۱۴ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ حواشی به شنگرف
و مشککی؛ در برگ اول نام رسایل و مؤلفان آنها
آمده و در بالای آن نوشته است: «این سطر خط
مرحوم جدم صدر الافاضل طاب ثراه»؛ مهر دکتر
قاسم خان غنی در برگ اول و آخر.
جلد: تیماج قرمز و قهوه‌ای.
۱۲×۱۸ سم. ۱۰۶ گ. ۲۰ س. (ثبت ۵۰۷۸۶)
- ۱۰۱۵۰**
- مجموعه**
- ۱. شرح الخاتمة؟** (علوم غریبه - عربی)
(ص ۱-۳۸)
گویا شرح کتابی است از غزالی به نام الخاتمة در
- علوم غریبه.
نک: کشف الظنون، ۶۹۸/۱؛ مجلس، ش ۱۱۷۸/۱۸
سنا؛ دائرة المعارف بزرگ (خطی)، ۱/۱۴۵.
آغاز: بسمله قال الشيخ الامام العالم بقية السلف...
الاستاد ابو حامد الغزالي في خاتمة المشروح و هو الزوج و
المفرد كلاما...
انجام: ... و الاحسن ان تصنع كلما ذكرناه لك بطالع
الاجساد يصح لك العمل انشاء الله تعالى.
- ۲. خلق الاعمال** (فلسفه - عربی)
= **جبر و اختيار**
(ص ۴۱-۴۶)
از: ملا صدرا، محمد بن ابراهيم شيرازي (د:
۱۰۵۰ هـ).
پیرامون مسئله قدر در افعال و کیفیت خلق اعمال.
نک: ذریعه، ۴۹/۱۷ و ۲۴۳/۷؛ مرعشی، ۶۸/۳۴؛
مجلس، ش ۱۸۲۴/۷.
آغاز: بسمله سبحان من تنزه عن الفحشاء و لا
يجرى في ملكه الا ما يشاء...
انجام: ... و هو معكم اينما كنتم ما من نجوى ثلاثه
الا سادسهم الآية.
- ۳. رساله در تحديد صاع** (فقه - فارسی)
(ص ۴۹-۵۱)
از: محمدباقر مجلسی (د: ۱۱۱۰ هـ).
این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۳۷/۱۱؛ مرعشی، ۳۷۶/۲۸؛ ملی،
۱۶۸/۱۱؛ مجلس، ش ۱۰۳۲/۳۵؛ طباطبائی.
آغاز: بسمله الحمد لله... باید دانست که احادیث در
تحديد صاع مختلف وارد شده است...
- ۴. خلق الاعمال** (مکرر)
(ص ۵۳-۶۲)

- ۵. الاعتقادات** (عقاید-عربی)
(ص ۶۲-۶۴)
از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲هـ).
آغاز: بسمله هذه عقیده صدرت... اعلم ايها الاخ
العزیز ان اقل ما يجب اعتقاده على المكلف....
- ۶. فرق بين صفات ذات و صفات فعل** (عقاید-فارسی)
(ص ۶۵-۷۸)
از: محمّداقبر مجلسی (د: ۱۱۱۰هـ).
مختصری درباره صفات ذاتی و فعلی خداوند.
نک: ذریعه، ۱۶/۱۷۶؛ مرعشی، ۲۸/۳۷۶ و ۱/۲۰۸.
آغاز: بسمله الحمد لله و سلام على عباده الذين
اصطفى باید دانست که صفات مقدسه حق تعالی بر دو
نوع است....
انجام: ... و برای فرق میان صفات ذات و صفات
فعل گویا همین کافی باشد و الله یهدی من یشاء الى
صراط مستقیم.
- ۷. بدا (رساله...)** (عقاید-فارسی)
(ص ۷۹-۹۰)
از: محمّداقبر مجلسی (د: ۱۱۱۰هـ).
این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۳/۵۴؛ آستان قدس، ۴/۱۱۲؛ مرعشی،
۱/۲۰۸؛ دانشگاه، ۱۳/۳۱۲۵؛ فهرستواره، ۶/۸۴.
آغاز: بسمله الحمد لله و سلام على عباده... چون در
مسئله بدا نزاع عظیم میان علمای خاصه و عامه....
انجام: ... در کتاب بحار الانوار و شرح صحیفه کامله
فی الجمله بسطی داده شده... المعصومین المقدسین.
- ۸. جبر و قدر** (فلسفه-فارسی)
(ص ۹۱-۱۲۰)
- ۹. فضیلة سورة التوحید** (تفسیر-عربی)
(ص ۱۲۱-۱۲۴)
از: میرداماد، محمّداقبر بن محمّد حسینی (د:
۱۰۴۰هـ).
در ۱۰۲۰هـ نوشته شده است.
نک: دانشگاه، ۸/۴۳۱؛ ملک، ۵/۱۵۵؛ مجلس،
ش ۲/۴۵۵۳.
آغاز: هو بسمله الحمد كله لصانع الوجود كله و
الصلوة افضلها على افضل....
انجام: ... و ما الفوز الاتباع رسول الله(ص) و
التمسك... و الحمد لله وحده حق حمده.
- ۱۰. كنز الاصول؟** (فلسفه-عربی)
(ص ۱۲۹-۱۳۷)
از: عماد بن عبدالله؟
گویا در پنج مسئله: المسألة الاولى فی كنه حقایق
اصول النسمات، الثانية فی كنه حدوث عالم الموجودات،
الثالثة فی كمال القدرة و الاختیار للعباد على العبادات،
الرابعة فی درك الحسن و القبح... الخامسة فی وحدة
الوجود المنشأ للموجودات.
این نسخه از انجام افتاده است.
آغاز: بسمله. كنز اصول طبقات... احمده على اعلى
غاية كمال الذات فی عين غاية كمال الصفات....
انجام: ... نظرا الى الموجود المطلق المقسم له وحدة
لاتحاد...
- خط مجموعه: نسخ و نستعلیق. بی. کا. تاریخ

۴. شرح ایساغوجی (منطق-عربی)
= الفوائد الفناریة
 (ص ۵۱-۷۶)

از: شمس‌الدین محمد بن حمزه فناری (د: ۸۳۴هـ).
 شرح ایساغوجی ابهری، شامل چهار باب است.
 نک: کشف الظنون، ۲/۲۰۷؛ آستان قدس، ۲۵/۲۰۲؛ ملی، ۱۱/۷۵۴؛ مجلس، ش ۳۲۳۵.
 آغاز: بسمله حمدا لک اللهم علی ما لخصت لی من
 منح عوارف الافاضل ....
 انجام: ... و هو البرهان لا غیر لان يحصل العقائد...
 لیس الا به...

خط مجموعه: تحریری. کاتب: عبدالقادر بن
 آخوند بیگ احمد بن شیخ عبدالواحد. تاریخ
 کتابت: ق ۱۱هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
 شده؛ حاشیه‌نویسی دارد؛ یادداشت‌های پراکنده
 در برگ‌های اول و آخر.
 جلد: تیماج سبز و قهوه‌ای.
 ۱۱×۲۰/۵ سم. ۷۷گ. سطور مختلف.
 (ثبت ۲۲۵۲۸)

۱۰۱۵۲

ترجمه رساله سیر و سلوک (عرفان-فارسی)

از: حسین بن علی تبریزی خسروشاهی (ق ۱۳هـ).
 مترجم رساله سیر و سلوک سید کاظم رشتی (د:
 ۱۲۵۹هـ) را به دستور او به فارسی برگردانده و در ۲۴
 شوال ۱۲۴۲هـ به پایان رسانده است.
 نک: مرعشی، ۸/۱۲۸؛ خطی دایرة المعارف بزرگ،
 ۱/۱۳۹.

آغاز: بسمله سپاس بی قیاس و ثنای بی انتها مر
 خداوند کریمی را سزاست ....
 انجام: ... و فارغ شدم از ترجمه کلمات شریفه... العلی
 العظیم.

کتابت: ق ۱۲هـ. کاتب رساله ششم محمد شرف
 بن روح الله، تاریخ کتابت رساله هشتم ۱۴ رجب
 ۱۱۱۲هـ.
 جلد: تیماج سبز.
 ۱۰/۵×۱۵ سم. ۱۳۷گ. سطور مختلف.
 (ثبت ۲۲۶۱۲)

۱۰۱۵۱

مجموعه

۱. حاشیه بدیع المیزان (منطق-عربی)

(ص ۱-۲۲)
 از: عبدالله بن هداد طلبینی یا طلبینی (ق ۱۱هـ).
 گویا حاشیه‌ای است بر بدیع المیزان شهاب‌الدین
 احمد بن شمس‌الدین دولت‌آبادی (د: ۸۴۶هـ).
 نک: آستان قدس، ۲۵/۲۵.

۲. ایساغوجی (منطق-عربی)

(ص ۲۳-۳۲)
 از: اثیرالدین مفضل بن عمر ابهری (۶۶۳هـ).
 نک: کشف الظنون، ۱/۲۰۶؛ مرعشی، ۲۹/۲۱۲؛
 هدیه العارفین، ۲/۴۶۹؛ مجلس، ش ۳۹۴۹/۱.
 آغاز: بسمله قال الشيخ الامام... نحمد الله علی
 توفیقه... اما بعد فهذه رسالة فی المنطق ....

۳. شرح ایساغوجی (منطق-عربی)

(ص ۳۳-۵۰)
 از: حسام‌الدین حسن کاتی (د: ۷۶۰هـ).
 شرح ایساغوجی اثیرالدین ابهری است.
 این رساله چاپ شده است.
 نک: دانشگاه، ۳/۱۴۲۰؛ کشف الظنون، ۲/۲۰۶؛
 مجلس، ش ۳۲۳۵.
 آغاز: بسمله الحمد لواجب وجوده الممتنع
 نظیره... ۷.

- خط: نسخ. کاتب: حزین بن (ناخوانا) قائنی
خراسانی. بی تا.
جلد: تیماج قرمز.
۱۰/۵×۱۴ سم. ۷۹ گ. ۱۳ س. (ثبت ۷۸۸۰۴)
- مقام دو موقف.
نک: ذریعه، ۴/۵۱۶؛ مرعشی، ۲۸/۱۰۰؛ مجلس،
ش ۴۱۲۳/۷.
آغاز: بسمله آفتاب جمال قدم از آن متعالیست که
خفافیش ظلمت سرای حدوث...
انجام: ...کما بداکم تعودون منه بدأ و الیه یعود.
- ۱۰۱۵۳**
اخلاق شاه محمدی
= **نصیحت نامه**
(اخلاق-فارسی)
از: شاه محمد (ق ۱۱۱ هـ).
برای فرزند خود در دوازده باب نوشته است. این
نسخه از انجام افتادگی دارد.
نک: سپهسالار، ۳/۸۴؛ نشریه دانشگاه، ۱/۲۱۲؛
فهرستواره، ۶/۲۹۹.
آغاز افتاده: و داروی تلخ نصیحت است که واقع
اخلاط فاسده اخلاق ذمیمه است...
انجام:
تا تو ناعارفی و از حق دور
مدح و ذمت کجا بود منظور
خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: ۴ ذی الحجه
۱۰۸۸ هـ.
عناوین شنگرف.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۰×۱۹ سم. ۵۳ گ. ۲۲ س. (ثبت ۷۸۶۲۱)
- ۳. غزل**
(فارسی)
(ص ۲۷)
از: محمد عصار تبریزی (ق ۸ هـ).
آغاز:
دلا اگر طلب ملک عافیت داری
به هیچ وجه زاهل جهان وفا مطلب
- ۴. شرح بیته از گلشن راز**
(عرفان-فارسی)
(ص ۲۸-۳۶)
از: ملا جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
در شرح بیت:
تفکر رفتن از باطل سوی حق
به جزو اندر بدیدن کل مطلق
این رساله چاپ شده است.
نک: آستان قدس، ۷/۶۰۵؛ مجلس، ش ۴/۱۲۰۷؛
مرعشی، ۲۸/۱۰۳؛ فهرستواره، ۷/۵۸۵.
آغاز: بسمله الحمد لله بما يستحقه و الصلوة علی
نبیه کما هو حقه نموده می‌شود که از دیوان وزارت...
انجام: ...والکلام مع من يفهم من النقطة الحرف...
و هو یهدی السبیل.
- ۱۰۱۵۴**
مجموعه
۱. دعای عدیله
(عربی)
(ص ۱-۳)
- ۲. تهلیلیه**
(فارسی)
(ص ۵-۲۶)
از: ملا جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
در تبیین لا اله الا الله مشتمل بر دو مقام و در هر
- ۵. گفتاری در واجب و ممکن**
(فلسفه-فارسی)
(ص ۳۷)
در آغاز این رساله و بالای صفحه آمده است:
«رباعیة فی اثبات وحدة الوجود کما هو ذوق ارباب الکشف
و الشهود علی طریق البرهان العقل و النهج الصحیح

- الفکری لمولانا کمال‌الدین حسین الاری». آغاز:
چون هست ثبوت هر صفت فرع وجود پس غیر وجود خود نباشد موجود...
ارباب علوم عقلیه استدلالیه اقامت برهان....
۶. **صیحه و صدا** (عرفان-فارسی)
(ص ۳۸-۴۷)
از: ملا جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
نک: مجلس، ش ۱/۴۱۲۳؛ مرعشی، ۱۹/۲۲۲؛
دانشگاه، ۶/۲۲۴۵؛ ملک، ۹/۲۳۶؛ فهرستواره، ۷/۶۳۰.
آغاز: بسمله سبحانک سبحانک انت انت تعالیت
عن مداناة الاشباه و الامثال....
انجام: ... اللهم صل و سلم علیه و علیهم اجمعین...
یوم‌الدین.
۷. **شرح بیته از حافظ** (عرفان-فارسی)
(ص ۴۷-۵۳)
از: ملا جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
در شرح بیت:
پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت...
نک: ذریعه، ۱۳/۱۲۹؛ آستان قدس، ۷/۶۵؛
مرعشی، ۱/۱۲۰؛ دانشگاه، ۳/۴۵۲؛ مجلس، ش
۴/۲۶۶۳؛ فهرستواره، ۷/۵۵۴ و...
آغاز: بسمله لک الحمد اللهم ملهم الصواب....
انجام: ... و علی نبیه الصلوة و السلام صلوة یزری...
و تباهی.
۸. **شرح بیته از حافظ** (عرفان-فارسی)
(ص ۵۳-۱۵۴)
از: ملا جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
در شرح این بیت:
- زبان عشق نداند ادیب نکته‌شناس
که این لغت نه به اوضاع تازی و عجمیست
نک: ادبیات، ۲/۴۰ و ۱/۲۵۵؛ ملک، ۵/۷۰؛
فهرستواره، ۷/۵۵۴.
آغاز: بسمله دیربست تا به حکم و جوب اداء حق
اخوة در شرع....
انجام: ... بیت اندکی گفتم و بسیار دگر دانستم و
الحمد لله علی ما هदानا... و الی معارج القدس رقانا.
۹. **تعبیر خواب منظوم** (فارسی)
(ص ۱۵۵-۱۵۶)
از: خوارزمی؟
آغاز:
بیا بشنو از من حدیث کهن
ز گفتار خوارزمی خویش سخن...
انجام:
کنون از الف تا به یا شد تمام
بخوان و بدان یک به یک و السلام
خط مجموعه: نسخ و نستعلیق، بی‌کا. تاریخ
کتابت: رساله دوم اواخر صفر ۹۶۲ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ صفحات مجدول
آبی با سرلوح؛ در برگ‌های آخر یادداشت‌هایی
است در طالع بینی.
جلد: تیماج مشکى.
۹/۵×۱۴/۵ سم. ۱۵۹ گ. ۱۵ س.
(ثبت ۱۷۸۸۳)
- ۱۰۱۵۵
- محضر الشهود فی رد الیهود** (عقاید-فارسی)
از: حاجی بابا بن محمد اسماعیل قزوینی (ق ۱۱۳ هـ).
مؤلف در مقدمه می‌گوید که پدرش از بنی اسرائیل و
مردی دانشمند بوده و بعد به اسلام گرویده و وی نیز به
پیروی از پدر مسلمان شد و این اثر را در رد یهود نوشت.

ش ۱۰۱۵۵: محضر الشهود فی رد الیهود، پایان متن

مشمول بر چند باب.

در نجف به کوشش سید احمد حسینی سال ۱۳۴۷ هـ
چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۰ / ۱۵۲؛ مشار، ۴ / ۴۶۲۴؛ آستان
قدس، ۴ / ۲۳۸؛ مجلس، ش ۲۰۸۲؛ فهرستواره، ۹ /
۵۱۴.

۱۰۱۵۷

مصباح الارواح (عرفان-فارسی)

از: عامی ثروی یا حامی یزدی (ق ۹۹ هـ).
در مباحث عرفانی مشتمل بر بیست و پنج باب.
فهرست ابواب در مقدمه کتاب آمده است.
نک: سپهسالار، ۵ / ۵۷۶؛ فهرستواره، ۸ / ۸۸۸.
آغاز: بسم الله خیر الاسماء بسم الله رب الارض. اما
بعد چون این فقیر حقیر اقل الفقرا... مأمور بود که هر چه
دارد ....
انجام:
گر ز تو انصاف آید در وجود

به که عمری در رکوع و در سجود
خط: نستعلیق. کاتب: درویش رضا. تاریخ
کتابت: ۱۰۸۴ هـ. مکان کتابت: کشمیر.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در اول و اواخر
نسخه اشعاری است در مدح اهل بیت (ع)؛ اوراق
آغازین نسخه گویا آغشته به روغن شده.
جلد: مقوایی خاکستری با عطف تیماج قرمز.
۱۳×۷/۵ سم. ۱۲۳ گ. ۱۶ س. (ثبت ۶۶۸۹۰)

۱۰۱۵۸

مجموعه

۱. نهج الحق و کشف الصدق (کلام-عربی)

(ص ۱-۳۰۲)
از: علامه حلّی، حسن بن یوسف (د: ۷۲۶ هـ).
در بیان عقاید کلامی و آرای فقهی شیعه و موارد
اختلاف آن با اهل سنت مشتمل بر هشت مسأله.
این کتاب مکرراً چاپ شده است.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی هدانا لیسواء السبیل و
کرما بمتابعة اشرف من ولد....
انجام: ... چند دفعه رویا کرده و نمرد و آخر او را
کشند.

خط: نسخ. کاتب: علی رضا حسینی جعفری.
تاریخ کتابت: جمادی الاولی ۱۳۲۴ هـ.
عناوین و نشانی‌ها مشکئی؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ نسخه اهدایی حائری زاده است. مهر
بیضوی علیرضا حسینی جعفری ۱۳۱۶ هـ در
آخر نسخه.
جلد: تیماج قرمز.
۱۷×۱۱ سم. ۲۷۳ گ. ۱۰ س. (ثبت ۴۱۵۹۶)

۱۰۱۵۶

شرح کبری

(منطق-فارسی)
از: عصام‌الدین ابراهیم بن محمد بن عربشاه
اسفراینی (ق ۱۰ هـ).
شرح مهمی است بر رساله کبری فی المنطق شریف
جرجانی (د: ۸۱۶ هـ).
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.

نک: مجلس، ش ۳۳۷۲/۶؛ مرعشی، ۷ / ۱۰۵؛ ملی،
۱۰۹ / ۲ و...
آغاز افتاده: به او قوی شود ید؟ امری یا مصدریست
که ما یتقوی به را به او نامیده‌اند...
انجام: ... و گفته‌اند که این قسم احتمال عقلیست
معلوم نیست که درامه...؟ یافت شود و الله تعالی اعلم...
خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: ۹۱۵ هـ.

نوری در جنة الماوی، الحکایة الثالثة، به نقل از کتاب فی التعازی عن آل محمد علیهم السلام آنرا نقل کرده است. در این نسخه از انجام افتادگی دارد.

آغاز: بسمله و به التکلان حکى الاجل العالم الحافظ حجة الاسلام سعید بن احمد الرضى قال ...

انجام افتاده: ... و لم يعد احد منا... حتى...

خط مجموعه: نسخ. بی. کا. رساله اول و سوم ۸۸۱ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در ابتدای نسخه تملک محمد مهدی بن

خواجه علی بیگ به تاریخ گویا ۱۰۵۵ هـ.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۸ × ۱۱ سم. ۴۰۲ گ. ۱۷ س. (ثبت ۱۷۹۲۲)

۱۰۱۵۹

مجموعه

۱. ترجمه رساله حج شیخ احمد (فقه - فارسی)

(ص ۱-۳۸)

از:؟

گویا ترجمه رساله شیخ احمد احسائی (د: ۱۲۴۱ هـ) باشد که که در زمان خود وی به فارسی برگردانده شده مشتمل بر یک مقدمه، دو مقاله و یک خاتمه و در ۱۲۴۰ هـ نگارش یافته است.

آغاز: بسمله و این رساله مرتب است... اما مقدمه پس در بیان ترجمه رساله حج عالیجناب شیخ المشایخ شیخ احمد ادام الله برکاته و پاره از تهدیدات و تخویفات تارک حج و ...

انجام: ... چه این علامت قبول و رسیدن بمسئول است و باقی بماند خاتمه سنه ۱۲۴۰.

۲. کشف الحق = المعراج (عقاید - عربی)

(ص ۳۹-۱۲۰)

از: سید کاظم رشتی (د: ۱۲۵۹ هـ).

نک: ذریعه، ۲۴/۴۱۶؛ مجلس، ش ۷۳۵ طباطبائی؛ دانشگاه، ۳/۶۳۵؛ مرعشی، ۳/۱۷۲؛ مکتبه العلامه، ۲۱۱.

آغاز: بسمله الحمد لله الذى عرفت فى بحار معرفته افکار العلماء ...

انجام: ... و فیما اوردنا فى هذا الكتاب کفایه لمن له... بالقلیل و الله الموفق للصواب... تسلیما کثیرا.

۲. مطالب پراکنده

(ص ۳۰۲-۳۰۵)

شامل روایت نبوی (ص)، کلامی از جاحظ، روایتی از محمد بن صلت قمی، اشعاری به عربی در مدح امام رضا (ع) با مطلع: «علیک سلام الله یا روضة الرضا فانت مقام جل من نجل مصطفی» و زیارت حضرت صاحب (ع).

۳. منهاج الكرامة

فی معرفة الامامة

(ص ۳۰۶-۳۹۷)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف (د: ۷۲۶ هـ). در بحث امامت مشتمل بر شش فصل. این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۳/۱۷۲؛ مشار عربی، ۹۲۹؛ کشف الظنون، ۲/۱۸۷۲ با عنوان منهاج السلامة؛ مجلس، ش ۱۶۴۵۱.

آغاز: بسمله الحمد لله القديم الواحد الکریم الماجد المقدس بکماله عن الشریک ...

انجام: ... فهدا آخر ما اردنا اثباته فى هذه المقدمة و الله الموفق للصواب.

۴. حکایة لقاء الحجة (ع)

(ص ۳۹۷-۴۰۲)

داستانی است شبیه داستان جزیره خضراء. حاجی

- در اثبات معراج جسمانی. در مجموعه رساله‌های وی چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۳۲/۱۸ و ۲۲۶/۲۱؛ مشار عربی، ۴۸۲؛ مرعشی، ۳۰۰/۲.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد فبقول... کاظم بن قاسم حسینی الرشتی ان مسئله المعراج الجسمانی...
انجام: ... فمن شاء فليؤمن و من شاء فليكفر و المرجع الى الله و الملتقى عند الحساب.
خط مجموعه: نستعلیق و نسخ. کاتب رساله دوم محمّدباقر کرمانی. تاریخ کتابت: ربیع الثانی ۱۲۴۳ هـ، در برگ اول تملک عبدالرحیم بن علی اشرف محرم ۱۲۷۰ هـ در کربلا.
جلد: باروکش پارچه.
۱۰/۵ × ۱۵ سم. ۱۲۰ گ. ۱۲-۱۴ س.
(ثبت ۷۸۸۱۷)
- ۱۰۱۶۰
- مجموعه**
۱. اسکندریه (فارسی)
(ص ۱-۱۳۵)
از: میر سید شریف گرگانی (د: ۸۱۶ هـ).
در پاسخ به سؤالات فلسفی، کلامی امیر سکندر عمر شیخ گورکانی است.
نک: آستان قدس، ۲۱/۴؛ مجلس، ش ۵۱۸۰/۲۷؛ ملک، ۳۶۹/۹؛ مرعشی، ۶۸/۱۴؛ فهرستواره، ۷۰/۶.
آغاز: بسمله سؤالاتی که امیرزاده سعید مرحوم انار الله برهانه اسکندر از حضرت... سید شرف فرمود. اول در باب آفرینش...
انجام:
ای بدرماندگی پناه همه
کرم تست عذرخواه همه
و الله اعلم بالصواب.
۲. اوصاف الاشراف (اخلاق-فارسی)
(ص ۱۴۳-۲۰۴)
از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۵۶۷۲ هـ).
بارها چاپ شده است.
خط مجموعه: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت رساله دوم ۱۸ جمادی الاولی ۱۰۵۷ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف: از ص ۱۳۶-۱۴۱ اوراق سفید مانده است. در حاشیه تصحیح شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۲۰ × ۲۰ سم. ۲۰۵ ص. ۱۷ س.
(ثبت ۱۴۱۶۲)
- ۱۰۱۶۱
- مجموعه**
۱. شجون المسجون و فنون المفتون (تصوف-عربی)
(ص ۱-۴۱)
از: محیی‌الدین ابن عربی (د: ۵۶۳۸ هـ).
مؤلف چنانکه در مقدمه گفته، نوشتن این کتاب را در زمانی که در زندان بوده آغاز کرده. مشتمل بر سه باب: الاول فی العمل، الثانی فی العامل و الثالث فی المعمول له.
این کتاب به تحقیق علی ابراهیم کردی چاپ شده است.
نک: کشف الظنون، ۱۰۲۸/۲؛ دانشگاه، ۵۷۹/۱۶؛ مؤلفات ابن عربی^۱، ۳۸۷.
آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمّد و آله و صحبه... الحمد لله الذی خلق الانسان من طین...
انجام:
وان رفع الزمان فلا حدود
فکل اول و الكل آخر
۱. تألیف عثمان یحیی و تحقیق احمد محمّد الطیب.

۲. **بیان معنی قول النبی (ص):** (تصوف-عربی)
 «من عرف نفسه فقد عرف ربه»
 (رسالة فی...)
 (۴۳-۵۰)
 از: محیی‌الدین ابن عربی (د: ۵۶۳۸هـ).
 نک: دار الکتب المصریه، ۸؛ مجامیع، ۵۸؛ میکروفیلم
 دانشگاه، ۵۶۱۱.
 آغاز: بسمله الحمد لله الذی لم یکن قبل وحدانیته
 قبل الا و القبل هو...
 انجام: ...وقفنا الله تعالی لما یحب و یرضی من
 القول...
۳. **الاصول العشره**
 = **اقرب الطرق الی الله**
 (تصوف-عربی)
 (ص ۵۰-۵۴)
 از: نجم‌الدین احمد بن محمد کبری (د: ۶۱۸-
 ۶۱۹هـ).
 مؤلف در آن از طرق الی الله بحث کرده و ده طریق
 را برای پیمودن راه حق به اختصار بر شمرده است.
 نک: مرعشی، ۱۸/ ۲۰۹؛ مجلس، ش ۲۱/ ۴۸۶۸؛
 سپهسالار، ۳/ ۱۷۹؛ دانشگاه، ۳/ ۴۱۱.
 آغاز: بسمله قال الشیخ العارف بالله... الطرق الی الله
 تعالی بعدد انفس الخلائق...
 انجام: ...و قال بک آخذ و بک اعطی و بک
 احاسب... و صحبه و سلم.
۴. **عنقاء مغرب**
 (تصوف-عربی)
 (ص ۵۵-۹۹)
 از: محیی‌الدین ابن عربی (د: ۵۶۳۸هـ).
 درباره معرفت و بیان مقام خاتم الاولیاء و اشارات
 به برخی از اسرار و مراتبی که در اخبار علائم قیامت یاد
 شده همراه با ذکر اشعاری که خود سروده است.
 در مجموعه رسائل مؤلف چاپ شده است.
۵. **زام الممالک**
بتمام المناسک
 (عرفان-عربی)
 (ص ۱۰۰-۱۱۱)
 از:؟
 بیانی عرفانی در مناسک حج.
 آغاز: بسمله و صلی الله علی حقیقه الحقائق و حیاة
 الخلائق... ربنا ارنا مناسکنا...
 انجام:
 علی دور اطوار ترأت شهیدها
 تشاهدها القیوم و الذات مثبتی
۶. **مشاهد الاسرار القدسیة**
 (عربی)
 (ص ۱۱۳-۱۴۱)
 از: محیی‌الدین ابن عربی (د: ۵۶۳۸هـ).
 دارای مقدمه‌ای مبسوط و چهارده مشهد.
 نک: مجلس، ش ۱۱/ ۳۹۲۰؛ کشف الظنون، ۲/
 ۱۶۹۱؛ مؤلفات ابن عربی، ۵۵۷-۵۶۰.
 آغاز: بسمله قال سیدنا و مولانا... کتبت هذه الرسالة
 الی اصحاب الشیخ الفاضل...
 انجام: ...فانظر حذرهم من الزلل خوف الفوت فان
 اردت انوارهم و اسرارهم فاسلک آثارهم.
۷. **سفر الالهام**
 (عربی)
 (ص ۱۴۱-۱۴۵)
 از: محیی‌الدین ابن عربی (د: ۵۶۳۸هـ).

آغاز افتاده: خارج الذهن طرفاً لوجود فلا انتقاض...
انجام: ... و انما هو باعتبار الموضوع و ليس كذلك
بزعمه كما سنذكره.

۲. حاشیه شرح التجريد الجديد (کلام-عربی)

(ص ۸۶-۱۱۰)

از: شمس‌الدین محمد استرآبادی (ق ۵۱۰هـ).
حاشیه بر شرح تجريد قوشچی است. این نسخه از
انجام افتاده است.
نک: ذریعه، ۱۱۶/۶؛ مرعشی، ۵۹/۳؛ آستان قدس،
۹۳/۱.

آغاز: بسمله ربنا وفقنا لتجريد الکلام فى شرح
کبرياء ذاتک...
انجام افتاده: ... و وضع الاسم له فان الحد بحسب
الاسم...

۳. حاشیه؟ (عربی)

(ص ۱۱۲-۲۷۷)

از:؟
گویا حاشیه‌ای بر شرح تجريد باشد.
آغاز: المحشى ای لابد لك الحال الخ اقول الباعث
على هذا التفسير كما صرح به...
انجام: ... و قد احد اسباب... المتصل المتناهية تمت
تمت.

خط مجموعه: نستعليق. بی. کا. بی. تا.

جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج.

۱۲×۲۲ سم. ۲۷۸ ص. ۲۵ س. (ثبت ۵۰۸۶۸)

۱۰۱۶۳

مجموعه

۱. توفیق التطبيق (عقاید-عربی)

فى اثبات مذهب شيخ الرئيس

(ص ۱-۵۴)

آغاز: بسمله الحمد لله الذى افاض على قلوب
اوليائه من نفحات فيض فضله الانفس...
انجام: ... فقلت السلام عليك من السلام انا المأموم...
و عليك السلام.

۸. ماهية القلب (عربی)

(ص ۱۴۵-۱۷۲)

از: محیی‌الدین ابن عربی (د: ۵۶۳۸هـ).
آغاز: بسمله الحمد لله القديم العظيم الكريم الرحيم
خالق الارواح و فائق الاصباح...
انجام: ... جعلنا الله و اياكم من المقبولين... و على
كافة المسلمين.

خط مجموعه: نسخ. کاتب رساله اول احمد بن
محمد بن مظفر، رساله چهارم علی بن عبادى بن
احمد بن صالح بن محمد زبلی شافعی رفاعی، ۸
صفر ۱۱۳۶هـ، رساله پنجم کاتب قبلی به جهت
حاج حسین شیراز؟ و در ۱۴ صفر کتابت شده و
رساله هشتم، عبدالرحیم بصری شافعی،
چهارشنبه ۱۲ شعبان ۱۱۱۷هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ در پشت برگ اول فهرست این مجموعه
آمده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده، ترنج با سر،
طبله‌دار.

۱۴/۵×۲۱ سم. ۱۷۲ گ. ۲۱ س. (ثبت ۷۸۷۲۳)

۱۰۱۶۲

مجموعه

۱. حاشیه؟ (عربی)

(ص ۱-۸۲)

از:؟

گویا حاشیه‌ای بر شرح تجريد است.

این نسخه از آغاز افتادگی دارد.

- از: علی بن فضل الله جیلانی فومنی زاهدی (ق) (ه۱۱).
در اثبات تشیع ابوعلی سینا. این کتاب به تحقیق محمد مصطفی حلمی در قاهره ۱۳۷۲ هـ چاپ شده است.
- این نسخه از انجام افتاده است.
نک: ملک، ۵ / ۳۷۹؛ الهیات، ۱ / ۵۰۱؛ مدرسه نمازی خوی، ۳۲۷.
- آغاز: بسملة الحمد لله ایمانا بوحدانیته و اقراراً بصمدانیته والشکر علی اتمام نعمته...
انجام افتاده: ... و لما وفقنا الله تعالی بهذا التطبيق...
سمینا هذه الرسالة بتوفیق التطبيق.
- ۲. حاشیه حاشیه شرح التجرید (کلام-عربی)**
(ص ۵۵-۱۳۲)
از: ملا عبدالرزاق بن علی فیاض لاهیجی (د): (ه۱۰۵۱).
حاشیه بر حاشیه خفری بر شرح تجرید است.
این نسخه از انجام افتاده است.
نک: ذریعه، ۶ / ۶۶؛ مجلس، ش ۱۷۲۹؛ مرعشی، ۲۸۵ / ۳۱۸ / ۲۶.
آغاز: بسملة الحمد لصانع السموات العلی والارضین السفلی له الاسماء الحسنی...
انجام افتاده: ... احدهما المتکلم فجیء الکلام بمعنی التکلم فی اللغة و العرف غیر ظاهر و کون المثل...
- ۳. الاعتقادات**
(ص ۱۳۲-۱۳۳)
از: خواجه نصیرالدین طوسی (د): (ه۶۷۲).
در آغاز این رساله آمده است: «این رساله از جمله مصنفات حضرت خواجه نصیرالدین محمد طوسی علیه الرحمة و الغفران است در بیان مجملی از عقاید که به التماس یکی از بزرگان عصر در سلک تألیف کشیده و این فقیر در اینجا ثبت نمود».
کاتب این رساله محمد بن جعفر شولستانی در ۱۱۴۶ هـ آنرا تحریر کرده است.
- ۴. حاشیه انوار التنزیل**
(تفسیر-عربی)
(ص ۱۳۴-۲۳۲)
از: شیخ بهائی، بهاءالدین محمد عاملی (د): (ه۱۰۳۱).
حاشیه بر تفسیر بیضاوی است.
نک: ذریعه، ۶ / ۴۴؛ مجلس، ش ۲۸۵۵؛ دانشگاه، ۱۶ / ۴۱۶؛ مرعشی، ۱۲ / ۲۱۸.
آغاز: بسملة الحمد لله الذی جعل نسخه عالم الامکان شرحاً لآیات قدرته...
انجام: ... و قد سبق لنا الکلام فی هذا المقام عند تفسیر الفاتحة فتذکر.
- خط مجموعه: نسخ و نستعلیق. کاتب رساله سوم محمد بن جعفر شولستانی، ذی حجه ۱۱۴۶ هـ.
در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه نویسی دارد؛ در آغاز نسخه مهر بیضوی با سجع «هو العلی» و مهر بیضوی با سجع گویا «حسن بن حکیم».
جلد: تیماج یشمی.
۱۲ × ۵ / ۲۰ سم. ۲۳۲ گ. ۱۶ س.
(ثبت ۲۷۸۶۲)
- ۱۰۱۶۴
- معالم الحکم و مهامل الکلم؟**
(عربی)
از: نظام‌الدین احمد گیلانی (ق ۱۰ هـ).
مؤلف در این اثر با ذوق و هنر خویش، بخش زیادی از مطالب را با استفاده از کلمات مهمله (بی نقطه) تحریر کرده است. وی می‌نویسد: «الا احرار کلاماً مهملاً و ارسماً احکاماً محکماً...» و عناوین کتاب را این چنین آورده: «امهد کلاماً کراماً و احکاماً عصاماً و اصولاً و مراداً و مسالک و مراسم و مراسل لاصدار الکلام»

المهمل... و امهد اولاً لكل امر مرصدا و اصلاً و للمراصد
الموارد و المراسل و المراسم و المسالك».
در بخش پایانی این اثر با عنوان «المرصد ما لا
مهمل له» از کلمات نقطه‌دار استفاده شده است.
این رساله در اواسط محرم نگاشته شده و گویا به
شاه صفوی تقدیم شده است.

در آصفیه حیدرآباد نسخه‌ای است با عنوان شجره
دانش مشتمل بر ۱۰۲ رساله از مؤلف که یکی از آنها
رسالة فی الکلمات المهملات المجبات است و احتمالاً
رساله مذکور باشد.

نک: آصفیه، ۲ / ۴۷۲-۴۷۹.

خط: نسخ. کتاب: محمد طاهر دهلوی نقشبندی.
بی تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات
مجدول قرمز؛ در حاشیه تصحیح شده، در برگ
اول یادداشت‌های پراکنده از جمله اشعاری که
زیر و صالی رفته؛ و تملک احمد بن محمد بن
فرج‌الله نجفی با مهر بیضوی وی و تملک محمد
حسین و نیز نصایحی است که در آن از کلمات
بی نقطه استفاده شده است و در برگ آخر
مناجاتی است بی نقطه و نیز این بیت شعر:

روزی که چرخ بر من مسکین جفا کند

در زیر خاک بند ز بندم جدا کند

یارب نگاه دار تو ایمان آنکسی

کین خط من بخواند و بر من دعا کند

در برگ دوم نام کتاب و نام مؤلف آمده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۰ × ۱۷/۵ سم. ۶۱ گ. ۱۴ س.

(ثبت ۱۴۳۰۳)

۱۰۱۶۵

البحر المحيط (مجموعه رسایل)

از:؟

مجموعه‌ای است گرد آمده از رسایل مؤلفان. طبق
یادداشتی که در آغاز نسخه آمده جزء بیست و هشتم از
مجموعه بزرگی است به نام البحر المحيط.
این رسایل عبارتند از:

۱. التمهید (کلام-عربی)

فی شرح قواعد التوحید

(ص ۱-۱۱۳)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د:
۸۳۵هـ).

شرحی است بر قواعد التوحید نیای خود ابوحامد
افضل‌الدین محمد ترکه. در فهرستی که در آغاز این
مجموعه آمده نام ماتن را محمد بن برکه و شارح را حفید
وی دانسته و از نام شارح اظهار بی‌اطلاعی کرده است.
نک: ذریعه، ۴ / ۴۳۴؛ دانشگاه، ۳ / ۴۲۳؛ سپهسالار،
۳ / ۵۰۵؛ مرعشی، ۴ / ۳۲۹؛ مشار عربی، ۲۱۷؛ مجلس،
ش ۲۱۰۷.

آغاز: بسمله اللهم اهدنا من عندک و افض علينا
من فضلک و انشر علينا من برکاتک الحمد لله الذی
جعل...

انجام: ... فلنکتف علی هذا القدر فی هذه التعليقات...
و الحمد لله رب العالمین.

۲. التهليلیه (عرفان-فارسی)

(ص ۱۱۴-۱۳۳)

از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸هـ).

در بیان لا اله الا الله در دو مقام و هر یک در دو
موقف.

نک: ذریعه، ۴ / ۵۱۶؛ آستان قدس، ۷ / ۶۲؛ مرعشی،
۱۵ / ۹۸؛ دانشگاه، ۱ / ۷۴؛ مجلس، ش ۶ / ۱۲۰۷؛
فهرستواره، ۷ / ۲۴۷.

آغاز: بسمله أفتاب جمال قدم از آن متعالیست که
خفاش ظلمت سرای...

- ۳. القوى النفسانية = القوى الانسانية** (فلسفه - عربی)
(ص ۱۳۴-۱۳۷)
از: حسین بن عبدالله بن سینا (د: ۴۲۸هـ).
در بیان قوا و ادراکات انسانی در ضمن چند فصل.
این رساله در تسع رسائل به چاپ رسیده است.
نک: ذریعه، ۲۱۷/۱۷؛ مرعشی، ۱۵۴/۳۴؛ ملک، ۷/۷۴۳؛ مشار عربی، ۴۷۱؛ مجلس، ش ۷/۷۳۶۰.
آغاز: بسملة قال الشيخ الرئيس اعلم ان الانسان لمنقسم الى سر و علن....
- ۴. وجودیه** (فارسی)
(ص ۱۳۸-۱۴۵)
از: میر سید شریف جرجانی (ق ۹هـ).
شرح مراتب حقیقت وجود به زبان فلاسفه و عرفا.
این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۶۵/۲۵؛ مرعشی، ۴۴۴/۳۴؛ مشار، ۲/۲۵۶۴؛ دانشگاه، ۵۱۴/۳؛ مجلس، ش ۵/۹۳۳؛ طباطبائی؛ فهرستواره، ۲۵۲/۶.
آغاز: بسملة بدان وفقك الله تعالى و ايانا كه اصحاب بحث و نظر از برای بیان وجود ذرات در موجودات تمثیلی....
- ۵. اسکندریه** (فارسی)
(ص ۱۴۵-۱۵۷)
از: میر سید شریف جرجانی (ق ۹هـ).
پاسخ به پرسش‌های اسکندر بن عمر شیخ پسر تیمور گورکان است.
نک: مجلس، ش ۹/۱۲۰۷؛ دانشگاه، ۲۶۶/۳؛ سپهسالار، ۱۳۳/۳؛ فهرستواره، ۷۰/۶.
آغاز: بسملة... الحمد لله رب العالمین... در شهرور سنه خمس عشر و ثمانمائه اسکندر بن عمر شیخ بن امیر تیمور گورکان....
- ۶. حق الیقین فی معرفة رب العالمین** (فارسی)
(ص ۱۵۸-۱۷۹)
از: شیخ محمود شبستری (د: ۷۳۰هـ).
مشمول بر هشت باب به عدد درهای بهشت. باب اول در ظهور ذات حق تعالی و بیان مقام معرفت، دوم در ظهور صفات او تعالی و بیان مقام علم، سوم در مظاهر و مراتب آن و بیان مبدأ، چهارم در وحدت وجود او تعالی شأنه، پنجم در ممکن الوجود و کثرت، ششم در تعیین و حرکت و تجدیدات، هفتم در حکمت و تکلیف و جبر و قدر و هشتم در معاد و بیان حشر و حقیقت فنا و بقا.
این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۴۲/۷؛ مرعشی، ۳۲۳/۲؛ مشار، ۲/۱۷۶۵؛ مجلس، ش ۱۲/۵۱۸۰.
آغاز: بسملة ای پیداتر از هر پیدا و ای آشکارترا از هر هویدا....
- ۷. معرفة النفس = رسالة النفس** (فلسفه - عربی)
(ص ۱۸۱-۱۹۷)
از: حسین بن عبدالله بن سینا (د: ۴۲۸هـ).
مشمول بر ده فصل و چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۴/۲۶۰؛ مجلس، ش ۱۸/۴۵۴۷؛ دانشگاه، ۳/۳۹۱.
آغاز: بسملة خیر المبادی ما زین بالحمد لواهب العقل و القوة علی حمده... و بعد فلولان العادة شرعت للاصاغر الانبساط الی الاکابر....
انجام: ... و یرتفع بمكانه مکان اهلها و یعود عدد طالبی فضلها و الحمد لله.
- ۸. من افادات خواجه نصیر طوسی** (کلام - عربی)
(ص ۱۹۸)

- آغاز: افعال العباد ینقسم الی ما یکون تابعا لقدرتہ...
انجام: ... فلا یکون فی الجبر و الایجاب.
- ۹. من افادات ابوعلی سینا** (فلسفه - عربی)
(ص ۱۹۹-۲۰۰)
در اثبات علم باری تعالی.
آغاز: بسمله اعلم ان للمحققین طریقه حسنة فی
اثبات علم الباری تعالی و بیانها ان العالم کمالا یفتقر...
انجام: ... و قد تبین ان علمه تعالی قد احاط...
الجزئیة.
- ۱۰. ترجمة الجبر و الاختیار** (فلسفه - عربی)
(ص ۲۰۰-۲۱۳)
ترجمه جبر و اختیار خواجه نصیرالدین طوسی به
عربی است. گویا این ترجمه از رکن الدین محمد بن علی
جرجانی (ق ۵۸ هـ) باشد.
آغاز: بسمله الحمد لله رب الارباب و مسبب
الاسباب... و بعد لما حسن فی ظن الاخوان ان لی فی
المباحث العقلیة...
انجام: ... اذا بلغ الکلام الی الله تعالی فامسکوا...
انجامه: تمت الرسالة من نسخة فی غایة السقم و
الحمد لله حق حمده.
- ۱۱. صیحه و صدا** (عرفان - فارسی)
(ص ۲۱۶-۲۲۳)
از: جلال الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
شامل مقدمه، صیحه و چند صدا.
نک: مرعی، ۳۲ / ۷۸۴: مجلس، ش ۱ / ۴۱۲۳:
دانشگاه، ۶ / ۲۲۴۵.
آغاز: بسمله سبحانک سبحانک انت انت تعالیت
عن مداناة الاشباه...
انجام: ... و بحق من له عندک رتبة من الانبیاء و
الاولیاء و الصدیقین... و سلم تسلیما کثیرا کثیرا کثیرا.
- ۱۲. مطالب پراکنده** (فارسی)
(ص ۲۲۴-۲۲۹)
شامل اشعار، سؤال یحیی معاذ از برادر خود،
حکایت منقوله‌ای از مفسرین سوره یوسف، مطلبی
منقول از جواهر التفسیر ملاحسین واعظ، منقولاتی از
بایزید بسطامی (حاشیه)، حکایت وزیر و پادشاه،
منتخب از شرح اربعین ملاحسین واعظ در ذم اهل دنیا...
- ۱۳. انموذج العلوم** (عربی)
(بخشی از...)
(ص ۲۳۰-۲۳۲)
از: جلال الدین دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
آغاز: سیله من الارثماطیقی العدد اما تام و هو ما
یکون جمیع کسوره...
انجام: ... و هذا آخر ما قصدنا ایراده فی هذه الرسالة
جعلته انموذجا لتلك العلوم هذا آخر الانموذج.
- ۱۴. مطالب پراکنده**
(ص ۲۳۲-۲۳۵)
شامل مطالبی از تفسیر نیشابوری و سهروردی،
بعض المتصوفه، افلاطون، شعری با مطلع:
«هستی تو بذات و ما بتو هست نما
الله چه تفاوت ز کجا تا بکجا»
گفتار دوانی در شرح رباعیات خودش، اشعاری منسوب
به امیرالمؤمنین علی (ع) با مطلع «دوائک فیک و ما
تشعر...»، اشعاری از نجم الدین اسراییل الشیبانی،
مجدالدین سالک فاضل بغدادی و مولای رومی، مطلبی
از حیدر بن علی آملی علوی در جامع الانوار، مطلبی
منقول از تفسیر قاضی و...
- ۱۵. تلویحات فی تفسیر** (تفسیر - عربی)
«الله نور السماوات و الارض»
(ص ۲۳۵-۲۳۶)

نظم البرهان که خود سروده است. نسخه حاضر فاقد دیباچه بوده و تنها شامل بخشی از کتاب است.
 نک: ذریعه، ۱۴/۱۰۸ و ۲۴/۲۰۰؛ ملی، ۱۴: ۳۵-
 ۳۷؛ دانشگاه، ۷/۲۶۲۵؛ مرعشی، ۶/۳۲۸.
 آغاز: بسمله. بعد اسم الرب حمد لازم عند عقل
 شکر حق جازم... الاسم اما مأخوذ من الوسم و هو
 العلامة...
 انجام: ... و الله تعالى يعلم حقایق افعاله و دقایق
 اقداره.

خط: نسخ. کاتب: محمد کاظم. تاریخ کتابت: ۱۵
 محرم ۱۲۹۴ هـ. در آغاز نسخه این عبارت آمده:
 «از منافع ثلث استکتاب شده حکمش مثل سایر
 کتب کتابخانه نمی‌باشد».
 جلد: تیماج سبز، مجدول.
 ۱۶/۵ × ۲۱ سم. ۱۱۹ گ. ۱۵ س.
 (ثبت ۶۱۳۹۶)

۱۰۱۶۷

مجموعه

۱. **غایة المأمول** (کلام و فقه - عربی)
الجامعة بین المعقول و المنقول
 (ص ۱-۱۱)
 از: سید علی بن دقماق حسینی^۱ (د: ۸۴۰ هـ).
 چنانکه مؤلف در مقدمه گفته این اثر مقدمه‌ای است
 در علم کلام که به درخواست علی بن شهید جمال‌الدین
 یوسف بن محمد بحرانی نگارش یافته است مشتمل بر
 مقدمه، چهار رکن توحید، عدل، نبوت، معاد و خاتمه در
 عبادات.

در منابع از این اثر یاد نشده است.
 آغاز: بسمله سبحانک یا موجد العالم من غیر مثال و

۱. نک: طبقات اعلام الشیعة، ۴/۹۲؛ ریاض العلماء، ۴/
 ۲۰۰؛ معجم المؤلفین، ۷/۱۹۶.

از: قاضی عضدالدین ایجی (د: ۷۵۶ هـ).
 مختصری است مشتمل بر دو بحث: اول در الفاظ و
 اعراب آیه، دوم در حقیقت و معنای آن.
 نک: ظاهریه، تصوف، ۱/۳۰۸.
 آغاز: الحمد لله علی ما جعل ما فی الارض من بنی
 آدم خلائف... و بعد فهذه تلویحات فی تفسیر...
 انجام: ... اللهم اهدنا بنور معرفتک متصلاً بنور
 طاعتک... باطنا و ظاهراً.

۱۶. **حکایات** (فارسی)
 (ص ۲۳۸)

منقول از انیس الوحدة و جلیس الخلوۃ محمود بن
 علی حسینی معروف به گلستانه (د: ۸۰۱ هـ).
 خط مجموع: نسخ. بی‌کا. تاریخ کتابت: رساله
 نهم ۲۷ ذی قعدة ۱۰۸۲ هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
 شده؛ حاشیه‌نویسی اندکی دارد. در برگ آغاز
 فهرست مطالب مجموعه تحریر شده و در پایان
 آن مهر بیضوی با سجع «محمدباقر بن محمد تقی
 موسوی» دیده می‌شود و در زیر مهر این
 یادداشت آمده: من الفقیر الی عفو ربه اللطیف
 الباری حسین بن المرحوم محمد شریف
 الخوانساری.
 جلد: تیماج قرمز، مجدول، طبله‌دار.
 ۱۲/۵ × ۲۰ سم. ۲۳۸ گ. (ثبت ۶۱۸۳۰)

۱۰۱۶۶

تحصیل الايقان (کلام - عربی)
فی شرح نظم البرهان فی سمط الايمان
 (بخشی از...)

از: میر حسینی، حسین بن محمد ابراهیم حسینی (د:
 ۱۲۰۸ هـ).

شرحی است مفصل و استدلالی از شارح بر ارجوزه

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در آغاز نسخه نام کتاب شماره اول و نام مؤلف آن به شنگرف آمده است.
جلد: تیماج بنفش، مجدول.
۱۵/۵ × ۲۲ سم. ۴۲ گ. ۱۸ س. (ثبت ۱۵۰۵۳)

۱۰۱۶۸

مجموعه**۱. نیل المرام**
فی مذهب الائمة عليهم السلام

(فقه - فارسی)

(ص ۱-۴۱۲)

از: ملا عبدالرحیم بن معروف گیلانی.
رساله عملیه مؤلف است که از کتاب شرایع محقق حلّی، ارشاد و تبصره علامه حلّی استخراج و در پنجاه و پنج کتاب و دو بیست و شصت باب تنظیم کرده است.
نک: ذریعه، ۴۳۷/۲۴؛ دانشگاه، ۲۰۹۹/۵؛ مجلس، ش ۱۴۱۸۴؛ مرعشی، ۲۸۱/۷.

آغاز: بسمله حمد وافر و ثنای متکاتر حضرت خالقی را که بر مقتضای و ما خلقت الجن و الانس الایعبدون زمره عقلا را....

انجام: ... بلکه ضامن عاقله مخصوص بیجنایتی باشد بر سبیل خطا که بر آدمی واقع شده باشد.

۲. لمعه در نکاح دوام و متعه

(فقه - فارسی)

(ص ۱۵-۴۴۱)

از: عزالدین بن جعفر بن شمس‌الدین آملی (ق ۱۰هـ).

در مسایل نکاح دایم و موقت مشتمل بر مقدمه در فضیلت نکاح و چهار باب: اول در بیان عقد دوام، دوم عقد متعه، سیم احکام نکاح، چهارم در ملک.

نک: ذریعه، ۳۵۸/۱۸؛ مرعشی، ۶۲/۵؛ ملک، ۸/۳۸۹؛ ملی، ۵۲۵/۱۲؛ مجلس، ش ۷۴۳/۱.

آغاز: بسمله احسن حمد و سپاس لایق مصوریست

مدبر الکاينات فی ازل الازال... و بعد فقد التمس منی الولد السعید الموفق...
انجام: ... و اما بقیة الصلوات الواجبة و الندیبة فهی مذکورة فی غیر هذه المقدمة.

۲. المقنعة فی علم الکلام

(کلام - عربی)

(ص ۱۱-۱۳)

گویا از سید علی بن دقماق حسینی (د: ۸۴۰هـ).
مختصری در علم کلام با عناوین «مسألة».
در منابع از این اثر یاد نشده است.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین و بعد فهذه مقدمة فی علم الکلام سميتها بالمقنعة و ترتبتها علی مسایل مسئله قضايا العقل ثلث واجب و هو الذی ان قدرت و وجوده صح....
انجام: ... و هما یجبان بشرط العلم بالفعل و جواز التأثیر تمت و الحمد لله وحده.

۳. نزهة العشاق

(اخلاق - عربی)

فی مکارم الاخلاق

(ص ۱۳-۴۲)

از: سید علی بن دقماق حسینی (د: ۸۴۰هـ).
طبق گفته مؤلف در دیباچه این اثر به خواجه نصیرالدین حسین تقدیم شده مشتمل بر مقدمه، دو مقام و خاتمه.

در متن سه کتاب مذکور نام مؤلف نیامده است.
نک: ذریعه، ۱۱۹/۲۴.

آغاز: بسمله سبحانک یا من تسبیح له النون فی ظلمة البحر الطامس... و بعد فهذه مقدمة فی مکارم الاخلاق....

انجام: ... شعر ایا واقفا یقرأ مسطورا نظمتمها... و ان لم تعی نصحی ندمت ندامتی.

خط مجموعه: نسخ. کاتب: محمد بن اسماعیل.

تاریخ کتابت: صفر ۱۰۰۹هـ.

مابعد الطبیعه در شش مقاله و سوم اعیان موجودات در دو مقاله.

این نسخه از انجام افتاده است.

نک: کشف الظنون، ۱/ ۳۶۰؛ ذریعه، ۳/ ۱۵۹؛ دانشگاه، ۳/ ۱۹۵؛ سپهسالار، ۳/ ۳۴۹؛ مجلس، ش ۱۷۱۵.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد فانی محصل فی هذه الرساله للخال...
انجام افتاده: ... لم يعرض ذلك فاما اصحاب العکس فهذا...

خط: نسخ، با چند قلم. بی‌کا. بی‌تا.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ اول تملک محمود بن امیر خضر بن میر جعفر الحسینی با مهر بیضوی به سجع «عسی ربک ان یبعثک مقاما محمودا»؛ در برگ دوم تملک نسخه از محمد الحسینی المتخلص به خاکسار الصدر الصدوری و در آغاز کتاب الثانی تملک محمود بن خضر طبیب آمده است.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۸×۱۰ سم. ۲۷۸ گ. ۱۷ س. (ثبت ۶۶۸۹۹)

۱۰۱۷۰

مناهج الیقین فی اصول الدین (کلام-عربی)
از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (د): ۵۷۲۶ هـ.

این کتاب چاپ شده است.

نک: ملی، ۱/ ۷۳۹؛ مرکز احیاء، ۳/ ۱۳۶؛ مکتبه العلمیه، ۱۹۱.

آغاز: بسملة الحمد لله منشیء الفطر خالق البشر و ممیزهم بقوتی العمل و النظر....

انجام: ... و ان یترحموا علینا عقیب صلوتهم و یدکرونا فی خلواتهم و الحمد لله رب العالمین... العلی العظیم.

که بدایع صور زیبایی دلبران حوری صفتان را...
انجام: ... ظاهر آنست که مستمر باشد تا آنکه مالک فسخ کند یا منع کند والله اعلم بالصواب.

۳ رساله حسنیه (فقه و عقاید-فارسی)
(ص ۴۴۳-۵۲۱)

از: عز الدین بن جعفر بن شمس الدین آملی (ق ۱۰ هـ).
در بیان اعتقادات عقلیه و عبادات شرعیه که به نام وکیل السلطنه مازندران آقا حسن نگاشته است مشتمل بر مقدمه و دو باب. این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۷/ ۲۰؛ آستان قدس، ۲۰/ ۱۷۱؛ دانشگاه، ۳/ ۵۷۲؛ مرعشی، ۳/ ۱۹۴؛ فهرستواره، ۹/ ۲۷۰.

آغاز: بسملة حمد بیحد و ثنای بیعدد مر واجب الوجودی را که نظام اصول از فیض جود اوست...
انجام: ... پس اگر در این حال ترک کند عاصی درگاه الهی باشد نعوذ بالله من غضب الله.

خط مجموعه: نسخ. کاتب: عبدالله بن محمد قلی بورودی یا بودودی؟ تاریخ کتابت: ۱۰۸۶ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ اول عبارت «چند روزی بعاریت با ماست العبد المذنب محمد علی» آمده است.
در اوراق آخر یادداشت‌هایی است از جمله تاریخ تولد چند تن و نیز چند استشهاد یا استعلام نامه.

جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر، مجدول گرهی.
۱۷/۵×۲۳ سم. ۵۲۳ ص. ۲۰ س.

(ثبت ۶۲۴۷۷)

۱۰۱۶۹

التحصیل (فلسفه-عربی)

از: ابوالحسن بهمنیار بن مرزبان (د: ۴۵۸ هـ).
در سه کتاب: اول در منطق در سه مقاله، دوم علم

۳. حجة المریدین (تصوف-عربی)

(ص ۹۷-۱۶۱)

از: تاج‌الدین بن زکریا بن سلطان عثمانی (د: ۵۰-۱۰هـ).

مؤلف این رساله را به جهت رفع شبهه‌ای که در ارتباط با افعال صوفیه نظیر مصافحه، خرقه، خلوت و... پیش آمده بود به درخواست یکی از طرفداران طایفه صوفیه به رشته تحریر درآورده است. این رساله در ۱۸ جمادی الآخر ۱۰۲۹هـ و در طائف نوشته شده است.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی تجلی ذاته لذاته بذاته و ابرز صفاته بظهور ذاته....

انجام: ... تمت الرسالة المسمى بحجة المریدین... جمادی الاخری سنة ۱۰۲۹هـ.

۴. کلیات طغرا (ادبیات-فارسی)

(ص ۱۶۴-۲۷۵)

از: ملأ طغرای مشهدی یا تبریزی^۳ (ق ۱۱هـ).

مشمتمل بر:

۱. فردوسی (ص ۱۶۴-۱۸۴)
۲. تاج المدایح (ص ۱۸۵-۱۹۶)
۳. الهامیه (ص ۱۹۶-۲۰۸)
۴. مرآت الفتوح (ص ۲۰۸-۲۱۸)
۵. کنز المعانی (ص ۲۱۸-۲۲۳)
۶. تجلیات (ص ۲۲۳-۲۲۹)
۷. مشامهات (ص ۲۳۰-۲۳۳)
۸. تعداد النوادر (ص ۲۳۳-۲۳۷)

۱. در فهرست مختصر کتابخانه تألیف آقای طباطبایی، کاتب محمد حسن بن عبدالله هشترودی تبریزی (ق ۱۴هـ) ثبت شده است.
۲. نک: معجم المؤلفین، ۳/ ۸۷-۸۸؛ هدیة العارفین، ۱/ ۲۴۴؛ ایضاح المکنون، ۱/ ۳۵۶ و ۲/ ۶۶، ۶۶۴.
۳. نک: ذریعه، ۹/ ۲: ۶۴۹؛ فرهنگ سخنوران، ۳۵۷؛ دانشگاه، ۲/ ۱۹۵.

خط: نسخ و نستعلیق با دو قلم، بی‌کا، بی‌تا^۱.
از روی نسخه به خط نعمة بن الشیخ عطیة الاسدی مؤرخ شعبان ۹۴۱هـ کتابت شده است.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در ابتدای نسخه فهرست مطالب آمده است. مهر بیضوی با سجع «محمد جواد» در برگ دوم.
جلد: تیماج مشکی، مجدول.
۱۶/۵ × ۲۵ سم. ۱۷۶ گ. ۲۶ س.
(ثبت ۱۹۳۸۶)

۱۰۱۷۱

مجموعه**۱. شرح فصوص الحکم (عربی)**

(ص ۱-۴۴)

از:؟

رساله‌ای است در دفاع از ابن عربی و شرح برخی از عبارات فصوص الحکم.
آغاز: بسملة و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم آمنت بالله و برسوله و بما جاء من عند الله و من عند رسول الله...
انجام: ... قالوا انما تقضى هذه الدنيا فافهم ذلك و الله اعلم بالصواب.

۲. آداب المشیخة و المریدین (تصوف-عربی)

(ص ۴۵-۹۵)

از: تاج‌الدین بن زکریا بن سلطان عثمانی^۲ (د: ۵۰-۱۰هـ).

در آداب طریقت نقشبندیه.

نک: معجم المؤلفین، ۳/ ۸۷.

آغاز: بسملة اللهم خلصنا عن الاشتغال بالمالهی و ارنا حقائق الاشياء کما هی....

انجام: ... و لا تعتمد علی عبادتک و لا تقنطو من رحمة الله و کن راضیا... تسلیما کثیرا کثیرا.

نشانی‌ها شنگرف: توضیحات به عربی یا فارسی در زیر سطور و حواشی آمده است. در روی برگ اول، بخش پایانی اعتقادات شیخ صدوق تحریر شده؛ اوراق رطوبت دیده.

جلد: مقوای با روکش ابر و باد بنفش و با عطف پارچه‌ای آبی.

۱۳×۱۷/۵ سم. ۳۷ گ. ۱۳ س. (ثبت ۶۲۰۶۱)

۱۰۱۷۳

مجموعه

۱. هداية القاصدين

(عرفان-عربی)

(ص ۱-۱۷)

از: ابوالعباس احمد بن ابوالحسن علی بن یوسف قرشی بونی (د: ۵۶۲۲هـ).

در آداب و کیفیت سیر و سلوک و مقامات عرفانی. از آثار مؤلف می‌توان از شمس المعارف و لطائف العوارف یاد کرد.

نک: کشف الظنون، ۲/ ۲۰۴۱؛ معجم المؤلفین، ۲/ ۲۵؛ هدیه العارفین، ۱/ ۹۰.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی فجر اسرار العارفین بینایع الحکم....

انجام: ... و قد استکملنا بحمد الله شرح مسئله السائلین و... و سلام علی المرسلین و الحمد لله رب العالمین.

۲. معابر الانسان

(تصوف-عربی)

الی عوالم الرحمن

(ص ۱۸-۳۱)

از: احمد بن محمد بن محمد طوسی غزالی (د: ۵۲۰هـ).

مؤلف در مقدمه می‌گوید: «سألنی بعض اخوانی فی الدین... ان احمر لاجله موازنة بین النفس الانسانية و بین العالم الصغیر...». دارای سه باب: باب فی الموازنة بین

۹. مرتفعات (ص ۲۳۷-۲۴۱)

۱۰. تذکرة الاحباء (ص ۲۴۲-۲۴۵)

۱۱. تحقیقات (ص ۲۴۵-۲۴۸)

۱۲. مجمع الغرایب (ص ۲۴۸-۲۵۱)

۱۳. منشآت (ص ۲۵۱-۲۷۵)

نک: مجلس، ۱۰/۲: ۷۹۴؛ ذریعه، ۹/۲: ۶۴۹؛ دانشگاه، ۱۹۵/۲؛ منزوی، ۱۸۷۹/۳.

خط مجموعه: نسخ. کاتب رساله‌های اول و دوم و سوم محمدباقر. تاریخ کتابت: ۱۰۳۹هـ. رساله چهارم نستعلیق، بی‌ک، بی‌تا. در آغاز نسخه اشعاری از عمر خیام، بابا طاهر و فیض و در برگ آخر نیز اشعاری دیده می‌شود. در برگ اول مهر بیضوی هوالعلی و مهر بیضوی حسن بن علی الحکیم.

جلد: تیماج قرمز، تریج با سر، مجدول.

۱۷/۵×۱۱/۵ سم. ۲۷۶ گ. ۱۳-۱۴ س.

(ثبت ۲۷۷۹۹)

۱۰۱۷۲

حشر الاجساد

= الرسالة الحشرية

(عقاید-عربی)

از:؟

در پاسخ به سؤالاتی است راجع به ایمان و کفر و برزخ و قیامت و حشر و معاد و سایر مسایل اعتقادی. این اثر به علامه حلی و عماد حسنی طالقانی و دیگران نیز نسبت داده شده و جای تحقیق بیشتری دارد. این نسخه از انجام افتاده است.

نک: مرعشی، ۳/ ۳۴۶؛ التراث العربی، ۳/ ۱۰۴.

آغاز: بسملة رب تقربنا الیک و انبنا الی ما بک مستعین من فضلک....

انجام افتاده: ... من کان له... علی حقو واحد... لیس له.

خط: نسخ، بی‌ک، بی‌تا.

- نفس الانسان و العالم الصغير، باب فى اشارة الصوفية الى آدابهم و باب فى وصية نافعة جامعة لخير الدنيا و الآخرة». نك: معجم المؤلفين، ۱۴۷/۲.
- آغاز: بسملة الحمد لله ذى العظمة و الكبريا و الجلال و اليها و المجد و السنا...
انجام: ... عن معرفة هذه المقامات و الاتصاف بآثارها فليس له من طريق القوم الا الاسم اللهم وفقنا... جواد كريم.
- خط مجموعه: نسخ. بی. کا. تاريخ كتابت: رساله اول شوال ۹۹۲هـ.
- عناوين و نشانی‌ها شنگرف؛ در آغاز هر رساله نام کتاب و مؤلف به شنگرف تحرير شده؛ جزو کتابخانه مجدالدین بوده.
- جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
- ۱۶ × ۲۱ سم. ۳۱ گ. ۲۱ س. (ثبت ۱۴۴۱۵)
- ۱۰۱۷۴
- مجموعه**
- ۱. ابصار المستبصرين** (عقاید-فارسی)
(ص ۱-۶۶)
- از: عبدالوهاب بن عبدالرحمن دیبلی دهلوی (ق ۵۱۱هـ).
- مؤلف در ابتدا حنفی‌مذهب بوده، سپس با راهنمایی عبدالعلی شیرازی به تشیع گرویده و این کتاب را در چگونگی گرایشش به شیعه نگاشته است.
- این نسخه از انجام افتاده است.
این اثر چاپ شده است.
- نک: ذریعه، ۱/۶۶؛ مرعی، ۷/۹۶؛ مجلس، ش ۱/۷۷۴۲؛ دانشگاه، ۱۳/۳۲۶۶؛ مشار، ۱/۱۴۱؛ فهرستواره، ۹/۶۴.
- آغاز: بسملة اما بعد فيقول احقر البريه راسخ الطوية... جديد الايمان عبدالوهاب...
انجام افتاده: ... صحابه كبار حضرت مختار(ص)...
- ۲. هداية العالمين** (عقاید-فارسی)
(ص ۷۱-۱۴۳)
- از: عزيز الله بن محمدتقى مجلسى (ق ۱۲هـ).
- مؤلف آنرا به جهت شجاع‌الدین محمد خان در اصول اعتقادات نگاشته در ضمن مقدمه، پنج باب توحيد و عدل و نبوت و امامت و معاد و هر یک در سه فصل و خاتمه. این نسخه از انجام افتاده است.
- نک: ذریعه، ۲۵/۱۸۴؛ کشف الحجب، ۶۰۴؛ فهرستواره، ۹/۶۰۸.
- آغاز: بسملة الحمد لله الذى جعل آياته البيئات سببا و دليلاً لهداية العالمين...
انجام: ... و کمالات او از علم و فصاحت و بلاغت... عبادت و مانند...
- ۳. اثبات معاد** (عقاید-فارسی)
(ص ۱۵۳-۱۵۷)
- از: ؟
- در آغاز نسخه آمده که شاید متمم رساله قبل باشد.
- آغاز: بسملة در اثبات معاد است و بیان مقدمات آن و توابع آن از وقت مرگ تا انقضای امر عالم و در آن چند فصل است...
انجام: ... بهترین نعمتهای اهل بهشت آنست که حوریان برای ایشان خوانندگی می‌کنند... و تمجید و تقدیس...
انجام: ... بهترین نعمتهای اهل بهشت آنست که حوریان برای ایشان خوانندگی می‌کنند... و تمجید و تقدیس...
- ۴. حق اليقين** (عقاید-فارسی)
(ص ۱۶۴-۲۵۲)
- از: محمدباقر مجلسى (د: ۱۱۱۰هـ).
- آغاز: بسملة الحمد لله الواحد الاحد الصمد العليم...
انجام: ... صحابه كبار حضرت مختار(ص)...
- ۵. احكام ميت** (فقه-فارسی)
(ص ۲۵۷-۲۷۰)
- از: ؟

۱۰۱۷۵

کتاب الاربعین فی اصول الدین (عربی)

از: فخرالدین محمد بن عمر رازی (د: ۵۶۰۶ هـ).
در بیان مسائل و معارف الهی که برای فرزندش محمد نگاشته است. این کتاب چاپ شده است.
نک: کشف الظنون، ۱/ ۶۱؛ مشار عربی، ۳۶؛ سپهسالار، ۳/ ۹۹؛ مرعشی، ۳/ ۲۱۴.
آغاز: بسمله سبحان المتفرد فی قیومیته بوجوب الازلیة و البقاء....

انجام: ... و المتکلم یستدل بحال الاثر علی حال المؤثر... و بالله التوفیق... و لتختم هذا الكتاب بالبدعاء المأثور... بحق محمد و عترته اجمعین.

خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: جمادی الثانی ۱۱۲۶ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در اول و آخر نسخه مهر بیضوی با سجع «جزو کتابخانه ضیاءالدین النوری؟ ۱۳۲۴» آمده است و در آخر نسخه مهر بیضوی «محمد جواد بن اسحاق الحسینی».

جلد: تیماج، مجدول.

۱۲/۵ × ۲۳/۵ سم، ۲۵۴ گ. ۲۱ س.

(ثبت ۲۶۳۹۷)

۱۰۱۷۶

مجموعه

۱. ترجمه و شرح (عقاید-فارسی)

اعتقادات صدوق

(ص ۱-۲۹)

از: ابوالفتح حسینی (ق ۱۱۰ هـ).
مشمول بر سی و چهار باب که مؤلف آن را به دستور شاهزاده مهین بانو سلطانم ترتیب داده است.

نک: مجلس، ش ۱۸/۶۲۱؛ دانشگاه، ۱۳/ ۳۵۰۷؛

مرعشی، ۳۲/ ۸۸۴؛ فهرستواره، ۹/ ۱۱۶.

آغاز: بسمله بعد از محامد وافیات کریم واهب

مختصری است در بیان آداب و احکام وقت احتضار و غسل و کفن و نماز و دفن میت مشتمل بر پنج فصل. این نسخه به خط عزیز الله مجلسی (مؤلف دومین رساله از این مجموعه) و شاید از تألیفات وی باشد.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین و الصلوة... و بعد این مجملی در بیان آداب و احکام وقت احتضار و غسل و کفن....
انجام: ... و سایر مصایب انبیا و اوصیا و ائمه هدی و برگزیدگان خدا را بیارد آورد... و بر آن جزع نکند...

۶. الانوار البدرية

لكشف شبه القدرية

(ص ۲۸۰-۳۶۷)

از: عزالدین حسن بن شمس‌الدین محمد بن علی مهلبی حلّی.

در رد یوسف بن مخزوم منصورى که کتابی در رد شیعه تألیف کرده.

این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.

نک: ذریعه، ۲/ ۴۱۹؛ مجلس، ش ۱۱۲۵ سنا؛ دانشگاه، ۷/ ۲۶۷۶.

آغاز افتاده: تأملت الاجل عنها و قلت فقابلت امره بالسمع و الطاعة....

انجام افتاده: ... و بنوا علیها امامته کقولهم رضیک... و کقولها ادعی لی ابابکر اباک و اخاک...

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم، بی کا.

بی تا. کاتب رساله پنجم عزیزالله مجلسی، ۸

رجب ۱۱۲۷ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ در لابلای نسخه برخی اوراق سفید و نانوشته است. در آغاز نسخه فهرست مجموعه دیده می‌شود.

جلد: تیماج کدویی رنگ.

۱۲ × ۲۱ سم. ۳۶۷ ص. سطور مختلف.

(ثبت ۱۴۲۷۹)

- العطیات و حکیم معطی المسئلات و مفتاح ابواب سعادات
بر مصحح اعمال ...
انجام: ... اینست ترجمه خلاصه اعتقادات که اتمام
یافت.
۲. ترجمه و شرح کافیه (نحو - فارسی)
(ص ۳۰-۱۵۳)
از: مؤلف پیشین.
ترجمه و شرح کافیه ابن حاجب نحوی است که به
جهت شاهزاده مهین بانو سلطانم نگارش یافته است.
نک: سیهسالار، ۵/ ۲۲۴.
آغاز: بسمله محامد کافیه و مدایح شافیة وافیة
علمی را سزد که کلمات جامعه‌اش مظاهر صفات کمال
است... اما بعد این کلمه چند است فارسی در ترجمه رساله
نادره عربی که در علم نحو کافیه است ...
انجام: ... اللهم اجعلنا واقفین فی مواقف الحق و
الیقین... اجمعین.
خط مجموعه: نستعلیق، کاتب رساله اول حسن
بن حاجی محمد سرکانی، رساله دوم شاه‌بیجان
بن حاجی محمد سرکانی، تاریخ کتابت: ۵۹۶۲.
مکان کتابت: اردبیل.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ در حاشیه
تصحیح شده؛ برگ اول یادداشت تملک محمد
علی بن محمود تبریزی و محمد علی با مهر
مربعی «افوض امری الی الله عبده محمد علی» و
این یادداشت: «انتقل بالبیع الشرعی الی الولد
الغزیز محمد علی» با مهر مربعی ابراهیم... در
برگ آخر تملک مرتضی بن محمد علی با مهر
بیضوی وی.
جلد: تیماج مشکى فرسوده، ترنج، مجدول،
طبله‌دار.
۱۶×۲۰/۵ سم. ۱۳۸ گ. ۱۹ س.
(ثبت ۷۸۸۰۱)
- ۱۰۱۷۷
کتابی در عرفان؟ (عرفان - عربی)
از:؟
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
آغاز افتاده: منها و بها و لا یخرج منها خارج الامنها
فصار سلطان الذات ...
انجام: ... و السبع المثانی صاحب المفاتیح الثوانی
مظهر الکمال و الجمال و مقتضی الجمال و الجلال کل
الکوامل عبارة عن جزء مقسوم... و الله یقول الحق و هو
یهدی السبیل... و صحبه و سلم.
خط: نسخ. دارای دو انجامه که اولی به سال
۹۹۱ هـ که در آن آمده است: «و بعد فراغ تصنیفه
قریء علی حضرة سیدنا و مولانا و ابتدا قرانته یوم
ختمه سیدنا؟ و ختمت القراءة یوم عاشوراء و الله
اعلم» و دومی از محمد بن زین الکندی به تاریخ
۴ جمادی الاول ۹۹۴ هـ است.
جلد: تیماج بنفش، مجدول.
۱۶×۲۰/۵ سم. ۶۹ گ. ۲۴ س. (ثبت ۱۵۲۴۰)
- ۱۰۱۷۸
مجموعه
۱. ترجمه اوصاف الاشراف (اخلاق - عربی)
(ص ۱-۲۵)
از: رکن الدین محمد بن علی جرجانی (ق ۸هـ).
ترجمه عربی اوصاف الاشراف خواجه نصیرالدین
طوسی است.
این اثر به تصحیح محمد مدرسی چاپ شده است.
نک: ملی، ۱۱/ ۱۳۶
آغاز: بسمله قال مولانا الشیخ الاوحد... محمد بن
علی الجرجانی... فانی قد تصفحت اکثر کتب من سبقنی
زمانا ...
انجام: ... هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذا المختصر... و
الحمد لله رب العالمین.

۲. مطالب پراکنده

(ص ۲۶-۴۷)

شامل از جمله: الاحتراز من الحيوانات الرديّة كه دستور العمل در طرد حيوانات موذی است. مطالبی منقول از شرح طوابع، اشعاری از سلطان العلماء بهاء الملة و الدين محمد، جمال الدين بن نباته و دیگران (که نامشان ذکر نشده است)، من انشاءات بهاء الملة و الدين با آغاز: قوافل تحیات فی غلابیل الاخلاص روافل، شعری از ابوالفضل محمد بن طاهر، گفتاری از ابوعمر و واعظ، المقالة التاسعه و الاربعون من اطباق الذهب، شعری از حسین بن عبدالصمد، المرصد الثالث از شرح المواقف سیّد شریف، درباره علم به نقل از شرح تجرید، فرق بین رجاء و امنیه از غزالی، گفتاری از مجمع البیان و....

۳. تفسیر کلمة الشهادة

(عربی)

لا اله الا الله و محمداً عبده و رسوله؟

(ص ۴۸-۵۳)

از:؟

در بیان و تفسیر لا اله الا الله و محمداً عبده و رسوله که به ابوالمعالی الخالیدی الصدر السمرقندی تقدیم شده مشتمل بر دو قسم: اول در لغویات و دوم در معنویات. آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد فان ما یفسح به الاسلام و یتوضح منه الاستسلام کلمة الشهادة و هی قولنا اشهد ان لا اله الا الله ...

انجام: ...انه تعالی حی عالم قادر مرید سمیع بصیر...هو عمدة الاسلام و عمدة الايمان و الحمد لله الذی ارشدنا الى الدين القويم... العلی العظیم.

خط مجموعه: نسخ با چند قلم. کاتب رساله اول

محمد مهدی (خط خورده). تاریخ کتابت: ۲۶

رجب ۱۰۳۶ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح

شده؛ در برگ اول و آخر یادداشت‌های متفرقه

دیده می‌شود.

جلد: تیماج قرمز، ترنج با نقش گل و بوته.

۱۰/۵ × ۲۰ سم. ۵۳ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۶۲۱۳۹)

۱۰۱۷۹

الفیوضات الالهی

(فلسفه - عربی)

از: ملا سلیمان جیلانی (ق ۱۱ هـ)

مؤلف در مقدمه می‌گوید: لما رأیت اختلافاً کثیراً بین المتکلمین و الفلاسفة خصوصاً بین المتفلسفة المتأخرین اختلافاً کثیراً فانا بذلت جهدی ان نجمع آرائهم علی قدر الطاقة فجمعت ما هو متخلف عنی فی حواشی کتب المقدمین و المتأخرین و سمیته...

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی صحبه الکرام البررة... قال الفاضل الکامل المحقق ملا سلیمان المشهور الجیلانی ...

انجام: ... و بعض آخر ینفی المعاد الجسمانی کالشیخ و غیره... الحمد لله رب العالمین تمت الرسالة فی سنة ثمان و ثمانون بعد الف فی دارالسلطنة الاصفهان.

خط: نسخ. به خط مؤلف. تاریخ کتابت: ۱۰۸۸ هـ.

مکان کتابت: اصفهان.

در حاشیه تصحیح شده.

جلد: تیماج زیتونی.

۱۲/۵ × ۲۵ سم. ۹۷ گ. ۲۵ س. (ثبت ۶۱۸۰۷)

۱۰۱۸۰

مجموعه

۱. رساله محاکمه

(عقاید - فارسی)

(ص ۱-۷)

از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).

مؤلف این رساله را در جواب پرسش‌هایی نگاشته که از وی درباره قضاوت بین دو فرقه از اهل اسلام یکی منسوب به علم و دیگری منسوب به زهد و عبادت سؤال کرده بودند. این رساله چاپ شده است.

ش ۱۰۱۷۹: الفيوضات الالهی، پایان متن

شامل رقعه‌ای که به یاران شیراز نوشته، در طلب اضطراب به میر محمد امین، در طلب آب به جهت سمن زار به میر معین و جواب میر معین، دیباچه بیاضی، به یکی از اطبا، رقعه که در طلب عینک به شیخ محمد خاتون نوشته و ... رقعه که به میر محمد امین نوشته.

آغاز: رقعه که نصیرای همدانی که به یاران شیراز نوشته ...

انجام: ... بنشینیم و از پاکشم این خار شکسته فیض عالی ابدی باد.

۵. دعاء الجوشن (ادعیه-عربی)
(ص ۵۱-۶۶)

۶. اسناد دعاء السمات (ادعیه-عربی)
(ص ۶۶-۶۹)

آغاز: فایده السمات جمع سمه و السمۃ العلامة مأخوذ من الوسم... مروی عن الصادق علیه السلام ان یوشع علیه السلام...

۷. القصیده المیمیة (عربی)
(ص ۶۹-۷۰)

منسوب به حضرت صاحب الامر(ع).
به روایت شیخ احمد بن زین‌الدین احسایی از والدش.

آغاز: قیل و بالسند الصحیح المتصل الی الشیخ الجلیل الشیخ زین‌الدین والد...
آغاز قصیده:

ایا سائلی عن مبتدا اسمی و منسبی
سانینک عن لفظی و حسن تکلمی
انجام قصیده:

و صل علی المختار من آل هاشم
و اکرمهم یا ذا‌الجلال و سلم

نک: ذریعه، ۲۰ / ۱۳۵؛ کشف الاستار، ۳ / ۲۰۳؛ ملی، ۹ / ۴۶۵؛ مرعشی، ۱ / ۱۰۰.

آغاز: بسمله الحمد لله و سلامه علی عباد الله الذین اصطفی اما بعد سؤالی چند کرده بودند و محاکمه خواسته میان دو فرقه از اهل اسلام...
انجام: ... بطلبند مثل زاد السالک و ترجمة الشریعة...
و الحمد لله رب العالمین... الطیبین الطاهرین.

۲. الاعتقادات (عقاید-عربی)
(ص ۸-۱۲)

از: شیخ بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی (د: ۱۰۳۰هـ).

مختصری در عقاید خاصه شیعه امامیه و بیان فرق بین آنان و زبیدی، واقفیه و کیسانیه و امثال ایشان.
این رساله چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲ / ۲۲۸؛ مشار عربی، ۷۰؛ مرعشی، ۳ / ۷۰۵ و ۳ / ۱۹۴.

آغاز: بسمله الحمد لله علی آتائه... و بعد فالغرض من تحریر هذه الرسالة و الباعث علی تدوین...
انجام: ... و نعتقد ان الامر بالمعروف... نسب مخالفونا خلافها الینا و افتروا بذلك علینا و الله ولی التوفیق.

۳. مطالب پراکنده
(ص ۱۲-۱۸)

شامل از جمله: اشعار فارسی و عربی از میر محمد باقر داماد، شیخ بهایی، مآلا وارسته، خلیل، طرزی، مولوی و مطلبی با عنوان: در میان علمای امامیه زن از سیزده جهت بر شوهر حرام می شود الاول... و...

۴. منشآت (فارسی)
(ص ۱۹-۴۹)

از: نصیرالدین بن مسعود همدانی، نصیرای همدانی (د: ۱۰۳۰هـ).

۸. **الرسالة الذهبية** (حدیث-عربی)
(ص ۷۱-۸۲)
طب منسوب به حضرت رضا (ع).
آغاز: بسمله روزی با جماعتی صوفیان در خانقاه نشسته بودم هر کسی از مقالات شیخ خود فصلی می‌پرداخت....
انجام: ...حلاج ز شوقش به سر داریم برآمد.
۹. **مطالب پراکنده**
(ص ۸۴-۹۹)
شامل از جمله زیارت عاشورا، حدیث صحابه و سلمان از کتاب امالی شیخ طوسی و مقالات شیخ مفید، مطالبی منقول از دیلمی، چند حکایت و...
۱۰. **عقل سرخ** (فلسفه-فارسی)
(ص ۱۰۰-۱۰۷)
از: شیخ شهاب‌الدین سهروردی (د: ۵۸۷هـ).
در آغاز این رساله آمده: رساله فی منطق الطیور.
این رساله چاپ شده است.
نک: ملی، ۵/۵۴۶؛ سفینه تبریز (مجلس)، ۳۲۷؛
فیلم دانشگاه، ۱/۵۶۶؛ مجلس، ش ۴/۱۲۲۶ بی نام نگارنده؛ فهرستواره، ۶/۱۹۴.
آغاز: بسمله حمد مالک ملکی را که ملک هر دو جهان در تصرف اوست... دوستی از دوستان عزیز مرا سؤال کرد که مرغان زبان یکدیگر دانند گفتم بلی دانند....
انجام:
به نزد ما ازین الفاظ دورانند
به پیش ما ازین معنی تراشند
۱۱. **روزی با جماعت صوفیان** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۰۸-۱۱۳)
از: شیخ شهاب‌الدین سهروردی (د: ۵۸۷هـ).
این رساله به کوشش دکتر مهدی بیانی چاپ شده است.
نک: ملی، ۵/۵۴۷؛ فیلم دانشگاه، ۱/۵۶۷؛ سفینه تبریز (مجلس)، ۳۴۹.
۱۲. **مطالب پراکنده**
(ص ۱۱۴-۱۲۷)
شامل دستورات طبی، حرز ابی‌دجانہ و حرز جعفر بن محمد صادق (ع) و حرز عظیم به نقل از مصباح کفعمی، دعاء علی بن الحسین (ع) و...
۱۳. **لغت موران** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۲۸-۱۳۵)
از: شهاب‌الدین سهروردی (د: ۵۸۷هـ).
این رساله چاپ شده است.
نک: مجلس، ش ۱۹۲/۱۴۵۹۰؛ فیلم دانشگاه، ۱/۴۲۹؛ فهرستواره، ۷/۸۰۳؛ سهسالار، ۵/۴۷۹.
آغاز: بسمله سپاس مبدع همه را که به حقیقت همگی به اعتراف همه موجودات...
انجام: ...کل من علیها فان و یبقی ربک ذوالجلال و الاکرام... و هو بکل شیء علیم.
۱۴. **آواز پر جبرئیل** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۳۵-۱۴۱)
از: شهاب‌الدین سهروردی (د: ۵۸۷هـ).
این رساله چاپ شده است.
نک: الهیات، ۱/۱۵۱؛ فیلم دانشگاه، ۱/۵۱۶؛ سفینه تبریز، ۳۴۹؛ فهرستواره، ۷/۳۲.
آغاز: بسمله تقدیس بی نهایت حضرت قیومیت را سزاوار است لاغیر تسبیح...
انجام: ...و آوٰخ می‌کردم و زاری بسیار می‌نمودم سودی نداشت.

۱۵. مطالب پراکنده

(ص ۱۴۲-۱۵۹)

شامل: حکایات، القصيدة الرائية با مطلع «تقی الرحمن للمرء افتخار»، سانحة من مجلد الخامس من كشكول الشيخ بهاء الدين محمد العاملي، مطالبی منقول از ارشاد ديلمی، ورام، احباء العلوم غزالی، نصيحة الملوك غزالی، غرایس الحكم، تحفة الارواح، المستطرف، الامتراج ابي نصر التميمي، اشعارى از عمر بن عبدالعزيز، متنبی، قاضی ارجانی، حكيم ركننا، رضى، مسيحا و... خط: نسخ و نستعلیق با چند قلم. بی. کا. بی. تا. عناوين و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحيح شده؛ جزو کتابخانه مجدالدین بوده است. در برگ اول اشعارى به عربی و فارسی دیده می‌شود. نسخه رطوبت دیده.

جلد: تیماج مشکى.

۱۳×۲۴ سم. ۱۶۰ ص. سطور مختلف.

(ثبت ۱۴۷۹۱)

۱۰۱۸۱

مجموعه**۱. فروق اللغات**

(لغت - عربی)

(ص ۱-۱۳۳)

از: نورالدین بن نعمت‌الله جزایری (د: ۱۱۵۸هـ). این کتاب چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۱۶/۱۸۶؛ مجلس، ش ۱/۸۸۴۴؛ مرعشی، ۲۹/۳۲۴؛ ملی، ۸/۴۲۱؛ مشار عربی، ۶۶۴. آغاز: بسملة الحمد لله الذى من على ذوى الالباب بملاحة البيان و شر فهم بفصاحة اللسان... انجام: ... فحان الآن ان نختم الكلام حامدين لله على التوفيق للمرام.

۲. مقدمة الواجب

(اصول فقه - عربی)

(ص ۱۳۶-۱۶۱)

از: محمدباقر بن محمد مؤمن سبزواری (ق ۱۱هـ). نک: ذریعه، ۲۲/۱۰۵؛ ملی، ۱۰/۵۳۳؛ ادبیات، ۲/۲۸؛ مجلس، ش ۱/۲۷۶۱. آغاز: بسملة الحمد لله الذى جعل سبيل الوصول اليه مشرعا للقاصدين... انجام: ... و فرع شيخنا الشهيد الثانى فى قواعدہ على هذه المسألة... فليرجع اليه هذا آخر ما قصدنا اثباته فى هذه الرسالة.

۳. جهة القبلة

(فقه - عربی)

(ص ۱۶۲-۱۶۷)

از: شيخ بهاء الدين محمد بن حسين عاملى (د: ۱۰۳۰هـ). نک: ذریعه، ۵/۳۰۱ و ۱۷/۳۹؛ مجلس، ش ۵/۶۳۶۱؛ دانشگاه، ۸/۸۱۰؛ مرعشی، ۱۹/۹۰. آغاز: بسملة اما بعد الحمد و الصلوة فيقول اقل العباد... ان تحقيق حقيقة جهة القبلة التى يجب على البعيد تحصيلها.... انجام: ... هذا ما خطر بالبال الكثير الاختلال... و باطنا و ظاهراً.

۴. نزهة الناظر

(فقه - عربی)

فى الجمع بين الاشباه و النظائر

(ص ۱۶۸-۲۶۲)

از: يحيى بن احمد بن سعيد حلى (د: ۶۹۰هـ). این اثر چاپ شده است. نک: ذریعه، ۲۴/۱۲۵؛ مجلس، ۷۷۹۱؛ مرعشی، ۲/۲۷۷؛ مشار عربی، ۹۵۲. آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمين... اعلم انى قد صنفت لك هذا الكتاب و جمعت فيه بين الحكم و نظيره... انجام: ... فاصاب رجلا عيبا الزمناء الدينة... فلا دية.

- ۵. المسائل والاجوبة** (عربی)
(ص ۲۶۴-۲۶۶)
از: فخرالدین محمد بن حسن بن مطهر حلّی (د: ۷۷۱هـ).
سؤال و جواب‌های کلامی و فقهی.
آغاز: بسمله فهذه مسائل واجوبة... مسئله ما يقول
فیمن لا یفرق بین النبی و الامی...
انجام: ...الجواب اما الغسل بالماء القلیل فیجب...
فانها یطهر.
- ۶. جوابات المسائل الفقهية** (فقه - عربی)
(ص ۲۶۶-۲۶۹)
از: علی بن عبدالعالی کرکی (د: ۹۴۰هـ).
نک: ذریعه، ۲۲۹/۵.
آغاز: بسمله الحمد لله جامع الخلايق لیوم لاریب
فیه... و بعد فهذه مسائل واجوبة لرسائل صادرة عن...
الشیخ علی بن عبدالعالی... مسئله هل یجب الاسماع فی
رد السلام...
انجام: ...الجواب الظاهر انه یکفی التسلیم و یکون
اذنا فعلیا.
- ۷. رؤیة المحتضرين** (عقاید - عربی)
رسول الله (ص) و امیر المؤمنین (ع)
عند الوفاة
(ص ۲۶۹-۲۷۲)
به نقل از اوائل المقالات شیخ مفید (د: ۴۱۳هـ).
آغاز: بسمله ذکر الشیخ المفید... فی کتاب المقالات
ما حکایة القول فی رؤیة...
انجام: ...قال هذا وصی موسی علیه السلام.
- ۸. العدالة = الكبائر** (فقه - عربی)
(ص ۲۷۳-۲۷۶)
از: علی بن عبدالعالی کرکی (د: ۹۴۰هـ).
- مختصری درباره عدالت و گناهان کبیره.
نک: ذریعه، ۲۲۵/۱۵ و ۲۵۹/۱۷؛ مرعشی، ۳۴/
۸۳۴؛ سپهسالار، ۴۲۲/۵.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... لما كانت
العدالة تستلزم ثبوت التقوی و المروءة...
۹. الاسئلة والاجوبة (عربی)
(ص ۲۷۷-۲۹۲)
سؤالات و پرسش‌هایی است که میان میرزا خان
لاهیجانی و شیخ محمد بهاء‌الدین عاملی طرح شده
است.
آغاز: بسمله. قال الله تعالی و اذ قال ربک
للملائكة...
انجام: ...و یشرّفنی فی توجیه هذه المقاصد بلطفه و
کرمه و السلام.
- ۱۰. الاسئلة والاجوبة** (عربی)
(ص ۲۹۳-۳۰۷)
سؤالات شیخ صالح بن حسن جزایری و پاسخ‌های
شیخ بهاء‌الدین محمد عاملی.
نک: ذریعه، ۲۱۸/۵؛ مرعشی، ۸۶/۵؛ ملک، ۵/
۲۳۹؛ مجلس، ش ۵۱۹۲/۷.
آغاز: بسمله الحمد لله وحده... و بعد فهذه مسائل
للشیخ... مسئله ما يقول سلطان العلماء... هل یجوز ان
یحکم الشارع بنجاسة شیء...
انجام: ...و لیس شیء منها جزء من شیء منهما و
الله سبحانه اعلم بحقائق الامور.
- ۱۱. وردة الارواح** (عربی)
(ص ۳۱۴-۳۲۱)
از: امیر کاتب بن امیر عمر عمید الفافی (ق ۸هـ).
شرح منظومه‌ای گویا از شارح در مؤنثات سماعی
به جهت صدرالدین محمد بن امام روح‌الدین حسین

نک: ذریعه، ۱۶ / ۲۳۰ (رؤیت نسخه مجلس).
 آغاز: بسمله الحمد لله الذى دل بذاته على ذاته و
 جميع کمالاته و صفاته و تنزه عن... هذه رسالة فى
 تحقيق مسألة الجبر و التفويض ...
 انجام: ... و هذا آخر ما اردنا ايراده فى هذه الرسالة...
 و قد تم تأليفها و تسويدها بيمين مؤلفها... الف الف سلام
 و صلوة و تحية.

۲. كشف المطلوب فى ذكر احكام العبادات فى المكان المغصوب (اصول-عربى)

(ص ۱۴۲-۱۶۳)
 از: زين العابدين بن محمد يوسف حسيني لاريجاني
 (ق ۱۲ هـ).
 در بيان حكم انجام عبادات در مكان غصبى شامل
 مقدمه، سه مطلب و خاتمه.
 نک: مرعشى، ۸ / ۲۷۶؛ ملی، ۹ / ۷۵.
 آغاز: بسمله نحمدک يا قيوم بامر السماوات و
 الارض و ما فيهما من الجواهر و الاعراض... لما كان
 مسألة الصلوة و الطهارة و المعاملة و غيرها من
 العبادات ...
 انجام: ... اللهم الا ان يتمسک باجماع الفرقة المحقة
 على صحة صلوتها.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب رساله اول محمد
 قاسم بن محمد محسن حسینی مازندرانی
 بارفروشی، کتابت شده از روی نسخه به خط
 مؤلف، تاریخ کتابت ۲۴ رجب ۱۱۸۴ هـ، رساله
 دوم کاظم حسینی، ق ۱۲ هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
 شده؛ در برگ اول تملک علی مدرسی با مهر
 بیضوی هو العلی و مهر بیضوی حسن بن علی
 الحکیم؛ در برگ آخر اشعاری از شیخ بهایی و
 دیگران.
 جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.

تستری که نزد وی عقود الجواهر را خوانده، نگاشته و
 در ۲۰ رجب ۷۱۶ هـ به پایان برده است.
 نک: مرعشى، ۲۲ / ۵۵.
 آغاز: بسمله الحمد لله واهب العطايا و الصلوة على
 محمد العدل فى القضايا ...
 انجام: ... انشأت وردة الارواح نظما و نثرا... من رجب
 سته عشر و سبعمائة.

۱۲. مطالب پراکنده

(ص ۳۲۲-۳۴۰)
 شامل اشعار بعض مخالفین و پاسخ شیخ بهایی بدان
 (به نقل از خط صالح مازندرانی)، مطلبی به نقل از
 حاشیه شرح مختصر از فاضل خوانساری، چند روایت،
 جدول اختلاجات اعضاء، اشعاری از مغربی، چند
 پرسش و پاسخ و ادبی، جهت انحراف بلاد و...
 خط مجموعه: نسخ. کاتب: محمدعلی بن محمد
 موسوی لاریجانی مازندرانی. تاریخ کتابت:
 ۱۲۴۴ هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
 شده.
 جلد: تیماج مشکى.
 ۱۰ × ۵ / ۱۸ سم. ۳۴۰ ص. ۲۱ س.
 (ثبت ۱۶۳۴۷)

۱۰۱۸۲

مجموعه

۱. فصل الخطاب
 فى تحقيق الصواب (کلام-عربى)
 (ص ۱-۱۳۹)
 از: محمدنعیم بن محمدتقی معروف به عرفی
 طالقانی (ق ۱۲ هـ).
 در تحقیق جبر و تفویض و الامر بین الامرین و قضا
 و قدر. تاریخ اتمام آن ۷ جمادى الثانی ۱۰۱۶ هـ است.

- ۱۷ × ۲۱ سم. ۱۶۳ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۲۷۸۱۷)
- ۱۰۱۸۳
- مجموعه**
- ۱. فائده فی الاستعارة** (عربی)
(ص ۱)
آغاز: بسمله فائده الاستعارة بالکنایة ان يشبه شیء بشيء فی النفس و سکت عن ارکان التشبيه ....
- ۲. احداث قول ثالث فی الاجماع** (اصول-عربی)
(ص ۲-۱۷)
از: ؟
در باب اینکه اگر علمای یک عصر در مورد مسأله‌ای دو نظر و رأی داشتند آیا علمای بعدی می‌توانند درباره آن مسئله نظر سومی را مطرح کنند یا خیر؟
نک: ملی، ۱۳/۲۷۳؛ نشریه دانشگاه، ۱۱/۵۸۷.
آغاز: بسمله اذا اختلف اهل العصر علی قولین فی مسئله فهل يجوز لمن بعدهم احداث قول ثالث اختلفت العامة فيه علی اقوال عدم الجواز مطلقا و هو مذهب الجمهور ...
انجام: ... اعادنا الله من الخطأ فی امر الباقي و حقق ظننا بکرمه... و الحمد لله و الصلوة علی سیدنا... خیر حافظ و وافی.
- ۳. حاشیه شرح مطالع الانوار** (منطق-عربی)
(ص ۱۸-۲۴)
از: میرزا محمد بن حسن شیروانی (د: ۱۰۹۸ هـ).
گویا بخشی از این کتاب یا کتاب دیگری باشد. نیاز به بررسی بیشتری دارد.
آغاز: بسمله اعلم انه قد استدل فی شرح المطالع
- فی بحث اللازم علی ان اللازم ینقسم ...
انجام: ... و انما یسلم فیما اتحد جهة عقد الوضع و الحمل فلیتأمل فيه فرغ من تسویده میرزا محمد الشروانی عفی الله تعالی عنه.
- ۴. کتابی در حساب** (ریاضیات-عربی)
(ص ۲۶-۳۲)
از: محمد بن محمد بن عبدالرشید سجاوندی (د: ح ۶۰۰ هـ).
آغاز: بسمله قال الشیخ الامام... من ضرب جنسا واحدا فی جنس واحد کفاه ضرب واحد....
انجام: ... ثم اسلمت فتزوجت لزوج آخر فی تلك الليلة و الله اعلم بالصواب.
- ۵. کتابی در حساب** (ریاضیات-عربی)
(ص ۳۲-۳۷)
گویا از محمد بن محمد بن عبدالرشید سجاوندی (د: ح ۶۰۰ هـ).
آغاز: بسمله اعلم ان الحساب له اربع منازل آحاد و عشرات و مؤن... ثم اعلم ان ضرب الصحاح علی عشرة اوجه آحاد فی الآحاد ...
انجام: ... و فیما ذکرناه کفایة لنوع الفرائض و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و الماب.
- ۶. کفایة الاحکام (مقاله من...)** (فقه-عربی)
(ص ۳۷-۴۰)
از: محمدباقر بن محمد مؤمن محقق سبزواری (د: ۱۰۹۰ هـ).
آغاز: بسمله قال العلامة السبزواری قدس سره فی کفایتیه فی الفقه البحث الاول فیما یحرم التکسب به و هو انواع منها المیتة ...
انجام: ... و عن بعضهم استثناء مرآتی الحسین علیه السلام و هو غیر بعید.

۷. **الکر (مقاله فی...)** (فقه-عربی)
(ص ۴۲)
از:؟
آغاز: بسمله اعلم ادم الله سبحانه تأییدک ان الکر
علی المشهوریین اصحابنا الف و مائتا رطل ...
۸. **الخبر و انواعه** (عربی)
(ص ۴۴)
آغاز: الخبر علی نوعین متواتر و آحاد و الاول ما
اخبر به جماعة یفید العلم بنفسه ...
۹. **بدا (رساله...)** (کلام-فارسی)
(ص ۵۷-۶۸)
از: محمدباقر مجلسی (د: ۱۱۱۰هـ).
این نسخه از آغاز افتاده است.
این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۵۴/۳؛ آستان قدس، ۱۱۲/۴؛ مرعشی،
۲۰۸/۱؛ فهرستواره، ۸۴/۶.
آغاز افتاده: ساخته‌اند و شیعه از این امر تبری
نموده‌اند و احادیث برخلاف ...
انجام: ... و در کتاب بحار الانوار و شرح صحیفه
کامله فی الجملة بسطی داده شده...
۱۰. **رسالة فی التناقض** (منطق-عربی)
(ص ۷۰-۷۳)
از:؟
در بیان احکام تناقض در قضایا و مفردات. در
انتهای آن آمده: «تمت الرسالة من محمد الحنفی؟».
نک: مجلس، ش ۱۴۳۵۳/۵؛ ادبیات تهران، ۴۵/۱؛
مرعشی، ۱۴۶/۳.
آغاز: بسمله الحمد لمن لا نقیض له... اعلم ان
النقیض قد یكون فی المفردات بان یعتبر مفهوم فی
نفسه ....
۱۱. **شرح رسالة زینون الكبير** (فلسفه-عربی)
(بخشی از...)
(ص ۷۳-۷۹)
از: ابونصر فارابی (ق ۵۴هـ).
این رساله در ۱۳۴۹هـ در حیدرآباد دکن هند چاپ
شده است.
نک: مجلس، ش ۱۹۲۴/۳؛ دانشگاه، ۹۸/۳؛
مرعشی، ۷۰۴/۳۱.
۱۲. **مقالة لاسکندر الافریدوس** (عربی)
(ص ۷۹-۸۴)
آغاز: فی قول خرجه من کتاب اثولوجیا الذی للمعلم
الاول فی ثبت العلم الاولی ...
انجام: ... و کانهما لشخصا بالسعدین و التحسین.
۱۳. **حدود الاشياء** (فلسفه-عربی)
(بخشی از...)
(ص ۹۴-۹۴)
از: حسین بن عبدالله سینا (د: ۴۲۸هـ).
نک: ذریعه، ۳۰۰/۶؛ مشار عربی، ۴۵۵؛ مجلس،
ش ۱۸۰۵/۵۱.
آغاز: بسمله هذا کتاب مشتمل علی حدود الاشياء
منسوب الی الشیخ ابی علی سینا الحد قول دال علی مهیة
الاشیاء ...
انجام: ... فالقديم هو الذی یوجد ذاته مبدأ و هو
الواحد الحق تعالی عما یقولون علوا کبیراً.

- ۱۴. اشعار** (عربی)
(ص ۹۵)
از: شیخ جعفر قاضی.
آغاز:
باغادة مذ سكنت باليه
احيت عظاما رمة باليه
انجام:
لمارات ثم غرامى بها
مالت صدودا و اثنتت ساليه
- ۱۵. من افادات صدرالدين الشيرازى** (فلسفه - عربى)
(ص ۱۰۰-۱۰۲)
در رد شبهه ابن کمونه.
آغاز: لنا بتأييد الله و ملكوته و برهان عرشى على
توحيد واجب يتكفل لدفع الاحتمال المشهور مما نسب
الى ابن كمونة يستدعى بيانه تمهيد مقدمة هي ان حقيقة
الواجب ...
انجام: ... يجب ان يكون مستند جميع الكمالات و
منبع كل الخيرات.
- ۱۶. الكلام الالهى (مقالة فى...)** (كلام - عربى)
(ص ۱۰۵)
در باره حدوث و قدم كلام الهى.
آغاز: اعلم انه قد صدر الاتفاق عن الامة على كون
الله سبحانه متكلماً ...
انجام: ... و هو المراد بالكلام النفسى القائم بذاته
سبحانه.
- ۱۷. السمع و البصر** (فلسفه - عربى)
(مقالة فى...)
(ص ۱۱۰)
آغاز: بسمله اختلف العلماء فى ان السمع و البصر
- نفس العلم بالمسموعات و الميصرات او صفة اخرى
غيره ...
انجام: ... و يحدث علم آخر لزوال الشرط انتهى.
- ۱۸. الاجوبة و الاسئلة** (فقه - عربى)
(ص ۱۱۴-۱۲۵)
از:
پرسش‌ها و پاسخ‌های فقهی.
آغاز: مسئله ما ذكره جماعة من الاصحاب من
وجوب كفارة الجمع بالافطار المحرم هل يختص
المحرمات الاصلية... الجواب ظاهر النص و كلام
الاصحاب ...
انجام افتاده: ... و ليس هذا معنى الحديث من الاقضاء
و تفسير اصحاب الحديث فى عقبة الشيطان و فى الاقضاء
واحد و هو ان يضع...
- ۱۹. اشتراك لفظى و معنوى** (فلسفه - فارسى)
وجود = اثبات واجب
(ص ۱۳۰-۱۴۲)
از: ملا رجبعلى تبريزى (ق ۱۱۱هـ).
مشمتمل بر مقدمه، پنج مطلب و خاتمه.
اين رساله چاپ شده است.
نک: ذريعه، ۱/ ۱۴۰ با عنوان اثبات واجب، آستان
قدس، ۴/ ۱۵۱؛ مجلس، ش ۳/ ۱۷۱۱؛ ملک، ۷/ ۴۷۱؛
فهرستواره، ۶/ ۷۲.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمين... بدانکه اين
نوشته مشتمل است بر رساله آخوند ملا رجب على ...
انجام: ... که آنچه مى‌توان فهميد همين است و
زياده ممکن التعقل نيست و الله اعلم بحقائق الامور.
- ۲۰. الحروف** (عربى)
(ص ۱۴۶-۱۴۸)
از:؟

۲۳. تزویج امیرالمؤمنین ابنته... (فقه-عربی)

(ص ۱۷۸-۱۷۹)

از: یحیی بن محمد شفیع اصفهانی (د: ۱۳۲۵هـ).
در بیان تزویج نمودن حضرت امیرالمؤمنین (ع)
دختر خود به عمر و ازدواج پیامبر (ص) با عایشه و
توضیح رساله قبلی منقول از سید مرتضی (ره).
آغاز: و يقول العبد القاصر... انی سرحت نظری فی
المسئلة السابقة المنقولة عن السيد المرتضى رضى الله
عنه فرايت و يقوى نظرى...
انجام: ... و ان كان مناققا به نظر احكام كثيره اخرى
يحققن... و نحو ذلك كما لا يخفى على البصير الخبير.

۲۴. البداء (عقاید-عربی)

(ص ۱۸۶-۱۹۷)

در انتهای این رساله آمده: من کتاب رد المنور؟
تألیف الفاضل الكامل سللة اعظام المجتهدين الشيخ على
بن الشيخ محمد بن الشيخ حسن بن الشيخ زين الدين
سلمه الله تعالى.

آغاز: بسمله قال الصدوق فى كتاب التوحيد ليس
البدا كما يظنه جهال الناس بانه بدا....

انجام: ... و منه لا يحتاج الى اخراجه عن معناه الى
معنى آخر... سلمه الله تعالى.

انجامه: بحسب الفرموده حضرت علامى فهامى
مجتهد الزمانى مولانا و مقتدانا آخوند ملاً محمد قاسم
سلمه الله تعالى مكتوب شد كتبه الحقيق المذنب ابوالحسن
هزارجربى بتاريخ شهر ذى القعدة الحرام سنه ۱۱۱۱.

۲۵. اثبات صانع، نبوت (عقاید-فارسی)**و امامت**

(ص ۲۰۲-۲۲۲)

از: میرزا محمد بن حسن شیروانی (د: ۱۰۹۸هـ).
نک: ذریعه، ۴/۴۸۷؛ دانشگاه، ۱۲/۲۷۸۴؛ فیضیه،
۱/۳۲۸؛ فهرستواره، ۶/۶۴.

در بیان حروف عطف، نفی، تنبیہ، نداء، تصدیق،
صله، تحضیض و مصدر. در این رساله حروف مذکور
به خط درشت و کشیده تحریر شده و زیر هر یک
کاربردشان توضیح داده شده است.

۲۱. مناظره فی الامامة (امامت-عربی)

(ص ۱۵۴-۱۶۴)

از: حسین بن عبدالصمد حارثی عاملی (د: ۹۸۴هـ).
مناظره و مباحثه مؤلف با یکی از فضلاء حلب در
باب امامت در سال ۹۵۱هـ.

نک: ذریعه، ۲۲/۲۹۱؛ مجلس، ش ۴/۳۲۴۶؛
دانشگاه، ۳/۶۲۷؛ آستان قدس، ۴/۲۵۸.

آغاز: بسمله الحمد لله على ما انعم به و كفى و
صلوة و سلام... و بعد فهذه صورة بحث لهذا الفقير الى
رحمة ربه الفنى حسين بن عبدالصمد الجباعتى...
انجام: ... و صار من خواص الشيعة و لله الحمد اولاً و
آخراً و باطناً و ظاهراً.

۲۲. جواب السؤال عن (عربی)**وجه تزویج امیرالمؤمنین ابنته عمر**

(ص ۱۷۰-۱۷۸)

از: سید مرتضی بن حسین موسوی علم الهدی (د:
۴۳۶هـ).

در باره علت تزویج حضرت امیرالمؤمنین (ع) دختر
خود به عمر.

نک: ذریعه، ۵/۱۸۳؛ مرعشی، ۱۰/۹۴؛ مجلس،
ش ۷/۷۵۳۹.

آغاز: بسمله مسئلة قال المرتضى رضى الله عنه و
ارضاه سألنى الرئيس ادام الله تمكينه عن السبب فى نكاح
اميرالمؤمنين عليه السلام....

انجام: ... و انما احوج الى ذلك العجز عن ذكر
الصحيح و هذه... باذن الله تعالى و الحمد لله وحده و
الصلوة على محمد و آله الطاهرين.

- ۲۹. نماز جمعه** (فقه - فارسی)
(ص ۲۷۴-۲۸۸)
از: محمدتقی بن اسماعیل پازواری مازندرانی.
در تحقیق وجود نماز جمعه و عدم آن در زمان غیبت.
آغاز: بسمله حمد بی نهایت بینهایت را روا که تا غایت بدایت او دست زد....
انجام: ... عدم وجوب عینی را و الله الهادی... هذا ما اردنا بیانہ... نحو تبیانہ.
- ۲۶. بدا** (کلام - فارسی)
(ص ۲۲۳-۲۴۶)
از: میرزا محمد بن حسن شیروانی (د: ۱۰۹۸ هـ).
نک: ذریعه، ۵۶/۳؛ آستان قدس، ۱۱۲/۴؛ مرعشی، ۲۲۸/۴.
- ۳۰. کتابی در فقه؟** (فقه - عربی)
(ص ۳۱۷)
از:؟
این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.
آغاز افتاده: فی قوة الشرطیه لان اذا ههنا مستعملة فی الشرطیة...
انجام افتاده: ... و لو لم یجب نية الوجه ضعفت فائدة التحقيق هذه المسئلة...
- ۲۷. المسائل؟** (عربی)
(ص ۲۵۰-۲۵۱)
از:؟
آغاز: بسمله مسئله لا یخفی ان علم الکلام من اجل العلوم قدرا و اقدمها رتبة... مسئله اختلف فی اول ما اوجبه الله...
انجام: ... و ليس للفظه مفهوم واحد کان مشترکا بین افرادہ...
۲۸. النحو (مقاله فی...) (نحو - عربی)
(ص ۲۵۷-۲۶۲)
از:؟
آغاز: بسمله من الواضحات انه لا یعدل فی کلام العرب عن الاضمار الی الاظهار الا لنکته...
انجام: ... و الاستدلال علی ذلك بما هو مذکور فی التركيب العربیة و الله الهادی.
- ۳۱. رساله رضاع** (فقه - فارسی)
(ص ۳۳۰-۳۶۵)
از: محمدتقی بن مقصود علی مجلسی (د: ۱۰۷۰ هـ).
نک: ذریعه، ۱۹۰/۱۱؛ مرعشی، ۱۸۸/۱۳؛ مجلس، ش ۵۱۶۸/۳.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... و بعد چنین گوید... که چون در این عصر افراط و تفریط بسیاری در امر رضاع واقع شده بود...
انجام: ... که این فعل مکروهست و شیر و گوشت آن باکی ندارد و الحمد لله... المعصومین.
- ۳۲. گفتاری در افعال حج** (فقه - فارسی)
(ص ۳۷۴-۳۸۰)
در انتهای این رساله آمده است: «من افادات حضرت

رساله‌های دوم و سوم و سی و چهارم محمد قاسم بن محمد رضا، تاریخ کتابت: ۱۸ شعبان ۱۱۰۰ هـ و رجب ۱۱۰۹ هـ، رساله ششم محمد حسین بن عباس هزار جریبی، ۱۱۰۹ هـ، رساله نهم، ۱ صفر ۱۱۱۱ هـ، رساله بیست و یکم جمادی الاولی ۱۱۰۹ هـ، رساله بیست و چهارم ابوالحسن هزار جریبی ذی قعدة ۱۱۱۱ هـ به درخواست محمد قاسم، رساله بیست و ششم ۱۱۱۱ هـ به درخواست محمد قاسم.

در حاشیه تصحیح شده؛ در لابلای نسخه اوراق سفید و نانوشته وجود دارد. عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ برخی صفحات وصالی شده است. در آغاز نسخه عبارت: «مجموعه رسایل عیدیه کلها نفیسه بیست و هفت رساله در علوم مختلف در این مجموعه است» آمده؛ جزو کتابخانه مجدالدین بوده است. جلد: تیماج قرمز با عطف و حاشیه مشکى، درون روکش ابر و باد. ۱۱/۵ × ۱۸/۵ سم. ۴۵۴ ص. سطور مختلف. (ثبت ۱۴۳۰۹)

۱۰۱۸۴

مجموعه

۱. التصور و التصدیق (منطق - عربی)

(ص ۱-۲۱)

از: قطب‌الدین محمد بن محمد رازی (د: ۷۶۶ هـ).

این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۱۹۸/۴ (بدون ذکر مؤلف)؛ مجلس، ش

۱۸۶۶/۲۴؛ معجم المطبوعات، ۹۱۹.

آغاز: بسمله هذه رسالة مشتملة على تحقيق معنى التصور و التصديق و تعريفهما حررتها لبعض الاصحاب متوكلا على... اعلم ان العلم الذى هو مورد القسمة... انجام: ... لا يحصل الا الاذعان بتلك النسبة... لما

علامی فهامی مقتدی الزمانی مولانا محمد قاسم دام ظلہ العالی تم سنہ ۱۱۱۱). گویا محمد قاسم بن محمد رضا هزار جریبی باشد، نک: طبقات اعلام الشیعه، ۶/ ۵۹۴-۵۹۶.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد پس بدانکه آنچه بر مرد واجب است از افعال حج و چیزهایی که در حج ترک باید نمود.

۳۳. شرح الکافی «مقاله من...» (حدیث - عربی)

(ص ۳۸۲-۴۳۷)

از:؟

شاید شرح اصول کافی از ملا صدرا باشد.

آغاز: بسمله اعلم ان ظاهر هذا الخبر فناء جميع المخلوقات عند انقضاء العالم... انجام: ... و سیاتی عمدة الاخبار المتعلقة بتلك المباحث فی کتاب الایمان و الکفر.

۳۴. الشفاعة (مقاله فی...) (کلام - عربی)

(ص ۴۳۸-۴۴۰)

منقول از علامه در شرح تجرید.

آغاز: قال العلامة قدس الله روحه على شرح التجريد اتفقت العلماء على ثبوت الشفاعة للنبي (ص) قوله تعالى عسى ان يبعثك...

انجام: ... و لا ينكرون ايضا شفاعة الحشر الاولى انتهى.

۳۵. الاجازة (عربی)

(ص ۴۴۶-۴۵۳)

اجازة محمد قاسم بن محمد رضا جریبی (د:

۱۱۳۲ هـ) به شیخ محمد علی به تاریخ رجب ۱۱۰۹ هـ.

برای مجیز نک: طبقات اعلام الشیعه، ۶/ ۵۹۴-۵۹۶.

۵۹۶.

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم، کاتب

- فی نفس الامر يتم الرسالة المعمولة للتصور و التصديق المشار اليه في شرح المطالع.
۲. **تقويم الميزان** (منطق-عربی)
(ص ۲۳-۴۹)
از: قاسم بن قطلوبغا حنفی (د: ۸۷۹هـ).
شرح بر الميزان از تألیفات شارح. نامی از شارح در نسخه برده نشده است.
- نک: کشف الظنون، ۲ / ۱۹۱۹؛ مرعشی، ۸۴ / ۲۵ (بدون نام مؤلف).
آغاز: بسملة الحمد لله الذي شرح صدورنا بالاقوال الشارحة للحقائق... لما كتبت الميزان في المنطق على قدر فهم المبتدى اردت ان احرق له شرحا....
انجام: ... و هي البديهيات الست التي ينتهي اليها النظريات.
۳. **حاشية المطول** (بلاغت-عربی)
از: علاء الدين على بن محمد قوشجي (د: ۸۷۹هـ).
حاشیه مختصریست بر بحث تقدیم مسند الیه کتاب مطول تفتازانی.
نک: مجلس، ش ۱۲۳۱/۵۹ طباطبائی با عنوان رساله حاشیه بر ایضاح؛ مرعشی، ۲۱ / ۲۲۱ با عنوان حاشیه مبحث تقدیم المسند الیه من المطول، آستان قدس، ۸۳ / ۲۵.
آغاز: باسم... قال صاحب الايضاح و يقدم المسند اليه ليفيد التقديم... قلت هذا ای لم اقله مع انه مقول....
انجام: ... و هذا هو الذي شنع به مولانا رحمه على علماء هذا الفن الشريف.
۴. **حاشية المطول** (بلاغت-عربی)
(ص ۶۱-۶۸)
از: احمد بن يحيى بن مسعود بن عمر تفتازانی معروف به شيخ الاسلام هروي (ق ۱۰هـ).
حاشیه مختصری است بر بحث تقدیم مسند الیه مطول تفتازانی.
نک: مرعشی، ۲۱ / ۲۲۲؛ آستان قدس، ۸۵ / ۲۵.
آغاز: قوله اراد بالخبر الفعلي ههنا الفعل المنفي... اقول حاصل اعتراض السيد قدس سره....
انجام: ... هذا آخر ما اردنا ايراده في هذا المقام المشتبه على كثير من الاقوام.
۵. **حاشية المطول** (بلاغت-عربی)
(ص ۶۸-۷۶)
از:؟
آغاز: قوله و فيه نظر لانه اراد بالخبر الفعل... الخ ان جعل النفي جزءا للمسند....
انجام: ... كان هناك يراع واحد واحد التخصيص للرد و الآخر للتسليم.
۶. **حاشية بحث المعرف؟** (منطق-عربی)
(ص ۷۷-۱۰۱)
از:؟
گویا حاشیه‌ای است بر مبحث معرف تهذیب المنطق. نیاز به بررسی دارد.
نک: دانشگاه، ۶ / ۲۴۵۲.
آغاز: بسملة معرف الشيء ما يستلزم معرفته الخ فيه ان المصنف ذكر تعريف المعرف ههنا مع ان هذا البحث معقود لبيان شرايط المعرف....
انجام: ... و امثال هذه الاعتراضات لا يليق ان يصدر عن عاقل... اللهم ارنا الحق حقا... و ارزقنا اجتنابه.
۷. **حاشية على شرح الطوالع** (منطق-عربی)
(ص ۱۰۳-۱۲۹)
از: عطاء الله بن امير فضل الله حسینی دشتکی (ق ۱۰هـ).
حاشیه بر مبحث معرف شرح طوالع اصفهانی.

نک: ذریعه، ۱۲۴/۶؛ آستان قدس، ۲۹۱/۱.
 آغاز: بسمله بعباء الله الذى معرفه كلامه استهارى
 و برسول الله الذى ظهر بمنطقه... قوله الفصل الثانى فى
 الاقوال الشارحة اى هذه الالفاظ....
 انجام: ... لان صدق النوع على نفس مفهوم الانسان
 مفيد فى اخصيته من النوع.

۱۱. رساله فى الغرض والغاية (عربى)

(ص ۱۴۰-۱۴۲)
 از: مير سيّد شريف جرجانى (د: ۸۱۶هـ).
 نک: ذریعه، ۴۴/۱۶؛ دانشگاه، ۲۶۷۱/۷؛ سپهسالار،
 ۳۵۲/۵.

آغاز: بسمله اذا ترتب على فعل اثر فذلك الاثر من
 حيث انه نتيجة لذلك الفعل....

انجام: ... قولهم كلم الناس على قدر عقولهم.
 خط مجموعه: نستعليق. كاتب: عبدالفتاح بن ولى
 حسینی (انتهای رساله هشتم)، بى تا.
 عناوين و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ در حاشیه
 تصحيح شده؛ حاشیه‌نویسی دارد؛ در برگ اول و
 آخر چند یادداشت از جمله تملك سيّد حسن
 موسوى، و اين بيت:

فارقت و لا حبيب لى الا انت
 احباب چنین کنند احسنت احسنت
 ظن مى‌بردم که در فراقم بکشی
 والله لقد فعلت ما كنت ظننت
 فى شهر سنه ۹۶۱ و...
 جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج، مجدول.
 ۱۱/۵ × ۱۷/۵ سم. ۱۴۲ ص. ۱۹ س.

(ثبت ۱۶۳۵۴)

۱۰۱۸۵

القواعد المقررة (قراوت - عربى)

و الفوائد المحررة

از: محمد بن قاسم بن اسماعيل بقرى شافعى.

۸. رساله فى الدلالة (منطق - عربى)

(ص ۱۳۱-۱۳۳)
 از: شمس الدين محمد حنفى تبريزى (ق ۱۰هـ).
 نک: آستان قدس، ۳۵۶/۱؛ ملک، ۴۵۳/۵ و ۶/
 ۱۷۵.

آغاز: بسمله و اعلم انهم حصروا الدلالة اللفظية
 الوضعية فى المطابقة و التضمن و الالتزام....
 انجام: ... تأمل يظهر كل حقيقة الحال فى تحقيق
 هذا المقال و الله اعلم بالصواب.

۹. الرساله الحرفية (فلسفه - عربى)

(ص ۱۳۴-۱۳۸)
 از: مير سيّد شريف جرجانى (د: ۸۱۶هـ).
 نک: كشف الظنون، ۵۶۸/۱؛ مجلس، ش ۲۷۱۹/۵؛
 مرعشى، ۶۹/۳؛ دانشگاه، ۲۳۶۹/۱۱.
 آغاز: اعلم ان نسبة البصيرة الى مدرکاتها كنسبة
 البصر الى محسوساتها و انت اذا نظرت فى المرأة و...
 انجام: ... و ايراد الضمير الدال على ارادة الارتباط
 الذى يستحيل وجوده مع الايقاع.

۱۰. رساله فى المرأة (فلسفه - عربى)

(ص ۱۳۸-۱۴۰)
 از: مير سيّد شريف جرجانى (د: ۸۱۶هـ).
 در انتهای نسخه آمده: تمت الرسالة المعمولة للفرق
 بين العلم بموجبه و بين العلم بالشىء من ذلك الوجه.
 نک: سنه، ۱۹۱/۲؛ مجلس، ش ۵۴۷۸/۷؛ مرعشى،

بحث کوتاهی است درباره آراء هریک از قراء سبعة که مؤلف با استفاده از درس استادش شیخ عبدالرحمن یمنی نگاشته است.

نک: مجلس، ش ۵/۵۳۴۴؛ ایضاح المکنون، ۲/۱۴۹؛ هدیه العارفين، ۳۰۷/۲؛ الظاهرية، ۱: ۴۳۷-۴۴۰؛ ملک، ۷/۵ با عنوان شرح القواعد.

آغاز: بسمله يقول العبد المعترف بذنوبه الراجي من ربه ستر عيوبه محمد بن قاسم... الحمد لله على افضاله... و بعد فقد سألني بعض الاخوان ان اجمع...

انجام: ... و ذلك في الاحرف العشرة فيما انفتح و انضم حروف الكهر و الله تعالى اعلم.

خط: نسخ. کاتب: موسی ندمی یا؟ تاریخ کتابت: ۱۱۲۰ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول یادداشت‌هایی است از جمله مطلبی به نقل از معجم الکبیر طبرانی، و فائده در باره تعداد نزول جبرئیل بر پیامبران (ص) و بیت شعری به عربی در حاشیه و در برگ آخر نیز یادداشت‌هایی است از جمله فائده از شیخ القلیونی و... جلد: مقوایی با عطف تیماج فرسوده.

۱۵ × ۲۱ سم. گ. ۱۰. ۲۳ س. (ثبت ۸۷۳۲۹)

۱۰۱۸۶

روح الارواح

(عرفان - عربی)

فی شرح الاسماء الحسنی

از: ابوالقاسم احمد بن ابی‌المظفر سمعانی (د): ۵۳۴ هـ.

شرح عرفانی اسمای حسناى الهی است. این اثر چاپ شده، از جمله به تصحیح و توضیح نجیب مایل هروی.

نک: کشف الظنون، ۱/۵۷۷؛ آستان قدس، ۲/۲۵۹؛ مرعشی، ۱۸/۲۸؛ فهرستواره، ۷/۴۴۴.

آغاز: بسمله افتتاح کرده شد شرح اسامی خداوند

جل جلاله به پارسی برای انتفاع مسلمانان... انجام: ... تا چون مهتر بر سریر نبوت تکیه زند تخته در پیش او نهند.

خط: نسخ. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۸۵۶ هـ. نشانی‌ها شنگرف؛ رطوبت دیده. در برگ اول مهر بیضوی عبده محمد هادی و مهر مربعی ناخوانا و نیز نام کتاب و مؤلف تحریر شده است. جلد: تیماج قهوه‌ای، سوخت، شمسه و نقوش اسلیمی تیموری.

۱۵ × ۲۲ سم. گ. ۳۱۶. ۲۳ س. (ثبت ۲۷۸۳۳)

۱۰۱۸۷

مجموعه

۱. یادداشت در باره اشراق (عربی)

اللاهوت و اجازات این مجموعه

(ص ۱)

از: صدرالدین محمد دشتکی^۱ (ق ۱۰ هـ). تمامی یادداشت این است: «کتاب اشراق اللاهوت فی شرح کتاب الیاقوت و کتاب الیاقوت هو الرسالة المشهورة بالمقدمة للشيخ المولى الفاضل ابی‌اسحاق ابراهیم بن نوبخت رحمه الله و الشرح هذا للشيخ الكامل المحقق ابی‌عبدالله محمد بن علی الجرجانی رحمة الله علیه و هو بخط المولى الاولى الشيخ العلم الاعلم الافضل الاورع الاتقى عمدة المتشرعين المتشيعين قودة العلماء الزهاد المتورعين محیی مذهب الائمة المعصومين صلوات الله عليهم اجمعين، تاج‌الدین حسن بن محمد بن راشد غفرالله له و لاسلافه و فی اوله و آخره اجازات اکابر العلماء المجتهدين له منها الشيخ الامام العلام القمقام المرشد الی سبیل الرشاد المجتهد فی مذهب الائمة الامجاد ابوعبدالله المقداد و منها السيد السند الامام الحیر التحریر العلامه سيد المجتهدين سند المتعبدين بقية ائمة

۱. نک: طبقات اعلام الشيعة، ۴/۲۱۹-۲۲۰.

یادداشت: «هذا الكتاب الشريف النفيس فى مطالعة افقر الورى و احقر من وطأ الثرى ابى نصر صدر بن ناصر الشريعة منصور بن محمد الحسنى الحسينى الزيدى نسباً...» (باقى زير وصالى رفته است).

جلد: تیماج سبز و قهوه‌ای.

۱۴ × ۲۱ سم. ۷۱ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۲۲۵۹۸)

۱۰۱۸۸

مجموعه

۱. **كلمة التوحيد = التهليلة** (عربی)

(ص ۱-۱۲)

از: شمس‌الدین استرآبادی.

در مباحث متعلق به کلمه توحید در چهار بحث. نام مؤلف در این رساله یاد نشده است.

نک: ذریعه، ۴/۵۱۵ (بدون ذکر نام مؤلف) و ۱۴/۴۱؛

مجلس، ش ۴۵۶۶/۷ (بدون ذکر نام مؤلف).

آغاز: بسملة الحمد لمن تفرد و تعالى ان توحده... و بعد فهذه مباحث متعلقة بكلمة التوحيد....

انجام: ...اتفقوا على قولنا لا اله الا الله.

۲. **ترجمة رسالة الوجود** (کلام-عربی)

(ص ۱۴-۲۵)

از:؟

ترجمه عربی رساله وجود یا وجودیه میر شریف

جرجانی (د: ۸۱۶ هـ) است.

نک: نشریه دانشگاه، ۹/۳۳۵.

آغاز: بسملة الحمد لله المتوحد بوجود الوجود الذى ليس له الى الامكان ظرف... و بعد فان الرسالة المولفة بالعبارة العجمية فى تحقيق المباحث الوجودية....

انجام: ... و لا يلزم كفر احدهما و السلام على من اتبع الهدى و صلى الله... و اصحاب الاتقياء.

الدين جلال النقابة و السيادة و الاجتهاد ابوالعز عبدالله بن شرفشاه بن عربشاه الحسينى الشيرازى من ابناء اعمام العبد الفقير الى الله الغنى صدر بن منصور بن محمد بن منصور بن محمد بن ابراهيم بن اسحاق بن على بن عربشاه المشهور المذكور رحمة الله عليهم اجمعين و جعلهم على النور؟».

۲. **اشراق اللاهوت** (کلام-عربی)

فى شرح الياقوت

(ص ۱-۶۹)

از: ابوعبدالله محمد بن على جرجانى (ق ۵۹).

شرحى است بر کتاب ياقوت ابواسحاق نوبختى (ق ۵۴) با عنوانين «قال-اقول». تاريخ فراغت از تأليف بيست و پنج رمضان ۷۰۴ هـ است.

آغاز: بسملة احمد الله الذى افاض بسجال رحمته مواهب الوجود على قوالب الماهيات... اما بعد فان علم اصول الدين اشرف العلوم باليقين و....

انجام: ...فليحمد الله تعالى على حسن توفيقه... محمد بن على الجرجانى.

۳. **الاجازة** (عربی)

(ص ۷۰)

اجازه سيد جلال‌الدين عبدالله بن شرفشاه شيرازى به حسن بن محمد بن راشد.

از آخر افتادگى دارد.

۴. **الاجازة** (عربی)

(ص ۷۱)

اجازه فاضل مقداد به حسن بن محمد بن راشد.

خط مجموعه: نسخ و تعليق. كاتب: حسن بن

محمد بن راشد. تاريخ كتابت: ۸۱۰ هـ.

نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ آخر تملك هدايت الله بن شيخ محمد حلى جهيمى و نیز این

مجموعه ۱۰۱۸۷: آغاز اشراق اللاهوت فی شرح الباقوت

۳. **الافعال الانسانية؟** (فلسفه - عربی)
 (ص ۲۶-۶۵)
 گویا از ابن سینا؟
 با «مباحث القول فی ماهیة الفعل، اقسام الفعل، اسباب الفعل، جهات الفعل، قوى الفعل... و القول فی الصلاح و الفساد».
 آغاز: بسمله و حسبنا الله و نعم الوکیل اعانک الله على تحصيل الفضائل و جنبک ابواب الرذائل... و وفقت ادام الله تعالى سلامتک على ما شکوت من ازدحام الشبه عليك فی شأن الافعال الانسانية...
 انجام: ...اوجبت عناية متجددة و هی هذه النسخة الاخيرة و الله ولى النصیح... و سلم.
۴. **الحی الفعال (رسالة فی...)** (کلام - عربی)
 (ص ۶۶-۷۴)
 از: سید مرتضی علم الهدی (د: ۴۳۶هـ).
 آغاز: بسمله مسئله فی بیان حقیقة الحی الفعال و ذکر الخلاف فيه و الدلالة على الصحیح فی ذلك للسید المرتضی علم الهدی... قال رحمه الله ذهبت الفلاسفة الى ان الحی الفعال هو النفس...
 انجام: ...و کل ما یأتی منی مع شغل قلبی و تقسیم فکری... لازل للدين عضدا و لاهله کنفا و سندا ان شاء الله تعالى... و نعم الوکیل.
۵. **ارشاد القاصد الى اسنى المقاصد** (چند دانشی - عربی)
 (ص ۷۶-۱۱۷)
 از: محمّد بن ابراهیم بن ساعد انصاری (د: ۷۹۴هـ).
 موسوعه علوم است شامل ۶۰ علم و مسائل مهم هر یک از آنها.
 این نسخه از انجام افتاده است.
 این اثر چاپ شده است.
 نک: کشف الظنون، ۸۴/۱؛ معجم المطبوعات، ۴۶۴؛
- مجلس، ش ۱/۲۷۳۷.
 آغاز: بسمله قال العبد الفقیر... محمّد بن ابراهیم بن ساعد الانصاری الحمد لله الذى خلق الانسان... و بعد فان بنا حاجة الى تکمیل نفوسنا البشرية...
 انجام افتاده: ...و یرى تزویج المسلمات من کفار قومهم الذين کفرهم بالکبائر...
 خط مجموعہ: نستعلیق. کاتب: حیدر بن محمّد بن احمد طبرانی یا طبرانی. تاریخ کتابت: ۹۵۸ و ۹۶۱هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ یادداشت تملک عبدالعزیز بن حسن بن علی حائینی عالمی در چندین جای نسخه دیده می‌شود و نیز تملک محمّدباقر فامی یا فاسی با مهر بیضی «باقر العلوم» در ابتدای نسخه؛ اوراق رطوبت دیده است.
 جلد: تیماج مشکى.
 ۹/۵ × ۱۴ سم. ۱۱۸ ص. ۱۷ س.
 (ثبت ۵۰۴۹۸)
- ۱۰۱۸۹
- مجموعه**
۱. **تفسیر سورة الفاتحة** (تفسیر - عربی)
 (ص ۱-۱۳)
 از: حسن بن عبدالرحیم مراغی (ق ۱۱۳هـ).
 نک: مرعشی، ۳/۷۸ و ۶/۳۳.
 آغاز: بسمله الحمد لله الذى ليس كمثلہ شیء و هو السميع العليم... اما بعد فقد اشار الى بعض الاخوان من اولی البصيرة... ان اشیر الى اشارات السبع المثانی...
 انجام: ...و اعلم انا قد بینا كثيرا من اشارات فاتحة الكتاب و لطائفه و حقائقه فی مسالك الطريقة... فلیرجع من اراد بقية الکلام اليه و الحمد لله... بعون الله تعالى
 سنه ۱۲۸۱.

- ۲. مسالك الطريقة و مدارك الحقيقة** (عرفان-عربی)
(ص ۱۵-۱۰۴)
از: حسن بن عبدالرحيم مراغی (ق ۱۱۳هـ).
در بیان اسرار باطنی و ظاهری طهارت و نماز
مشمول بر مقدمه و دوازده باب و به محمد شاه قاجار
اهدا شده است. فهرست مطالب در مقدمه کتاب ذکر شده
است.
نک: ملی، ۷/ ۴۵؛ مرعشی، ۳/ ۷۸؛ مجلس، ش
۴/ ۴۷۶ سنه.
آغاز: بسملة الحمد لله المجيد المعبود الذي اقرله
بالعبودية...
انجام: ... اللهم سلم ديننا بتوفيق الصلوة و التقى... و
الوصى المرتضى و ألهمنا ذوى النهى.
- ۳. سر الخلقه** (فلسفه-عربی)
(ص ۱۰۵-۱۱۹)
از: حسن بن عبدالرحيم مراغی (ق ۱۱۳هـ).
مؤلف آن را به درخواست نواب مؤيدالدوله نگاشته
است.
نک: مرعشی، ۶/ ۳۱؛ ملی، ۸/ ۲۸۱؛ مجلس، ش
۲/ ۴۷۶ سنه.
آغاز: بسملة الحمد لله الذي لا من شيء كان و
لا من شيء خلق الامكان... اما بعد فقد اشار الى... ان ابين
من سر الخلقه ما يجوز بيانه و اكشف منه ما يمكن
عيانه....
انجام: ... و اتباعه مادام العلم و الامكان و الهياكل و
الاعيان.
- ۴. الفوائد** (فلسفه-عربی)
(ص ۱۲۱-۲۴۱)
از: حسن بن عبدالرحيم مراغی (ق ۱۱۳هـ).
در بیان پاره‌ای از مطالب فلسفی با عناوین «فایده».
- نک: مرعشی، ۶/ ۱۰۳.
آغاز: بسملة الحمد لله الذي خلق الانسان و اودع
فيه العلم و العرفان و الحكمة...
انجام: ... فهو الاول و الآخر و الظاهر و الباطن و هو
بكل شيء محيط.
- ۵. علم الله تعالى** (فلسفه-عربی)
(ص ۲۴۹-۳۷۰)
از: حسن بن عبدالرحيم مراغی (ق ۱۱۳هـ).
در بیان علم قدیم ازلی در چند فصل.
نک: مرعشی، ۹/ ۱۰۷.
آغاز: بسملة الحمد لله الذي هو قبل كلشي بلا قبل
و بعد كلشي بلا بعد... اما بعد فيقول... اني لما رايت ان
طائفة من العلماء الاعلام...
انجام: ... فانه مفتاح العلم و العرفان و مصباح البصيرة
و الايقان و صلى الله على محمد... و المنة و الامتنان.
- ۶. حب علي اصل الجنة...** (عربی)
(مقاله في...)
(ص ۳۷۰-۳۷۲)
گویا از حسن بن عبدالرحيم مراغی (ق ۱۱۳هـ).
آغاز: و اعلم ان حب علي اصل الجنة و علتها في
بغضه اصل النار...
انجام: ... قل ان كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم
الله فافهم تغنم.
- ۷. حدوث اسم الاعظم** (عربی)
(مقاله في...)
(ص ۳۷۲-۳۷۶)
گویا از حسن بن عبدالرحيم مراغی (ق ۱۱۳هـ).
آغاز: اعلم ان ما ورد في حدوث الاسم الاعظم قد
وقع في عبارته اختلاف ما فعلى ما رواه الصدوق ره...
انجام: ... ايا ما تدعوا فله الاسماء الحسنی.

خط مجموعه: نسخ. کاتب: رستم بن بیجن؟
مراغی (نام کاتب در ص ۶۰۴ آمده است).
تاریخ کتابت: ۱۲۸۱، ۱۲۸۴ و ۱۲۸۵ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ برخی حواشی با نشان «منه» دارد. اوراق
به رنگ‌های مختلف و برخی اوراق نانوخته
است. در برگ اول مهر بیضوی عبده الراجی
اسماعیل.
جلد: تیماج مشکی، مجدول.
۱۳×۲۱ سم. ۶۱۴ ص. ۱۶ س. (ثبت ۱۴۹۰۵)

۱۰۱۹۰

مجموعه

۱. التعرف لمذهب التصوف (تصوف-عربی)

(ص ۱-۵۷)

از: ابوبکر محمد بن ابراهیم کلابادی (ق ۵۴).
این اثر چاپ شده است.

نک: کشف الظنون، ۱/ ۴۱۹؛ مشار عربی، ۱۸۹؛
ملک، ۱/ ۱۴۱؛ مرعشی، ۶/ ۱۷۱؛ مجلس، ش ۱۰۳۹۵.
آغاز: بسملة الحمد لله المحتجب بکبریائه عن درک
العیون المتعزز بجلاله و جبروته...
انجام: ... فانه لا يتکلم الا للضرورة و عند السماع
فانه لا یسمع الا عن وجد.

۲. مطالب پراکنده

(ص ۵۷-۵۸)

شامل اشعاری از میرزا لطفی و مطالبی منقول از
رساله القدر شیخ.

۳. زبدة الحقائق (عرفان-عربی)

(ص ۵۸-۱۰۷)

از: عین القضاة همدانی (د: ۵۲۵ هـ).
شامل صد فصل.

۸. میزان العقول و الالباب و...

(ص ۳۷۷-۴۶۸)

از: حسن بن عبدالرحیم مراغی (ق ۱۱۳).
در عینیت واجب الوجود شامل مقدمه و ۱۲ فصل.
نک: مرعشی، ۱۷/ ۲۵۶.
آغاز: بسملة الحمد لله المحمود الذی هو موجود
غیر مفقود مشهود غیر محدود... اما بعد فیقول... انی قد
رایت ان العلماء الاعلام و الفضلاء العظام تکلموا فی
عینیه وجود الواجب مع اعترافهم بان التکلم فی ذات الله
حرام...
انجام: ... و هو یضلهم عن سبیل الله فافهم راشدا
انشاء الله.

۹. الاسرار المكنونة و الانوار المخزونة

(ص ۴۷۳-۶۰۴)

گویا از حسن بن عبدالرحیم مراغی (ق ۱۱۳).
آغاز: بسملة الحمد لله الذی خلق الخلق بالاحتجاب
فالخلق حجب لانفسهم و لولا ذلك لا احترقت سبحات
وجهه...
انجام: ... واتمم لنا انوار معرفتک و ادقنا حلاوة
عفوک و لذة مغفرتک... یا ارحم الراحمین.

۱۰. تسمية الأئمة بام الكتاب (عربی)

(ص ۶۰۵-۶۱۲)

از: حسن بن عبدالرحیم مراغی (ق ۱۱۳).
نک: مرعشی، ۳/ ۸۰.
آغاز: بسملة الحمد لرب الارباب و مسبب الاسباب
الذی هو مبدع المبدء و المآب... انما سمی الامام علیه
السلام بام الكتاب...
انجام: ... و سبب الاسباب ولی الحساب الذی منه...
الانجاب الاطیاب.

آغاز: بسملة الحمد لله القديم العظيم الكريم الرحيم
خالق الارواح و فائق الاصباح و مسخر الرياح...
انجام: ... و حشرنا و اياه مع الذين انعم الله عليهم من
النبيين... و على آله و صحبه اجمعين.

۷. المضمون به على غير اهله (عربی)
(ص ۱۳۶-۱۵۹)

از: ابو حامد محمد بن محمد غزالی (د: ۵۰۵هـ).
در شناخت مبدأ و معاد که به جهت برادرش احمد
غزالی در چهار رکن و هر رکن در چند فصل نگاشته
است.

این اثر چاپ شده است.

نک: کشف الظنون، ۱۷۱۳/۲؛ معجم المطبوعات، ۲/
۱۴۱۴؛ مجلس، ش ۵۲۸۳/۱؛ مرعشی، ۳۵۲/۱۱.
آغاز: بسملة الحمد لله على موجب ما هدانا الى
حمده و وفقنا للقيام لشكره... و هذا علق نفيس مضمون به
على غير اهله فمن صانه عمن...
انجام: ... فان فيه تلويحات و اشارات الى رموز لا
يعرفها الا اهلها و الله سبحانه و تعالى... و نعم الوكيل.

۸. عينية الوجود (عربی)
= شرح حديث من عرف نفسه عرف ربه
= الرسالة الدائرة
(ص ۱۶۰-۱۶۸)

از: اوحدالدين عبدالله بن مسعود بليانی (ق ۷هـ).
شرح عرفانی حديث من عرف نفسه فقد عرف ربه
است.

نک: مرعشی، ۶۲/۱۸؛ مجلس، ش ۵۷۶/۲
طباطبائی؛ ملک، ۶۷/۵.
آغاز: بسملة هذه من كلام سلطان المحققين...

نک: ملک، ۱۴۷/۹؛ کشف الظنون، ۹۵۱/۲.
آغاز: بسملة احمد الله تعالى علم نعم متواصلة ارعى
اطراف النهار رياضها... و بعد فهذه اللمعة موسومة بزبدة
الحقائق...

انجام: ... و على آله و اصحابه الهدى و ينابيع الجود
و الندى الذين هم كالنجوم الزاهرات و ازواجه الطيبات
الطاهرات و هو حسبي... نعم النصير.

۴. اشعار

(ص ۱۰۷)

اشعاری از عين القضاة همدانی و ديگران به عربی و
فارسی.

۵. النصوص

(عرفان-عربی)

في تحقيق الطور المخصوص

(ص ۱۰۸-۱۱۹)

از: صدرالدين محمد بن اسحاق قونوی (د: ۶۷۳هـ).
این اثر به سال ۱۳۱۵ هـ ش به چاپ رسیده است.
نک: کشف الظنون، ۱۹۵۶/۲؛ مجلس، ش ۴۸۴۰/۱؛
مرعشی، ۳۲۴/۱۲؛ ملی، ۱۴۹/۱۰.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى ايان بمستقرات الهمم
مراتب علم اليقين...

انجام: ... و يعول فى كشف كل معضلة عليه و السلام
معاد عليه و رحمه الله و حسبنا الله و نعم الوكيل.

۶. رسالة الحلل = ماهية القلب (عرفان-عربی)
(ص ۱۱۹-۱۳۵)

از: محیی‌الدین محمد بن علی بن عربی (د: ۶۳۸هـ).
پاسخ پرسشی است درباره ماهیت قلب. مؤلف در
آغاز چهل و یک حله را بر شمرده و بعد از آن سه حجاب
معنوی را ذکر کرده و درباره حقیقت قلب و انوار آن
بحث می‌کند.

نک: مرعشی، ۱۳۲/۲۲؛ مؤلفات ابن عربی، ۳۳۳.

۱. تألیف عثمان یحیی، تحقیق و تقدیم احمد محمد
الطیب.

- الحمد لله الذی لم یکن قبل وحدانیته قبل الا....
انجام: ... و اما من له نظر فلا تفاوت بینهما بل
الجمیع سواء عنده... خیری الوری و آله.
۹. رسائل اخوان الصفا (مقالات من...) (عربی)
(ص ۱۶۹)
۱۰. اثبات العقول
= اثبات الواجب
(ص ۱۷۰-۱۷۱)
از: شیخ‌الرئیس ابن سینا (د: ۴۲۷هـ).
در این نسخه به نام الرسالة العرشیه یاد شده است.
نک: ذریعه، ۹/۱۱؛ دانشگاه، ۳/۱۱۲ و ۸۰؛
سپهسالار، ۳۱۶/۵.
آغاز: بسمله کل شیء فی عالم الکون و الفساد مما
لم یکن فکان قبل الکون ممکن الوجود....
انجام: ... و الحمد لله و الصلوة علی جمیع النفوس
الطاهرات... و آله الطاهرين.
۱۱. الرد علی رسالة الزوراء
(ص ۱۷۲-۱۸۳)
از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (د: ۹۴۸هـ).
ردی است بر رساله زوراء جلال‌الدین دوانی.
نک: ذریعه، ۱۰/۱۹۸؛ مجلس، ش ۲/۱۸۲۱؛
دانشگاه، ۱/۲۴۴۰.
آغاز: بسمله اعوذ بالله من الشیطان الرجیم...
نسالک اللهم التجرید من غواشی الجلال و التفرید عن
وساوس شیاطین الخیال....
انجام: ... وانکر انکارا و اضطر اضطرارا و اصر اصرارا...
۱۲. حکمة العین (مقاله من...) (فلسفه-عربی)
(ص ۱۸۳-۱۸۵)
آغاز: اعلم ان العقلاء اختلفوا فی الوجود الذهنی
- فأشبهه الحکماء و نفاه المتکلمون....
خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم، کاتب
رساله اول روح‌الله بن شمس‌الدین محمد
همدانی، تاریخ کتابت: ۱۰۱۷هـ در شیراز، رساله
سوم شوال ۱۰۱۴هـ در شیراز (از روی نسخه
مورخ ۶۳۳هـ)، رساله هفتم گویا ۱۰۱۹هـ در
شیراز، رساله یازدهم ۱۰۱۴هـ.
عناوین و نشانی‌ها مشککی و شنگرف؛ در حاشیه
تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی دارد. در برگ اول و
آخر نسخه یادداشت تملک عطاء‌الله؛ در برگ
اول فهرست مجموعه تحریر شده است.
جلد: تیماج.
۹/۵ × ۲۰ سم. ۱۸۵ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۶۲۱۴۸)
- ۱۰۱۹۱
- مجموعه
۱. شرح العقائد العضدیه
(کلام-عربی)
(ص ۱-۵۶)
از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸هـ).
شرحی است بر العقائد العضدیه قاضی عضد‌الدین
ایچی (د: ۷۵۶هـ). این اثر چاپ شده است.
نک: کشف الظنون، ۲/۱۱۴۴؛ ذریعه، ۱۳/۷۳۰؛
مشار عربی، ۵۵۵.
آغاز: بسمله یا من وفقنا لتحقيق العقائد الاسلامیه...
و بعد فیقول... ان العقائد العضدیه....
انجام: ... و تب علینا انک... فرغ مؤلفه... العلوم و
الفنون.
۲. الحاشیه علی شرح
العقائد العضدیه
(کلام-عربی)
از: یوسف بن محمد جان قره‌باغی محمدشاهی (ق)
(۱۱۱هـ).

انجام: ... و هو مصادرة على المطلوب قال الشيخ.
انجامه: الى ههنا كان بذل المستمسك بحبل الله
المتين محمد بن الحسن الاصفهاني المدعو بهاءالدين
مجهوده في عرض هذه النسخة من اولها الى هنا على
اصلها الذي كان بخط الشيخ الجليل ناصر بن ابراهيم
البويهى رضوان الله عليه و قد انتسخه من اصل النسخ و
امها التي كانت بخط مصنفها العلامة اكرم الله مقامه و
قابلها بها مقابلة تامة و لكن كانت مع ذلك تشتمل على
اغلاط و اوهام فاصلحت ما امكن اصلاحها و بقى بعضها
فى بهيم الابهام و اتفق الفراغ فى شوال من سنة الف
واحدى و تسعين.

خط: نستعليق. كاتب: بهاءالدين محمد بن حسن
اصفهانى. تاريخ كتابت: ۱۰۹۱ هـ. با يك واسطه
از نسخه مؤلف؛ در حاشيه تصحيح شده؛ چند
برگ اول و آخر نانوشته است.
در برگ اول يادداشت تملكى است كه نام مالك
را پاك کرده‌اند و نيز اين يادداشت ديده مى‌شود:
«امانت ميرزا عبدالله ولد ميرزا بهاءالدين».
جلد: تيماج قرمز، با عطف قهوه‌اي، طبله دار.
۱۷/۵ × ۲۳/۵ سم. ۳۲۹ گ. ۲۵ س.

(ثبت ۲۲۳۶۲)

۱۰۱۹۳

مجموعه

۱. اصول دين (عقاید-فارسی)
(ص ۱-۴۳)
از: محمدباقر بن محمدنقی موسوی شفتی (د):
۱۲۶۰ هـ).
در اصول پنجگانه شيعه.
نک: الهيأت تهران، ۱۲/۱؛ فهرستواره، ۹۹/۹.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى اودع فينا العقل الذى
يقضى بان معرفته... و بعد خادم شريعت... كه اعظم
طاعات و اس سعادات....

حاشيه‌اي است بر شرح عقائد عضدى دواني كه در
خانقاه حسينييه سمرقند و گويابا سال ۱۰۰۹ هـ به انجام
رسانده است.

نک: كشف الظنون، ۲/ ۱۱۴۴؛ ذريعه، ۶/ ۱۲۶؛
مجلس، ش ۹۲ با عنوان خانقاهي؛ فيضيه، ۲/ ۱۲۰.
آغاز: بسملة كيف لا احمد و كيف احمد لمن لم
يخزنا بما عصينا... و بعد فيقول... لما كان علم الكلام علما
باحثا....

انجام: ... هذا اول ما صنفته على آخر ما صنفته
العلامة الدواني. انتهى التأليف... ربيع الاول سنة ۱۰۰۹.
خط مجموعه: نستعليق. كاتب: محمد يوسف بن
سلطان حرم... (آخر رساله دوم). تاريخ كتابت:
۱۰۴۳ هـ.

در حاشيه تصحيح شده؛ حاشيه‌نويسى دارد.
اوراق رطوبت ديده است. اكثر كلمات بي نقطه
است. در برگ اول و دوم و آخر يادداشت‌هاى
پراكنده ديده مى‌شود.
جلد: تيماج جگرى.
۱۲ × ۱۹ سم. ۱۶۰ گ. ۱۷ س. (ثبت ۶۲۱۸۴)

۱۰۱۹۲

نهاية المرام فى علم الكلام (كلام-عربی)
از: علامه حلی، حسن بن يوسف بن مطهر (د):
۷۲۶ هـ).

در مباحث كلامى مشتمل بر مقدمه و چند قاعده.
اين نسخه شامل سه جزء است كه جزء سوم ناتمام مانده.
مؤلف آن را در ۷۱۲ هـ در سلطانيه تحرير کرده است. اين
اثر به تحقيق فاضل عرفان در سال ۱۴۱۹ هـ توسط
مؤسسه الامام الصادق (ع) قم چاپ شده است.
نک: ذريعه، ۲۴/ ۴۰۷؛ مرعشى، ۱/ ۲۸۰؛ مكتبة
العلامة، ۲۰۸.
آغاز: بسملة الحمد لله القديم الازل الدائم الابدی
الفرد الصمد الواحد....

آغاز: بسمله سپاس و ستایش قادری را که جوهر
 علوی نورانی را بر مرکب طینی ظلمانی در سیر و حرکت
 به سوی کمالات ...

انجام:

شود قشربت هر مغز پیدا

چو مغز مغز نورت شد هویدا

۲. شرح قصیده شهاب‌الدین (عربی)

احمد بن بنت الملیق

(ص ۱۸۷-۲۴۲)

از: احمد بن ابراهیم بن علان مکی صدیقی (د):

۱۰۳۳هـ.

نک: هدیه العارفین، ۱۵۶/۵.

آغاز: بسمله و لا حول و لا قوة الا بالله... من ذاق
 طعم شراب القوم یدریه و من دراه غدا بالروح یشربه ای
 من تحلی باخلاق القوم ...

انجام: ... و هذا آخر ما تیسر من الكتاب علی هذه
 المنظومة... و العلی العظیم. تم الكتاب... رب العالمین.

۳. عنوان التوفیق فی آداب الطریق (عربی)

(ص ۲۴۵-۲۵۶)

از: تاج‌الدین احمد بن محمد بن عبدالکریم بن

عطاء الله اسکندری (د: ۷۰۹هـ).

شرح قصیده ابومدین شعیب مغربی (۵۹۴هـ).

این اثر به تحقیق صفوة السقا در ۱۳۸۲هـ به چاپ
 رسیده است.

دیباچه در این نسخه با چاپی متفاوت است.

آغاز: هو بسمله الحمد لله رب العالمین و الصلوة و
 السلام... اما بعد فقد قال صلی الله علیه و سلم یشتر
 المرء علی دین خلیله... قال... ابومدین رضی الله عنه ما
 لذة العیش ...

انجام: ... فنحن معترفون بالعجز و التقصیر عن
 حقائقها و انما الاعمال بالنیات.

انجام: ... لکن خداوند عالم جل شانہ مقرر ساخت
 آنرا در جایی که صلاح دانست.

۲. اصول دین

(ص ۴۵-۷۱)

از: ابوالقاسم بن محمد حسن گیلانی (د: ۱۲۳۱هـ).

در بیان اصول دین و اصول مذهب مشتمل بر مقدمه
 و پنج باب.

نک: ذریعه، ۱۸۲/۲؛ مشار، ۳۶۸/۱؛ مجلس، ش

۵۴۰۷؛ فهرستواره، ۹۹/۹.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد چنین

گوید اقل عباد الله... که این چند کلمه‌ای است در اصول
 دین ...

انجام: ... اعاذنا الله و ایاکم من النار... مرافقة
 الابرار.

خط مجموعه: نسخ. کاتب: محمد حسین که به
 خواهش آخوند ملا رجبعلی تحریر شده. تاریخ
 کتابت: ۱۲۵۶هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف: درگ ۱ و گ ۴۵ دو

مهر بیضوی به سجع‌های «یا الله المحمود فی کل

افعاله» و «عبده الراجی محمود بن رجبعلی» و مهر

مربعی «یا محمود» دیده می‌شود.

جلد: تیماج مشککی.

۱۴ × ۲۰ سم. گ. ۷۱. ۱۷-۲۰ سم.

(ثبت ۷۸۹۱۰)

۱۰۱۹۴

مجموعه

۱. کتابی در عرفان؟

(عرفان-فارسی)

(ص ۱-۱۸۲)

از:؟

در آغاز نسخه به شنگرف نوشته شده: «نسخه در

تعمیم حاجت ممکنات».

- ۴. الحکایات** (عربی)
(ص ۲۵۷-۲۶۷)
آغاز: حکى انه كان لهارون الرشيد ولد قد بلغ من العمر ستة عشر....
- ۵. وحدة الوجود** (فلسفه - عربی)
(ص ۲۶۹-۲۷۵)
از: حسین بن ابراهیم تنکابنی (ق ۱۱۲ هـ).
نک: ذریعه، ۵۵/۲۵؛ دانشگاه، ۵۱۷/۳؛ سپهسالار، ۷۴۸/۵؛ ملک، ۹۷/۵؛ مجلس، ش ۱۹۵۳/۲.
آغاز: بسمله و به ثقتی و باسمه قام کل شیء الحمد لله الذی هو نور سماوات العقول....
انجام: ... و هو ولی دار السرور... تم الکلام... برحمتک یا ارحم الراحمین.
- ۶. افادات آقا حسین** (فلسفه - عربی)
(ص ۲۷۶-۲۷۷)
آغاز: بسمله اعلم انه بعد ما ثبت ان الواجب تعالی شأنه یوجد الممكنات قاطبة بالقصد و الارادة....
انجام: ... اندفع الاشکال بحذافیره و منه التوفیق و الهدایة.
- ۷. اشعار** (فارسی)
(ص ۲۸۴)
از: اوحدالدین کرمانی، داعی، اثیرالدین اخیسکتی، صائب.
- ۸. الرسالة الزوراء** (فلسفه - عربی)
(ص ۲۸۵-۲۹۰)
از: جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
آغاز: بسمله الحمد لذاته لولیه بذاته... و بعد فهذه نبذة من الحقائق بل زبدة....
- ۹. گوهر مراد ملا عبدالرزاق لاهیجی (گفتاری از...)** (فلسفه - فارسی)
(ص ۲۹۴-۲۹۵)
آغاز: از گوهر مراد... از باب سیوم از مقالہ دوم در بیان کیفیت صدور معلوم از علت....
- ۱۰. گفتاری از میرداماد** (فلسفه - عربی)
(ص ۲۹۶)
آغاز: فهذا ما رمنا روايته و انا نحن قد تلونا علی اسماع المتعلمین... لاسیما کتابنا التصحیحات و التقویمات الموسوم بتقویم الایمان....
خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم، کاتب رساله سوم محمد سعید بن فتحی بیک خوانساری، تاریخ کتابت: ۱۰۸۹ هـ.
رساله هشتم محمد رضا بن جمال بهبهانی، ۲۲ صفر ۱۰۹۱ هـ در بقعه خواجه حافظ شیرازی.
جلد: تیماج زیتونی، جدول، ترنج با سر، نقش گل و بوته خاکستری.
۱۲/۵ × ۲۱/۵ سم. ۲۹۶ ص. سطور مختلف. (ثبت ۱۲۲۴۸)
- ۱۰۱۹۵**
- احقاق الحق و ازهاق الباطل** (کلام - عربی)
از: قاضی نورالله بن محمد شریف شوشتری (د: ۱۰۱۹ هـ).
رد بر کتاب ابطال نهج الباطل فضل الله خنجی (ق ۱۰ هـ) که در رد نهج الحق و کشف الصدق علامه حلی (د: ۷۲۶ هـ) نگاشته. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱/ ۲۹۰؛ مشار عربی، ۲۶؛ مجلس، ش ۵۶۰۶؛ مرعشی، ۲/ ۲۱ و...
آغاز: بسمله الحمد لله الذی جعل مقام الشیعة الحق علیا...
خط: تحریری. کاتب: محمد ربیع بن برخوردار

حواشی که برخی گویا از خود صابن‌الدین است و برخی از شرف‌الدین علی یزدی، در میانه آمده که «نسخه به محمد بن علی بن محمد ترکه رسیده است...».
 نک: فرهنگ ایران‌زمین، ج ۱۴، ص ۳۰۷-۳۱۲.
 اما رساله‌های این مجموعه:

۱. **اختصاص الخواص** (علوم غریبه-عربی)
فی علم الجفر (بندی از...)

از: صیوری.
 آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... قال الصبوری فی کتابه... کان حکماء القدماء فی دورهم...
 (عربی)

۲. **نامه نصیرالدین طوسی**
به صدرالدین قونوی

در باره این سخن صوفیه که: «التوحید اسقاط الاضافات».

۳. **مکتوب سید حسین اخلاطی** (عربی)
 (ص ۱)

آغاز: الحمد لله الذی بالتقوی تقوی عن الهبوط الی مهاوی اللغات...
 (عربی)

۴. **شرح نظم الدر**
 (ص ۲-۵۱)

از: صائب‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۸۳۵هـ).

شرح قصیده تائیه کبرای ابن فارض است. این نسخه در زمان حیات مؤلف و به تاریخ ۸۲۸هـ کتابت شده. دارای حواشی است که برخی از خود مؤلف و برخی با امضای نوری (شاید ملا علی نوری) تحریر شده است.

۱. در انتهای این رساله مهر وی با سجع «عبده علی نوری ۱۱۹۶» دیده می‌شود.

اصفهان‌المشهور بالرئیس. تاریخ کتابت: ۱۴ شعبان ۱۰۹۹هـ مقابله شده توسط ابن حاجی غلام علی محمد مقیم در ۱۸ جمادی الآخر ۱۱۰۲هـ.

با نشانه بلاغ؛ عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی دارد؛ در برگ اول یادداشت‌های تملک از محمد جواد عراقی ۱۳۵۹هـ و حاج میرزا احمد کتابفروش فرومند ۱۳۱۵هـ و... بن محمدباقر حسینی اصفهانی و محمد قاسم جرفادقانی تهرانی ۱۳۵۵هـ؛ در پایان انجامه مهر بیضوی به سجع گویا «محمد باقر بن محمد اسماعیل حسینی ۱۱۸۵».

جلد: تیماج قرمز با عطف قهوه‌ای، طبله دار. قطع: رحلی. ۲۴×۳۵سم. ۴۳۵گ. ۳۱س.
 (ثبت ۲۸۴۸۶)

۱۰۱۹۶

مجموعه

مرحوم دانش‌پژوه طی مقاله‌ای با عنوان مجموعه رسائل خجندی اجمالی از رساله‌های این مجموعه را معرفی کرده است. از جمله می‌نویسد: «این مجموعه به خط نسخ است با عنوان و نشان شنگرف، قطور به اندازه وزیری، در کاغذ سمرقندی، جلد تیماج قهوه‌ای. محمد حسین حسینی در تبریز به سال ۱۰۱۶هـ این نسخه را داشته بود (آغاز نسخه). کلب حسین بن کلب علی مستطیب در ع ۱۰۸/۳/۱ آنرا خوانده و یادداشت دیگری هم از او مورخ دهه نخستین ع/۱۰۸۳ در آن هست (میانه نسخه). شعر فارسی عبدالغنی حسینی افطسی ۱۰۱۶ (به خط او) و شعر فارسی مورخ ۱۰۴۱هـ در آغاز آن دیده می‌شود با تاریخ تولدی مورخ ۸۹۲هـ، فهرست رساله‌ها در صفحه عنوان و پس از آن فهرست مطالب مفصل نوشته شده است. نسخه پراست از

- این اثر به تصحیح اکرم جودی نعمتی سال ۱۳۸۴ هـ چاپ شده و از این نسخه به عنوان اساس و اقدم نسخ استفاده کرده است.
نک: کشف الظنون، ۱/ ۲۶۵؛ سهسالار، ۵/ ۱۵۹؛ مجلس، ش ۲۱۰۹؛ فهرستواره، ۷/ ۵۷.
آغاز: بسمله حمد بی حد خدای را که نهال بوذ و نابوذ از ریاض اراضی ....
انجام: ... موضح و مبین این عقد نامدارست در رابع عشر ذی حجه ست و ثمانمائه شد.
- ۵. شرح نظم الدر** (عرفان - عربی)
(ص ۱ حاشیه - ۵۱ حاشیه)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵ هـ.
شرح عربی قصیده تأیبه که در این نسخه به صورت تعلیقاتی در حاشیه شرح فارسی آن و به تاریخ ۸۱۴ هـ تحریر شده است.
نک: ذریعه، ۱۴/ ۱۰۹ بدون ذکر نام مؤلف.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی نظم عقود اجمال فی منثورات ....
انجام: ... و الحمد لله الذی بنعمته تتم الصالحات نجز تعلیق هذه الاشارات الرموزة... الطیبین الطاهرین.
- ۶. المفاحص** (عربی)
(ص ۵۲ - ۱۱۹)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵ هـ.
در علم حروف و اعداد در یک مقدمه و در هفت فحص سپس چهار صحیفه که در اول شعبان ۸۲۳ هـ به انجام رسانده و در چهارم شعبان ۸۲۸ هـ مطالب دیگری بر آن افزوده است. در آغاز و میان و انجام خط مؤلف دیده می‌شود. این نسخه و حواشی آن به خط امیرشرف الدین علی یزدی است.
- آغاز: بسمله الحمد لله الذی اعد عدیبه عباده لفهم کمال مراده ....
انجام: ... و کل میسر لما خلق له... عصمنا الله تعالی عن ذلك بحرمة... وقع الفراغ لسنة ۸۲۳ و قد اتفق المراجعة اليه و استلحاق شیء... سنة ۸۲۸.
- ۷. شرح حدیث عماء** (فارسی)
(ص ۱۱۹)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵ هـ.
شرح حدیث نبوی (ص) که به حدیث عماء مشهور است.
ضمن چهارده رساله فارسی به تصحیح دکتر بهبهانی و دیباجی چاپ شده است.
نک: مرعشی، ۸/ ۲۲۹؛ فهرستواره، ۷/ ۵۳۹.
آغاز: بسمله سئل رسول الله (ص) این کان ربنا قبل ان یخلق الخلق فقال (ص): کان فی عماء ما فوقه هواء...
انجام: ... یک نکت از این دفتر گفتیم و همین باشد... و آله اجمعین.
- ۸. المنزلة علی الحضرة الختمية...** (عربی)
(ص ۱۲۰)
گویا از صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵ هـ.
آغاز: المنزلة علی الحضرة الختمية الکمالية الآتية بجوامع الکلم علیه الصلوة و من ذلك ما...
انجام: لکان اکمل و اتم تم فی ۳ من ذی الحجه حجه ۸۲۷ و السلام.
- ۹. الاربعينية** (عربی)
(ص ۱۲۰ - ۱۲۱)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵ هـ.

- ۱۴. رساله نقطه** (فارسی)
(ص ۱۲۴-۱۲۶)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
نک: ذریعه، ۲۴ / ۲۹۲؛ دانشگاه، ۶ / ۲۲۴۷؛
مرعشی، ۲۳۲ / ۸؛ فهرستواره، ۸ / ۱۰۴۴.
آغاز: بسمله الحمد لله مفیض الحکم... دی یک
ناگاه از عراق وفاق و سرحد...
انجام: ... ز قند سخن پخت حلوا کمال ... چون
آمدست.
- ۱۵. الرسالة الانزالية** (عربی)
(ص ۱۲۶-۱۲۸)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
در بیان معنای انزال کتاب الهی.
به کوشش دکتر سید علی موسوی بهبهانی در
مجموعه سخنرانی‌ها و مقاله‌ها درباره فلسفه و عرفان
اسلامی چاپ شده است.
آغاز: بسمله بعد حمد الله المنزل علی عبده الكتاب
المنطوی بیینات آیاته ....
انجام: ... و انما ذکرنا هذا القدر تحریکا للفظن...
محمد صلی الله علیه و سلم.
- ۱۶. خواص علم صرف** (فارسی)
(ص ۱۲۹)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
نک: مرعشی، ۸ / ۲۲۸.
آغاز: بسمله از فحواى فرموده ان من شیء الا یسیح
بحمدہ فهم می‌شود دیده وران شاهراه هوشمندی ....
انجام: ... اللهم صل علیه و علی آله کلما ذکره
الذاکرون... تسلیما کثیرا.
- مختصری در شرح حدیث نبوی (ص): من حفظ علی
امتی اربعین حدیثا...
آغاز: بسمله بعد حمد الله... اذ قد هدانی قاید
التوفیق الربانی...
انجام: ... ان الزمان قد استدار... و الله اعلم بالصواب.
- ۱۰. اشعار** (فارسی و عربی)
(ص ۱۲۱)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
- ۱۱. شرح حدیث نبوی (ص)** (فارسی)
(ص ۱۲۲)
گویا از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی
(د): (هـ. ۸۳۵).
در شرح حدیث نبوی (ص): اما بعد فان خیر الحدیث
کتاب الله...
- ۱۲. نامه‌ها** (فارسی)
(ص ۱۲۲)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
شامل نامه‌ها به امیر علاء‌الدین و خواجه محمد پسر
خواجه شیخ کجج، و نیز علاء‌الدین گیلانی.
- ۱۳. البائیة** (عربی)
(ص ۱۲۲-۱۲۴)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
در بیان علت تقدم حرف باء در قرآن کریم.
نک: سهسالار، ۳ / ۲۳۱.
آغاز: بسمله بعد حمد الله رب البریه و باری...
انجام: ... هذا آخر ما اردنا ایراده... من ختم... والسلام.

- ۱۷. اسرار الصلوة** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۲۹-۱۳۹)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
در اسرار باطنی طهارت و صلاة در یک مقدمه و دو باب، تألیف در ۲۱ جمادی الآخر ۸۲۰ هـ در هرات. در چهارده رساله فارسی صائن‌الدین چاپ شده است.
نک: مرعی، ۸ / ۲۳۴، ۲۴ / ۵۶؛ دانشگاه، ۱۶ / ۱۰۹؛ فهرستواره، ۷ / ۶۴.
آغاز: بسمله شکر و سپاس پروردگاری را که شاهراده بندگی بارگاه جلالش ....
انجام: ... اللهم صل علیه و علی آله کلما ذکره... و قد وقع الفراغ... لسنة ۸۲۰ ببلدة هرات.
- ۱۸. نامه** (فارسی)
(ص ۱۳۹)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
به امیرزاده بایسنغر در هرات نوشته است.
- ۱۹. الرسالة المحمدية** (عربی)
(ص ۱۳۹-۱۴۵)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
در آثار و خواص کلمة «محمد».
نک: سیهسالار، ۵ / ۵۲۲.
آغاز: بسمله حمدا لمن اشرق لنا من مطالع تحمیده ما يدلنا علی معرفة ....
انجام: ... و نختم الکلام بمعنی الختم محمدین لله... و الحمد لله رب العالمین.
- ۲۰. اطوار ثلاثه** (فارسی)
(ص ۱۴۵-۱۴۸)
- ۲۱. نامه‌ها** (فارسی)
(ص ۱۴۸)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
به سید نعمة الله از اصفهان به یزد و از زبان امیر اسکندر و نیز دو مکتوب او به استدعای امیر نعمة الله از قبل او به امیرزاده شاهرخ.
- ۲۲. ضوء اللمعات** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۴۸-۱۵۳)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
(هـ. ۸۳۵).
در شرح لمعات عراقی در ۲۸ لمعه که در ۸۱۵ هـ نگارش یافته است.
در چهارده رساله فارسی صائن‌الدین چاپ شده است.
نک: مشترک، ۳ / ۱۸۴۳؛ دانشگاه، ۱۶ / ۱۰۹؛ فهرستواره، ۷ / ۶۳۱.
آغاز: بسمله سپاس و ستایش پروردگاری را که پرتوی از لمعات جلالش ....

- انجام: ... تم ضوء اللمعات بالتماس الطلبة... فی شهر سنه ۸۱۵.
- نامہ به «شرفا»، شرف‌الدین علی یزدی و به امیر فیروز شاه.
- ۸۳۵هـ.
۲۳. نامه (فارسی)
(ص ۱۵۳)
نامه قاضی زاده رومی به صائن‌الدین.
۲۴. رساله حروف (عرفان-فارسی)
(ص ۱۵۴-۱۵۷)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
- اثری عرفانی در حروف شامل یک مقدمه، سه اصل و یک تذیب. تألیف ۱۰ رمضان ۸۱۷هـ در شیراز.
نک: مرعشی، ۸/ ۲۳۳ و ۱۲/ ۲۳۴؛ فهرستواره، ۷/ ۲۹۸.
- آغاز: بسمله سپاس و ستایش پروردگاری را که ظروف حروف و کلمات مستقر جواهر....
انجام: ... اتفاق تحریر هذه الرسالة فی يوم... و علی نبیه النبیه.
۲۵. رساله انجام (فارسی)
(ص ۱۵۸-۱۶۰)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
- آغاز: بسمله بعد از حمد بی حد خدایی را که در سرحد بدایت بحکم آفریدگاری....
انجام: گر شراب اینست که جام تو ما را مست کرد
باده مستانرا فریبی می‌دهد همچون سراب.
۲۶. نامه‌ها (فارسی)
(ص ۱۶۰)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
۲۷. رساله شق قمر و بیان ساعت (فارسی)
(ص ۱۶۰-۱۶۲)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
- درباره آیت «اقتربت الساعة و انشق القمر».
نک: مرعشی، ۸/ ۲۳۴؛ سپهسالار، ۵/ ۲۵۴؛ مجلس، ش ۱۳۷/ ۵۱۳۸؛ فهرستواره، ۶/ ۱۸۶.
- آغاز: بسمله الحمد لله ولیه و الصلوة علی محمد نبیه روزی از روزها که به یاری دولت و اقبال....
انجام: ... که خدام ایشان را معلومست و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطیبین و عترته الطاهرین و الحمد لله رب العالمین.
۲۸. مناظره بزم و رزم (فارسی)
(ص ۱۶۲-۱۶۵)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
- نک: ذریعه، ۲۲/ ۲۹۳؛ مرعشی، ۸/ ۲۲۶ و ۱۱/ ۳۵۳؛ فهرستواره، ۸/ ۹۸۸.
- آغاز: بسمله حمد بی حد پادشاهی را که پرتو تیغ قهرمان جلالش که برکشیده....
انجام: ... تا آثار و خواص آن بسروف ایشان واصل گردد ان شاء الله وحده... اجمعین.
۲۹. رساله اعتقاد (فارسی)
(ص ۱۶۵-۱۷۲)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.

- نک: فهرستواره، ۹۹/۷.
- آغاز: بسمله حمد بی حد و سپاس بی قیاس مالک الملکی را که پویندگان جهان نمایش .... انجام: ... خدا توفیق دهد ما را و شما را تا از کار مهم خویش غافل نشویم و السلام.
- از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).
- این اثر را مؤلف در دفاع از خود در برابر تهمت دشمنان به امیرزاده شاهرخ میرزا نوشته است در دو اصل. در چهارده رساله فارسی صائن‌الدین چاپ شده است.
- نک: ذریعه، ۲۴/۲۴؛ فهرستواره، ۳/۳۳۲۵.
- آغاز: بسمله سپاس شایسته و ستایش بایسته سزاوار نثار پروردگاری که بندگان خود را ... انجام: ... روانت ز اندیشه آزاد باذ بحق محمد و آله ... اجمعین.
- ۳۰. اعتقادنامه** (فارسی)
(ص ۱۷۱ حاشیه)
- از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).
- آغاز: بسمله بعد حمدالله... اعتقاد این فقیر بعید از آنچه ائمه سنت و جماعت ...
- ۳۱. نامه** (فارسی)
(ص ۱۷۲)
- از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).
- به امیرزاده بایسنغر.
- ۳۲. سؤال الملوک** (فارسی)
(ص ۱۷۲-۱۷۹)
- از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).
- در باب حروف که به نام امیرزاده بایسنغر نگاشته است.
- نک: مشترک، ۳/۱۵۶۷؛ فهرستواره، ۷/۴۹۹.
- آغاز: بسمله و به استعین حمد بی نهایت حضرت باری را که عین بصیرت آدمی .... انجام: ... بحرمه محمد و آله الطیبین و صلی الله علیه و علی آله اجمعین و سلم تسلیما.
- از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).
- ۳۳. نفثة المصدور اول** (فارسی)
(ص ۱۷۹-۱۸۳)
- ۳۴. اصطلاحات صوفیان** (عرفان-عربی)
(ص ۱۸۴-۱۸۸)
- از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).
- برخی اصطلاحات تصوف است به ترتیب حروف ابجد.
- آغاز: بسمله. باب الالف اعلم ان لكل مرتبة من مراتب الوجود ازلا و ابدا فان لظهور .... انجام: ... ضرورة ان نهاية الكمال لا يكون متعددا و صلی الله... و سلم تسلیما.
- ۳۵. نامه** (فارسی)
(ص ۱۸۸)
- از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).
- به خواجه ظهیرالدین محمد.
- ۳۶. مهر نبوت** (عربی)
(ص ۱۸۹)
- از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).

شرح ده بیت از اشعار ابن عربی. در چهارده رساله فارسی صائن‌الدین چاپ شده است.
 آغاز: بسمله بعد از حمد و سپاس خدای و درود بر مهتر رهنمای محمد مصطفی... درین وقت عزیزی...
 انجام: ... این بود ترجمه و مودای ظاهر این ده بیت و لله الحمد... و احبائه.

۴۰. نفثة المصدور ثانی (فارسی)

(ص ۲۲۶-۲۳۰)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).

این رساله در چهارده رساله فارسی صائن‌الدین چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۴/۲۴۴؛ فهرستواره، ۳/۲۳۲۵.
 آغاز: بسمله بعد از تقدیم اساس سپاس بر یزدان پاک...
 انجام:

ز خرمی چمن ملک تو چنان باذا
 کزو زیاده بوذ بارور گلستانش

۴۱. شرح فصوص الحکم (عرفان-عربی)

(ص ۲۳۱-۳۳۰)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).

این شرح در بیست صفر ۸۱۷هـ به پایان رسیده و مؤلف در ۱۹ ذی حجه ۸۱۷هـ در فارس آنرا تصحیح و تنقیح کرده است. در پایان این نسخه یادداشتی است گویا از مؤلف مبنی بر قرائت شمس‌الدین محمد مازیار و سماع شرف‌الدین علی یزدی در رجب ۸۲۰هـ در هرات و نیز یادداشتی است از مؤلف در اواخر صفر ۸۳۲ مبنی بر مقابله نسخه که کاتب در محضر وی قرائت کرده است.
 آغاز: بسمله الحمد لله مفصل الآیات فی صحایف قوالب قلوب کمل الکلم....

نک: ذریعه، ۲۳/۲۹۶؛ فهرستواره، ۸/۱۰۰۶.
 آغاز: بسمله بعد حمد الله تعالی ملهم الخیر... اعلم ان الوصول الی مداخل مرموزات الانبیاء...
 انجام: ... فلنقبض عنان القلم همنا و نصلی عن من ظهر بخته... و السلم.

۳۷. التمهید (عرفان-عربی)

فی شرح قواعد التوحید

(ص ۱۸۹-۲۲۲)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).

در شرح قواعد التوحید جدش صدرالدین ابوحامد محمد که در ۸۳۰هـ و در شیراز به پایان رسیده است. در چند نوبت چاپ شده است.
 آغاز: بسمله و به نستعین اللهم اهدنا من عندک و افض علینا من فضلک و انشر علینا...
 انجام: ... فلنتکف بهذا القدر فی هذه التعليقات حامدین... الطیبین.

۳۸. حاشیة الکشاف (تفسیر-عربی)

(ص ۲۲۳-۲۲۴)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).

آغاز: بسمله. الحمد لله القادر الذی انزل القرآن علی عبده بنظامه قدیما المقتدر الذی... اما بعد لما صادف ما علق علی الکشاف...
 انجام: ... و تخلصت عن مزالک التمحلات البعیده و فنون الاعتساف تم.

۳۹. شرح ابیاتی از ابن عربی (عرفان-فارسی)

(ص ۲۲۵-۲۲۶)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د: ۵۸۳۵هـ).

- انجام: ... و نجز التعليقات عليه في يوم الجمعة... و السلم و المراجعة لتصحيحه...
- از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
- در تفسیر آیه «ثمانية ازواج من الضأن اثنتين و المعز اثنتين... الخ» (سورة انعام، آیه ۱۴۳) در دو مقاله و در ۶ ذی قعدة ۸۳۱ در کنار دریای خزر به اتمام رسیده است. این رساله به تصحیح نجیب مایل هروی در کیهان اندیشه ش ۱۷ و ۱۸ چاپ شده است.
- نک: مرعشی، ۲۳۶/۸؛ ذریعه، ۲۳۵/۲۰ با عنوان مدار الافهام.
- آغاز: بسمله بعد از سپاس بی حد و قیاس خدایرا و درود بی انجام و نهایت...
انجام: ... تمت التعليقات هذه بشاطی بحر الخزر... اجمعین.
- ۴۵. سلم دار السلم** (فارسی)
فی بیان حکم ارکان الاسلام
(ص ۳۶۰-۳۶۶)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
- در اصول اعتقادی و برخی از احکام اسلامی در پنج باب.
- آغاز: بسمله شکر و سپاس خدایرا که ریاض عالم الایش به حیاض شعایر شرعیه...
انجام: ... خاک درت گذاشته منت توتیاکشم ثم الصلوة... و السلام.
- ۴۶. مبدأ و معاد** (فارسی)
(ص ۳۶۶-۳۷۱)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
- در باب مبدأ و معاد به روش اهل حق و عرفان و به امر شاه رضی‌الدین در یک مقدمه، دو باب و یک خاتمه نگاشته است و در اوایل صفر ۸۳۲ به اتمام رسیده است.
- انجام: ... و نجز التعليقات عليه في يوم الجمعة... و السلم و المراجعة لتصحيحه...
- ۴۲. ترجمه چند حدیث** (فارسی)
(ص ۳۳۰-۳۳۱)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
- ترجمه و گزارش چند حدیث نبوی (ص) در مقام و منزلت امیرالمؤمنین علی (ع). وی می‌نویسد: «چون اشارت شده بود که چند حدیث شریف که در باب برگزیده گوهر کمال ولایت و کان کوم علم و ولایت، أفتاب کبریا دریای در لافتی، فخر آل مصطفی، مخصوص نص هل اتی علی بن ابی‌طالب علیه سلام من الله الغالب ما تکرّم وجه کماله به بسط بساط المطلوب علی کل طالب وارد شده به زبان فارسی ترجمه کرده شود...».
- این نسخه گویا از آخر افتادگی دارد.
آغاز: بسمله بعد از سپاس و ستایش پروردگاری را که در شهرستان دانش و بینش...
انجام: ... که آن زمان اندت جان من ترا که نواخت.
- ۴۳. رساله بسمله** (عربی)
(ص ۳۳۲-۳۵۱)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د): ۸۳۵هـ.
- در شرح بسمله.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی جعل سماء اسمائه مجال نیرات علومه...
انجام: ... يسرالله لنا ذلك بحرمة الخاتم... تسليما كثيرا.
- ۴۴. مدارج افهام الافواج** (تفسیر-فارسی)
فی تفسیر ثمانية ازواج
(ص ۳۵۲-۳۶۰)

انجام: ... آنچه زبان گفت بگو گفته‌ام حامداً لله و مصلياً... لسنه احدى و ثلاثين و ثمانماية و السلام.

۵۰. المناهج (منطق-عربی)

(ص ۳۸۲-۴۰۴)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):

(۵۸۳۵هـ).

در مباحث منطق که به درخواست فرزند خویش مشتمل بر یک مقدمه و چهار منهج نوشته است در ۱۰ رجب ۸۳۳هـ در نطنز.

به تصحیح دکتر ابراهیم دیباجی سال ۱۳۷۶هـ ش چاپ شده است.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى انزل الاقوال الشارحة عدة لمن رجع و انا ب... .

انجام: ... و ذکر الذاکرون بالصواب و ذلک فى العاشر... بمحمد و آله.

۵۱. شرح حدیث (عربی)

(ص ۴۰۴-۴۱۶)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):

(۵۸۳۵هـ).

شرح حدیثی است به نقل از اصباح.

این نسخه ناتمام است.

آغاز: بسملة و به نستعين الحمد لله الذى جعل

۱. نیمه دوم در ش ۴۹ آمده است.

۲. در حاشیه گ ۳۷۴ آمده است: «بعد از دو صفحه و

نیم تنمۀ این رساله مکتوبست و این دو صفحه و نیم

از حلال مطرز تصنیف مولانا شرف‌الدین علی

یزدبست اعلى الله تعالى شأنه العالی و چون این

مجموعه تمام له من منشآت و مخترعات و مبدعات

خواجه صاین‌الدین علی علیه سلام الله بود فرمودند

ادب نیست که این در میان آنها باشد بحسب امر

ایشان آنرا تمام نساخت».

نک: ذریعه، ۵۱/۱۹؛ مرعشی، ۲۳۶/۸؛ فهرستواره، ۲۲۱/۶.

آغاز: بسملة سپاس و شکر خدایرا که پیدا کرد جهان نمایش را... .

انجام: ... حرر هذا التعليق فى... محمد صلى الله عليه و سلم.

۴۷. تحفة علائى (نیمه اول) (فارسی)

(ص ۳۷۱-۳۷۳)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):

(۵۸۳۵هـ).

در مجموعه چهارده رساله فارسی از صائن‌الدین به چاپ رسیده است.

آغاز: بسملة بعد از حمد و سپاس بی حد و قیاس حضرت پروردگاری را که شاه راه پرستش... .

انجام: ... نماز پیشین و آن چهار رکعتست و وقت آن از وقت.

۴۸. حلال مطرز^۲ (معما-فارسی)

(ص ۳۷۴-۳۷۵)

از: شرف‌الدین علی یزدی (ق ۹هـ).

در دستور معما سازی و قواعد آن.

نک: ذریعه، ۷۷/۷؛ مرعشی، ۲۸/۲۴؛ مجلس، ش ۲۲۰۸.

آغاز: بسملة بعد از تیمن و اعتصام به نام خجسته فرجام علامی که نوآموز مکتب... .

انجام: ... عصمنا الله... هر که شد محرم دل در حرم یار بماند... بماند.

۴۹. تحفة علائى (نیمه دوم) (فارسی)

(ص ۳۷۵-۳۸۱)

از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی.

آغاز: زوال آفتابست که از خط نصف‌النهار... .

- الصحيح من الحديث كاشفا لكلامه القديم....
انجام: ...جاء الحقيقة تشخيصاً فمادة تقومه هي الستة.
خط مجموعه: نسخ. خط مؤلف و شرف‌الدین
علی یزدی و دیگران در برخی صفحات دیده
می‌شود، ۸۲۸-۸۴۱ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ حاشیه‌نویسی دارد از مؤلف، علی یزدی و
نوری. یادداشت‌های پراکنده در صفحات اول
دیده می‌شود از جمله تملک محمد حسین
حسینی در تبریز سنه ۱۰۱۶ هـ با مهر مربعی وی؛
شعری از عبدالغنی حسینی افسسی و اشعار دیگر
به فارسی و عربی؛ مطالبی منقول از محیی‌الدین
عربی؛ تاریخ تولد میرزا علی دوشنبه ۲۰
جمادی الاول ۸۹۲ هـ؛ فهرست رسایل این
مجموعه؛ مهر بیضی عبده علی نوری ۱۱۹۶ هـ
در آغاز و انجام نسخه؛ رباعی در توحید از ملاً
پریشان و...
جلد: تیماج مشکى.
۱۵×۲۳ سم. ۴۱۷ گ. ۲۳ س. (ثبت ۷۴۶۹۰)
- ۱۰۱۹۷
- مجموعه**
۱. **قصیده مستزاد** (شعر-فارسی)
(ص ۱-۲)
از: درویش صابرا؟
آغاز: ای نه فلک از نور جمال تو منور همچون ید و
بیضا....
انجام: ...گردان همه را ناصر و منصور و مظفر بر
لشکر اعدا.
۲. **قصیده ترجمه الخیال** (فارسی)
(ص ۳-۱۵)
از: درویش صابرا.
- آغاز:
هزار شکر که از بحر رحمت ابر بهار
ز قطره ساخت هوا را چو موج دریا بار...
انجام: ... بریش لفظ رکیکی که نام... منافقان ترا باد
دردمی صدار.
۳. **ترکیب بند** (فارسی)
(ص ۱۵-۱۸)
از: درویش صابرا.
آغاز: کنم ستایشت ای ذات واحد متعال...
انجام افتاده: ... بریز پرده هر ذره پنهان.
۴. **سؤال و جواب** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۹-۳۶)
آقای احمد گلچین معانی احتمال داده که از میر سید
علی همدانی باشد.
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
آغاز افتاده: ل اگر پرسند که روح بر چند قسم است
یعنی مراتب روح انسانی ج بر چهار قسم است...
انجام: و دلالت به ارکان اربعه می‌کند... همین
حرفست و السلام.
۵. **تصور نهایت و انحصار موجودات** (فارسی)
(ص ۳۷-۴۳)
به گفته گلچین معانی ظاهراً از میر سید علی همدانی
باشد.
آغاز: بسمله اما بعد کلمه چند بر سبیل اختصار از
براء تصور نهایت و انحصار موجودات...
انجام: ... پس به متابعت شیطان رو از خاک و خاکی
نگرداند و السلام علی من اتبع الهدی.
۶. **رساله فتوتیه** (عرفان-فارسی)
(ص ۴۵-۶۶)

- از: میر سیّد علی همدانی (۷۸۶هـ).
 این رساله در پایان کتاب احوال و آثار و اشعار میر سیّد علی همدانی چاپ شده است.
 نک: مرعشی، ۱۱۷/۲۰؛ مجلس، ۱۰/۴: ۲۰۶۱؛ منزوی، ۱۲۹۴/۲.
 آغاز افتاده: فرمود که فتوت آنست که تحمل کنی بخوش دلی...
 انجام: ...فتولد منها الروح...
- ۷. رساله در سلوک؟** (عرفان-فارسی)
 (ص ۴۵ حاشیه ۵۸-حاشیه)
 گویا از میر سیّد علی همدانی (۷۸۶هـ).
 این نسخه از آغاز افتاده است.
 آغاز افتاده: که جانهای مستعدان قبول... ربانی را بحکم اراد الله...
 انجام: ...و الحقنی بال صالحین... و السلام علی من اتبع الهدی.
- ۸. خلاصه المناقب (فصلی از...)** (فارسی)
 (ص ۵۹ حاشیه ۶۰-حاشیه)
 گویا از نورالدین جعفر بدخشانی.
 آغاز: سیّد الطایفه شیخ... بغدادی قدس سره فرموده... چیز باید که بآن ولایت...
 انجام: ...و اجتناب معصیتک یا رب... و آله اجمعین.
- ۹. شروط خلوت** (فارسی)
 (ص ۶۰ حاشیه ۶۳-حاشیه)
 منقول از زین المعتمدین شیخ علاءالدوله سمنانی.
 آغاز: ...خلوت و عزلت بدان تو ای سالک...
 انجام: ...علی قلب بشر.
- ۱۰. اقرب الطرق الی الله** (فارسی)
 (ص ۶۳ حاشیه ۶۹-حاشیه)
- از: میر سیّد علی همدانی (۷۸۶هـ).
 آغاز: بسمله الحمد لله الذی اکتحل بصائر قلوب... بالتجلیات...
 انجام: ...فوضع الذکر عنهم... یوم القیامة خفافا...
- ۱۱. سیر الطالبین** (فارسی)
 (ص ۶۷-۱۰۷)
 از: میر سیّد علی همدانی (د: ۷۸۶هـ).
 یکی از شاگردانش به نام برهان بن عبدالصمد از روی نوشته‌های استادش گرد آورده است.
 نک: دانشگاه، ۱۱/۲۲۱۶؛ آستان قدس (نامگو)، ۳۰۴؛ فهرستواره، ۷/۴۸۱.
 آغاز: بسمله حمدی که بروق احداق بصایر اولوالابصار از ملاحظه آثار غایت آن عاجز...
 انجام: ...نسأل الله الکریم المنان ان یرینا مکاید النفس... و الحمد لله وحده و السلام علی من اتبع الهدی.
- ۱۲. رساله وجودیه** (فارسی)
 (ص ۱۰۷-۱۲۴)
 از: میر سیّد علی همدانی (۷۸۶هـ).
 نک: ذریعه، ۲۵/۳۹؛ فهرستواره، ۸/۱۰۷۲.
 آغاز: اما بعد بدان ای عزیز که نزد اهل کشف و شهود وجود مطلق یکی بیش نیست...
 انجام: ...و جعل لباسه التقوی... بمنه و کرمه انه قریب مجیب و الحمد لله... و السلام علی من اتبع الهدی.
- ۱۳. رساله فتوتیه** (فارسی)
 (ص ۱۲۵-۱۵۰)
 از: میر سیّد علی همدانی (۷۸۶هـ).
 این رساله چاپ شده است.
 آغاز: بسمله شکر و سپاس آن صانعی را که حدایق

- ریاض موجودات را از ظلمت آباد عدم به صحرای وجود آورد...
انجام: ... بر لب خشکم چکانی شبنمی.
- ۱۴. رساله درویشیه = درویش نامه** (فارسی)
(ص ۱۵۱-۱۶۵)
از: میر سیّد علی همدانی (۵۷۸۶هـ).
نک: ذریعه، ۸/۱۴۷؛ مشار، ۲/۲۱۰۷؛ آستان قدس، ۶/۴۱۴؛ فهرستواره، ۷/۳۴۹ و...
آغاز: بسمله الحمد لله حق حمده و الصلوة علی خیر خلقه اما بعد قال الله تعالی یا ایها الناس قد جاءکم موعظة...
انجام: ... به ازهار اسرار تجلیات الطاف ربانی مزین گرداناد بمنه و کرمه.
- ۱۵. رساله معراجیه** (فارسی)
(ص ۱۶۶-۱۸۶)
از: سیّد محمد نوربخش (د: ۸۶۹هـ).
نک: مرعشی، ۳/۱۲۲؛ منزوی، ۲/۱۳۹۶.
آغاز: بسمله هزار شکر و سپاس حضرت قادر مختارست که نقطه ذات شریف سیّد کاینات را مرکز...
انجام: ... به غفلت مگذران دیگر تو دانی حضرت کبریا سرور سلاطین... من الاقطاب و الافراد.
- ۱۶. ده قاعده** (فارسی)
(ص ۱۸۷-۱۹۴)
از: میر سیّد علی همدانی (د: ۷۸۶هـ).
این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۸/۲۸۳ و ۱۲/۲۲۵ بدون نام مؤلف؛ مرعشی، ۱۲/۲۲۹؛ مجلس، ش ۲/۶۱۰؛ فهرستواره، ۷/۳۶۳ و...
آغاز: بسمله حمد و ثنای نامتناهی پروردگاری را که استحکام قواعد اسلام را...
۱۷. رساله موچلکه = مجلکه (فارسی)
(ص ۱۹۵-۱۹۸)
از: میر سیّد علی همدانی (۵۷۸۶هـ).
نک: ملک، ۷/۳۰۱؛ مرعشی، ۲۰/۱۱۶؛ فهرستواره، ۸/۱۰۰۲.
آغاز: بسمله قال الله تعالی و من آیاته خلق السماوات و الارض... دوش که خدمه آن عزیز حاضر بود...
انجام: ... در پناه عصمت خویش مصون و محفوظ داراد بمنه و کرمه.
- ۱۸. رساله مثال و خیال** (فارسی)
(ص ۱۹۹-۲۰۹)
از: میر سیّد علی همدانی (۵۷۸۶هـ).
آغاز: بسمله الحمد لله حق حمده... اما بعد این عجاله ایست بموجب التماس عزیز از اخوان صفا...
انجام: ... و قاصدان مقاصد اقصی را از آفات عوارض... مصون داراد بمنه و کرمه.
خط: نستعلیق با چند قلم. تاریخ کتابت: ق ۱۰هـ.
کاتب شماره اول محمدرضا خلف محمود آقایی علاقیند.
نشانی‌ها شنگرف؛ فهرست مندرجات به خط احمد گلچین معانی در ص ۲۰ و ۲۱ الحاق شده است.
جلد: تیماج مشکى.
۱۴ × ۲۰ سم. ۲۱۰ ص. سطور مختلف.
(ثبت ۵۰۷۸۲)
۱. نک: احوال و آثار میر سیّد علی همدانی، دکتر محمد ریاض، ص ۱۲۹.

۱۰۱۹۸

الشفاء

از: شیخ‌الرئیس حسین بن عبدالله بن سینا (د):
 (۵۴۲۸).

این نسخه مشتمل است بر الفن الخامس فی البرهان (ص ۱-۲۰۰) و الفن الثالث عشر فی الالهیات (ص ۲۰۱-۴۳۸) و با حواشی میرزا ابوالحسن جلوه و دیگران. طی یادداشتی که در برگ اول نسخه آمده مرحوم جلوه از روی این نسخه تدریس می‌کرده و آنرا به خط خود تصحیح کرده است.

خط: تحریری. کاتب: محمد بن حسن شریف آملی. تاریخ کتابت: ۱۰۷۰هـ.

در حاشیه تصحیح شده؛ با حواشی بسیار در بخش الفن الثالث عشر. عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ با دو سرلوح مذهب مرصع؛ تمامی صفحات مجدول مرصع؛ در برگ اول یادداشت تملک با مهر بیضوی به سجع «یا حسن بن علی». جلد: تیماج مشکى، مجدول گرهی، ترنج و لچکی با روکش طلائی.

۱۴×۲۵ سم. ۴۳۸ ص. ۲۱ س. (ثبت ۸۷۲۸۵)

۱۰۱۹۹

مجموعه

۱. شرح رسالة الطیر (فلسفه - فارسی)

(ص ۱-۲۴)

از: عمر بن سهلان ساوجی (د: ۵۴۰هـ).

ترجمه و شرحی است به فارسی از رساله طیر ابن سینا. این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۴/۱۰۴؛ مشار، ۱/۱۲۹۲؛ آستان قدس، ۴/۱۷۹؛ مجلس، ش ۲/۶۴۰؛ فهرستواره، ۶/۱۸۱.

آغاز: بسمله کثرت التماس دوستان از من مرا دلیر گردانید بر شرح کردن رسالة الطیر از املا خواجه رئیس

ابوعلی بن سینا...

انجام: ...گفت خواجه که پادشاه گفت رسول فرستم تا این بند از شما بردارد و الله المعین و به التوفیق.

۲. ترجمه رسالة العشق (فلسفه - فارسی)

(ص ۲۴-۴۰)

از:؟

ترجمه فارسی رسالة فی العشق ابن سینا در هفت فصل.

نک: ذریعه، ۱۵/۲۶۹؛ ملک، ۷/۴۷۷؛ یزد، شیروانی، ۴/۱۲۰۶؛ فهرستواره، ۶/۱۹۴.

آغاز: بسمله از ما درخواستی اسعدک الله یا اباعبدالله الفقیه الصوفی که جمع کنیم تو را رسالتی که در ضمن آن پیدا کنیم سخن در عشق....

انجام: ... و آنجا از مزاحم و معاند و ضد وند متعالی است سبحانه و تعالی عما یقول... و السلام علی من اتبع الهدی.

۳. گفتاری از مجدالدین (فارسی)

مشرف بن مؤید بغدادی خوارزمی

(ص ۴۰-۴۲)

آغاز: قال رسول الله صلی الله علیه و اله الناس معادن... از تموج دریا علم باطن خواجه کاینات...

انجام: ... تا ازین درجه مشترک تعلق بعبودیت دارد درنگذشتند ظاهر نشد.

۴. الرسالة المنبیهة (عرفان - عربی)

(ص ۴۲-۵۳)

شرح عرفانی حدیث «الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا» که از پیامبر اکرم (ص) نقل شده است.

در نسخه کتابخانه مرعشی به قطب‌الدین رازی نسبت داده شده است.

نک: ملک، ۵/۴۲۷؛ مرعشی، ۱۷/۱۷۰.

ش ۱۰۱۹۸: کتاب الشفاء، ص ۴۳۵

آغاز: بسملة الحمد لله المبدى المعيد و صلوته على قایدی زمرة التوحيد...
 قایدی زمرة التوحيد...
 انجام: ... بل هی عين الابتهاج من شوائب الكثرة التی... الحمید المجد... تمت الرسالة المنبہة...

خط مجموعه: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ۱۰۵۸-
 ۱۰۵۹ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ اول فهرست این مجموعه و نیز مهر کتابخانه سعید نفیسی دیده می‌شود. در حاشیه رساله اول یادداشتی از سعید نفیسی در معرفی رساله.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۵/۵ × ۲۵ سم. ۱۰۰ گ. ۱۹ س.

(ثبت ۷۸۹۸۳)

۱۰۲۰۰

تحصیل الايقان في شرح نظم البرهان في سمط الايمان (المجلد الاول)
 از: میر حسین، حسین بن محمد بن ابراهیم حسینی
 (د: ۱۲۰۸ هـ).

شرح مفصلی است بر ارجوزه نظم البرهان سروده شارح.

نسخه حاضر شامل مجلد اول است.

نک: ذریعه، ۱۴/۱۰۸ و ۲۴/۲۰۰؛ ملی، ۱۴/۳۵-
 ۳۷؛ دانشگاه، ۷/۲۶۲۵؛ مرعشی، ۶/۳۲۸.
 آغاز: بسملة الحمد لله الذى تفرد بالقدم... اما بعد
 فيقول... انه لما كان تحصيل المعارف اليقينية...
 انجام: ... و الاقوى بعد تتبع الآثار و السير... فتأمل.

خط: نسخ. کاتب: محمد ابراهیم جبل عاملی
 الاصل. تاریخ کتابت: ۱۲۹۰ یا ۱۲۰۹ هـ؟

حواشی اندکی با امضای «منه دام ظلّه» دارد. در آغاز نسخه و در بالای صفحه این یادداشت آمده: «هو الله تعالى مخفی نماناد که این کتاب

۵. كيفية مخاطبة الارواح بعد المفارقة من الاشباح

(ص ۵۳-۶۶)

گویا از ابن سینا (د: ۴۲۸ هـ).

در پاسخ به سؤال ناصرالدین محمد بن یوسف. شیخ آقا بزرگ در صحت انتساب آن به ابن سینا تردید کرده است.

نک: کشف الظنون، ۲/۱۶۲۱؛ ذریعه، ۲۰/۱۶۵.

آغاز: بسملة الحمد لله على جزيل نواله... و بعد فقد سألتني بعض اودائي ممن أنس بلاقائه...

۶. اثبات النفس و بقائها بعد مفارقتها عن البدن

(ص ۶۶-۷۵)

از:؟

مشمول بر مقدمه و هفت فصل: الاول فی تفصیل مذاهب الناس فی اثبات النفس... و السابع فی کیفیت الانتفاع بزيارة الموتی و القبور.

آغاز: بسملة الحمد لله المتعالی بجلال احديته عن مسارج الخواطر و الاوهام...
 انجام: ... و تمام العلم بالحقایق لا يوجد الا عند الله سبحانه و تعالی.

۷. سؤال و جواب

(ص ۷۵-۱۰۰)

سؤالات اهل فارس در مسائل عرفانی از شیخ محمد تبریزی و جواب‌های وی.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمين اما بعد سؤالاتی

۱۰۲۰۲

مجموعه

(اخلاق-عربی)

۱. وسائل الحاجات و آداب المناجات

(ص ۱-۳۸)

از: ابوحامد محمد بن محمد غزالی (د: ۵۰۵هـ).
در آداب دعا شامل سه باب، الباب الاول فی ما
يجب علی الداعی و بندب الیه و فيه ثلاثة فصول، الباب
الثانی فی ذکر الدعوات و فيه ثلاثة فصول، الباب الثالث
فی حکایات تتضمن دعوات و تفیید اعتبارات.
نشانی از این اثر در منابع دیده نشد. این نسخه از
انجام افتاده است.

آغاز: بسملة قال الشيخ الامام الاوحد ابوحامد
الغزالی... الحمد لله كاشف الحراء و ساغب النعماء و دافع
البكاء... اما بعد فان الدعاء افضل قربات العالمين...
انجام افتاده: ...الی يوم القيامة درجات و من زار
فيه...

۲. فضائل الشهور و الايام؟ (پند و اندرز-عربی)

(ص ۳۹-۶۰)

از: محمد بن عباد.
از سخنان ابو عبدالله محمد بن عباد در فضیلت
عاشورا، ماه رجب، شعبان، رمضان، شب قدر و تفسیر
سوره قدر و وداع ماه رمضان.
آغاز: بسملة من كلام... ابي عبدالله محمد بن عباد...
الحمد لله مانح النعم فضلا من عنده...
انجام: ...و منحه من فضله الوافر الجليل... و خلق
عظيم و علی آله و صحبه.

(اخلاق-عربی)

۳. فضیلت اذکار

(ص ۶۱-۶۵)

منقول از احیاء علوم الدین ابوحامد غزالی (د:
۵۰۵هـ).

مستطاب از... طوبی مکان علیین آشیان متکی
ارائک جنان آقائی آقا سید حسینا علی الله مقامه
بسی... (پاک شده) آن مرحوم بجهت طالبین علوم
دینیہ قلمی گردید تا قاطبه طلاب از مطالعه آن
بهره‌مند گردند».

و در زیر آن دو مهر بیضوی به سجع «مرتضی
الحسینی سنه ۱۲۳۰» و «علی اکبر الحسینی» و
مهر مربعی ناخوانا.
جلد: تیماج قهوه‌ای.

۲۰/۵ × ۳۳/۵ سم. ۲۸۰ گ. ۲۶ س.

(ثبت ۲۴۱۰۶)

۱۰۲۰۱

الانوار المضيئة

(عربی)

فی الحکمة الشرعية

از: سید بهاء‌الدین علی بن عبدالکریم بن عبدالحمید
نبیلی نجفی (ق ۵۹هـ).

کتابی مفصل گویا در پنج مجلد مشتمل بر علوم و
معارف اسلامی.

این نسخه شامل جلد اول در مباحث کلامی و
اعتقادی است و از آخر نیز ناقص است.
منتخبی از این کتاب درباره حضرت صاحب (عج)
چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲/ ۴۴۲-۴۴۴.

آغاز: بسملة الحمد لله واجب الوجود العالم بكل
موجود القادر علی ما یشاء من الافعال...
انجام: ... فاهل الايمان مساكنهم الجنان فی رضوان
الرحمن مع.

خط: نسخ. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده، با نشان بلاغ.

جلد: تیماج قرمز.

۲۰ × ۳۰ سم. ۱۹۲ گ. ۲۵ س. (ثبت ۱۶۳۸۰)

انجام افتاده: ... و توسط ایضا من غیر ان يجعل
الثانی سببا یقضی ذلك.

۳. **الرشیدیة فی علم البحث** (منطق-عربی)
و المناظرة = قواعد البحث
(ص ۹۰-۱۰۶)
از: ؟
در آداب بحث و مناظره مشتمل بر مقدمه، نه بحث و
خاتمه.

نک: ذریعه، ۱۷ / ۱۸۱؛ آستان قدس، ۲۴ / ۱۳؛
مرعشی، ۲۲ / ۲۷۹.

آغاز: بسمله الحمد لله الذى لامانع لحکمه و لا
ناقص لقضائه... و بعد فهذه قواعد البحث عن كيفية
البحث....

انجام: ... لانه یوجب جموده الطبيعة... تمت النسخة
المباركة المسماة بالرشیدیة من علم المناظرة بفضل
العلام الوهاب بروز پاشنه در اول ربیع الثانی.

خط: نسخ با دو قلم. بی. کا. بی. تا.
رساله سوم در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ اول
مهر بیضوی به سجع «الملک الحق المبین محمد
حسن» و مهر «کتابخانه مجدالدین» دیده می‌شود.
جلد: تیماج جگری، ترنج و لچکی.

۱۵/۵ × ۲۵/۵ سم. ۱۰۶ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۱۴۳۸۶)

۱۰۲۰۴

مجموعه

۱. **الانصاف فی معرفة الاسلاف** (عقاید-عربی)
(ص ۱-۹۷)

از: ابومحمد علی بن عنایت‌الله مشهور به بایزید
بسطامی (ق ۱۰-۱۱۱هـ).

در بیان اثبات امامت حضرت علی (ع) و رد مخالفین
و تعیین فرقه ناجیه مشتمل بر دو مطلب: الاول فی بیان

آغاز: قال صلی الله علیه وسلم ما جلس قوم مجلسا
یذکرون الله عزوجل....

انجام: ... و ما لا یعلم علمه انتهى و الحمد لله رب
العالمین... (وصالی شده) احدی و خمسمئة.

خط: مغربی. بی. کا. تاریخ کتابت: ۵۰۱ هـ؟
برخی صفحات وصالی شده است.
جلد: تیماج قهوه‌ای، با شمس، طبله‌دار.
۱۴ × ۱۹ سم. ۶۵ گ. ۲۳ س. (ثبت ۷۸۹۳۰)

۱۰۲۰۳

مجموعه

۱. **حاشیة علی شرح مختصر**
الاصول للعضدی

(ص ۱-۵۲)

گویا از جلال‌الدین دوانی (د: ۹۰۷هـ).

نک: ذریعه، ۶ / ۱۳۱؛ آستان قدس، ۱۶ / ۱۲۵.

آغاز: بسمله قال شیخنا و سیدنا سید المحققین
قدس سره قد دل بلا فی التعریف و التخصیص علی
اختصاص الجنس اقول قد اطبق شراح الکشاف و
غیرهم...

انجام: ... و لایزم شیء الاقسام و الحمد لله رب
العالمین... اجمعین.

۲. **حاشیة علی حاشیة**
شرح المختصر

(ص ۵۳-۸۹)

از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (د: ۹۴۸هـ).

در رد اعتراضات دوانی و تایید آرای پدرش
صدرالدین دشتکی. این نسخه از انجام افتادگی دارد.

نک: ذریعه، ۲۰ / ۱۳۲ با عنوان المحاکمات بین
حواشی؛ آستان قدس، ۶ / ۲۳.

آغاز: بسمله غیاث الوری نسألک فقه اصول فقه
یرشدنا الی مشارع الشریعة....

عناوین و نشانی‌ها مشکلی؛ در حاشیه تصحیح شده.

جلد: تیماج قرمز با روکش ایر و باد. یک طرف نسخه بدون جلد.

۱۱/۵ × ۱۹ سم. ۱۹۳ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۷۸۰۴۰)

۱۰۲۰۵

الایقاعات

(فلسفه-عربی)

از: میر محمد باقر داماد (ق ۱۱۱ هـ).

در بحث خلق اعمال در شش «ایقاعات».

این رساله چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۵۰۷/۲؛ مشار عربی، ۱۰۹؛ مجلس،

ش ۸۸۳/۱۱ طباطبائی؛ مرعشی، ۴۱۹/۳۰.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین حق حمده و الصلوة علی خیرته من خلیقته... و بعد فلقد سالتنی افاض الله تعالی ...

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا. (گویا در حیات مؤلف).

عناوین شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده با

حواشی با امضای «منه دام ظلّه»؛ در آغاز نسخه

نام کتاب و مؤلف به شنگرف تحریر شده و نیز

مهر بیضوی محمدباقر بن محمدتقی الموسوی در

رو و پشت برگ اول آمده.

جلد: تیماج بنفش تیره.

۱۲ × ۱۹ سم. ۸۷ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۱۴۷۵۷)

۱۰۲۰۶

شرح تجرید العقائد

(عربی)

از:؟

این نسخه از انجام افتاده است.

آغاز: بسمله اما بعد حمد واجب الوجود علی

نعمائه... و علی کرم احبائه ای علی آله و اصحابه الذین

فضائح (المخالفتین) و مطاعنهم و الثانی فی ابطال ما نقل اولیائهم فی مناقبهم و فضائلهم. این نسخه گویا به خط مؤلف بوده و در اوایل جمادی الاول سنه ۱۰۰۰ هـ تحریر شده است.

نک: ذریعه، ۳۹۶/۲؛ فیضیه، ۱۲/۲-۱۴ (ترجمه

کتاب).

آغاز: بسمله الحمد لله الذی یحق الحق بکلماته و

ان ارتاب المبطلون و یظهر دینه علی الدین کله... اما بعد

یقول... انه لما تشنت الالهواء و تبددت الآراء بعد وفاة

رسول الله (ص)...

انجام... و انما اتکالنا علی تلك العقائد و قد فرغ من

تسویده... مؤلفه... ابومحمد بن عنایت الله البسطامی... و

الحمد لله علی کل حال.

(کلام-عربی)

۲. انوار الهدی

فی تحریر کلام المرتضی

(ص ۹۸-۱۹۳)

از: مؤلف پیشین.

تحریری است از کتاب تنزیه الانبیاء و الائمة (ع) سید

مرتضی علم الهدی (د: ۴۱۵ هـ) با عناوین «فان قیل-

قلنا» و «مسئله-الجواب».

نگارش این اثر در اواخر جمادی الاول ۱۰۰۳ هـ به

اتمام رسیده است.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی صرفنا عن الالحاد

فی ذاته و صفاته... اما بعد فیقول العبد... انی قد بینت

سالفا فی بعض الرسائل المنفردة وجوده التوفیق

بین... .

انجام: ...الی هنا کلام السید السند روح الله روحه و

اجمعه مع ائمه... و اتفق الفراغ من جمع هذه المسائل و

تحریرها اضافه ما اضیف الیه من الفوائد... انه ولی

المغفرة و الاثابة.

خط مجموعه: تحریری. کاتب: مؤلف. تاریخ

کتابت: ۱۰۰۰-۱۰۰۳ هـ.

هم موصوفون بزيادة الكرم على من عداهم...
انجام افتاده: ... او بعيد كاعداد النطفة بالنسبة اليها و
من العلل العرضية ما هو معد.
خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ حاشیه‌نویسی دارد با امضای «منه رحمه
الله».

جلد: تیماج قهوه‌ای، ضربی، با عطف و حاشیه
مشکی، ترنج با سر و لچکی طلایی.
۱۲/۵ × ۲۱/۵ سم. ۱۲۶ گ. ۲۱ س.
(ثبت ۸۲۴۳)

۱۰۲۰۷

شرح نظم الدر (عرفان-فارسی)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (د):
۸۳۵ هـ).

شرح قصیده تأییه کبرای ابن فارض است که در ۱۴
ذی حجه ۸۰۶ هـ به پایان رسیده است.
این اثر به تصحیح اکرم جودی نعمتی چاپ شده.
نک: کشف الظنون، ۱/ ۲۶۵؛ سپهسالار، ۵/ ۱۵۹؛
مجلس، ش ۲۱۰۹؛ فهرستواره، ۷/ ۵۷۰.
آغاز: بسمله حمد بی حد خدای را که نهال بود و
نابود از ریاض اراضی کان الله...

انجام: ... فیضدها یتبین الاشیاء موضح و مبین این
عقد نامدار است در رابع عشر ذیحجه ست و ثمان مائة
شد. الحمد لله الذى بنعمته... و عترته الطاهرات.

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.
نشانی‌ها و قصیده تأییه شنگرف؛ تمامی صفحات
مجدول قرمز. در برگ اول این یادداشت آمده
است: «متعلق به کتابخانه دکتر علی اصغر انصاری
۱۳۳۴/۷/۳».

جلد: تیماج مشکی.
۱۰ × ۱۶/۵ سم. ۱۷ گ. (ثبت ۸۶۵۶۴)

۱۰۲۰۸

طریقه نعمة اللّهی (تصوف-فارسی)

از: جعفر نعمة اللّهی (ق ۱۱۴ هـ).
در شرح حال و عقاید مؤلف و بیان حقیقت طریقت
نعمة اللّهی. وی خود را پیرو حاج سلطانعلی خراسانی
گنابادی می‌داند.
این نسخه گویا به خط مؤلف بوده و در سوم محرم
۱۳۱۵ هـ از تحریر آن فراغت یافته است.
آغاز: بسمله اللهم انی احمدک و اشکر لک و اصلی
و اسلم علی رسولک... و بعد این فقیر عاصی... چون از
علائم و آثار چنین ظاهر می‌شود که به اواخر مراحل عمرم
رسیده‌ام...

انجام: ... و صل علی اشرف خلقک... الطاهرین. قد
کتبت هذه الكلمات... تمت.

خط: نستعلیق. کاتب: مؤلف (احتمالاً). تاریخ
کتابت: ۱۳۱۵ هـ.

جلد: مقوایی با روکش مشکی و گوشه و عطف
تیماج قهوه‌ای.

۱۰/۵ × ۱۷/۵ سم. ۱۶ گ. ۱۶ س.
(ثبت ۶۲۱۲۱)

۱۰۲۰۹

حاشیة الشفاء (فلسفه-عربی)

از: حسین بن جمال‌الدین محمد خوانساری (د):
۱۰۹۹ هـ).

حاشیه‌ای است بر الهیات شفای ابوعلی سینا.
نک: ذریعه، ۶/ ۱۴۲؛ دانشگاه، ۳/ ۲۴۱-۲۴۳؛
مجلس، ش ۱۷۸۱؛ آستان قدس، ۴/ ۸۷.
آغاز: بسمله الحمد لله نزل من القرآن ما هو شفاء و
رحمة للمؤمنین...

انجام: ... ان الایجاد الذی یکون بعد العدم المطلق
اولی بان یکون ایجاد... کما ترى فتدبر.

خط: نستعلیق. کاتب: ولایت‌الله گلپایگانی.

۱۰۲۱۱

حکمة العارفين في رد شبه المخالفين (عربی)

از: ملاً محمد طاهر بن محمد حسين شیرازی قمی
(د: ۱۰۹۸ هـ).

در رد آرا و عقاید فلاسفه و متصوفه مشتمل بر
مقدمه، چند فصل و خاتمه.

نک: ذریعه، ۵۸ / ۷؛ مجلس، ش ۱۸۱۲؛ آستان
قدس، ۹۵ / ۴.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى جعلنا بمعرفته و معرفة
دينه علماء... اقول فلما رايت الناس قد تركوا الحق ...

انجام: ... متابعتهم و اقتفاء آثارهم الحمد لله رب
العالمين.

خط: نستعلیق (۴ گ اول) و نسخ. بی. کا. بی. تا.
در حاشیه تصحیح شده؛ در زیر انجامه تحریر
شده: «عاریة لجناب ملاً محمد علی لدی الاقل
عبدالله بن السید محمدرضا شبر». در برگ‌های
پایانی چند تعویذ و ادعیه دیده می‌شود. در آغاز
نسخه و در بالای صفحه به آبی این عبارت آمده
است: «بسمه تعالی صار فی ید الاقل حیدر قلی
بن المرخوم نور محمد خان تنکابنی یوم الخمیس
الخامس عشر من ذی القعدة سنة ۱۳۳۴ فی
قزوین».

در برگ اول شرح حال مؤلف به نقل از امل الآمل
نوشته شده است.

جلد: مقوایی، عطف تیماج مشککی.
۱۲ × ۵ / ۱۹ سم. ۱۷ س. (ثبت ۶۶۹۴۴)

۱۰۲۱۲

مجموعه

۱. تصحیح الاعتقاد (عقاید-عربی)

= شرح عقائد الصدوق

(ص ۱-۲۲)

از: شیخ مفید، محمد بن محمد بن نعمان (د: ۴۱۳ هـ).

تاریخ کتابت: ۱۰۹۰ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ اندکی حاشیه‌نویسی دارد با امضای «منه
دام‌ظله»؛ تمامی صفحات مجدول مرصع.

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۳ / ۵ × ۲۴ سم. ۱۹۱ گ. (ثبت ۶۶۹۷۵)

۱۰۲۱۰

**تبصرة العوام (کلام و ملل و نحل-فارسی)
فی معرفة مقالات الانام**

منسوب به سید مرتضی بن داعی حسینی رازی
(ق ۵۶ هـ).

در بیست و شش باب درباره فرق و ملل و نحل و
برخی مسایل کلامی.

این نسخه از انجام افتادگی دارد.
این اثر به تصحیح عباس اقبال چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۳۱۸ / ۳؛ مجلس، ش ۲۰۵۵؛ سپهسالار،
۳ / ۳۰۹؛ منزوی، ۲ / ۱۷۲۲-۱۷۲۴.

آغاز افتاده و نظیر و یارو وزیر و مشیر و زن و
فرزند....

انجام: ... اعاذنا الله من الجهل والعمی و وقانا... و آله
الطاهرين اجمعين.

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ۲۰ جمادی
الآخر ۱۰۳۰ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول و آخر
چند یادداشت تملک و مهر بیضوی محمدباقر بن
محمدتقی الموسوی و در زیر انجامه کاتب مهر
بیضوی «عبده محمد علی» و مهر بیضوی «رفعنا
مکانا علیا»؛ در برگ دوم یادداشت ع. روحی
اصفهان اردیبهشت ۱۳۱۰ هـ.

جلد: تیماج جگری با عطف و حاشیه قهوه‌ای.
۱۳ × ۵ / ۲۴ سم. ۱۹ س. (ثبت ۶۶۸۳۰)

الدهر علی العبد الفانی موسی بن علی الزنجانی
الحاجی نوروزی ۱۳۳۰ هـ.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۰×۱۷/۵ سم. ۱۰۷ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۸۶۱۰۱)

نک: ذریعه، ۱۹۳/۴؛ سیهسالار، ۱/۵۳۴؛ مشار
عربی، ۵۵۴؛ مجلس، ش ۴/۲۸۳۳.

۲. شرح الملخص (هیئت - عربی)

(ص ۲۶-۴۱)

از: شیخ بهاء‌الدین محمد عاملی (د: ۱۰۳۱ هـ).
شرح ملخص محمود بن عمر چغمینی است در رد
سخنان قاضی زاده رومی در مبحث نسبت ارتفاع اعظم
جبال با عمق چاه، نگاشته شده در ۹۹۰ هـ.
نک: ذریعه، ۱۳/۳۳۳-۳۳۴؛ مجلس، ش ۳/۶۰۹۲.
آغاز: بسمله نحمدک یا من جعل للارض مهادا و
الجبال اوتادا....
انجام: ... تمت المسودة علی ید مؤلفها... بهاء‌الدین
محمد عاملی... بمحروسة اصفهان سنه ۹۹۰.

۱۰۲۱۳

مجموعه

۱. مطالب پراکنده

(ص ۱-۵)

شامل فصلی منقول از اسفار، و مطلبی از میر
محمدباقر داماد، اشعاری از شاه نعمت‌الله، خیام، تاریخ
فوت محمد طوسی و محمد رازی به نظم، تاریخ وفات
قوام‌الدین محمدحسین طهرانی.

۲. عین الحکمة (فلسفه - عربی)

(ص ۵-۳۵)

از: قوام‌الدین محمد رازی تهرانی (ق ۱۱۱ هـ).
شامل مقدمه‌ای در باب موضوع علم و دوازده
فصل. مؤلف خود آن را به فارسی (رساله بعدی) نیز
برگردانده است.
این اثر و ترجمه آن و تعلیقات (رساله سوم) به
تصحیح علی اوجبی چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۵/۳۶۸؛ مجلس، ش ۱/۱۹۲۲.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی هدانا للصلوات
المستقیم... اما بعد یجب ان یعلم ان لكل علم لابد من
ثلاثة امور....
انجام: ... سبحان ربک رب العزة عما یصفون... و
الحمد لله رب العالمین.

۳. منهج الکرامه (کلام - عربی)

فی معرفة الامامة

(ص ۴۲-۱۰۷)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف (د: ۷۲۶ هـ).
در اثبات امامت حضرت علی (ع) که برای خدایند
الجایتو نگاشته در شش فصل.
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۳/۱۷۲؛ مجلس، ش ۱۶۴۵۱؛ مشار
عربی، ۹۲۹ و...
آغاز: بسمله الحمد لله القدیم الواحد الکریم
الجاحد... اما بعد فهذه رسالة شریفة و...
انجام: ... فهذا آخر ما اردنا اثباته و الله الموفق
بالصواب.

خط مجموعہ: نستعلیق. کاتب: سبزه‌علی بن
فتحعلی. تاریخ کتابت رساله اول ۲۴ رجب
۱۲۹۸ هـ، دوم ۱۵ شوال ۱۲۹۷ هـ، سوم غره صفر
۱۲۹۶ هـ در مشهد؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در
برگ اول این یادداشت نوشته شده: «هو مما اعاره

۱. طبق یادداشتی که در روی گ ۵ آمده فوت مؤلف
در عصر روز جمعه ۸ ذی قعدة سنه ۱۰۸۹ هـ روی
داده است.

آغاز: اصل فی بیان ان الواحد المحض البسيط من جميع الجهات لا يمكن ان يصدر عنه....
انجام: ... و قس على هذا حال سائر الحواس المذكورة فلا تغفل و الله الموفق.
خط مجموعه: تحریری. بی. کا. بی. تا. در حاشیه تصحیح شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده، عطف مشکى.
۱۱/۵ × ۱۷/۵ سم. ۱۱۷ گ. ۱۷ س.
(ثبت ۸۶۰۰۹)

۱۰۲۱۴

الامامة؟ (امامت - عربی)
از: محمد بن علی؟
در اثبات امامت امیرالمؤمنین علی(ع) و رد مخالفان با استناد به منابع اهل سنت.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى هو خالق الاشياء و الموجود و اخرج ما سواه من ظلمات العدم... اما بعد فيقول... محمد بن علی... لما كان تحصيل المعارف اليقينية و العوارف....
انجام: ... فابوك اول من سن و ابر و استأثر بالحق الى اهله و هذا آخر ما اردناه حامدا مصليا مسلما.
خط: نستعلیق تحریری. بی. کا. بی. تا. در حاشیه تصحیح شده، در چند برگ اول و آخر یادداشت‌های پراکنده‌ای است که غالباً به خط نستعلیق شکسته است، از جمله یادداشت‌های گواهی و شهادت و غیره.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۶/۵ × ۲۱ سم. ۱۲۳ گ. ۱۳ س. (ثبت ۱۰۲۱۴)

۱۰۲۱۵

مشکات المسائل (چنددانشی - فارسی)
از: محمد مهدی بن آقا محمد رازی (ق ۱۱۳ هـ).
در علوم مختلف از جمله اصول و فروع دین، تفسیر،

۳. عين الحكمة (ترجمه...) (فلسفه - فارسی)
(ص ۳۷-۷۶)
از: قوام‌الدین محمد رازی تهرانی (ق ۱۱۱ هـ).
ترجمه فارسی عين الحكمة شامل یک مقدمه و ده فصل.
این نسخه از انجام افتاده است.
نک: ذریعه، ۳۶۸/۱۵؛ آستان قدس، ۲۰۸/۴؛ مجلس، ش ۱۹۲۳/۱؛ فهرستواره، ۱۹۹/۶.
آغاز: بسملة شكر و سپاس مر خدائي راكه بنمود به ماه راست را... اما بعد بدان بدرستی و تحقیق که هر علمی را ناچار است از سه چیز...
انجام افتاده: ... و جسم کثیر است بالذات.

۴. رساله تعليقات (فلسفه - فارسی)
(ص ۷۷-۹۶)
از: قوام‌الدین محمد رازی تهرانی (ق ۱۱۱ هـ).
نک: دانشگاه، ۲۰۷/۳ و ۲۱۲۷/۱۱؛ مجلس، ش ۵۲۷۹/۹؛ فهرستواره، ۱۰۹/۶.
آغاز: بسملة تعليق در تفسیر قول حکیم که الممكن فی حد ذاته....
انجام: ... دانسته شد کیفیت علم عقل بموجودات و احساس عقل بموجودات را بعون الله تعالی.

۵. مطالب پراکنده

(ص ۹۷-۹۹)
شامل منقولاتی از گوهر مراد، قیسات و میر محمد باقر داماد.

۶. الاصول الأصفيّة

(ص ۹۹-۱۱۵)
از: ملّار جبعلی تبریزی (ق ۱۱۱ هـ).
در بیان مسائل مهم فلسفه.
نک: ذریعه، ۱۷۶/۲؛ مجلس، ش ۱۸۰۳/۱.

- معما، قواعد صرف و نحو، نجوم، ریاضی، مواعظ، طب، قرائت، شرح حال علما، علوم غریبه و غیره مشتمل بر پنج مشکات و هر مشکات در چند مصباح، گویا نوشته شده در ۱۲۲۹ هـ است.
- نک: فهرست الفبایی آستان قدس، ۵۲۱؛ معجم اعلام الشیعه، ۴۶۰.
- خط: نستعلیق. نام کاتب پاک شده. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ. مکان کتابت: طهران.
- عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات مجدول قرمز و آبی.
- جلد: تیماج قهوه‌ای، ضربی، مجدول، ترنج با سر و لچکی.
- قطع: رحلی. ۲۰/۵ × ۳۳/۵ سم. ۲۷۰ گ.
- ۲۶ س. (ثبت ۸۶۰۶۶)
- ۱۰۲۱۶
- مجموعه**
۱. شرح دیوان امیرالمؤمنین علی^(ع)
- (عرفان-فارسی)
- (ص ۱-۱۲۲)
- از: حسین بن اسماعیل حسینی، میر حسینی سادات.
- شرح عرفانی بر برخی از اشعار منسوب به حضرت امیر^(ع) با عناوین «اشراق». این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
- نک: مجلس، ش ۱۱۱۴.
- آغاز: العلم انهم علی الهدی لمن استهدی....
- انجام: ...لیکن می‌جویی چو خضر آب حیوة از ظلمات.
۲. ده قاعده = ده اصل
- (عرفان-فارسی)
- (ص ۱۲۳-۱۳۲)
- از: میر سید علی همدانی (د: ۷۸۶ هـ).
- ترجمه‌مانندی است از اصول عشره نجم‌الدین کبری.
- نک: ذریعه، ۸/ ۲۸۳؛ آستان قدس، ۶/ ۴۱۵؛ مرعشی، ۱۲/ ۲۲۹؛ مجلس، ش ۲/ ۶۱۰؛ فهرستواره، ۷/ ۳۶۳-۳۶۵.
- آغاز: بسمله حمد و ثنای نامتناهی پروردگاری را که استحکام قواعد اسلام را ملجأ...
انجام: ...و جعلنا الله ایاکم ممن یجد بطاعته و فاز بمحبته... السلام علی من اتبع الهدی.
۳. رساله فقریه
- (عرفان-فارسی)
- (ص ۱۳۳-۱۳۴)
- از: شاه نعمه‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴ هـ).
- این اثر در مجموعه رساله‌های وی چاپ شده است.
- نک: ذریعه، ۱۶/ ۲۷۸؛ مجلس، ش ۷۳/ ۳۰۶۷؛ دانشگاه، ۳/ ۴۴۳؛ فهرستواره، ۷/ ۷۱۱.
- آغاز: قال رسول الله^(ص) الفقر فخری و به افتخر و قال ایضا الفقر سواد الوجه فی الدارین....
- انجام: ...اگرچه بحسب طریقت و حقیقت است و الحمد لله رب العالمین.
۴. نوریه
- (عرفان-فارسی)
- (ص ۱۳۵-۱۷۹)
- منسوب به شهاب‌الدین سهروردی (د: ۶۳۲ هـ).
- در این رساله مؤلف معتقد است که نور به سه معنی وارد است: نور مطلق، نور علم الله و نور حسی.
- نک: ذریعه، ۲۴/ ۳۸۹؛ فهرستواره، ۸/ ۱۰۵۷.
- آغاز: حمد بیحد و غایت و ثنای بیعد و نهایت حضرت مطلقه نور الانواری را....
- انجام: ...جمیع عارفان مظهر کشف و عیان گرداناد بحرمت کل انبیا و کل اولیا من الاقطاب.
۵. امانت الله
- (عرفان-فارسی)
- (ص ۱۸۰-۱۸۹)
- از: ؟

بیان می‌کند که رونده کیست و راه چیست و مقصد کدام است...
 انجام افتاده: ... حضرت حق سبحانه و تعالی و از اینجا گفته‌اند که چون...

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: علی اکبر و آقا محمد ابراهیم. تاریخ کتابت: ۱۲۷۶-۱۲۷۷ هـ.
 از ص ۱-۱۶۰ جدول زرین؛ در آغاز نسخه فهرست رساله‌های این مجموعه تحریر شده است.

جلد: تیماج جگری.

۱۳×۲۲ سم. ۲۴۰ ص. ۱۵ س. (ثبت ۶۶۹۱۱)

۱۰۲۱۷

لمحات در شرح لمعات (عرفان-فارسی)

از: یار علی بن عبدالله تبریزی شیرازی (ق ۸-۵۹ هـ).
 شرح بر لمعات شیخ فخرالدین عراقی، دارای مقدمه در چهار لمعه با عنوان‌های «قوله-قوله» که در جمادی الاولی ۸۱۲ هـ به پایان برده و این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۳۳۹/۱۸؛ مشار، ۴۴۰۱/۴ با عنوان لمحات جامی؛ سپهسالار، ۴۸۰/۵؛ مجلس، ش ۶۶۷؛ کشف الظنون، ۳۶۳/۲؛ فهرستواره، ۸۰۳/۷.

آغاز: بسمله حمد و ثنای بیحد و لایق سپاس... که به اعتبار غیب هویت...

انجام: ... تا زخود بشنود نه از من و تو لیس فی الدار غیرنا دیار.

خط: نستعلیق. کاتب: ضیاءالله طیب بن محمد بن علی شیر حنفی نیلانی که به جهت اخي بن اخي (ظاهراً) نوشته است. تاریخ کتابت: ذی قعدة ۸۱۶ هـ.

دو برگ اول نونویس است. در برگ اول نونویس یادداشتی است در بیان وحدت وجود؛ در برگ آخر یادداشت تملک ابو محمد ابن محمد رضا

در بیان امانت الله که در مراتب وجود انسانی ظهور کرده است.

آغاز: بسمله حمد می‌گویم واحدی را که منزله است از مثل و مانند... اما بعد این مختصری است که در بیان امانت الله...

انجام: ... و اگر چنانچه نعوذ بالله خاین گردد هدف... نعوذ بالله.

۶. معاش السالکین

(ص ۱۸۹-۲۰۰)

از: سید محمد نوری بخش (د: ۸۶۹)

مؤلف این رساله را در پاسخ به پرسش شیخ حاجی علی درباره «طایفه‌ای که سلوک طریقه کامل مرشدان شعار ایشان است چگونه معاش کنند که از حرام اجتناب نمایند و به ریا و سمعه مبتلا نشوند...» نگاشته است.

نک: کشف الظنون، ۱۷۲۵/۲؛ مجلس، ش ۱۱۵۹/۷؛ طباطبائی؛ مرعشی، ۲۲۴/۱۹؛ فهرستواره، ۹۰۴/۸.
 آغاز: بسمله الحمد لله علی نعمائه و الصلوة... صاحب الاطوار القلیبه...

انجام: ... بحرمت کل اولیاء من الاقطاب و الافراد و صلی الله الامجاد.

۷. گفتار بزرگان و عرفا

(فارسی)

(ص ۲۰۰-۲۲۳)

۸. مقصد اقصی (فصولی از...) (عرفان-فارسی)

(ص ۲۲۵-۲۴۰)

از: عزیزالدین نسفی.
 این نسخه از انجام افتاده است.

نک: ذریعه، ۱۰/۲۲؛ آستان قدس، ۲۵۵/۴؛ مجلس، ش ۶۳۹/۱؛ مرعشی، ۱۷۷/۹؛ فهرستواره، ۸/۹۴۱.

آغاز: این چند فصل از فصول مقصد الاقصی است

۱۰۲۱۹

شرح تهذیب المنطق (منطق-فارسی)
این شرح در فهرس به چند نفر نسبت داده شده از جمله عبدالله بن شهاب‌الدین یزدی و جمال‌الدین محمد بن محمود حسینی شهرستانی و مولوی عنایت‌الله هندی.

برخی نسخ از جمله این نسخه فاقد دیباچه است. این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۱۶۱/۱۳-۱۶۴؛ مجلس، ش ۳۳۸۴؛ آستان قدس، ۲۴/۲۰۵؛ منزوی، ۲/۱۴۹۹؛ مشار، ۳/۳۲۱۶.

آغاز: بسمله الحمد حمد در لغت وصفیست بجمیل اختیاری....

انجام: ... یعنی آنچه مذکور شد در بیان از روس ثمانیه بمقاصد اشبه است.

خط: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ربیع الآخر ۱۰۱۰هـ. به جهت میر ابوالحسن نگاشته شده؛ در آغاز نسخه تملک محمد بن محمد تقی الموسوی با مهر بیضوی او و نظام‌الدین علی و مهر بیضوی به سجع «و اتخذ الله ابراهیم خلیلاً». جلد: تیماج یشمی، ترنج. ۱۲×۱۹سم. ۷۰گ. ۲۰-۲۲س.

(ثبت ۷۴۴۸۶)

۱۰۲۲۰

مجموعه**۱. شرح لمعات**

(عرفان-فارسی)

(ص ۱-۷)

از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴هـ).

شرح لمعات شیخ فخرالدین عراقی (د: ۶۸۸هـ).

نک: دانشگاه، ۳/۴۶۹؛ ملک، ۴/۶۷۲؛ فهرستواره،

۸۰۶-۸۰۷.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی نور وجهه حبیبه

شیرازی به تاریخ ۱۱۴۰هـ با مهر بیضوی وی؛ و نیز اشعاری به ترکی، فارسی و مناجاتی با آغاز «یا الهی سکر ابصارنا...».

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ترنج با سر.

۱۳×۱۷/۵سم. ۸۶گ. ۲۱س. (ثبت ۶۶۹۶۷)

۱۰۲۱۸

الجوهر النضید

(منطق-عربی)

فی شرح منطق التجرید

از: علامه حلّی، حسن بن یوسف (د: ۷۲۶هـ).

شرح مهم و معروف بر بخش منطق تجرید الکلام خواجه نصیر طوسی. این اثر چاپ شده است. این نسخه از انجام افتادگی دارد.

نک: ذریعه، ۲۹۰/۵؛ ملی، ۱۱/۴۳۶؛ مجلس، ش ۴۳۱۹؛ مرعشی، ۱۲/۲۶۸.

آغاز: بسمله الحمد لله المتفرد بوجوب الوجود المتوحد....

انجام افتاده: ... لان السابقین لم یقبلوها فهو خارج عن الصناعت کما لو...

خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.

عناوین و نشانی‌ها سنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ با حواشی به امضای ماتن؛ اوراق رطوبت دیده است. در برگ اول یادداشت خرید نسخه از لطف‌الله که از شخصی طالشی خریده است به تاریخ ۱۲۸۲هـ با مهر مربعی وی؛ در برگ آخر یادداشت ابتیاع بدین عبارت آمده: «هو المالک از عالیجنابان فقیه احمد و فقیه محمد ولدان مآ عبدالله سنقری الاصل به مبلغ پنج غروش نیم بی جلد و متفرق ابتیاع گردید سنه ۱۲۴۷» و در زیر آن مهر به سجع «ان من احسن الخلق الخلق الحسن» آمده.

جلد: تیماج مشکی.

۸/۵×۱۸/۵سم. ۱۹س. (ثبت ۷۴۱۵۳)

- بتجلیات الجمال... بیت بیا چون عارفان نعمة الله بگو
حمد اله الحمد لله ...
- ش ۳۰۶۷/۳؛ ملک، ۴/۶۷۸؛ فهرستواره، ۸/۹۴۵.
خط مجموعه: نستعلیق کهن. بی‌کا. تاریخ
کتابت: رساله سوم ۸۵۱ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ آغاز و
انتهای دیوان نونویس است. اشعار دیوان دو
ستونه؛ تمامی صفحات مجدول زرین؛ در آغاز
رساله‌های اول، سوم و چهارم کتیبه مذهب و
مرصع که نام رساله در آنها تحریر شده است.
جلد: تیماج مشکى، مجدول، ترنج با سر.
۱۱×۵/۱۵ سم. ۳۶۱ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۲۸۶۳۸)
- ۱۰۲۲۱
- حقیقة الامر** (کلام-فارسی)
از: میرزا رفیع‌الدین نظام العلماء طباطبایی تبریزی
(ق ۱۳ هـ).
درباره جبر و تفویض و امر بین‌الامرین که در ۱۴
ربیع الثانی ۱۲۸۱ هـ در هشت‌رود به انجام رسیده و چند
بار چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۷/۴۷ و ۵/۸۰؛ مشار، ۲/۱۷۸۴؛
مجلس، ش ۲۶۰۸ و ش ۵۸۷۹؛ فهرستواره، ۶/۱۳۶.
آغاز: بسملة الله نزل احسن الحدیث کتابا...
انجام: ... و مستنبط از کلمات ائمه اطهار... و الله اعلم
بالصواب.
خط: نستعلیق. کاتب: احمد. تاریخ کتابت:
۱۲۸۱ هـ.
نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛
تمامی صفحات مجدول مذهب؛ در برگ اول
سرلوح مذهب و مرصع؛ کاتب در پایان به برخی
از مؤلفات مصنف اشاره کرده است.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۰/۵×۱۷ سم. ۴۸ گ. ۱۷ س.
(ثبت ۶۶۹۴۲)
۲. **دیوان اشعار** (فارسی)
(ص ۷۰-۲۸۴)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴ هـ).
گویا بخشی از دیوان او باشد.
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۹/۱۲۱۵؛ مشار، ۷۳۸؛ مجلس، ش
۲۴۳۷؛ منزوی، ۳/۲۵۸۱.
آغاز: مست و خراب می‌رسم ز می‌عشق ذوالعلا...
انجام: ... گر تو داری حب شاه و آل او در دو دنیا نزد
نیکان نیکى.
۳. **رساله تحقیقات** (عرفان-فارسی)
(ص ۲۸۴-۳۴۳)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴ هـ).
مطالب این رساله با عنوان «تحقیق» آمده است.
این رساله چاپ شده است.
نک: دانشگاه، ۱/۴۲۰۹؛ ملک، ۵/۵۲ و ۴/۶۷۳؛
مجلس، ش ۳۰۶۷/۱۰.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى خلق الانسان على
صورته لخلافته...
انجام:
این رساله به توبه کردم ختم
مثل این نسخه در ولایت نیست
۴. **رساله مکاشفات** (عرفان-فارسی)
(ص ۳۴۳-۳۶۱)
از: شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴ هـ).
مطالب با عنوان «مکاشفه» آمده است.
این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۲/۱۵۳؛ دانشگاه، ۳/۴۴۱؛ مجلس،

۱۰۲۲۲

کلام المهدی

(عقاید-عربی)

از: سیّد محمد بن فلاح مشعشی (د: ۸۷۰هـ).
مؤلف در ابتدا شیعه بوده ولی بعدها ادعای مهدویت نمود و این اثر وی مطابق با این ادعا نگارش یافته است. این نسخه از انجام افتادگی دارد.

نک: ذریعه، ۱۱۱/۱۸؛ مرعشی، ۴/۸-۱۰؛ مرکز احیاء، ۱/۳۵۰.
آغاز: بسمله محمد و علی و فاطمه و الحسن و الحسين و ...

انجام افتاده: ... فان اهل الحق و الباطل ممتزجون
لیسوا بمعازل فی الشیء...

خط: نسخ درشت. بی‌کا. تاریخ کتابت: گویا ق ۹هـ.

نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ اول یادداشتی است مبنی بر تألیف کتاب در سنه ۸۶۵هـ، چند مهر ناخوانا و یادداشت تملک ابن السید محمد الحسینی با مهر بیضوی او. جلد: تیماج مشکلی فرسوده، ترنج با سر.

۱۹×۲۴/۵ سم. ۳۷۰گ. ۱۳س. (ثبت ۷۴۳۴۴)

۱۰۲۲۳

شرح حکمة العین (امور عامه)

(عربی)

از: محمد بن مبارکشاه میرک بخاری (ق ۸هـ).
شرح حکمة العین کاتبی قزوینی (د: ۶۷۵هـ) است. نک: ذریعه، ۲۱۳/۱۳؛ مشار عربی، ۵۴۶؛ ملی، ۴۷/۱۴؛ مجلس، ش ۱۸۵۹.

آغاز: بسمله اما بعد حمد الله فاطر ذوات العقول النوریه... فان المولی العلامه... محمد بن مبارکشاه البخاری برد الله مضجعه یقول قد التمس منی ...

انجام: ... و انما یلزم ان لو كانت الحركات... و هو ممنوع.

خط: نستعلیق. کاتب: ابن قوام‌الدین حسین محمد باقر الکاتب الشیرازی. تاریخ کتابت: سلخ ربیع الثانی سنه ۱۰۵۳هـ.

در حاشیه تصحیح شده؛ همراه با حواشی توضیحی؛ تمامی صفحات مجدول زرین؛ در آغاز نسخه سرلوح مذهب مرصع و دو برگ اول با حواشی گل و بوته مذهب و مرصع. جلد: تیماج بشمی، مجدول، ترنج با نقش و گل. ۱۰×۱۷ سم. ۲۶۶گ. ۱۲س. (ثبت ۷۴۳۴۲)

۱۰۲۲۴

مجموعه**۱. اخلاق ناصری**

(اخلاق-فارسی)

(ص ۱-۱۹۸)

از: خواجه نصیرالدین محمد طوسی (د: ۶۷۲هـ). نک: ذریعه، ۱/۳۸۰؛ مشار، ۱/۹۹؛ آستان قدس، ۲/۳۳۶؛ مجلس، ش ۷۵۵۵؛ فهرستواره، ۶/۳۰۹-۳۱۱.

آغاز: بسمله حمد بیحد و ثنای بیحد لایق حضرت مالک الملکی باشد....

انجام: ... و در طلب رضای خود حریص گرداناد انه ولی لذلك و القادر علیه.

۲. اخلاق منصوری

(اخلاق-فارسی)

(ص ۱۹۹-۲۷۹)

از: غیاث‌الدین منصور دشتکی (د: ۹۴۸هـ). نک: ذریعه، ۱/۳۷۸؛ مجلس، ش ۴۲۱۸/۱۱؛ دانشگاه، ۵/۶۹۸؛ فهرستواره، ۶/۳۰۹.

آغاز: بسمله حمد بیحد ز ازل تا به ابد احدی را که جز او نیست احد....

انجام: ... معانی آن را خراج کلام بر خلاف مرام و ... و السلام علی ن اتبع الهدی.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: محمد باقر

۹۹۵هـ، و یادداشت وقف این کتاب با یکصد و بیست مجلد کتاب دیگر مرحوم میرزا محمد رحیم اصفهانی و در همه صفحات کلمه وقف به سنگرف تحریر شده است.
جلد: گالینگور قرمز با عطف تیماج قهوه‌ای.
۱۶×۲۳/۵ سم. ۲۳ س. (ثبت ۶۶۹۲۷)

۱۰۲۲۶

مجموعه

۱. **حاشیه شرح المواقف** (کلام-عربی)
از: کمال‌الدین مسعود بن حسین شیروانی (د: ۹۰۵هـ).

حاشیه‌ای بر شرح مواقف سید شریف جرجانی با عناوین «قوله-قوله».
این نسخه از آغاز و انجام ناقص است.
نک: کشف الظنون، ۲/۱۸۹۱؛ مجلس، ش ۱/۷۵۷۴.
آغاز: قوله عند القائل برید ان الحکماء حاکمون بان واجب الوجود عبارة عن البحث....
انجام: ...کما ان الثابت عندهم كذلك.

۲. **الحاشیه علی هدایة الحکمة** (فلسفه-عربی)
از: علاء‌الدین علی قوشچی (د: ۸۷۹هـ).
با عناوین «قوله-قوله».
نک: مرعشی، ۲۵/۵۸؛ دایرة المعارف بزرگ، ۱/۸۵.
آغاز: بسمله قوله صحة انتقال الجسم عنه الی غیره ای مع بقاء....

انجام: ...ان حركة جزء الفلك الی احدی جهتی الفوق و السفل لاینافی تحديد الفلك للجهة.

۳. **الحاشیه؟** (فلسفه-عربی)
از: قاضی زاده رومی (ق ۵۹هـ).
آغاز: قوله و ح اما ان یکون تجریده عن البحث و هو العلم الاوسط....

کسمایی. تاریخ کتابت: ۱۰۷۶ و ۱۰۷۷هـ.
عناوین و نشانی‌ها سنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده، برخی صفحات وصالی شده؛ تمامی صفحات مجدول زرین؛ در آغاز نسخه یادداشتی است از علاء‌الحکما به تاریخ محرم ۱۳۳۶هـ مبنی بر تعریف از اخلاق ناصری و اخلاق منصوروی و اینکه از میرزا حبیب‌الله دستفروش ابتیاع شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول گرهی.
۱۴×۲۶ سم. ۲۷۹ گ. ۱۵ س. (ثبت ۶۶۸۵۲)

۱۰۲۲۵

المحاکمات بین شرحی الاشارات

(فلسفه و منطق-عربی)

از: قطب‌الدین محمد بن محمد بویه رازی (د: ۷۶۶هـ).

داوری بین دو شرح اشارات ابن سینا یعنی شرح فخرالدین رازی (د: ۶۰۶هـ) و شرح خواجه نصیر طوسی (د: ۶۷۲هـ) است.

این نسخه شامل منطق، طبیعی و الهی است.
نک: ذریعه، ۲۰/۱۳۲؛ مجلس، ش ۱۰/۱۹۶۱؛
مرعشی، ۳۲/۸۱۰ و...

آغاز: توجهنا الی جناب قدسک و تعرضنا لنفحات انسک....

انجام: ... (النمط الخامس) و ان لم یحتج فی اصل الوجود... و لهذا قال.

خط: نسخ تحریری. بی‌کا. بی‌تا.
عناوین و نشانی‌ها مشککی؛ در حاشیه تصحیح شده و اندکی حاشیه‌نویسی دارد. در برگ اول تملک علی بن یحیی بن احمد الکاشی و نیز یادداشت تملک عمادالدین علی شریف قاری استرآبادی سنه ۹۶۵هـ با مهر مدور وی؛ و یادداشت تملک علی بن عبادالله مازندرانی سنه

- انجام: ... لا وجوده بعد غیر متناه مطلقا.
حاشیه‌ای است بر شرح هدایه محمد بن مبارکشاه بخاری.
- نک: آستان قدس، ۸۶/۴؛ مرعشی، ۵۹/۲۵ و ۱/۱۷۰.
- آغاز: الحکمة و هی صناعة اه الصناعة مكة یقتدر بها علی استعمال موضوعات ما فی تحصیل غرض ... انجام: ... فلا یكون ما فرضناه جهة جهة هذا خلف.
- ۸. الحاشية علی شرح المواقف (کلام-عربی)**
گویا از مسعود شیروانی (د: ۹۰۵هـ).
گویا از انجام افتادگی دارد.
آغاز: قوله من حيث انها صالحة ليس المباحث الآتية ...
- انجام افتاده: ... فان قلت علی الوجهین علی اثبات التأثير فی نفس ...
- ۹. الغرض والغاية (رسالة فی...)** (عربی)
از: میر سید علی شریف جرجانی (د: ۸۱۶هـ).
در فرق بین غرض و غایت.
نک: ذریعه، ۴۴/۱۶؛ دانشگاه، ۲۶۷۱/۷؛ سپهسالار، ۳۵۲/۵
آغاز: بسمله اذا ترتب علی فعل اثر كذلك فذلك الاثر ...
- انجام: ... علی مقتضی کلم الناس علی قدر عقولهم.
- ۱۰. شرح المواقف (کلام-عربی)**
از: میر سید علی شریف جرجانی (د: ۸۱۶هـ).
شرح مواقف قاضی عضدالدین ایچی است.
این نسخه از آغاز افتاده است.
نک: کشف الظنون، ۵۶۱/۲؛ مشار عربی، ۵۶۷؛ مجلس، ش ۳۲۶۸؛ ملی، ۳۹۹/۷.
آغاز افتاده: ایجاد شیء شیئا مقدم علی مرتبة وجوده عن نفسه ...
- ۴. حاشية المطول (بلاغت-عربی)**
از: علاء‌الدین علی قوشچی (د: ۸۷۹هـ).
حاشیه مختصری بر بحث «تقدیم مسندالیه» کتاب مطول تفتازانی.
نک: آستان قدس، ۸۳/۲۵؛ مرعشی، ۲۱/۲۲۰.
آغاز بسمله: قال صاحب الايضاح و قد يقدم المسند الیه لیفید التقديم ...
- انجام: ... يجب ان يكون مقررًا... بین المتکلم و المخاطب.
- ۵. حاشية المطول (بلاغت-عربی)**
از: احمد بن یحیی، شیخ الاسلام هروی (ق ۱۰هـ).
حاشیه مختصری است بر مبحث تقدیم مسند الیه مطول تفتازانی و پاسخ او به ایرادات برخی علما (گویا قوشچی).
نک: آستان قدس، ۸۵/۲۵.
آغاز: بسمله قوله اراد بالخبر الفعلي هنا الفعل المنفي اعني عدم القول ...
- انجام: ... هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذا المقام المشتبه علی كثيرا من الاقوام... و الموفق للمرام.
- ۶. حاشية شرح الهداية (عربی)**
از: ؟
نوشته شده در ۸۸۵هـ.
آغاز: بسمله قوله الحکمة و هی صناعة نظرية الصناعة بالفتح هی الملكة المكتسبة ...
- انجام: ... هذا آخر ما كتبت علی هذا الشرح من حواشی علی سبیل... تم تصنیفها سنة خمس و ثمانین و ثمانمائة.
- ۷. الحاشية علی شرح هدایة الحکمة (عربی)**
گویا از: میر سید شریف جرجانی (د: ۸۱۶هـ).

نک: ذریعه، ۲/ ۱۷۶؛ مجلس، ش ۱۱۷۱.
 آغاز: بسمله و لا حول و لا قوة... سبحانک لاعلم
 لنا الا ما علمتنا... و بعد فانا اردنا فى هذه المقالة اولا ذکر
 الاصل المشهور و هو ان الواحد لا يصدر عنه الا
 الواحد...

انجام: ... و ما يذكر الا اولو الالباب هذا آخر ما اردنا
 بيانه فى... وسايل النجات.

خط: نستعلیق. کاتب: قوام‌الدین محمد رازی
 (شاگرد مؤلف). تاریخ کتابت: ذی حجه ۱۰۶۸ هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
 شده؛ حواشی با نشان «منه مد ظله العالی»،
 تمامی صفحات مجداول زرین؛ در برگ اول
 سرلوح مذهب و مرصع؛ در برگ آخر یادداشتی
 در ۹ سطر در بیان پاره‌ای اصطلاحات از جمله
 تمهید، تذکره و استبصار، تنبیه و غیره است.

جلد: تیماج یشمی، مجداول
 ۱۰×۱۸/۵ سم. ۴۴گ. ۱۴ س. (ثبت ۷۸۷۳۸)

۱۰۲۲۹

المقالات المحمدية
(المقالة الثانية)

از:؟

برخی مطالب عرفانی به نظم و نثر.
 این نسخه از انجام افتادگی دارد.
 آغاز: المقالة الثانية من المقالات المحمدية... فى
 الولاية الاصلية الكلية الختمية...

انجام افتاده: ... گفت رایت البراق قد بقى و مشیت و
 ابوبکر وراق گوید.

خط: نسخ. بی. کا. بی. تا.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ آغاز
 یادداشت ابتیاع نسخه با مهر بیضوی به سجع
 گویا «رق الحسن الزکی»؟
 جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج.

انجام: ... غیر الاحتمالات الثلاثة المذكورة ههنا و
 لجعله راجعا اليها وجه.

خط مجموعه: تحریری. کاتب: عبدالجلیل بن
 عبدالغفار بن نذیر المعانی (نام وی در انتهای
 رساله پنجم آمده است). بی. تا.
 نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در
 برگ اول مهر مربعی به سجع «افوض امری الی
 الله عبده محمد شفیع».

جلد: تیماج مشکی فرسوده، نیم ترنج، مجداول.
 ۱۲/۵×۲۱/۵ سم. ۲۳۰گ. ۲۷-۲۹ س.

(ثبت ۷۸۹۴۱)

۱۰۲۲۷

شرح منازل السائرین

(عرفان-عربی)

از: کمال‌الدین عبدالرزاق کاشانی (د: ۷۳۵ هـ).
 این نسخه از انجام افتادگی دارد.

نک: ذریعه، ۱۴/ ۸۸؛ مشار، ۵۶۶؛ ملک، ۱/ ۴۴۹؛
 مرعشی، ۱۱/ ۹۲؛ مجلس، ش ۶۶۲.

آغاز: بسمله الحمد لله الذى خص العارفين بمعرفة
 ما لا يعرفه الا هو....

انجام: ... باب الغيبة... و التجريد عنها بتلخيص
 القصد.

خط: نسخ و نستعلیق تحریری. بی. کا. بی. تا.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
 شده؛ مهر کتابخانه باقر ترقی در آغاز نسخه
 وجود دارد.

جلد: تیماج، مجداول.
 ۱۳×۱۸ سم. ۸۳گ. سطور مختلف.

(ثبت ۷۸۷۰۰)

۱۰۲۲۸

الاصول الآصفية

(فلسفه-عربی)

از: ملّارجب‌علی تبریزی اصفهانی (ق ۱۱ هـ).

آغاز: بسمله الحمد لله رب... کتاب زبدة الحقایق...
اما بعد بدانکه در حق صورت‌بینان و ظاهر جویان...
انجام افتاده: ... گوئی که فایده این سخن چیست
آنست که من رأی فقد...

۲. لوامع انوار الکشف و الشهود... (عرفان-فارسی)

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (د: ۸۹۸هـ).
شرح فارسی قصیده خمیره (میمیه) عمر بن فارض
مصری (د: ۶۳۲هـ) است. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۴/۱۴؛ دانشگاه، ۳/۴۸۷؛ مجلس،
ش ۲۵۴۴؛ ملک، ۴/۷۰۹؛ فهرستواره، ۷/۸۰۹-۸۱۱.
آغاز: سبحانه من جمیل لیس بوجه نقاب...
انجام: ... بی دعوی فضل جامی و لاف هنر... این
عقد گهر.

۳. شرح رباعیات جامی (فارسی)

از: مؤلف پیشین.
رباعیات و شرح از جامی در اثبات وحدت وجود.
نک: ذریعه، ۱۰/۶۸؛ آستان قدس، ۴/۱۷۷؛ مجلس،
ش ۴۸۴۰/۱۱ با عنوان وحدت وجود؛ ملک، ۶/
۱۳۷؛ فهرستواره، ۶/۱۷۸-۱۷۹.
آغاز:

حمدا لاله هو بالحمد حقیق
در بحر نوالش همه ذرات غریق
انجام:

هم فاتحه هم خاتمه‌اش جمله تویی
فافتح بالخیر رب و اختتم بالخیر

۴. انیس الطالبین و عدة السالکین (تراجم-فارسی)

از: صلاح بن مبارک بخاری (ق ۸هـ).

۱۶/۵ × ۲۴/۵ سم. ۱۷۰ گ. ۱۹ س.

(ثبت ۷۸۷۴۵)

۱۰۲۳۰

تحفة السالکین الی طریق العابدین؟ (عرفان-عربی)

گویا از غزالی؟

مشمول بر پنجاه «مشرع». از آغاز افتاده است.
آغاز افتاده: ... نعمته و یطلع من أفاق حکمته... و هو
حسبنا و نعم الوکیل المشرع الاول ادب تنزیه و نظر قال
فی سنة اثنین و ستین و خمسمائة...
انجام: ... مشرع قال فی سنة ثمانین و خمسمائة
اللهم احی قلوبنا بروح الایمان... و اکتبنا من حزیک
المفلحین... و الحمد لله رب العالمین.
خط: نسخ. کاتب: بدرالدین مؤذن جامع کبیر ابن
یوسف بعلبکی علوانی شافعی. تاریخ کتابت:
رجب ۱۰۱۷هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه برگ اول
نام کتاب و مؤلف تحریر شده و یادداشت تملک
الداعی ۹ محرم ۱۳۰۶ هـ دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج.

۱۴/۵ × ۲۰ سم. ۵۳ گ. ۲۱ س. (ثبت ۷۸۷۸۸)

۱۰۲۳۱

مجموعه

۱. تمهیدات = زبدة الحقایق (عرفان-فارسی)

از: عین‌القضاة عبداللّه بن محمّد همدانی (د: ۵۲۵هـ).

مشمول بر ده تمهید در مباحث عرفانی.

این اثر چاپ شده است.

این نسخه از انجام افتادگی دارد.

نک: ذریعه، ۴/۴۳۴؛ دانشگاه، ۷/۲۴۴۶؛ مجلس،

ش ۲۱۰۸؛ فهرستواره، ۷/۲۳۱.

- ۷. محبوبیه** (عرفان-فارسی)
از: خواجه جلال‌الدین محمد بن محمد پارسا (ق)
نک: ذریعه، ۲۰/۱۴۲؛ دانشگاه، ۱۶/۱۱۲؛
فهرستواره، ۸/۸۳۵.
آغاز بسمله: ابن مسعود رضی الله عنه قال جاء
رجل الی رسول الله (ص)...
انجام: ... چون تو را آن چشم باطن بین نبود... قال
الله تعالی... فانتھوا.
- ۵. انسیه** (عرفان-فارسی)
از: یعقوب بن عثمان چرخى (ح ۸۵۰هـ).
در سخنان و مناقب خواجه بهاء‌الدین نقشبند و
مقامات سلسله نقشبندیه در چهار فصل و خاتمه.
نک: مرعشی، ۲۹/۲۷۲؛ دانشگاه، ۱۷/۱۶۳؛
فهرستواره، ۷/۱۱۴.
آغاز: بسمله حمد و ثنا مبدع ارض و سما را جن و
انس را....
انجام: ... با خویشتم ز خود برستم لک الحمد و
الجود... من المشایخ العظام قد.
- ۶. حورائیه** (عرفان-فارسی)
از: خواجه عبیدالله احرار (د: ۸۹۵هـ).
شرح این رباعی ابوسعید ابوالخیر است: «حورا به
نظاره نگارم صف زد...».
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۷/۱۱۲؛ آستان قدس، ۷/۷۸۲؛
دانشگاه، ۳/۴۳۴؛ مجلس، ش ۲۸/۱۳۷۹۴؛ فهرستواره،
۷/۳۱۸.
- ۹. ارشاد الطالبین** (تصوف-فارسی)
از: جلال‌الدین محمد تھانیسری (د: ۹۸۹هـ).
در این نسخه نام مؤلف جلال محمود تانسری ثبت
شده است.
در بیان ذکر.
نک: مشترک، ۳/۱۲۴۱؛ دانشگاه، ۱۶/۸۳؛
فهرستواره، ۷/۵۲.
آغاز: بسمله الحمد لله الذى اعطى الطالبین شوق
لقائه... اما بعد فقیر حقیر جلال محمود تانسری...
انجام: ... اللهم ارزقنا همة و استقامة فى الدین... و
صلی الله على خیر خلقه محمد و آله اجمعین.
- ۱۰. نی نامه = نائیه** (عرفان-فارسی)
از: عبدالرحمن جامی (د: ۸۹۷هـ).
شرح دو بیت آغازین مثنوی معنوی است.
این اثر چاپ شده.
نک: ذریعه، ۲۴/۴۳۹؛ مشار، ۵/۵۳۷۳؛ آستان
- در مقامات خواجه بهاء‌الدین نقشبند در چهار قسم.
این اثر به کوشش توفیق ه سبحانی چاپ شده
است.
نک: ملک، ۷/۳۰۳؛ مرعشی، ۲۱/۲۸؛ دانشگاه،
۱۶/۴۵؛ فهرستواره، ۳/۲۰۲۴.
آغاز: بسمله اما بعد چنانکه در ظهور احوال و آثار
اولیاء را اختیار نیست...
انجام: ... و آن سخن خواجه ما قدس الله روحه به
ظهور آمد مزید یقین من شد.

- قدس، ۷۹۱۱/۱۳؛ مجلس، ش ۱۸۲۲/۱۵؛ فهرستواره، ۱۰۶۰/۸ و...
 آغاز: بسمله عشق جز نائی و ما جز نی نه‌ایم...
 انجام: ...باقی و جاوید باشی و السلام.
۱۱. **عینیه = رازنامه و...** (عرفان-فارسی)
 از: احمد بن محمد غزالی (ق ۵۶).
 نامه غزالی است به عین القضاة همدانی در سیر و سلوک و پند و اندرز که چاپ شده است.
 نک: مشار، ۱/۱۱۶۹؛ مرعشی، ۱۹/۲۲۶؛ دانشگاه، ۱۰/۱۷۷؛ مجلس، ش ۵۰۸/۱۲؛ فهرستواره، ۷/۶۷۷ و...
 آغاز: بسمله سلام الله تعالی علی المجلس الاسمی الاسنی...
 انجام: ... و نعوذ بالله من دعاء لایسمع و... علم لاینفع و الحمد لله رب العالمین.
۱۲. **شرح بیته از جامی** (فارسی)
 از: عبید المؤمن المرازی؟
 آغاز بسمله: شرح بیت مولانا... از صراحی دوباره قل قل می...
 ۱۳. **طریقت خواجه** (تصوف-فارسی)
غجدوانی و خواجهگان
 از:؟
 آغاز: بسمله الحمد لله الذی طهر قلوب الابرار من ارادة الخطیئات...
 انجام: ... خلاصه آنست که آن دل از خدای تعالی آگاه باشد... اجمعین.
۱۴. **گفتاری از ملا سعدالدین** (عرفان-فارسی)
 گویا از سعدالدین کاشغری.
 آغاز: باسمه سبحانه بدانکه در وقت ملاحظه توحید
- صرف انکار متصور نیست...
 انجام: ... که از حق سبحانه و تعالی شرم داری و غافل نگردی.
۱۵. **لوايح** (عرفان-فارسی)
 از: عبدالرحمن جامی (د: ۸۹۸ هـ).
 در بیان معارف و معانی عرفانی با عناوین «لایحه».
 این اثر بارها چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۱۸/۳۷۱؛ مشار، ۴/۴۴۰۶؛ آستان قدس، ۴/۲۳۲؛ مجلس، ش ۶۶۸؛ فهرستواره، ۷/۸۱۲.
 آغاز: بسمله لا احصى ثناء علیک کیف و کل ثناء یعود الیک...
 انجام:
 مرغ غم او به حیلله شد با ما رام
 خاموش که مرغ رام را رم ندهی
۱۶. **حورائیه** (عرفان-فارسی)
 از: شاه قاسم انوار (د: ۸۳۳ هـ).
 در شرح رباعی ابوسعید ابوالخیر: «حورا به نظاره نگارم صف زد...».
 این اثر در دیوان او چاپ شده است.
 نک: ذریعه، ۹/۸۱۶؛ مرعشی، ۱۲/۲۲۷؛ مجلس، ش ۲/۵۱۸۸؛ فهرستواره، ۷۵/۳۱۹.
 آغاز: شکر و سپاس و حمد بی قیاس سزاوار حضرتیست که ذات او از صفت...
 انجام: ... عظم هزار بار به روزی کند خموش... ذره را رها.
۱۷. **صلواتیه** (فارسی)
 از:؟
 مؤلف در این رساله ۴۹ موضع که صلوات فرستادن در آنها فضیلت دارد را به طور مختصر ذکر کرده است.
 نک: مجلس، ش ۱/۱۳۶۴۶.

۲۱. رساله سیر و سلوک (عرفان-فارسی)

از:؟

آغاز: بسمله بدان ارشدک الله فی الدارین ای طالب صادق هرگاه که حق سبحانه ...

انجام: ... و از جماعتی که غیر این‌ها باشد بطریق اولی.

۲۲. رساله عرفانی (عرفان-فارسی)

از:؟

آغاز: بسمله رب وفقنی لما تحب و ترضنی اعلم ایدک الله به تجلیات جماله که طریقه توجه طایفه علائیه ...

انجام: ... که نصیبی به این حاصل نیز رسد.

۲۳. شرح حال و وصایای خواجه غجدوانی (فارسی)

از:؟

قبل از شرح وصایا سه فصل آمده: فصل اول در ابتداء خواجه عبدالخالق غجدوانی و شروع وی در سلوک، فصل دوم در بیان سلسله مشایخ او، فصل سوم خلفای وی.

آغاز: بسمله ثنای فایق لایق پروردگار خالق را که عموم خلایق را از فیض رحمانی ...

انجام: ... و مغفرت شامل حال همگنان ساز و ختم عواقب امور ما بخیر گردان.

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق با چند قلم. تاریخ کتابت: ق ۱۱ هـ.

کاتب رساله چهارم محمّد سعید، رجب ۱۰۱۴ هـ، بلده اکره، و رساله سوم و نهم ۱۰۱۴ هـ بدون نام کاتب.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ بیشتر صفحات مجدول زرین؛ در آغاز و پایان و لابه‌لای صفحات یادداشت‌های پراکنده

آغاز: بسمله بعد از ادای ثنای حضرت قدیم بی ابتدا محسن هر پادشاه و گدا ...

انجام: ... و نتایج هولهای روز قیامت و حصول به درجات بهشت و ذلک هو الفوز العظیم.

۱۸. طریقت سلسله خواجه ناصرالدین عبیدالله (تصوف-فارسی)

از:؟

آغاز بسمله: بدانکه حضرت خواجه ما را یعنی قطب الاقطابی خواجه ناصرالدین ...

انجام: ... بیت تابع از حضرت خواجه خرد قاضی سمرقندیست رحمة الله علیه و الغفران.

۱۹. صاحبیه = مقامات (فارسی)

از: خواجه عبدالخالق بن عبدالجمیل غجدوانی (ق ۶ یا ۷ هـ).

در بیان مقامات مرشد خود ابویوسف همدانی. این رساله در سال ۱۳۳۲ هـ در مجموعه فرهنگ ایران زمین، ۱/ ۷۸-۱۰۱ به کوشش سعید نفیسی چاپ شده است.

نک: هدیه العارفین، ۱/ ۵۰۹؛ مرعشی، ۳۱/ ۵۸۸؛ دانشگاه، ۱۶/ ۲۷۳.

آغاز: بسمله الهی باخص صفاتک و بعز جلالک... همی گوید ضعیف‌ترین ...

انجام: ... همچنانکه حالات معصیت چشیده حالات طاعت نیز بخشد.

۲۰. رساله عرفانی (عرفان-فارسی)

از:؟

با عنوان «ای درویش».

آغاز: بسمله ای درویش اگر همت و قوت أنت هست ...

انجام: ... فضل و عنایت اوست یا خود کرا دهند.

- دیده می‌شود. در برگ اول مهر کتابخانه باقر ترقی.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۳/۵ × ۲۴/۵ سم. ۲۶۰ گ. ۲۱ س.
(ثبت ۷۸۶۹۳)
- ۱۰۲۳۲
ترجمه طهارة الاعراق
= تهذيب الاخلاق
از:؟
گویا ترجمه فارسی طهارة الاعراق ابن مسکویه رازی (ق ۵هـ) است مشتمل بر یک مقدمه در سه مبحث، سپس سه باب و یک خاتمه.
نک: مشترک، ۲۲۸/۴؛ فهرستواره، ۴۰۹/۶.
آغاز: بسمله اخلاق مندوبه اهل کمال لایق اتباع و انتخاب تواند بود ...
انجام: ... و پیوسته بر ملازمت سیرت عدل و التزام طریق حق مواظب کن تا نیکبخت دو جهانی باشی و الله الموفق للساکن و الماشی و السلام.
خط: رقاع. بی‌کا. تاریخ کتابت: دوم ذی حجه ۱۰۶۳ هـ. مکان کتابت: شاه جهان آباد.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ تمامی صفحات مجدول مذهب؛ در برگ اول سرلوح مذهب و مرصع؛ مهر کتابخانه ترقی در آغاز نسخه.
جلد: تیماج جگری، ترنج با سر، مجدول.
۱۲ × ۲۱ سم. ۸۰ گ. ۱۱ س. (ثبت ۷۸۶۷۹)
- ۱۰۲۳۳
مجموعه
۱. جوک باشست
(عرفان هندی-فارسی)
(ص ۱-۸۰)
از: پندت کشمیری.
- مترجم نظام‌الدین پانی پیتی.
نک: ذریعه، ۱۲۹/۴؛ مجلس، ش ۴۷۵۷/۱؛ منزوی، ۷۷۸/۲-۷۸۰؛ دانشگاه، ۴۲۸/۳.
آغاز: بسمله شکر و سپاس بی قیاس سزاوار حضرت دادار آفریدگار بی مثل و مانند ...
انجام: ... بدان که نهایت مطلب خدا دانان این است و السلام خیر ختام.
۲. حق الیقین
فی معرفة رب العالمین
(فارسی)
(ص ۸۰-۱۰۴)
از: شیخ محمود شبستری (د: ۷۲۰ هـ).
در معرفت رب العالمین و در هشت باب به ازای درهای بهشت و هر باب مشتمل بر حقایق و دقایق و لطایف.
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۴۲/۷؛ کشف الظنون، ۶۷۳/۱؛ مشار، ۷۶۵/۲؛ مجلس، ش ۲۶۲۴؛ فهرستواره، ۱۳۵/۶ و ...
آغاز: بسمله ای پیداتر ز هر پیدائی و ای آشکارتر از هر هویدایی ...
انجام: ... نقطه بسیط مجرد است و نقطه عین وحدت منه بدا و الیه یعود.
۳. مرآت المحققین
(فارسی)
(ص ۱۰۵-۱۲۸)
از: شیخ محمود شبستری (د: ۷۲۰ هـ).
در معرفت نفس و خدشناسی در هفت باب. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۸۴/۲۰؛ کشف الظنون، ۱۶۴۹/۲؛ مجلس، ش ۴۲۴۹؛ آستان قدس، ۲۳۹/۴؛ فهرستواره، ۲۲۹/۶-۲۳۰ و ...
آغاز: بسمله حمد و سپاس و ثنای بی‌عدد حضرت ذوالجلالی را که آثار قدرت او در عالم ...

انجام: ... همه در تصرف امر قدرت یک ذاتیم اینجا
معنی وجدت روی نماید و السلام.

خط مجموعه: نستعلیق شکسته. کاتب: گویا
میرزا عبدالوهاب درویش اصفهانی. تاریخ
کتابت: ۱۲۶۱ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ حواشی شنگرف و
مشکی؛ در برگ اول مهر کتابخانه باقر ترقی؛ در
برگ اول این عبارت آمده: «نسخه در توحید به
خط میرزا عبدالوهاب درویش اصفهانی».

جلد: تیماج مشکی، مجدول، ضریبی، ترنج با سر.
۱۳/۵ × ۲۰/۵ سم. ۲۰/۵ گ. ۱۷ س.

(ثبت ۷۸۶۸۴)

۱۰۲۳۴

الانسان الكامل

(تصوف - عربی)

فی معرفة الاواخر و الاوائل

از: عبدالکریم بن ابراهیم بن احمد بن محمود
گیلانی (ق ۹ هـ).

در انجامه این نسخه، کاتب فوت مصنف را روز
شنبه ۲۸ جمادی الآخر ۸۱۱ هـ و نام فرزندش را عمر یاد
کرده است:

نک: کشف الظنون، ۱/ ۱۸۱؛ مرعشی، ۱۸/ ۱۲۶؛
ملی، ۹/ ۹۷.

آغاز: بسمله کتاب الانسان الكامل... بسمله الحمد
لمن قام بحمده اسم الله فتجعلی....

انجام: ... فلا بد ان ان يكون له الختام عليه افضل
الصلوة و السلام.

خط: نسخ. بی‌کا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ نسخه کرم خوردگی دارد؛ در آغاز نسخه
مهر کتابخانه باقر ترقی و نیز مهر کتب خانه
عرشی نامپلی حیدرآباد دیده می‌شود.

جلد: گالینگور سبز با عطف تیماج قرمز.

۱۰/۵ × ۲۱ سم. ۲۸۷ گ. ۱۷ س.

(ثبت ۷۸۶۸۹)

۱۰۲۳۵

مجموعه

۱. روضة المذنبین

(عرفان - فارسی)

و جنة المشتاقین

(ص ۱-۷۰)

از: احمد جام نامقی ژنده پیل (د: ۵۳۶ هـ).

در ۲۳ باب و چند فصل. این نسخه از انجام افتادگی
دارد.

این اثر به تصحیح علی فاضل چاپ شده است.

نک: فهرستواره، ۷/ ۴۵۲.

آغاز افتاده: و نیکوتر چون چشم....

انجام: ... خدای عزوجل همه را بیامزد و بر تو و بر
ما رحمت کند... برحمتک یا ارحم الراحمین.

۲. شرح كنز الدقائق

(عربی)

(ص ۷۰-۸۲)

از:؟

شرح خطبه و مقدمه کنز الدقائق ابوالبرکات عبداللّه
بن احمد نسفی (د: ۷۱۰ هـ) است.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... و الصلوة علی
اربعة معنی من الله تعالی رحمة....

انجام: ... اما الاول ان لا يتم بالقراءة و الثاني ان لا
یقرأ و لا یفهم.

۳. تجوید (رساله در...)

(تجوید - فارسی)

(ص ۸۲-۸۸)

از:؟

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... بدانکه اشعار
که سخن مخلوقست اگر کسی نامربوط و ناموزون

خواند....

- انجام: ... لاخوف علیهم و لاهم یحزنون ان کنتم
فاعلین.
۴. شرح قصیده‌ای در تجوید (تجوید-فارسی)
(ص ۸۸-۱۰۲)
از: حافظ صادق.
شرح کوتاهی بر قصیده محمد حافظ مشهور به امیر
عزالدین در تجوید و ترتیل.
نک: مرعی، ۱۴۰/۱۹.
آغاز: بسملة الحمد لله ... بدانکه خواننده قرآن
را....
۵. تجوید منظوم و
گزارشی بر آن
(ص ۱۰۲-۱۰۵)
اشعار از عزالدین حافظ در احکام تجوید و گزارشی
بر آن.
این نسخه از انجام افتاده است.
نک: منزوی، ۱/ ۷۹؛ ملک، ۵/ ۷۹؛ مجلس، ش
۱۳۸۳۵/۹.
آغاز: بسمله هر چه قاری را اهم باشد بدانی بی
گمان نظم حافظ عزالدین را گر بخوانی ای جوان یعنی
هرگاه خواهی ابتدا کنی قرآن را....
انجام افتاده: ... این نیز بر دو نوع است.
۶. آفرینش جهان و مخلوقات
و قصص انبیاء
(ص ۱۰۶-۱۲۱)
از:؟
آغاز: باب اول در بیان آفریدن آسمان و زمین
نقلست که اول چیزی که حضرت ذوالجلال قیوم...
انجام: ... پس آن کودک و آن زن صاحب مال و
نعمت و گشتن.
۷. شعر
(ص ۱۲۲-۱۲۳)
از:؟
آغاز:
بسمله سخت بدکارم خدایا عاصیم بر قال قیل
بر من از رحمت نظر کن از سر لطف جزیل
انجام:
یاد مولا روز شب کن تا بیابی صد فتوح
ذکر حق باشد همیشه اهل دل را قوه روح
۸. حکایات
(ص ۱۲۳-۱۳۶)
منقول از عرفا و متصوفه.
آغاز: نقلست که ابراهیم ادهم روزی نزد امام جعفر
رحمة الله در آمد....
انجام: ... تا بعد از آن اسلام در مکه آشکارا شد.
خط مجموعه: نسخ با چند قلم. بی کا. کتابت
شماره اول ۸۵۶ هـ.
اوراق به رنگ‌های آبی و نخودی؛ چند برگ اول
گویا آغشته به روغن و چربی شده است.
جلد: تیماج مشکلی.
۱۱×۱۸ سم. ۱۳۷ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۷۷۹۴۵)
- ۱۰۲۳۶
- مجموعه
۱. جامع العلوم (ستینی) (چند دانشی-فارسی)
= حدایق الانوار
(ص ۱-۱۵۸)
از: فخرالدین محمد بن عمر رازی (د: ۵۶۰ هـ).
مشمول بر شصت علم که برای سلطان علاءالدین
تکش نگاشته است.
این نسخه از آغاز افتاده است.

باب و در هر باب چند مسئله. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۸۳/۲۱؛ سپهسالار، ۵/۵۹۴؛ آستان
قدس، ۸۳/۱.

خط: نسخ. کاتب: عبدالله بن محمد حسن
هشترودی تبریزی. تاریخ کتابت: ۸ ربیع الاول
۱۳۳۹هـ.

کتابت شده از روی نسخه شیخ محمد سماوی به
تاریخ ۱۳۳۸هـ و وی نیز از روی نسخه کهن به
خط جعفر بن محمد عراقی مورخ سلخ ربیع
الاول ۷۷۱هـ، نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج مشکی.
۱۷×۲۵سم. ۷۸گ. ۲۵س. (ثبت ۸۶۰۷۱)

۱۰۲۳۸

سرور العارفین (عقاید-فارسی)

فی ولاية امیر المؤمنین (ع)

از: زین العابدین بن احمد، واعظ شهیمیرزادی.
در اصول دین به ویژه ولایت و امامت برای میرزا
محمد حسن مشهور به میرزا آقا بزرگ و ملکی جهان
خانم دختر رکن الدوله علینقی میرزا در یک مقدمه، ۵
باب و یک خاتمه نوشته است.

نک: ذریعه، ۱۷۵/۱۲؛ فهرستواره، ۹/۳۴۷.
آغاز: بسملة الحمد لله الذی جعل الحمد مفتاحا
لذکره و سبیا للمزید من فضله....
انجام: ... لکن اگر یکنفر دوست ببیند به از هزار
دشمن است.

خط: نسخ. کاتب: غلامحسین بن ابی القاسم
گلبایگانی. تاریخ کتابت: ۲۰ ذی حجه ۱۲۷۵هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ تمامی صفحات مجدول شنگرف؛ در برگ
اول و دوم آغاز نسخه روایاتی از کافی دیده
می‌شود. برخی صفحات آغشته به روغن و
چربی است.

نک: کشف الظنون، ۱/۵۶۵؛ مشار، ۱/۴۷۱؛ مجلس،
ش ۳۲۶۶؛ مرعشی، ۱۶/۱۹۴؛ فهرست منزوی، ۱/
۶۵۶.

آغاز افتاده: ... اقتباس باشد و چون معلوم بنده نبود
که از فنون علوم ...
انجام: ... ایزد تعالی جناب جلال خدایگان عالم...
مصون دارد بمنه و کرمه وجوده و جلاله.

۲. خلاصة الحیة (تاریخ-فارسی)
(ص ۱۵۹-۳۱۷)

از: قاضی احمد بن نصرالله تتوی (د: ۹۹۶هـ).
در سرگذشت حکما دارای یک فاتحه، دو مقصد و
یک خاتمه.

نک: ذریعه، ۷/۲۲۶؛ مجلس، ش ۵۵۹۳؛ ملک، ۲/
۲۲۹؛ مرعشی، ۷/۲۰۲؛ فهرستواره، ۳/۲۱۲۳ و...
آغاز: بسملة فتح کلام خیر انجام به نام حکیمی
سزد که جمیع ذرات وجود... اما بعد می‌گوید...

انجام: ... و گیاهی که در راه مسافران بادیه مانع از
وصول مقصود می‌گردند.
خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت:
۱۰۶۱هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ در برگ آخر تملک کرم بن کریم (ظاهراً)
سیچقان ثیل ۱۲۹۳هـ و نیز مهر بیضوی به سجع
«علی اصغر بن ابراهیم محمد ۱۲۹۱».
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ترنج با سر.
۱۲/۵×۲۳سم. ۳۱۷گ. ۱۸س.

(ثبت ۷۴۶۵۲)

۱۰۲۳۷

معارج الفهم فی شرح النظم (کلام-عربی)

از: علامه حلّی، حسن بن یوسف (د: ۷۲۶هـ).
شرح نظم البراهین فی اصول الدین مؤلف در هفت

- جلد: تیماج جگری با عطف قرمز.
۱۳/۵ × ۲۱ سم. ۱۵۳ گ. ۱۵ س.
(ثبت ۷۸۶۳۳)
۲. **جامع الاسرار حیدر آملی** (عربی)
(مقاله من...)
آغاز: بسمله و صلی الله... اعلم ان التوحید علی
قسمین توحید الانبیاء و توحید الاولیاء....
- ۱۰۲۳۹
- غیث المواهب العلیة (عرفان - عربی)
= شرح الحكم العطائية
از: محمد بن ابراهیم بن عباد نفری شاذلی (ق
۵۸هـ).
شرحی است بر الحكم العطائية تاج‌الدین احمد
معروف به ابن عطاء الله اسکندرانی شاذلی (د: ۷۰۹هـ).
این اثر چاپ شده است.
نک: کشف الظنون، ۱/ ۶۷۵؛ ملی، ۸/ ۳۲۱؛ ملک،
۱/ ۵۳۳؛ معجم المطبوعات، ۱/ ۱۵۸.
آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا... یقول العبد
الفقیر... الحمد لله المنفرد بالعظمة و الکمال....
خط: نسخ مغربی. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۱۰۲۹هـ
(ظاهراً).
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ برگ اول و صالی شده است.
جلد: تیماج مشککی.
۱۶/۵ × ۲۲ سم. ۲۰۰ گ. ۲۳ س.
(ثبت ۷۸۶۷۲)
۳. **الوجود (مقاله فی...)** (فلسفه - عربی)
آغاز: الفصل الاول فی الوجود و انه هو الحق اعلم
ان الوجود من حیث هو هو غیر الوجود الخارجی و الذهنی
اذ....
انجام: ... لکانت محتاجة الی علة ضرورة.
۴. **الحث علی الذکر** (عربی)
منسوب به ابوعلی سینا (د: ۴۲۸هـ).
نک: ذریعه، ۶/ ۲۴۸.
آغاز: اما بعد فان من شمر عن ساق الجد للبلوغ الی
مرتبة الواصلین....
انجام: ... وقفنا الله لكل ذلك حتی... یبلغ منزل
السکينة بمنه وجوده.
۵. **واجب الوجود** (فارسی)
از:؟
مباحثی درباره واجب الوجود با عناوین «فصل».
گویا بخشی از یک کتاب باشد.
آغاز: فصل سیم بدانکه اهل الله فرموده‌اند که
حقیقت واجبی وجود بحت است....
انجام: ... در مجالی که بحسب محلی نه بحسب خود
و الله اعلم.
- ۱۰۲۴۰
- مجموعه
۱. **حدیث نبوی (ص)** (حدیث - عربی)
منقول از روضه کافی که در این نسخه حدیث الجنان
و التوق نامیده شده است.
آغاز: بسمله علی بن ابراهیم عن... قال ان رسول
الله (ص) سئل عن قول الله تعالی يوم یحشر المتقین...
فقال یا علی ان الوفاء....
۶. **عرفان (فصولی در...)** (عرفان - فارسی)
از:؟
مشمول بر چهار فصل رضا، تسلیم، اتحاد و وحدت.
آغاز: فصل در رضا قال الله تعالی لکیلا تأسوا... رضا
خوشنودیست....

- انجام: ... اینست آنچه درین مختصر خواستم... و آله
اجمعین.
- ۱۰۲۴۱
- مجموعه**
۱. **اسکندریه** (فارسی)
(ص ۱-۱۲)
از: میر سید شریف جرجانی (د: ۸۱۶هـ).
سؤالات اسکندر بن عمر شیخ و پاسخ‌های میر سید
شریف درباره مسائل کلامی و فلسفی. این نسخه
مشمول بر هشت فصل است.
نک: آستان قدس، ۴/ ۲۱؛ مرعشی، ۱۴/ ۸۶؛
مجلس، ش ۹/ ۱۲۰۷؛ فهرستواره، ۶/ ۷۰.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد در
شهور سنه خمس عشر و ثمانمائه اسکندر...
انجام: ... و اشاره ایشان به توحید از آنجا ناشی گردد
و الله موفق للصواب.
۲. **حکایة ابی‌الهدیل و المجنون** (عقاید-عربی)
(ص ۱۳-۲۳)
گفتگوی ابوالهدیل علاف و فردی مجنون در باب
امامت و خلافت حضرت علی (ع). ترجمه این حکایت به
فارسی در این مجموعه (ش ۴) آمده است.
نک: مرعشی، ۲۹/ ۳۸۰.
آغاز: بسمله روی انه صحب المأمون فی سفره من
اعیان مملکتہ نیف و ثلاثون رجلا....
انجام: ... و کرهت ان اذکره للمأمون خوفان یدنیه و
یترکنی قد تمت حکایة ابی‌الهدیل.
۳. **ده قاعده** (عرفان-فارسی)
(ص ۲۴-۲۷)
از: میر سید علی همدانی (د: ۷۸۶هـ).
ترجمه آزادی است از اصول عشره نجم‌الدین کبری
در ضمن ده قاعده.
نک: ذریعه، ۸/ ۲۸۳؛ آستان قدس، ۶/ ۴۱۵؛
۷. **اقوال بزرگان** (عربی)
شامل روایات، سخنان عرفا، حکما، اکابر.
۸. **رسالة فی النفس** (فلسفه-عربی)
از: یعقوب بن اسحاق کندی (ق ۳هـ).
رساله‌ای در نفس که از کتاب‌های ارسطو و افلاطون
و سایر فلاسفه گردآوری شده است. این رساله چاپ
شده است.
نک: مرعشی، ۲۸/ ۳۲۰؛ دانشگاه، ۳/ ۳۹۱.
آغاز: بسمله رساله لابی یوسف یعقوب... سددک
الله لدرک الحق...
انجام: ... اسعدک الله تعالی فی دنیاک و آخرتک.
۹. **شرح الاشارات** (فلسفه-عربی)
از: خواجه نصیرالدین محمد طوسی (د: ۶۷۲هـ).
این نسخه شامل نمط چهارم تا دهم است. این
نسخه حواشی دارد با نشان‌های «محاکم» و «نورالدین
محمد عفی عنه».
نک: ذریعه، ۷/ ۷۵؛ آستان قدس، ۴/ ۱۶۹.
آغاز: بسمله النمط الرابع فی الوجود و علله الوجود
ههنا هو الوجود المطلق...
انجام: ... و الله ولی السداد و الرشاد و منه المبدأ و
الیه المعاد و الحمد لله... کثیرا کثیرا.
خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۲۰
رمضان ۱۰۹۰هـ (برگ آخر).
نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛
حاشیه‌نویسی دارد. نسخه رطوبت دیده است.
جلد: تیماج قرمز با ستاره هشت پر زرین،
طبله‌دار.
۱۲/۵ × ۱۹ سم. ۲۱ س. (ثبت ۸۶۹۲۷)

از: خواجه نصیرالدین محمد طوسی (د: ۵۶۷۲).
در شش باب و هر باب در شش فصل.
بارها چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۴۷۷/۲؛ مشار، ۶۰۱/۱؛ آستان قدس،
۳۹۰/۶؛ مجلس، ش ۴۵۰/۳؛ فهرستواره، ۱۳۵/۷ -
۱۳۷.

۲. کتابی در عرفان؟ (عرفان-فارسی)
(ص ۳۴-۷۱)
گویا از عزیزالدین بن محمد نسفی (ق ۵۷).
این نسخه از باب هشتم در بیان فضیلت شکر و
حقیقت و اقسام آن آغاز می‌شود.
آغاز: باب هشتم در بیان فضیلت شکر... و نموداری
از انواع انعام و افضال حضرت...
انجام: ...الفائزین بنیل مزید فضله... برحمتک یا
ارحم الراحمین.

۳. مبدأ و معاد (فارسی)
(ص ۷۱-۱۱۴)
از: عزیزالدین بن محمد نسفی (ق ۵۷).
در مباحث معرفت عالم کبیر و عالم صغیر و مبدأ و
معاد.
چنانکه مؤلف در مقدمه گفته این رساله مختصری
است از رساله مبدأ و معاد که قبلاً تألیف کرده مشتمل بر
دو باب: باب اول در معرفت عالم کبیر دارای سه فصل و
باب دوم در معرفت عالم صغیر مشتمل بر سه اصل.
نک: دانشگاه تهران، ۱۴/۳۵۹۵؛ فهرستواره، ۶/
۲۲۳-۲۲۴.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد
چنین گوید... که جماعتی از درویشان کثرهم الله ازین
بیچاره درخواستند که می‌باید که معرفت عالم کبیر...
انجام: ... تا انتهای سلوک این رساله کفایت است.

مرعشی، ۲۲۹/۱۲؛ دانشگاه، ۴۳۷/۳؛ مجلس، ش
۱۲۰۷/۱۴؛ فهرستواره، ۳۶۳-۳۶۵ و...
آغاز: بسمله حمد و ثنای نامتناهی پروردگاری را...
انجام: ... فضای صحرای لاهوتی را جلوه می‌نماید.

۴. ترجمه حکایت ابوالهذیل و مجنون
(عقاید-فارسی)
(ص ۲۷-۴۶)

ترجمه از: عباسقلی سپهر کاشانی (ق ۵۱۴).
طبق یادداشت مترجم که به خط خود در ۱۱ ربیع
الثانی ۱۳۳۵ هـ در انتهای نسخه تحریر کرده این ترجمه
و ترجمه بعدی در پایان جلد اول کتاب احوال حضرت
محمد بن علی الجواد^(ع) در آخر حالات مأمون بن
هارون مرقوم شده است.

۵. ترجمه حکایت ابوالهذیل (فارسی)
(ص ۴۶-۴۷)

ترجمه از: عباسقلی سپهر کاشانی (ق ۵۱۴).
منقول از کتاب حیوة الحیوان دمیری به خط مترجم
که به جهت مظفرالدین شاه قاجار انجام داده است.
خط مجموعه: نستعلیق. طبق یادداشت وزیر
تألیفات عباسقلی سپهر کاشانی به سنه ۱۳۲۰ هـ
(گ ۲۳)؛ این نسخه به خط میرزا محمد خان
کاشانی خواهرزاده میرزا محمد علی خان
مجیرالدوله کاشانی، منشی مخصوص وزارت
تألیفات است.
جلد: مقوایی.

۲۱×۳۲ سم. گ. ۱۷ س. (ثبت ۷۴۶۲۰)

۱۰۲۴۲

مجموعه
۱. اوصاف الاشراف (اخلاق-فارسی)
(ص ۱-۳۴)

- ۴. مقصد اقصی** (فارسی)
(ص ۱۱۵-۱۵۶)
از: عزیزالدین بن محمد نسفی (ق ۵۷).
در معرفت ذات و صفات خدا و افعال او و معرفت ولایت و نبوت و...
نک: ذریعه، ۱۱۰ / ۲۲؛ مشار، ۴۸۹۸ / ۴؛ آستان قدس، ۲۵۵ / ۴؛ فهرستواره، ۹۴۱-۹۴۲ و...
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد چنین گوید اضعف الضعفاء... که جماعتی درویشان کترهم الله تعالی از این بیچاره درخواست کردند که در ذات و صفات خدای...
از:؟
- ۵. منهج العارفين** (اخلاق-فارسی)
(ص ۱۵۶-۱۶۶)
از: میر سید علی همدانی (د: ۷۸۶هـ).
در پند و اندرز.
این رساله چاپ شده است.
نک: مشترک، ۲۴۷۳ / ۴؛ فهرستواره، ۶ / ۶۴۰.
آغاز: بسملة حمد بی حد و ثنای بی عدد مر آفریدگاری را که سینه عارفان را...
انجام: ... و ثبات ورزد و نفس خود را در انواع.
از:؟
- ۶. اخلاق (رساله در...)** (اخلاق-فارسی)
(ص ۱۶۶-۱۷۰)
از:؟
آغاز: بسملة بسم الله الملك العلام و علیه التوکل...
بعد از حمد بی عدد...
انجام: ... و مراد حق عز شأنه حاصل گشته سلامتی دنیوی و نجات اخروی و الله اعلم و احکم... صراط مستقیم.
- ۷. شرح حدیث «الشقی من شقی...»** (فارسی)
(ص ۱۷۰-۱۷۳)
شرح حدیث نبوی (ص) «الشقی من شقی فی بطن امه و السعید...».
آغاز: بسملة قال رسول الله علیه.. یعنی که بدبخت آن بدبخت باشد که در شکم مادر بدبخت شود... از ظاهر این حدیث لازم آید...
انجام: ... و علم خدا را بیان نتوانند کرد و به آخر رسد و الله اعلم.
- ۸. اخلاق (رساله در...)** (اخلاق-فارسی)
(ص ۱۷۳-۱۸۰)
از:؟
آغاز: بسملة بدان ای درویش که دلیل نجات و خلاص سخن خدای رب العزت است که ...
انجام: ... و از حقایق علوم دین که آن معرفت دقایق کتاب.
- ۹. عرفان (رساله در...)** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۸۱-۱۸۵)
از:؟
آغاز: بسملة بسم الله علی ما ابرنا و الحمد لله علی ما هدان... اما بعد کان الله و لم یکن معه شیء...
انجام: ... ثم لم یحملوها کمثل الحمار یحمل اسفارا و الله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم.
- ۱۰. عرفان (رساله در...)** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۸۷-۱۹۰)
از:؟
آغاز: بسملة بدان ای درویش صادق و ای طالب عاشق استعدک الله فی الدارین...
انجام: ... و اگرچه سخن خدای رب العزة را نهایتی... و توفیق رفیق و الله هو الموفق والمعین.

- ۱۱. عرفان (رساله در...)** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۹۰-۱۹۲)
از:؟
آغاز: بسمله بدان ای درویش اسعدک الله تعالی...
که درویش عبارت است از دوستی خدای رب العزة...
انجام: ...کوشش و اجتهاد تمام کند تا به مقصود رسد
و الله هو الموفق و المعین.
- ۱۲. رساله الاولویة؟** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۹۳-۲۰۹)
از:؟
آغاز: بسمله الحمد لمن فتح علی الطالبین ابواب
التوفیق... ای درویش وسعک الله بدان که مقدمه
آفرینش...
انجام: ...و الا فصلح و اصلح و عفاه الله اعلم
بالصواب تمت الرسالة الاولویة.
- ۱۳. عرفان (رساله در...)** (عرفان-فارسی)
(ص ۲۱۱-۲۱۹)
از:؟
آغاز: بسمله بسم الله الملك المنان و علیه الاعتماد
و التکلان... و بعد قال رسول... اول ما خلق الله تعالی
نوری... چون به ضرورت عقل و به نقل شرع معلوم
است...
انجام: ...رحم الله من انصف و نظر فیه... و الله اعلم
بالصواب.
خط مجموعه: تحریری. کاتب: محمد رشید بن
جلال‌الدین عبدالمطلبی بابانکی. تاریخ کتابت:
۱۲۴۵ هـ. مکان کتابت: قیصریه شیراز.
نشانی‌ها شنگرف.
جلد: گالینگور قرمز، عطف و گوشه یشمی.
۱۴ × ۲۰ سم. ۲۲۰ ص. ۲۰ س. (ثبت ۷۴۷۰۲)
- ۱۰۲۴۳**
حاشیة شرح الجدید للتجربید (کلام-عربی)
از: ملاً عبدالرزاق بن علی لاهیجی (ق ۱۱ هـ).
حاشیه‌ای است بر جواهر و اعراض (بخشی از
مقصد دوم) شرح مولا علی قوشچی بر تجرید خواجه
نصیر طوسی.
نک: ذریعه، ۶/۱۱۵؛ دانشگاه، ۳/۲۳۶؛ مجلس،
ش ۱۷۳۴.
آغاز: بسمله یا من تقدس ذاته مشابهة الجوهر و
العرض...
انجام: ...و ما یدفع به الاجوبة هناک یدفع به عنها.
خط: تحریری. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۱۲۷۹ هـ.
در حاشیه تصحیح شده؛ اندکی حاشیه‌نویسی
دارد با نشان «منه»؛ برخی صفحات وصالی شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۱ × ۵/۱۶ سم. ۹۹ گ. ۱۸ س. (ثبت ۶۷۰۲۳)
- ۱۰۲۴۴**
تحفه شاهی (امامت-فارسی)
از: علاء‌الدین عبدالخالق، قاضی زاده کرهرودی (ق
۱۱ هـ).
درباره امامت حضرت علی (ع) و رد مخالفان که به
امر شاه عباس صفوی در یک مقدمه و قاعده و خاتمه
نگاشته است. این اثر به تصحیح رسولی کرهرودی در قم
چاپ شده است. این نسخه از انجام افتادگی دارد.
نک: ذریعه، ۳/۴۴۳؛ آستان قدس، ۴/۴۰؛ مرعشی،
۱۶/۱۸۹ و ۲۰/۶۲؛ مجلس، ش ۱۳۸۵۳.
آغاز: بسمله کس نامه انوار جلی ننویسد...
انجام افتاده: ...مراد از آیه و اشرفت الارض بنور
رهبها امام زمانست تمت الاحادیث.
خط: نسخ. بی‌کا. بی‌تا.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده.

انجام: ... و هذا آخر التعزية بلفظها... و عليها نختم الرسالة حامدين... و سلم و كرم.

۲. فرحة الغری (عربی)
(ص ۴۱-۸۷)

از: عبدالکریم بن طاووس حسنی (د: ۶۹۳هـ).
نک: ذریعه، ۱۵۹/۱۶؛ ملی، ۶۳۰/۱۱؛ مشار عربی، ۶۶۲؛ مرعشی، ۲۹۴/۱۲؛ مجلس، ش ۱۴۴۸۲/۳.
آغاز: بسملة الحمد لله مظهر الحق و مبدئه و مدحض الباطل....
انجام: ... حتی نظفر بالسعادتین الباقیة... بالنعم الواصله بمنه و کرمه.

۳. التحصین و صفات العارفين (عربی)
(ص ۸۹-۹۸)

از: احمد بن محمد بن فهد حلی (د: ۸۴۱هـ).
نک: ذریعه، ۳۹۸/۳؛ دانشگاه، ۶۵۵/۳؛ مرعشی، ۳۰/۳۴۳؛ ملی، ۴۵۷/۹؛ مشار عربی، ۱۶۷.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى تجلى لعباده فشغلهم عن الشهوات....
انجام: ... ليخرجكم من الظلمات الى النور... و سلم تسليما كثيراً.

۴. رسائل؟ (عربی)
(ص ۱۰۰-۱۱۸)

شاید از شیخ احمد احسائی (د: ۱۲۴۲هـ).
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
آغاز: و من آیاته الانسان المخلوقة من النطفة....
انجام: ... و لرجوع بعضها الى ما ذكر و الحمد لله... الطاهرين.

۵. اجوبة مسائل الشيخ عبدالله (عربی)
(ص ۱۱۸-۱۲۷)

جلد: تیماج قرمز، ترنج با سر زرین، عطف و حاشیه تیماج مشکی.
۱۳/۵ × ۲۳ سم. ۲۲۵ گ. ۲۳ س.

(ثبت ۷۸۰۷۵)

۱۰۲۴۵

حاشیه شرح الاشارات (فلسفه-عربی)

از: میر محمد معصوم قزوینی (د: ۱۰۹۱هـ).
حاشیه‌ای است گویا بر شرح اشارات خواجه نصیرالدین طوسی.
در فهرست کتابخانه مرعشی از آن با عنوان حاشیه شفا یاد کرده است.

نک: ذریعه، ۱۱۲/۶؛ مرعشی، ۱۱۵/۱۰.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى لاتدرکه المشاعر و لا تحويه النواظر....

انجام: ... ثم يصدر عنه بتوسط تلك الجهات آثار عينيه متعددة... الحقيقة الذاتية.

خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.

در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی دارد با نشان «منه»؛ لبه بالایی صفحات پاره شده.

جلد: تیماج قرمز فرسوده.

۱۲ × ۱۹ سم. ۶۶ گ. ۱۷ س. (ثبت ۸۶۰۵۹)

۱۰۲۴۶

مجموعه

۱. مسکن الفؤاد (اخلاق-عربی)

عند فقد الاحبة و الاولاد

(ص ۱-۴۰)

از: شهید ثانی زین‌الدین بن علی عاملی (د: ۹۶۶هـ).
نک: ذریعه، ۲۰/۲۱؛ مشار عربی، ۸۴۳؛ مجلس، ش ۵۹۸۶/۲ و...
آغاز: بسملة الحمد لله الذى حکم بالفناء و الزوال على جميع عباده....

۱۰۲۴۷

النافع لیوم الحشر
فی شرح الباب الحادی عشر

از: فاضل مقداد ابوعبداللّه سیوری حلّی (د):
۸۲۶هـ.

نک: ذریعه، ۱۳/۱۳ و ۲۴/۱۸؛ مشار عربی، ۹۴۲.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده
افتقار امکانات....

انجام: ... هذا مع حصول الاسفار و تشویش الافکار...
و ان يجعله خالصا لوجهه انه سمیع مجیب.

خط: نستعلیق. کاتب: میرزا بیک بن محمد بیک.
تاریخ کتابت: ۳ شعبان ۱۰۸۹هـ.

در حاشیه تصحیح شده با حواشی توضیحی؛ در
دو برگ آخر پاره‌ای از اشعار و ابیات تحریر شده
است.

جلد: گالینگور قرمز با عطف و گوشه تیماج
قهوه‌ای.

۱۳ × ۲۰ سم. ۱۲ س. (ثبت ۶۷۰۲۰)

۱۰۲۴۸

غیث المواهب العلیة
= شرح الحكم العطائية

از: محمد بن ابراهیم بن عباد نفری شاذلی (ق ۸هـ).
شرحی است بر الحكم العطائیه تاج‌الدین احمد بن
محمد بن عبدالکریم بن عطاءالله شاذلی اسکندری (د):
۷۰۹هـ.

این اثر به چاپ رسیده است.
نک: کشف الظنون، ۱/۶۷۵؛ ملی، ۸/۳۲۱؛ ملک،
۱/۵۳۳؛ معجم المطبوعات، ۱/۱۵۸.

آغاز: بسمله قال العبد الفقیر... الحمد لله المنفرد
بالعظمة و الجلال المتوحد باستحقاق....

از: شیخ احمد بن زین‌الدین احسائی (د: ۱۲۴۲هـ).
پرسش‌های شیخ عبداللّه بن محمد بن احمد غدیر و
پاسخ‌های احسائی.

نک: مرعشی، ۲۳/۵۸؛ فهرست کتب شیخ، ۶۵.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... و بعد فیقول
العبد المسکین احمد بن... قد ارسل الی....
انجام: ... ظهر الجواب علی تراکم اشتغال... و الحمد
لله رب العالمین.

۶. وسائل الهمم العلیا
فی جواب مسائل الرؤیا

از: شیخ احمد بن زین‌الدین احسائی (د: ۱۲۴۲هـ).
در جواب شیخ حسین بن محمد بن احمد بن عصفور
بهرائی.

این نسخه از انجام افتادگی دارد.
نک: فهرست کتب شیخ، ۸۲؛ فهرست عکسی احیاء،
۴/۲۳۶.

آغاز: بسمله الحمد لله رب الذی نور قلوب عباده
المؤمنین و فتح عیون بصائرهم....
انجام افتاده: ... و امکان النقیض لا یبطله لان
الظاهر...

خط: نسخ با چند قلم. کاتب رساله اول محمد
صادق واعظ بن محمد علی کردی اصفهانی.
تاریخ کتابت: ۶ محرم ۱۲۷۷هـ.

رساله دوم سید محمود اصفهانی.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ مهر بیضوی کتابخانه ضیاءالدین نوری در
آغاز نسخه دیده می‌شود.

جلد: تیماج قرمز، مجدول.
۱۵ × ۲۰ سم. ۱۳۱ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۲۶۳۸۳)

آغاز: بسمله قال سیدنا... الحمد لله لم یزل عالما قدیرا...
انجام: ... و حصرها متعسر فلیراجع لها مبسوطاتها... هو.

۳. الحواشی المفهمة فی شرح المقدمة (تجوید-عربی)
(ص ۵-۴۰)

از: احمد بن محمد بن جزری، ابن ناظم (د: ۸۵۹هـ). مؤلف این شرح را بر مقدمه پدرش در تجوید نگاشته و به سال ۸۰۶هـ در شهر ادرنه آن را به پایان رسانیده است. این اثر در قاهره به چاپ رسیده است. نک: کشف الظنون، ۱۷۹۹؛ معجم المطبوعات، ۶۲؛ ملی، ۳۹۷/۱۰؛ مجلس، ش ۱۱۳۵/۳۵.
آغاز: بسمله الحمد لله المتعالی فی جلال قدسه...

۴. شرح نخبة الفكر فی مصطلح الاثر (درايه-عربی)
(ص ۴۱-۹۱)

از: شهاب‌الدین احمد بن علی، ابن حجر عسقلانی (۸۵۲هـ). شرح نخبة الفكر از مؤلف در علم حدیث و درایت. نک: کشف الظنون، ۱۹۳۶/۲؛ ملک، ۱۳۹/۶؛ ملی، ۱۱۳/۱۳؛ مجلس، ش ۵۳۳۸.
آغاز: بسمله الحمد الذي لم یزل عالما قدیرا حیا قیوما سمیعا بصیرا...
انجام: ... و صوابه اخرى اثبت الاجر للمجتهد اصاب او اخطا.

۵. تفسیر سورة الفاتحة = فواتح الحق (تفسیر-عربی)
(ص ۹۲-۱۷۳)
از: ؟

خط: نسخ. کاتب: ابراهیم بن فرج خالد تکریتی بغدادی شافعی بدری. تاریخ کتابت: ۱۱۸۲هـ. عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ چند برگ در آغاز نسخه مجدول قهوه‌ای؛ در روی برگ اول گواهی هبه چهل کتاب با ذکر نام آنها از طرف سید محمد حسینی خراسانی گویا به فرزندش سید یحیی در تاریخ شعبان ۱۳۱۴هـ و مهر مریمی وی؛ در برگ آخر یادداشت‌های پراکنده. جلد: تیماج یشمی. ۱۶/۵ × ۲۷/۵ سم. ۲۳ س. (ثبت ۲۸۶۸۹)

۱۰۲۴۹

مجموعه

۱. جمع الجوامع (اصول فقه-عربی)
(ص ۱-۳)

شاید از ابن حجر عسقلانی؟ مختصری در اصول فقه. غیر از جمع الجوامع تاج‌الدین سبکی است. گویا این نسخه از آغاز افتادگی دارد. آغاز: اصول الفقه دلائل الفقه الاجماليه و الاصولی المعارف بها و بطرق استفادتها...
انجام: ... لیس داخلا فیها و لا خارجا عنها تمت الالفاظ المعرفات بجمع الجوامع.

۲. نخبة الفكر فی مصطلح الاثر (درايه-عربی)
(ص ۳-۵)

از: شهاب‌الدین احمد بن علی، ابن حجر عسقلانی (۸۵۲هـ). مختصری در علم حدیث و درایه. این اثر و شرح آن از مؤلف چاپ شده است. نک: کشف الظنون، ۱۹۳۶/۲.

ش ۴، تاریخ کتابت ۱۳۰۷ هـ. در حاشیه تصحیح شده؛ برخی صفحات رطوبت دیده؛ در برگ اول فهرست این مجموعه دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ترنج با سر.
۱۱×۱۷ سم. ۱۹۵ گ. ۱۳-۲۳ س.
(ثبت ۲۴۰۹۲)

۱۰۲۵۰

مجموعه

۱. **حاشیه علی حاشیه الجلالیه** (منطق-عربی)

علی التهذیب

(ص ۱-۴۲)

از: حسین حسینی خلخالی (ق ۱۱۱ هـ).
حاشیه بر حاشیه دوانی بر تهذیب المنطق تفتازانی و گویا در ۱۰۰۶ هـ تألیف کرده است.
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
نک: ذریعه، ۵۹/۶؛ آستان قدس، ۳۷۲/۴؛ دانشگاه، ۳۵/۳.

آغاز افتاده: علی ما ذهب الیه الشیخ الرئیس او فی جوهر مجرد....

انجام: ... بین سائر الجداول الطولیه و العرضیه علی هذه الهیئة.

۲. **تحقیق کلیات** (منطق-عربی)

(ص ۴۲-۴۵)

از: قطب‌الدین محمد بن محمد بویه رازی (د): ۵۷۶۶ هـ).

در معنای کلی و جزئی و تفاوت آن دو در پنج قاعده و یک خاتمه و وصیت.

نک: کشف الطنون، ۱/۸۸۶؛ مرعشی، ۳۱/۴۶۶؛ ذریعه، ۱۸/۱۲۸؛ مجلس، ۳۳۱۵/۶.

آغاز: بسمله الحمد لله مخترع ماهیات الاشیاء و هویتها....

شامل هفت فاتحه (حاشیه گ ۹۲) که این نسخه شامل فاتحه چهارم و پنجم است. فاتحه چهارم در بیان مقاصد جمیع علوم شرعی و نقلی سوره فاتحه شامل ۳۳ علم و فاتحه پنجم در بیان مقاصد علوم عقلی شامل ۴۷ علم است که مؤلف مفصلاً به بیان این علوم پرداخته است. نام مؤلف معلوم نیست ولی از نوشته وی برمی‌آید که از شاگردان جلال‌الدین محمد دوانی بوده. درگ ۱۲۲ آمده: «و لقد سالت فی اصفهان عن مولانا استاذنا الاعظم جلال‌الدین محمد بن ابی‌عبدالله الدوانی روح الله روحه اوان مروره علينا الی تبریز...».

مؤلف از آثار خود نیز نام برده از جمله: روابط الآیات و ضوابط البینات (گ ۹۸) و تفسیر فارسی به نام تقریر المعانی فی تفسیر المثانی (گ ۹۸) و بدیع الزمان فی قصة حی بن یقظان (گ ۱۰۸). در آغاز این مجموعه، این اثر فواتح الحق نامیده شده.

آغاز (حاشیه): قال المصنف ختمت الكتاب بسبع فواتح... الفاتحة الرابعة....

انجام: ... حتی یجب رده و ترکه فالآن نشرع فی هذا المقصود... الی آخره.

۶. **تهافت الفلاسفة** (فلسفه-عربی)

(ص ۱۷۴-۱۹۵)

از:؟

شامل چهل «تهافت» فلاسفه و رد آنها، از جمله انکار نبوت پیامبر (ص)، قدم عالم، انکار معاد جسمانی، اعتقاد به صحت علم احکام نجوم و...

این اثر غیر از تهافت الفلاسفه غزالی است. آغاز: و لا حول و لا قوة... اعلم ان الکفر فی شریعتنا عبارة عن انکار ما علم عن مجيء النبی (ص)... انجام: ... و استدللنا علی کفرهم و بدعتهم فیها بالادلة المقبولة... هداانا الله.

خط مجموعه: نسخ با چند قلم، ش ۱-۳ کاتب بکر بن شیخ محمد رحبی شافعی مفتی بغداد.

آغاز: بسمله صدر الشارح الفاضل شرحه بالتسمية تبركا بالفاظها....

انجام: ... نص عليه السيد السند في شرح المواقف. خط مجموعه: تحریری. كاتب: محمود بن اسکندر بن يحيى بن رمضان بن علي ارموى. تاريخ كتابت: ۱۰۰۷ هـ. مكان كتابت: شهبوان مدرسه خسرو پاشا. نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحيح شده؛ حاشیه‌نویسی دارد. جلد: تیماج جگری. ۱۵×۲۱ سم. ۱۳۳ گ. ۲۳ س. (ثبت ۲۸۰۴۱)

۱۰۲۵۱

مجموعه رسایل

از: شاه نعمت‌الله ولی (د: ۸۳۴ هـ).
اکثر رسایل این مجموعه چاپ شده. این نسخه ناقص بوده و برخی اوراق ساقط و یا جا به جا شده است. از جمله رسایل این مجموعه عبارتند از: معرفت، بیانیه، شرح اسما، بیان اقطاب، فیضیه، شرح رباعیات ابوسعید ابوالخیر (دو رساله)، امانیه، خیالیه، بیان توحید، بیان ایجاد، نصیحت نامه، نسبت خرقه، نصیحت نامه سید خلیل‌الله، بیان نفوس، منشآت، محبوبیه و...
خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات مجدول زرین؛ برخی اوراق ساقط و یا جا به جا شده. مهر دکتر قاسم خان غنی در برگ آخر.
جلد: تیماج مشکى.
۱۰×۱۵/۵ سم. ۱۵ س. (ثبت ۵۰۵۶۵)

۱۰۲۵۲

حاشیه‌ای حاشیه‌ی التهذیب (منطق-عربی)

گویا از: میر ابوالفتح محمد بن سعید حسینی معروف به تاج السعیدی (د: ۹۵۶ هـ).

انجام: ... و ثبت اقدامنا على مقالات الصدق... البشير النذير.

۳. حاشیه‌ای حاشیه‌ی المطالع (منطق-عربی)

(ص ۹۹-۴۸)
از: کمال‌الدین مسعود شیروانی (د: ۹۰۵ هـ).
آغاز: بسمله قوله الفياض الوهاب اقول يريد انه يمكن حمل لفظ الفياض على معنى الوهاب...
انجام افتاده: ... و هو غير نافع في دفع المنع و كيف لا و ابطال السند الاخص.

۴. حاشیه‌ی شرح الهدایة (فلسفه-عربی)

(ص ۱۰۰-۱۲۴)
از: مصلح‌الدین محمد لاری (د: ۹۸۰ هـ).
شرح هدایة الحکمة قاضی میر حسین مبینی (د: ۹۱۱ هـ).
نک: آستان قدس، ۸۶/۴؛ کشف الظنون، ۶۴۶/۲؛ مجلس، ش ۸۶۰/۶ طباطبائی.
آغاز: بسمله قوله اعلم ان الحکمة علم... اقول للمناظرین الناظرین فی التعریف....

۵. حاشیه‌ی شرح الهدایة (فلسفه-عربی)

(ص ۱۲۷-۱۲۸)
از: فخرالدین محمد حسینی سماکی (د: ۹۶۳ هـ).
نک: ذریعه، ۱۳۹/۶؛ مجلس، ش ۸۶۰/۵ طباطبائی.
آغاز: بسمله قوله اعلم ان الحکمة علم... افتح فی مفتح الشرح بتعریف الحکمة...
انجام افتاده: ... ان يكون الموضوع هو الشخص الواحد او الاشخاص العامة.

۶. حاشیه‌ی؟ (فلسفه-عربی)

(ص ۱۲۸-۱۳۸)
از:؟

- ظاهرأ حاشیه‌ای است بر حاشیه جلال‌الدین دوانی بر تهذیب المنطق تفتازانی.
نک: آستان قدس، ۱۷۲/۲۵-۱۷۴.
- آغاز: بسمله احمد الله على تهذیب المنطق و الکلام فی تقرير عقاید الاسلام و تحرير قواعد الاحکام....
- انجام: ... و کشف عن وجوه حرائده نقاب الاحتجاب و عن كنوز فوائده تراب الارتیاب... و حسن مآب. خط: تحریری. بی. کا. بی. تا.
- حاشیه‌نویسی دارد با نشان «سمع منه»؛ در برگ اول یادداشت تملکی از مازندرانی سنه ۱۰۲۴ هـ که روی آن خط کشیده‌اند.
جلد: تیماج قرمز.
۹/۵ × ۲۰ سم. ۱۰۹ گ. ۲۳ س. (ثبت ۴۹۳۱۰)
- ۱۰۲۵۳
- مجموعه**
۱. حاشیه شرح طوابع الانوار (منطق-عربی)
(ص ۱-۷)
از: عطاءالله بن محمود بن امیر فضل‌الله حسینی دشتکی (د: ۹۲۶ هـ).
- حاشیه‌ای است بر بحث معرف مطالع الانظار محمود اصفهانی بر طوابع الانوار بیضاوی.
گویا سطر اول این رساله به خط شارح است و در روی برگ اول نیز به خط خود تحریر کرده: «حواشی بحث المعرف علی شرح الطوابع اصفهانی للعبد الفقیر عطاءالله الحسینی».
- نک: ذریعه، ۱۲۴/۶؛ آستان قدس، ۱۵۳/۲۵.
- آغاز: بعطاء الله الذي معرفه كلامه اشتهاى و برسول الله الذي ظهر بمنطقه مقام افتخارى....
- انجام: ... لان صدق النوع على نفس مفهوم الانسان مفيد فى اخصيته من النوع.
۲. ارجوزة فى الهندسة = نظم اشكال التأسيس (عربی)
(ص ۸-۱۲)
از: محمد بن حسن، حر عاملی (ق ۱۱۱ هـ).
نک: مجلس، ش ۱۱/۴ خونی و ش ۴۸۱۶/۲.
آغاز: و قال ناظما لاشكال التأسيس فى علم الهندسه حمدا لمن ابدع شكل ما ابتدع....
انجام افتاده:
فقد بدا بيانه بلا خفا و ذاك ان كل خط نصفاً
۳. شرح کتابی در منطق (منطق-عربی)
(ص ۱۳-۶۸)
از:؟
با عناوین «قال-اقول». این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
آغاز افتاده: لان التصديق على هذا التفسير يكون مستفادا من العقل...
انجام: ... هو الاحتياج الى الاستفسار فيطول المسافة بلاطائل و الله اعلم بالصواب.
۴. حاشیه علی شرح التفتازانی علی الشمسية (منطق-عربی)
(ص ۶۸-۱۲۹)
از:؟
آغاز: بسمله الحمد لله العلى الفياض المنزه افعاله عن العلل والاعراض....
انجام: ... و هى غير القرينة الداله على تعين المراد و الله اعلم بالصواب.
خط: نسخ با چند قلم. بی. کا. تاریخ کتابت: ۸۴۶ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ در حاشیه تصحیح شده: حاشیه‌نویسی دارد. در برگ اول یادداشت تملک «... (پاک شده) الحسینی من آل

الله اعلم»؛ یادداشت ابتیاع در روی برگ اول از محمدباقر بن محمد مؤرخ شوال ۱۳۱۰ هـ با مهر وی و نیز یادداشت او در پشت برگ اول منقول از روضات الجنات درباره کتاب التمهیص.
جلد: تیماج جگری، ضربی، مجدول، ترنج با سر.
۱۱×۲۱ سم. ۶۴ گ. ۲۱ س. (ثبت ۱۴۲۵۲)

عبدالواحد بن مالک المدنی با مهر مدور وی و یادداشت عطاءالله الحسینی در معرفی رساله اول و مهر «محمد الموسوی الجزائری».
جلد: گالینگور آبی، با عطف تیماج قهوه‌ای.
۱۲/۵×۱۸/۵ سم. ۱۲۹ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۸۶۶۴۰)

۱۰۲۵۴

مجموعه

۱. التمهیص

(عربی)

(ص ۱-۱۵)

از: ابوعلی محمد بن همام بن سهیل کاتب (د):
۳۳۶ هـ).
در باب امتحان مؤمنان و وسایل آمزش گناهان.
نک: ذریعه، ۴/۴۳۱؛ التراث العربی، ۲/۱۲۸.
آغاز: بسملة الحمد لله المتفرد بالایه المتفضل بنعمائه ...
انجام: ... و لا يعمل فی دینه یرخصه... من قدیم صحبته.

۲. نزهة الناظر

(فقه - عربی)

فی الجمع بین الاشباه و النظائر

(ص ۱۵-۶۴)

از: یحیی بن احمد بن سعید حلّی (د): ۶۹۰ هـ).
نک: ذریعه، ۲۴/۱۲۵؛ مرعشی، ۲/۲۷۷؛ مجلس،
ش ۲۷۶۶؛ مشار عربی، ۹۵۲.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد انی
صنفت لك هذا الكتاب ...

انجام: ... فاصابه عیب فلاذیه.

خط مجموعه: نسخ. بی. کا. بی. تا.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول اضافی
این یادداشت از هرازی؟ نوشته شده: «عدد ابیات
کتاب بحسب تخمین پنج هزار و هفت صد است و

۱۰۲۵۵

معارف

(عرفان - فارسی)

از: بهاءالدین ولد، محمد بن محمد خطیبی بلخی (د):
۶۲۷ هـ).
سخنان عارفانه مؤلف است. این اثر به کوشش
مرحوم فروزانفر به سال ۱۳۳۳ هـ چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۱/۱۸۷؛ فیلم، ۱/۱۹۷؛ ملک، ۶/
۲۳؛ فهرستواره، ۸/۹۰۰.
آغاز: بسملة الهدنا الصراط المستقیم هر جزو مرا
بانعامی بشهر خوشی و راحت برسان ...
انجام: ... تا اژدهای دوزخ نشوی و الله اعلم
بالصواب و الیه المرجع المآب.

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ۱۰۸۲ هـ.

مهر کتابخانه مجدالدین در برگ اول و شعری از
مثنوی مولوی در برگ آخر.

جلد: تیماج قهوه‌ای، ضربی، مجدول، ترنج با
سر.

۱۲×۱۹ سم. ۲۶۳ ص. ۱۴ س. (ثبت ۱۴۳۱۲)

۱۰۲۵۶

شرح الاربعین = اربعون حدیثا (فلسفه - عربی)

از: قاضی محمد سعید بن محمد مفید قمی (ح)

۱۱۰۳ هـ).

این اثر به تصحیح دکتر نجفقلی حبیبی توسط

میراث مکتوب سال ۱۳۷۹ هـ چاپ شده است.

- نک: ذریعه، ۴۱۷/۱؛ مجلس، ش ۴۶۳۷/۲؛ التراث العربی، ۱/۱۵۵.
- آغاز: بسملة الحمد لله الذى اغنانا بمعادن حکمته عن زخارف الدنيا....
- انجام: ... و الحمد لله على ما خصصنا من فضله و ان اکثرهم لا يعلمون.
- خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.
- عناوین در حاشیه تحریر شده؛ چند یادداشت در برگ اول.
- جلد: گالینگور قرمز با عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای.
- ۱۵ × ۲۱ سم. ۱۶۰ گ. ۲۰ س. (ثبت ۱۴۳۴۰)
- ۱۰۲۵۷
- در بحر المناقب (امامت - فارسی)
- فی تفضیل علی بن ابی طالب (ع)
- از: علی بن ابراهیم، درویش برهان (ق ۱۰ هـ).
- ترجمه و تلخیصی است از بحر المناقب مؤلف در فضایل حضرت امیر(ع) با استناد به منابع اهل سنت.
- این اثر چاپ سنگی شده است.
- نک: ذریعه، ۸/ ۶۲؛ مجلس، ش ۵۴۳؛ مشار، ۲/ ۲۰۵۸؛ فهرستواره، ۳/ ۱۶۴۳.
- آغاز: بسملة سپاس بیقیاس و ثنای بی منتهی حضرت مبدع حکیمی را جلت....
- انجام: ... ما ذکر علیا الا بخیر فهذا آخر ما اردنا ایراده... و هو السميع العليم.
- خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ق ۱۱ هـ.
- عناوین شنگرف؛ صفحات مجدول زرین؛ برگ اول سرلوح مذهب و مرصع؛ دو برگ اول طلااندازی بین سطور.
- جلد: تیماج قرمز.
- ۱۱/۵ × ۲۰/۵ سم. ۳۶۴ ص. ۱۴ س. (ثبت ۷۴۶۶۶)
- ۱۰۲۵۸
- مجموعه
۱. شرح هداية الحكمة (فلسفه - عربی)
- (ص ۱-۲۳)
- از: قاضی میر حسین میبیدی (د: ۹۱۱ هـ).
- شرح بر هداية الحكمة اثیرالدین ابهری (ق ۷ هـ).
- این نسخه از انجام افتادگی دارد.
- نک: کشف الظنون، ۲/ ۲۹-۲۰؛ مجلس، ش ۱۸۷۲؛ مشار عربی، ۵۰۳؛ معجم المطبوعات، ۱۴۸۶؛ دانشگاه، ۳/ ۲۸۴.
- آغاز: بسملة الهداية امر من لديه و كل شیء يرجع و يعود اليه....
- انجام افتاده: ... الفعل و الانفعال... مع انه...
۲. شرح مطالع الانوار (منطق - عربی)
- (ص ۲۵-۱۴۱)
- از:؟
- آغاز افتاده: ان يكون معناه كل ما هو موصوف....
- انجام افتاده: ... و اخذ اللاحق مكان الملحوق كما يقال في عكس...
- خط: تحریری با چند قلم. بی. کا. بی. تا.
- در حاشیه تصحیح شده با حواشی بسیار؛ در دو برگ اول یادداشت‌های پراکنده از جمله اشعاری به فارسی از ابوسعید ابوالخیر و جامی و اشعاری به عربی از شیخ اکبر.
- جلد: تیماج قهوه‌ای، با عطف قرمز.
- ۱۲ × ۲۰ سم. ۱۴۱ گ. ۱۷-۲۷ س. (ثبت ۸۶۲۴۷)
- ۱۰۲۵۹
- لمعات الهیه در معارف ربوبیه (فلسفه - فارسی)
- از: عبداللّه بن خان بابا زنوزی تبریزی (ق ۱۳ هـ).
- در ۲۴ فصل و هر فصل در چند لمعه که به امر

فتحعلی شاه قاجار نوشته شده است. این اثر با مقدمه و تصحیح سید جلال‌الدین آشتیانی در سال ۱۳۵۵ هـ ش چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۵۲/۱۸؛ مجلس، ش ۱۹۴۶ و ۱۹۴۷. آغاز: بسمله حمد و ثنای نامتناهی واجب الوجودی را سزاست که به مجرد ذات پاکش ....

انجام: ... و او مرتبه جمع جمیع صور عقلیه... معارف یقینیه است. الحمد لله رب العالمین.

خط: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۱۲۴۰ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف (متن و حاشیه).

جلد: تیماج یشمی.

۱۵ × ۲۱ سم. ۱۶۰ گ. ۲۰ س. (ثبت ۲۷۹۹۷)

۱۰۲۶۰

مصفاة الاشباح و مجلاء الارواح (عربی)
= **کتاب التفکر**

از: نورالدین محمد بن مرتضی کاشانی (ق ۱۲ هـ).

در بیان تفکر و تدبیر در مخلوقات الهی و معرفت پروردگار.

این اثر در سنه ۱۱۱۰ هـ تألیف شده است.

نک: ذریعه، ۱۲۵/۲۱؛ مجلس، ش ۲۰۴ خونی؛

التراث العربی، ۱۱۸/۵.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی شرح صدورنا بانوار معرفته ...

انجام: ... و ما اسبغ نعمک فی الدنیا و ما اصغرها فی نعم الآخره... وقع الفراغ... من سنه ۱۱۱۰.

خط: نسخ. کاتب: اسحاق بن محمد علم الهدی

ابن محمد محسن بن مرتضی (طبق یادداشت وی

در روی برگ اول). تاریخ کتابت: ۱۱۱۰ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ یادداشت خریداری

نسخه از شیخ حسین ذاکر در برگ اول، و مهر

بیضوی «هو العلی ۱۲۰۶» و یادداشت اسحاق بن

محمد با مهر وی و مهر جمال‌الدین اسحاق.

جلد: تیماج مشکی.

۱۷/۵ × ۲۷/۵ سم. ۱۸۱ گ. ۲۵ س.

(ثبت ۲۷۸۳۱)

۱۰۲۶۱

مجموعه

۱. فتح الباب

(اصول - عربی)

الی الحق و الصواب

(ص ۱-۶۰)

از: محمد بن عبدالنبی نیشابوری اخباری (ق ۱۳ هـ).

در رد قائلین به انسداد باب علم که به خواهش

شاگردش عبدالحسین در اول محرم ۱۲۱۰ هـ نوشته

است، مشتمل بر پنج «مرشد». در آخر کتاب نیز اجازه

روایت آن و سایر آثار خود را به عبدالحسین داده است.

نک: ذریعه، ۱۰۵/۱۶؛ مجلس، ش ۲۷۹۷/۲؛ آستان

قدس، ۶۶/۶.

آغاز: بسمله نعمدک یا من فتح لنا ابواب نعمه

الظاهرة و الباطنة...

انجام: ... و قد حصل الفراغ... و قد اجزت له...

ببراکتھم یوم الدین.

۲. اجازہ

(عربی)

(ص ۶۱)

اجازہ شیخ محمد بن عبدالنبی نیشابوری به شیخ

عبدالغفور بن عبدالغنی انصاری لاری مورخ آخر محرم

۱۲۱۲ هـ و نیز اجازہ منظوم وی به عبدالغفور که در

حاشیه آمده است.

ش ۱ خط: نسخ. کاتب: عبدالغفور بن عبدالغنی

بن عبدالغفور انصاری. تاریخ کتابت: آخر محرم

۱۲۱۲ هـ.

ش ۲ خط: نستعلیق. کاتب: شیخ محمد بن

عبدالنبی نیشابوری. تاریخ کتابت: محرم

۱۲۱۲ هـ.

ش ۱۰۲۵۹: لمعات الهیه، پایان متن

آنجا که کمال کبریائی...
انجام: ... انشاء الله که آن نیز عنقریب محصل و
میسر خواهد شد.

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ق. ۱۰ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ انجامه کاتب به خطی درشت تر از خط متن
دیده می‌شود (بدون ذکر نام کاتب و تاریخ
کتابت). یادداشت تملک فرهاد بن ولیعهد مورخ
۷ ربیع الاول سنه ۱۳۰۵ هـ در آغاز نسخه.
جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده، ترنج با سر،
لچکی.
۱۲ × ۲۱/۵ سم. ۴۵۶ ص. ۱۹ س.
(ثبت ۲۲۶۷۳)

۱۰۲۶۴

توضیح الاخلاق عبدالله شاهی (اخلاق - فارسی)
از: شمس‌الدین محمد، ابن خاتون عاملی (ق ۱۱ هـ).
تحریری از اخلاق ناصری خواجه نصیر طوسی که
به امر سلطان عبدالله قطبشاه بهادرخان نگاشته شده
است.

نک: ذریعه، ۴ / ۴۹۰ (از خلیفه سلطان دانسته)؛
ملک، ۲ / ۱۶۹؛ ملی، ۵ / ۱۹؛ فهرستواره، ۶ / ۴۰۷.
آغاز: بسمله ای خلق تو خلق را نماینده راه...
انجام: ... و بر طلب آنچه رضای او در آنست حریص
گرداناد.

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ۲۳ محرم
۱۰۹۶ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف (متن و حاشیه)؛ مهر
بیضوی محمد الموسوی گویا به تاریخ ۱۲۰۴ یا
۱۳۰۴ در پایان نسخه؛ و در روی برگ اول
یادداشت تملک محمدتقی تنکابنی با مهر مربعی
وی و ناخوانا.
جلد: تیماج جگری، مجدول.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ چند برگ اول مجدول مشکی و قرمز؛ در
برگ اول چند بیت شعر دیده می‌شود.
جلد: تیماج مشکی.

۱۴/۵ × ۲۰ سم. ۶۱ گ. ۲۵ س. (ثبت ۲۲۶۰۲)

۱۰۲۶۲

حاشیه علی شرح التجرید؟ (عربی)
از:؟

این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.
آغاز افتاده؛ لما امکن استمراره بالمعنی الثانی ایضا
اذ لا معنی لاستمرار الاحداث...
انجام افتاده: ... و لا یخفی علیک ان هذا و ان کان
صحیحا فی نفسه لکنه لایندفع...
خط: تحریری. بی. کا. بی. تا.

در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی دارد.
جلد: تیماج قرمز با عطف تیماج قهوه‌ای، ترنج با
سر، نقش گل و بوته و پرند.
۱۲ × ۲۰ سم. ۲۱ س. (ثبت ۸۹۳۰۶)

۱۰۲۶۳

کفایة المؤمنین (مناقب - فارسی)
فی معجزات الأئمة المعصومین (ع)

از: محمد شرف خادم (ق ۹ یا ۱۰ هـ).
ترجمه الخرائج و الجرائح قطب راوندی است.
در معجزات چهارده معصوم (ع)، دارای چهارده باب
که به نام سلطان زمان خود (بدون ذکر نام وی در این
نسخه) نوشته است.
این نسخه از آغاز افتاده است.

نک: ذریعه، ۱۸ / ۱۰۰؛ مجلس، ش ۲۸ / ۲۹۱
فیروز؛ مرعشی، ۳ / ۱۵۶ و ۷ / ۲۱۵؛ فهرستواره، ۳ /
۱۷۴۴.

آغاز افتاده: علی عباده الكتاب و لم يجعل له عوجا

- ۱۹×۲۹ سم. ۶۳ گ. ۲۹ س. (ثبت ۲۴۰۱۲)
 ۱۰۲۶۵
حاشیه تحریر القواعد المنطقية (منطق-عربی)
 = **حاشیه شرح الشمسیه**
 از:؟
 حاشیه بر شرح شمسیه قطب‌الدین محمد رازی است.
 آغاز: بسمله الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله...
 انجام: ... و يمكن السابق اشار... الى آخره.
 خط: نستعليق. كاتب: عبدالعظيم بن محمد سعيد
 گرمرودی. تاریخ کتابت: آخر محرم ۱۱۸۸ هـ.
 در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی دارد با نشان «منه» و سایر حواشی؛ نشانی‌ها شنگرف.
 جلد: تیماج مشکی، مجدول.
 ۱۱×۱۹/۵ سم. ۱۰۲ گ. ۲۵ س.
 (ثبت ۲۷۷۷۱)
- ۱۰۲۶۶
مجموعه
۱. انشاء (رساله‌ای در...) (فارسی)
 (ص ۱-۶۲)
 از:؟
 برخی عناوین این رساله که در متن و حاشیه آمده عبارتند از: تعزیت نامه، مراسله، در طلب آب، به جهت نور علیشاه، مقراض قلمدان، در تعزیت میرزا باقر به میرزا صادق، آزاد نامچه، وصیت نامچه، مودت نامه، به آقا سید جعفر گلستان نوشته و...
 این نسخه از انجام افتادگی دارد.
 آغاز: بسمله اگر چه بعد مسافت ذات البین پرده افکن رخسار مشاهد ملاقات صوری...
 انجام: ... داننده رازهای نهانی و گشاینده ابواب حقایق.
- ۲. جام گیتی نما** (فلسفه-فارسی)
 (ص ۶۵-۸۲)
 از: قاضی حسین بن معین‌الدین میبیدی (د: ۹۱۱ هـ).
 مشتمل بر فاتحه، سی مقصد و خاتمه در باب واجب الوجود، عقل و نفس و هیولی و صورت و جسم طبیعی و غیره.
 این رساله به افراد دیگری نیز نسبت داده شده است.
 نک: ذریعه، ۲۵/۵؛ مشار، ۱۴۸۵/۲؛ آستان قدس، ۶۰/۴؛ دانشگاه، ۷۱۵/۸؛ مجلس، ش ۶/۲۷۷۳؛ فهرستواره، ۱۲۰/۶.
- ۳. اقالیم سبعه** (جغرافیا-فارسی)
(گفتاری در...)
 (ص ۸۲-۸۳)
 آغاز: بسمله اقالیم سبعه اقلیم اول بلاد چین و شهرهای هندوستان...
 انجام: ... و دریای شمال و آن حدود تعلق به قمر دارد.
- ۴. خلاصة التنجیم** (نجوم-فارسی)
و برهان التقویم = فواید نجومی
 (ص ۸۳-۱۰۷)
 از: غیاث‌الدین علی بن کمال‌الدین حسین بن علی امیران حسینی اصفهانی (ق ۵۹ هـ).
 به سال ۸۹۹ هـ در بدخشان به درخواست برخی از بزرگان این اثر نجومی را در بیست و دو باب نگاشته است.
 نک: ذریعه، ۲۲۲/۷؛ مرعشی، ۲۱۶/۱۱؛ دانشگاه، ۷۹/۸؛ مجلس، ش ۴/۴۶۰۲؛ فهرستواره، ۴/۲۹۱۷-۲۹۱۸.
 آغاز: بسمله مقدس ذاتی که حرکات سماوات و سیارات روشن تر دلیلی بر قدیمیت افعال اوست...
 (ثبت ۲۷۷۷۱)

- انجام: ... کف پای دلیل بود بر یافتن جز.
خط مجموعه: نستعلیق با دو قلم. بی‌کا. تاریخ
کتابت: رساله چهارم ۲ صفر سنه ۱۲۵۱ هـ.
عناوین و نشانیها شنگرف و مشکى؛ در برگ
آخر یادداشت تملک در ربیع الاول ۱۲۸۰ هـ
(بدون ذکر مالک).
جلد: تیماج مشکى، مجدول، ترنج با سر.
۱۵×۲۰/۵ سم. ۱۰۷ ص. ۱۵-۱۷ س.
(ثبت ۲۳۱۵۳)
- ۱۰۲۶۷
فتوت نامه سلطانی (تصوف-فارسی)
از: کمال‌الدین حسین واعظ کاشفی (د: ۹۱۰ هـ).
در آداب تصوف شامل مقدمه، دوازده باب و خاتمه.
این اثر به اهتمام محمد جعفر محجوب سال
۱۳۵۰ هـ چاپ شده است.
این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.
نک: مرعشى، ۱۸/۳۲؛ دانشگاه، ۲/۷۰۲؛ ملک،
۳/۵۶۹؛ فهرستواره، ۶/۵۳۸.
آغاز افتاده: چنانچه طریقت را لباس نور بود...
انجام افتاده: ... فکلوا مما ذکرتم...
خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.
عناوین و نشانیها شنگرف؛ قسمت‌های پایینی
تمامی صفحات از بین رفته و وصالی شده است.
جلد: تیماج مشکى.
۱۳/۵×۲۲ سم. ۲۰۳ گ. ۱۴ س.
(ثبت ۷۴۶۵۱)
- ۱۰۲۶۸
مجموعه
۱. سعادت نامه (اخلاق-فارسی)
(ص ۱-۷۵)
از: سلطان محمد بن حیدر محمد گنابادی (د):
۲. ده قاعده = سلوکیه (عرفان-فارسی)
(ص ۷۶-۸۰)
از: میر سید علی بن شهاب‌الدین همدانی (د):
۷۸۶ هـ).
در این نسخه در آغاز، به نام رساله واردات و در
انجامه الرسالة القدسیة ذکر شده است.
نک: ذریعه، ۸/۲۸۳؛ آستان قدس، ۶/۴۱۵؛
مرعشى، ۱۲/۲۲۹؛ فهرستواره، ۷/۳۶۳-۳۶۴ و...
آغاز: بسمله حمد و ثنای نامتناهی حضرت
پروردگاری را که استحکام...
انجام: ... و هذا غایه طیران السائرین و درجات کمال
العارفین.
۳. نامه (نامه‌ها-فارسی)
(ص ۸۰-۸۲)
از: آقا محمد بن محمد بیدآبادی اصفهانی (د):
۱۱۹۷ هـ).
در پاسخ به سید حسین قزوینی در سیر و سلوک و
پند و اندرز.
آغاز: یا اخی و حبیبی ان کنت عبدالله فارفع...
انجام: ... جامی ره خدا به خدا غیر عشق نیست
گفتیم و السلام علی تابع الهدی.
خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: محمد حسین
شریف شیخ الاسلام خوانساری. تاریخ کتابت:

رساله اول ۲۹ ربیع الاول ۱۳۰۰ هـ.

عناوین و نشانی‌ها مشکی.

جلد: تیماج جگری.

۱۰/۵ × ۱۷/۵ سم. ۸۲ گ. ۱۵-۱۶ س.

(ثبت ۲۳۱۲۶)

(۸۱۶ هـ).

حاشیه‌ای است بر تحریر القواعد قطب‌الدین رازی.

این اثر چاپ شده است.

نک: کشف الظنون، ۲/ ۱۰۶۳؛ آستان قدس، ۴/

۷۰-۸۷؛ مجلس، ش ۳۷۶۴.

آغاز: بسملة الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه قال و

رتبته علی مقدمه و ثلاث مقالات اقول هکذا....

انجام: ... بل مندرجا فی المبادی التصدیقیه و الله

اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب.

خط: تحریری. بی‌کا. بی‌تا.

نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛

حاشیه‌نویسی دارد. تمامی صفحات مجدول

شنگرف، در برگ اول چند یادداشت از جمله

چند روایت و یادداشت تملکی از محمد که پاک

شده، و مهر مربعی به سجع «و رفعا مکانا علیا

۱۱۴۷»؛ در آغاز و انجام نسخه و مهری دیگر به

سجع «یا علی ۱۱۴۷» در آغاز.

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول گرهی، شمسه

زرین، عطف تیماج مشکی.

۱۰ × ۱۷/۵ سم. ۷۱ گ. ۱۹ س. (ثبت ۲۲۶۵۷)

۱۰۲۶۹

حاشیه حاشیه الدوانی

علی التهذیب

از: عبدالله بن شهاب‌الدین یزدی (د: ۹۸۱ هـ).

حاشیه‌ای است با عناوین قوله - قوله بر حاشیه

جلال‌الدین دوانی بر تهذیب المنطق تفتازانی.

نک: ذریعه، ۶/ ۶۸؛ آستان قدس، ۲۴/ ۱۳۹؛

مجلس، ش ۳۷۳۷.

آغاز: بسملة غایة تهذیب الکلام بحمد الله العزیز

الغلام....

انجام: ... اقول ما افید من اللزوم و اما الفرق بین زید

و سائر الجزئیات المفروضة ههنا مخفی جدا.

خط: نسخ. کاتب: میرخان؟ بن ولی خلخالی.

تاریخ کتابت: ۲۰ محرم ۱۰۳۱ هـ.

در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی دارد. در

برگ اول تملک احمد الحسینی با مهر مربعی وی

(ناخوانا)، و تملک گنجعلی بن محمد علی

اصفهان‌ی با مهر بیضوی به سجع «المتوکل علی

الله الغنی گنجعلی بن محمد علی» و «ابتیاع

محمد طاهر سنه ۱۱۳۵».

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول گرهی، طبله‌دار.

۸/۵ × ۱۷ سم. ۸۸ گ. ۱۹ س. (ثبت ۲۲۶۵۳)

۱۰۲۷۱

شرح تجرید الاعتقاد

(کلام-عربی)

= شرح جدید

از: علاء‌الدین علی بن محمد قوشچی (د: ۸۷۹ هـ).

این نسخه از آغاز افتاده است.

نک: ذریعه، ۳/ ۳۵۴ و ۱۳/ ۱۳۸؛ مجلس، ش

۴۹۳۶؛ کشف الظنون، ۱/ ۳۴۸؛ کتابشناسی تجرید،

۵۹-۶۲.

آغاز افتاده؛ و ذهب ارسطو من تابعه الی ان ذلک

الجوهر المتصل حال فی جوهر....

انجام: ... هذا آخر ما تیسر لنا فی شرح تجرید

الکلام... و آله اجمعین.

۱۰۲۷۰

حاشیه تحریر القواعد المنطقية

(منطق-عربی)

= حاشیه شرح الشمسیه

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (د:

از: قطب‌الدین محمد بن محمد رازی بویه (د):
۵۷۶۶هـ.

شرح مطالع الانوار قاضی سراج‌الدین ارموی که
برای غیاث‌الدین امیر محمد وزیر نگاشته است. این
شرح چاپ شده است.
نک: کشف الظنون، ۱۷۱۵/۲؛ معجم المطبوعات،
۱۹۹/۱؛ دانشگاه، ۶۲۵/۳؛ آستان قدس، ۲۵۵/۲۴؛
مجلس، ش ۱۹۴۹.

آغاز: بسملة الحمد لله فياض ذوارف العوارف و
ملهم حقائق المعارف....

انجام: ... و ليقنع بهذا القدر... موجهين الى حضرة
النبوة عليه افضل الصلوة والسلام.

خط: نستعلیق. کاتب: عبدالرحیم. تاریخ کتابت:
۱۱۵۱هـ.

نشانی‌ها شنگرف؛ تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی
دارد. در برگ اول و سوم سرلوح مذهب مرصع؛
تمامی صفحات مجدول زرین و آبی؛ در برگ
اول یادداشت‌هایی منقول از میر سید شریف.
جلد: تیماج قرمز.

۱۶ × ۲۷/۵ سم. ۱۷۰ گ. ۲۳ س.

(ثبت ۲۲۵۸۵)

۱۰۲۷۴

مجموعه

۱. نهج المسترشدين
في اصول الدين
(ص ۱-۴۶)

از: حسن بن يوسف بن مطهر، علامة حلی (د):
۷۲۶هـ.

این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۴۲۴/۲۴؛ آستان قدس، ۲۶۸/۴؛
مرعشی، ۱۸/۱؛ مجلس، ش ۴۹۵۴/۱۲؛ مکتبه
العلامة، ۲۱۴-۲۱۶.

خط: نسخ. کاتب: احمد علی بن یوسف. تاریخ
کتابت: ۹ رجب ۱۲۳۳هـ.

حاشیه‌نویسی دارد با نشان «م ن» و در حاشیه
تصحیح شده.

جلد: گالینگور قرمز با عطف و گوشه تیماج
قهوه‌ای.

۱۴ × ۲۵ سم. ۲۷۹ گ. ۱۹ س. (ثبت ۲۲۴۶۵)

۱۰۲۷۲

الفصول المهمة

(مناقب - عربی)

في معرفة الائمة

از: نورالدین علی بن محمد بن صیاح مالکی (د):
۸۵۵هـ.

در احوال و مناقب اهل بیت (ع) در دوازده فصل. این
اثر چاپ شده است.

این نسخه از آغاز افتاده است.

نک: ذریعه، ۲۴۶/۱۶؛ مجلس، ش ۵۸۲۵؛ التراث
العربی، ۱۸۷/۴.

آغاز افتاده: عقدت لكل امام منهم فصلاً يشمل كل
فصل....

انجام: ... فيكون اضاء من البدر المنير... انتهى و
بتمام الكلام في هذه الفصل... و عترته الطاهرين.

خط: نسخ. کاتب: محمد علی شیر بن عزیزالله.
تاریخ کتابت: ق ۱۰هـ.

در حاشیه تصحیح شده؛ تمامی صفحات مجدول
زرین؛ نسخه رطوبت دیده است.

جلد: تیماج سبز.

۱۶ × ۲۲/۵ سم. ۱۵۷ گ. ۱۷ س.

(ثبت ۲۲۴۷۷)

۱۰۲۷۳

لوامع الاسرار

(منطق - عربی)

في شرح مطالع الانوار

۱. حاشیه حاشیه شرح التجريد (کلام-عربی)

(ص ۱-۳۷)

از: محمد بن محمد زمان کاشانی (ق ۱۲هـ).
حاشیه‌ای است بر حاشیه آقا جمال خوانساری بر شرح تجريد قوشچی.

نک: مجلس، ش ۵/۱۹۶۶ (در اثبات زمان موهوم)؛ سپهسالار، ۴/۱۸۵؛ دانشگاه، ۳/۲۳۰؛ مرعشی، ۱/۲۳؛ کتابشناسی تجريد، ۱۲۸.

آغاز: بسمله يقول احوج المرابين الى الله المستعان... اما بعد التحميد للحميد المجيد القديم...
انجام: ... و لاتبادر بالانكار قبل النظر و الاعتبار فاعتبروا يا اولی الابصار.

۲. مکتوب عبدالنبي قزوينی (عربی)

= تقریظ مرآة الازمان

(ص ۳۹-۴۱)

صورت نامه عبدالنبي بن محمدتقی قزوينی به محمد بن محمد زمان کاشانی مؤلف مرآة الزمان است. وی در این نامه ضمن تعريف و تمجيد از مرآة الزمان به حواشی و تعليقاتی که بر این اثر نگاشته اشاره کرده است.

آغاز: صورة ما کتبه... بسمله يعرض الفقير الضئيل...

انجام: ... و لنا خير مؤل... محکم المخلص عبدالنبي بن محمدتقی القزوينی نزیل خراسان لتدريس مدرسة فی قرية فيها يقال لها کاخک من اعمال جناب.

۳. مرآة الازمان (فلسفه-عربی)

(ص ۴۱-۱۴۱)

از: محمد بن محمد زمان کاشانی (ق ۱۲هـ).
در رد بر حدوث دهری میرداماد و اثبات عقیده متکلمان در این باب. این اثر به تصحيح مهدی دهباشی در سال ۱۳۸۱هـ چاپ شده است.

آغاز: بسمله الحمد لله المتقذ من الحيرة و الضلال...
انجام: ... من اراد التوسط فعليه منتهى الوصول و المناهج و غيرهما من كتبنا... الطاهرين.

۲. الرسالة العزیزية (العزیه) (کلام-عربی)

فی شرح المقالة النصيريه

(ص ۴۷-۱۲۶)

از:؟

شرح رساله قواعد العقائد خواجه نصيرالدين طوسی. شارح، که نامش معلوم نیست، آنرا به نام عبدالعزیز جعفر نگاشته است. این اثر به کمال‌الدين علی بن میثم بحرانی نیز نسبت داده شده است.

نک: ذریعه، ۱۵/۲۶۲؛ آستان قدس، ۱/۱۷۳.
آغاز: بسمله اما بعد حمد الله المنور قلوب العارفين...
انجام: ... لكونها مدرکة لذواتها... و قد قيل فيه اقوال... و الله اعلم بحقائق الامور.

ش ۱ خط: تعليق. کاتب: حسن بن محمد حاجی.
تاریخ کتابت: ۷۳۳هـ.

ش ۲ خط: نسخ.
عناوين و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحيح شده؛ برگ اول نونویس؛ در برگ اول یادداشت تملک از حسن بن... (زیر و صالی رفته) و نیز مهر مربعی به سجع «بالله ظنی حسن ۱۰۹۷» و مهر «کتابخانه مجدالدين».

جلد: تیماج قرمز، ترنج با سر، با نقش و نگار، طبله‌دار.

۱۱/۵ × ۲۱ سم. ۱۲۶ گ. ۱۷-۲۵ س.
(ثبت ۱۶۳۰۳)

۱۰۲۷۵

مجموعه

- نک: مجلس، ش ۴/۱۹۶۶؛ دانشگاه، ۳/۳۵۲؛
 التراث العربی، ۵/۳۴.
 آغاز: بسمله تبارک الذی کان و لم یکن معه شیء
 ثم شاء فانشا الاشیاء...
 انجام: ... و تألفت السنون و الاحقاب من الایام و
 الشهر.
- ۴. الاجازه**
 (ص ۱۴۱-۱۴۲)
 صورت اجازه حسین بن محمد بن جعفر ماحوزی
 به محمد بن محمد زمان به تاریخ ۱۶ رمضان ۱۱۶۲ هـ.
 آغاز: بسمله الحمد لله و کفی و الصلوة و السلم علی
 محمد و آله....
- ۵. قصر الصلاة (مقالة فی...)** (فقه-عربی)
 (ص ۱۴۲-۱۴۳)
 گویا از محمد بن محمد زمان کاشانی (ق ۱۱۲ هـ).
 آغاز: یشرط فی القصر القصد الی المسافة فی مبدأ
 السیر....
- انجام: ... و لم یفطر یومه ذلک.
 خط مجموعه: نسخ و نستعلیق. تاریخ کتابت:
 ق ۱۱۲ هـ.
 در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه نویسی دارد که
 برخی با نشان «منه دام ظلّه العالی» است. در
 برگ اول مهر کتابخانه مجدالدین و مهر مربعی
 ناخوانا در آغاز رساله اول؛ تمامی صفحات
 مجدول زرین و شنگرف.
 جلد: تیماج مشکلی فرسوده.
 ۱۲/۵ × ۱۹/۵ سم. ۱۴۳ گ. ۱۵ س.
- از: کمال‌الدین عبدالرزاق کاشانی (د: ۷۳۶ هـ).
 چند بار چاپ شده است، از جمله به تصحیح مجید
 هادی زاده به سال ۱۳۸۳ هـ ش.
 نک: ذریعه، ۱۳/۳۸۲؛ مجلس، ش ۳/۳۹۲۵؛
 التراث العربی، ۳/۳۶۱.
 آغاز: بسمله الحمد لله الاحد بذاته و کبریائه الواحد
 بصفاته و اسمائه...
 انجام: ... مر مثل هذا التنزیه و التشبیه فی شرح قوله
 تعالی... امره و مراده.
 خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکلی در متن و
 حاشیه؛ در حاشیه تصحیح شده؛ برخی صفحات
 و صالی شده است.
 جلد: تیماج قرمز، مجدول، ترنج با سر با نقش و
 نگار.
 ۱۲ × ۲۰ سم. ۲۷۳ گ. ۱۹ س. (ثبت ۱۷۸۱۵)
- مجموعه**
۱. نثر اللآلی (حدیث-عربی)
 (ص ۱-۳)
 از: فضل بن حسن بن فضل طبرسی (د: ۵۴۸ هـ).
 کلمات قصار حضرت علی(ع) به ترتیب حروف
 تهجی است. این نسخه ناقص و تا «باب الرءاء» را شامل
 است.
 نک: ذریعه، ۱/۱۱۹ و ۲۴/۵۳؛ مشار عربی، ۹۴۵؛
 مرعشی، ۱۰/۶۲؛ مجلس، ش ۷۱۰۷؛ فهرستگان
 حدیث، ۶/۱۷۵-۱۸۶ و...
۲. الاخبار؟ (حدیث-عربی)
 (ص ۶-۱۲۲)
 از:؟
 حاوی اخباری در آداب و مناقب اهل بیت(ع) و...
 (ثبت ۱۶۳۴۸)
- ۱۰۲۷۶**
شرح فصوص الحکم (عرفان-عربی)

آغاز: بسمله اخبرنا الشریف الاجل الفقیه... ضیاء
الدین ابوالفتح محمد بن محمد العلوی...
انجام:... یا لیتنی قد لقیتم اخوانی... محمد و آله.

۳. الآداب الدینیة

للخزانه المعینیة

(ص ۱۲۳-۱۴۶)

از: ابوعلی فضل بن حسن بن فضل طبرسی^۱ (د):
۵۴۸هـ.

در آداب و ادعیه و اعمال مستحبی منقول از اهل
بیت^ع در چهارده فصل.

این اثر به تحقیق احمد عابدی به سال ۱۳۸۰هـ ش
چاپ شده است.

نک: آستان قدس، ۱/۵؛ مجلس، ش ۵۲۲/۷ سنه؛
ذریعه، ۱۸/۱؛ فهرستگان حدیث، ۷/۲.

آغاز: فصل فیہ... بسمله الحمد لله و سلام علی
عباده...

انجام:... و ضلا عن اتباع الشهوات و الحمد لله رب
العالمین... الطاهرین.

۴. الادعیة

(ص ۱۴۶-۱۴۸)

شامل دعایی مأثور از ائمه^ع در تعقیب نماز صبح و
دعا در تعقیب همه نمازها، دعای گشایش روزی و
دعای حضرت صاحب الزمان^{عج}.

خط: نسخ. کاتب: نجم الدین ولد الحاجی عبدالله
الادیب بن الحاجی احمد بن الحاجی نصر اسبی؟
تاریخ کتابت: ۹۲۰هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ برخی صفحات
رطوبت دیده؛ یادداشت‌های پراکنده در برگ اول
و آخر؛ مهر بیضوی به سجع «عبده مرتضی یطلب
من ربه الرضا» در حاشیه گ ۱۴۶.

جلد: تیماج قرمز.

۱۴×۲۰/۵ سم. ۱۴۸گ. ۱۴س.

(ثبت ۲۲۳۷۹)

۱۰۲۷۸

شرح الفوائد الحکمیة

(عربی)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسانی (د: ۱۲۴۱هـ).
شرح است بر الفوائد الحکمیة خود مؤلف که به
درخواست آخوند ملاً مشهد بن ملاً حسین علی شبستری
نوشته شده و در شب نهم شوال ۱۲۳۳هـ به پایان رسیده
است مشتمل بر دوازده فایده.

نک: ذریعه، ۳۸۶/۱۳؛ مرعشی، ۱۶۵/۶؛ مجلس،
ش ۱۳۷۱۶/۲.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد فبقول
العبد...

انجام:... فرودت لک و کررت علیک و الله ولی
التوفیق... رب العالمین.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ۱۲۹۳هـ

عناوین و نشانی‌ها شنگرف.

جلد: روغنی فرسوده با نقش گل و بوته، عطف و
حاشیه تیماج مشکلی.

۱۷×۱/۵ سم. ۲۲۰گ. ۱۸س. (ثبت ۱۷۹۹۴)

۱۰۲۷۹

مجموعه

۱. مناقب و معجزات

(مناقب-فارسی)

اهل بیت^ع

(ص ۱-۱۶۲)

از:؟

در فضایل و مناقب اهل بیت^ع مشتمل بر دوازده
جوهر و هر جوهر دارای چند فصل به نثر و نظم که گویا
اشعار از خود مؤلف است. این نسخه از آغاز افتادگی
دارد.

۱. نام مؤلف در این نسخه طوسی ضبط شده است.

- آغاز افتاده: و علی در رفتار... و می‌گفت به ایشان چون من...
انجام: ... پس او را هفت درهم باشد و تو را یکی.
۲. **قاعده کلام الله خواندن** (تجوید-فارسی) (ص ۱۶۳)
آغاز: قاعده کلام الله خواندن برین موجب است جمیع کلام الله بر سی و نه حرفست ...
۳. **احادیث نبوی** (حدیث عربی و فارسی) (ص ۱۶۳)
شامل هشت حدیث نبوی (ص) با ترجمه فارسی.
خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف: تمامی صفحات مجدول زرین؛ برخی صفحات اول و آخر و صالی شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۱/۵ × ۲۴/۵ سم. ۱۶۳ گ. (ثبت ۲۲۴۴۶)
- ۱۰۲۸۰
مجموعه
۱. **شرح منازل السائرین** (عرفان-عربی) (ص ۱-۱۸۲)
از: عقیف‌الدین سلیمان تلمسانی (د: ۵۶۹۰).
در شرح منازل السائرین خواجه عبدالله انصاری.
نک: کشف الظنون، ۱۸۲۸؛ ملک، ۱/۴۴۹؛ دانشگاه، ۱۶/۲۱۵.
آغاز: بسمله قال سیدنا و مولانا... الحمد لله الذى اوجب الحمد لنفسه....
انجام: ... و فى مثل هذا فليتنافس المتنافسون... اجمعين.
۲. **العرفان (رسالة في...)** (عرفان-عربی)
- (ص ۱۸۲-۱۸۵)
گویا از عقیف‌الدین سلیمان تلمسانی (د: ۵۶۹۰).
آغاز: بسمله باب فیما ینبغی ان یکون علیه صاحب الخلوه....
خط مجموعه: نسخ. کاتب: گویا عبدالعلی احتشام‌الدوله متخلص به عبدی النعمة اللّهی.
تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف: در روی برگ اول فهرست ابواب کتاب؛ پشت برگ در بالای صفحه یادداشت احتشام‌الدوله مبنی بر ورود نسخه به کتابخانه با مهر بیضوی به سجع «احتشام الدوله ۱۳۰۶».
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۲/۵ × ۱۹/۵ سم. ۱۸۵ گ. ۲۱ س. (ثبت ۲۲۴۵۷)
- ۱۰۲۸۱
مجموعه
۱. **حاشیه حاشیه شرح مختصر المنتهی** (اصول-عربی) (ص ۱-۸)
گویا از وحید بهبهانی، محمدباقر بن محمد اکمل (۱۲۰۶ هـ).
حاشیه‌ای است بر حاشیه آقا جمال خوانساری بر شرح مختصر المنتهی. این نسخه از انجام افتادگی دارد.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین. فهذه مسألة مشکلة و مغالطة معضلة....
انجام افتاده: ... و بین مصلحة التنافی الذاتی و تكون قوة تلك المصالح.
۲. **عقاید و احکام (کتابی در...)** (فارسی) (ص ۹-۱۰۲)
از: ؟

این رساله در ۱۵ محرم ۱۰۹۳ هـ نگارش یافته است.

آغاز افتاده: که خدای تو که در بالای سری می‌بینی اگر قصد ...

انجام: ... و مذاهب غیر حق نگاهدارد بحق محمد و آله تمام شد این رساله... و الحمد لله رب العالمین.

۳. رد صوفیه

(عقاید-فارسی)

(ص ۱۰۵-۱۵۹)

از: میرزا ابوالقاسم بن حسن گیلانی قمی (د: ۱۲۳۱ هـ).

نک: ذریعه، ۲۰۴/۱۰؛ مجلس، ش ۱۴۴۶۸/۲؛ منزوی، ۷۸۸/۲؛ دانشگاه، ۲۲۴۹/۱۱.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... دعاگوی صمیم قدیم و سعادت جوی در جاده... .

انجام: ... و المختلده صحتة عقائدکم و ایمانکم و المطاع امرکم... و رحمة الله.

۴. تجوید

(تجوید-فارسی)

(ص ۱۶۶-۱۷۲)

از:؟

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد بدانکه این رساله ایست مختصر و مفید...

انجام: ... و ذلق تیزی سر زبان است.

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق. کاتب شماره دوم

و سوم محمد اسماعیل بن محمد کاظم کنزازی،

تاریخ کتابت ۱۲۴۳ هـ و ۱۲۳۱ هـ، شماره سوم

۱۲۷۳ هـ در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ اول

چند روایت و یادداشتی در مورد الدهریه به نقل

از شرح توحید شیخ علی نقلی بن شیخ احمد

بحرانی احسایی در رد عبدالکریم جیلانی.

جلد: روغنی زرد، مجدول، ترنج با سر با نقش

گل و بوته، عطف تیماج قهوه‌ای.

۱۰×۱۴ سم. ۱۷۲ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۸۵۹۲۲)

۱۰۲۸۲

حاشیة تهذیب المنطق (منطق-عربی)

= العجالة = نخود فولاد

از: جلال‌الدین محمد بن اسعد دوانی (ق ۱۰ هـ).

نک: ذریعه، ۵۴/۶؛ ملی، ۲۵۵/۱۵؛ دانشگاه، ۳/

۳۵؛ آستان قدس، ۱۱۷/۲۴.

آغاز: بسملة (تهذیب) المنطق و الکلام و توشیحه

بذکر...

انجام: ... تسهیلأ للضبیط علی المبتدی.

خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.

نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده و

حاشیه‌نویسی دارد؛ برگ اول نونویس؛ در پایان

متن مهر مربعی به سجع «لا اله الا الله الملك

الحق المبین محمد تقی ۱۳۰۶ یا ۱۱۳۶؟».

جلد: تیماج جگری، ترنج با سر، مجدول گرهی.

۱۱×۱۷ سم. ۴۹ گ. ۱۴ س. (ثبت ۱۴۲۰۰)

۱۰۲۸۳

مجموعه

۱. طرح الكونین = حشر الاشیاء (کلام-عربی)

(ص ۱-۱۵)

از: صدر المتألهین محمد بن ابراهیم شیرازی (د:

۱۰۵۰ هـ).

در باره حشر همه موجودات شامل هشت فصل.

نک: ذریعه، ۲۲/۷؛ ملی، ۴۳۲/۱۰؛ مجلس، ش

۴۹۴۲/۱۶؛ مشار عربی، ۴۵۷.

آغاز: بسملة بسم الله رب الآخرة و الاولى و مبدأ

الوجود...

انجام: ... و لكن هذا آخر ما قصدنا فی هذه الرسالة

اظهاره... و آله اجمعین.

۲. حدوث العالم

(فلسفه - عربی)

(ص ۲۰-۶۸)

از: صدرالمتألهین محمد بن ابراهیم شیرازی (د: ۱۰۵۰هـ).

مشمتمل بر مقدمه، دوازده فصل و خاتمه در اثبات حدوث عالم.

نک: ذریعه، ۶/۲۹۵؛ ملی، ۷/۱۳۷؛ مجلس، ش ۱۸۰۱؛ آستان قدس، ۴/۱۲۲.

آغاز: بسمله سبحانک اللهم من قدیم قد تفرد بالقدم و السرمدیة ...

انجام: ... لآیات لاولی الالباب ان فی هذا لبلاغا لقوم عابدین.

خط مجموعه: نسخ با چند قلم. کاتب ش ۱

محمدباقر بن حاجی محمد ابراهیم، تاریخ کتابت ۱۲۵۶هـ، مکان کتابت: کاشان. ش ۲: ۱۲۸۱هـ.

نشانی‌ها شنگرف؛ در ش ۲ جای عناوین نانوخته مانده؛ مهر کتابخانه مجدالدین در برگ

اول؛ چند برگ نانوخته و سفید در آخر. جلد: تیماج قرمز، مجدول.

۱۶×۲۱/۵ سم. ۶۸گ. ۱۷س. (ثبت ۱۴۳۹۸)

۱۰۲۸۴

کشف الفوائد

(کلام - عربی)

فی شرح قواعد العقائد

از: حسن بن یوسف بن مطهر حلّی (د: ۷۲۶هـ). در شرح قواعد العقائد خواجه نصیرالدین طوسی.

نک: ذریعه، ۱۸/۵۱؛ مجلس، ش ۵۳۸۹؛ مشار عربی، ۷۴۱.

آغاز: بسمله الحمد لله علی تواتر نعمائه و تظافر آلائه ...

انجام: ... و تستکمل قليلا قليلا الی ان يتجرده... هذه المقدمة.

خط: نستعلیق. کاتب: محمدباقر بن عبدالکریم.

تاریخ کتابت: اول جمادی الاولی ۱۰۷۴هـ.

در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد.

جلد: تیماج قرمز، ترنج با سر با نقش گل و بوته، عطف تیماج قهوه‌ای.

۱۳×۲۰ سم. ۶۶گ. ۱۵س. (ثبت ۱۴۳۸۸)

۱۰۲۸۵

مجموعه**۱. ترجمة الفصول النصيرية**

(عربی)

(ص ۲۰-۱)

از: شیخ رکن‌الدین محمد بن علی فارسی جرجانی

(ق ۵۸هـ).

ترجمه فصول نصیریه خواجه نصیرالدین طوسی به

عربی است. این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۴/۱۲۲ و ۲۱/۲۴۱؛ مجلس، ش

۴/۳۰۷۲؛ آستان قدس، ۴/۲۱۴؛ مشار، ۶۶۸.

آغاز: بسمله اما بعد حمد الله الواجب وجوده ...

انجام: ... و خسر خسرا مبینا وفقنا الله و ایاکم...

العالمین.

۲. الانوار الجلالية

(عربی)

فی شرح الفصول النصيرية

(ص ۲۱-۱۶۲)

از: فاضل مقداد سیوری حلّی (ق ۵۹هـ).

شرح ترجمه عربی فصول نصیریه (مذکور در

ش ۱).

نک: ذریعه، ۲/۴۲۳؛ ملی، ۹/۴۷۵؛ دانشگاه،

۳/۵۳۹؛ سیهسالار، ۳/۳۰۹؛ مجلس، ش ۳۲۵۷/۱

و...

آغاز: بسمله سبحانک اللهم واجب الوجود و غایة

وجود کل موجود...

انجام: ... و بالتقصیر معترفین و من الخطاء

مستغفرین... الطاهربین.

شده؛ در گ ۶۱-۶۲ مطالبی که گویا از ابن عربی باشد دیده می‌شود. در برگ اول یادداشت‌های پراکنده از جمله سخنان حسن بصری، ابن معتز و ارسطاطالیس.

جلد: تیماج مشکى، ترنج با نقش و نگار.
۱۲×۱۷/۵ سم. ۱۷ گ. ۱۷ س. (ثبت ۱۶۲۶۳)

۱۰۲۸۷

**منتهى السؤل
فى شرح الفصول**
(کلام-عربی)

از: ظهيرالدين على بن يوسف بن عبدالجليل نيلی
(ق ۵۸).

شرح فصول العقاید خواجه نصیرالدین طوسی است.

نک: ذریعه، ۲۳/۱۰؛ کشف الحجب، ۵۶۰؛ ملی، ۱۴/۱۶۱، مجلس، ش ۵۶۳۷؛ مرعشی، ۶/۲۳۷.
آغاز: بسملة الحمد لله مبدع نظام الاصول و مخترع ترتيب الفصول....

انجام: ... و الصلوات على المنعوت بمكارم الاخلاق
محمد المصطفى... الائمة الطاهرين.

خط: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت: رمضان
۱۰۶۲ هـ.

در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه نویسی دارد؛
نشانی‌ها شنگرف؛ در آغاز نسخه چند یادداشت
است از جمله درباره شروع فصول خواجه، و
تملك ابراهيم بن محمد و مهر وى؛ تملك
محمدجعفر بن محمدسعید غیرت و على بن
ابراهيم تاريخ ۱۳۴۶ هـ و مهر بیضوی او به سجع
«الراجی علی».

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۱×۱۸ سم. ۱۲ گ. ۱۲ س. (ثبت ۶۲۲۰۷)

۱۰۲۸۸

**۳. الآداب الدينية
للخزانة المعینة**
(ص ۱۶۳-۲۲۴)

از: ابوعلی فضل بن حسن بن فضل طبرسی (د):
(۵۴۸ هـ).

نک: ذریعه، ۱۸/۱؛ آستان قدس، ۱/۵؛ مجلس،
ش ۵۲۲/۷ سنا؛ فهرستگان حدیث، ۷/۲.
آغاز: کتاب الآداب... و هذا الكتاب اربعة عشر
فصلاً....

انجام: ... و قال ص مثل الاخوين مثل الیدی تغسل
احدهما الاخری.

خط مجموعه: نسخ. بی کا. بی تا.
عناوین و نشانی‌ها مشکى؛ در آغاز نسخه چند
یادداشت از جمله صیغه طلاق و یادداشت تملك
محمد صادق بن محمد شفیع الساروی.
جلد: تیماج، ترنج با سر با نقش و نگار، طبله دار.
۱۱/۵×۲۳ سم. ۲۲۴ ص. ۲۱ س.
(ثبت ۱۶۱۰۹)

۱۰۲۸۶

فصوص الحکم و خصوص الکلم (عرفان-عربی)

از: محیی‌الدین ابن عربی (د: ۵۶۳۸ هـ).
در بیست و هفت «فص» در تصوف و عرفان.
نک: کشف الظنون، ۲/۱۲۶۱؛ مجلس، ش
۴۰۰۵؛ ملی، ۱۳/۱۷۱؛ معجم المطبوعات، ۱/۱۷۵؛
مشار، ۶۳۸.

آغاز: بسملة و علیه اتوکل... قال الشيخ... الحمد لله
منزل الحکم على قلوب الکلم....

انجام: ... لا يقال فيه يسع نفسه و لا يسعها فافهم و
الله يقول الحق و هو يهدى السبيل.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۷-۸ هـ.
عناوین و نشانی‌ها مشکى؛ در حاشیه تصحیح

- مجموعه**
- ۱. مرغوب القلوب** (فارسی و عربی)
(ص ۱-۱۷)
منسوب به شمس‌الدین تبریزی (ق ۸هـ).
مثنوی در ده فصل که در آن برخی آیات و روایات
و سخنان عرفا در سال ۷۵۷هـ به نظم سروده شده است.
نک: ذریعه، ۱۹/۲۹۳؛ مشار، ۱۴۳۱؛ مجلس، ش
۱۱۵/۷ فیروز؛ منزوی، ۴/۳۱۹۷.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... این کتاب
مرغوب القلوب... بگویم حمد رب العالمین را....
انجام:
- ۲. رساله صلح کل** (عرفان-فارسی)
(ص ۱۸-۲۸)
از: خوب محمد چشتی (۱۰۲۳هـ).
در برخی مباحث عرفانی.
نک: دانشگاه، ۱۷/۱۹؛ مشترک، ۳/۱۶۷۸؛
فهرستواره، ۷/۶۲۹.
آغاز: بسملة حمد جامعی را که به جمیع محامد
محمد است....
انجام: ... و صفاء متقی آنست که خود را در آب
لطیف بیند.
- ۳. رساله دقیقه** (فارسی)
(ص ۲۸-۳۴)
از: شاه عیسی شطاری.
آغاز: بسملة فایده خلق بعد از ارتفاع کثرت عین حق
است....
انجام: ... و شهود تعینات به پیغمبر محقق و مأمور
باد.
- ۴. خلاصه موجودات** (عرفان-فارسی)
(ص ۳۴-۴۲)
از: خوب محمد چشتی (۱۰۲۳هـ).
در حقیقت و معرفت موجودات.
نک: فهرستواره، ۷/۳۳۵.
آغاز: بسملة حمد موجودی را که خلاصه موجودات
از قوه به فعل آورد....
انجام: ... اگر توفیق دست دهد ورد این باید... نماز
عاشقان ترک وجود است.
- ۵. رساله سیر و سلوک** (عرفان-فارسی)
(ص ۴۳-۴۸)
از: سید آدم بنوری نقشبندی (د: ۱۰۵۳هـ).
مؤلف در آن از نکات الاسرار خود نام برده است.
نک: فهرستواره، ۸/۱۱۳۹.
آغاز: بسملة بدانکه شروع در سلوک که طریقه اول
از ذکر لطیفه غیبی است....
انجام: ... اگر خواهد تفصیل از آنجا طلبد ذلک فضل
الله یؤتیه من یشاء.
- ۶. نقشبندیه** (عرفان-فارسی)
(ص ۴۸-۵۳)
گویا از سید آدم بنوری نقشبندی (د: ۱۰۵۳هـ).
آغاز: بسملة تفضیل افضلیه حسنیه نقشبندیه آدمیه
قدس الله اسرارهم الاقدس لطایف سته اول....
انجام: ... وقت خالی بودن معده کار خوب تواند کرد.
خط: نستعلیق. کاتب: حاجی حرمین قاسم بن
محمد علی. تاریخ کتابت: ۱۲۵۷هـ.
برخی صفحات مجدول شنگرف؛ در آغاز نسخه
فهرست مطالب آمده است.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۷/۹×۱۴ سم. ۵۳ گ. ۹ س. (ثبت ۷۸۱۳۳)

۱۰۲۸۹

مجموعه

۱. آداب المریدین

(تصوف-عربی)

از: ابوالنجیب عبدالقاهر بن عبداللّه سهروردی (د):

۵۶۳هـ).

در آداب و طریق صوفیه و اصطلاحات آنان.

نک: ذریعه، ۲۸/۱؛ کشف الظنون، ۴۳/۱؛

مرعشی، ۷۲/۹.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین و صلوته... اعلم

ارشدک الله تعالی ان کل طالب....

انجام: ... توحیده ایاه توحیده و نعت من ینعته لاحد.

۲. یادداشت‌های پراکنده

(فارسی و عربی)

این یادداشت‌ها در برگ‌های آغاز و انجام نسخه و

نیز در حواشی تمامی صفحات دیده می‌شود که شامل

روایات، اقوال، اشعار، حکایات، خطب و مطالب

دیگری است. در صفحات آغازین نسخه فهرست

مفصلی آمده که گویا فهرست همین یادداشت‌ها و

فهرست کتاب آداب المریدین باشد.

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق. تاریخ کتابت:

۱۱۰۵هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ در برگ

اول یادداشت تملک حسین بن عبدالرحمن بن

کثیر احساوی که به احمد متقی هبه کرده است.

مهر بیضوی به سجع «الفقییر الی الله تعالی جل

جلاله احمد ۱۰۹۸» در برخی صفحات دیده

می‌شود.

نسخه رطوبت دیده است.

جلد: مقوایی با عطف و حاشیه تیماج قرمز.

۱۴/۵ × ۲۱ سم. ۵۴ گ. ۲۳ س. (ثبت ۷۸۴۲۹)

۱۰۲۹۰

التحصیل

(فلسفه-عربی)

از: ابوالحسن بهمنیار بن مرزبان (د: ۴۵۸هـ).

نسخه از کتاب دوم علم مابعد الطبیعه آغاز می‌شود.

نک: کشف الظنون، ۱/ ۳۶۰؛ ذریعه، ۱۵۹/۳؛

دانشگاه، ۱۹۵/۳؛ سپهسالار، ۳۴۹/۳؛ مجلس، ش

۱۷۱۵.

آغاز: بسمله الكتاب الثاني في المقدمات التي... قد

عرفت ان موضوع....

انجام: ... من التفصیل و التدقیق و البسط و

التحقیق... اجمعین.

خط: نسخ. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۱هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در اول نسخه

یادداشت تملک محمد سلیم بن محمد حسین با

مهر بیضوی وی که پاک شده و چند مهر بیضوی

دیگر که پاک شده‌اند.

جلد: تیماج قرمز، مجدول، طبله‌دار.

۱۱/۵ × ۲۳ سم. ۱۳۸ گ. ۲۰ س.

(ثبت ۷۷۹۵۵)

۱۰۲۹۱

مجموعه

۱. مراحل السالکین

(تصوف-فارسی)

(ص ۱-۳۳۳)

از: محمد جعفر مجذوب علیشاه قراقرلو همدانی

(ق ۱۳هـ)

در مراتب سیر و سلوک در ۲۶ فصل.

این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۹۵/۲۰؛ مشار، ۴/ ۴۶۸۰؛ آستان

قدس، ۶/ ۴۶۸؛ مجلس، ش ۵۳۲۷؛ ملی، ۱/ ۹۷؛

فهرستواره، ۸/ ۸۶۶ و...

آغاز: بسمله حمد و سپاس معبودی را رواست که در

خانقاه ایجاد قامت....

۲. رسالات شاه نعمت‌الله ولی

(تصوف-فارسی)

- الی جناب الاعلی. (ص ۳۳۴-۳۷۰)
- آغاز (اولین رساله): بسمله قال الله تعالی سنریهم آیاتنافی الآفاق ...
- انجام (آخرین رساله): ... العاقل یکفیه الاشاره.
- ۳. مثنوی** (فارسی) (ص ۳۷۱-۳۷۳)
- از: مظفر علیشاه کرمانی نعمة اللّهی (د: ۱۲۵۱هـ).
در بیان سلسله طریقت نعمت اللّهی.
آغاز: بعد حمد حضرت فرد صمد ...
انجام: ... تا تو مانی جاودانه والسلام.
خط مجموعه: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت: ق ۵۱۳.
- تمامی صفحات مجدول زرین و مرصّع؛ در آغاز نسخه سرلوح مذهب و مرصّع؛ در برگ اول یادداشتی کوتاه از رضا قلی در معرفی مراحل السالکین و مؤلف آن و مهر بیضوی به سجع «رضا قلی».
- جلد: تیماج سبز.
۱۲×۱۹ سم. ۳۷۳ ص. ۱۰ س. (ثبت ۱۲۰۹۸)
- ۱۰۲۹۲
- مجموعه**
- ۱. نبراس الضیاء فی معنی البداء** (عربی) (ص ۱-۶۲)
- از: سیّد محمّد باقر داماد (د: ۱۰۴۱هـ).
این کتاب در ۱۳۷۵هـش به تصحیح حامد ناجی اصفهانی منتشر شده است.
نک: ذریعه، ۳۸/۲۴؛ مرعشی، ۳۲/۷؛ مجلس، ش ۵۴۶۷/۱ و ...
آغاز: بسمله و منک الاستیفاق یا عزیز و یا علیم سبحانک ...
انجام (حاشیه): ... و حیثیتی الاولیة و الآخریة بالنظر
- الی جناب الاعلی.
- ۲. الايقاظات فی خلق الاعمال** (عربی) (ص ۶۲-۱۱۳)
- از: سیّد محمّد باقر داماد (د: ۱۰۴۱هـ).
مشمول بر شش ایقاظ.
نک: ذریعه، ۵۰۷/۲؛ مرعشی، ۴۱۹/۳۰؛ مجلس، ش ۸۸۳/۱۱ طباطبائی و ...
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین ... و بعد فلقد سألتنی افاض الله تعالی علیک سجال ...
انجام: ... الذی تشرک فیہ الممکنات جمیعا فهذا اقصى امد الفحص و التحقیق ... حق حمده.
- ۳. خلق الافعال** (عربی) (ص ۱۱۳-۱۱۹)
- از: جلال‌الدین محمّد دوانی (د: ۹۰۸هـ).
در پاسخ به سؤال محمّد استرآبادی دربارهٔ خلق افعال نگاشته شده است.
نک: ذریعه، ۲۴۳/۷؛ مرعشی، ۶۴۶/۳۲؛ مجلس، ش ۲۷۵۶/۳.
آغاز: بسمله اما بعد حمد الله فتاح القلوب مناع الغیوب ...
انجام: ... و یتفکر فیہ بنظر دقیق و فکر عمیق یتجلی علیه انوار التحقیق و الله ولی التوفیق.
- ۴. اثبات المفارقات** (فلسفه-عربی) (ص ۱۱۹-۱۲۳)
- از: ابونصر فارابی (د: ۳۳۹هـ).
نک: ذریعه، ۱۰۰/۱؛ مرعشی، ۷۰۰/۳۱؛ ملی، ۱۴/۷۹؛ مجلس، ش ۱۴۲۸۰/۲۳.
آغاز: بسمله المفارقات اربع مراتب مختلفة الحقایق ...
انجام: ... و کثیر من الاوساط فی الثوانی ... و بالحسن.

- ۵. منهج الكرامة**
فی معرفة الامامة
 (ص ۱۲۳-۱۹۲)
 از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (د: ۷۲۶هـ).
 نک: ذریعه، ۱۷۲/۲۳؛ دانشگاه، ۶۳۱/۳؛ مشار
 عربی، ۹۲۹؛ مجلس، ش ۴۵۸/۱ طباطبائی؛ ملی،
 ۴۷/۷ و...
 آغاز: بسملة الحمد لله الواحد القديم الماجد المقدس
 بکماله عن الشریک...
 انجام افتاده: ...الا زیادة الخصوصية و انحطاط الدین
 و الاسلام فکن لاولاده...
 خط مجموعه: نسخ بی کا. بی تا.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
 شده؛ سیزده برگ سفید و نانوخته در انتهای
 نسخه آمده؛ نام رساله اول و مؤلف آن به خط
 فضل‌الله زنجانی در برگ اول دیده می‌شود.
 جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ضربی، ترنج با
 سر.
 ۱۱×۱۹ سم. ۱۹۲گ. ۱۵س. (ثبت ۸۶۱۰۴)
- ۱۰۲۹۳**
مجموعه
۱. اصول دین
 (عقاید-فارسی)
 (ص ۱-۱۲۳)
 از: میرزا ابوالقاسم بن حسن گیلانی قمی (د:
 ۱۲۳۱هـ).
 نک: ذریعه، ۱۸۲/۲؛ مشار فارسی، ۳۶۸/۱؛
 مجلس، ش ۷۷۶۷/۲؛ فهرستواره، ۹۹/۹ و...
 آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد چنین
 گوید... که این چند کلمه‌ای است...
 انجام: ... که طاققت عذاب جهنم نداری اعاذنا الله...
 اتمامه.
- ۲. اصول دین**
 (عقاید-فارسی)
 (ص ۱۲۵-۲۵۵)
 از: میرزا محمد هاشم بن زین العابدین موسوی
 خوانساری^۱ (د: ۱۳۱۸هـ).
 مشتمل بر چند باب و یک مقدمه. این نسخه به خط
 مؤلف به سال ۱۲۵۵هـ تحریر شده است. به گفته شیخ آقا
 بزرگ در سال ۱۳۱۷هـ در کنار رساله عملیه مؤلف به
 چاپ رسیده است.
 نک: ذریعه، ۱۹۶/۲.
 آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد چنین
 گوید... که این مختصریست نافع در اصول دین...
 انجام: ... به عمل کردن به آنچه الآن ذکر کردیم و قد
 تم بید مؤلفه... سنه ۱۲۵۵.
- ۳. تجوید (رساله در...)**
 (تجوید-فارسی)
 (ص ۲۵۷-۲۹۷)
 از: ابوالحسن قاری.
 آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد بدانکه
 این مختصریست در بیان بعضی از قواعد ضروریه
 تجویدیه چون...
 انجام: ... و وقفه و سین همزه بر این قیاس است.
 خط مجموعه: نسخ با چند قلم. تاریخ کتابت:
 ق ۱۳هـ. ش ۲ به خط مؤلف. ۱۲۵۵هـ، در حاشیه
 تصحیح شده؛ در برگ اول یادداشت محمد
 موسوی جزائری در معرفی این مجموعه؛ برخی
 اوراق وصالی شده است.
 جلد: مقوایی صورتی، عطف و گوشه تیماج
 قهوه‌ای.
 ۱۱×۱۸ سم. ۲۹۷ص. ۱۵-۱۷س.
 (ثبت ۸۵۸۵۹)
۱. وی برادر صاحب روضات است.

از: بابا جان بن حاجی روحی جان قزوینی (ح)

۱۰۲۹۴
۵۱۰۴۳.

۱۰۲۹۴

(تذکره و عرفان-فارسی)

کلام الملوک

- در احوالات و سخنان عرفا و اولیاء. چنانکه در مقدمه آمده مؤلف به مدت ۲۸ سال در خدمت پیر شریعت و طریقت و حقیقت خود شیخ بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی بوده است. این اثر به سال ۱۰۴۳ هـ تألیف یافته و نسخه دیگری از آن در منابع یافت نشد. آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد چنین گوید... که در شب شنبه...
انجام: ... خلاصی ده از این تا شویم... قد فرغ من تألیف.
- خط: نسخ. کاتب: قاسم محمد بن صوفی خواجه. تاریخ کتابت: ۱۰۴۴ هـ. عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ برخی صفحات وصالی شده؛ اندکی موربانه خوردگی دارد.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ترنج با سر با زمینه پرنده و گل و بوته، لچکی.
۱۸/۵ × ۲۴/۵ سم. ۱۶۳ گ. ۲۱ س.
(ثبت ۸۵۸۷۴)
- ۱۰۲۹۵**
جامع الاسرار و منبع الانوار (عرفان-عربی)
از: حیدر بن علی حسینی آملی (ق ۸ هـ).
به تصحیح هانری کرین به چاپ رسیده است.
نک: ذریعه، ۳۹/۵؛ مجلس، ش ۲۸۳۶.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى كشف عن جماله المطلق حجاب الجلال...
انجام: ... ادین بدین الحب انی توجهت... ایمانی هذا آخر الوجه و آخر الكتاب.
خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ از روی نسخه نورالدین محمد بن ملا علی، رمضان ۱۰۷۵ هـ.
عناوین و نشانی‌ها (متن و حاشیه) شنگرف و آبی؛ در روی برگ اول یادداشت سیّد محمد مشکوة درباره این کتاب.
- جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
(ثبت ۶۲۴۷۴) ۱۷ × ۲۶ سم. ۲۲ س.
۱۰۲۹۶
تهافت الفلاسفة = الذخر (فلسفه-عربی)
از: علاء‌الدین علی طوسی (ق ۹ هـ).
در محاکمه و نقد تهافت الفلاسفة غزالی و سایر فلاسفه.
به دستور ابوالفتح محمد بن مرادخان عثمانی نگاشته است. این اثر چاپ سنگی شده است.
نک: کشف الظنون، ۱/۸۲۵ با عنوان الذخيرة؛ آستان قدس، ۴/۵۷ و...
آغاز: بسملة سبحانک اللهم یا متفردا بالازلية و القدم...
انجام: ... الاحاطة بدون تأیید صاحب الوحی المؤید باعلام من الله تعالی.
خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: جمادی الثانی ۸۸۳ هـ.
عناوین و نشانی‌ها (متن و حاشیه) شنگرف؛ در برگ آخر یادداشت تملک بهاء‌الدین محمد حسینی که پاک شده با مهر مربعی وی به سنه ۱۱۰۸ هـ؛ در برگ اول چندین تملک و مهر مالکان.
جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای.
۱۲ × ۱۷/۵ سم. ۹۱ گ. ۲۵ س. (ثبت ۶۲۲۰۴)
- ۱۰۲۹۷**
تحریر القواعد المنطقية (منطق-عربی)
فی شرح الشمسیه
از: قطب‌الدین محمد بن محمد رازی (د: ۷۷۶ هـ).
شرح رساله شمسیه نجم‌الدین علی بن عمر کاتبی قزوینی (۶۷۵ هـ) است. این نسخه فاقد دیباچه است و از انجام افتادگی دارد.

۳. مرتبة النبوة والولاية (عربی)

(ص ۱۴۹-۱۵۲)

از: عبدالرحیم بن ولی محمد تبریزی (ق ۱۱۳ هـ).
مختصری در بیان مراتب نبوت و ولایت ظاهری و باطنی.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... فیقول العبد...
انه قد جرى كلام و طال بین مشایخ اصحابنا فی مسئله
الظاهرة و الباطنة و الولاية...
انجام: ... و ما ادلهم لیل داج و اشرق نهار ذوابتلاح و
السلام علی اولی الافهام....

۴. پرسش و پاسخ (فارسی)

(ص ۱۵۳-۱۹۹)

از: عبدالرحیم بن ولی محمد تبریزی (ق ۱۱۳ هـ).
یکی از اهالی قراباغ در باب برخی مسائل اعتقادی
از آخوند ملا محمد ممقانی سؤالاتی نموده که ایشان به
جهت اشتغال به تدارک سفر و سایر مشاغل پاسخ به این
سؤالات را به مؤلف محول کرده است. این اثر سال
۱۲۵۸ هـ نگارش یافته است.

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد بنده
خاکسار... بر صفحه ضمائر صافیه...
انجام: ... و این فقیر در شرح کتاب مشارق الانوار...
ربیع المولود سنه ۱۲۵۸.

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق. مؤلف (ظاهراً).
تاریخ کتابت: ۱۲۵۸ هـ.

برخی اوراق سفید و نانوشته در وسط نسخه و در
روی برگ اول اشعاری از صاحب بن عباد.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.

۱۲ × ۵/۲۰ سم. ۱۹۹ گ. ۱۶-۲۸ س.

(ثبت ۷۴۱۹۰)

۱. از شاگردان سید کاظم رشتی (نک: تراجم الرجال،
۲/ ۴۳-۴۴).

نک: ذریعه، ۳/ ۳۸۸؛ دانشگاه، ۳/ ۲۴؛ مشار عربی،
۱۶۴؛ مجلس، ش ۱/ ۲۹۴۵.

آغاز: بسملة قال و رتبته علی مقدمة و ثلاث
مقالات... اقول الرسالة مرتبه علی مقدمه و...
انجام افتاده: ... دلالتت علیه مطابقه...

خط: نسخ و چهار برگ نستعلیق. بی کا. بی تا.
نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛
حاشیه‌نویسی دارد. تمامی صفحات مجدول
شنگرف؛ برگ اول مجدول با کتیبه زرین؛ در
آغاز نسخه یادداشت‌های پراکنده از جمله شامل
منقولاتی در منطق، اشعار و چندین مهر.
جلد: کاغذی.

۸/۵ × ۱۵/۵ سم. ۸۴ گ. ۱۹ س.

(ثبت ۶۲۰۶۲)

۱۰۲۹۸

مجموعه**۱. الشفاعة** (عربی)

(ص ۱-۱۴۴)

از: عبدالرحیم بن ولی محمد تبریزی^۱ (ق ۱۱۳ هـ).
در بیان حقیقت شفاعت و مباحث مربوط به آن.
نگارش آن در ۱۹ ربیع الثانی ۱۲۵۸ هـ در تهران پایان
یافته است.

آغاز: بسملة نعمدک یا رب نفسی و عقلی و لسانی
حمداً....

۲. الرموزات الحرفية (عربی)

(ص ۱۴۵-۱۴۸)

گویا از عبدالرحیم بن ولی محمد تبریزی (ق ۱۱۳ هـ).
آغاز: بسملة الله فسر لنا بعض الرموزات الحروفیه
اعلم ان الحروف عالم مثال عالم الذوات....

انجام: ... لا طلقت عنان القلم فی هذا الميدان و لکن
لکلشیء اجل مقدرتم.

۱۰۲۹۹

حاشیه حاشیه الشرح التجريد (کلام-عربی)

از: شهاب‌الدین عبدالله بن حسین یزدی شاه‌آبادی (د: ۹۸۱هـ).

حاشیه‌ای است بر حاشیه قدیم دوانی بر شرح تجرید قوشچی.

این نسخه از انجام افتاده است.

نک: ذریعه، ۸۶/۶؛ آستان قدس، ۴/۷۲، ۷۳؛ مرعشی، ۴۵/۱؛ کتابشناسی تجرید، ۷۷.

آغاز: بسمله ای لا بذلک الحال اراد س ان التقوم بنفسه ای اجری علی ظاهره ...

انجام افتاده: ... انما هو بحسب المجهولية اورد فی السؤال ... مع ان الکلام ...

خط: تحریری. بی. کا. بی. تا.

در حاشیه تصحیح شده؛ در روی برگ اول مهر بیضی به سجع «انه کان صادق الوعد» و مهر نصرالله تقوی.

جلد: تیماج فرسوده، قهوه‌ای، طبله‌دار.

۹×۲۰/۵ سم. ۲۱ س. (ثبت ۶۴۶۶۰)

۱۰۳۰۱

تهذیب المنطق

(منطق-عربی)

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (د: ۷۹۲هـ).

نک: کشف الظنون، ۵۱۵/۱؛ مجلس، ش ۴۸۵۱؛

آستان قدس، ۶۰-۶۴.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی هدانا سوا الطریق و

جعل لنا التوفیق ...

انجام: ... و هذا بالمقاصد اشبه.

خط: نستعلیق. کاتب: محمد ابروایی. تاریخ

کتابت: ۱۲۹۴هـ. از روی نسخه‌ای که محمد

رشید بیگدلی مستوفی به تاریخ ۱۲۶۲هـ به

جهت میرزا محمد حسن فرزند آقا میرزا علی

محمد نوشته است. در برگ اول سرلوح مذهب و

مرصع و کتیبه مذهب مرصع؛ تمامی صفحات

مجدول زرین و لاجوردی؛ دو برگ اول

طلاندازی بین سطور.

جلد: تیماج یشمی.

۱۱×۱۹ سم. ۱۲ گ. ۹ س. (ثبت ۶۱۹۶۶)

۱۰۳۰۲

مرصاد العباد

از: نجم‌الدین رازی، عبدالله بن محمد (د: ۶۵۴هـ).

نک: ذریعه، ۳۰۸/۲۰؛ مشار، ۴۷۰۷/۴؛ سپهسالار،

۵/۵۴۳؛ مجلس، ش ۵۱۲۷؛ فهرستواره، ۸/۸۷۱.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین ... حمد بیحد و

ثنای بیحد پادشاهی را که وجود هر موجودی ...

انجام: ... اندر کنف عاطفت خویشتن دار ... مسلمانی

را.

خط: نستعلیق. کاتب: میر حسن بن میر محمد

رضای حسینی. تاریخ کتابت: ۱۶ صفر ۱۳۰۸هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح

شده.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۰۳۰۰

شرح اسماء الله الحسنی (عرفان-فارسی)

از:؟

به نثر و نظم. از السلام آغاز و به القدوس پایان می‌یابد.

آغاز: بسمله اللهم بنور وجهک الکریم و بصفات

ذاتک القدیم ... سلام بی عیب بود و داننده غیب بود ...

انجام: ... حمد و منت خدایرا که بدید کرد این رمز را

به نطق حمید قدس الله روحه العزیز.

خط: نسخ ممتاز. بی. کا. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ حاشیه نویسی دارد.

جلد: گالینگور آبی، عطف تیماج قهوه‌ای.

۱۷×۲۳/۵ سم. ۲۳ گ. ۲۳ س. (ثبت ۶۲۰۲۰)

۱۳×۵/۲۰ سم. ۱۴۸ گ. ۱۹ س.	(ص ۶۰-۶۱)
(ثبت ۶۱۳۸۸)	۱۴. وجود
	(ص ۶۱-۶۲)
۱۰۳۰۳	۱۵. نصیحت سید خلیل الله
مجموعه	(ص ۶۲-۶۵)
(عرفان-فارسی)	۱۶. نصیحت سید نورالله
رسایل شاه نعمت الله ولی کرمانی (د: ۸۳۴ هـ).	(ص ۶۵-۶۶)
شامل:	۱۷. نصیحت نامه خلیفه
	(ص ۶۶-۶۸)
۱. رساله قل هو الله احد	۱۸. بیان حواس
(ص ۱-۲)	(ص ۶۸-۷۰)
۲. مکاشفات	۱۹. بیان نفس و نکات
(ص ۲-۱۳)	(ص ۷۰-۷۷)
۳. تعریفات	۲۰. برازخ
(ص ۱۳-۲۰)	(ص ۷۷-۸۰)
۴. مراتب	۲۱. عجاله خیالیه
(ص ۲۰-۲۹)	(ص ۸۰-۸۴)
۵. برزخ	۲۲. نکات
(ص ۲۹-۳۶)	(ص ۸۴-۹۰)
۶. حروف	۲۳. ذوقیات
(ص ۳۶-۳۷)	(ص ۹۰-۹۱)
۷. تحقیقات حروف	۲۴. فیوضات
(ص ۳۷-۴۲)	(ص ۹۱-۹۴)
۸. تحقیقات	۲۵. مجمع الاسرار
(ص ۴۲-۵۰)	(ص ۹۴-۹۷)
۹. رساله‌ها	۲۶. مجموع اللطایف
(ص ۵۰-۵۴)	(ص ۹۷-۹۸)
۱۰. ذوقیات	۲۷. رساله؟
(ص ۵۴-۵۵)	(ص ۹۸-۱۲۲)
۱۱. شرح سؤال کمیل	۲۸. مخزن الاسرار
(ص ۵۵-۵۷)	(ص ۱۲۲-۱۲۵)
۱۲. اصول	۲۹. هدایت
(ص ۵۷-۶۰)	(ص ۱۲۵-۱۳۰)
۱۳. العینیه	

- ۳۰. رساله ؟**
(ص ۱۳۰-۱۳۱)
- ۳۱. الالهام**
(ص ۱۳۸-۱۳۱)
- ۳۲. رساله ؟**
(ص ۱۳۸-۱۳۹)
- ۳۳. بیان اقطاب**
(ص ۱۳۹-۱۴۲)
- ۳۴. انعامات**
(ص ۱۴۲-۱۵۱)
- ۳۵. حرف**
(ص ۱۵۱-۱۵۸)
- خط: نستعلیق تحریری. کاتب: خدارحم بن خدارکم بروجردی. تاریخ کتابت: ۱۶ ربیع الثانی ۱۲۴۶ هـ. به امر قطب الاقطاب خود (سمی امام السادس) نوشته است.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول تملک ریحان‌الله بن جعفر فاطمی موسوی و مهر مربع او. جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۵ × ۲۱ سم. ۸۰ گ. ۲۶ س. (ثبت ۶۲۰۸۳)
- ۱۰۳۰۴
- مجموعه**
- ۱. مقصد اقصی** (عرفان-فارسی)
(ص ۱-۴۳)
- از: عزیز بن محمد نسفی (ق ۵۷ هـ).
نک: ذریعه، ۲۲/۱۱۰؛ مشار، ۴/۴۸۹۸؛ مرعشی، ۹/۱۷۷؛ دانشگاه، ۳/۴۹۹؛ فهرستواره، ۸/۹۴۱.
- آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد چنین گوید... که جماعتی درویشان کثرهم الله تعالی ازین بیچاره....
انجام: ... و در اینست خلاص و نجات آدمی و الله اعلم بحقائق الامور.
- ۲. رساله معارف** (عرفان-فارسی)
(ص ۴۴-۸۰)
- از: عزیز بن محمد نسفی (ق ۵۷ هـ).
آغاز: فصل در سخن اهل شریعت در بیان عالم کبیر و در بیان آنکه....
انجام: ... چنانکه این کتاب است دانست آنچه خواست یافت و الله اعلم بالصواب.
- ۳. بیان التنزیل** (عرفان-فارسی)
(ص ۸۲-۱۲۵)
- از: عزیز بن محمد نسفی (ق ۵۷ هـ).
نک: دانشگاه، ۳/۴۴۵؛ مجلس، ش ۲/۴۱۳۶؛ ملک، ۷/۲۵۴؛ فهرستواره، ۷/۱۵۹.
- آغاز: بسملة بنام خدایی که بود و هست و خواهد بود حمد و ستایش خدایرا جل جلاله....
انجام: ... بازگشت او به مبدأ عالم خواهد بود.
- ۴. اصول العقائد** (عقاید-عربی)
(ص ۱۲۷-۱۴۸)
- از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).
در سه باب التوحید، النبوة و علل الشرايع و الامامة و المعاد و اصناف اللذات و الآلام و اصحابهما.
نک: ذریعه، ۲/۱۹۸؛ مرعشی، ۲۹/۳۰۲.
- آغاز: بسملة الحمد لله الذی دل علی ذاته بذاته و علی رسله بآیاته....
انجام: ... و یغفر مادون ذلک لمن یشاء.
- ۵. دیبچه گلزار قدس و مشواق** (فارسی)
(ص ۱۴۹-۱۶۰)
- از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).
آغاز: بسملة بعد از حمد پروردگار و درود بر مصطفین اخیار... که در اوان صبا که هنوز طبع لطیف....

انجام: ... و این غایت پیروزی و نهایت بهروزی و
السلام علی اهل السلام.

انجام: ... تم ما اردنا ذکره فی دیاچه الاشواق... الی
مبدأ الانفس و الآفاق.

(منطق-فارسی)

۹. منطق کبری

(ص ۲۵۵-۲۵۹)

از:؟

غیر از منطق کبری میر سید شریف جرجانی است.
آغاز: بسمله بدانکه علم بر دو نوعست یکی تصور و
دوم تصدیق....

انجام: ... کبری چون کل انسان حیوان و کل ناطق
انسان فبعض الحیوان ناطق.

(فارسی)

۱۰. مرآت المحققین

(ص ۲۶۰-۲۸۰)

از: شیخ محمود شبستری (د: ۷۲۰هـ).

در معرفت نفس و خداشناسی در ۷ باب.

این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۰/۲۸۴؛ مرعشی، ۱/۱۳۴؛ مجلس،
ش ۶/۳۲۶؛ فهرستواره، ۶/۲۲۹-۲۳۱ و...

آغاز: بسمله حمد بیحد و ثنای بیعد حضرت
ذوالجلالی را که آثار قدرت....

انجام: ... اینجا معنی وحدت روی نماید و السلام.

(فارسی)

۱۱. کشف الاسرار

= رساله در وجود مطلق

(ص ۲۸۱-۲۹۷)

از: حسین بن عبدالحق الهی اردبیلی (ق ۱۰هـ).

در مباحث متعلق به وجود به شیوه عرفانی.

نک: ذریعه، ۱۸/۱۳؛ آستان قدس، ۱۰/۲۴۵؛
فهرستواره، ۷/۷۴۵.

آغاز: بسمله سپاس و منت واحدی را که سر بیان
وجودش در جمیع مراتب ساریست....

(عربی)

۶. اللثالی المستخرجه

(ص ۱۶۰-۲۱۴)

از: محمد بن مرتضی فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱هـ).

گزیده‌ای از کلمات مکتونه خود مؤلف است. در این
نسخه به نام کلمات مکتونه ثبت شده است.

نک: ذریعه، ۱۸/۲۵۷؛ مرعشی، ۱۹/۷۴؛ دانشگاه،
۱۳/۳۴۰۲؛ مجلس، ش ۱/۳۴۱۱؛ سپهسالار، ۵/
۴۶۸.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی منه المبدأ و الیه
المعاد....

انجام: ... ص مولانا صدرالدین محمد شیرازی... و
افاض علینا انوارهم...

(تصوف-فارسی)

۷. طریقت نقشبندیه

(ص ۲۱۵-۲۲۲)

از:؟

آغاز: تا کرده طلسم هستی خویش خراب... بدان
ایدک الله تعالی که تأمل در کلمات قدسیه ارباب توحید....

انجام: ... من لم یهذب علم اخلاقه لم ینتفع بعلمه
فی الآخرة و الله اعلم...

(فارسی)

۸. مبدأ و معاد = آغاز و انجام

(ص ۲۲۳-۲۵۴)

از:؟

مشتمل بر سه قسم: اول در معرفت توحید و آنچه
بدان متعلق بود از مقدمات و نتایج و لواحق دارای ده

فصل، دوم در مبدأ دارای سیزده فصل، سوم در معاد
دارای چهار فصل.

آغاز: بسمله جوامع آحاد حمد و احدی را که قطرات
کثرات اشیا در بحر....

انجام:

منت آنچه حق بود گفتم تمام
تو دانی و تدبیر خود والسلام

۱۴×۵/۲۰ سم. ۳۲۶ ص. سطور مختلف.

(ثبت ۶۱۳۵۶)

۱۰۳۰۵

۱۲. **ینبوع الحیات**

(اخلاق-فارسی)

= ترجمه زجر النفس

(ص ۳۰۰)

منسوب به هرمس یونانی.

ترجمه از بابا افضل کاشانی.

در مصنفات افضل‌الدین ج ۱، ص ۳۳۱-۳۸۵ چاپ
شده است.

نک: ذریعه، ۳۸/۱۲ و ۳۹۲/۲۵؛ کشف الظنون، ۲/

۹۵۵؛ مجلس، ش ۶۲۳/۱۶؛ فهرستواره، ۷۰۱/۶ و...

آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد این
جمله سیزده فصل است از سخنان هرمس الپهرامسه...

۱۳. **ره انجام نامه (مقدمه...)**

(فارسی)

(ص ۳۲۶)

از: بابا افضل کاشانی.

آغاز: بسملة لله الحمد اهل الحمد و ولیه و منتهاه

و...

انجام: ... این نامه را بر سه گفتار بخشیدم بعون الله و

منه.

خط مجموعه: نسخ و نستعلیق. ش ۴ و ۶ و ۱۱ و

۱۲ به خط محمدباقر بن سرخوش افشار. تاریخ

کتابت: ۱۲۱۴-۱۲۱۵ ه. مکان کتابت: اصفهان،

ش ۱۰، محمدرضی اشتهازدی، مدرسه فخریه

تهران.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ در آغاز

نسخه فهرست این مجموعه و یادداشت‌های

پراکنده دیده می‌شود. در برگ آخر شعری با

مطلع «نمی‌دانم که مادر یا پدر کیست».

جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده.

مجموعه۱. **مراحل السالکین**

(تصوف-فارسی)

(ص ۱-۱۸۹)

از: محمدجعفر بن صفرخان، مجذوب علی شاه د:

۱۲۳۹ ه.

در سیر و سلوک و آداب متصوفه در بیست و شش
فصل.

این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۹۵/۲۰؛ مشار، ۴/۴۶۸۰؛ آستان

قدس، ۶/۴۶۸؛ فهرستواره، ۸/۸۶۶ و...

آغاز: بسملة حمد و سپاس معبودی را سزاست که
در خانقاه ایجاد....

انجام: ... افاضات لاریبی را بر چهره خود کشانید و
الله الموفق و المعین.

۲. **لیلی و مجنون**

(عربی)

(ص ۱۹۰-۲۷۳)

از:؟

در احوالات لیلی و مجنون.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى جعل المحبة سببا لوجود

المخلوقات و وسیلة لبروز الکرامات... اما بعد حدث ابوبکر

الوالی قال....

انجام: ... و انخت ناقتی الی قنوان شجرة صغيرة.

۳. **محبت و عشق (رساله...)**

(عرفان-فارسی)

(ص ۲۷۴-۲۸۳)

از: عزیزالدین نسفی (ق ۵۷).

در انسان کامل مؤلف (ص ۱۱۱-۱۱۸) به چاپ

رسیده است.

نک: سیهسالار، ۵/۵۰؛ ملک، ۱۶۷/۷؛ فهرستواره،

۶۵۵/۷.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى جعل قلوب اوليائه مشكوة لمصباح المحبة....

انجام: ... و جوانان اهل تصوف جمله در اين منزلند. خط مجموعه: نسخ و نستعلیق. بی‌ک. کتابت رساله اول ربیع الثانی ۱۲۵۵ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ‌های اول و آخر یادداشت‌های پراکنده از جمله دستورات طبی و حرز؛ در ص ۱۸۹ دو رباعی از منصورعلی ظاهراً به خط وی ... و

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۰/۵×۱۶/۵ سم. ۱۴۲ گ. ۱۴-۱۵ س.

(ثبت ۶۱۳۸۴)

۱۰۳۰۷

مجموعه

۱. التشکیک

(کلام-عربی)

از: ملاً عبداللّه بن شهاب‌الدین حسین یزدی (د):

(۹۸۱ هـ).

در تحقیق مسئله تشکیک در حاشیه قدیم دوانی بر شرح تجرید.

نک: ذریعه، ۱۴۸/۱۱؛ مرعشی، ۴۰۲/۲۸؛ مجلس، ش ۱۰۳۲/۳۳ طباطبائی.

آغاز: بسملة تحقیق التشکیک اللهم بالهامک و ازاحة الشکوک....

انجام: ... رب اشرح لی صدری و یسر لی امری... و کمالهم.

۱۰۳۰۶

التذهیب فی شرح التهذیب

(منطق-عربی)

از: پیرعلی بن حسن بن حسین تونی (ق ۵۷ هـ؟).

در شرح تهذیب المنطق تفتازانی.

نک: نشریه دانشگاه، ۶۷/۸.

آغاز: بسملة انوار الطوالع من مطالع المنطق بیانا لمعانی الحقائق بذاته الکلام....

انجام: ... رب اشرح لی صدری... و وفقنی بشرح القسم الثانی من هذا الكتاب... و نعم الوکیل.

خط: نستعلیق. کاتب: محسن علی نظنزی. تاریخ کتابت: شعبان ۸۹۸ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی دارد با امضای «منه»؛ در برگ اول و آخر تملک حسن بن محمّد صالح، محمّدامین بن قاضی عیسی، محمّد بن ملاً حسین طالقانی و دیگران.

جلد: تیماج، مجدول.

۲. حواشی شرح التجرید

(کلام-عربی)

از: ملاً عبداللّه بن شهاب‌الدین حسین یزدی (د):

(۹۸۱ هـ).

آغاز: بسملة لا یخض بعد ما تقرّر من ان وجود الواجب عنّه....

انجام: ... کما سبق نقله من خامس عشرة الاصول. خط مجموعه: تحریری. کاتب ش ۱: گویا

ابوالمحسن کوبانی؟ ش ۲: عبداللّه، تاریخ کتابت: ۱۰۴۸ هـ، مکان کتابت: قصبه کوبان یا کوبنان.

در حاشیه تصحیح شده، نسخه رطوبت دیده. جلد: تیماج قرمز، طبله‌دار.

۱۰/۱۸×۱۵۵ سم. ۲۰ س. (ثبت ۶۱۳۶۱)

۱۰۳۰۸

گوهر مراد

(فارسی)

از: عبدالرزاق بن علی بن حسین فیاض لاهیجی (د):

(۱۰۷۲ هـ).

- نک: ذریعه، ۱۸/۲۵۰؛ مشار، ۴/۴۳۴۱؛ مجلس، ش ۱/۳۰۷۳؛ مرعشی، ۱۰/۲۴؛ آستان قدس، ۴/۲۳۰؛ فهرستواره، ۶/۲۱۴-۲۱۵ و...
- آغاز: بسمله گوهر مرادی که غواص فکرت را از دریای حیرت... انجام: ... و این يجعله خالصا لوجهه انه یسمع یجیب.
- خط: نسخ تحریری. کاتب: اسدالله بن ملامراد کرانی طارمی. تاریخ کتابت: ۱۴ جمادی الآخر ۱۲۱۸ هـ. مکان کتابت: مدرسه خیابان قزوین. نشانی‌ها شنگرف و مشکي؛ در برگ‌های اول و دوم آخر یادداشت‌های پراکنده از جمله روایات، اشعار، سؤال شیخ بهاء‌الدین محمد و جواب میر محمدباقر داماد (منظوم) و غیره. جلد: مقوایی با روکش پارچه‌ای مشکي، عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای. ۱۶×۲۱ سم. ۴۷ گ. ۱۶ س. (ثبت ۷۸۷۸)
- ۱۰۳۱۱
- حاشیه تحریر القواعد المنطقیه**
از: عبدالحکیم بن شمس‌الدین سیالکوتی (د: ۱۰۶۷ هـ).
این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.
نک: مرعشی، ۱۵/۳۳۶؛ ندوة العلماء، ۳/۴۸۹. آغاز افتاده: الانسیة کاسرا عنان اکاسرة مالک... انجام افتاده: ... انما یکون کذلک لو اعتبر سلب السلب...
خط: نسخ تحریری. بی‌کا. بی‌تا.
نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ برخی صفحات و صالی شده.
جلد: تیماج یشمی، ترنج با سر، لچکی، مجدول. ۱۴×۲۳ سم. ۱۵۹ گ. ۲۲ س. (ثبت ۵۰۸۹۵)
- نک: ذریعه، ۱۸/۲۵۰؛ مشار، ۴/۴۳۴۱؛ مجلس، ش ۱/۳۰۷۳؛ مرعشی، ۱۰/۲۴؛ آستان قدس، ۴/۲۳۰؛ فهرستواره، ۶/۲۱۴-۲۱۵ و...
- آغاز: بسمله گوهر مرادی که غواص فکرت را از دریای حیرت... انجام: ... و هذا آخر ما اردناه و الحمد لله المفضل... و اهل بیته الکرام.
خط: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۱۱ شوال ۱۲۵۸ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، ترنج با سر با نقش و نگار. ۱۵×۲۰ سم. ۳۶۰ گ. ۱۵ س. (ثبت ۶۱۲۸۹)
- ۱۰۳۰۹
- حاشیه شرح حکمة العین**
(فلسفه - عربی)
از:؟
گویا حاشیه‌ای است بر شرح حکمة العین مبارکشاه بخاری. این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد. در حاشیه برگ اول آنرا حاشیه بر شرح اشارات میرزا جان دانسته است.
آغاز افتاده: الفعل یحمل عنه العقل ان یکون من القسم الاول...
انجام افتاده: ... تحقق العدم عن آخرهم... لا المعدوم.
خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا (ق ۱۱ هـ).
جلد: مقوایی ابر و باد، عطف تیماج قهوه‌ای. ۱۶ س. ۶۰ گ. (ثبت ۶۱۲۸۶)
- ۱۰۳۱۰
- النافع یوم الحشر**
(کلام - عربی)
فی شرح الباب الحادی عشر
از: فاضل مقداد بن عبدالله سیوری حلّی (د: ۸۲۶ هـ).

انجام: ... و ان يجعله خالصا لوجهه انه سمیع مجیب
و خیر حبیب.

۲. **اصول الدين = مقدمة الكلام** (كلام-عربی)
(ص ۷۲-۷۶)
از: شیخ الطائفة ابو جعفر محمد بن حسن طوسی (د):
۴۶۰هـ.

نک: ذریعه، ۹۱/۲۲؛ مرعشی، ۳۰/۳۶۳؛ سپهسالار،
۱۴۹/۳.

آغاز: بسمله اذا سألک سائل و قال ما الايمان قل
هو التصديق بالله ...

انجام: ... الايصال كل حق الى المستحق لمائت...
فثبت اعادة الاجسام.

۳. **الصلوة** (فقه-عربی)
(ص ۸۲-۱۵۲)

از: کاظم بن قاسم حسینی رشتی (د): ۱۲۵۹هـ).
در باره نمازهای یومیه و مباحث مربوط به آن.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اما بعد
فيقول... ان هذه كلمات وجيزة و عبارات...
انجام: ... و يجعله ذخرا فی يوم الدين... و آله
الطاهرين.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: زین العابدین بن
محمد جعفر صدر تبریزی. تاریخ کتابت:
۱۲۴۹هـ.

نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات مجداول
شنگرف و مشکى؛ در برخی صفحات اشعار
پراکنده به ترکی و فارسی آمده از جمله اشعاری
از آقا محمد اصفهانی و عرفی (برگ آخر)؛ مهر
بیضی «عیده زین العابدین» در برگ اول و در
برخی صفحات.

جلد: تیماج مشکى فرسوده، عطف تیماج
قهوه‌ای.

۱۰۳۱۲

**تحریر القواعد المنطقیه
فی شرح الشمسیه**

از: قطب‌الدین محمد بن محمد رازی (د): ۷۷۶هـ).
شرح رساله شمسیه نجم‌الدین علی بن عمر کاتبی
قزوینی (د): ۶۷۵هـ) است. این نسخه فاقد دیباچه بوده و
از انجام افتاده است.

نک: ذریعه، ۳/۳۸۸؛ ملی، ۱۱/۴۳۴؛ آستان قدس،
۲۷/۲۴-۴۵؛ مجلس، ش ۲۴۹ خوئی.

آغاز: بسمله قال و ترتبه علی مقدمه و ثلث مقالات
و خاتمه اقول الرسالة مرتبة علی مقدمه... اما المقدمه
ففی ماهیه المنطق...
انجام: ... و هو القیاس الاقترائی لیتتج لو لم یصدق
لیس کل ج ب لکان کل ج اثم نجعل.

خط: تحریری. بی‌کا. بی‌تا.
نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در
برگ اول تملک محمد حسین ۱۲۸۵هـ و محمد
۱۳۱۵هـ و مهر بیضی «محمدعلی».

جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف تیماج مشکى، ترنج
با سر، مجداول.
۱۳ × ۲۰ سم. ۸۶ گ. ۱۹ س. (ثبت ۵۰۸۸۶)

۱۰۳۱۳

مجموعه

۱. **النافع يوم الحشر**
فی شرح الباب الحادی عشر

(ص ۱-۷۱)
از: فاضل مقداد بن عبداللّه سیوری حلّی (د):
۸۲۶هـ).

نک: ذریعه، ۲۴/۱۸؛ سپهسالار، ۵/۶۹۶؛ مجلس،
ش ۲۸۲۸/۲.

آغاز: بسمله الحمد لله الذى دل على وجوب
وجوده....

انجام: ... لایرجی فلاحک و لاینظر صلاحک.
خط: نسخ. کاتب: عزالدین آملی. تاریخ کتابت:
۱۵ شعبان ۱۰۶۹ هـ. مکان کتابت: اصفهان.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ در برگ آخر یادداشت تملکی است که
پاک شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای، ضربی، مجدول، ترنج با
سر، با نقش و نگار.
(ثبت ۵۰۶۹۹)

۱۰۳۱۶

مجموعه

۱. **شرح ایساغوجی** (منطق-عربی)
(ص ۱-۲۵)
از: حسام‌الدین حسن کاتی (د: ۷۶۰ هـ).
شرح رساله ایساغوجی اثیرالدین ابهری (د: ۶۶۰ هـ).
نک: کشف الظنون، ۲۰۶/۱؛ مشار عربی، ۱۰۶؛ ملی،
۳۱۰/۲۷؛ مرعشی، ۳۶۶/۱۱.
آغاز: بسمله الحمد لله الواجب وجوده المتنع نظیره
الممكن سواه....
انجام: ... هذا آخر ما کتبنا من الاوراق لایضاح ما فی
کتاب ایساغوجی.

۲. **حاشیه شرح ایساغوجی** (منطق-عربی)
(ص ۲۷-۱۰۹)
گویا از: محی‌الدین تالشی.
نک: کشف الظنون، ۲۰۷/۱؛ نشریه، ۶۴۸/۷؛
مجلس، ش ۵۷۲ سنا.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... قال الحمد لله
الواجب وجوده اقول افتتح کتابه بالحمد....
انجام افتاده: ... کقولنا کل انسان...
خط: نسخ. بی‌کا. تاریخ کتابت: اوایل ربیع الآخر
۱۰۹۶ هـ. مکان کتابت: مدرسه اسکندریه.

۱۲×۱۸ سم. ۷۶ گ. ۱۵ س. (ثبت ۵۰۷۴۰)

۱۰۳۱۴

شرح تجرید الاعتقاد (کلام-عربی)
= شرح جدید
از: علاء‌الدین علی بن محمد قوشچی (د: ۸۷۹ هـ).
شامل المقصد الثالث فی اثبات الصانع و صفاته.
نک: ذریعه، ۳/۳۵۴؛ کشف الظنون، ۱/۳۴۸؛
مجلس، ش ۴۹۳۶؛ کتابشناسی تجرید، ۵۹-۶۲.
خط: نسخ و نستعلیق. کاتب: شکرالله بن مرشد
تویسرکانی. تاریخ کتابت: محرم ۱۰۶۸ هـ.
عناوین و نشانی‌ها مشککی؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ حاشیه‌نویسی دارد از خفری، م ن و
دیگران؛ در برگ اول و آخر یادداشت‌های
پراکنده از جمله اشعار، فایده در فرق بین قرآن و
حدیث و... مطالبی در نحو، تملک محمد حسین
که نسخه را در مشهد خریده و مهر بیضی او.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۲×۲۰ سم. ۴۴ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۵۰۷۲۷)

۱۰۳۱۵

منهاج النجاة (عقاید و اخلاق-عربی)
از: ملامحسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).
در مباحث اعتقادی و اخلاقی شامل یک مقدمه، دو
مقصد و هر مقصد شامل پنج باب و هر باب از چند هدیه
تشکیل می‌شود. این اثر چاپ و به فارسی نیز با عنوان
راه نجات ترجمه شده است.
نک: ذریعه، ۲۳/۱۹۹؛ مرعشی، ۱۱/۲۲۰؛ دانشگاه،
۳/۶۸۱؛ ملی، ۱۶/۲۴۷؛ مجلس، ش ۷۰۰۱/۲؛
فهرست‌های خودنوشت، ۲۷۴-۲۷۶.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی هدانا للدين القويم و
النهج المستقیم....

معانی ماه‌های قمری به نقل از مصباح، اسماء ساعات اللیل و ساعات النهار، فایده در لفظ آیه.
نک: مجلس، ش ۹۸۳/۴ طباطبائی.
آغاز: من اسماء الاسد بما فی القاموس جمعه کاتبه الهمزه....
انجام: ... رسیویه وهه والله اعلم.

۳. تحبیر الموشین فی التعبیر بالسیین و الشیین

(ص ۱۰۳-۱۱۸)

از: محمد بن یعقوب بن محمد فیروزآبادی (د: ۸۱۷هـ).

این اثر چاپ شده است.

نک: کشف الظنون، ۱/۳۵۴؛ معجم المطبوعات، ۲/۱۴۷۰؛ مجلس، ش ۹۸۳/۵ طباطبائی.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین حمدا یتوجب قائله الاحسان....

انجام: ... ینطق فیها بالسیین و الشیین و الله اعلم بالصواب.

۴. الاضداد مما فی القاموس (لغت-عربی)

(ص ۱۱۹-۱۳۰)

گردآوری از عبدالله بن محمد شریف.

نک: مجلس، ش ۹۸۳/۶ طباطبائی.

آغاز: من الاضداد مما فی القاموس... ثأناً الابل عطشها و ارواها....

انجام: ... و وقع و الی الجبل صعد و الله اعلم.

۵. فائده (عربی)

(ص ۱۳۰-۱۳۵)

مطالبی منقول از جمع الجوامع سیوطی در اوزان اسم.

خط: نستعلیق و نسخ. شماره اول صفر ۱۲۸۸هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکی.

در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی فراوانی دارد؛ در برگ اول یادداشت‌های پراکنده از جمله خطبه حضرت علی (ع) در نکاح فاطمه (س) به تعلیم جبرئیل، مطلبی راجع به مهرجان و نیروز، فرق بین کل و کلی؛ در گ ۲۶ اقسام قضیه (منطقی) به صورت مشجر آمده است و در برگ ۲۷ یادداشتی است به این عبارت: «حرره فی ایام متفرقه و انا اقل الحاج میرزا بابای الخوانساری فی سنه ۱۲۷۹هـ».

جلد: تیماج مشکی، عطف تیماج قهوه‌ای.

۱۵×۲۰/۵ سم، ۱۰۹ گ، ۱۳ س.

(ثبت ۵۰۵۲۹)

۱۰۳۱۷

مجموعه

۱. هدایة الطالبین فی معرفة الانبیاء و الائمة الهادین

(ص ۱-۹۴)

از: هادی بن مهدی سبزواری (د: ۱۲۸۹هـ).

در بحث نبوت و امامت مرتب بر دو باب و هر باب چند فصل و هر فصل چند هدایت و در ۸ رجب ۱۲۷۴هـ تألیف آن پایان یافته است.

نک: ذریعه، ۲۵/۱۸۲؛ دانشگاه، ۳/۶۳۸؛ مجلس، ش ۴۲۹۰؛ فهرستواره، ۹/۶۰۷ و...

آغاز: بسملة سپاس ایزدی را که آنجا که او موجود است....

انجام: ... بامر عبادة غیبا و شهادة و الحمد لله... سنه ۱۲۷۴.

۲. اسماء الاسد و...

(ص ۹۷-۱۰۳)

گردآوری از عبدالله بن محمد شریف.

شامل اسماء الاسد به نقل از قاموس و فائده در

در شرح اسمای حسناى الهى مشتمل بر مقدمه و نود و نه باب که مؤلف آن را به شاه سلطان حسین صفوی تقدیم کرده و آغاز تألیف ۱۶ ذی قعدة ۱۱۰۷ هـ است. این اثر با عنوان کاشف الاسماء چاپ شده است. نک: ذریعه، ۱۱/۲۹۹، ۱۳/۸۹، ۱۷/۲۳۵؛ مجلس، ۳۲۶۷؛ دانشگاه، ۱/۱۷۴۱.

آغاز: بسملة الحمد لله الواحد الاحد الصمد المتعظم بالالهية...
انجام: ... قال سبويه فعلى هذا الرحمن... تم الكتاب و لله الحمد... و حجج المهيمن السلام.

۲. المفاحص (عربی)
(ص ۴۲۹-۶۰۵)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (ق) (هـ۹).

بجتهایی درباره حروف و ویژگی‌های آنها در چهار صحیفه.
نک: ذریعه، ۲۱/۳۰۹؛ ملک، ۱/۷۰۹؛ مرعشی، ۹/۳۳۶.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى اعد عديد عباده لفهم کمال مراده...
انجام: ... ثم بعد هذا اسرار يحتاج الى المشافهة و الله اعلم و احکم.

۳. حروف (رساله...) (فارسی)
(ص ۶۱۱-۶۲۰)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (ق) (هـ۹).

گفتاری عرفانی درباره حروف در یک مقدمه، سه اصل و هر اصل در چهار وصل و یک تذنیب که در ۱۰ رمضان ۸۱۷ هـ در شیراز به پایان برده است. نک: مرعشی، ۸/۲۳۳؛ مجلس، ش ۹/۱۷ فیروز؛ فهرستوار، ۷/۲۹۸.

جلد: تیماج قرمز، مجدول گرهی.
۱۶×۲۱ سم. ۱۳۵ ص. ۱۸-۲۰ س.
(ثبت ۲۲۴۸۹)

۱۰۳۱۸
مفاتیح الاعجاز (عرفان-فارسی)
فی شرح گلشن راز
از: شمس‌الدین محمد بن یحیی، اسیری لاهیجی (د): (هـ۹۱۲).

شرح گلشن راز شیخ محمود شبستری است که در این نسخه در متن و حاشیه تحریر شده است.
نک: ذریعه، ۲۱/۳۰۱؛ مشار، ۴/۴۸۳۷؛ مرعشی، ۱۲/۸۸؛ فهرستوار، ۸/۹۱۸ و...
آغاز: باسمک الاعظم الشامل فیضه المقدس لکل موجود المنور...
انجام: ... و جبستر موضعی است در هشت فرسنگی...
حمداً یوافی نعمه و یکافی کرمه.

خط: نسخ. کاتب: درویش منظورعلی. تاریخ کتابت: ۱۵ ربیع الاول ۱۲۰۶ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات مجدول زرین؛ در برگ اول سرلوح مذهب ساده؛ در برگ اضافی آغاز نسخه اشعاری از وصال شیرازی؛ در پشت برگ اول مهر بیضی گویا به سجع «عباسقلی صاحب کار آستانه».
جلد: تیماج مشکی.
۱۴×۲۳ سم. ۱۸۶ گ. ۲۳ س. (ثبت ۲۴۳۳۵)

۱۰۳۱۹
مجموعه
۱. روضة العلماء (عرفان-عربی)
و دوحه العرفاء = التحفة السلطانية
از: علاء‌الدین محمد بن شاه ابوتراب گلستانه (د): (هـ۱۱۱۰).

- آغاز: بسمله سپاس و ستایش پروردگاری را که
ظروف حروف...
انجام: ... در آنجا استیفاء این حقایق بیشترک شده
وقفنا... حمیت عن الزلل.
۴. **انزالیه (رساله...)** (عربی)
(ص ۶۲۱-۶۲۶)
گویا از صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (ق
۵۹هـ).
در باره انزال کتاب الهی، تألیف شده در ۸۲۸هـ.
آغاز: بسمله بعد حمد الله المنزل علی عبده الكتاب
المنطوی...
انجام: ... و تشویقا له الی التشمیر عن ساق الجد فی
طلبه یسرنا الله... سنه ۸۲۸ و السلام.
۵. **اسرار الصلاة** (عرفان-فارسی)
(ص ۶۲۹-۶۵۴)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (ق
۵۹هـ).
در اسرار عرفانی نماز مشتمل بر مقدمه و دو باب.
نک: ذریعه، ۹/ ۵۷۱؛ مرعشی، ۸/ ۲۳۴؛ دانشگاه،
۱۶/ ۱۰۹؛ فهرستواره، ۷/ ۶۴.
آغاز: شکر و سپاس پروردگاری را که شاه راه بندگی
بارگاه جلالش...
انجام: ... یعنی اندرره دین رهبرتان قرآن بس.
خط مجموعه: نستعلیق و نسخ، بی‌کا. بی تا (ق
۱۳هـ).
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ تمامی صفحات مجدول شنگرف و مشکی؛
دارای چند سرلوح مذهب و مرصع؛ برخی
صفحات سفید و نانوشته است. در برگ آخر این
بیت تحریر شده: «ان فی بستاننا نارنجنا من جنی
نارنجنا ناراً جنی».
- جلد: تیماج دورو، قرمز و مشکی، مجدول.
۱۷×۲۷/۵ سم. ۶۵۴ ص. ۲۵ س.
(ثبت ۱۳۲۲۹)
- ۱۰۳۲۰
- مجموعه**
۱. **شرح تهذیب المنطق** (منطق-فارسی)
(ص ۱-۱۰۰)
از: عبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی (ق ۱۱۱هـ).
شرح تهذیب المنطق تفتازانی است.
نک: ذریعه، ۱۳/ ۱۶۱؛ ملک، ۳/ ۴۹۷؛ دانشگاه، ۳/
۶۰.
آغاز: بسمله الحمد لمهلهم و الصواب و الصلوة علی
من اولی الحکمة...
انجام: ... هذا آخر ما اردنا ایراده فی شرح... الراحمین.
۲. **رساله در هیئت** (هیئت-فارسی)
= **فتحیه**
(ص ۱۰۰-۱۴۸)
از: علاء‌الدین علی بن محمد قوشچی (د: ۸۷۹هـ).
این نسخه از انجام افتاده است.
نک: ذریعه، ۲۵/ ۲۵۸؛ کشف الظنون، ۲/ ۱۲۳۶؛
دانشگاه، ۴/ ۸۹۰؛ مجلس، ش ۱/ ۶۰۴۰؛ فهرستواره،
۴/ ۳۱۱۲ و...
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین حمد الشاکرین...
اما بعد این کتاب مشتمل است بر مقدمه و دو مقاله...
انجام افتاده: ... که قطر آفتاب هفده هزار و پانصد و
سی و هشت...
خط: نسخ. کاتب: امین بن محمد شریف رضوی
حافظ. شماره اول ۱۹ صفر ۱۰۷۶ هـ به جهت
میرزا محمود نگارش یافته. در حاشیه تصحیح
شده؛ در برگ اول یادداشت‌های پراکنده از جمله
تملک سید حسین با مهر بیضی «عبده حسین

آغاز: بسمله من فصول الاصول المهمة من مؤلفات... فصل و من جملة افعاله تعالى البدء ای ايقاع البدء....

انجام: ... و لهذه المقامات تفصيل لا يليق بهذا المختصر تم و الحمد لله رب العالمين.

خط: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت: ذی حجه ۱۲۹۲ هـ، با نسخه اصلی مقابله شده است. در حاشیه تصحیح شده؛ حواشی به شنگرف به امضای «منه» دارد.

جلد: تیماج مشکى، مجدول با نقش گل و بوته زرین.

۱۱×۱۷/۵ سم. ۲۲ گ. ۱۱ س. (ثبت ۲۲۵۰)

۱۰۳۲۳

مجموعه

۱. اثبات الواجب القديم (عربی)

(ص ۱-۷۴)

از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۸ هـ).

در سبع رسائل به تحقیق احمد تویسرکانی به چاپ رسیده است.

نک: ذریعه، ۱۰۶/۱؛ کشف الظنون، ۱/۴۸۲؛ مرعشی، ۵۶/۳۴؛ ملی، ۴۱۱/۱۲؛ مجلس، ش ۶۰۷/۵. آغاز: بسمله سبحانک ما اعظم شأنک و اظہر برهانک....

انجام: ... و لیکن هذا آخر ما قصدت الیه فی هذه الرسالة... و عترته کاملین اجمعین.

۲. حاشیه اثبات الواجب القديم (عربی)

(ص ۷۹-۲۴۱)

از: ملا میرزا جان حبیب‌الله باغنوی شیرازی (د: ۹۹۴ هـ).

حاشیه و تعلیقاتی است بر اثبات واجب قدیم جلال‌الدین دوانی.

الحسینی؛ در گ ۹۸-۱۰۰ نیز یادداشت‌های متفرقه‌ای است از جمله معماهای منظوم. جلد: تیماج آبی.

۱۹/۵×۹/۵ سم. ۱۴۸ گ. ۱۷ س.

(ثبت ۵۰۷۶۳)

۱۰۳۲۱

شرح گلشن راز

(عرفان-فارسی)

از:

احمد گلچین معانی درباره این شرح می‌نویسد: «شرحی است بی سر و ته بسیار بد از درویشی بی اطلاع که حتی صاحب گلشن راز را هم به درستی نمی‌شناخته و بدون مطالعه هر چه به زبان قلمش جاری شده عنوان شرح به آن داده است...».

(نک: نشریه دانشگاه، ۸۷-۸۹/۴). این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.

آغاز افتاده: ای درویش یعنی چنین می‌فرماید که شعرا وصف محبوب....

انجام افتاده: ... ای درویش یعنی می‌گوید که ناچیز می‌شود.

خط: نستعلیق. بی کا. بی تا (ق ۱۰ هـ).

برخی اوراق وصالی شده؛ اندکی رطوبت دیده.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۰/۵×۱۵/۵ سم. ۴۸ گ. ۱۱ س.

(ثبت ۴۹۳۲۰)

۱۰۳۲۲

الاصول المهمة (فصل فی البدء) (عقاید-عربی)

از: محمدعلی بن احمد انصاری قراچه‌داغی (ق ۱۳-۱۴ هـ).

گویا الاصول المهمة کتابی است در مسائل اعتقادی و در این نسخه فقط مبحث بدء آمده است.

نک: مرعشی، ۱۳/۷۲.

- این نسخه از انجام افتادگی دارد.
نک: ذریعه، ۱۰/۶؛ مجلس، ش ۴۰۰۱/۶؛ دانشگاه،
۲۲۷/۳؛ مرعشی، ۳۰۸/۶ و...
آغاز: بسمله جل جلالک اللهم یا واجب الوجود...
بعد فهذه تعلیقات...
انجام افتاده: ... فانها حاصله فی الذهن بنفسها لا
بصورتها و لهذا.
- ۲. التمهید فی شرح قواعد التوحید (عربی)**
= تمهید القواعد
(ص ۳-۱۸۳)
از: صائن‌الدین علی بن محمد ترکه اصفهانی (ق
۵۹).
شرح قواعد التوحید ابو حامد ترکه جد شارح است.
نک: ذریعه، ۴/۴۳۴؛ دانشگاه، ۳/۴۲۳؛ سپهسالار،
۳/۵۰۵.
آغاز: بسمله و علیه تتوکل اللهم اهدنا من عندک...
انجام: ... فلنکتف بهذا المقدار فی هذه التعلقات...
تسلیما کثیرا کثیرا.
- ۳. شرح اثبات الواجب القديم (عربی)**
(ص ۲۴۵-۳۵۴)
از: ملا محمد حنفی تبریزی (ق ۱۰ هـ).
شرحی است بر اثبات الواجب جلال‌الدین دوانی.
در این نسخه تاریخ تألیف ۹۲۶ هـ یاد شده است.
نک: کشف الظنون، ۱/۸۴۲؛ ملی، ۱۴/۹۱؛ مرعشی،
۳۰۸/۶؛ مجلس، ش ۳۹۰۸/۶.
آغاز: بسمله الحمد لمن تقدس جنبه عن ان یکون
شریعه لكل وارد...
انجام: ... هذا آخر ما قصدنا ایراده فی شرح رساله
اثبات الواجب... سنه ست و عشرين و تسعمائه تمت.
خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.
در حاشیه تصحیح شده. جلد: تیماج قرمز.
۹×۱۶ سم. ۳۵۶ ص. ۱۵ س. (ثبت ۲۲۶۷۴)
- ۳. یادداشت‌های پراکنده (عربی-فارسی)**
(ص ۱۸۴)
منقولاتی از صائن‌الدین شارح قواعد التوحید، ملا
محسن فیض کاشانی، خواجه ابوالوفاء و صدرالدین
قونوی.
یادداشت‌ها به خط عمادالدوله بن عمادالدوله بن
محمد علی مشهور به دولت‌شاه پسر فتحعلی شاه قاجار و
به تاریخ ربیع الاول ۱۳۰۸ هـ است.
- ۴. کثرة الاشياء... (مقاله فی...) (فلسفه-عربی)**
(ص ۱۸۶-۱۹۱)
از:؟
آغاز: بسم الله تعالی فی کثرة الاشياء الظاهرة فی
الوجود و وحدتها من الواجب و الممكن جواهرها کان او
عرضا ثلاثة مذاهب...
انجام: ... و الكون العرفانی لا یصدق علیه تمت
الحاشیه.
- مجموعه**
- ۱. التحفة القوامیه (فقه منظوم-عربی)**
فی فقه الامامیه (بخشی از...)
(ص ۱)
از: قوام‌الدین محمد حسینی قزوینی.
شامل بخشی از فصل اول و دوم این اثر است.
آغاز:
لیستر العورة من تخلی
و لینحرف عن قبله المصلی

۱۰۳۲۴

آغاز: قال وحید زمانه تغمده الله بغفرانه الحمد لله
فیاض ذوارف العوارف...
انجام: ...اذا كان افراده محسوسه و الله الموفق
للصواب... و الحساب.

خط: نستعلیق. نام کاتب ساقط شده، تاریخ
کتابت: ۲۲ رجب ۹۰۲ هـ. مکان کتابت: مدرسه
الغ بیک گورکان.

نشانی‌ها شنگرف و مشکى؛ در حاشیه تصحیح
شده؛ حاشیه‌نویسی دارد با امضای «منه» و سایر
حواشی؛ در آغاز نسخه یادداشت‌های پراکنده از
جمله اشعاری از نصیرخانه خراب، حکیم رکننا،
تملك حسين الحسينى و مهر مربعى وى، و
یادداشت تملك بدون نام مالک به تاریخ
۱۲۴۷ هـ در اصفهان با مهر مربعى به سجع «یا
محمد».

جلد: تیماج جگری، با عطف و حاشیه قهوه‌ای.
۱۳×۲۲ سم. ۱۶۴ گ. ۲۳ س. (ثبت ۲۳۱۵۱)

۱۰۳۲۶

رسایل (فارسی و عربی)

از: میرزای قمی (د: ۱۲۳۱ هـ).
گردآوری محمد حسن بن محمد صالح حسینی
نوربخش (ق ۱۳ هـ).

گردآورنده که از شاگردان میرزای قمی بوده برخی
از رسایل استاد خود را گردآوری کرده که بخشی از آنها
پرسش‌های اعتقادی، فقهی، اصولی و پاسخ‌های میرزای
قمی است و بیشتر آنها در جامع الشتات آمده است.

نک: مرعشی، ۱۳/۱۰ و ۱۷/۲۱۶ و ۱۹/۳۹۸.

خط: نسخ تحریری. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
جلد: مقوایی فرسوده، با نقش و نگار، عطف
تیماج قهوه‌ای.

۱۵/۵×۱۹ سم. ۱۱۴ ص. ۲۵ س.

(ثبت ۱۶۲۸۰)

۵. وحدة الوجود (عربی)

(ص ۱۹۳-۱۹۷)

از: میرزا محمد رضا قمشه‌ای (د: ۱۳۰۶ هـ).
گویا این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۵/۵۶.

آغاز: بسمله قد اختلف اصحاب القلوب من مشايخ
العرفاء بعد اتفاقهم....

انجام: ... و صمدیته باندماج حقاقتها فيه هذا بیان
المرام فی هذا المقام و الله العالم.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: محمد بن
عبدالعلی در جزینی. تاریخ کتابت: ۱۳۰۴ هـ
نوشته شده به جهت میرزا عمادالدوله.

نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در
برگ‌های اول و آخر یادداشت‌های پراکنده از
جمله یادداشت عمادالدوله درباره مؤلف رساله
قواعد التوحید، تملك شیخ علی، تملك
عمادالدوله بن عمادالدوله و مهر بیضی او، و چند
تملك دیگر با امضاهاى ناخوانا؛ در برگ اول
یادداشتی است با امضای ناخوانا مبنی بر اینکه
این رساله را نزد استاد خود میرزا هاشم گیلانی
مدرس مدرسه سپهسالار قرائت کرده است.

جلد: تیماج مشکى.

۱۰/۵×۱۶/۵ سم. ۱۰۲ گ. ۲۰ س.

(ثبت ۲۴۱۰۹۵)

۱۰۳۲۵

حاشیه لوامع الاسرار (منطق-عربی)

فی شرح مطالع الانوار

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (د:
۵۸۱۶ هـ).

نک: کشف الظنون، ۲/۱۷۱۶؛ ملی، ۱۷/۱۲؛

مجلس، ش ۳۲۴۴؛ مرعشی، ۱۳/۲۸؛ آستان قدس،

۲۴/۱۶۹.

۱۰۳۲۷

مجموعه

۱. السیر و السلوک

(تصوف-عربی)

(رسالة فی...)

(ص ۱-۱۴)

از: میرزا ابوالقاسم بن محمدنبی حسینی ذهبی (د):

(هـ. ۱۲۸۶هـ.)

در این اثر سیر و سلوک به دو روش آفاقی و انفسی تقسیم شده که روش آفاقی سلوک علمی عقلی و ایمانی و روش انفسی سلوک قلبی شهودی و عرفانی است.

نک: ذریعه، ۲۸۲/۱۲؛ مجلس، ش ۳۲۶۰/۷ با عنوان اصول طریقه ذهبیه؛ ملک، ۲۴۱/۸.

آغاز: بسملة الحمد لله و سلام علی عبادہ... بعد اعلم ایها الصدیق الصدیق الشفیق... .

انجام: ... و علی العرفاء الالهیین و الطلاب و السالکین و رحمة الله و برکاته.

۲. توحید = فضیلت انسان

(فارسی)

= اثبات واجب

(ص ۱۷-۴۴)

از: محمد بن محمود دهدار (د: ۱۰۱۶هـ.).

مشمول بر یک مقدمه، سه فصل و یک خاتمه.

به کوشش محمد حسین اکبری ساوی ضمن رسایل دهدار به سال ۱۳۷۵هـ ش چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۱۵۸/۱۱؛ مرعشی، ۲۹/۱۷؛ دانشگاه، ۲۲۵۹/۳؛ مجلس، ش ۲۷۹۶/۱؛ فهرستواره، ۱۱۳/۶.

آغاز: بسملة حمد و سپاس بی قیاس مر خداوندی را که در مشکوة دل انسان... .

انجام: ... که با حق تا ابد باقی بمانی و الله یقول الحق... اتبع الهدی.

۳. اشعار (بخشی از...)

(شعر-فارسی)

(ص ۴۴-۵۴)

از: معین محمد مسکین فراهی هروی (د: ۹۰۷هـ.).

شامل چند غزل، مثنوی و رباعی.

نک: منزوی، ۲۵۳۹/۳؛ مجلس، ش ۱۳۴۴۱.

آغاز: اگر بی پرده نتوانی که بینی پرتو ذاتش... .

انجام: ... رباعی... .

این پرده فرو گذاشتن از پی چیست

۴. شرح رباعیات جامی

(ص ۵۴-۱۳۸)

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (د):

(هـ. ۸۹۸هـ.).

شرح رباعیاتی است در وحدت وجود سروده خود.

نک: ذریعه، ۶۸/۱۰؛ مرعشی، ۴۷۴/۹؛ دانشگاه،

۱۸۵۳/۱۰؛ مجلس، ش ۴۸۴۰/۱۱؛ فهرستواره، ۶/

۱۷۸-۱۷۹ و... .

آغاز: بسملة حمد الاله هو بالحمد حقیق... .

انجام:

هم فاتحه هم خاتمه اش جمله خیر

فافتح بالخیر رب و اختتم بالخیر

۵. مخمس غزل شمس تبریزی (شعر-فارسی)

(دو...)

(ص ۱۳۸-۱۴۲)

از:؟

نک: مجلس، ش ۲۳۲۹/۳۳.

آغاز (مخمس اول):

بشنو این زمزمه از من که در این دم نه منم

انجام:

بالله این غالب افسرده به هم برشکنم

آغاز (مخمس دوم):

من که در عالم وحدت چو عقیق یمنم

انجام:

بالله این غالب مشتاق به هم برشکنم

- ۶. جامع الحقائق**
بتجرید العلائق
(ص ۱۴۵-۱۹۵)
منسوب به ابو حامد محمد بن محمد غزالی (د: ۴۵۰هـ).
این نسخه مشتمل بر چهارده باب (در برخی نسخه پانزده فصل) که از باب توبه آغاز و به باب چهاردهم اشارات مشایخ ختم می‌شود و هر باب در چند فصل است.
نک: مؤلفات الغزالی، ۲۵۱-۲۵۴.
آغاز: بسملة الحمد لله على نواله الكاملة و آلائه...
اما بعد فلما رأيت المتزهدين...
انجام: ... و قد يعنون بالغيبه عن الاشياء بالحق كمل بيان الرياضات.
- این رساله موسوم است به فيه ما فيه... الخیر قال النبی...
انجام: ... و توصل آخر الكلام الى المعارف... محمد و آله.
خط مجموعه: عربی نسخ و فارسی نستعلیق.
کاتب: محمد حسین عشقی ذهبی ابن میرزا محمد فایق. تاریخ کتابت: ۱۳۰۶هـ. حسب فرمایش عمده التجار آقا عبدالمحمود تاجر اصفهانی کتابت کرده است.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و آبی.
جلد: تیماج قرمز، مجدول.
۱۴×۲۲ سم. ۴۱۷ ص. ۱۴ س. (ثبت ۱۳۷۳۸)

۱۰۳۲۸

مجموعه

- ۷. انسان نامه**
= انسانیه
(ص ۲۰۱-۲۴۶)
منسوب به میر سید علی همدانی (د: ۷۸۶هـ).
نک: ذریعه، ۲/ ۳۹۰ (به نام نوربخش)؛ مجلس، ش ۴۷۶۴/۲ (بدون نام مؤلف)؛ فهرستواره، ۶/ ۸۱ و...
آغاز: بسملة حمد و سپاس و ثناء بی قیاس حضرت صانع حکیم را...
انجام:
اگر درویش در یک حال ماندی
سر و دست از دو عالم برفشاندی
- ۸. فيه مافیه**
(ص ۲۵۳-۴۱۷)
از: جلال‌الدین محمد مولوی (د: ۶۷۲هـ).
نک: ذریعه، ۱۶/ ۴۰۱؛ سیهسالار، ۵/ ۳۹۱؛ مجلس، ش ۴۶۳۳؛ فهرستواره، ۷/ ۷۲۷ و...
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد
- ۱. جام جهان نما**
(عرفان-فارسی)
(ص ۱-۴۴)
از: شمس‌الدین محمد شیرین مغربی (د: ۸۰۹هـ).
در توحید و مراتب وجود به شیوه عرفانی مشتمل بر دو دایره و هر یک مشتمل بر دو قوس و خطی که برزخ میان دو قوس است و...
این رساله چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۹/ ۱۰۷۹؛ مشار، ۲/ ۴۸۵؛ آستان قدس، ۴/ ۵۸؛ مجلس، ش ۵۱۱/۳۱ طباطبائی؛ فهرستواره، ۷/ ۲۵۲-۲۵۳ و...
آغاز: بسملة حمد بن حد و شکر بی عد سزای ذاتی که وحدتش منشأ احدیت و واحدیت شد...
انجام: ... که وقت عزیزست و کاری مهم‌تر از این... در پیش است.
- ۲. ارأنة الدقائق**
فی مرآة الحقائق
(عرفان-عربی)
(ص ۴۵-۷۸)

از: سیّد صبغة الله بن روح الله بروجی هندی (د):
۱۰۱۵ هـ).

شرح مرآة الحقائق که ترجمه جام جهان‌نمای
شمس‌الدین مغربی است به عربی. گویا مترجم نیز خود
شارح است.

نک: مجلس، ش ۵۱۱/۳۲ طباطبائی (بدون نام
مؤلف).

آغاز: بسملة الحمد لله الذی اری قلوب خواصه
وجوه تجلیاته....

انجام: ... و یسمى ایضا الغیب المسکوت عنه اذ لا
ینطق فیہ باسم و لانت.

خط مجموعه: نسخ. بی. کا. بی. تا.

عناوین و نشانی‌ها و برخی عبارات شنگرف؛ در
حاشیه تصحیح شده.

جلد: تیماج قرمز.

۱۴/۵×۲۴ سم. ۷۸ ص. ۲۳ س. (ثبت ۱۴۷۴۴)

۱۰۳۲۹

حاشیه تهذیب المنطق (منطق-عربی)

از: عبدالله بن شهاب‌الدین حسین یزدی شاه‌آبادی
(د: ۹۸۱ هـ).

نک: ذریعه، ۶/۶۰؛ آستان قدس، ۲۴/۹۵-۱۱۶،
۳۸/۵۵۱؛ مرعشی، ۱/۲۲۳؛ مشار عربی، ۲۷۵.

آغاز: بسملة قوله الحمد لله افتتح بحمد الله بعد
البسملة ابتداء بخیر الکلام....

انجام: ... جعلنا الله و ایاکم من الراسخین فی
الامرین... و الطاهرین.

خط: نستعلیق. بی. کا. بی. تا.

نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در
برگ دوم مهر کتابخانه احمدی شیراز ۱۳۲۶ هـ

دیده می‌شود.

جلد: تیماج قرمز.

۱۵/۵×۲۱ سم. ۴۸ گ. ۱۵ س. (ثبت ۶۱۸۴۰)

۱۰۳۳۰

مجموعه

۱. والديه = معرفت (عرفان-فارسی)
(ص ۱-۱۸)

از: خواجه عبیدالله احرار (د: ۸۹۵ هـ).

مؤلف این اثر را به خواهش والدین خود نگاشته
که از او خواسته بودند «برای ما چیزی نویسی از سخنان
اهل الله که عمل به آن سبب وصول به مقامات علیه و
حصول علوم حقیقیه که خارج از طور نظر و استدلالست
گردد». به کوشش عارف نوشاهی چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۳/۲۵؛ دانشگاه، ۱۶/۸۶؛ مرعشی،
۲۹/۲۷۱؛ فهرستواره، ۸/۱۰۶۶.

آغاز: الحمد لله الاحد بذاته و کبرایه الواحد بصفاته
و اسمائه....

انجام: ... گر ملک باشد سیاهستش ورق.

۲. محبوبیه (رساله...) (عرفان-عربی)

(ص ۲۱-۲۸)

از: خواجه محمد پارسا (د: ۸۲۲ هـ).

در آداب سیر و سلوک و پند و اندرز که با حدیث
نبوی (ص) «المرء مع من احب» آغاز می‌شود.

نک: ذریعه، ۲۰/۱۴۲؛ دانشگاه، ۱۶/۱۱۲؛
فهرستواره، ۸/۸۳۵.

آغاز: الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین روی
ابن مسعود رضی الله عنه قال جاء رجل الی رسول الله...
انجام: ... کج می‌پندار اندر هر وجود.

۳. مثنوی (شعر-فارسی)

(ص ۲۹)

از:؟

آغاز:

جو پناه ای دل ز شیطان الرجیم

سوی بسم الله الرحمن الرحیم

۴. **رباعیات مولوی از دیوان شمس** (شعر-فارسی)
(ص ۳۰)
در این نسخه در بالای صفحه به شنگرف تحریر شده: «هذا ایضا من المقالات حضرت المولوی جامی قدس سره العزیز».
۵. **مقالات شیخ جامی؟** (عرفان-فارسی)
(ص ۳۱-۳۲)
آغاز: بسمله از مقالات شیخ جامی گفته می‌شود ای درویش آنچه حق تعالی راست با بندگان خاص او... انجام: ... چنانچه فقیر تو گوید...
۶. **مثنوی** (شعر-فارسی)
(ص ۳۳-۸۳)
از: حسین حسینی؟
در بیان حالات و اقوال خواجه نقشبند و نیز ذکر پیامبر و ائمه (ع) و بزرگان تصوف.
آغاز:
در خم این دایره نقش بند
چند شوی بند بهر نقش بند
خط مجموعه: نستعلیق با دو قلم. بی. کا. بی. تا.
تمامی صفحات مجدول زرین؛ اشعار دوستونی؛
در ص ۱ و ۲۱ و ۳۳ سرلوح مذهب و مرصع.
جلد: تیماج بنفش.
۱۴/۵ × ۲۲ سم. ۸۳ ص. سطور مختلف.
(ثبت ۱۵۲۵۸)
- ۱۰۳۳۱
- مجموعه**
۱. **مفتاح السعادة** (اخلاق-فارسی)
= خلاصه معراج السعادة
(ص ۱-۱۰۶)
- از:؟
مختصر معراج السعادة احمد نراقی (د: ۱۲۴۵ هـ) است.
نام این اثر در انجامه کاتب ذکر شده و فهرست مطالب در آغاز نسخه آمده است.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی هدانا لهذا سواء الطريق و جعل لنا التوفیق خیر رفیق...
انجام: ... یعنی هرگز این نعمتها و کرامتها از ایشان منقطع نشود اللهم ارزقنا... اجمعین.
۲. **حدیث نبوی** (ص)
(حدیث-فارسی)
(ص ۱۰۶-۱۰۷)
آغاز: از حضرت رسول صلی الله علیه و آله مروی است که از برای مؤمنین بر یکدیگر سی حقست اول...
انجام: ... بیست و هشتم مردگان خود را یاد نماید و وصیت ایشان را.
۳. **ترجمه سخنان حضرت علی (ع)** (حدیث-فارسی و عربی)
(ص ۱۱۱-۲۰۷)
از:؟
آغاز: بسمله الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما كنا لنهتدی... و الصلوة و السلام علی من امرالله تعالی... اما بعد بر ذوی بصایر ثاقبه و خواطر باهره...
انجام: ... زیرا که خشم و شرم منجر می‌شود به مفارقت آخر الامر.
خط مجموعه: نستعلیق زیبا. کاتب: محمدقلی بن محمد زکی نوری. تاریخ کتابت: سلخ صفر ۱۲۹۷ هـ (شماره اول).
عناوین و نشانی‌ها و عبارتهای عربی شنگرف؛ برخی صفحات نانوشته مانده است. فهرست مطالب شماره اول با عنوان صفات حسنه و صفات خبیثه در ابتدای نسخه آمده است.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.

مؤلف آن را به نام ناصرالدین شاه و مرتضی قلیخان در ۱۲۸۷ هـ تألیف کرده است. چاپ سنگی شده است. نک: ذریعه، ۲/ ۴۵۳؛ مشار، ۱/ ۵۹۱؛ دانشکده ادبیات، ۱۱/ ۳.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى نجانا من مباحث العلوم الرسمية بالمن والافضال....
انجام: ... و در اثبات بیانش ذکر شد قد تم الكتاب المستطاب... و احباء اهل الزمان.
خط: نستعلیق. کاتب: گویا مؤلف. تاریخ کتابت: ۱۰ ربیع الاول ۱۲۸۷ هـ.
اندکی حاشیه نویسی دارد.
جلد: تیماج جگری، مجدول.
۱۲/۵ × ۲۱ سم. ۸۰ گ. ۱۲ ص. (ثبت ۷۸۸۵۶)

۱۰۳۳۴

الحقائق فى محاسن الاخلاق (اخلاق-عربی)
از: ملاً محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).
در بیان اخلاق حمیده و ذمیمه بر پایه روایات و قواعد عقلی در شش مقاله و هر مقاله مشتمل بر ابواب و فصولی است. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۷/ ۲۸؛ مرعشی، ۴/ ۳۲؛ مجلس، ش ۴۹۵۲.
آغاز: بسملة... الحمد لله الذى نور قلوبنا بنور الايمان و عرفنا من اسرار الحديث....
انجام: ... و لنختم الکلام حامدين لله و مصلياً... و الحمد لله اولاً و آخراً.

خط: تحریری. کاتب: علی محمد بن ابوالحسن اردکانی یزدی. تاریخ کتابت: ۱۲۴۳ هـ، کتابت شده از روی نسخه‌ای که مصنف خود نوشته و آن را به قم فرستاده. در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. در برگ آخر وقف نامه این کتاب از واقفه علویه سیده بیگم خانم متعلقه حکیم آقا علی مدرّس مورّخ رجب ۱۳۱۵ هـ به

۱۴/۵ × ۲۰/۵ سم. ۲۰۷ گ. ۱۷ س.

(ثبت ۲۷۷۴۶)

۱۰۳۳۲

المبدأ و المعاد (فلسفه-عربی)
از: ملاً صدرای شیرازی (د: ۱۰۵۰ هـ).
مشتمل بر دو فن: اول در ربویات دارای سه مقاله و فن دوم در طبیعیات در چهار مقاله و هر مقاله مشتمل بر فصولی است. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۹/ ۵۲؛ دانشگاه، ۳/ ۳۴۵؛ مجلس، ش ۱۹۵۲؛ مرعشی، ۲۱/ ۲۶۸؛ کتابشناسی ملاً صدرا، ۲۷۷-۲۸۶.
آغاز: بسملة سبحانک اللهم يا مبدع المبادئ و العلل و غاية الثوانى و الاول....
انجام: ... يتولاها حارس السالكين الى جوار الله تعالى... و الدينويوه من الحلال.

خط: نستعلیق تحریری. بی کا. بی تا.
در برگ آخر مطلبی است منقول از ملاً صدرا به خط نجل محمدکریم خان زند فتحعلی به تاریخ ۱۲۶۰ هـ. مکان کتابت: شیراز.
عناوین و نشانی‌ها شننگرف: تملک فتحعلی خان زند در آغاز نسخه مورّخ ۱۲۶۰ هـ و مهر بیضی او و در برگ آخر تملک لطفعلی آتشی شیرازی.
جلد: تیماج مشکی.
۱۲ × ۱۹ سم. ۱۲۶ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۶۲۲۶۰)

۱۰۳۳۳

انیس الامراء (علوم طبیعی-فارسی)
از: محمدحسین بن جواد حسینی کرمانی شیرازی (ق ۱۳ هـ).
در فن بزدره یا بازدارى و خواص گوشت پرندگان و چرندگان.

آغاز: قوله قدس سره فی المشعر الاول فی بیان انه غنی عن التعریف اه و ذلك لان وجود الکلی ...
انجام افتاده: ... و هو غیر دلیل سید و لهذا قال قریب...

۲. شرح المشاعر (فلسفه - عربی)
= حاشیه المشاعر
(ص ۱۱-۹۶)

از: محمد جعفر بن محمد صادق لاهیجانی (ق ۱۳هـ).
نک: ذریعه، ۶/۶۵؛ ملک، ۷/۴۸۰؛ دانشگاه، ۳/۲۸۲.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى تجلى لذاته بذاته فظهر صفاته و ...
انجام: ... و بعد مرتبة عين اليقين و حق اليقين مراتب كثيره لا يقف الى حد و هو العزيز الحكيم.
خط مجموعه: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج جگری.
۱۴/۵ × ۲۰ سم. ۹۶ گ. ۱۹ س. (ثبت ۲۷۸۹۲)

۱۰۳۳۷

منهاج العابدین (عرفان - عربی)

از: ابو حامد محمد بن محمد غزالی (د: ۵۰۵هـ).
در سیر و سلوک شامل هفت عقبه.
این اثر چاپ شده است.
نک: کشف الظنون، ۲/۵۵۲؛ مجلس، ش ۱/۵۸۵۹؛ معجم المطبوعات، ۲/۱۴۱۵.

آغاز: بسملة قال الشيخ عبدالملك بن عبدالله املى علينا... الحمد لله الملك الحكيم الجواد الكريم...
انجام: ... فهذا ما اردناه ان نذكره فى شرح كيفية سلوك طريق الآخرة... عليهم اجمعين.

جهت طلاب علوم و مهر وقف در پایان آن دیده می‌شود. در برگ اول یادداشت‌های پراکنده شامل معرفی کتاب الحقائق.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۵ × ۲۱ سم. ۱۶۵ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۲۸۰۱۲)

۱۰۳۳۵

مجلی مرآة المنجی (عربی)

از: محمد بن علی ابن ابی جمهور احسائی (اوایل ق ۱۰هـ).

شرح مسالك الافهام فى علم الکلام خود.
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۰/۱۳؛ مرعشی، ۵/۱۲۴؛ مجلس، ش ۱۳۸۴۹؛ مشار عربی، ۷۸۷.
آغاز: بسملة اللهم يا ذا المن الجسيم و الطول العظيم...

انجام: ... و اجعلنا ممن ختمت له بالحسنى...
خط: نستعلیق. بی. کا. تاریخ کتابت: ۱۲۶۳هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در آغاز نسخه تملک علی مدرس و مهر بیضی به سجع «هو العلی» و مهر حسن بن علی الحکیم.

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول گرهی.
۱۵/۵ × ۲۲ سم. ۲۷۶ گ. ۲۵ س.

(ثبت ۲۷۸۹۲)

۱۰۳۳۶

مجموعه

۱. حاشیه علی شرح (فلسفه - عربی)

المشاعر

(ص ۱-۱۰)

از: ؟

۱۰۳۳۹

الحاشیة علی شرح الاشارات (فلسفه-عربی)

از: آقا حسین خوانساری (د: ۱۰۹۸هـ).

حاشیه بر اشارات و شرح اشارات خواجه نصیر و محاکمات قطب رازی و حاشیه باغنونی است. این اثر در دو مجلد به تحقیق احمد عابدی در سال ۱۳۷۸هـ ش چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۶/ ۱۱۰؛ مجلس، ش ۱۷۹۴؛ مرعشی،

۱/ ۲۴۲.

آغاز طبیعیات: بسمله المح (المحاکم) قد عرفت

فیما سبق ان الاشارة الخ ای الحكم....

انجام: ... هذا ما تيسر لنا من الكلام فی الطبيعیات و

یتلوه ان شاءالله الكلام فی الالهی.

آغاز الهیات: قوله لا یخفی علی الناظر ان المذكور

اه لا یخفی ان الكلام المح....

انجام افتاده: ... علما جزئیا بطریق علم الحواس

کالتخیل.

خط: نستعلیق. بی. کا. تاریخ کتابت: اواخر ذی

قعدہ ۱۰۹۶هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف، تمامی صفحات

مجدول زرین، در حاشیه تصحیح شده، حواشی

با امضای «منه مدظله العالی» دارد. در روی برگ

اول یادداشتی در معرفی این نسخه از علی اکبر

بن علی بن محمد اسماعیل بن محمد مهدی به

تاریخ محرم ۱۲۲۲هـ و مهر مربعی وی به سجع

«علی اکبر ۱۲۲۰» در ذیل آن و برخی صفحات

دیده می‌شود.

اوراق اخیر نانوشته و سفید مانده است. اندکی

رطوبت دیده؛ برگ آخر و صالی شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۴×۲۲/۵ سم. ۳۴۹گ. ۲۰س.

(ثبت ۶۲۴۶۱)

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ۱۰۰۶هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول و آخر

یادداشت‌های پراکنده از جمله تملک محمد

اشرف مکی، محمد صالح بن محمد مؤمن قزوینی

به تاریخ ۱۱۱۰هـ، مهر بیضوی به سجع «محمد

تقی بن محمد حسن موسوی» و در برگ آخر

یادداشتی از شریف تبریزی مبنی بر مقابله این

نسخه با حضرت مولوی راقم کتاب؟

روی جلد: تیماج قرمز، مجدول، ترنج با سر و

پشت جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۳×۲۵ سم. ۱۳۸گ. ۱۸س. (ثبت ۷۸۰۵۲)

۱۰۳۳۸

منهاج العابدین

(عرفان-عربی)

از: ابو حامد محمد بن محمد غزالی (د: ۵۰۵هـ).

در سیر و سلوک مشتمل بر هفت عقبه.

این اثر چاپ شده است.

این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.

نک: کشف الظنون، ۲/ ۵۵۲؛ مجلس، ش ۵۸۵۹/۱؛

معجم المطبوعات، ۲/ ۱۴۱۵.

آغاز افتاده: قصیر و فی العمل تقصیر و الناقد

بصیر....

انجام افتاده: ... معترفا بالقصور من حق انعامه و

احسانه و کلما اغفلت.

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ظاهر آق ۶-۷هـ.

در حاشیه تصحیح شده.

عناوین و نشانی‌ها مشککی؛ برخی صفحات

وصالی شده؛ در برخی صفحات نشان «بلغ» دیده

می‌شود.

جلد: تیماج قرمز، عطف تیماج قهوه‌ای.

۱۷/۵×۱۷ سم. ۱۷۰گ. ۱۷س.

(ثبت ۷۸۹۲۴)

۱۰۳۴۰

مجموعه

۱. حدود العالم

(فلسفه - عربی)

از: ملاًصدرای شیرازی (د: ۱۰۵۰هـ).
در اثبات حدود عالم شامل مقدمه، دوازده فصل و خاتمه.
نک: ذریعه، ۶/ ۲۹۵؛ ملی، ۷/ ۱۳۳؛ دانشگاه، ۳/ ۲۴۶؛ مجلس، ش ۱۸۰۱؛ مرعشی، ۳/ ۱۶۹؛ کتابشناسی ملاًصدرای، ۱۳۵-۱۳۹.
آغاز: بسمله سبحانک اللهم من قدیم قد تفرد بالقدم و السرمدية...
انجام: ... فی خلق السماوات و الارض و اختلاف الليل و النهار لآیات لا ولی الا للاب ان... الطاهرین.

انجام: ... افمن كان مؤمناً كمن كان فاسقاً لا یستوون الى تمام الآيات.

۴. كسر الاصنام الجاهلیه

(عرفان - عربی)
از: ملاًصدرای شیرازی (د: ۱۰۵۰هـ).
در ردّ متظاهرين به تصوف و بیان روش صحیح سلوک شامل مقدمه چهار مقاله و یک خاتمه. این نسخه از انجام افتادگی دارد.
نک: ذریعه، ۱۲/ ۲۶۱؛ کتابشناسی ملاًصدرای، ۱۰۵.
آغاز: بسمله الحمد لله الذى ارشدنا سبیل الهدایة و الرشاد....
انجام افتاده: ... و هدم اغوائهم و اضلالهم و كسر اصنام خیالهم.

۲. القضاء و القدر

(کلام - عربی)

فی افعال البشر

از: ملاًصدرای شیرازی (د: ۱۰۵۰هـ).
در بیان عنایت الهی و معنای قضا و قدر و لوح و قلم و سایر مسایل کلامی.
نک: ذریعه، ۱۷/ ۱۴۷؛ مرعشی، ۴/ ۲۱۶؛ دانشگاه، ۱۶/ ۱۳۸؛ مجلس، ش ۵۳۳۳/ ۵؛ کتابشناسی ملاًصدرای، ۲۷۳-۲۷۷.
آغاز: بسمله الحمد لله الذى اخرج من مكنونات عنایتته ما ادرج فی القلم....
انجام: ... و السمع و البصر و جمیع القوى فالحکم لله العلی الكبير.

۵. تفسیر آية النور

(تفسیر - عربی)
از: ملاًصدرای شیرازی (د: ۱۰۵۰هـ).
نک: ذریعه، ۴/ ۳۳۴؛ مرعشی، ۲۰/ ۹۱؛ مجلس، ش ۲/ ۲۷۶۰؛ کتابشناسی ملاًصدرای، ۴۳-۴۷.
آغاز: بسمله الحمد لواهب العقل و الخیر و الجود و الصلوة و السلام على نقطه دائرة الوجود....
انجام: ... و الشک و الانحراف عن المحجة البيضاء.

۳. تفسیر سورة السجدة

(تفسیر - عربی)

از: ملاًصدرای شیرازی (د: ۱۰۵۰هـ).
نک: ذریعه، ۴/ ۳۳۶؛ ملک، ۸/ ۳۵۴؛ مرعشی، ۳/ ۱۴۱؛ کتابشناسی ملاًصدرای، ۵۱-۵۳.
آغاز: بسمله الحمد لله الذى انزل من السماء علمه و قدرته کتابا الهیا یهدى الى النور....

۶. تعلیقة على

شرح الزيارة الجامعة

(عربی)
از: مهر علی؟
آغاز: بسمله الحمد لله وحده... و بعد فیقول الكاتب المتوكل على الله... المسمى بمهر علی هذه عبارة الشيخ فی شرح الزيارة و لنا ابحاث على تلك العبارة....
انجام: ... لان فوق كل ذی علیهم و السلام.
خط مجموعه: نستعلیق. كاتب: محمّد. تاریخ کتابت: ۱۲۵۸-۱۲۵۹هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف: در حاشیه تصحیح شده.

- جلد: تیماج مشکى، ترنج با سر، مجدول.
از: ۱۱/۵ × ۲۴/۵ سم. ۲۳ س. (ثبت ۶۲۴۷۸)
- ۱۰۳۴۱
حاشیه تهذیب المنطق (منطق-عربی)
= شرح...
از: عصام‌الدین ابراهیم بن محمد اسفرائینی (ق ۱۰هـ).
حاشیه یا شرحی است بر تهذیب المنطق تفتازانی.
نک: کشف الظنون، ۱/ ۵۱۵؛ مرعشی، ۳۲/ ۳۶۴؛
مجلس، ۳/ ۳۴۲۳.
آغاز: بسمله نحمدک یا من بچودک الوجود و کل
موجود الیک یعود...
انجام: ... فسلب ذلک الایجاب یقتضیه السلب.
خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.
در حاشیه تصحیح شده؛ برخی صفحات وصالی
شده است.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۰ × ۱۷/۵ سم. ۷۸ گ. ۱۶ س. (ثبت ۶۷۰۲۵)
۲. شرح ایساغوجی (منطق-عربی)
= الفوائد الفناریه
(ص ۲۹-۵۱)
از: شمس‌الدین محمد بن حمزه فناری (د: ۸۳۴هـ).
شرح بر رساله ایساغوجی اثیرالدین ابهری.
نک: کشف الظنون، ۱/ ۲۰۷؛ آستان قدس، ۱۱/
۴۷۵؛ مرعشی، ۳/ ۱۷۸؛ مجلس، ش ۵۴۳۹.
آغاز: حمداً لک اللهم علی ما لحقت لی من منح
عوارف الافاضل...
انجام: ... و حشرنا فی زمرة الشهداء... و الیه المرجع و
المآب.
خط مجموعه: نستعلیق و نسخ با چند قلم. تاریخ
کتابت ش اول ۱۳۰۲هـ، ش دوم ۱۰۲۳هـ.
ش اول صفحات مجدول مشکى؛ برخی صفحات
وصالی شده.
جلد: تیماج یشمی.
۱۳ × ۲۰ سم. ۵۱ گ. سطور مختلف.
(ثبت ۸۶۶۲۲)
- ۱۰۳۴۳
مرصاد العباد (عرفان-فارسی)
من المبدأ الی المعاد
از: نجم‌الدین دایه رازی (د: ۶۵۴هـ).
در سیر و سلوک مشتمل بر پنج باب و چهل فصل.
این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲۰/ ۳۰۸؛ مشار، ۴/ ۴۷۰۷؛ مجلس، ش
۶۷۲؛ سپهسالار، ۵/ ۵۴۳؛ فهرستواره، ۸/ ۸۷۱ و...
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... حمدی بی حد
و ثنای بی عد پادشاهی را که وجود هر موجود نتیجه...
انجام: ... اندر کنف عاطفت خویشتن دار این حامی
بیضه مسلمانی را.
انجامه کاتب: و الحمد لله رب العالمین... تم الکتاب
بعون الملک الوهاب عشر ربیع الثانی سنة تسع و خمسين
- ۱۰۳۴۲
مجموعه دیوان (شعر-فارسی)
ص ۱-۲۸)
از: یوسف قاجار؟
این نسخه شامل ساقی‌نامه و غزلیات شاعر است با
تخلص «یوسف».
آغاز:
بسمله اول از نام خدا هست رحیم والا
که دهد روزی جن بشر طیار را
انجام:
یوسفا روز سؤالت تو چه داری مسئول
این جوابت که بگو شاه غریبان دارم

و ثمانمائه الهجرية النبوية عليه السلام العيد المذنب
حسین الکاتب تجاوز الله عنه جهره؟ گوهرشاد آغا.

خط: نستعلیق. کاتب: حسین کاتب. تاریخ
کتابت: ۱۰ ربیع الثانی ۸۵۹هـ؛ گویا به جهت
گوهرشاد آغا کتابت شده؛ تمامی صفحات
مجدول زرین؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در برگ
اول کتبیۀ مذهب با عبارت بسمله در داخل آن؛
اوراق موربانه خورده و وصالی شده است. در
برگ اول این یادداشت تحریر شده: «این کتاب
مرصاد العباد سیّد محمد قادری به عنایت الله
قادری عطا شده و سیّد عنایت الله به پسر خود
سیّد رکن الدین مشهدی».

جلد: تیماج قرمز، ترنج با سر، با نقش گل و بوته،
مجدول، عطف تیماج قهوه‌ای.
۱۰/۵ × ۱۸/۵ سم. ۳۰۸ گ. ۱۵ س.

(ثبت ۷۸۸۳۹)

۱۰۳۴۴

انوار التوحید

(کلام-عربی)

از: عبدالصاحب محمد بن احمد بن محمد مهدی
نراقی (د: ۱۲۹۷هـ).

در اثبات توحید و مباحث مربوط به آن با عناوین
«نور» در یک مقدمه و پنج باب. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۲/۴۲۲؛ عربی مشار، ۱۰۰؛ مرعشی،
۱۵۶/۲۱.

آغاز: بسمله نحمده حمدا یوافی رضاه و یکافی
العظیم من بره و نده....
انجام: ... هذا آخر ما اردنا بیانه من مهمات حقایق
التوحید... و سرا و جهره.

خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در آغاز نسخه
وقفنامه کتاب از واقفه سیّد بیگم خانم مورّخ
رجب ۱۳۱۵هـ همراه با مهر وقف.

جلد: تیماج جگری.

۱۰/۵ × ۱۶/۵ سم. ۴۶ گ. ۱۷ س.

(ثبت ۲۸۰۶۶)

۱۰۳۴۵

حاشیه شرح التجرید القدیم

(کلام-عربی)

از: سیّد شریف علی بن محمد جرجانی (د: ۸۱۶هـ).
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
نک: ذریعه، ۶/۷۰؛ کشف الظنون، ۱/۳۴۷؛ مرعشی،
۱۱/۲۶۰؛ مجلس، ش ۱۷۴۷؛ کتابشناسی تجرید، ۴۴-
۴۶ و...

آغاز افتاده: العقل العملى على ان لهذا دفعا آخر
هوانا لانم ان الاوليات ليس فيها...
انجام: ... فيكون هناك متأثرية اخرى و هكذا و يلزم
التسلسل.

خط: تحریری. کاتب: محمود بن بالی بن
مصطفی. تاریخ کتابت: اواخر محرم ۸۸۶هـ.
مکان کتابت: شهر بورسه در مدرسه مولانا یکان.
در حاشیه تصحیح شده.

جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج با سر، مجدول.
۱۲/۵ × ۱۸ سم. ۱۸۶ گ. ۲۱ س.

(ثبت ۷۸۸۹۲)

۱۰۳۴۶

شرح الغرة

(عربی-منطق)

از: سیّد عیسی بن محمد بن عبداللّه حسینی فسوی
شیرازی (د: ۹۵۳هـ).
شرح بر الغرة فی المنطق سیّد محمد بن میر شریف
جرجانی است.

نک: ذریعه، ۱۳/۳۷۶؛ مجلس، ش ۱۳۷۰ سن.
آغاز: بسمله اما بعد الحمد... و الصلوة علی نبیه و آله
و صحبه قال المصنف رحمه الله تعالى اعلم ان النفس
الناطقة الانسانية و هی عند جمهور....

انجام: ... فالحرارة ليست بموجودة لما مرت والله اعلم.
خط: نسخ. کاتب: عمر بن قاسم بن منصور
مؤدب. تاریخ کتابت: ۹۵۲ هـ. متن اصلی شنگرف
و شرح مشکى.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۱/۵ × ۱۶ سم. ۱۰۰ گ. ۱۵ س.
(ثبت ۷۸۸۹۴)

دوانی این حاشیه را به نام سلطان یعقوب بایندری
آق قویلو نوشته و بعد آن را به سلطان بایزید تقدیم کرده
است.
نک: ذریعه، ۶/۶۷؛ معجم المطبوعات، ۱/۸۹۲؛
مرعشی، ۲۴/۸۱؛ مجلس، ش ۱۷۵۷؛ کتابشناسی
تجرید، ۶۴-۶۸.
آغاز: بسمله یا من وفقنا لتجرید الکلام فی تقریر
عقاید الاسلام...

انجام: ... الا انهما مدفعان الغلط من المصنف تمت
هذه الحاشية الجليلة الجلالية... بعون الله تعالى.
خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ق ۱۲ هـ.
نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده؛
حاشیه‌نویسی دارد. در آغاز نسخه اشعاری از
واعظ؛ درگ ۱ چند مهر بیضی به سجع «محمد
باقر الحسینی ۱۱۰۳»، و «محمد اسماعیل بن
محمد باقر الحسینی ۱۱۳۰»، و تملک محمد
مهدی محمد حسنی حسینی.
جلد: تیماج جگری، طلبه‌دار، مجدول.
۱۲/۵ × ۱۹ سم. ۱۶۷ گ. ۱۷ س.
(ثبت ۶۲۲۰۳)

۱۰۳۴۹

حاشية حاشية الدوانية
على الشرح التجريد
(کلام-عربی)
از: جلال‌الدین استرآبادی صدری (ق ۱۰ هـ).
نک: ذریعه، ۶/۶۸؛ مرآة الکتب، ۱/۴۴۲؛ مرعشی،
۲۷/۱۵۲؛ دانشگاه، ۱۶/۴۱۹؛ کتابشناسی تجرید، ۷۵.
آغاز: بسمله قال اما بعد حمد واجب الوجود على
نعمائه اما هنا للاشياء للاستيناف اى هو واقع فى ابتداء
الكلام...

انجام افتاده: ... هناك قضية هي ان الثبوت الثالث
ثابت للثبوت...
خط: تحریری. بی. کا. بی. تا.

۱۰۳۴۷

سفينة النجاة
(کلام-عربی)
از: محمد بن عبدالفتاح تنکابنی سراب (د: ۱۱۲۴ هـ).
در مباحث توحید و نبوت به اجمال و مبحث امامت
به تفصیل مشتمل بر سه مقصد، نوشته شده در ۱۴
جمادی الثانی ۱۱۰۲ هـ.
نک: ذریعه، ۱۲/۲۰۳؛ مجلس، ش ۳۴۸۴.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... اعلم انه لا بد
لكل من كان قادرا على الاكتساب...
انجام: ... و هو من اكثر الناس عثراة... محمد بن
عبدالفتاح التنکابنی... الحمد لله اولاً و آخراً...
خط: نسخ. کاتب: محمد نصیر بن عزیز حسینی
تنکابنی. تاریخ کتابت: ۱۱۳۴ هـ.
در حاشیه تصحیح شده با حواشی و تعلیقات؛
آغاز نسخه تک‌بیتی‌هایی با عناوین: به اسم
کلیلی، به اسم نجم، به اسم رفیع؛ و تملک علی
مدرس مورخ ۱۲۸۸ هـ و مهر بیضی «هو العلی».
جلد: تیماج سبز، مجدول.
۱۱/۵ × ۲۳ سم. ۳۳۸ ص. ۱۹ س.
(ثبت ۲۷۷۹۲)

۱۰۳۴۸

الحاشية القديمة
على شرح الجديد للتجريد
(کلام-عربی)
از: جلال‌الدین محمد بن اسعد دوانی (د: ۹۰۸ هـ).

ش ۱۰۳۴۷: سفينة النجاة، آغاز متن

- با حواشی و تعلیقات.
جلد: تیماج، طبله‌دار.
۱۲×۱۹ سم. گ. ۱۹۱. ۲۱ س. (ثبت ۲۸۰۱۷)
- ۱۰۳۵۱
آیینة حق نما (مسیحیت - فارسی)
اثر ژروم گزاویه^۱ (د: ۱۶۱۷م).
درباره آئین مسیحیت و عقاید نصاری در پنج باب
و هر باب در چند فصل.
میر سید احمد علوی مصقل صفا را در رد منتخب
این اثر نگاشته است. نک: مصقل صفا، مقدمه حامد ناجی
اصفهانی، ص ۲۷.
در این نسخه فهرست ابواب در آغاز آمده است.
نک: آستان قدس، ش ۱۱۶۲؛ فهرستواره، ۶۳/۹.
آغاز: یا فتاح باب اول در بیان احتیاج آدمیان بدین
خدا به حکم و جوب...
انجام: ... و حضرت بی بی مریم پارسا که والده او و
خداوند ماست به فردوس برین خواهد رسید.
خط: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت: ۱۶۰۹م.
عناوین و نشانی‌ها شننگرف؛ در حاشیه
افتادگی‌ها تدارک شده.
جلد: تیماج مشکلی فرسوده.
۱۳×۲۰ سم. گ. ۳۳۶. ۱۵ س. (ثبت ۸۷۸۰۳)
- ۱۰۳۵۲
کف الرعاع (فقه شافعی - عربی)
عن محرمات اللهو و السماء
از: احمد بن محمد بن علی ابن حجر هیتمی
(۹۷۴ه).
در رد کتاب فرح الاسماع تونسسی و در واقع تحریم
انواع موسیقی و بازی است. این اثر در مصر و در بیروت
چاپ شده است.
- ۱۰۳۵۰
مجموعه
۱. الغرض و الغایة (رسالة...) (عربی)
(ص ۱)
از: میر سید شریف جرجانی (د: ۸۱۶ه).
مختصری است در فرق بین غرض و غایت.
در پایان این نسخه آمده: «تمت الرسالة المنسوبة
الی الفاضل الكامل المحقق الشریف امیر محمد الجرجانی
رحمه الله...».
نک: ذریعه، ۴۴/۱۶؛ ملک، ۴۱/۸؛ مجلس، ش
۲۳۹/۱۰؛ طباطبائی (بدون ذکر نام مؤلف) و ۲۳/۲:
۸۴۳.
آغاز: بسمله اذا ترتب علی فعل اثر فذلک الاثر...
انجام: ... کلموا الناس علی قدر عقولهم.
۲. حاشیة شرح التجرید
القدیم
(ص ۱-۲۸۹)
از: میر سید شریف جرجانی (د: ۸۱۶ه).
نک: ذریعه، ۷۰/۶؛ کشف الظنون، ۳۴۷/۱؛ مرعشی،
۲۶۰/۱۱؛ مجلس، ش ۱۷۴۷.
آغاز: بسمله قوله اما بعد حمد واجب الوجود علی
نعمائه خص بالذکر من صفاته...
انجام: ... متأثر به اخری و هکذا و یلزم التسلسل.
خط مجموعه: نسخ با چند قلم، گویا از میرزا
محمد شفیع بنونود؟ بی تا.
در حاشیه تصحیح شده با حواشی و تعلیقات؛
برخی صفحات وصالی شده.
جلد: تیماج مشکلی.
۱. یا پدر ژرم (ژیرو) کساویه.

شده؛ در روی برگ اول شمسۀ مذهب که نام کتاب و مؤلف در آن نوشته شده و کتیبه مذهب که در آن تحریر شده: «الثانی من النجم الوهاب»، و نیز تملک محمد بن محمد بخشی و احمد بن شیخ احمد به تاریخ ۱۱۶۰ هـ؛ نسخه اندکی رطوبت دیده. جلد: مقوایی ابر و باد، خاکستری، عطف تیماج قهوه‌ای. ۱۷×۲۶ سم. ۳۰۰ گ. ۲۷ س. (ثبت ۷۸۷۰۶)

۱۰۳۵۴

الطرائف

(کلام-عربی)

فی معرفة مذاهب الطوائف

از: ابن طاوس، علی بن موسی (د: ۶۶۴ هـ). نک: ذریعه، ۱۵/۱۴۵؛ مجلس، ش ۷۱۳؛ ملی، ۱۶/۲۳؛ مرعشی، ۱/۷۸؛ مشار عربی، ۶۰۷. آغاز: بسملة الحمد لله كما يستحقه لذاته و يستوجبه باحسانه الى مخلوقاته... انجام: ... و اتبعنا عترته الذي... و الحمد لله رب العالمين.

خط: نستعلیق. کاتب: مهدی بن عبدالله. تاریخ کتابت: ۹ ربیع الثانی ۱۲۳۷ هـ. عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات مجداول مشکى و آبی؛ برخی صفحات به علت آفت آسیب دیده؛ نسخه وصالى شده است. جلد: مقوایی، عطف و گوشه تیماج قرمز. ۱۵/۵×۲۷ سم. ۱۸ س. (ثبت ۸۷۵۳۸)

۱۰۳۵۵

ویرانیه

(عقاید-فارسی)

از: حسین ابراهیم طباطبایی جندقی کرمانی (ق ۱۱۳ هـ). مختصری است در باب معنای اسلام ظاهری و

نک: کشف الظنون، ۲/۱۵۰۲؛ معجم المطبوعات، ۱/۸۴.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى حظر مواطن اللهبو على عباده....

انجام: ... ما روى مصارعة النبى صلى الله عليه و سلم اباجهل لا اصل له... فى مصارعة النبى صلى الله عليه و سلم و شرف و كرم.

خط: نسخ. کاتب: میکائیل بن حاج علی بن حاج احمد طرابلسی دمشقی خلوتی مؤدب الاطفال. تاریخ کتابت: ۱۰۷۵ یا ۱۰۷۰ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول یادداشت‌های پراکنده؛ در برگ آخر دعاء التحذیر من ابلیس.

جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکى. ۱۳×۱۹/۵ سم. ۷۷ گ. ۲۱ س. (ثبت ۷۸۷۹۵)

۱۰۳۵۳

النجم الوهاج

(فقه شافعی-عربی)

فی شرح المنهاج

از: ابوالبقاء محمد بن موسی دمیری مصری (د: ۸۰۸ هـ).

شرحی است بر منهاج الطالبین یحیی بن شرف نووی (د: ۶۷۶ هـ).

این نسخه شامل کتاب البیع تا کتاب الغصب است و از انجام افتادگی دارد.

نک: کشف الظنون، ۲/۱۹۳۰ و ۱۸۷۳؛ الازهریة، ۲/۶۲۳.

آغاز: بسملة كتاب البیع لما انتهى ربع العبادات المقصود بها....

انجام: ... و قد تقدم هناك وجه فى المحتاج الى... خط: نسخ. بی کا. تاریخ کتابت: ق ۸-۹ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح

- اسلام و ایمان واقعی و توحید و نبوت و امامت و ولایت و ذکر مجملی از انواع تفکر مشتمل بر چند مطلب و خاتمه و مقدمه و...
این اثر در ویرانه خارج دروازه ناصریه کرمان در ۱۳۰۵ هـ تحریر شده است.
در منابع نسخه‌ای از آن دیده نشد.
خط: تحریری. مؤلف: تاریخ کتابت: ۱۱ رمضان ۱۳۰۵ هـ. مکان کتابت: کرمان.
عناوین شنگرف.
جلد: تیماج مشکی، مجدول گرهی.
۱۰×۱۵ سم. ۷۵ گ. ۱۵ س. (ثبت ۷۸۸۴۲)
- این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
نک: مشترک، ۴۹۴/۵.
آغاز افتاده: رقعہ دیگر عمان اشتیاق و جیحون شوق بالاطلاق یوما فیوما...
انجام: ... از قبیل مجادله با نفس خود می‌بینند... به ملاقات صوری معمور سازند.
خط مجموعه: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ۲۱ رجب ۱۲۱۷ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات مجدول قرمز و مشکی؛ نسخه موربانه خورده است.
جلد: تیماج مشکی.
۱۴×۲۲ سم. ۳۴۲ گ. ۱۱ س. (ثبت ۷۸۶۹۵)

۱۰۳۵۶

مجموعه

۱. مجمع البحرين

(فارسی)

(ص ۱-۳۸)

از: محمد داراشکوه بابر (د: ۷۰-۱۰۶۹ هـ).
در آشتی دادن عقاید صوفیان مسلمان و هندوان است.

این نسخه از انجام افتاده است.

این اثر چاپ شده از جمله به تصحیح محمدرضا جلالی نائینی.

نک: مشترک، ۲۱۸۲/۴؛ فهرستواره، ۸۲۵/۸؛ مشار، ۴/۴۵۳۱.

آغاز: بسمله به نام آنکه او نامی ندارد به هر نامی که خوانی سر برآرد حمد موفور پروردگار را که دو زلف کفر...
انجام افتاده: ... بدرستی که روزی است نزد پروردگار تو مانند هزار سالی...

۲. رقعات = مکتوبات

(نامه‌ها - فارسی)

(ص ۳۸-۳۴۲)

از: رأی چنا (چمنا) لعل منشی.

- ۱۰۳۵۷
البیان الشافی
(عربی)
فی حل احادیث کتاب الکافی (ج ۱)
از: محمد صادق.
شرح کتاب عقل و جهل و توحید و حجت الکافی شیخ کلینی است.
گویا توضیحات و تعلیقات استادش علی خان تبریزی هندی است.
نیاز به بررسی بیشتری دارد.
خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ۱۰ ذی حجه ۱۱۳۸ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده.
جلد: تیماج مشکی، ترنج با سر، عطف و حاشیه تیماج قرمز.
۲۱×۳۴ سم. ۴۱۶ گ. ۲۳ س. (ثبت ۲۷۹۵۲)

۱. در نسخه: محمد ن.

۱۰۳۵۸

مجموعه

۱. المسائل المدنیات

(عربی)

= المسائل المهنائیه

(ص ۱-۲۰)

از: علامه حسن بن یوسف بن مطهر حلّی (د: ۷۲۶هـ).

پرسش‌های مهنا بن سنان بن عبدالوهاب حسینی از علامه حلّی و پاسخ‌های وی.

نک: ذریعه، ۲/ ۹۲ و ۵/ ۲۳۶؛ مرعشی، ۴/ ۱۸۷؛ مجلس، ش ۲/ ۷۱۳۴.

آغاز: بسمله وفق اللهم لا کماله... و بعد فهذه مسائل و رسائل من العبد...

انجام: ... و ههنا ادله كثيرة عرضنا عن ذکرها خوف الاطاله.

۲. المسائل

(عربی)

(ص ۲۰-۹۳)

از: سلیمان بن عبداللّه بحرانی ماحوزی (د: ۱۱۲۱هـ).

سؤالات فقهی و غیر فقهی که از سلیمان بحرانی شده و پاسخ‌های وی. این نسخه گویا از انجام افتادگی دارد.

آغاز: بسمله هذا سؤال العالم الامجد... ما يقول ركن الشيعة...

انجام افتاده: ... فقد كثرت فيه الاقوال و لم نقف علی.

خط ش ۱ نسخ، محرم ۹۲۰هـ. ش ۲ نستعلیق، بی ک، بی تا.

نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده با حواشی و تعلیقات در برخی از صفحات؛ برخی اوراق وصالی شده است. در آغاز نسخه یادداشت‌های پراکنده از جمله دیباچه رساله

شیخ علی بن عبدالعالی فی الرد علی الشیخ ابراهیم بن سلیمان که ناقص است. تملک حسین بن محمّد بن یحیی بن عبداللّه بن عمر قطیفی سنه ۱۱۶۵هـ؛ منقولاتی از مجمع البحرین طریحی و حیوة القلوب درباره علامه حلّی.

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.

۱۱ × ۲۰ سم. ۹۳ گ. سطور مختلف.

(ثبت ۷۴۱۸۵)

۱۰۳۵۹

مجموعه

۱. الاثنا عشریه فی الصلوة

(فقه-عربی)

(ص ۱-۵۲)

از: شیخ بهایی، محمّد بن حسین عاملی (د: ۱۰۳۰هـ).

در واجبات و مستحبات نماز در دوازده فصل.

نک: ذریعه، ۱/ ۱۱۷؛ مرعشی، ۳۱/ ۶۲۲؛ مجلس، ش ۱/ ۷۰۷۹.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی وفقنا للاهتداء بشریة اشرف المرسلین...

انجام: ... فلا تبصر للتشهد و الدعاء.

۲. القاب اسامی

(ص ۵۲-۵۴)

در این نسخه آمده «القاب اسامی کس را که در مکتوبات می‌نویسند بدین موجب است محمّد را شمسا یا جلالا نویسند علی را زینا و... الخ».

آغاز: محمّد را شمسا، احمد را جمالا، محمود را بدرا...

انجام: ... یوسف را ضیاء، قاسم را سراجاً.

۱. در بالای صفحه فتاوی علامه حلّی فی جواب مهنا بن سنان تحریر شده است.

- ۳. ترجمه الصلاة** (فقه-فارسی) (ص ۵۶-۷۶)
از: ملا محسن فیض کاشانی (د: ۱۰۹۱ هـ).
مشمول بر هشت در، در شرح و توضیح و ترجمه سوره‌ها، اذکار و ادعیه‌ای که در نماز قرائت می‌شود. این اثر چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۱۴/۴؛ مشار فارسی، ۴۰۵؛ مجلس، ش ۲/ ۵۳۲ طباطبائی؛ مرعشی، ۵/۵؛ فهرست خودنوشت، ۱۵۱ و...
آغاز: بسمله هر که نه گویا به تو خاموش به...
انجام: ... و ترجمه اذکار آن در تفصیل احکام و شرایط خوض نمود.
- ۴. ترجمه الصلاة = آداب نماز** (فقه-فارسی) (ص ۵۶ حاشیه-۷۱ حاشیه)
از: محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (د: ۱۱۱۰ هـ).
مختصری در آداب و واجبات نماز.
نک: ذریعه، ۲۱/۱ و ۱۱۳/۴؛ مرعشی، ۱/۲۰۵؛ مجلس، ش ۲/۷۰۰۷.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین... چنین گوید احقر عباد الله محمدباقر بن محمدتقی که چون نماز از عمده ارکان ایمانست...
انجام: ... دیگر هست که در کتب مبسوط مذکور است.
- ۵. صیغ عقد و نکاح** (فقه-فارسی) (ص ۷۷-۸۱)
از: محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (د: ۱۱۱۰ هـ).
نک: ذریعه، ۱۰۸/۱۵ و ۱۱۱؛ مرعشی، ۱/۲۰۷ و...
آغاز: بسمله الحمد لله الذي احل النكاح و ندب اليه... اما بعد غرض از تحریر...
انجام: ... و الله الموفق لكل خير.
- ۶. صیغ نکاح** (فقه-فارسی و عربی) (ص ۸۱-۸۲)
از: رضی‌الدین محمد قزوینی (د: ۱۰۹۶ هـ).
این اثر به نام اعتمادالدوله وزیر شاه عباس صفوی نوشته شده شامل سه تفصیل و پس از آن نه متمم در ذکر اوزان و مقادیر و مسافات.
نک: ذریعه، ۲۳/۳۲۴؛ مرعشی، ۵/۹۰؛ مجلس، ش ۱/۲۸۶۹.
آغاز: بسمله اللهم صل على محمد و آل محمد اما بعد فيقول المقر بجهله بالعلم اليقيني....
- ۷. میزان المقادير** (فقه-عربی) (ص ۸۴-۹۳)
از: رضی‌الدین محمد قزوینی (د: ۱۰۹۶ هـ).
این اثر به نام اعتمادالدوله وزیر شاه عباس صفوی نوشته شده شامل سه تفصیل و پس از آن نه متمم در ذکر اوزان و مقادیر و مسافات.
نک: ذریعه، ۲۳/۳۲۴؛ مرعشی، ۵/۹۰؛ مجلس، ش ۱/۲۸۶۹.
آغاز: بسمله اللهم صل على محمد و آل محمد اما بعد فيقول المقر بجهله بالعلم اليقيني....
- ۸. تحقیق الحروف المقطعة** (عربی) (ص ۹۳-۹۶)
از:؟
درباره حروف مقطعه در قرآن.
آغاز: بسمله الحمد لله الذي جعلني ممن يقدر على مطالعة تفسير كلامه... فهذه رسالة في تحقيق الحروف...
انجام: ... رب اغفر لي ولوالدي... آمين.
- ۹. الحروف المقطعة** (عربی) (ص ۹۶-۹۷)
از:؟
آغاز: اعلم ان كثيراً من محولى المفسرين مثل صاحب الكشاف وغيره...
انجام: ... فظهر بهذا التحقيق سقوط تلك الاسئلة... المتأمل.
- ۱۰. آداب البحث** (منطق-عربی) (ص ۹۷-۹۸)
از: قاضی عبدالرحمن بن احمد ایچی (د: ۷۵۶ هـ).

- رساله مختصری در آداب مناظره که برای فرزند خویش نگاشته است.
نک: کشف الظنون، ۱/ ۴۱؛ مرعشی، ۱۲/ ۱۹۳؛ مجلس، ش ۵۱/ ۱۳۸۸۶؛ دانشگاه، ۸/ ۳۱۵ و...
آغاز: بسملة لک الحمد و المنة و علی نبیک الصلوة و التحیه اذا قلت بکلام...
انجام: ... و انما جعل اللسان الکلام علی الفواد دلیلا.
۱۱. **اوزان شرعیه** (فقه - فارسی)
(ص ۹۸-۱۰۰)
از: محمدطاهر بن محمدحسین قمی (د: ۱۰۹۸ هـ).
نک: ملک، ۵/ ۳۵۳.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... بدانکه علماء رضوان الله علیهم اوزان شرعیه...
انجام: ... و به حساب شیخ محمد شصت سه تومانست.
۱۲. **ماهیه الروح و الحیاة و النفس و العقل** (عربی)
(ص ۱۰۱-۱۱۰)
از:؟
مشمول بر دو فصل و ۱۶ بحث. این نسخه از انجام افتاده است.
نک: دانشگاه، ۸/ ۱۷۷.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... و بعد فهذه رسالة مشتمل علی فرائد جلیلة من بیان ماهیه الروح...
انجام افتاده: ... و هو ساجد یقول ربنا.
۱۳. **اثبات الواجب القدیم** (فلسفه - عربی)
(ص ۱۱۱-۱۳۴)
از: جلال‌الدین محمد دوانی (۹۰۸ هـ).
وی در این رساله برای اثبات واجب به روش فلاسفه دو راه ابطال دور و تسلسل و براهین دیگر
- فلسفی را در دو مقصد بیان کرده است.
نک: ذریعه، ۱/ ۱۰۶؛ مجلس، ش ۱۶۹۹؛ مرعشی، ۶/ ۳۰۷؛ دانشگاه، ۳/ ۱۲۲.
آغاز: بسملة اما بعد حمد الله بما یتحققه... اقول اعلم ان البراهین المؤدیة...
۱۴. **الارث** (فقه - عربی)
(ص ۱۳۴-۱۴۵)
گویا از شیخ بهایی (د: ۱۰۳۰ هـ).
نک: ذریعه، ۱۶/ ۱۴۸ با عنوان الفرائض البهائیه.
آغاز: بسملة لو مات شخص و خلف احد الابوین و بنتا...
انجام: ... و هو بالنبوة لكن الوارث یختلفون.
۱۵. **حساب فرائض در ارث** (فقه - فارسی)
(ص ۱۴۵-۱۶۶)
از: عبدالکریم بن حامد جیلانی رشتی سبزواری (ق: ۱۱۱ هـ).
مشمول بر سه مقدمه و چهار مطلب، نوشته شده در ۱۰۷۳ هـ.
نک: مجلس، ش ۲/ ۵۴۷۹.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... این رساله‌ای است در بیان حساب فرائض مشتمل بر سه مقدمه و...
انجام: ... و الاخطا خواهد بود... وقع الفراغ... من هجرة خیر البریه.
۱۶. **خواص البسملة** (عربی)
(ص ۱۶۶-۱۶۸)
از: ابوالعباس بن احمد بونی (د: ۶۲۲ هـ).
در خواص و اسرار بسم الله در سه باب.
نک: ملک، ۹/ ۱۹۰.
آغاز: بسملة قال الشیخ الامام... الحمد لله الذی اودع سره المصون عباده...
۱۷. **خواص البسملة** (عربی)
(ص ۱۶۶-۱۶۸)
از: ابوالعباس بن احمد بونی (د: ۶۲۲ هـ).
در خواص و اسرار بسم الله در سه باب.
نک: ملک، ۹/ ۱۹۰.
آغاز: بسملة قال الشیخ الامام... الحمد لله الذی اودع سره المصون عباده...

- انجام: ... هذا آخر ما وفقنا الله عليه و الحمد لله على كل حال.
- خط: نسخ و نستعلیق با دو قلم، ش ۱ سوال ۱۰۲۵هـ؛ ش ۴ تحریری میر محمدامین بن میر محمدحسین حسینی مازندرانی مشهد سری، ۲۴ ربیع الاول ۱۱۳۱هـ، مدرسه باب قصر اصفهان؛ ش ۶ از کاتب قبلی ۱۱۲۸هـ، مسجد سفره‌چی؛ ش ۸، ۱۱۲۸هـ، مدرسه باقریه؛ ش ۱۴ گویا بهاء‌الدین بن ملاقاسی محمود؛ در حاشیه تصحیح شده؛ حاشیه‌نویسی و تعلیقات دارد. در برگ‌های اول و آخر یادداشت‌های پراکنده دیده می‌شود.
- جلد: تیماج مشکی، مجدول.
- ۱۲×۵/۸ سم. ۱۷۰گ. سطور مختلف.
- (ثبت ۶۲۲۵۲)
- ۱۰۳۶۰
- کیمیای سعادت** (اخلاق-فارسی)
- از: محمد بن محمد غزالی (د: ۵۰۵هـ).
- ترجمه و گزیده‌ای است از احیاء علوم‌الدین. چند بار چاپ شده است.
- نک: ذریعه، ۲۰۱/۱۸؛ مشار، ۴/۴۱۸۴؛ مرعشی، ۳۷۲/۹؛ فهرستواره، ۶/۵۷۰ و...
- آغاز: بسمله شکر و سپاس فراوان به عدد ستاره آسمان ...
- انجام: ... لا احصى ثناء عليك انت كما... يا ارحم الراحمين.
- خط: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۱هـ.
- عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در برگ اول دستورات طبی؛ تملک ریحان‌الله بن جعفر موسوی ۱۳۱۴هـ و تملک ملک‌الشعراء بهار ۱۳۳۹هـ؛ در برگ آخر یادداشت‌های پراکنده.
- جلد: تیماج یشمی، ترنج با نقش گل و بوته.
- انجام: ۱۷×۲۸/۵ سم. ۲۱ س. (ثبت ۷۴۶۷۷)
- ۱۰۳۶۱
- مجموعه**
- ۱. شرح آداب المناظره** (منطق-عربی)
- (ص ۱-۹)
- از: عبدالعلی بن محمد بن حسین بیرجندی (ق ۱۰هـ).
- شرح رساله آداب البحت عضدی است و ماده تاریخ ختم تألیف «حل آداب عضدی» ۹۳۰هـ است.
- نک: ذریعه، ۱۳/۵۵؛ آستان قدس، ۴/۳۸۲.
- آغاز: بسمله نعمدک یا مجیب دعوی السائلین ...
- انجام: ... و ائمة البررة الكرام ما تعاقب الليالي و الايام تاریخ تألیفه... آداب عضدی.
- ۲. حاشیه شرح آداب البحت؟** (منطق-عربی)
- (ص ۹-۱۸)
- از:؟
- گویا حاشیه بر شرح آداب البحت عضدی باشد.
- آغاز: بسمله اعلم ان الشارح لم يصدر شرحه بحمده سبحانه ...
- انجام: ... و تفصیل هذا المعنى المذكور فى الكتب الكلاميه فارجع اليها.
- ۳. آداب البحت و المناظره** (منطق-فارسی)
- (ص ۱۸-۱۹)
- از: ابن کمال پاشا (ق ۱۰هـ) یا خواجه حسن بقال (ق ۱۰هـ).
- آداب بحت به طور مختصر در یک مقدمه و چهار فصل. این اثر چاپ شده است.
- نک: مرعشی، ۳۲/۸۷۰؛ ملک، ۵/۷۹۹؛ دانشگاه، ۳/۳۳۹؛ منزوی، ۲/۱۴۹۰.
- آغاز: بسمله الحمد لمن لامانع لحكمته... بدان

خط: تحریری بی نقطه، بی کا، بی تا.
عناوین و نشانی‌ها مشکئی؛ در حاشیه تصحیح شده؛ نسخه وصالی شده است.
جلد: گالینگور سبز، گوشه و عطف تیماج مشکئی.
۱۱×۵/۱۸ سم. ۶۰ گ. ۲۴ س.
(ثبت ۷۸۶۲۹)

۱۰۳۶۲

حاشیه حاشیه القدیمة الدوانیة (کلام-عربی)
علی الشرح الجدید للتجرید
از: حسین بن محمد خوانساری (د: ۱۰۹۸ هـ).
تألیف این حاشیه در ۱۵ ربیع الاول ۱۰۶۴ هـ به پایان رسیده است.

نک: ذریعه، ۶۸/۶؛ مجلس، ش ۱۷۳۹ و ۱۷۴۰؛ آستان قدس، ۷۳/۴؛ سپهسالار، ۱۸۳/۴؛ کتابشناسی تجرید، ۷۹-۸۱.

خط: نستعلیق. کاتب: محمد بن حیدر حسینی هروی. تاریخ کتابت: ۲۲ شعبان ۱۱۰۷ هـ.
در حاشیه تصحیح شده؛ با حواشی و تعلیقاتی به امضای «منه»؛ اوراق وصالی شده است؛ در برگ آغاز یادداشت‌های پراکنده از جمله تملک ابی‌البقا و مهر مربعی وی و تملک احمد بن محمد جعفر صوری یا صولی یا؟
جلد: تیماج یشمی، ترنج با سر، نقش گل و بوته، لچکی، مجدول.
۱۶×۵/۲۵ سم. ۲۵ گ. ۲۲ س.
(ثبت ۷۸۶۵۰)

۱۰۳۶۳

مجموعه

۱. صراط مستقیم (عقاید-فارسی)
از: محمد بن عبدالله قاجار (د: ۱۲۴۱ هـ).

وقفک الله تعالی... که بحث از روی لغت... .

انجام: ... و آنچه به وضع اول مقترن نیست بلکه به وضع ثانی باشد اسم است.

۴. آداب البحث
(ص ۱۹-۲۲) (منطق-عربی)

از: شمس‌الدین محمد بن اشرف حسینی سمرقندی (ق ۷۷ هـ).

او این رساله را برای نجم‌الدین عبدالرحمان سمرقندی نگاشته است، مشتمل بر سه فصل.
نک: کشف الظنون، ۱/۳۹؛ سپهسالار، ۳/۱۹؛ مرعشی، ۳۱/۲۸۰.
آغاز: بسملة المنة لواهب العقل...
انجام: ... و بها يحصل المقصود كما مر.

۵. شرح آداب البحث
(ص ۲۲-۳۳) (منطق-عربی)

از: حمیدالدین چاچی (ق ۵۸ هـ).
شرح آداب البحث شمس‌الدین سمرقندی است.
نک: کشف الظنون، ۱/۴۰؛ ملک، ۱۱/۱ و ۵/۸۱؛ مرعشی، ۳۱/۲۸۲.
آغاز: بسملة الحمد لله العظيم حمدا يليق بذاته و يخصصه بامجد اسمائه...
انجام: ... کان يلزم احدى الولايتين و هو المطلوب.

۶. شرح آداب البحث
(منطق-عربی)

از: قطب‌الدین محمد گیلانی (ق ۵۹ هـ).
شرح آداب البحث شمس‌الدین سمرقندی است.
این شرح در تاشکند چاپ شده است.
نک: کشف الظنون، ۱/۴۰؛ معجم المطبوعات، ۱۸؛ مرعشی، ۱۳/۲۴۲؛ مجلس، ش ۳۹۸۰.
آغاز: بسملة الحمد لله الذي هدانا الى سواء السبيل و ارشدنا اقتناء الفضائل... .

- منظومه‌ای در دوازده باب در اصول دین که به نام عباس میرزای قاجار سروده است.
نک: ذریعه، ۱۹/۳۳۵؛ ملک، ۳/۵۳۳؛ فهرستواره، ۴۰۱/۹.
آغاز: بسمله حمد بیرون از حد و شکر افزون از عد خدای بیچون...
انجام: بود تاریخ آن از جانب حق
صراط مستقیم حق مطلق
۱۲۳۷
- ۲. اعتقادیه = سیر و سلوک** (فارسی)
از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۶۷۲هـ).
در بیان اعتقادات و شرح حال مؤلف این اثر به کوشش مدرس رضوی سال ۱۳۲۵هـ چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۱۱/۹۳ و ۱۲/۲۸۵، مشار، ۳/۳۱۲۹؛ مرعی، ۸/۳۴۹؛ دانشگاه، ۳/۲۷۵؛ فهرستواره، ۷/۵۱۲.
آغاز: بسمله رب انعمت فزد رینا آتنا من لدنک رحمة...
انجام: ... و آفتاب اجلال از افق کمال تابنده و السلام.
- ۳. ایزدشناخت = یزدان‌شناخت** (فلسفه - فارسی)
منسوب به ابوالمعالی عین‌القضات همدانی (د: ۵۲۵هـ).
در حکمت طبیعی و الهی و اثبات وحدت واجب و نبوت و معجزات در سه باب و هر یک در چند فصل.
این اثر به دیگران نیز نسبت داده شده و به چاپ رسیده است.
نک: ذریعه، ۲۵/۲۷۷ (از سهروردی)؛ مشار، ۵/۵۵۸۲؛ دانشگاه، ۳/۱۶۰؛ فهرستواره، ۶/۲۶۰؛ مجلس، ش ۲/۶۴۴.
آغاز: بسمله چون جناب مقدس ازلی و یزدان قدیم لم یزلی بنده...
انجام: ... و رای همه سعادات است میسر گرداناد بمنه.
خط: نستعلیق. با چند قلم، بی‌کا. تاریخ کتابت: رساله سوم ۱۲۵۶هـ. مکان کتابت: طهران.
در حاشیه تصحیح شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای، ترنج یا سر، مجدول.
۱۱×۱۷سم. ۲۹۰ص. سطور مختلف.
(ثبت ۷۴۶۶۵)
- ۱۰۳۶۴ المحکم و المتشابه** (علوم قرآنی - عربی)
(رسالة...)
از: شریف مرتضی علی بن حسین موسوی (د: ۴۳۶هـ).
نک: ذریعه، ۲۰/۱۵۴؛ ملک، ۱/۶۴۷؛ دانشگاه، ۵/۱۲۳۰؛ سپهسالار، ۵/۵۲۲؛ مجلس، ش ۷۵۲ طباطبائی.
آغاز: بسمله الحمد لله العدل ذی العظمه و الجبروت و العز و الملكوت الحی...
انجام: ... و هو علی مثل هذا الحال نعوذ بالله من الضلالة بعد الهدی... انه سمیع مجیب.
خط: نستعلیق. کاتب: فضل‌الله بن عبدالله بافقی.
تاریخ کتابت: ۱۲۱۵هـ به جهت میرزا لطفعلی نگارش یافته است.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۲×۱۹/۵سم. ۷۱گ. ۱۲س.
(ثبت ۷۸۷۳۶)
۱. یادداشت مرحوم بهار در انتهای این نسخه در معرفی این رساله و رساله بعدی آمده است.

انجام: ... و الاحادیث غریزه لایسح الوقت ابرازها...

الطاهرین.

خط مجموعه: نسخ. کاتب: عبدالله بن محمد حسن هشترودی. تاریخ کتابت: ۱۳۳۶ هـ. به امر فضل الله زنجانی.

در انتهای نسخه و پشت جلد اسامی مؤلفانی است که در فرق آثاری تألیف کرده‌اند. جلد: تیماج سبز، قهوه‌ای، جدول. ۱۵/۵×۲۲ سم. ۵۰-۲۰-۲۲ س.

(ثبت ۸۶۰۶۹)

۱۰۳۶۶

(کلام-عربی)

انوار الملکوت

فی شرح الیاقوت

از: حسن بن یوسف بن مطهر حلّی (د: ۷۲۶ هـ).

در شرح یاقوت ابواسحاق ابراهیم بن نوبخت و در پانزده مقصد.

نک: ذریعه، ۴۴۵/۲؛ مشار عربی، ۱۰۱؛ مرعشی، ۴/۴۰؛ مجلس، ش ۸۱.

آغاز: بسملة الحمد لله ذی القدرة القاهرة و العزة الباهرة....

انجام: ... و اما المخالفون فی الفروع كالمسائل الشرعیة فانهم خاطئون... الميامن.

خط: نسخ. کاتب: گویا عبدالله بن محمد حسن هشترودی. تاریخ کتابت: ۲۰ جمادى الثانی ۱۳۳۹ هـ. مکان کتابت: کوفه.

از روی نسخه محمد بن طاهر بن حبيب بن

۱. فضل الله زنجانی در انتهای این رساله نوشته است: «و يظهر من تعليقات المحقق الوحيد البهبهانی علی منهج المقال ان الشيخ محمد بن علی الجرجانی هو من اجداد الشيخ مقداق بن عبدالله السورواوی الفقیه المشهور ذكر ذلك فی ترجمة علی بن محمد الخراز الرازی ره».

۱۰۳۶۵

مجموعه

۱. فرق الشیعه

(ص ۱-۲۵)

از: ابومحمد حسن بن موسی نوبختی (ق ۵۴ هـ).

در بیان عقاید فرق شیعه. این اثر چاپ شده است. نک: ذریعه، ۱۷۹/۱۶؛ مشار عربی، ۶۶۳؛ مرعشی، ۲۳۸/۳۱؛ دانشگاه، ۴۷۳/۱۶.

آغاز: بسملة و بالله التوفیق... قال الفرق الامه کلها المتشیعه و غیرها....

انجام: ... و علی هذه الاخبار و المعانی التي وصفناها

۲. القضا و القدر

(ص ۲۷-۳۶)

از: قاضی عبدالجبار بن احمد معتزلی همدانی (د: ۴۱۵ هـ).

طبق یادداشت کاتب، این نسخه از روی نسخه محمد بن علی جرجانی^۱ مورخ ۷۲۰ هـ که عبدالله بن شرفشاه حسینی آنرا در ۸۱۰ هـ بر طلاب وقف کرده کتابت شده است.

آغاز: بسملة اعانک الله علی تحصیل الفضایل و جنبک ابواب الرذائل....

۳. الحجج القویة

فی بیان الوصیة

(ص ۳۷-۵۰)

از:؟

در اثبات وصایت حضرت امیر(ع) مشتمل بر پنج حجت. این نسخه از روی نسخه مورخ ۱۱۲۱ هـ کتابت شده است.

نک: ذریعه، ۲۶۵/۶.

آغاز: بسملة الحمد لله الذی ارسل الانبیاء حججا للعالمین و نصب....

نشانی‌ها شنگرف؛ در آغاز نسخه تملک علی
محمد کرمانی و آقا موسی و تملکی که پاک شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۰/۵ × ۱۸/۵ سم. ۹۸ گ. ۱۶ س.
(ثبت ۸۶۰۶۵)

۱۰۳۶۸

عین الحکمه^۱ (فلسفه - عربی)

از: میر قوام‌الدین محمد تهرانی رازی (ق ۱۱۱ هـ).
پس از مقدمه درباره موضوع علم، دوازده مبحث یا
فصل دارد. از جمله در تقسیم موجود به واحد و کثیر،
کلی و جزئی، تحقیق جنس و فصل و نوع، اثبات هیولا
و... این اثر به تصحیح علی اوجیبی چاپ شده است.
نک: ذریعه، ۳۶۸ / ۱۵؛ مجلس، ش ۱۹۲۲ / ۱ و
۱۰/۳: ۱۱۴۹؛ ملک، ۵۱۱ / ۱.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... فیجب ان
یعلم ان کل علم لا بدله من ثلاثة...
انجام: ... فسبحان الذی بیده ملکوت کل شیء... رب
العالمین.

خط: نستعلیق. بی کا. تاریخ کتابت: (ق ۱۱۱ هـ)،
گویا به دست مؤلف تصحیح شده است. در متن بر
روی برخی عبارت‌ها خط کشیده شده؛ برخی
حواشی با امضای «منه» دارد.
جلد: تیماج جگری.

۱۲/۵ × ۱۹ سم. ۳۸ گ. ۱۷ س. (ثبت ۸۶۰۵۶)

۱۰۳۶۹

نصیحة الكرام و فضیحة اللئام (فارسی)

از: عصام‌الدین محمد بن نظام‌الدین (د: ۱۰۷۷ هـ).

۱. در ابتدای متن و در بالای صفحه تحریر شده: «هذه
رسالة موسومة بعین الحکمة طوعها من المبدء و
غروبها الی المعاد».

محسن بن حسین مؤرخ ۱۹ ذی حجه ۱۳۲۷ هـ
که در سماوه کتابت شده است.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکی؛ فهرست
مطالب به رنگ آبی و مشکی در آغاز نسخه آمده
است. صفحات آغازین مجدول آبی.
جلد: تیماج مشکی، مجدول.
۱۲/۵ × ۱۷/۵ سم. ۹۸ گ. ۱۷ س.

(ثبت ۸۶۱۱۰)

۱۰۳۶۷

مجموعه**۱. مقصد اقصی**

(عرفان - فارسی)

(ص ۱-۶۴)

از: عزیز بن محمد نسفی (ق ۵۷ هـ).
در معرفت ذات و صفات خداوند و افعال او و
معرفت ولایت و نبوت و...
نک: ذریعه، ۱۱۰ / ۲۲؛ آستان قدس، ۴ / ۲۵۵؛
مرعشی، ۱۷۷ / ۹؛ فهرستواره، ۹۴۱ / ۸.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد چنین
گوید... که جماعت درویشان کثرهم الله تعالی ازین
بیچاره....

۲. بیان التنزیل

(عرفان - فارسی)

(ص ۶۵-۹۸)

از: عزیز بن محمد نسفی (ق ۵۷ هـ).
در ده اصل و یک خاتمه و هر اصل در چند فصل و
باب.

نک: دانشگاه، ۴۴۵ / ۳؛ مجلس، ش ۴۱۳۶ / ۲؛ ملک،
۲۵۴ / ۷؛ فهرستواره، ۱۵۹ / ۷.
آغاز: بسملة بنام خدایی را که بود و هست و خواهد
بود و ستایش....

انجام: ... بازگشت او به مبدأ عام خواهد بود.
خط مجموعه: نستعلیق. بی کا. بی تا.

۱۰۳۷۱

نقد النصوص (عرفان-فارسی)

فی شرح نقش الفصوص

از: نورالدین عبدالرحمان جامی (د: ۸۹۷هـ).
در شرح نقش الفصوص (گزیده فصوص الحکم) ابن عربی.
این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۸۰/۲۴؛ مشار، ۵/۵۲۷۱؛ مرعشی، ۳۶۲/۱۲؛ مجلس، ش ۳/۱۳۶۴۶؛ فهرستواره، ۶۹۶/۷.
آغاز: بسمله الحمد لله الذی جعل صفایح قلوب ذوی الهمم....

انجام: ... زان جام مدام مست و واله دارش به محمد و آله.

خط: تحریری. بی کا. تاریخ کتابت: شوال ۱۲۴۹هـ.

حاشیه‌نویسی و تعلیقات دارد. در برگ آخر یادداشت‌های پراکنده دیده می‌شود از جمله منقولاتی از شارح فصوص کاشانی، ابن عربی، جامی.

جلد: تیماج جگری.
۱۲×۱۹ سم. ۱۰۱گ. ۲۰س. (ثبت ۴۹۳۰۱)

۱۰۳۷۲

اخلاق محسنی (اخلاق-فارسی)

= جواهر الاسرار

از: حسین بن علی کاشفی سبزواری (د: ۹۱۰هـ).
نک: ذریعه، ۳۷۷/۱؛ مشار، ۱۹۷/۱؛ مرعشی، ۲۳/۲۳۶؛ فهرستواره، ۳۰۳-۳۰۵...
آغاز افتاده: آورده‌اند که سلطان سنجر ماضی انار الله برهانه به راهی....

انجام: ... و زبونی و زبردستی و زیر مناسب نیست.
خط: نستعلیق. کاتب: ملک محمد. تاریخ کتابت: ۲۴ شوال ۱۲۶۹هـ. به سعی و اهتمام آقا محمد

در رد صوفیه و بدعت‌های آنان مشتمل بر مقدمه، دوازده مطلب و خاتمه.

این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
نک: ذریعه، ۱۸۲/۲۴؛ مرعشی، ۱۵۴/۵؛ ملی تبریز، ۱۴۱۷/۳؛ نمازی خوی، ۱۷۴؛ ملی، ۷۶۷/۶.
آغاز افتاده: ز غایت طمع و حرص بهر بگرفتن شوند....

انجام: ... جمیع مؤمنان را صیانت نماید بحق النبی و عترته المعصومین.

خط: نسخ. کاتب: محمد مؤمن بن عبدالجواد کاظمی. تاریخ کتابت: ۲۴ صفر ۱۰۸۳هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده.

جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۸/۵×۲۵ سم. ۱۴۵گ. ۱۹س.
(ثبت ۸۶۰۳۹)

۱۰۳۷۰

مفتاح الغیب (تصوف-عربی)

از: صدرالدین محمد بن اسحاق قونوی (د: ۶۷۳هـ).
نک: کشف الظنون، ۱۷۶۸/۲؛ مجلس، ش ۱۰۵۰۹؛ (حاشیه)؛ کوپریلی، ۳۷۹/۱؛ بروکلیمان، ۴۵۰/۱.
آغاز: بسمله و صلی الله علی الصفوة من عباده كافة....

انجام: ... و مفتاح قفل نشأتنا و رحمة الله و برکاته.

خط: نستعلیق. بی کا. بی تا.
حاشیه‌نویسی دارد با امضای «محمدحسن عفی عنه» در حاشیه تصحیح شده؛ در اول نسخه تملک علی مدرس.

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول.
۱۱/۵×۱۶/۵ سم. ۱۹۸ص. ۱۳س.
(ثبت ۲۷۸۰۲)

- ۱۰۳۷۴
مجموعه
۱. دو غزل (شعر-فارسی)
 از: قاضی زاده لاهیجی؟
 آغاز غزل اول: تا کرد شاه عشق به ملک دلم
 نزول...
 آغاز غزل دوم: ...روشن ز ماه روی تو شد منزل
 دلم...
- ۱۰۳۷۳
الشواهد الربوبية (عربی)
 از: صدر المتألهين محمد بن ابراهيم شيرازی (د: ۱۰۵۰هـ).
 شامل پنج مشهد و هر مشهد چند شاهد و هر شاهد در چند اشراق.
 نک: ذریعه، ۲۴۳/۱۴؛ سیهسالار، ۱۵۰/۵؛ مجلس، ش ۱۹۱۳؛ مشار عربی، ۵۷۶؛ کتابشناسی مآلصدر، ۲۷۲-۲۵۷.
 آغاز: بسملة الحمد لله الذی تجلی لقلوب العارفين...
 انجام: ...و لا ینال ملک الا مجاز افانه مشتق من الالوكة.
 خط: نستعلیق. بی.کا. تاریخ کتابت: ۱۳۳۳هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده با حواشی و تعلیقات به امضای «منه»، «نوری» و غیره؛ در آغاز نسخه یادداشت‌های پراکنده از جمله این عبارت آمده است: «شرعت فی قراءة الكتاب المستطاب و تعلمه من جناب الاستاد محمد رضا التبریزی سلمه الله يوم السبت رابع شهر رجب... ۱۲۴۴» و در برگ آخر گفتاری در باره مشتق و برهان التوحید.
 جلد: تیماج یشمی.
 ۱۳/۵ × ۲۲/۵ سم. ۹۹گ. ۲۱س.
 (ثبت ۶۱۳۵۳)
۲. **لب لباب مثنوی** (ادبیات-فارسی)
(متن و حاشیه)
 از: ملاحسین واعظ کاشفی سبزواری (د: ۹۱۰هـ).
 در این نسخه صفحات جابه‌جا شده و گویا از آغاز افتادگی دارد.
 نک: مجلس، ش ۲۶۳۰؛ منزوی، ۳۹۰۴/۴؛ مشار، ۴۳۶۵/۴.
 آغاز:
 باز طبعم را هوای دیگرست
 بلبل جان را نوای دیگرست
۳. **ده قاعده = ده اصل** (عرفان-فارسی)
 از: میر سید علی همدانی (د: ۷۸۶هـ).
 این نسخه از انجام افتادگی دارد.
 نک: ذریعه، ۲۸۳/۸ و ۲۲۵/۱۲؛ مرعشی؛ ۱۲/۲۲۹؛ مجلس، ش ۱۲۰۷/۱۴؛ فهرستواره، ۳۶۳-۳۶۵.
 آغاز: حمد و ثنای نامتناهی پروردگاری را که استحکام قواعد اهل الله...
 انجام افتاده: ...از تاریکی تنگنای حدوث ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء...
۴. **غزلیات** (شعر-فارسی)
 از:؟

آغاز:
...جهان را به نیست ماوا بود
که جانم از می عشق تو مست و شیدا بود
انجام:
دولت وصل تو چون جان اسیری دریافت
دل که فارغ ز غم منصب و مال جاهست
خط مجموعه: نسخ و نستعلیق تحریری. کاتب
ش ۲ کلب علی. تاریخ کتابت: دوازدهم جمادی
الاول ۱۰۷۲ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ اوراق جابه‌جا شده،
برخی صفحات وصالی شده است.
جلد: تیماج.
۱۳/۵ × ۲۲/۵ سم. ۹۹ گ. ۲۱ س.
(ثبت ۶۱۹۵۴)

۱۰۳۷۶

شرح تهذیب المنطق (منطق-فارسی)
از: عبداللّه بن شهاب‌الدین یزدی شاه‌آبادی (د:
۹۸۱ هـ).
شرح مبسوطی است بر تهذیب المنطق تفتازانی به
فارسی.

نک: ذریعه، ۱۳/۱۶۱؛ منزوی، ۲/۱۴۹۵ (بدون نام
شارح)؛ مرعشی، ۲۷/۷۸؛ مجلس، ش ۴۸۳۳.
آغاز: بسملة الحمد حمد در لغت وصفیست بجمیل
اختیاری بر وجه تعظیم....
انجام: ... از روس ثمانیه به مقاصد اشبه... از بیان
مذکور.

خط: نسخ. کاتب: محمدتقی به ملا علی‌اکبر
دماوند مرائی. تاریخ کتابت: ۱۶ رمضان
۱۳۰۸ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج قرمز، مجدول.
۱۵ × ۲۲ سم. ۱۰۸ گ. ۱۷ س. (ثبت ۷۸۶۲۲)

۱۰۳۷۷

مجموعه
۱. حاشیه علی شرح التجرید (کلام-عربی)
(ص ۱-۷۹)
از: شمس‌الدین محمد بن احمد خفری (د: ۹۵۷ هـ).
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.

آغاز:
...جهان را به نیست ماوا بود
که جانم از می عشق تو مست و شیدا بود
انجام:
دولت وصل تو چون جان اسیری دریافت
دل که فارغ ز غم منصب و مال جاهست
خط مجموعه: نسخ و نستعلیق تحریری. کاتب
ش ۲ کلب علی. تاریخ کتابت: دوازدهم جمادی
الاول ۱۰۷۲ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ اوراق جابه‌جا شده،
برخی صفحات وصالی شده است.
جلد: تیماج.
۱۳/۵ × ۲۲/۵ سم. ۹۹ گ. ۲۱ س.
(ثبت ۶۱۹۵۴)

۱۰۳۷۵

مجموعه

۱. یادداشت‌های پراکنده

(ص ۱-۵ و ۱۱۳-۱۱۵)
از جمله اشعاری از حسن دهلوی، ازرقی، سعدی،
خسرو و شیرین، لیلی و مجنون و سکندرنامه نظامی،
حزب البحر، مطلبی منقول از قراپادین قلانسی.

۲. اخلاق ناصری (اخلاق-فارسی)

(ص ۶-۱۱۳)
از: خواجه نصیرالدین طوسی (د: ۶۷۲ هـ).
آغاز: حمد بی حد و مدح بی عد لایق حضرت
عزت....

انجام: ... و بر طلب مرضات خود حریص گرداناد.
خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: حاجی علی.
تاریخ کتابت: ۲۶ ربیع الاول ۸۹۴ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تملک به تاریخ
۱۰۰۴ هـ (نام مالک ناخوانا) در آغاز نسخه؛

- نک: ذریعه، ۳۶ / ۶؛ مرعشی، ۴۵ / ۱؛ مجلس، ش ۱۷۳۴؛ کتابشناسی تجرید، ۹۸.
آغاز افتاده: وجود واجب الوجود بالذات و لیعلم ان تتمیم جمیع ...
انجام: ... کان واجب الوجود بذاته واجب الوجود بغيره.
- ۲. اثبات الواجب** (کلام-عربی)
(ص ۷۹-۸۴)
گویا از محمد بن حسین عقیلی استرآبادی.
نک: دانشگاه، ۴۰۱ / ۱۶.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین اعلم ان للقوم فی اثبات هذه المسألة العظمی مسالك ...
انجام: ... و جمعته حسب التماس بعض ... و انا العبد المذنب ... (پاک شده) ابادی.
خط: نستعلیق تحریری. بی. کا. بی. تا.
در حاشیه تصحیح شده با حواشی و تعلیقات.
جلد: تیماج یشمی، مجدول.
۸ × ۵ / ۱۶ سم. ۸۴ گ. ۱۶ س. (ثبت ۷۸۶۴۰)
- ۱۰۳۷۸
مجموعه
۱. نامه جهان دار شاه به بهروز بانو (نامه‌ها-فارسی)
(ص ۱-۷)
آغاز: بسملة بعد از ادای مراتب نغمه‌پردازی حمد و سپاس ایزد جهان آفرین ....
انجام: ... از آسمان خلود طالع و لامع باد. ختم تحریرش به تاریخ هفتم جمادی الآخر سنه ۱۱۷۷ هجری ... صلی الله علیه و سلم.
- ۲. معارج الملکوت** (کلام-فارسی)
(ص ۱۰-۷۵)
از: سلطان حسین خاموشیان.
- مؤلف چنانکه در دیباچه نوشته کتاب عقبات الآخرة را به عربی نوشت و به امر شاه محمد مشهور به خاموش آن را به فارسی ترجمه نمود.
نک: نشریه دانشگاه، ۲۵۵ / ۵.
آغاز: بسملة الحمد لله الذى خلق الموت والحياة... حمد سرمدی مرچی قدیم ...
انجام: ... بهره اینها جمال کبریا... اللهم احینى مسکینا... و آله اجمعین.
خط مجموعه: نستعلیق. کاتب ش ۱ غلام قادر، ۱۱۷۷ هـ، ش ۲ شیخ حبیب الله، ۱۱۵۵ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده.
جلد: تیماج قرمز، مجدول.
۱۴ × ۲۳ سم. ۷۶ گ. ۱۲-۱۵ س. (ثبت ۶۲۱۱۸)
- ۱۰۳۷۹
مجموعه
۱. کبری (منطق-فارسی)
(ص ۱-۲۶)
از: میر سید شریف جرجانی (ق ۹ هـ).
نک: ذریعه، ۲۵۹ / ۱۷؛ مشار، ۱۲۴۷؛ مجلس، ش ۳ / ۵۹۳۲؛ دانشگاه، ۱۸۷ / ۸؛ منزوی، ۱۵۰۴ / ۲-۱۵۰۷.
آغاز: بسملة بدانکه آدمی را قوه‌ای است دراکه که منقش می‌شود ...
انجام: ... لیکن حجر است پس لاشجر باشد.
- ۲. شرح ایساغوجی** (منطق-عربی)
(ص ۲۹-۷۲)
از: حسام‌الدین حسن کاتی (د: ۷۶۰ هـ).
نک: مرعشی، ۱۷۹ / ۳؛ مجلس، ش ۳۲۳۵؛ کشف الظنون، ۲۰۶ / ۱.

- آغاز: بسملة الحمد لله الواجب وجوده الممتنع نظيره....
- انجام: ... ففكولنا كل انسان و فرس فهو انسان و اعلم ان عليه الاعتماد... و ليكون هذا آخر ما كتبنا من الاوراق.
- خط: نسخ و نستعليق با چند قلم، تاريخ كتابت رساله اول ۱۹ ذی قعدة ۱۲۲۷هـ، رساله دوم ذی قعدة ۱۲۲۸هـ؛ در حاشيه تصحيح شده، با حواشی و تعليقات؛ در آغاز و پايان نسخه يادداشت‌های پراکنده.
- جلد: مقوایی با عطف و حاشيه پارچه‌ای.
- ۱۶/۵ × ۲۱/۵ سم. ۷۳ گ. ۸-۱۳ س. (ثبت ۷۸۶۵۸)
- ۱۰۳۸۱
- حاشية تهذيب المنطق** (منطق-عربی)
- از: عبدالله بن شهاب‌الدين حسين يزدي شاه‌آبادی (د: ۹۸۱هـ).
- آغاز: بسملة قوله الحمد لله افتتح بحمد الله بعد البسملة....
- انجام: ... و كونه اشبه بالمقاصد ظاهر بل المقصود من العلة العمل.
- خط: نسخ. بی‌کا. تاريخ كتابت: ق ۱۲هـ.
- نشانی‌ها شنگرف با حواشی و تعليقات.
- جلد: تیماج مشکی فرسوده.
- ۱۴ × ۱۹/۵ سم. ۶۱ گ. ۱۵ س. (ثبت ۶۱۲۸۵)
- ۱۰۳۸۰
- حاشية تهذيب المنطق** (منطق-عربی)
- از: عبدالله بن شهاب‌الدين حسين يزدي شاه‌آبادی (د: ۹۸۱هـ).
- نک: ذریعه، ۵۳/۶؛ مرعشی، ۲۲۳/۱؛ مشار عربی، ۲۷۵.
- آغاز: بسملة الحمد لله افتتح الكلام بحمد الله بعد البسملة ابتداء بخير الكلام....
- انجام: ... جعلنا الله و اياكم من الراسخين في الامرين و... خير البرية و آله.
- خط: نسخ و نستعليق. کاتب: شيخ‌علي بن محمود ساکن مسجد جامع عباسی. تاريخ كتابت: ۲۷ رجب ۱۰۶۵هـ.
- نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشيه تصحيح شده با حواشی و تعليقات در آغاز نسخه يادداشت‌های پراکنده و مهر «ابوالحسن محمد بن اسماعيل حسینی ۱۱۵۳» و «ابوالقاسمی الحسينی».
- جلد: تیماج قرمز، مجدول زرین.
- ۱۰/۵ × ۱۶ سم. ۷۷ گ. ۱۲ س. (ثبت ۵۰۷۰۷)
- ۱۰۳۸۲
- مجموعه**
۱. **شرح حکمة العين** (فلسفه-عربی)
- (ص ۱-۱۲۷)
- از: شمس‌الدين محمد بن مبارکشاه، ميرک بخاری (ق ۵۸هـ).
- شرح حکمة العين نجم‌الدين علی کاتبی قزوینی است. این نسخه شامل بخش امور عامه است.
- نک: ذریعه، ۲۱۲/۱۳؛ مشار عربی، ۵۴۶؛ مجلس، ش ۱۸۵۹؛ ملی، ۸۱/۹.
- آغاز: بسملة اما بعد حمدالله فاطر ذوات العقول النورية و مظهر....
- انجام: ... و انما يلزم ان لو كانت الحركات... تمت الامور العامه.
۲. **سواد العين** (فلسفه-عربی)
- في شرح حکمة العين**
- (ص ۱۳۰-۱۶۴)
- از: شمس‌الدين محمد بن احمد خفري (د: ۹۵۷هـ).

۱۰۳۸۴

حاشیه حاشیه تهذیب المنطق (منطق-عربی)

از: محمد محسن بن محمد طاهر قزوینی (ق ۱۲هـ).
حاشیه بر حاشیه ملا عبدالله بر تهذیب المنطق
تفتازانی است.
این نسخه از آغاز افتادگی دارد.
آغاز افتاده: فاجبت مسئولهم مستعینا بالله و متوکلا
علیه... قوله ابتداء بخیر الکلام...
انجام: ... و ان يجعلنا مع الذین... الطیبین الطاهرین.
خط: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: شعبان
۱۲۳۲هـ. مکان کتابت: قزوین.
جلد: تیماج مشکی.
۱۰×۱۷/۵ سم. ۸۹گ. ۲۱س. (ثبت ۴۹۲۵۳)

۱۰۳۸۵

حاشیه الاسفار (فلسفه-عربی)

از:؟
آغاز: قوله ره السفر الثالث و هو الذی من الحق...
قال الاستاد دام ظله اعلم ان معرفة النفس وراء وجود...
انجام افتاده: ... والمعلول لابد ان يكون من نسخ
العله...
خط: نستعلیق. بی‌کا. بی‌تا.
در حاشیه تصحیح شده با حواشی و تعلیقات.
جلد: گالینگور، عطف و گوشه تیماج مشکی.
۱۶×۲۳ سم. ۱۲۸گ. ۲۰س. (ثبت ۴۹۳۳۴)

۱۰۳۸۶

لوامع انوار الکشف و الشهود (عرفان-فارسی)

علی قلوب ارباب الذوق و الجود
از: عبدالرحمان جامی (د: ۸۹۸هـ).
شرح فارسی قصیده میمیه ابن فارض مصری است
مشمول بر دیباچه‌ای مفصل و چند لامعه.
این نسخه از انجام افتاده است.

حاشیه‌ای است بر شرح میرک بخاری بر حکمة العین
کاتبی قزوینی.
نک: ذریعه، ۱۲/ ۲۴۰؛ مجلس، ش ۲/ ۱۱۵۹
طباطبائی؛ سهسالار، ۵/ ۱۱۹؛ ملی، ۱۴/ ۴۹.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد
فیقول... اتفق منی فی سالف الزمان تعلیقات علی...
خط مجموعه: نسخ و نستعلیق تحریری. بی‌کا.
تاریخ کتابت: ق ۱۱هـ.
در حاشیه تصحیح شده با حواشی و تعلیقات؛ در
آغاز نسخه یادداشت محمدحسین بن محمدامین
مدرس مبنی بر اینکه این نسخه را مصطفی دباغ
به او هبه کرده است.
جلد: تیماج قرمز، با عطف تیماج قهوه‌ای
فرسوده، طبله‌دار.
۱۰×۱۹/۵ سم. ۱۶۴گ. ۱۶-۱۹س.

(ثبت ۶۱۳۷۶)

۱۰۳۸۳

لوامع الاشراف (اخلاق-فارسی)

فی مکارم الاخلاق = اخلاق جلالی
از: جلال‌الدین محمد دوانی (د: ۹۰۷هـ).
نک: ذریعه، ۱۸/ ۳۵۹؛ مشار، ۱/ ۱۹۳؛ دانشگاه، ۳/
۶۷۱؛ سهسالار، ۵/ ۴۸۵؛ مجلس، ش ۵۸۳؛ فهرستواره،
۵۸۳/۶.
آغاز: بسملة افتتاح کلام به نام واجب الاعظام
سلطانی سزد...
انجام افتاده: ... و به گمان باطل آنرا شجاعت دانند
مصرع زهی...
خط: نسخ و نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق
۱۳هـ.
جلد: تیماج قرمز.
۱۱/۵×۱۸ سم. ۷۵گ. سطور مختلف.
(ثبت ۴۹۲۴۷)

نک: ذریعه، ۴/۱۴؛ دانشگاه، ۴۸۷/۳؛ سپهسالار، ۸۳/۵؛ مجلس، ش ۶۱۰/۱؛ فهرستواره، ۸۰۹/۷.
 آغاز: سبحان من جمیل لیس بوجه نقاب...
 انجام: ... در کمال و نقصان این قصه تواند بود...
 خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۲-۱۳هـ.

جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول مذهب.
 ۱۶×۲۳ سم. ۱۲۸گ. ۲۰س. (ثبت ۵۰۵۷۶)

۱۰۳۸۷

حاشیه تحریر القواعد المنطقیه (منطق-عربی)
 از:؟

این نسخه از آغاز و انجام افتادگی دارد.
 آغاز افتاده: اما قوله هکذا وجد عبارة المتن ذا فی کذا...

انجام افتاده: ... اعتراضه رحمه الله انه لم يتبين مما ذکر النسبة بينهما...

خط: نسخ تحریری. بی‌کا. بی‌تا.
 نسخه رطوبت دیده است؛ نشانی‌ها شنگرف.
 جلد: تیماج مشکی، مجدول.
 ۱۲/۵×۱۹ سم. ۱۰۷گ. ۱۹س.

(ثبت ۴۹۳۳۵)

۱۰۳۸۸

حاشیه لوامع الاسرار
 فی شرح مطالع الانوار

از: میر سید شریف جرجانی (د: ۸۱۶هـ).
 نک: کشف الظنون، ۲/۱۷۱۶؛ ملی، ۸/۳۱۱؛
 مرعشی، ۴/۳۲؛ آستان قدس، ۲۴/۱۶۹.
 آغاز: بسمله قال وحید زمانه تغمده الله بغفرانه
 الحمد لله فیاض ذوارف العواف...
 انجام افتاده: ... فقد اخرجت القسمة الخمسة النوع
 الحقیقی.

خط: نسخ. بی‌کا. بی‌تا.

جلد: تیماج یشمی.

۱۴/۵×۲۳/۵ سم. ۲۱۰گ. ۱۸س.

(ثبت ۲۶۶۳۴)

۱۰۳۸۹

الحکمة (کتاب فی...)
 (فلسفه-عربی)

از: محمد بن سید حسن حسینی گیلانی؟
 آغاز: بسمله حمدا لک الذی یعرف ماهیة بالوصف و
 الرسوم...

انجام: ... و خبر کل الامه و خبر جمیع عظیم... و خبر
 للتوادر.

خط: تحریری. بی‌کا. بی‌تا.
 تمامی صفحات مجدول سبز؛ در پایان اشعاری
 به ترکی از روحی و ابوالسعود افندی و دیگران.
 جلد: تیماج مشکی.

۱۳/۵×۲۰/۵ سم. ۲۶گ. سطور مختلف.
 (ثبت ۴۹۲۳۴)

۱۰۳۹۰

مرصاد العباد
 (تصوف-فارسی)

من المبدأ الی المعاد

از: نجم‌الدین دایه رازی (د: ۶۵۴هـ).
 به نام سلطان علاء‌الدین کیقباد کیخسرو سلجوقی
 در پنج باب و چهل فصل به انجام رسانده است.
 این اثر چاپ شده است.

نک: ذریعه، ۲۰/۳۰۸؛ مشار، ۴/۴۷۰۷؛ سپهسالار،
 ۵/۵۴۳؛ فهرستواره، ۸/۸۷۱؛ مرعشی، ۹/۲۵۳؛
 مجلس، ش ۶۷۲.

آغاز: الحمد لله رب العالمین... حمد بیحد و ثناء بیعد
 پادشاهی را که وجود...

انجام: ... من دانم و من که ترجمان سخنم.
 خط: نستعلیق. بی‌کا. تاریخ کتابت: ق ۱۱هـ.

مؤلف پس از شرح منازل السائرين و شرح فصوص الحکم و تأویلات القرآن این اثر را در بیان اصطلاحات اهل تصوف نگاشته مشتمل بر دو قسم. این کتاب چاپ شده است.

نک: کشف الظنون، ۱۰۷/۱؛ ذریعه، ۱۲۲/۲؛ معجم المطبوعات، ۱۵۴۲/۲؛ دانشگاه، ۴۰۷/۳؛ مجلس، ش ۴۵۸۰/۱.

آغاز: بسملة الحمد لله الذى نجانا من مباحث العلوم الرسمية...
انجام: ... و الغين دهول عن الشهود و احتجاب عنه... للساد.

خط: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ تمامی صفحات مجدول شنگرف؛ یادداشت‌های پراکنده در حواشی برخی صفحات و در پایان نسخه دیده می‌شود. این نسخه جزو کتابخانه صنایع الدوله محمد حسن خان بوده است.
جلد: گالینگور آبی، عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای.
۱۵/۵ × ۲۱/۵ سم، گ. ۱۵ س.
(ثبت ۵۰۶۶۱)

۱۰۳۹۳

مجموعه

۱. شرح حکمة العین (فلسفه - عربی)
(ص ۱-۱۶۸)
از: شمس‌الدین محمد بن مبارکشاه میرک بخاری (ق ۵۸ هـ).

شرح حکمة العین دبیران کاتبی قزوینی است.
نک: ذریعه، ۲۱۳/۱۳؛ دانشگاه، ۲۷۸/۳؛ ملی، ۱۱/۴۸۲؛ مجلس، ش ۱۸۵۹.
آغاز: بسملة اما بعد حمدالله فاطر ذوات العقول النورية...

عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در برگ اول سرلوح مذهب و مرصع؛ تمامی صفحات مجدول قرمز و آبی؛ صفحات آخر رطوبت دیده؛ در برگ اول و آخر یادداشت‌های پراکنده دیده می‌شود.
جلد: تیماج مشکی فرسوده، مجدول.
۱۵/۵ × ۲۵ سم، ۴۲۶ ص، ۱۷ س.
(ثبت ۴۹۲۷۲)

۱۰۳۹۱

حق الیقین

(کلام - عربی)

فی معرفة اصول الدین (ج ۲)

از: سید عبدالله بن محمد رضا شیر حسینی (د: ۱۲۴۲ هـ).
در معارف و اصول دین. این نسخه شامل مجلد دوم است که از المقصد التاسع در اثبات رجعت آغاز می‌شود.
مؤلف در ۱۲۲۶ هـ از نگارش آن فراغت یافته است.
نک: ذریعه، ۴۱/۷؛ مجلس، ش ۱۰۵۸۳.
آغاز: بسملة الحمد لله رب العالمین... اما بعد فهذا هو المجلد الثاني من کتاب حق الیقین...
انجام: ... لا يتعلق به تکلیف بالمعارف... تم الکتاب بعون... و باطنا و علی الله.

خط: نسخ. کاتب: رجبعلی بن ملّا عبدالله رانکوی. تاریخ کتابت: ۲۹ رجب ۱۲۴۴ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف؛ در حاشیه تصحیح شده است.
جلد: تیماج جگری، مجدول.
۱۴/۵ × ۲۱ سم، ۲۳۴ گ. ۱۷ س.
(ثبت ۲۸۱۳۳)

۱۰۳۹۲

اصطلاحات الصوفیه

(تصوف - عربی)

از: کمال‌الدین عبدالرزاق بن جمال‌الدین کاشانی (د: ۷۳۰ هـ).

خط مجموعه: نستعلیق تحریری. کاتب ش ۲:
 محمدرضا بن تاج‌الدین حسن نخعی خادم؛ بی
 تا؛ در حاشیه تصحیح شده با حواشی و تعلیقات.
 در گ ۱۶۸ و ۱۶۹ یادداشت‌های پراکنده از
 جمله دو رباعی و در برگ آخر شعری است با
 این مطلع «آن نه عشقت که از دل به زبان
 می‌آید...».
 جلد: تیماج قرمز، مجدول.
 ۱۰×۱۸/۵ سم. ۲۴۳ ص. ۲۰ س.
 (ثبت ۲۶۳۱۷)

۱۰۳۹۴

الجواهر النضید (منطق-عربی)

فی شرح منطق التجرید

از: علامه حسن بن یوسف بن مطهر حلی (د):
 ۵۷۲۶ هـ).

در شرح منطق تجرید الاعتقاد خواجه نصیرالدین
 طوسی.

نک: ذریعه، ۵/۲۹۰؛ مرعشی، ۱۲/۲۶۸؛ آستان
 قدس، ۴/۳۷۰؛ کتابشناسی تجرید، ۱۶-۱۸.

آغاز: بسمله الحمد لله المتفرد بوجوب الوجود
 المتوحد بالکرم و الجود....

انجام: ... ضبط المواضع... ولیکن هذا آخر ما نوره
 فی شرح هذا الكتاب.

خط: نستعلیق. کاتب: زین العابدین بابا. تاریخ
 کتابت: ۱۲۴۰ هـ.

جلد: تیماج مشکی، مجدول.
 ۱۵×۲۰ سم. ۱۳۸ گ. ۲۰ س. (ثبت ۲۶۳۰۳)

۱۰۳۹۵

التعرف لمذهب اهل التصوف (تصوف-عربی)

از: ابوبکر محمد بن اسحاق بن ابراهیم کلابادی
 حنفی (د): ۳۸۰ هـ).

انجام: ... و انما یلزم ان لو کانت... بالفعل و هو
 ممنوع.

۲. اثبات الواجب (فلسفه-عربی)

(ص ۱۷۰-۲۲۱)

از: جلال‌الدین محمد بن اسعد دوانی (د: ۹۰۸ هـ).
 در اثبات توحید ذات باری تعالی.

نک: ذریعه، ۱/۱۰۶؛ کشف الظنون، ۱/۴۸۲؛
 مرعشی، ۳۱/۴۳۰؛ آستان قدس، ۱/۳۳؛ مجلس، ش
 ۱۶۹۹.

آغاز: بسمله سبحانک سبحانک ما اعظم شأنک و
 اظهر برهانک....

انجام: ... و یبطل الباطل بعدله.

۳. حاشیه اثبات الواجب (عربی)

(دیباچه...)

(ص ۲۲۲-۲۲۳)

از: ملا محمد حنفی تبریزی (ح: ۹۰۰ هـ).
 آغاز: بسمله الحمد لمن تقدس جنبه عن ان یکون
 شریعة....

انجام افتاده: ... و الآخر لیس کذلک منهم من زعم...

۴. حاشیه اثبات الواجب (فلسفه-عربی)

(ص ۲۲۴-۲۴۲)

از: ملا میرزا جان باغنوی شیرازی.
 حاشیه بر اثبات الواجب قدیم دوانی که مؤلف آن را
 در ۹۸۳ هـ نگاشته است.

نک: ذریعه، ۶/۱۰؛ دانشگاه، ۳/۲۲۸؛ مجلس، ش
 ۱/۴۰۱؛ سپهسالار، ۴/۱۳۹.

آغاز: بسمله قال شکرالله سعيه و الآخر لیس کذلک
 منهم من زعم ان....

انجام: ... قد وقع الفراغ لمؤلفه... بمیرزا جان
 الشیرازی.

وصالی شده و در برگ آخر دو مهر دایره‌ای و بیضوی ناخوانا؛ در برگ آغاز یادداشت‌هایی از وزیر تألیفات عباسقلی سپهر کاشانی از جمله خرید این نسخه از فتحعلی خان فتح‌الممالک در هنگام تقسیم ورثه میرزا هدایت‌الله.
جلد: تیماج جگری.
۱۱×۵/۱۸ سم. ۲۳ س. (ثبت ۷۶۴۲۹)

۱۰۳۹۷

اثبات الغيبة و كشف الحيرة (رساله...)
(کلام-فارسی)
از:؟
در باب غیبت حضرت ولی عصر (عج).
به درخواست شاه طهماسب بهادرخان نوشته شده است.

آغاز: حمد و سپاس و ستایش و ثنای بی قیاس واجب الوجودی را....

انجام: ... در رجب بود سنه تسعین و ستمائه و الحمد لله وحده تحریرا فی بیست و پنجم شهر ذی قعدة سنه اثنی و خمسين و تسعمائة الهجریه...
خط: نستعلیق زیبا. کاتب: شاه محمد حلوانی نیشابوری. تاریخ کتابت: ۲۵ ذی قعدة ۹۵۲ هـ.
تمامی صفحات مجدول زرین؛ در آغاز نسخه کتیبه‌ای مرصع و مذهب که در آن نام کتاب نگارش یافته است. دو برگ اول طلااندازی بین سطور؛ در پایان نسخه مهر مربعی به سجع «المتوکل علی الله عبده حاجی بابا»؛ در آغاز نسخه یادداشت تملکی مورخ ۱۲۲۷ هـ است مبنی بر اینکه این نسخه به کتابخانه شاهزاده اعظم اکرم (نامش ذکر نشده است) واصل شد و مهر مربعی ناخوانا.

جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای.
۱۴×۲۱ سم. ۷۲ ص. ۱۲ س. (ثبت ۷۷۹۵۹)

در آداب صوفیان و عقاید آنان.
این نسخه از انجام افتاده است.
نک: کشف الظنون، ۱/ ۴۱۹؛ مشار عربی، ۱۸۹؛ ملک، ۱/ ۱۴۱؛ مرعشی، ۶/ ۱۷۱.
آغاز: بسمله اهلی علینا شیخ شیوخ... سعید بن المطهر بن سعید الباخری... قال الحمد لله المحتجب بکبریائه عن درک العیون....
انجام افتاده: ... ثم قلت یا رسول الله بن فاقه و انا ضیفک...

خط: نسخ. بی. کا. بی تا (گویا ق ۱۲ هـ).
عناوین و نشانی‌ها مشکلی؛ در آغاز نسخه تملک سعدالدین بن محمد مقیم لاری.
جلد: تیماج یشمی، مجدول.
۵/ ۱۴×۲۰ سم. ۱۲۶ گ. ۱۲ س. (ثبت ۴۹۲۴۵)

۱۰۳۹۶

شرح تجرید الاعتقاد
(کلام-عربی)
از: علاءالدین علی بن محمد قوشچی (د: ۸۷۹ هـ).
از شروح مفصل و مشهور تجرید که به شرح جدید شهرت دارد و حواشی زیادی بر آن نوشته شده و چاپ نیز شده است.
نک: ذریعه، ۳/ ۳۵۴؛ کشف الظنون، ۱/ ۳۴۸؛ مجلس، ش ۱۳۶ خونی؛ مشار عربی، ۵۴۳؛ ملی، ۱۲/ ۱۵۷ و...
آغاز: بسمله خیر الکلام حمد الملک العالم بما ابدع العالم....
انجام: ... هذا آخر ما تيسر لنا من شرح تجرید الکلام و الحمد لله التوفیق للاتمام.

خط: نستعلیق. کاتب: علی بن لطف الله مفاد حسینی. تاریخ کتابت: ۹۶۲ هـ.
در حاشیه تصحیح شده با حواشی «منه رحمه الله»؛ تمامی صفحات مجدول زرین؛ در برگ اول سرلوح مذهب و مرصع؛ برخی صفحات

ش ۱۰۳۹۷: اثبات الغیبة و كشف الحیرة، آغاز متن

ش ۱۰۳۹۷: اثبات الغیبة و كشف الحیرة، پایان متن

۱۰۳۹۸

جامع الاسرار و منبع الانوار (عرفان-عربی)

از: سیّد رکن‌الدین حیدر آملی (ق ۵۸).

نک: ذریعه، ۳۹ / ۵؛ مجلس، ش ۲۸۳۶؛ ملی، ۷ / ۲۳۹؛ مرعشی، ۵۱۸ / ۲۸.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی کشف عن جماله المطلق حجاب...
انجام: ...ادین بدین الحب انی توجهت رکائبه... رب العالمین.

خط: نسخ. کاتب: نورالدین محمّد بن ملاً علی.
تاریخ کتابت: رمضان ۱۰۷۵ هـ.

نسخه مقابله شده است به تاریخ ۹ جمادی الاول ۱۳۴۰ هـ.

مهر بیضی بزرگی در آخر نسخه دیده می‌شود. در آغاز نسخه یادداشت از عبدالله بن محمّد رضا شبر مبنی بر خرید این نسخه از ترکه مرحوم شیخ سلیمان عاملی آمده است و مهر بیضی «شبر» در پشت برگ اول دیده می‌شود.
جلد: تیماج جگری، عطف و حواشی تیماج قهوه‌ای.

۱۲ × ۵ / ۲۴ سم. ۲۳۵ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۶۴۷۰۲)

۱۰۳۹۹

مجموعه

۱. القیسات

(ص ۱-۳۱۶)

از: میرداماد محمّدباقر بن محمّد حسینی استرآبادی

(د: ۱۰۴۱ هـ).

در باره اثبات واجب و مسئله دهر و حدوث دهری شامل ده قیس و یک تختمه با عناوین «ومیض» و «ومضه». این اثر چاپ شده از جمله به اهتمام مهدی محقق سال ۱۳۷۴ هـ ش.

نک: ذریعه، ۳۲ / ۱۷؛ مشار عربی، ۶۹۸؛ سپهسالار، ۵ / ۳۹۶؛ مرعشی، ۳۳۸ / ۱۴؛ مجلس، ش ۴۳۶۷.
آغاز: بسمله و به نستعین و الاستیقایق من الله العزیز العلیم... الحمد لله الواحد الاحد الصمد المصمود...
انجام: ... و سترداد فی ذلک استبصارا... العلیم العلام.

۲. حدود العالم (فلسفه-عربی)

= الجمع و التوفیق بین رأی الحکیمین

(ص ۳۱۷-۳۲۲)

از: میرداماد محمّدباقر بن محمّد حسینی استرآبادی (د: ۱۰۴۱ هـ).

در باره حدوث و قدم عالم و جمع بین آرای ارسطو و افلاطون و بررسی رساله فارابی در جمع بین رأی الحکیمین است. این اثر چاپ شده.

نک: ذریعه، ۱۳۴ / ۵ و ۲۹۴ / ۶؛ مجلس، ش ۸۲۳ / ۱ طباطبائی.

آغاز: بسمله احمد الله ربی حمدا فوق حمد الحامدین...
انجام: ... الاصحاح الروعانیة محفوظا بالسعادة الابدیهة و البهجة الالهیهة.

خط مجموعه: نسخ. بی. کا. تاریخ کتابت: ق ۱۱ هـ و گویا در حیات مؤلف؛ در حاشیه تصحیح شده؛ در آغاز نسخه یادداشت‌های پراکنده از جمله

تملک یحیی بن محمّد شفیع مورّخ ۱۳۲۰ هـ و مهر وی و نیز این یادداشت آمده: «به خط یکی از تلامذه و از روی خط مصنف اعلی الله مقامه کتابت شده» و نیز یادداشتی از محمّد موحد علوی حسینی و مهر وی؛ در پایان نسخه شعری از حسام‌الدین حاجری؟ با مطلع «لمع البرق الیمانی فارانی ما ارانی» دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای، مجدول، طبله‌دار.
۱۳ × ۵ / ۲۰ سم. ۳۲۲ گ. ۱۲ س.

(ثبت ۷۸۰۹۴)

- ۱۰۴۰۰
المحاكمات
بین شرحی الاشارات
 از: قطب‌الدین محمد بن محمد بویه رازی (د):
 ۷۶۶ هـ).
 محاكمه و مقایسه‌ای است بین شرح امام فخر رازی
 و شرح خواجه نصیرالدین طوسی بر اشارات ابن سینا.
 این اثر به چاپ رسیده است.
 نک: ذریعه، ۱۳۲/۲۰؛ مرعشی، ۷۹۰/۳۴؛ مجلس،
 ش ۱۹۶۱/۱۰؛ مشار عربی، ۸۱۰.
 آغاز: بسمله توجهننا الی جناب قدسک و تعرضنا
- لنفحات انسک ...
 انجام: ... و وقفنا علی مقامات الصدق انه علی کل
 شیء قدیر.
 خط: نسخ. بی‌کا. تاریخ کتابت: ذی قعدہ ۹۲۳ و
 ۹۳۰ هـ، از روی نسخه سقیم و غیر مصحح کتابت
 شده؛ در حاشیه تصحیح شده؛ با حواشی و
 تعلیقات؛ برخی صفحات اول و آخر مجدول
 زرین.
 جلد: تیماج جگری.
 ۱۲×۱۸ سم. ۳۰۱ گ. ۱۷ س. (ثبت ۷۷۹۵۳)

